

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВАРНА ЗА ПЕРИОДА 2014 -2020 ГОДИНА

*Приет с Решение №1124-9 от Протокол №23/18.09.2013 г. на
Общински съвет-Варна*

град Варна, септември 2013 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА.....	5
СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ.....	9
СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ	14
ВЪВЕДЕНИЕ.....	17
I. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВАРНА.....	26
1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА	26
1.1. Местоположение и обхват на община Варна.....	28
1.2. Население и демографска ситуация на общината	34
1.3.Изводи.....	39
2. СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА.....	41
2.1. Селско стопанство.....	41
2.2. Индустрия.	43
2.3. Услуги.	52
2.4. Туризм.....	58
2.5. Иновации.....	63
2.6. Инвестиции и ДМА.....	66
2.7. Бюджет и регионални сметки....	71
2.8.Изводи.....	80
3. РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА СФЕРА И ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ.....	81
3.1. Пазар на труда.....	81
3.2. Доходи и разходи на домакинствата.....	85
3.3. Жилищна осигуреност.	87
3.4. Здравеопазване.....	89
3.5. Социални дейности.....	94
3.6. Образование.....	97
3.7. Култура.....	102
3.8. Младежки дейности и спорт.....	105

3.9. Изводи.....	110
4. ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ, СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА.....	113
4.1. Транспортна инфраструктура.	113
4.2. Водоснабдителна и канализационна системи.....	136
4.3. Електроенергийна инфраструктура.	156
4.4. Топлоснабдителна инфраструктура.	161
4.5. Газоснабдителна мрежа.	162
4.6. Комуникационна инфраструктура.....	164
4.7. Изводи.....	167
5.ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ И РИСКОВЕ.....	169
5.1. Атмосферен въздух.....	169
5.2. Водни ресурси.....	176
5.3. Отпадъци.....	187
5.4. Геоложки условия и еволюция на бреговата линия.....	193
5.5. Почви.....	198
5.6.Акустична среда.....	200
5.7.Биоразнообразие и елементи на Националната екологична мрежа.....	203
5.8. Състояние на зелената система..	213
5.9. Промени в климата.....	219
5.10. Разходи за опазване на околната среда.....	223
5.11. Изводи.....	225
6. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ.....	226
6.1.Структура на администрацията. Човешки ресурси.....	226
6.2. Проекти по ОП „Административен капацитет”, изпълнени или в процес на изпълнение в периода 2007-2013г.....	229
6.3. Административно обслужване.....	234
6.4. Партниране на администрацията.....	236
6.5. Прилагане на политики.....	238
6.6. Изводи.....	239
7. SWOT АНАЛИЗ	240

II. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВАРНА ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 ГОДИНА.....	258
III. ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА.....	279
IV.ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕТО И ОЦЕНКАТА НА ПЛАНА.....	281
V.ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕТО, ОЦЕНКАТА И АКТУАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА.....	305
1. НАБЛЮДЕНИЕ НА ПЛАНА.....	305
2. ОЦЕНКА НА ПЛАНА.....	310
3. АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА.....	312
VI. ДЕЙСТВИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ.....	313
VII. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ.....	318
ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ.....	429

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

АГ - Акушеро-гинекологична

АГУП - Дирекция "Архитектура,градоустройство и устройствено планиране"

АЕЦ – Атомна електроцентрала

АМ “Черно море” – Автомагистрала Черно море

АСРУД - Автоматизираната система за управление и регулиране на движението

БАИ – Българска агенция за инвестиции

БАКР – Българска агенция за кредитен рейтинг

БАН – Българска академия на науките

ББАЛ -Болнична база за активно лечение

БВП – Брутен вътрешен продукт

БДС – Брутна добавена стойност

БКС – Благоустройство и комунално стопанство

БС – Балтийската система

БРТ - Бруто регистър тона

БПК – Биохимична потребност от кислород

ВВМУ – Висше Военноморско училище

ВЕИ – Възобновяеми енергийни източници

ВЕЦ – водна електроцентрала

ВиК – Водоснабдяване и канализация

ВК – ваканционен клуб

ВСУ – Варненски свободен университет

ВТК – Варненска туристическа камара

ВУМ – Второстепенна улична мрежа

ГИП – глобалните икономически ползи

ГКТП-82 – Генералния комуникационен транспортен план

ГПОД - Генерален план за организация на движението

ГПСОВ - Градска пречиствателна станция за отпадни води

ДКЦ - Диагностично-консултативен център

ДДЛРГ - Домове за деца, лишени от родителска грижа

ДМА – Дълготрайни материални активи

ЕЕ – Енергийна ефективност

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

ЕС – Европейски съюз
ЕК – Европейска комисия
ЗЗТ – Закон за защитените територии
ЗМ – защитена местност
ЗРА - Закона за рибарството и аквакултурите
ЗРР – Закон за регионалното развитие
ЗПЗ – западна промишлена зона
ИЗП – използвана земеделска площ
ИИБ - Дирекция "Инженерна инфраструктура и благоустрояване"
ИПГВР – Интегриран план за градско възстановяване и развитие
ИТ – Информационни технологии
ИКТ – Информационни и комуникационни технологии
ИСУН - Единната информационна система за управление и наблюдение
КАВ – качество на атмосферния въздух
КК – курортен комплекс
КОПС при МС - Комитет по опазване на природната среда при Министерски съвет
КРЗ – Корабостроителен завод
КПС – канализационна помпена станция
ЛПС – лични превозни средства
МБАЛ – многопрофилна болница за активно лечение
МГТ - масов градски транспорт
МЗХ – Министерство на земеделието и храните
МКБ – Морски клъстер - България
МОПТ - масов обществен пътен транспорт
МОСВ – министерство на околната среда и водите
МОТ – масов обществен транспорт
МРП - магистрален рулежен път
МПС – моторни превозни средства
МСП – Малки и средни предприятия
МРР – Министерство на регионалното развитие
МЦ – Медицински център
НЕМ – Национална екологична мрежа
НИМХ – Национален институт по метеорология и хидрология

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

НИРД - научно-изследователска и развойна дейност
НПО – неправителствени организации
НСИ – Национален статистически институт
НЦИОМ – Национален център за изучаване на общественото мнение
НЦОЗА - Националният център по обществено здраве и анализи
ТО на НТС – Териториална организация на научно-техническите съюзи
ОА – общинска администрация
ОбС – Общински съвет
ОВОС – оценка на въздействието върху околната среда
ОД - Организация на движение
ОДЗ – Обединено детско заведение
ОГП – Общ градоустройствен план
ОМДС – Образование, младежки дейности и спорт
ООН – Организация на обединените нации
ОПАК – Оперативна програма “Административен капацитет”
ОП „РЧР” – Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
ОПОС – Оперативна програма околна среда
ОПР – Общински план за развитие
ОУП – Общ устройствен план
ОЕТК – Общоевропейски транспортен коридор
ОРУ – Открита разпределителна уредба
ПАВ – Повърхностно – активни вещества
ПИК – писта за излитане и кацане
ПП „Златни пясъци” – Природен парк „Златни пясъци”
ПР – пътеки за рулиране
ППЗРР - Правилника за прилагане на закона за регионалното развитие
ПСОВ – Пречиствателна станция за отпадни води
ПСПВ – пречиствателни станции за питейни води
ПРЧБР – План за развитие на Черноморски район
П/ст - подстанция
ПЧИ – преки чужди инвестиции
ПЧП – публично- частно партньорство
ПУМ – първостепенна улична мрежа

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

ПУП – подробни устройствени планове
РАПИВ – Регионална агенция за предприемачество и иновации – Варна
РИО – Варна – Регионален инспекторат по образованието - Варна
РИОСВ – Регионална инспекция по околната среда и водите
РПМ – Републиканска пътна мрежа
СБАЛ - Специализирана болница за активно лечение
СГН – средна годишна норма
СДН – средна дневна норма
СИР – Североизточен район
СН – средно напрежение
СОУ – Средно общообразователно училище
ССФ – селскостопански фонд
СХР – сектор хотелиерство и ресторантьорство
ТБО – твърди битови отпадъци
ТЕЦ – топлоелектроцентрала
ТО на НТС - Териториална организация на научно-техническите съюзи
ТР – транспортен район
ТП - трафопост
ТСБ – териториално статистическо бюро
ТУ – Варна – Технически университет – Варна
УПМКАП - Управлението за поддържане морските канали и акватории на пристанища
УЧР – управление на човешките ресурси
ФКЦ – Фестивален и конгресен център
ФПЧ – фини прахови частици
ХПК – химично потребление на кислород
ЦДГ – Целодневна детска градина
ЧВПВ – Черноморски Високотехнологичен парк
ЧКПД - Читалища и културно-просветни дружества
ЮПЗ – Южна промишлена зона
GPS – Глобална система за позициониране
ESPON - Европейска мрежа за наблюдение на териториалното развитие и сближаване
FUAs - функционални градски райони
ICAO - Международна организация за гражданско въздухоплаване

MEGAs - Метрополитенски европейски райони на растеж

NUTS 2 - Номенклатура за статистически териториални единици

TEU – Единица еквивалентна на 20 фута

GSM – Глобална система за мобилни комуникации

SWOT – Силни и слаби страни, възможности и заплахи

WiFi интернет – безжичен интернет

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1.1. Полицентрично развитие на Европейския съюз, *(Източник: програма ESPON на ЕК).*

Фигура 1.2. Географско положение на град Варна. *(Източник: ИГПВР)*

Фигура 1.3. Баланс на територията на община Варна по вид *(Източник: НСИ).*

Фигура 1.4. Брой на населението на Община Варна *(Източник: НСИ).*

Фигура 1.5. Структура на населението на община Варна по възраст. *(Източник: НСИ).*

Фигура 1.6. Коефициент на възрастова зависимост *(Източник: НСИ).*

Фигура 1.7. Структура на населението на община Варна по възраст и пол за 2011г. *(Източник: НСИ, преброяване 2011г.).*

Фигура 1.8. Население на Община Варна по пол към 31.12.2012 г. *(Източник: НСИ)*

Фигура 1.9. Естествено движение на населението *(Източник: НСИ).*

Фигура 1.10. Механичен прираст на населението. *(Източник: НСИ).*

Фигура 2.1. Разпределение на земеделските стопанства в област Варна по форма на собственост *(Източник: МЗХ).*

Фигура 2.2. Разпределение на ИЗП по култури в Област Варна, *(Източник: МЗХ).*

Фигура 2.3. Дял на икономическите сектори в брутната добавена стойност *(Източник: НСИ).*

Фигура 2.4. Дял на икономическите сектори в брутната добавена стойност за област Варна. *(Източник: НСИ).*

Фигура 2.5. Дял на предприятията в община Варна по размерни групи *(Източник: НСИ).*

Фигура 2.6. Предприятия в Община Варна по групи според броя на заетите в тях. *(Източник: НСИ).*

Фигура 2.7 Дял на предприятията по отрасли на икономиката, община Варна. *(Източник: НСИ).*

Фигура 2.8. Данни за оборота и произведената продукция (млн.лв.) в област Варна *(Източник НСИ).*

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Фигура 2.9. Нетни приходи от продажби и брой предприятия в област Варна за 2011г. *(Източник НСИ)*

Фигура 2.10. Рентабилност на продажбите по категории предприятия, област Варна в % *(Източник НСИ)*.

Фигура 2.11. Заети в община Варна по сектори. *(Източник: НСИ)*.

Фигура 2.12. Процентно съотношение на зетите лица в сектора на услугите за 2011 г., община Варна. *(Източник: НСИ)*.

Фигура 2.13. Наети лица в сектора на услугите по под-сектори за община Варна. *(Източник: НСИ)*.

Фигура 2.14. Брой предприятия и нетни приходи от продажби и в сектора на услугите в област Варна за 2011г. *(Източник НСИ)*.

Фигура 2.15. Брой предприятия от СХР в област Варна *(Източник: Варненска туристическа камара)*.

Фигура 2.16. Средства за подслон за област Варна (брой). *(Източник: НСИ)*.

Фигура 2.17. Пренощували лица за област Варна *(Източник: НСИ)*.

Фигура 2.18. Приходи и разходи от дейността в СХР за област Варна *(Източник: НСИ)*.

Фигура 2.19. Разходи за НИРД (хил. лв.) в община Варна и процентен дял спрямо България *(Източник НСИ)*.

Фигура 2.20. Брой персонал, зает с НИРД *(Източник НСИ)*.

Фигура 2.21. Чуждестранни преки инвестиции в нефинансовия сектор на човек от населението *(Източник: Институт за пазарна икономика)*

Фигура 2.22. Преки чуждестранни инвестиции в област Варна и в Община Варна (млн. евро), *(Източник: НСИ)*.

Фигура 2.23. Придобити ДМА в Община Варна по сектори (хил. лева) *(Източник: НСИ)*.

Фигура 2.24. Бюджет (в млн. лв.) на община Варна и % изменение спрямо предходна година *(Източник: Община Варна)*.

Фигура 2.25. Структура на приходите (в %) в бюджета *(Източник: Община Варна)*.

Фигура 2.26. Динамика на относителния дял (в %) на основни пера формиращи приходната част на бюджета на общината *(Източник: Община Варна)*.

Фигура 2.27. Относителен дял на разходите (в %) по функции *(Източник: Община Варна)*.

Фигура 2.28. Динамика на относителния дял на основните функции, формиращи разходната част на бюджета *(Източник: Община Варна)*.

Фигура 2.29. Разходи за образование (в млн. лева) *(Източник: Община Варна)*.

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Фигура 2.30. Разходи за жилищно строителство и БСК(в млн. лева) (*Източник: Община Варна*).

Фигура 2.31. Динамика на относителния дял на основни пера, формиращи разходната част на бюджета (*Източник: Община Варна*).

Фигура 2.32. Капиталови разходи на община Варна в млн. лева (*Източник: Община Варна*).

Фигура 2.33. Структура на капиталовите разходи на община Варна за 2012г. (*Източник: Община Варна*).

Фигура 2.34. Брутен вътрешен продукт (млн. лв.) за Североизточен район и област Варна (*Източник: НСИ*).

Фигура 2.35. Брутен вътрешен продукт в лева на глава от населението (*Източник: НСИ*).

Фигура 2.36. Брутна добавена стойност по сектори за СИР (млн. лв.), (*Източник НСИ*).

Фигура 3.1. Наети лица (брой) по трудово или служебно правоотношение в община Варна (*Източник: НСИ*).

Фигура 3.2. Наети лица (брой) по трудово и служебно правоотношение в Област Варна и Община Варна (*Източник: НСИ*).

Фигура 3.3. Равнище на безработица (%) (*Източник: Агенция по заетостта -Варна*).

Фигура 3.4. Образователна структура на безработните (брой) в община Варна (*Източник: Агенция по заетостта -Варна*).

Фигура 3.5. Средна годишна работна заплата (лв.) на наетите лица по трудово и служебно правоотношение (*Източник: НСИ*).

Фигура 3.6. Общ доход на лице от Област Варна и за България (*Източник: НСИ*).

Фигура 3.7. Общ доход (лв.) средно на домакинство за периода (*Източник: НСИ*).

Фигура 3.8. Структура на жилищата (%) в област Варна, според броя стаи (*Източник: НСИ*).

Фигура 3.9. Въведени в експлоатация новопостроени жилища (брой) в община Варна (*Източник: Община Варна*).

Фигура 3.10. Брой лечебни заведения в Община Варна (*Източник: НСИ*).

Фигура 3.11. Брой легла в Община Варна (*Източник: НСИ*).

Фигура 3.12. Брой места в специализирани социални заведения (*Източник: НСИ*).

Фигура 3.13. Брой подпомагани лица за 2012 година (*Източник: НСИ*).

Фигура 3.14. Брой детски заведения (*Източник: НСИ*).

Фигура 3.15. Брой деца обхванати в детските заведения (*Източник: НСИ*).

Фигура 3.16. Брой учители и учащи (*Източник: НСИ*).

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Фигура 3.17. Дял на дипломирани студенти по степени на образованието в проценти за община Варна, спрямо страната (Източник: НСИ).

Фигура 3.18. Структура по образование на населението на Община Варна към 2011 г. (НСИ, Преброяване 2011г.).

Фигура 3.19. Брой формации за осмисляне на свободното време на децата и младите хора (Източник: Община Варна).

Фигура 3.20. Брой регистрирани безработни младежи в Община Варна. (Източник: ДБТ – Варна).

Фигура 3.21. Дял на младежката безработица в Община Варна спрямо общия брой регистрирани безработни в проценти. (Източник: ДБТ – Варна).

Фигура 3.22. Брой включени младежи до 29 години в програми и проекти за заетост и обучение по ОП „РЧР” (Източник: Агенция по заетостта -Варна).

Фигура 4.1. Републиканска пътна мрежа на територията на община Варна (Източник :ОУП – Варна).

Фигура 4.2. Схема на първостепенна улична мрежа на община Варна (Източник: ОУП – Варна).

Фигура 4.3. Разширяване на мрежата от велосипедни алеи на Община Варна (Източник: ОУП – Варна).

Фигура 4.4. Съотношение между съществуващи паркинги в община Варна и прогнозния им недостиг през 2030г. (Източник: ОУП – Варна).

Фигура 4.5. Места за паркиране за лични и обществени МПС по райони и прогноза за недостига им през 2030 г. (Източник: ОУП – Варна).

Фигура 4.6. Схема на масовия обществения пътнически транспорт на община Варна (Източник :ОУП – Варна).

Фигура 4.7. Развитие на масов обществен транспорт на Община Варна (Източник: ОУП-Варна).

Фигура 4.8. Организация на движението в град Варна (Източник :ОУП – Варна).

Фигура 4.9. Количество използвана вода в област Варна. (Източник: НСИ).

Фигура 4.10. Градски пречиствателни станции за отпадни води (ПСОВ) (Източник: ПРЧБР).

Фигура 4.11 . Електроснабдяване на Община Варна (Източник: ОУП на Варна).

Фигура 4.12. Комуникационна мрежа на Община Варна (Източник: ОУП – Варна).

Фигура 5.1. Средногодишни концентрации на ФПЧ₁₀ в пунктовете за мониторинг (Източник: Годишни доклади на РИОСВ – Варна) ФПЧ₁₀ (mg/m³).

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Фигура 5.2. Промислени източници на замърсяване на атмосферния въздух (*Източник: ОУП Варна, Том II-I, Част „Опазване на околната среда“*).

Фигура 5.3. Емисии на вредни вещества от индустриални и производствени процеси (*Източник:НСИ*).

Фигура 5.4. Териториално зонироване според състоянието на атмосферния въздух (*Източник: ОУП – Варна Том II-I, Част „Опазване на околната среда“*).

Фигура 5.5. Водоползване от повърхностни води (*Източник: План за развитие на Черноморски район - ПРЧБР*).

Фигура 5.6. Източници на замърсяване на повърхностните води (*Източник: ОУП – Варна Том II-I, Част „Опазване на околната среда“*).

Фигура 5.7. Зонироване, в зависимост от състоянието на повърхностните води (*Източник: ОУП – Варна Том II-I, Част „Опазване на околната среда“*).

Фигура 5.8. Отведени във водните обекти отпадъчни води и води от охлаждане за област Варна (*Източник:НСИ*).

Фигура 5.9. Повърхностни водни тела – оценка на риска (*Източник: ПРЧБР*).

Фигура 5.10. Събрани битови отпадъци на човек от обслужваното население (*Източник: Община Варна*).

Фигура 5.11. Разпределение на наблюдаваните пунктове в Община Варна според регистрираните шумови нива (*Източник: Община Варна*).

Фигура 5.12. Защитени територии по НАТУРА 2000 – птици и дейности, оказващи въздействие (*Източник: ПРЧБР*).

Фигура 5.13. Защитени територии по НАТУРА 2000 – местообитания и дейности, оказващи въздействие (*Източник:ПРЧБР*).

Фигура 5.14. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда за Област Варна (*Източник: НСИ*).

Фигура 5.15. ДМА с екологично предназначение за Област Варна (*Източник: НСИ*).

Фигура 6.1. Брой заети лица в Общинската администрация Варна по възраст и година (*Източник: Община Варна*).

Фигура 6.2. Брой заети лица в Общинската администрация Варна по възраст за 2012 година (*Източник: Община Варна*).

Фигура 6.3. Процент на заети лица в Общинска администрация Варна по степен на образование и година (*Източник: Община Варна*).

Фигура 7.1. Влияние на елементите на външната среда върху състоянието на Общината

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Фигура 7.2. Оценка на вътрешните характеристики на Общината.

Фигура 7.3. Брой на позитивните и негативните фактори.

Фигура 7.4. SWOT профил на Община Варна.

Фигура 7.5. Взаимодействие на външните с вътрешните характеристики на община Варна.

Фигура 7.6. Подсилваща стратегия.

Фигура 7.7. Стратегия на завладяването.

Фигура 7.8. Мобилизационна стратегия.

Фигура III. Индикативно финансиране на ОПР по източници.

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1.1 Климат. *(Източник: НИМХ)*

Таблица 2.1. Баланс на територията на община Варна и област Варна в /ха/*(Източник: Министерство на земеделието и храните, Областна дирекция „Земеделие” – гр. Варна).*

Таблица 2.2 Брой на предприятията в община Варна *(Източник: НСИ).*

Таблица 2.3. Количество превозени товари от и към България и от и към ЕС /в хил.тонове/*(Източник: Eurostat)*

Таблица 2.4. Регистрирани дружества от ИКТ сектора за област Варна за 2010 г. *(Източник: [28.])*

Таблица 2.5. Вътрешни превози на товарния автомобилен транспорт *(Източник: НСИ).*

Таблица 2.6. Основни показатели на предприятията от СХР в област Варна *(Източник: НСИ)*

Таблица 2.7. Иновативни предприятия. *(Източник: НСИ)*

Таблица.2.8. Инвестиции на територията на община Варна *(Източник: БАИ).*

Таблица 2.9.: Чуждестранни преки инвестиции в нефинансовите предприятия в област Варна. (хиляди Евро) *(Източник: БАИ).*

Таблица 2.10. Придобити ДМА в Община Варна, (хил. лева), *(Източник: НСИ).*

Таблица 2.11. Приходи на община Варна за периода 2007 – 2012 година в лева *(Източник: Община Варна).*

Таблица 2.12 Разходи на община Варна по функции *(Източник: Община Варна).*

Таблица 2.13. Разходи по параграфи *(Източник: Община Варна).*

Таблица 3.1. Наети лица (брой) по трудово и служебно правоотношение в община Варна за периода 2008 – 2011 г. по отраслови сектори *(Източник: НСИ).*

Таблица 3.2. Здравни заведения в Община Варна *(Източник: Справочник “Здравни заведения”, 2012 г.).*

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Таблица 3.3 Осигуреност на населението с медицински персонал - 2010 г. на 10 000 д. д.)
(Източник: НСИ, НЦОЗА-МЗ).

Таблица 3.4. Брой студенти по степени на международната класификация на образованието (ISCED'97) и преподаватели, по видове висши училища за община Варна (Източник: НСИ).

Таблица 3.4. Средна дневна посещаемост на спортни бази, стопанисвани от община Варна
(Източник: Община Варна).

Таблица 4.1. Средства, вложени от Общината за рехабилитация на пътната и улична мрежа и улично осветление (Източник: Варна – променящият се град, 1999г. – 2011г., доклад на кмета на Община Варна).

Таблица 4.2. Самолетодвижения и обслужени пътници на Летище Варна за 2010 г. и 2011 г.
(Източник: www.varna-airport.com)

Таблица 4.3. Количества събрани, пречистени и доставени води за област Варна и загуби при транспорта им (Източник: НСИ).

Таблица 4.4. Използвана вода по дейности за област Варна. (Източник: НСИ).

Таблица 4.5. Използвана дневно питейна вода (л./чов.) от домакинствата от общественото водоснабдяване (ВИК) (Източник: НСИ).

Таблица 4.6. Дял на населението в селища с обществена канализация и ПСОВ за област Варна (Източник: НСИ).

Таблица 4.7. Основни показатели за ГПСОВ „Варна“ за периода 2006 г. - 2012 г. (Източник: РИОСВ-Варна, 2012 г.).

Таблица 4.8. Състояние на средствата за пощенски съобщения в Област Варна за периода 2007 – 2012 г. (Източник: НСИ).

Таблица 4.9. Относителен дял на домакинствата с достъп до интернет за периода 2007 г. - 2012 г. (Източник: НСИ).

Таблица 5.1 Надлъжно-брегови наносни потоци. (Източник:[36])

Таблица 5.2. Защитени територии по чл.5 от Закона за защитените територии. .
(Източник:[36])

Таблица 5.3. Описание на зоните с природозащитно значение в община Варна.
(Източник:[36])

Таблица 5.4. Разпределение на редките и застрашените от изчезване растителни видове по местообитания. (Източник:[36])

Таблица 5.5. Описание на защитени зони в община Варна. (Източник:[36])

Таблица 5.6. Вид на зелените площи в град Варна по предназначение. (Източник:[36])

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Таблица 5.7. Състояние на елементите на зелената система в гр. Варна. *(Източник:[36])*

Таблица 5.8. Наводнения и свлачища за област Варна – щети и разходи *(Източник:НСИ)*.

Таблица 5.9. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда (хил. лв.) за периода 2007- 2011 г. *(Източник: НСИ, 2011 г.)*.

Таблица 6.1. Брой заети лица в Общинска администрация Варна *(Източник: Община Варна)*.

Таблица 7.1. Външна среда.

Таблица 7.2. Вътрешна среда.

Таблица III. Индикативна финансова таблица.

Таблица IV.1. Общи количествени индикатори.

Таблица IV.2. Специфични количествени индикатори.

Таблица VII.1. Програма за реализация на проектите на Общинския план за развитие.

Таблица VII.2. Мерки и проекти

ВЪВЕДЕНИЕ

Общинският план за развитие 2014 - 2020г. на Община Варна (ОПР) е главен стратегически документ, който предначертава целите и приоритетите за устойчиво и интегрирано социално-икономическо развитие на Общината в рамките на следващия седемгодишен период. Стратегическата рамка на ОПР се базира на наличния потенциал на Община Варна, определен от ситуационния анализ на настоящото състояние и перспективите за развитие, както и политиките, залегнали в актуалните европейски, национални, регионални и областни стратегии за регионално развитие.

Основната цел на Общинския план за развитие е да предложи обща рамка и последователност от конкретни действия за устойчиво и интегрирано развитие на местно ниво. Общинският план на Варна е оперативен документ, обединяващ целите и начините за тяхното постигане, при задължително съответствие с Областната стратегия за развитие на област Варна и действащите устройствени планове.

За успешното постигане на основната цел са използвани подходи за интегрирано планиране на развитието, които да осигурят координация между различните сектори на икономиката и да спомогнат за постигане на социална, икономическа и екологична устойчивост. Като допълнение към ключовите икономически, социални, институционални и екологични фактори на интегрирано местно развитие, присъстват и други различни фактори, които засягат процесите на развитие.

Връзките на ОПР със стратегическите планови и програмни документи на областно, регионално, национално и европейско ниво са разгледани в два аспекта: нормативни (регламентирани от действащата законова база) и технологични (продиктувани от самата технология на тяхното разработване). При разработването на ОПР са взети под внимание индивидуалните характеристики на Община Варна на основата на направен задълбочен анализ на социално-икономическата обстановка, благодарение на който са очертани конкретните главни проблеми, определящи стратегическите и специфични цели за развитие на Община Варна, реализацията на които ще допринесе за постигане на поставените цели на по-горните нива на стратегическо планиране – областно, регионално, национално и европейско.

Умелото използване на подхода „от долу – нагоре”, прилаган при разработването на аналитичната част на ОПР, в съчетание с този „от горе – надолу”, използващ ефективно

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

стратегическите планови документи, е гаранция за реализацията на работещ ОПР, осигуряващ постигането на целите и приоритетите на регионално развитие чрез реални обществено значими проекти.

Основни документи за стратегическо развитие за периода 2014-2020 год.

Стратегия Европа 2020. Новата Стратегия на Европейския Съюз „Европа 2020”, приета през 2010 г., налага подобряване на координацията и обвързването на различни политики и национални стратегии, включително на политиката и стратегиите за балансирано и устойчиво регионално развитие в рамките на Европейския съюз, с цел постигане на три подсилващи се взаимно приоритета:

- интелигентен растеж: изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации;
- устойчив растеж: насърчаване на по-екологична и по-конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите;
- приобщаващ растеж: стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, която да доведе до социално и териториално сближаване.

Комисията предлага седем водещи инициативи за стимулиране на напредъка по всяка приоритетна тема:

- „Съюз за иновации“ — има за цел да подобри рамковите условия и достъпа до финансиране за научноизследователска дейност и иновации, за да гарантира превръщането на иновативните идеи в нови продукти и услуги, които създават растеж и работни места;
- „Младеж в движение“ — има за цел да подобри постиженията на образователните системи и да улесни навлизането на млади хора на пазара на труда;
- „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“ — има за цел да ускори развитието на високоскоростен достъп до интернет и да извлече ползи от наличието на единен цифров пазар за домакинствата и формите;
- „Европа за ефективно използване на ресурсите“ — има за цел да премахне връзката между икономическия растеж и използваните ресурси, да подкрепи преминаването към нисковъглеродна икономика, да увеличи приложението на възобновяеми енергийни източници, да модернизира нашия транспортен сектор и да стимулира енергийната ефективност;
- „Индустриална политика за ерата на глобализацията“ — има за цел да подобри бизнес средата, по-специално за МСП, и да подкрепи развитието на силна и устойчива индустриална основа, позволяваща конкурентоспособност в световен план;

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

- „Програма за нови умения и работни места“ — има за цел да модернизира пазарите на труда и да направи гражданите по-способни, като развива техните умения през целия им живот с цел да повиши участието в трудовия живот и постигне по-добро съгласуване между предлагането и търсенето на труд, в това число чрез трудова мобилност;

- „Европейска платформа срещу бедността“ — има за цел да гарантира социално и териториално сближаване, така че ползите от растежа и работните места да са споделени в голяма степен и хората, живеещи в условията на бедност и социално изключване, да имат възможност да живеят достоен живот и да представляват активна част от обществото.

Тези седем водещи инициативи ще породят ангажменти както за ЕС, така и за държавите-членки. За да бъдат разрешени проблемите и постигнати целите на „Европа 2020“, ще бъдат мобилизирани в пълна степен различни инструменти на равнище ЕС. Европейската стратегия е базова платформа за разработване на стратегическите документи на национално, регионално и общинско ниво.

Национална програма за развитие на България 2020. Национална програма за развитие на България 2020 е водещия стратегически документ, който конкретизира целите на политиките за развитие на страната до 2020г.:

- Повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентоспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване;

- Изграждане на инфраструктурни мрежи, осигуряващи оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението;

- Повишаване на конкурентоспособността на икономиката чрез осигуряване на благоприятна бизнес среда, насърчаване на инвестициите, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната ефективност.

Общинските планове за развитие са едни от механизмите за въздействие за осъществяване на мерките, заложи в Националната програма за развитие на България 2020.

Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г. Националната стратегия за регионално развитие определя дългосрочните цели и приоритети на политиката за регионално развитие, която има интегрален характер, дава възможност за координация на секторните политики на територията и съдейства за тяхното синхронизиране. От една страна документът дава отправна насока и рамка за разработването на оперативната програма за регионално развитие, на документите за регионално развитие на регионално, областно и

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

общинско ниво. От друга страна, Националната стратегия за регионално развитие е разработена при задълбочен анализ на проблеми и перспективи на всяко от посочените нива. Националната стратегия за регионално развитие поставя целевата „триада” – икономическо, социално и териториално сближаване на европейско, национално и регионално ниво във фокуса на политиката за регионално развитие за периода 2014-2020. Дългосрочната политика за регионално развитие цели постигане на динамично устойчиво и балансирано развитие на отделните райони за планиране и намаляване на регионалните различия. Тя съдейства за осигуряване на равни възможности за икономическо развитие, достъп до икономически ресурси, по-висок жизнен стандарт и благоприятни условия на живот във всички райони за планиране, противодействие на специфичните проблемни ситуации в изостаналите райони за целенасочено въздействие и като цяло за доближаване до стандартите на развитие на регионите на ЕС. Дългосрочната политика се стреми към баланс между различните аспекти на развитието (икономически, социален, екологичен и териториален) и между различните групи, териториални общности и нива, като по този начин играе ключова роля за устойчивото развитие. Стратегията акцентира върху развитието и експонирането на основните фактори за растеж и сравнителните предимства на страната, а именно човешкия капитал и качествената природна среда.

Общинският план за развитие интерпретира и отразява приоритетите на Националната стратегия за регионално развитие по отношение на ключовите области на регионалното и местното развитие, свързани с повишаване на конкурентоспособността и заетостта, инфраструктурното развитие и достъпността до икономически ресурси и осигуряване на по-висок жизнен стандарт.

Регионален план за развитие на Североизточен район за периода 2014 – 2020г. В Регионалния план за развитие са отразени специфичните дългосрочни цели и приоритети за развитие на областите и общините, включени в териториалния обхват на района. На ниво общински план за развитие следва да се гарантира връзката между регионалния и местния стратегически контекст за развитие, като на практика се интегрират плановете подходи „отдолу-нагоре” и „отгоре-надолу”. ОПР отразява пространствените перспективи на територията на общината на основата на икономическите и социалните фактори на развитието, като се отчитат възможностите за преодоляване на различията между градските и селските територии и се създават предпоставки и условия за оптимизиране на функциите на общинския център, който играе все по-важна роля за повишаване на конкурентоспособността на икономиката и устойчивото развитие на общината.

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Проектите, които се включват в ОПР, наред с тези в националните секторни политики, програми за трансгранично сътрудничество и проекти с публично-частно партньорство са насочени към изпълнение на заложените в Регионалния план за развитие на Североизточен район цели и приоритети. От една страна, местните власти участват в реализацията на мерките за постигане на целите на Регионалния план за развитие чрез приемането на Общински планове за развитие и програмите за реализация на общинските планове за развитие, а от друга страна, местните власти осигуряват собствени финансови ресурси и мобилизират такива и на социалните партньори на местно ниво за реализация на проекти и дейности в техните планови документи.

Областна стратегия за развитие на Област Варна 2014-2020г. Областната стратегия за развитие е стратегически документ, който определя обща стратегическа рамка за развитие на областта в средносрочен план, като формулира цели и приоритети за интегрирано и устойчиво развитие. Тази стратегическа рамка се определя въз основа на идентифицирания потенциал за развитие на областната общност.

Съгласно Закона за регионално развитие, Общинските планове за развитие са в основата на плановия и програмния процес. Те се разработват в съответствие с дългосрочните цели и приоритетите за развитие на областта, изведени в Областната стратегия, като се отчита спецификата на съответната община. Областната стратегия на Варна е разработена и приета от Областния съвет за развитие на 20 юни 2013г.

При разработване на настоящия ОПР е постигнато съответствие на целите и приоритетите за общинско развитие с приоритетите на областно ниво, като са отчетени стратегическите насоки за разработване и общинските планове за развитие, представени в Областната стратегия за развитие. Това съответствие осигурява допълнителни ефекти и потенциални ползи, свързани с осигуряване на достъп до финансиране и развитие на териториалното сътрудничество между общини и региони.

Документи за стратегическо устройствено планиране на регионалното развитие.

Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013 – 2025 г. Националната концепция за пространствено развитие на Република България 2013 – 2025 г. е първия документ за устройство на територията през последните три десетилетия, който е разработен за цялото национално пространство при съвършено различни политически и социално-икономически условия - членство на страната в Европейския съюз и променено отношение към съдържанието и ролята на пространственото планиране. Националната концепция за пространствено развитие чрез своите основни принципи и приоритети следва

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

да подпомогне работата по изготвянето на плановете за регионално развитие на ниво 2, в които се дават подробни насоки за пространственото развитие в регионите и общините. На следващото по-ниско йерархично равнище документът подпомага разработването на останалите документи за стратегическо регионално планиране, областните стратегии и общинските планове и програми, както и плановете по устройство на територията на отделни общини или групи общини.

Общ устройствен план на Община Варна. Основна цел на Общия устройствен план е да осигури устойчиво развитие и благоустрояване на община Варна и на прилежащата ѝ акватория, в съответствие с характерните за тях природни и обществено-икономически дадености и да създаде най-благоприятни условия за живеене, труд и отдих на постоянното ѝ население и гостите на град Варна. Устройствозните зони на територията на Община Варна залегнали в Общия устройствен план, съгласно Закона за устройство на територията са основополагащи при определянето и изпълнението на мерките от Общинския план за развитие, които касаят инфраструктурното и екологичното развитие. Голямо предимство на Община Варна е, че ОУП е приет през септември 2012 г.

Интегриран план за градско възстановяване и развитие на град Варна е иновативен инструмент за планиране и управление на развитието на градските образувания, който се основава на прилагането на единен подход за пространствена, времева и функционална координация и интеграция на политически и управленски действия, мобилизация на ресурси, както и разработване и осъществяване на стратегически за развитието на града проекти.

С оглед на пълноценното развитие на Община Варна, Общинският план за развитие и Интегрираният план за градско възстановяване и развитие (ИПГВР) хармонизират своите стратегически визии, цели и приоритети, както и програмите си за реализация през следващия програмен период. Списъкът с утвърдените от ИПГВР проекти за реализация през следващите години е приобщен в Програмата за реализация на ОПР.

Структура на Общинския план за развитие.

Общинският план за развитие на община Варна е структуриран спрямо разпоредбите на чл. 13 от Закона за регионалното развитие (ЗРР). Включени са всички необходими елементи, разкриващи състоянието и анализа на актуалната ситуация в обществото, предвидената стратегия за развитие до 2020 и начините за нейното осъществяване, включително и чрез реализацията на конкретни проекти. Всеки един от дяловете на ОПР е

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

разработен според изискванията и Методическите указания за разработване на общински планове за развитие за периода 2014 – 2020 г. на Министерството на регионалното развитие (МРР) и Техническата спецификация към договор №Д13000362ВН/22.03.2013г.

Общинският план обединява следните основни части – анализ, оценка, стратегическа и финансово-индикативна част и набор от инструменти за реализация, наблюдение и актуализация на Плана. Всяка част е логически обвързана и е хронологично и смислово продължение на предходната част.

Анализ на икономическото и социалното развитие на Община Варна. Анализът включва географската, историческата и културната характеристика, проследени са закономерностите във функционално-пространственото развитие, социалното, икономическото и екологичното състояние в границите на община Варна. Разработването на анализа се базира на официална статистическа информация и становища от институции, експерти и стратегически документи в Общината и региона. Анализът отразява настъпилите промени по отношение на икономическото, социалното, инфраструктурното развитие и състоянието на околната среда на общината през периода 2007-2013 г. Структурата на аналитичната част на Общинския план включва следните основни компоненти:

- ✓ Обща характеристика на общината;
- ✓ Състояние на местната икономика;
- ✓ Развитие на социалната сфера и човешките ресурси;
- ✓ Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията;
- ✓ Екологично състояние и рискове;
- ✓ Административен капацитет;
- ✓ SWOT-анализ.

Въз основа на анализа са идентифицирани икономическите, социалните и екологичните проблеми, както и тяхното териториално измерение. Направени са съответните изводи и са посочени тенденциите за развитие на Общината на базата на вътрешния ѝ потенциал и условия за развитие.

Цели и приоритети за развитие на Община Варна за периода 2014-2020г. Стратегическата част на ОПР обхваща визията за развитие на Общината до 2020, формулирането на главната и специфичните цели, приоритети за развитие и мерки за реализиране. Осъществено е балансирано формулиране на аргументирани, изпълними и съответстващи на местните ресурси и специфика предложения, включващи компоненти на SWOT анализа, проследените обществени потребности и препоръки, заедно с насоките на

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

стратегическите документи от по-високо ниво. Предложена е ясна структура, реализираща идеята за интегрирания подход в стратегическото планиране – изведените четири стратегически цели се обезпечават от единството на приоритетите. С подобен подход се постига синергичен ефект между резултатите на отделните стратегически области, като за осъществяването на дадена цел допринася повече от един приоритет.

Индикативната финансова таблица обобщава необходимите ресурси за реализацията на Общинския план за развитие през периода 2014-2020 г. Тя представлява финансовата рамка на поетите ангажименти по изпълнението на плана от страна на всички партньори в местното развитие при водещата роля на органите на местното самоуправление, подпомагани от общинската администрация.

Компонентите на индикативната финансова таблица обхващат:

- определените четири приоритетни области за устойчиво интегрирано местно развитие през периода до 2020 г., общия обем на планираните средства за тяхната реализация;
- източниците на финансиране за реализация на приоритетите в развитието на Общината;
- относителния дял на предвидените средства по източници на финансиране в общата сума на поетите финансови ангажименти за реализацията на Плана.

Източниците за финансиране на мерките и проектите, предвидени за реализация на приоритетите на плана, включват три групи финансови източници:

- местни публични източници;
- външни публични източници;
- частни финансови източници.

Индикатори за наблюдението и оценката на плана. Системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на Общинския план за развитие, въз основа на събраната обективна информация и данни, отчита напредъка и степента на постигане на целите и приоритетите за развитие на общината по физически и финансови характеристики. За целите на плана следва да се използват два вида индикатори:

- индикатори за резултат;
- индикатори за въздействие.

Индикаторите за наблюдението и оценката на изпълнението на Общинския план за развитие на Общината до 2020 г. са посочени в матрица на индикаторите, за да се осигури необходимата информация за процеса на наблюдение за всеки индикатор. В

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

матрицата са посочени мерните единици, в които се измерват, източниците на информация, периодичността на събирането на информация, базовата стойност за отчитане изменението на всеки от индикаторите, както и целевата стойност, която се очаква да бъде достигната в края на периода на действие на Общинския план за развитие.

Действия по наблюдението, оценката и актуализацията на плана. Предмет на наблюдение е изпълнението на целите и приоритетите на Общинския план за развитие, съгласно определените физически и финансови индикатори.

В цялостния процес на наблюдение и при спазване на принципа за равнопоставеност на представителите на различните групи на гражданското общество участват кмет/заместник кмет на Общината, представители на общинската администрация, представители на общинския съвет, социалните и икономическите партньори, бизнеса, неправителствените организации и представители на гражданското общество.

Системата за наблюдение и оценка обхваща източниците, начините и периодичността за събиране, обработка и анализиране на информация; индикаторите за наблюдение и оценка; органите за наблюдение, организацията и методите на тяхната работа; системата на докладване и осигуряване на информация и публичност.

Оценката обхваща всеки стадий от жизнения цикъл на Плана – предварителна, междинна и последваща.

Междинната оценка на изпълнението на ОПР дава информация за провежданите политики и подпомага Общината да подобри прозрачността на планираните дейности и използването на съществуващите ресурси. На база резултатите и препоръките от оценката на Плана се решава необходимостта от неговата актуализация.

Действия за прилагане на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност. За периода на разработването на ОПР, разработващият екип представя публично пълния набор информация с работните предвиждания на ОПР, начините за тяхната реализация и очакваните конкретни резултати за развитието на Общината и нейната общност. Включването на гражданите и заинтересованите партньорски организации от Община Варна в процеса на местното стратегическо планиране и програмиране на етап разработване на ОПР включва три основни компоненти: информиране, консултиране и вземане на съвместни решения.

Програма за реализация. Програмата за реализация на Общинския план за развитие през периода 2014-2020 г. има за задача на основата на целите и приоритетите за развитие на

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Общината, залегнали в Плана, да осигури вътрешната и външната съгласуваност на факторите на развитието и ресурсите за реализация на Плана, като оптимизира възможностите за финансиране, институционална подкрепа и техническа помощ за изпълнение на плана. С програмата се определя пакета от мерки и проекти за реализация на целите и приоритетите за развитие на Общината през годините до 2020 г., съответните финансови ресурси, административните структури отговорни за управление и периода на изпълнението на проектите.

I. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВАРНА

1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА

Община Варна е разположена в Североизточната част на Република България. Във физикогеографско отношение попада в източната част на Дунавската равнина, а югозападната част на Общината се включва в границите на Предбалкана.

Исторически данни. Варна е едно от най-старите селища в света. Върху територията на настоящата Варненска община са намерени останки от поселения от преди 12 хиляди години.

Истинската градска история на Варна започва през 572 г. п.н.е., когато изселници от древногръцкия град Милет основават Одесос, като тяхна колония. За кратко време Одесос става един от най-значимите пристанищни и търговски центрове по Черноморието. Вносната керамика, намирана на територията на античния град, подсказва и основните насоки на търговските връзки.

През първата половина на XI век, на мястото на античния Одесос, възниква град с крепост и добива старобългарското название Варна. През периода на Византийското владичество, Варна се превръща във важен пристанищен и търговски център. Това се доказва от златните вносни амфори, трапезни съдове със сграфито и рисувана украса, донесани от Константинопол.

Значителен подем в икономическия живот на града настъпва през последните десетилетия на XIII век., когато търговията с Венеция и Генуа навлиза в Черно море. След 1366 г., Варна е преотстъпен от българския цар Иван Александър на добруджанския владетел Добротица, който го превръща в своя столица. Варна е бил митрополитски център. Построени са църкви с характерната керамопластична украса. Открити са останките на три от тях - "Св. Атанас", "Св. Георги" и "Св. Тодор".

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

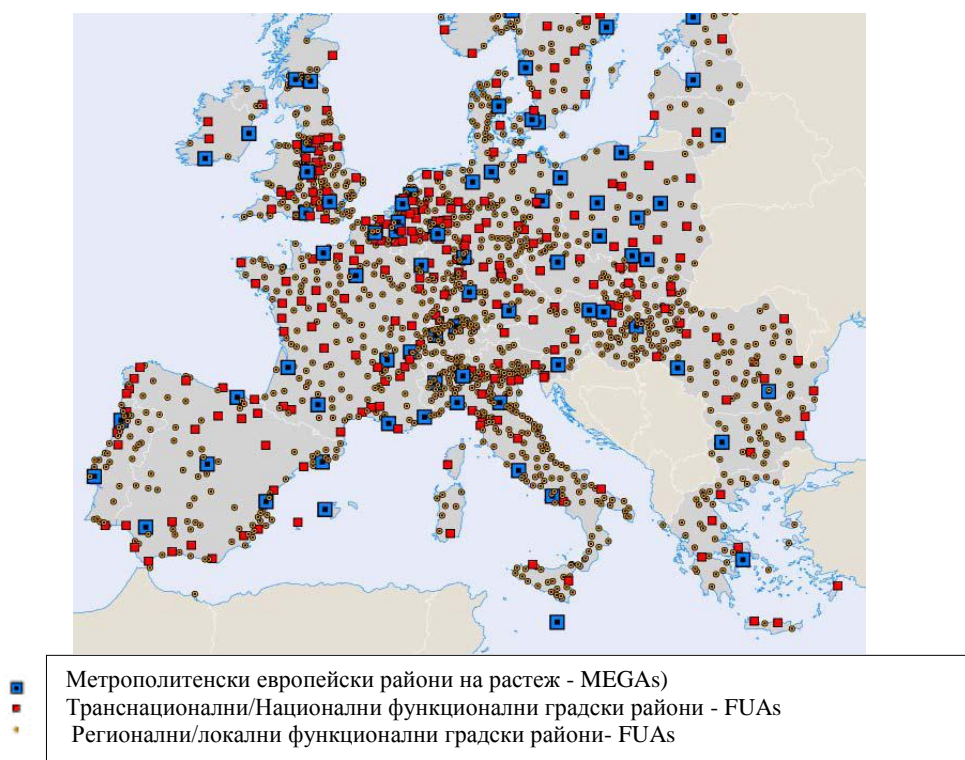
Варна е завладяна от османските нашественици през 1389 г. Градът не загубва предишното си пристанищно и търговско значение за земите на север от Стара планина.

След освобождението на България през 1878 г., Варна става един от културните центрове на България - основано е Медицинско дружество, създадена е музейна сбирка, отварят врати редица книжарници и издателства, идват на гастроли чужди артисти.

На територията на община Варна **има съхранено материално и духовно наследство от всички исторически епохи на човешкото развитие.**

Град Варна е административен център на община Варна и Област Варна и център на Североизточния район от ниво 2. Най-големият град в Северна България и на българското крайбрежие на Черно море е разположен на брега на Черно море, на северния и на западния бряг на Варненския залив, край Варненското езеро. Градът има важно транспортно, логистично, административно, културно, академично и икономическо значение както за района, така и в национален и международен контекст.

Градът е определен за функционален градски район (FUA) според класификацията на европейските градове според проекта на ESPON, заедно с Пловдив и Бургас (фиг. 1.1).

Фиг.1.1. Полицентрично развитие на Европейския съюз
(Източник: програма ESPON на ЕК).

Определянето на град Варна като важен елемент от системата за полицентрично развитие на градовете в Европейския Съюз показва важното място на този град и Общината в европейски и национален план, като тези функции на града като демографски, транспортен,

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

образователен, туристически, индустриален, обслужващ и административен център от европейски мащаб следва да бъдат доразвити и защитени в новия програмен период на Европейския съюз (ЕС) 2014 г.- 2020 г.

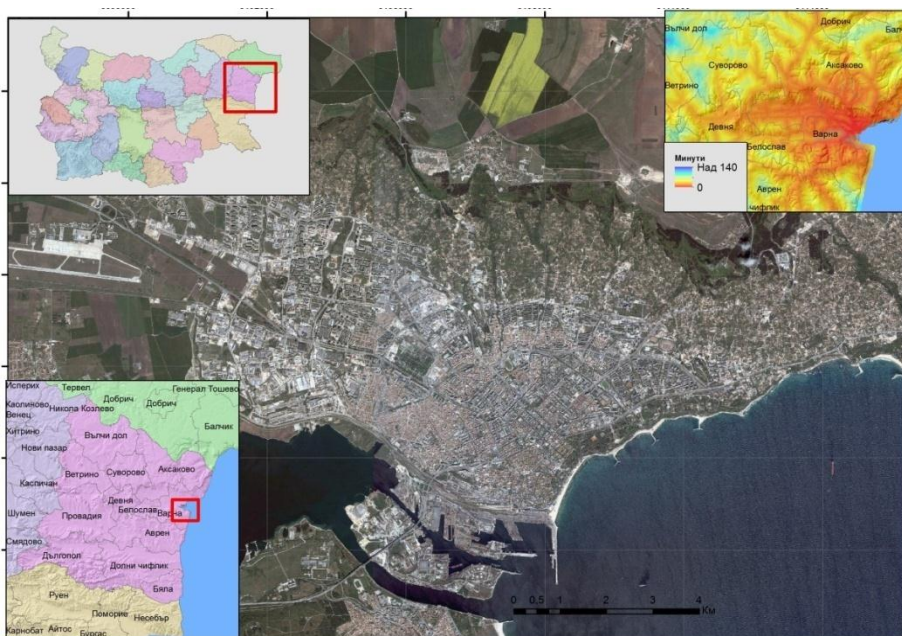
Благоприятните природни дадености и климат го превръщат в един от най-известните курортни центрове в Европа и най-големия в черноморския регион. Варна заема ключово положение между страните от Централна и Южна Европа, региона на р. Дунав, балканските страни и Средния Изток, което прави Пристанище Варна основен пункт от Общоевропейския транспортен коридор VIII Дурас-Тирана-Скопие-София-Пловдив-Бургас-Варна.

1.1. Местоположение и обхват на Община Варна

1.1.1. Географско положение

Община Варна е разположена в източната част на Варненска област (фиг.1.2), върху площ от 237,5 кв. км. На изток Общината граничи с Черно море, на север - с община Аксаково, на запад - с общините Аксаково и Белослав, на юг - с община Аврен.

Център на Община Варна е град Варна, морската столица на България. В Община Варна има обособени 5 градски района: “Одесос”, “Приморски”, “Младост”, “Владислав Варненчик” и “Аспарухово” и 5 кметства Тополи, Каменар, Казашко, Звездица и Константиново.

Фиг.1.2. Географско положение на град Варна. (Източник: ИГПВР)

През град Варна преминават: А-2 магистрала “Хемус” (Е 8) от запад, А-5 магистрала “Черно море” (Е 3) от юг и път I-9 (Е 14) от север. Важен транспортен възел се явява летище Варна. Най-южната и централната част на града се свързват посредством Аспаруховия мост.

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Южно от протока, свързващ залива и езерото, са разположени кварталите Аспарухово и Галата. На северния бряг се намират промишлена зона и пристанищният комплекс. Североизточно от тях са централната градска част с историческия център и централните плажове.

Безспорно предимство от геопроостранствена гледна точка, е излизът на Черно море чрез Варненският залив, формиран между носовете „Св. Георги” и „Галата”. В комбинация с общия наклон на релефа на района в западно-източна посока, ориентацията на хидрографската мрежа в същата посока, както и сравнително слабата разчлененост на брега, това са сред основните природогеографски фактори, обусловили специфичната пространствена конфигурация на историческото ядро на съвременната урбанизирана територия на град Варна. Склонът на Франгенското плато е естественото ограничение на север-северозапад, както и Варненското езеро на юг.

Основна роля за пространственото развитие на град Варна в посока вътрешността на страната е формиралата се през периода 1965г. -1975г. промишлена агломерация Варна-Девня, която „експлоатира“ естествената свързаност на двата града чрез Варненското езеро.

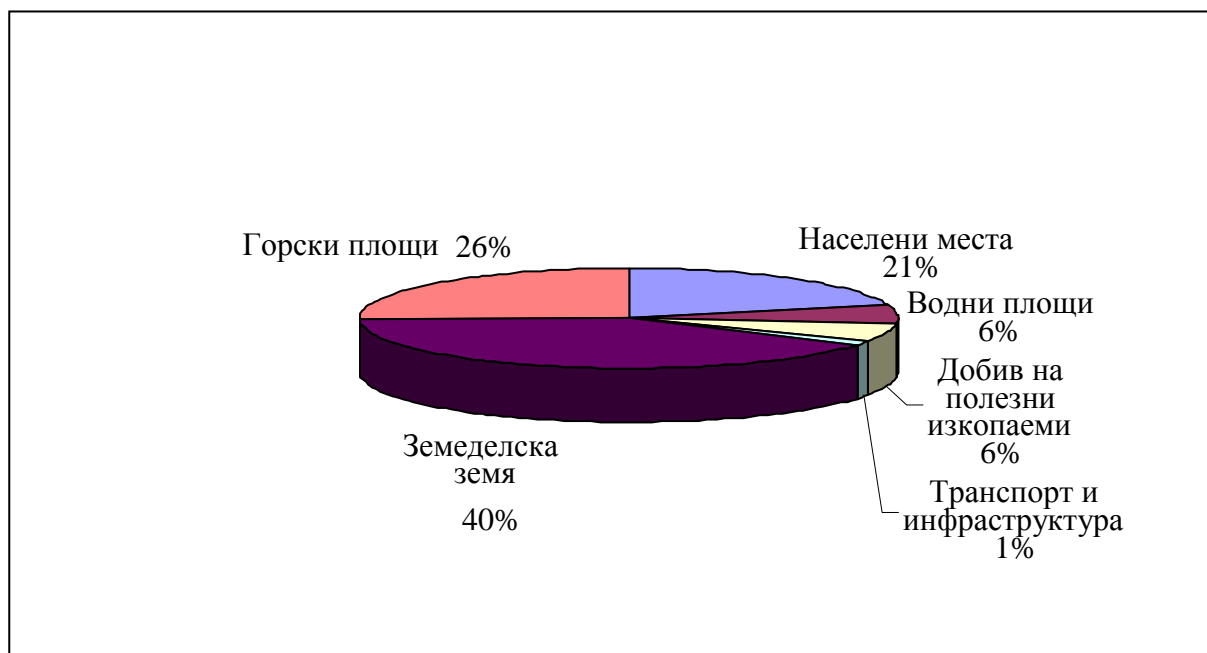
Крайбрежната зона в района на курортните комплекси “Златни пясъци”, “Ривиера” и частично “Чайка” представляват ниска равна тераса със сравнително широки плажове. В северната част на “Златни пясъци”, част от “Чайка” в районите на курортен комплекс “Св.св. Константин и Елена” и Морската градина брегът завършва с висок и стръмен, на места почти отвесен скат, образуван от морската абразия, преди провеждането на брегоукрепителни мероприятия.

Старата градска част на Варна е разположена на равнинен терен, който преминава амфитеатрално във височина към жилищните квартали. Преходът е плавен и малко забележим. Сравнително по-голяма е надморската височина на жилищните комплекси “Младост”, “Изгрев” и “Вл. Варненчик”. На сравнително полегат терен и със северна и североизточна ориентация е изграден кв. “Аспарухово”. Най-високите му части не надвишават 60 метра. Кварталите “Галата” и “Виница” са изградени съответно на Авренското и Франгенско плата, на слабо наклонени терени и източна и североизточна ориентация.

Съгласно данни на НСИ общата територия на Община Варна е в размер на 237 485 дка, от които земеделската земя е 40%, горски площи 26%, населени места 21% и др. (Фиг.1.3). Експлоатацията на останалата територия е свързана с транспорта и

инфраструктурата, добив на полезни изкопаеми водни течения и водни площи, населени места и др.

Фиг.1.3 Баланс на територията на община Варна по вид (Източник: НСИ).

1.1.2. Климат

Климатът на Варненската община е формиран под влияние на местоположението (географски координати 43°12' с.ш. и 27°65' и.д.) и циркулацията на въздушните маси. Специфични климатични фактори са микрорелефните особености на територията и климатообразуващата роля на Черно море. Влиянието на морето се усеща в една ивица от крайбрежната част, достигаща до 12-13 км навътре в сушата. В зависимост от релефа тя може да достигне значително по-навътре. Такъв е случаят с Варненското езеро, каналът “езеро-море”, както и склоновете на Франгенското и Авренско плата, спуснати към низината, образувана край езерото. Така комплексно тези релефни елементи са образували коридор, по който влиянието на морето при благоприятни климатични условия достига до 20 км.

Атмосферното налягане в община Варна е средно 1010.4 hPa, а средната температура на въздуха 11,8° С, максималната е 41,4°С, а минималната -24 °С. (Таблица 1.1.) Годишната сума на валежите на територията на общината възлиза на 498 мм. Зимата е сравнително топла и снежната покривка не се задържа за продължителен период от време. Характерни за района са умерените и силните ветрове - средногодишната скорост на вятъра е около 3.5 м/сек. През зимата преобладават ветрове от северозападна и северна посока, а през лятото - от северозападна, източна и североизточна посока. Близостта на морето е причина за локална циркулация на приземния слой въздух – бризова циркулация.

Таблица 1.1 Климат. (Източник: НИМХ)

Атмосферно налягане - средно - hPa	Температура на въздуха			Относителна влажност на въздуха - %	Валежи – годишна сума - мм
	Средна °С	Максимална абсолютна °С	Минимална абсолютна °С		
1010.4	11,8	41,4	-24	73	498

Климатът, в съчетание с природните условия създават благоприятни възможности за развитие на индустрията, търговията, туризма и комуникациите в региона.

1.1.3. Води и водни ресурси

На територията на Общината най – значим естествен водоем е Варненското езеро, а по незначителни са 10 дерета с дължина между 0,7 и 12 км. (Игнатиевско, в с. Тополи, Владиславовско, Максуденско, Звездишко, Галатейско, дере – канал по бул. “Царевец”, Винишко дере, Евксиноградско дере).

До 1909 година Варненското езеро е закрит лиман, изтеглен в източна посока, след което е прокопан канал с дължина 5 км. През 1979 година е прокопан новия канал от морето към езерото. Дължината на езерото е общо 13 км., от които 8,5 км. са в границата на общината. Средната му ширина е 1,2 км., площта 17,4 кв. км., средната дълбочина – 9,8 м., максималната дълбочина е 19 м. Този канал на Варненското езеро има изключително голямо значение за стопанството на Общината.

Зоната на влияние в по-голямата си част разполага с чисти пресни повърхностни и подземни води за водоснабдяване на населението, с достатъчно технологични води за производствените дейности в агломерацията Варна-Белослав-Девня, както и с води за развитие на места на поливно земеделие.

1.1.3. Почви

Почвената характеристика на общинската територия се определя от преобладаващия дял на черноземните и сиви горски почви. Те са представени от своите разновидности, запазващи общите черти на основния тип. От черноземните най – разпространени са: карбонатни черноземни, типични черноземни, излужени черноземни и оподзолени черноземни. Сивите горски почви заемат високите части на общинската територия и основните представени типове са: тъмносиви и светлосиви горски почви. Всички тези видове почви са подходящи за отглеждане на голямо разнообразие от агро-култури (зърнени, технически и т.н.) и това определя голямото им значение за стопанството на Общината.

1.1.5. Полезни изкопаеми

Територията на община Варна е бедна на полезни изкопаеми.

Минералните води на територията на община Варна са значителен природен ресурс с рекреационно, балнеоложко и термоенергийно естество. Съществуват три водоносни хоризонта със стопанско значение. Подземните води от горноюрско - валанжския хоризонт са с напорен характер и на много места се самоизливат на повърхността. В гр. Варна температурата на тези води е около 50°C, в другите области от територията на Варненска община - по-ниска. Еоценският водоносен хоризонт е напорен. Температурата на водата е 11-12° С в зоната на подхранване и 26-36°C в района на Черноморското крайбрежие. Водите на миоценския водоносен хоризонт са пресни с обща минерализация от средно твърда до твърда и температура, достигаща до 15-18°C. На територията на общината са изградени 27 сондажни кладенеца с общ дебит 980 л/с (включително самоизлив). Водите са слабо минерализирани с температура 30-54° С и приблизителен ресурс 1.5÷3 m³/s.

С важно значение за стопанското развитие е находището на лечебна кал във Варненското езеро, запасите от която възлизат на 2 000 000 куб. м. Плавателният канал "Варна – Девня" застрашава находището от замърсяване, което ще е пагубно за свойствата на това природно богатство.

В западната част на острова (между стария и новия канал море - Варненско езеро) е разработена кариера за пясъци от морско - езерен тип. Запасите са в пряка връзка с драгажните работи по поддръжката на плавателните канали и акваториите на пристанищата.

С решение на Общински съвет на Варна от 19.12.2012г. е одобрено преминаването на трасето на газопровода Южен Поток през територията на Общината. Към предложението е включено и изграждане на площадки и трасета върху земи от общинския поземлен фонд, с цел реализация на проекта "Южен поток" в отсечката, която ще се изгради на територията на Република България, в частта му в област Варна. Газопровод „Южен поток“ е обявен за обект от национално значение и за национален обект с решение на Министерски съвет от 2 февруари 2011 година.

1.1.6. Характеристика на морския бряг

Дължината на морската брегова линия е общо 32 км., с начало на север – брегът при фар Екрене (Кранево) и достигаща на юг – носът от южната страна Паша дере. Абразионните и акумулативни процеси са факторите, определящи свойствата и състоянието на бреговата ивица. Значителна степен на активност имат абразионните процеси в границите на

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Общината. Резултатът от тяхното проявление са множеството случаи на свлачища и срутвания. Пясъчната ивица е със сравнително добри качествени характеристики, като върху състоянието ѝ голямо влияние оказват антропогенните дейности. Извършваното хидротехническо строителство играе голяма роля за развитието на тази природна даденост.

Капацитетът на акваторията и на площта на пясъка в крайбрежната зона на гр. Варна е определен в рамките на Доклада за ОВОС на Плана-извадка "Крайбрежна зона - Съставна зона 5 (Стария градски плаж) и Съставна зона 6 (плажната зона "Под Салтанат") град Варна". Посоченият в Доклада максимален рекреационен капацитет за водните площи с дълбочини до 1.5 m за къпане се равнява на 25 062 плажуващи във върхов час, а максималния рекреационен капацитет за пясъка в Съставни зони 5 и 6 възлиза на 10 976 плажуващи във върхов час. Сравняването на двата рекреационни капацитета показва, че морската акватория е в състояние да поеме значително по-голям брой плажуващи от колкото пясъчните ивици, което от своя страна е предпоставка за търсене на възможности за увеличаване на плажния ресурс на крайбрежната зона на гр. Варна, например посредством реализиране на "напречен байпас". В този случай, при известно идеализиране възможните пясъчно-плажни ресурси се оценяват на 200 650 кв. м., които обезпечават общ брой на плажуващи около 20 066 души. Тази цифра е в пълно съответствие с норматива за капацитет на акваторията - 25 062 плажуващи във върхов час.

Реализиране на т. нар. "напречен байпас" - изкуствено увеличаване на пясъчно-плажовите площи, ще доведе до следните положителни въздействия:

- разширяването на плажовите ивици ще увеличи значението им като буфер между прякото вълново въздействие върху дамбата и съответната част от основното тяло на буните. Последното е предпоставка за по-ефективна работа на изградените брегоукрепителни съоръжения;

- разширяването на плажовите ивици ще способства и за намаляване на междубунните пространства и е условие за предаване заоблена форма на урезовия контур. Поотделно и в комбинация, всичко това благоприятства намаляването на негативния характер на джобните ефекти за съсредоточаването на плаващи замърсители и ще допринесе за съществено подобряване на водообмена между бунните акватории и водите на залива, и респективно в открито море.

1.1.7. Рискови процеси с природен характер (свлачища, срутища абразия и др.)

Фактори за свлачищните процеси. На територията на Община Варна са проявени мащабни свлачищни процеси. Те са резултат от комбинираното въздействие на природни и

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

антропогенни фактори: геолого-тектонско развитие и морфологията на района, интензивността на валежите, морската абразия, състоянието на „ВиК” мрежите и особено експлоатацията им в потенциално опасни райони, лошата експлоатация и поддържане на изградените дренажни, противосвлачищни, водопонизителни и противоабразионни съоръжения, липса на дъждовна и битова канализация в част от вилните зони, незаконното строителство и др.

Територии с проявление на свлачищни процеси. Обширните свлачищни комплекси обхващат източния склон на Франгенското плато – от ръба до морето. На север от град Варна, в посока север-юг са оформени следните древни свлачищни комплекси: „Дългия яр”, „Зл.пясьци”, „Аладжа Манастир”, „Виница” и „Варна”. Древните свлачища са възникнали при различни от сегашните условия и се приемат за условно стабилизирани.

На юг от гр. Варна свлачищата са развити по източния склон на Авренското плато. Тук Черноморския склон е по-нисък и изграден от неогенски песъчливо-глинести седименти. Затова и свлачищата са по-малки по обхват и по-слабо активни.

1.2. Население и демографска ситуация на Общината

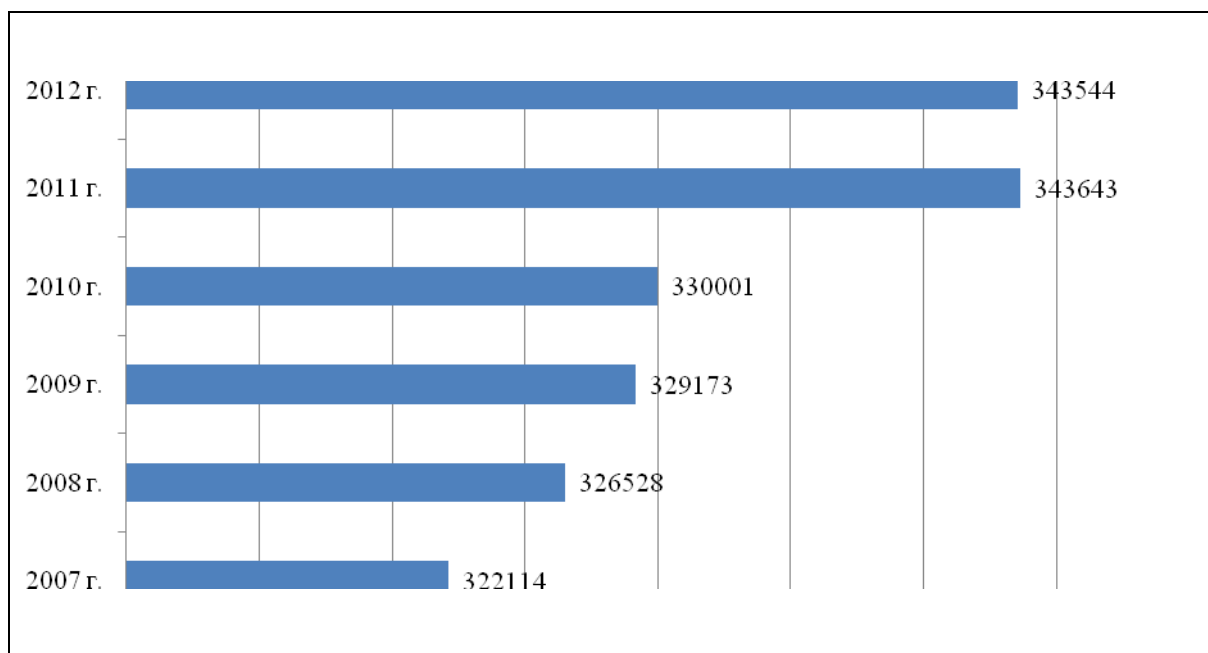
1.2.1. Брой и гъстота на населението.

Община Варна има значителен демографски потенциал, което се дължи на по – големите икономически и социални възможности, които тя предлага като инвестиционен и туристически център. През 2012 г. в Общината живее 4,72% от населението на България и 35,89% от населението на Североизточен район и 72,59 % от населението на областта. Според данни на НСИ, към **31.12.2012г. населението на Община Варна е 343 544 души.**

Шест са областите с население над 300 хил. души, като в три от тях - София (столица), Пловдив и Варна, живее общо една трета от населението на страната. Четвърта по брой на населението е област Бургас с население 415 817 души, а непосредствено след нея се нареждат областите Стара Загора - 333 265 души, и Благоевград с население 323 552 души.

За периода между двете преброявания (2001г. – 2011г.) се е увеличило само населението на областите София (столица) и Варна - съответно със 120 749 души (10.3%) и 13 061 души (2.8%). Във всички останали области населението намалява.

На фигура 1.4. е представен броя на населението на община Варна за периода 2007г-2012г. До 2011г. се наблюдава положителен ръст на населението в Общината.

Фиг.1.4. Брой на населението на Община Варна (Източник: НСИ).

Гъстотата на населението в град Варна е изключително висока – 1634 души на кв. км. Високата стойност на показателя говори за пренаселеност на територията и голяма концентрация на човешки ресурси. Гъстотата на населението на територията на Общината също е висока – 1447 души на кв. км., докато за областта тя е едва 124 д/кв.км. Тези данни са показателни за значението на града като притегателен център на населението, както на територията на Общината, така и за самата област. Пренаселването на някои територии създава редица проблеми, най – вече от екологична гледна точка.

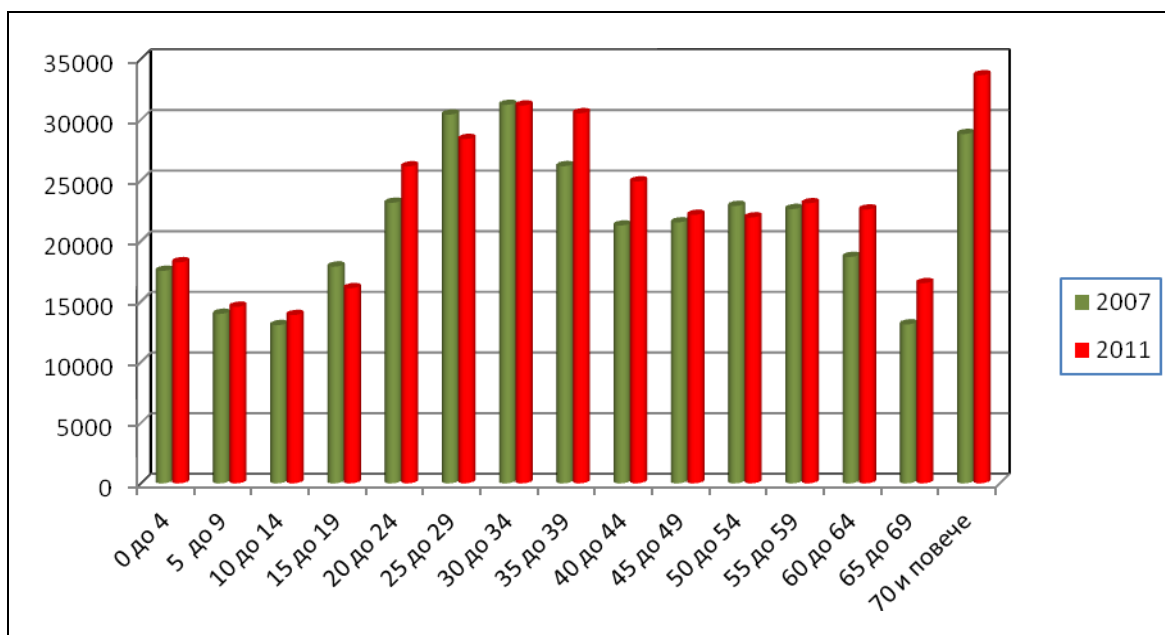
1.2.2. Структура на населението на община Варна

Динамиката в броя на населението в Общината е свързана с неговата възрастова структура. Разпределението на населението по възрастови групи е по-благоприятно от средните показатели за страната. Характерен е високият дял на населението в групата от 15 до 64 години, от която се формира основно трудовият потенциал (фиг. 1.5). Значителен е броят на населението от 20 до 44 години. Голям е и броят на населението над 70 години, което се увеличава.

Общата тенденция за последните пет години е на нарастване на броя на населението като процентно по-голямо е увеличението на броя на населението в и над трудоспособна възраст в община Варна.

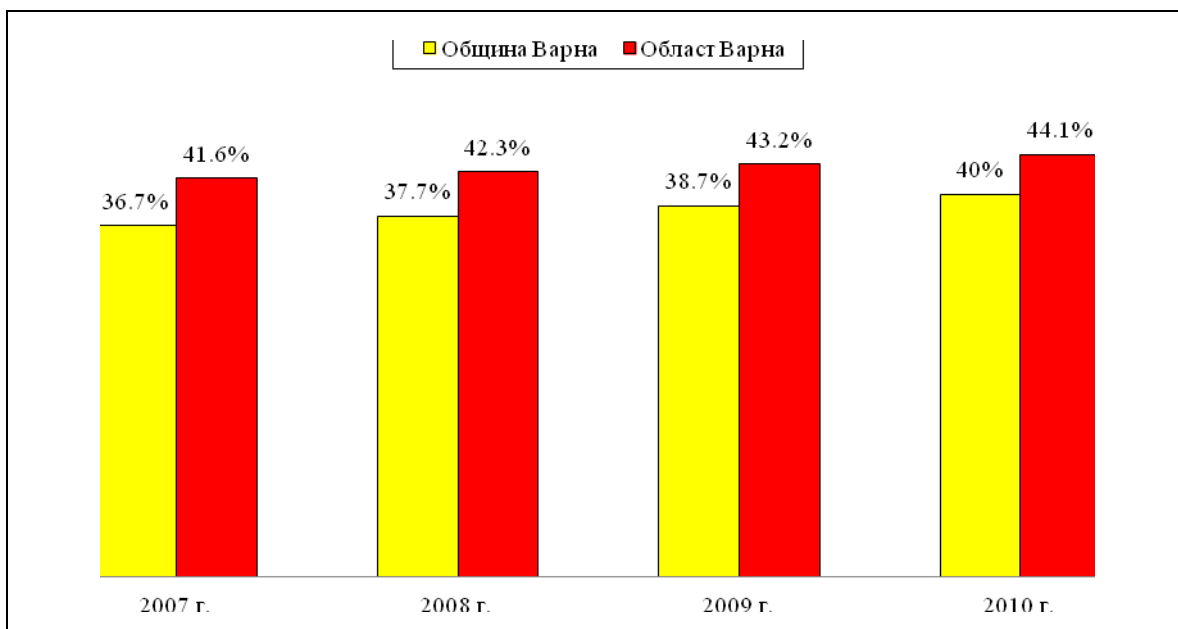

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Фиг. 1.5. Структура на населението на община Варна по възраст. (Източник: НСИ).

В две от възрастовите групи, 15-19 и 25-29 се наблюдава обратна тенденция на намаление, която може да се отрази отрицателно на трудовия пазар изразено в недостиг на работна сила след няколко години.

Фиг. 1.6. Коефициент на възрастова зависимост (Източник: НСИ).

Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в "зависимите" възрасти (по методологията на ООН това е населението под 15 и на 65 и повече

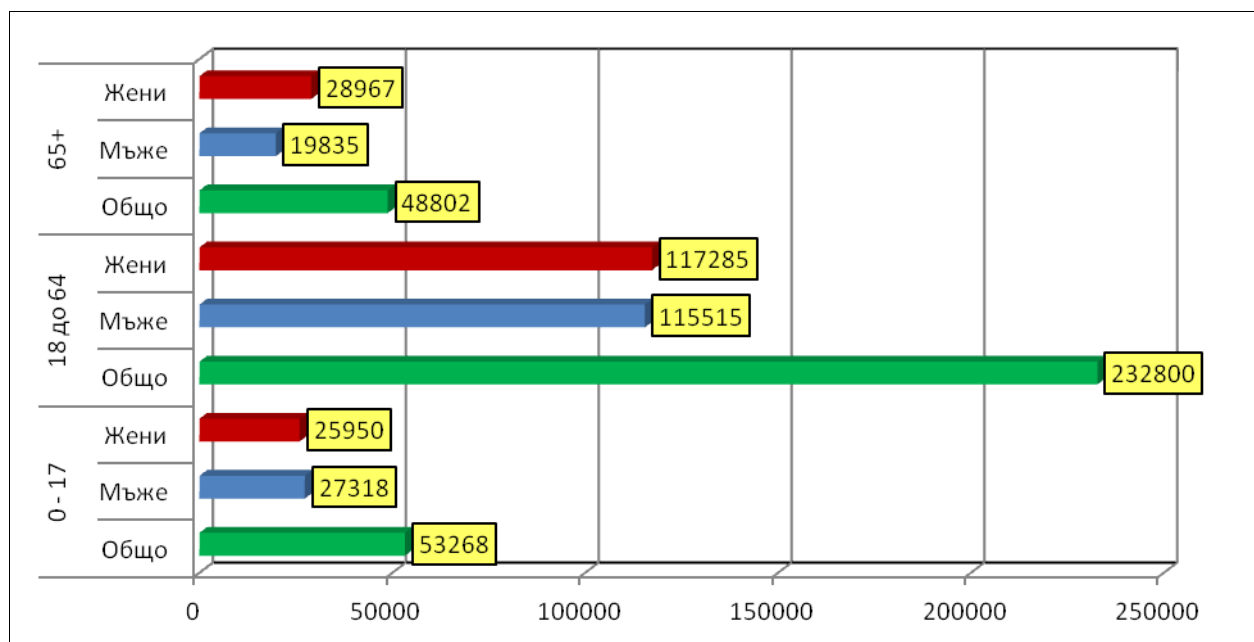

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

години) на 100 лица от населението в „независимите възрасти” (от 15 до 64 години) в края на годината (Фиг. 1.6).

За община Варна и за област Варна се наблюдава трайна тенденция на повишаване на коефициента на възрастова зависимост като той остава по-нисък от този на Североизточния регион и националния (съответно 45% и 46% за 2010 г.).

На фигура 1.7 е представена структурата на населението по възраст и пол. Преимуществото по отношение на числеността на населението при женския пол се дължи на факта, че жителите в над трудоспособна възраст са предимно жени.

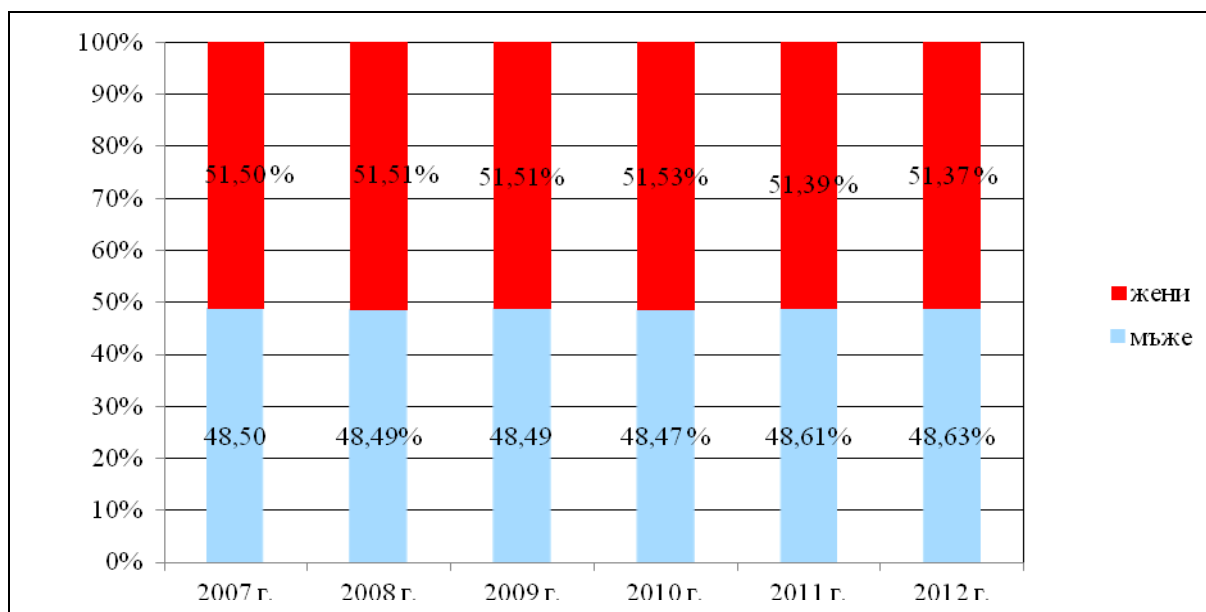
Фиг.1.7. Структура на населението на община Варна по възраст и пол за 2011г.

(Източник: НСИ, преброяване 2011г.).

Според горепосочените данни 69,5% от населението, живеещо в град Варна, е в трудоспособна възраст, което се дължи на факта, че градът е икономически център и възможностите за професионална реализация са по-големи.

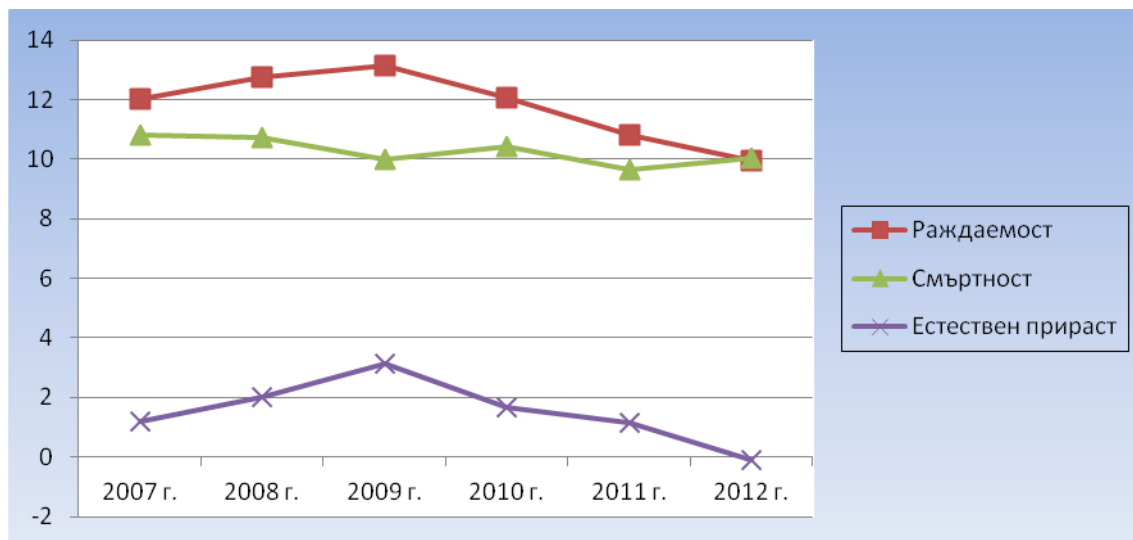
Структурата на населението по пол (фиг.1.8) за периода 2007 - 2012 година бележи тенденция към слабо нарастване на съотношението мъже / жени/ – от 48.50 % до 48.63% в полза на мъжете спрямо 51.50% - 51.37% за жените.

Образователна структура на населението. На база направено преброяване от НСИ през 2011 година в Община Варна е установено, че 30% от трудоспособното население са висшисти – т.е. 53 хиляди души. Със средно образование са 46% от трудоспособното население или 81 хиляди души. Неграмотните на територията на Общината представляват 1% от населението ѝ, като този процент е нисък в сравнение с наблюдаваното явление в национален мащаб.

Фиг.1.8. Население на Община Варна по пол към 31.12.2012 г. (Източник: НСИ)

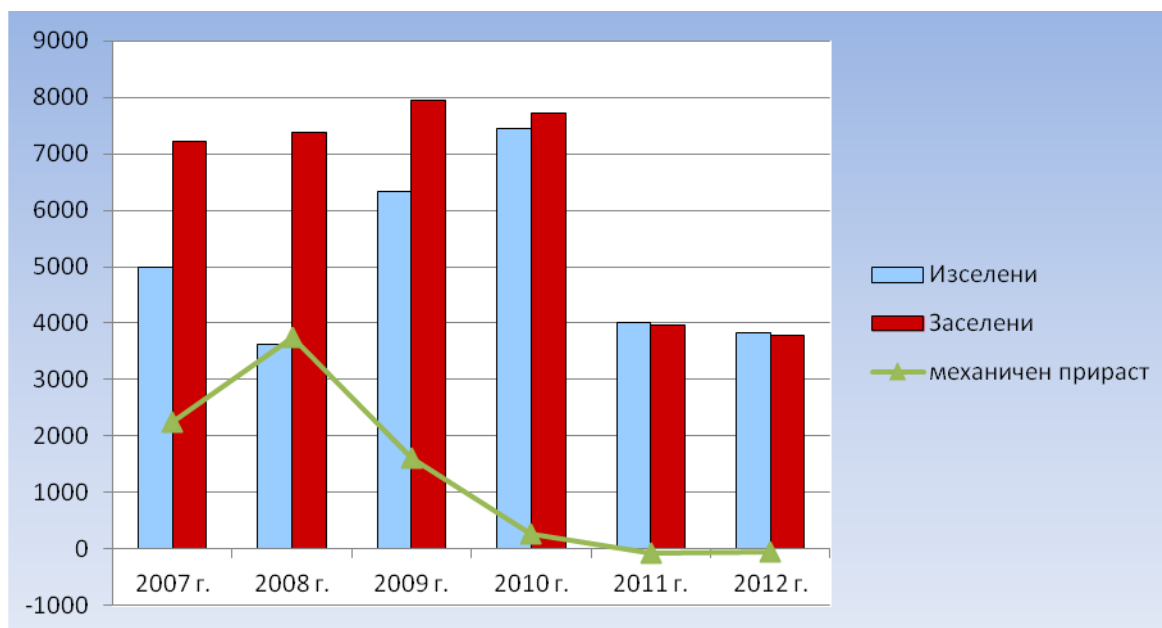
Раждаемостта през 2009г. в Общината е 13,2 ‰ (фиг. 1.9) (4312-живородени) и е по-висока от тази за България 10,7‰. Смъртността е по-ниска 10,4‰ (3281-починали), при 10,7‰ за страната. След 2009г. се наблюдава тенденция на намаляване на раждаемостта, което през 2012 г. води до отрицателен естествен прираст от -0,12 ‰.

Фиг.1.9

. Естествено движение на населението (Източник: НСИ).

Нарастването на населението на община Варна до 2011г. се дължи и на механичния прираст (Фиг. 1.10). Потвърждава се общата тенденция на урбанизация и съсредоточаване на по-голяма част от населението и икономическата активност в големите градове, центрове на агломерации.

Фиг.1.10. Механичен прираст на населението. (Източник: НСИ).

През периода 2007-2009 година се наблюдават положителни стойности на този параметър и то с висока стойност, докато в последните две години механичният прираст и на Областта и на Общината намалява, като за 2011г. и 2012 г. механичният прираст на Община Варна е отрицателен съответно - 65 души и -57 души.

Етническият състав на община Варна е 93% българи, 3,56% турци, 1,4 % роми и 1,4 % други етноси.

1.3. Изводи

В обобщение на гореизложеното може да се очертаят следните основни изводи, влияещи върху планирането на развитието на Община Варна:

- на територията на община Варна има съхранено материално и духовно наследство от всички исторически епохи на човешкото развитие;

- населението на община Варна е 343 544 жители (2012 г.), като през летния сезон се наблюдава рязко увеличение;

- по отношение на човешкия ресурс община Варна е определящия фактор за състоянието и тенденциите в областта. Локализирано е в рамките на град Варна, а селското население е едва 2,47%;

- гъстотата на населението в рамките на Общината е изключително висока. По този показател община Варна е с много по – високи стойности от тези за България и областта;

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

- половата структура на населението за 2012 година е в съотношение 51,37% жени и 48,63 % мъже. Жените в община Варна са с по - висок относителен дял в общата численост на населението за периода 2007г. – 2012г. спрямо мъжете;

- 74% от населението в трудоспособна възраст на област Варна живее в Общината, поради това, че Варна е икономически център и възможностите за реализация са по – големи;

- наблюдава се тенденция на увеличаване броя на населението в и над трудоспособна възраст;

- община Варна е с по – високи стойности на показатели раждаемост и по ниски за смъртност в сравнение със страната;

- процентът на малцинствата в Общината е сравнително нисък, като най-голям е процентът на турската етническа група 3,56%;

- климатът на Общината, в съчетание с природните условия създават благоприятни възможности за развитие на индустрията, търговията, туризма и комуникациите в региона;

- почвената характеристика на общинската територия се определя от преобладаващия дял на черноземните и сиви горски почви. Всички тези видове почви са подходящи за отглеждане на голямо разнообразие от агро-култури (зърнени, технически и т.н.) и това определя голямото им значение за стопанството на Общината;

- територията на Община Варна е бедна на полезни изкопаеми. Голямо богатство са топлите минерални извори;

- прокопаният и укрепен канал на Варненското езеро има изключително голямо значение за стопанството на Общината;

Благоприятното географско положение и природни дадености, морското крайбрежие, изградената инфраструктура, равнището на заетост и големият икономически и човешки потенциал създават реални възможности за просперитет и устойчиво развитие на града и неговия хинтерланд.

2. СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА

2.1. Селско стопанство

Комплексното въздействие на климата и природните дадености на Общината имат съществено влияние върху развитието на селското стопанство. Преобладаващите почви са черноземни и глинесто-песъчливи, които притежават добро природно плодородие и дебел хумусен хоризонт. Климатът, който е умерено – континентален е благоприятстващ развитието на аграрния сектор. За развитието на земеделието от изключителна важност е високата относителна влажност на въздуха, което намалява отрицателния ефект от летните засушавания.

Селскостопанския фонд (ССФ) на община Варна е 57799 дка, което представлява около 2,7% от ССФ на областта. В община Варна обработваемата земя заема 32647 дка (Таблица 2.1) от общинския териториален фонд, като от нея 1275 дка са държавна собственост, 3101 дка – общинска собственост, а останалата е частна собственост и остатъчен фонд. Горският фонд на община Варна е 70 934 дка. Делът на пустеещата територия в рамките на община Варна е по-малък в съпоставителен план с областта.

Таблица 2.1. Баланс на територията на община Варна и област Варна в /ха/ (Източник: Министерството на земеделието и храните, Областна дирекция „Земеделие” – гр. Варна).

1	Баланс по начин на трайно ползване	общ. Варна	обл. Варна
	Селскостопански фонд /ха/	5779.9	213557.884
	Държавен поземлен фонд /ха/	127.5	13183.435
	Обработваема /ха/	3264.7	177604.815
	Пустееща	2515.2	35953.064
	Горски фонд	7093.4	1071521
	Общо	23748.5	3819472
2	Баланс по форма на собственост	общ. Варна	обл. Варна
	обработваема, в това число /ха/	3264.7	177 604.815
	държавна	127.5	13 183.435
	общинска	310.1	-
	частна	-	-
	друга	-	-
	остатъчен фонд	-	-
3	Използвана земеделска площ 2012 г.	общ. Варна	обл. Варна
	ниви /ха/	2427	155 776.818
	ниви - зеленчукови	-	-
	ниви - нетрадиционни култури	-	-
	ниви - фуражни култури	-	-
	трайни лозови насаждения /хае/	344.2	4899.805
	трайни овощни насаждения /ха/	83.5	2317.249
	ливади и пасища	410	14 610.943

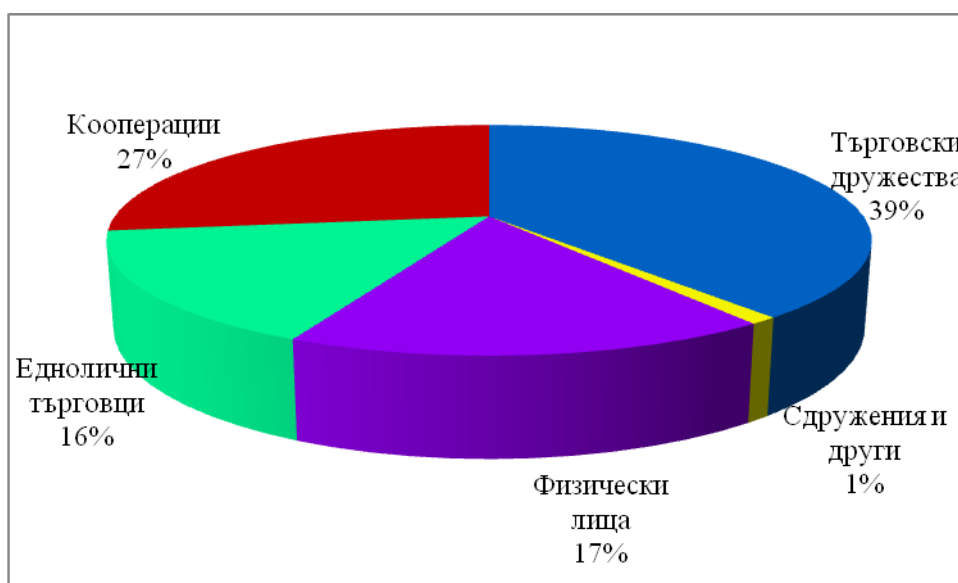

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Броят на земеделските стопанства на територията на община Варна е 887 или 7,5% от броя на стопанствата в областта. Общият размер на използваната земеделска площ (ИЗП) на земеделските стопанства на територията на общината е 21 310.6, или средна площ на стопанство в община Варна е най-малкото в областта -25 дка.

Използваната земеделска площ (ИЗП) в община Варна за 2012 г. включва 2427 ха ниви, 344.2 ха лозови насаждения, 83.5 ха трайни овощни насаждения и 410 ха ливади и пасища (Таблица 2.1).

На територията на Област Варна ИЗП е в размер 1 499 234 дка и е разпределена на 11 443 земеделски стопанства. С най-голям дял в областта са търговските дружества (174 бр.), които обработват 39% от ИЗП при среден размер на земята 3 359 дка (фиг.2.1). Преобладават стопанствата на физическите лица – 11 102 бр. или 97% в областта, но те обработват 17% от ИЗП. Кооперациите са 51 и обработват 408 445.3 дка (27%) при среден размер 8 009 дка. Едноличните търговци са 101 бр. и те обработват 233 103.9 дка при среден размер на земята 2 308 дка. Собствена на стопанствата е 13% от използваната земя, а 87% е наета.

Фиг. 2.1. Разпределение на земеделските стопанства в област Варна по форма на собственост (Източник: МЗХ)

Най – голям дял в земеделието има зърнопроизводството. Зърнените площи в област Варна са 84638 ха, следвани от маслодайните култури с 40221 ха и трайните насаждения с 10746 ха. Предпоставки за развитието на зърнопроизводството на територията на Общината са благоприятните природни условия и механизацията на процеса на обработка и добив.

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Зърнено-житните култури (868 841.4 дка) заемат 48% (фиг.2.2) от общо стопанисваната земя, като от тях най-голям е дялът на пшеницата – 67%, следва царевица за зърно – 16.5% и ечемик – 16%. Техническите култури са 484218.1 дка, което представлява 32.3% от използваемата земеделска площ (ИЗП). Слънчогледът е представен с 68% от площите с технически култури, а рапицата – с 29%. Фуражните култури заемат 2.7% от ИЗП. Трайните насаждения са 2.2% от ИЗП, от които 74% с лозя и 24.9% с овощни насаждения. Постоянно затревените площи (ливади, мери и пасища), стопанисвани от стопанствата, са 1.2% от стопанисваните площи.

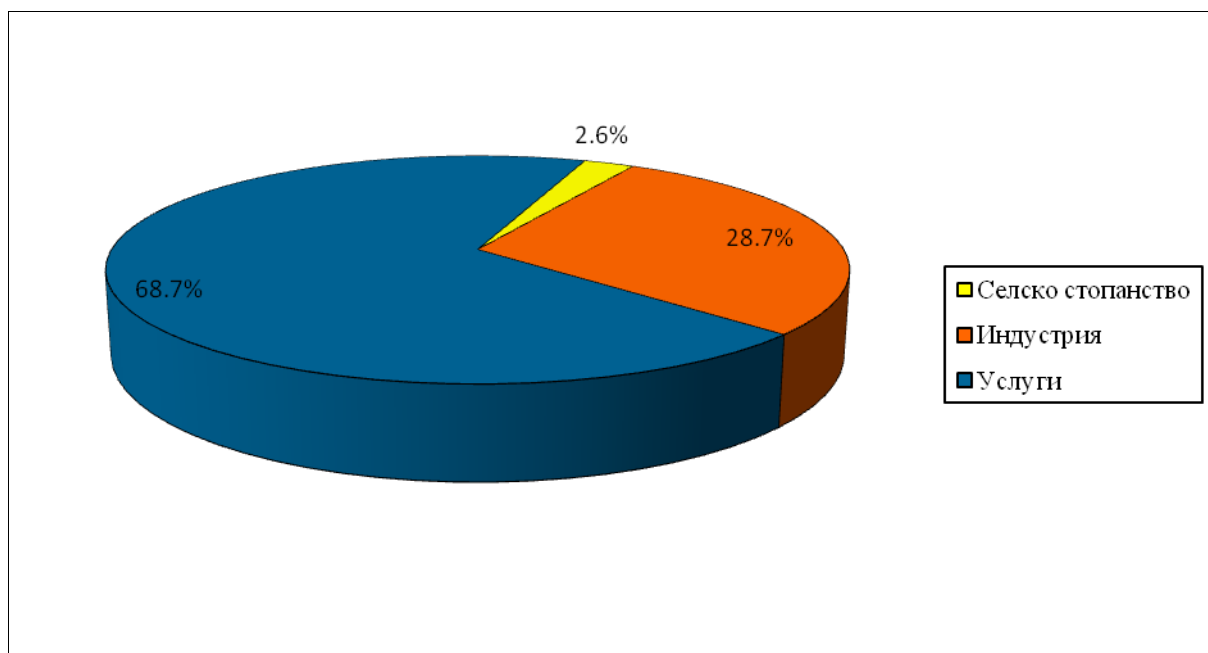

Фиг.2.2. Разпределение на ИЗП по култури в Област Варна (Източник: МЗХ)

В Област Варна преобладават стопанствата със смесено животновъдство и специализираните в отглеждането на свине и птици – съответно 24,6% и 18,9%. Стандартният производствен обем се формира основно от стопанствата, отглеждащи полски култури (54,5%) и специализираните в отглеждането на свине и птици (21,1%).

2.2. Индустрия

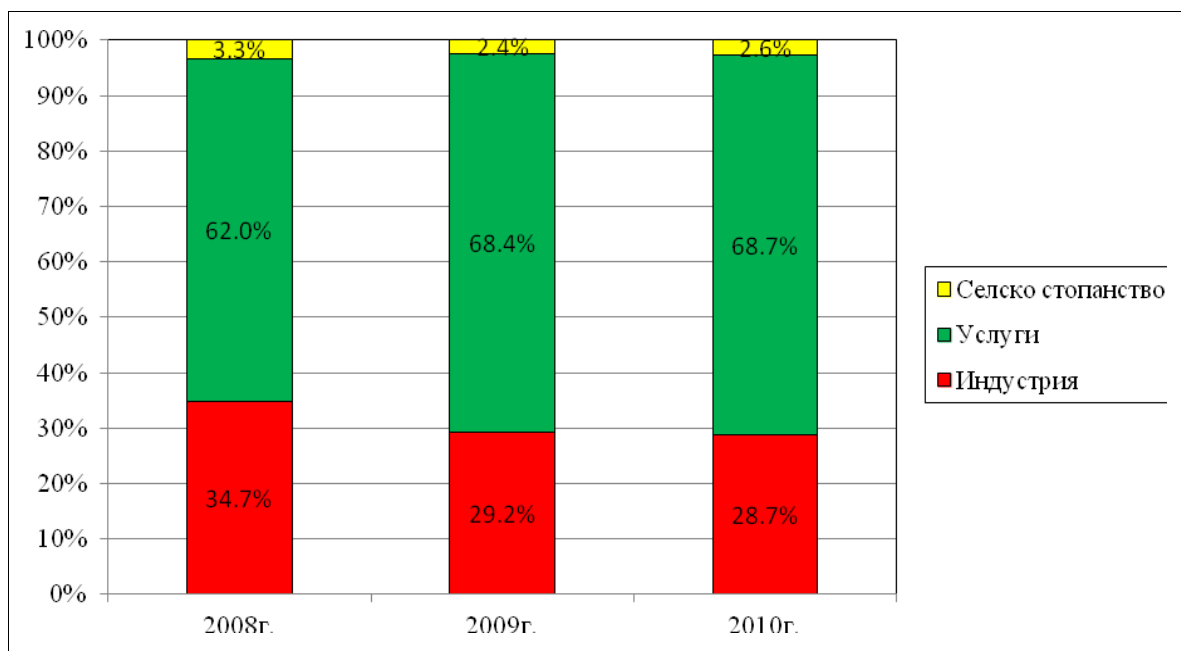
Произведеният брутен вътрешен продукт на област Варна представлява 6,3% от националния продукт (2010 г.). Брутният продукт и брутната добавена стойност за 2010г. за област Варна се разпределят както следва – 68,7 % (фиг.2.3) се формира от сектор услуги, следван от сектора на индустрията с 28,7% и на последно място селско стопанство с 2,6 %. Дялът на секторът на услугите се е увеличил с 2% спрямо 2005г. за сметка на значително намаление на дела на селското стопанство от 4,6 на 2.6%.

Фиг. 2.3. Дял на икономическите сектори в брутната добавена стойност

(Източник: НСИ).

През 2008 година секторът на индустрията заема съответно 34,7 %, фиг.2.4, което се обяснява с растежа на икономиката преди икономическата криза. Още през 2009 г. се наблюдава рязко намаление (29,2 %) и през 2010 г. се връща на нивото от 2005 г. – 28,7%.

Фиг. 2.4. Дял на икономическите сектори в брутната добавена стойност за област Варна

(Източник: НСИ).

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

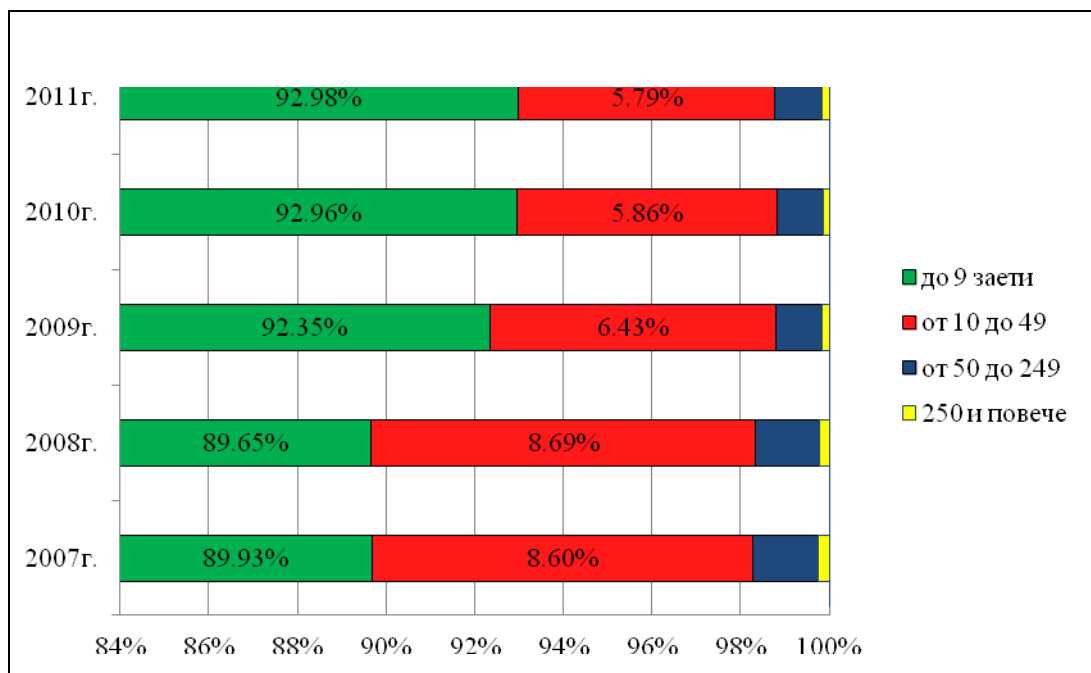
По своята структура икономиката на Община Варна е силно диверсифицирана. Водещи за регионалната икономика са, туризма, морската индустрия, транспорта, производство на електроуреди и др.

В структурата на икономиката на община Варна за 2011 година с най – голям дял са микро фирмите с близо 93% от общия брой предприятия, като техният брой е 24907 (Таблица 2.2), следват малките фирми – с 1 552 предприятия. През 2011 г. броят на предприятията намалява спрямо 2010 г. и 2009 г. По групи намалението е при предприятията с до 9 души - 541 по-малко и с до 49 заети – броят на фирмите намалява с 53 за 2011 г.

Таблица 2.2 Брой на предприятията в община Варна (Източник: НСИ).

	2007	2008	2009	2010	2011
Общо	19 201	23 224	27 577	27 375	26 788
до 9 заети	17 267	20 821	25 468	25 448	24 907
от 10 до 49	1 652	2 019	1 773	1 605	1 552
от 50 до 249	282	333	289	282	288
250 и повече	50	51	47	40	41

Малките предприятия, в които са заети до 50 лица през 2011 г. са 5.79% (фиг. 2.5), а през 2010 г. – 5.86% от общия брой на предприятията. Предприятията с до 249 души заемат дял от 1,08% за 2011 год., предприятията с над 250 заети остават с дял от 0,15% и за 2011 г.

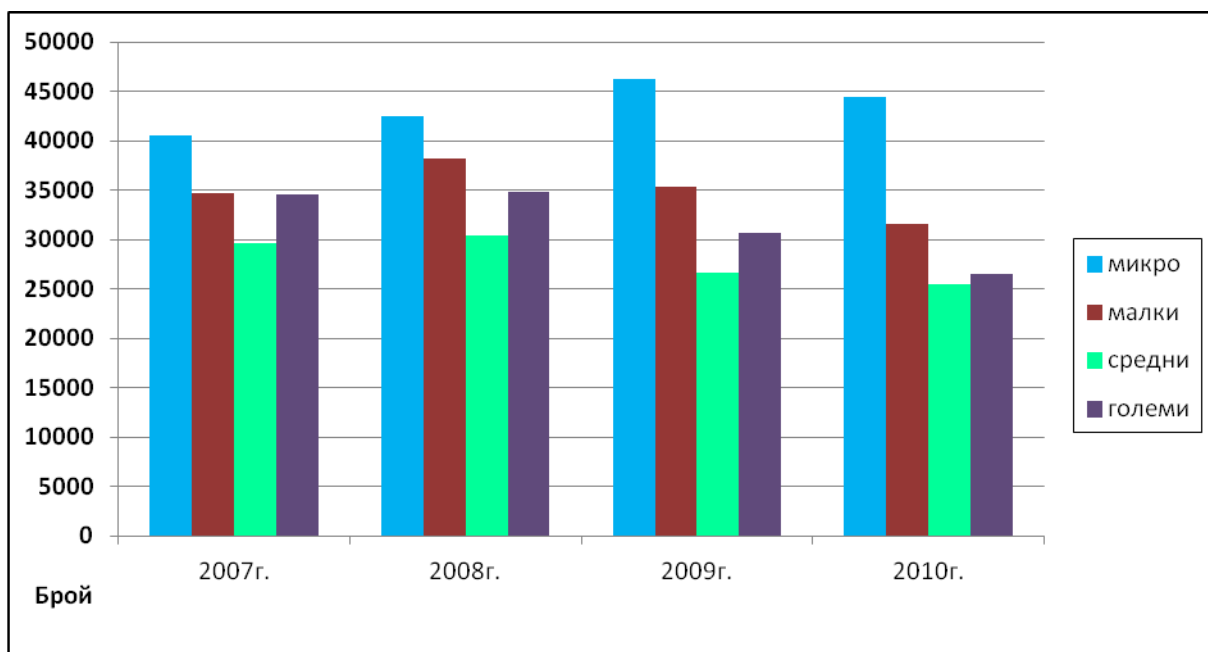

Фиг.2.5. Дял на предприятията в община Варна по размерни групи (Източник: НСИ).

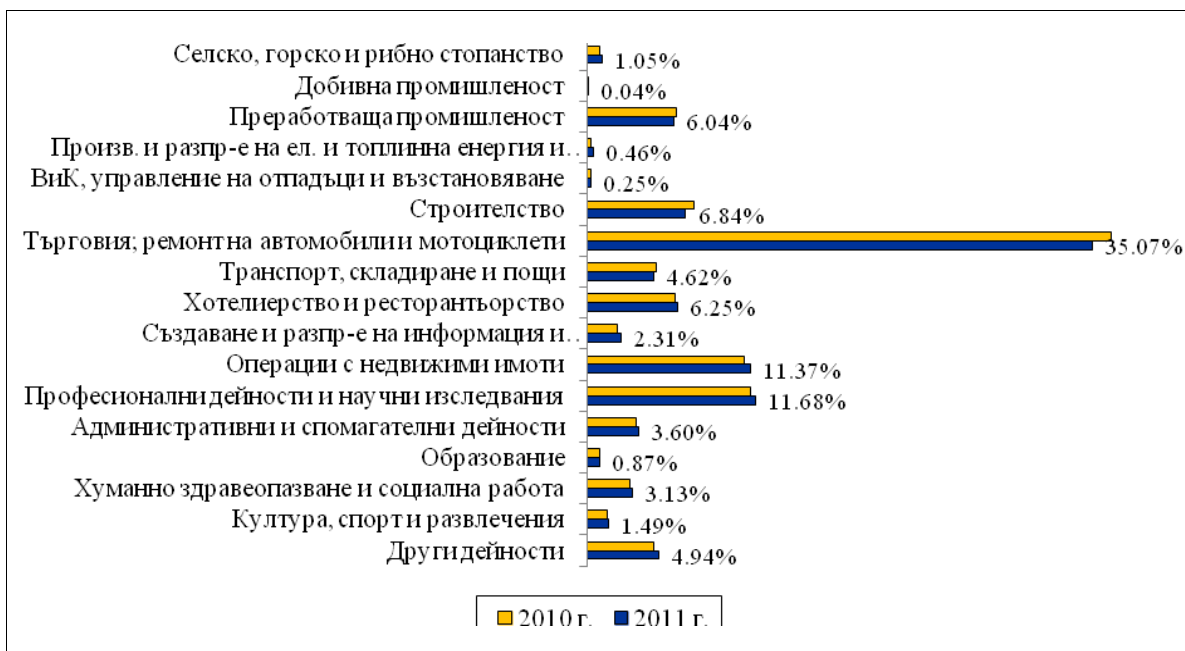
Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Тенденцията броят на заетите лица на микрофирмите да е най-голям, следвани от малките предприятия, големите и средните се доказва през годините (фиг. 2.6).

Фиг.2.6. Предприятия в Община Варна по групи според броя на заетите в тях
(Източник: НСИ)

На Фиг. 2.7. е представено разпределението на броя на фирмите по отрасли на икономиката, като с най-голям дял са представителите на търговията, следвани от предприятията в сектор професионални дейности и научни изследвания и операции с недвижими имоти.

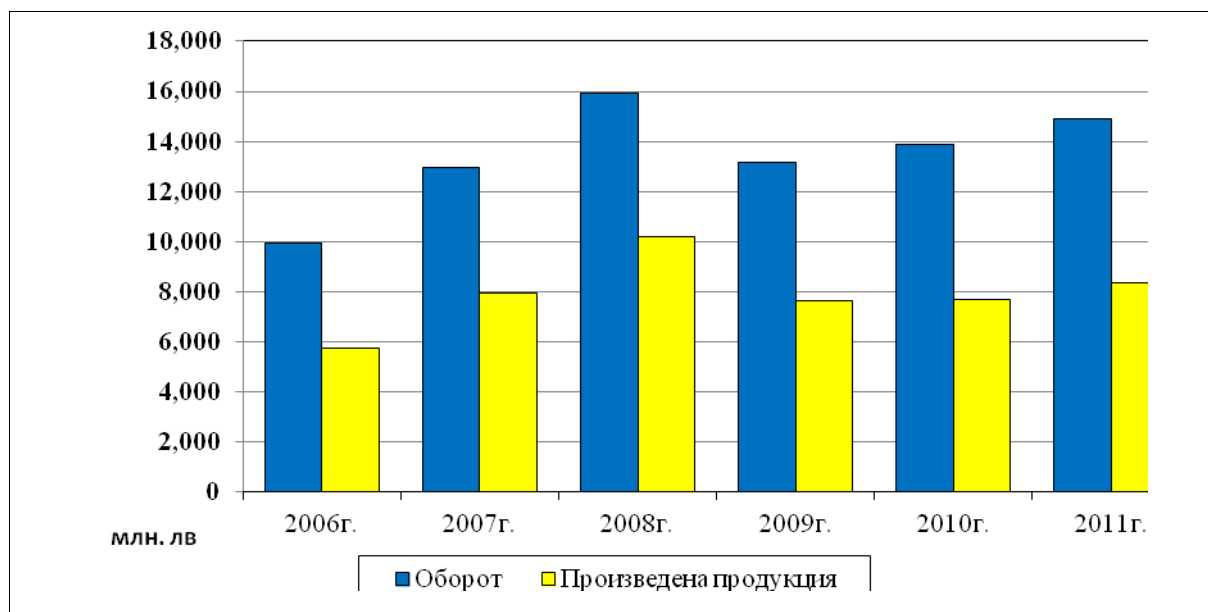
Фиг.2.7 Дял на предприятията по отрасли на икономиката, община Варна
(Източник: НСИ)

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

В разпределението по отраслови сектори през 2011 г. се наблюдава най-голямо нарастване на броя на предприятията в сектор “Операции с недвижими имоти”, следван от “Хуманно здравеопазване и социална работа”. **Най-драстично е намалението на предприятия в сектори “Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети” (с 566 предприятия или с 5.68% по-малко), “Строителство” (186 или с 9.21% по-малко на брой за 2011 г.), “Преработваща промишленост” и “Транспорт, складиране и пощи” (със 76 и 71 по-малко, намалението в броя им е с 4.49% и 5.43% респективно).** Наблюдаваните данни потвърждават взаимовръзката между намаляването на броя на предприятията и броя на заетите в тях в съответните сектори на промишлеността.

След отбелязания значителен спад в произведената продукция през 2009г., в следващите години се наблюдава плавен растеж на този показател за област Варна (фиг. 2.6.). Аналогична е ситуацията и с оборота на продукцията.

Фиг. 2.8. Данни за оборота и произведената продукция (млн.лв.) в област Варна
(Източник НСИ).

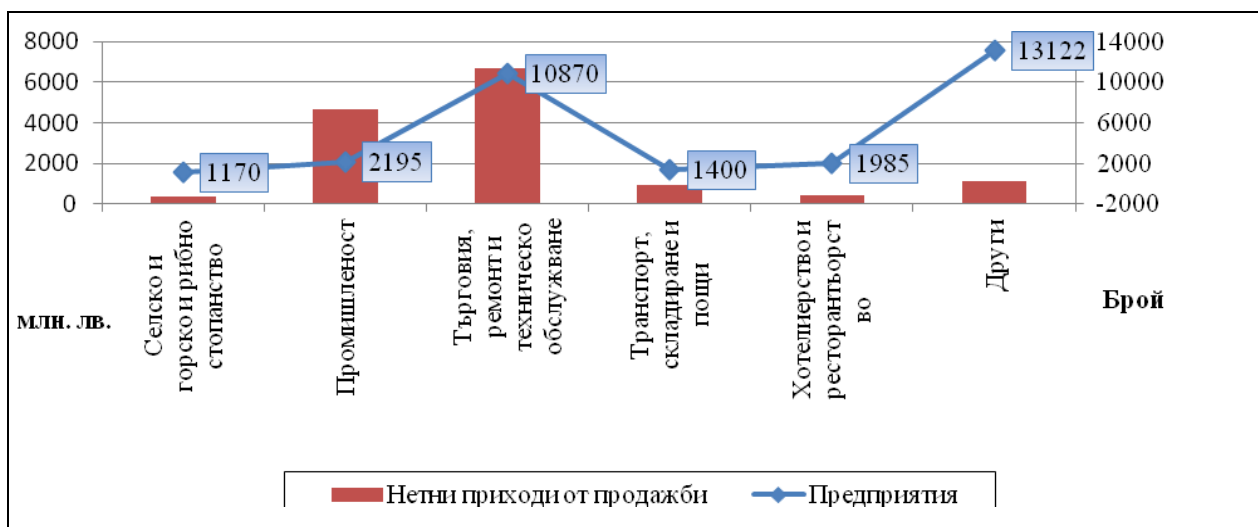
На фиг. 2.9. е представено разпределението на фирмите по отрасли на икономиката за 2011г., като с най-голям дял е търговията, следвана от промишлеността и сектор транспорт и складиране. Общата стойност на нетните приходи е 14,8 млрд. лева. Най-голям е броят на фирмите в търговията (10870), следвана от промишлеността 2195 броя и хотелиерство и ресторантьорството 1985 броя.

Въпреки относително по-малкия дял на броя на предприятията от **сектора на промишлеността – малко над 7%, те формират над 30 % от нетните приходи от**

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

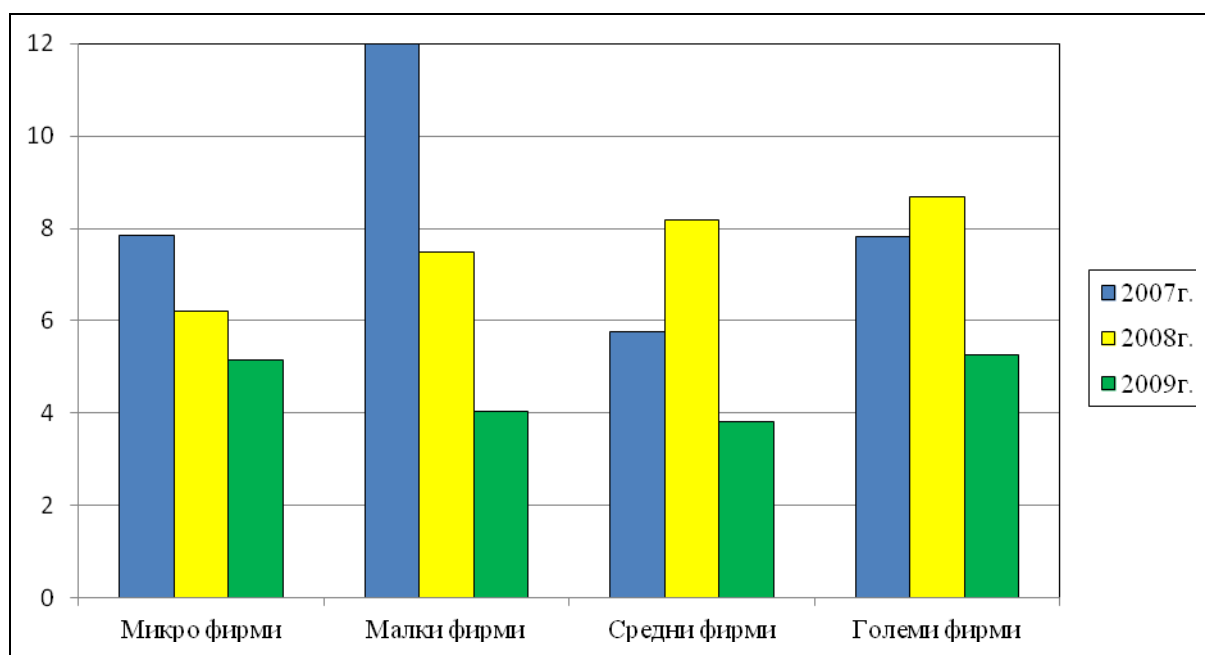
продажби реализирани в икономиката. Основният дял се пада на предприятията в сферата на търговията, които формират близо 45%, като се вземе под внимание, че броят на предприятията представлява 35% от всички фирми.

Фиг. 2.9. Нетни приходи от продажби и брой предприятия в област Варна за 2011г.

(Източник НСИ)

Рентабилността на продажбите бележи тенденция на спад като средната стойност на показателя за 2012 г. е 3,02%. От фиг.2.10 се вижда, че рентабилността на продажбите намалява за всички размерни групи предприятия.

Фиг. 2.10. Рентабилност на продажбите по категории предприятия, област Варна в %

(Източник НСИ)

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Във Варна са регистрирани четири клъстера: на морската индустрия, на туризма, на информационните и комуникационни технологии (ИКТ) и Черноморски енергиен клъстер. На територията на Общината има предприятия и от подотраслите металургия и машиностроене, хранителна промишленост, шивашка промишленост, електротехника, производство на строителни материали и строителство, мебелна промишленост.

Сектор Морска индустрия включва по-широк комплекс от дейности, свързани с превозването на стоки по море и други водни пътища, корабоплавателни компании, пристанища, пристанищна инфраструктура, пристанищни оператори и съпътстващи дейности като морски пристанищни услуги (в т.ч. влекачи и пилотаж), дренажни компании, снабдяване на корабите, брокераж, спедиция, корабостроене, кораборемонт, обучение и квалификация на морските кадри, регистрационни услуги, научно-изследователски институции в областта на океаните и моретата. Към морската индустрия отнасяме всички предприятия, ангажирани в бизнеса на проектиране, конструиране, производство, придобиване, експлоатация, доставка, ремонт, поддържане на плавателни съдове или съставни части от тях, управление или експлоатацията на транспортни линии, товарене и митнически брокерски услуги, корабостроителници, сухи докове, морски железопътни линии, морски сервиси, спедиторски и транспортни услуги и други подобни.

Морската индустрия дава заетост на над 8% от жителите на област Варна. По отношение на приходите, морската индустрия дава между 7% ÷ 8% от всички приходи в област Варна. Дружествата в областта на корабостроенето, кораборемонта и пристанищата са предимно големи /не само по признака брой персонал/, а тези, извършващи услуги и други съпътстващи дейности по отношение на морския бизнес са най-вече малки и средни.

Морската индустрия играе изключителна роля по отношение не само заетостта, но и на приходите. Голяма част от всички приходи – между 7% и 8%, които се получават в Черноморския регион, се дължат на морския и свързаните с него бизнеси. В морската индустрия се включват предприятия от корабостроенето, кораборемонта, морския транспорт, драгиране и поддържане на морски пътища и съоръжения и свързаните с тях услуги и дейности. По-големи предприятия от тази индустрия в Община Варна са „Булярд Корабостроителна индустрия” ЕАД, Кораборемонтен завод „Одесос” АД, Корабно машиностроене АД, „МТГ Делфин” АД, „Строителен и технически Флот” АД -Варна и др. Кораборемонтен завод „Одесос” АД е най-големият и най-добре оборудван кораборемонтен завод в България, разположен на около 320 дка, притежаващ сух док за кораби до 35 000 dwt и възможности за ремонт на кораби до 150 000 dwt. „Корабно машиностроене” АД

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

произвежда разнообразно корабно оборудване (люкови закрития, товарни и палубни механизми, компоненти за кормилни устройства и др.), плавателни съоръжения от бетон и различни метални конструкции (досега с обем над 75000 тона). „МТГ Делфин” АД е голямо кораборемонтно и корабостроително предприятие, разположено във Варненското езеро и с възможности за докуване на кораби до 18000 tdw, съответно кейове и производствени халета с модерно краново и друго оборудване. „Строителен и технически флот” АД – Варна разполага с големи възможности - плаващи кранове, дълбачки, смукачки, шалани и друго оборудване за извършване на драгажна (строителна и поддържаща) дейност, добив на инертни материали и др. „Морски Клъстер-България” е мрежа от свързани с морето предприятия, която освен корабостроене и кораборемонт включва пристанища, предприятия на водния транспорт и др. и формират около 5% от приходите от продажби. Основни цели на клъстера са създаване на условия за благоприятно развитие на морската индустрия в Република България, обединяване усилията на всички браншове за повишаване конкурентоспособността на този отрасъл, популяризирането му на национално и международно равнище, интегриране в международната транспортна мрежа, подпомагане членовете на сдружението в осъществяваната от тях дейност. Членове на МКБ към момента са 17 обществени и частни институции, които извършват, подпомагат или са съпричастни към проблемите на дейност от отрасъл Морска индустрия.

Широкообхватен показател, характеризиращ дейността в морския бизнес, включително превозвачи, пристанища и всички, свързани услуги, е количеството превозени товари и пътници. Превозените товари от и към България по море през периода 2007г. – 2010г. изглеждат по следния начин (табл. 2.3.):

Таблица 2.3. Количество превозени товари от и към България и от и към ЕС/в хил.тонове/(Източник: Eurostat)

	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.
ЕС	3 813 532	3 803 988	3 348 570	3 538 440
България	24 900	26 576	21 893	22 946

Най-много товари са превозени от и към България през 2008 година, като след това – през 2009 година, поради световната икономическа криза, количествата товари спадат. През 2010 се наблюдава леко увеличение.

В процентно отношение спрямо всички товари от и към ЕС, товарите към и от България по море варират между 0,70 % през 2008г. и 0,65% през 2010 година.

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Наблюдава се положителна тенденция по отношение на превозените пътници от морския транспорт – 7000 пасажери през 2008 и 17000 през 2010 година.

Товарите влезли по море в България, както и всички експортирани от страната са много важен елемент от целия стокообмен на Република България. Най-много товари през 2011 година са изнесени за Турция, Китай, Русия, САЩ, ЕС и ЮАР, а най-много внесени са от Китай, Русия, Турция, Украйна и ЕС.

Риболовът и аквакултурите е специфичен отрасъл за област Варна, пряко свързан с “морската индустрия” и туризма. В риболовната дейност, осъществявана в акваторията на Черно море за 2012 г. е реализиран общ улов в рамките на 2760 тона разнообразни видове риба и мекотели. Повечето от рибните видове имат местно значение и задоволяват местния пазар и обектите на туристическата дейност.

Според данни на Изпълнителната агенция за рибарство и аквакултури, регистрираните фирми, действащи в областта на риболова, рибарството и аквакултурите на територията на община Варна са:

- Регистрирани юридически лица и еднолични търговци по чл. 46 от Закона за рибарството и аквакултурите (ЗРА) – източник „Регистър на регистрирани купувачи и центрове за първа продажба” – 96 бр.
- Регистрирани еднолични търговци и юридически лица по чл. 25 от ЗРА – източник: “Регистър на рибовъдните стопанства” – 23 бр.
- Юридически лица и еднолични търговци, извършващи стопански риболов по чл.17 от ЗРА – източник „Регистър на риболовните кораби” и „Регистър на издадените разрешителни за стопански риболов” – 50.

Изпълнявани проекти по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство” през програмен период 2007-2013г.

- По приоритетна ос 1 „Мерки за приспособяване на българския риболовен флот”, Мярка 1.1. -36 проекта;
- По приоритетна ос 2: „Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура”, мярка 2.1 - 6 проекта;
- По приоритетна ос 2: „Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура”, мярка 2.6 - 4 проекта;
- По приоритетна ос 3: „Мерки от общ интерес”, мярка 3.4 – 5 проекта.

В сектор **Информационни и комуникационни технологии (ИКТ)** се включват всички познати начини и средства за обмен на информация, като радио, телевизия, мобилни

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

телефони, компютърен софтуер и хардуер, сателитни системи и т.н., както и различни видове услуги и приложения, свързани с тях.

„ИКТ клъстер-Варна” е сдружение с нестопанска цел, обединява 11 фирми от сектора на ИКТ във Варненския регион и няколко фирми от поддържащи отрасли. Целта на сдружението е да се превърне в регионален лидер в развитието на икономическата конкурентоспособност в център за обмяна на „ноу-хау“. Сдружение ИКТ Клъстер – Варна е официално учредено през август 2008 г. и е среда за креативни и иновативни компании и партньори в областта на използването и поддръжката на информационни и телекомуникационни технологии във Варненски регион. Сдружението подпомага връзките между компаниите и университетите, предоставя форум за свободна обмяна на информация и идеи за всички предприятия в бранша и подпомага развитието на компютърната техника и технологии, комуникациите, консултантската дейност.

В ИКТ сектора в община Варна са регистрирани 593 предприятия с персонал 3716 човека. Това са предимно микро и малки предприятия (Таблица. 2.4).

Таблица 2.4. Регистрирани дружества от ИКТ сектора за област Варна за 2010 г.
(Източник: [28].)

Общо	До 9 човека персонал	От 10 до 49 човека персонал	От 50 до 249 човека персонал	Над 250 човека персонал
593	545	41	7	0

Няма регистрирано голямо предприятие в този бранш в Общината, но това не означава, че няма такива предприятия, които извършват дейността си. Такъв пример са мобилните оператори, които не са регистрирани във Варна, но имат редица подразделения, действащи тук.

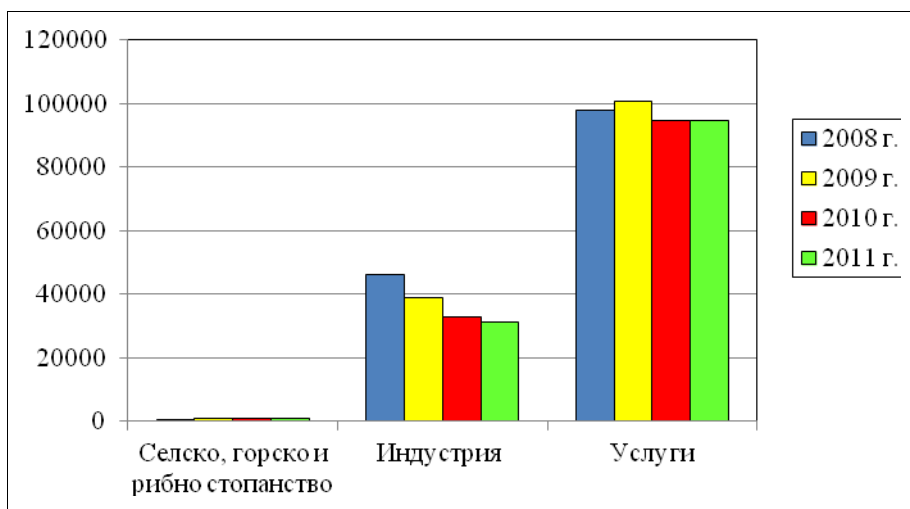
2.3. Услуги

Сектор услуги е основен за развитието на икономиката на община Варна и е добре развит на територията на община Варна. Той формира повече от 60% от нетните приходи от продажби на област Варна като осигурява и най-голяма заетост – 71,6 % (за 2011г.) от всички заети лица и създава 68.70% от БДС (2010г.).

Фигура 2.11 показва промяната през годините в структурата на заетостта по сектори за община Варна. В следствие на кризата, заетостта в трите основни сектора намалява.

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Фиг. 2.11. Заети в община Варна по сектори (Източник: НСИ).

Но относително процентът на зетите в услугите нараства от 67,63 % през 2008г., на 74,59% през 2011г. Особено ясно тенденцията е изразена през 2008г. спрямо 2009г., когато се наблюдава намаление на зетите в индустрията и увеличение на зетите в сектора на услугите. 73% през 2010 г. от приходите от продажби се формират от този сектор.

На фиг. 2.12 е представено процентното съотношение на броя на зетите в сектора на услугите по подсектори за Община Варна за 2011 г.

Фиг. 2.12. Процентно съотношение на зетите лица в сектора на услугите за 2011 г., община Варна (Източник: НСИ).

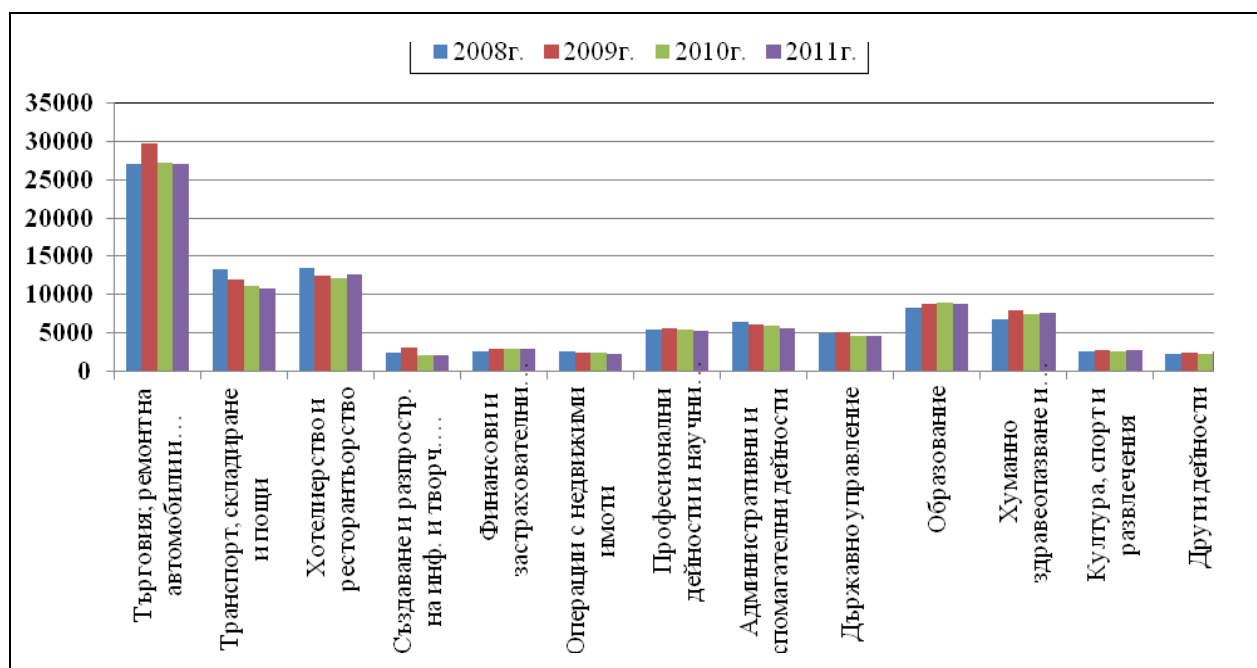

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Преобладават заетите лица в търговията (29%), транспорта и съобщенията (12%).

Тези подсектори имат най – добри показатели по отношение приходи от продажби и нетни приходи от продажби, като тенденцията е към непрекъснат растеж на тези стойности.

На фигура 2.14 са представени броя предприятия и нетните приходи от продажби по подсектори в сферата на услугите. „Търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили и мотоциклети, на лични вещи и стоки за домакинствата ” се откроява както по големия брой предприятия (10870) така и по нетните приходи от продажби.

Фиг. 2.13. Наети лица в сектора на услугите по под-сектори за община Варна.

(Източник: НСИ).

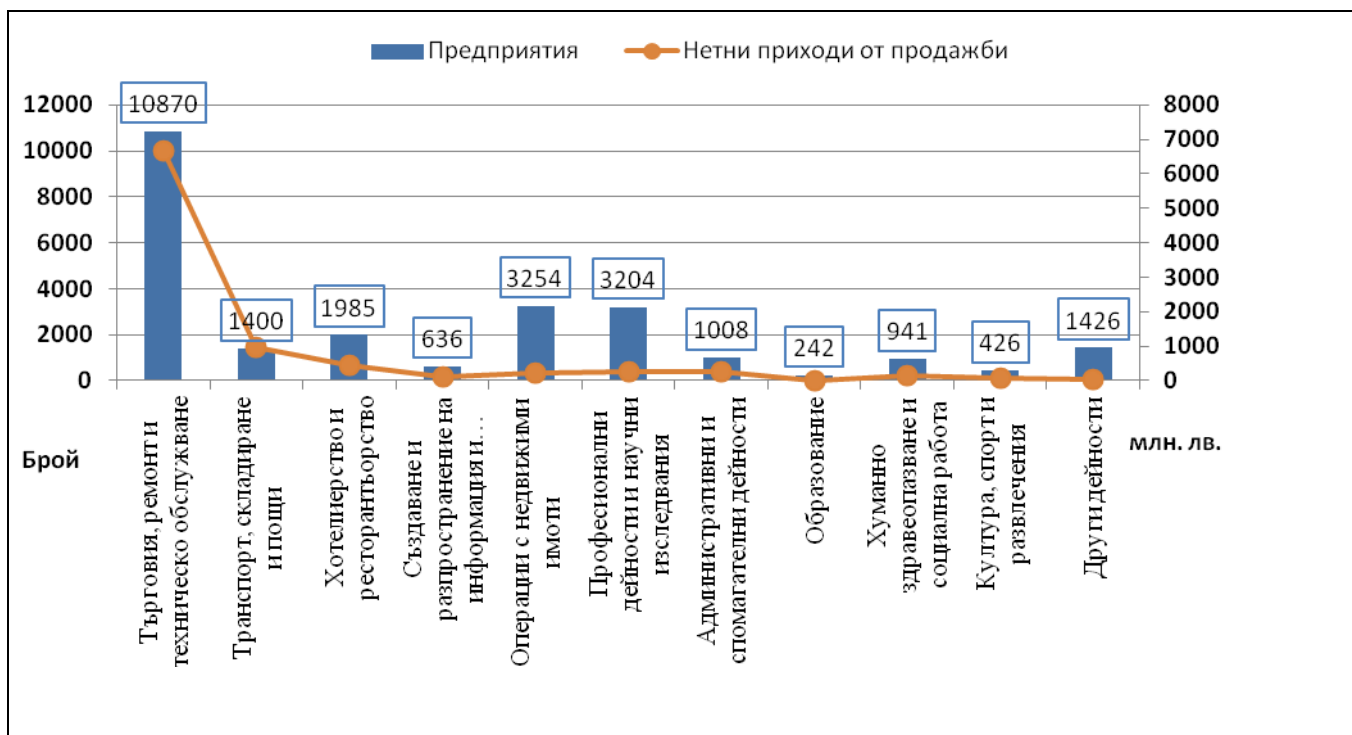
Характерно за целия наблюдаван период е, че сектор “Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети” се откроява с най-голям брой наети лица, следван от „Хотелиерство и ресторантьорство“ (фиг. 2.13). Търговските обекти, разкрити на територията на община Варна са 85,6% от общия им брой за областта, а наетите лица – 87% от наетите по трудово правоотношение лица в областта. Посочените сравнителни данни показват, че град Варна изпълнява ролята на регионален търговски център.

През 2011 г. продължава тенденцията на значително намаление на наетите в община Варна в секторите: „Транспорт, складиране и пощи” – намаление с 290 заети или с 2.62%, „Административни и спомагателни дейности” – намаление с 288 на броя на заетите лица или с 4,9287% по-малко от предходната отчетна година.

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Характерно за всички подсектори на сектор услуги е, че броят на заетите е най-голям през 2009 г. и вследствие на кризата намалява през 2010г. и 2011г. Изключение прави „Хотелиерство и ресторантьорство”, който увеличава заетите през 2011г.

Фиг. 2.14. Брой предприятия и нетни приходи от продажби и в сектора на услугите в област Варна за 2011г. (Източник НСИ).

Реализираните нетни приходи от продажби възлизат на 45,12% от всички реализирани нетни приходи от продажби на територията на областта.

Друг подсектор на услугите са транспорта, складирането и съобщенията, чийто дял по отношение на придобити ДМА е 27,40% от общите за всички сектори в Общината. През 2011 г., 1237 от предприятията в Община Варна работят в този сектор, което представлява 88,35% от предприятията в транспорт, складиране и съобщения за областта. Заетите лица в този сектор за 2011 г. са 10 785 или 12% от всички заети в сектора на услугите.

Транспорт.

Транспортната инфраструктура на Община Варна е с местно, национално и международно значение.

Воден транспорт. Пристанище Варна заема ключово положение между страните от Централна и Южна Европа, региона на река Дунав, Балканските страни и Средния изток още от дълбока древност и това значение с влизането на България в Европейския съюз се засилва.

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Пристанище Варна е основен пункт в логистичната верига на ОЕТК №8 от Италия през Албания и Македония към Средна Азия и посредством сухопътната отсечка Русе-Варна като алтернативен сегмент на ОЕТК №7, дава по-бърза връзка между транспортната магистрала “Рейн-Майн-Дунав” – /Пристанище Русе – Пристанище Варна/ – Кавказките страни – страните от Централна Азия, Иран и Средния изток.

Пристанище Варна включва няколко териториално обособени пристанища: Пристанище Варна-Изток; Пристанище Варна-Запад, Пристанище Петрол, Пристанище “Леспорт”, Железопътен фериботен терминал, Пристанище ТЕЦ-Варна. Съществуващите пристанищни мощности в региона на Варна формират интегралното лице на пристанищните дейности – обработват се всички видове товари: течни, насипни, бройни в.т.ч. контейнеризирани и Ро-Ро; успешно се прилагат основните технологии за комбинирани превози: контейнерни, ро-ро, железопътни фериботни превози; имат удобна връзка с националната железопътна мрежа и добра обвързаност с републиканската пътна мрежа – Общият товарооборот на пристанището през 2011 г е 9,142 млн. тона, което е с 1,1 млн. тона повече в сравнение с предходната година. За периода 2007-2011г товарооборотът на пристанище Варна се увеличава 38%, като най-голям ръст бележат обработените контейнерни товари (2007г.-99 713 TEU, 2011 г.-122 844 TEU), а 2012 г. Пристанище Варна приключи с чиста печалба 4,2 млн. лева. Увеличението на приходите е 7 %.

Железопътен транспорт. Добре е изградена жп мрежата, чиято гъстота /50,5 км/1000 кв. км / е най-висока в СИР и по-висока от средната за страната /36,7/. Повече от половината жп линии са удвоени, отн. дял на електрифицираните /77,7%/ е по-висок от средния за страната /70,3%/.

Въздушен транспорт. Международно летище Варна допринася за наличието на благоприятна среда за развиване на бизнеса в Общината. Летището е второ по големина след летище София. Международното Летище Варна е вторият елемент на транспортната инфраструктура, определящ наднационалните функции на град Варна. На 8 км западно от Варна, летището разполага с първокласен достъп до града и курортните комплекси на север чрез международен път Е87 и автомагистрала ”Хемус”, а в южна посока чрез автомагистрала “Черно море”.

Концесионерът на Летище Варна - "Фрапорт Туин Стар Еърпорт Мениджмънт" АД, напълно обнови през 2012 г. пистата за излитане и кацане и за първи път от 6 години насам се регистрира тенденция за нарастване на пътническия трафик по Северното Черноморие. Изгражда се нов международен пътнически терминал, който ще се открие през 2013г.

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Обслужените пътници през 2012 г. са 1 221 468 , което е положителен ръст от 3,35 % (през 2011г обслужените пътници са 1 181 832).

През 2012 летище Варна работи с 12 нови авиокомпаниии, които изпълняват полети до различни направления в Германия, Русия, Словения, Франция, Швеция, Полша.

Автомобилен транспорт. Като основен логистичен център град Варна е начална и/или крайна спирка за реализиране на международни товарни превози. В последните няколко години се наблюдава тенденция на намаляване на количеството превозвани товари с автомобилен транспорт (Таблица 2.5).

Таблица 2.5. Вътрешни превози на товарния автомобилен транспорт (Източник: НСИ).

година	Общо разтоварване хил. т.	Общо натоварване хил. т.
2008	18531,0	18937,8
2009	12689,0	12343,9
2010	11966,7	11098,4
2011	11503,5	11133,1
2012	10423,5	9034,3

Обобщената оценка за състоянието на републиканската пътна мрежа в област Варна е “по-скоро добра”, тъй като около две трети от пътната мрежа е в добро или средно състояние.

Необходимост е подобряване на състоянието както на републиканската пътна мрежа в община Варна, така и на общинската пътна мрежа, която традиционно е в лошо състояние.

Наличието и на други обекти на транспортната инфраструктура от висок ранг като международното пристанище и международното летище Варна налагат да продължи развитието на пътната мрежа на територията на областта и Североизточен район, включващо доизграждането на АМ “Черно море”, както и скоростния път Варна-Балчик-Дуранкулак-граница Румъния, обслужващи предимно туристическия трафик. Доизграждането на АМ “Хемус”, макар и извън територията на област Варна също ще създаде условия за по-пълно и ефективно използване на местния потенциал за развитие, включително по отношение на транспорта, като структуроопределящ сектор. Макар и извън територията на областта от голямо значение за развитието на пристанищната дейност е и подобряването на транспортната връзка между Дунав и Черно море и изграждането на пътя Русе-Шумен като скоростен път.

Складирането е важен подсектор за развитието на икономиката на Общината. Съществуват производствени терени, които са разположени по основни магистрални направления в града, формиращи съсредоточия предимно от строително-складови, транспортно-складови и др. предприятия.

През 2012г. е открит първия Логистичен парк във Варна с инвестиция от 71 млн. лв.

Съобщения. През последните години се наложи тенденцията на намаление на фиксираната телефонна плътност и увеличение на мобилната продължава. През 2012г общият брой на телефонни постове е 113947 като е намалял за 10 години със 74502 броя.

При показателя „мобилна телефонна плътност” се наблюдава непрекъсната тенденция на увеличение. GSM покритието на населението в област Варна е 99,99%.

През 2012г относителния дял на домакинствата с достъп до интернет нараства до 50,9% средно за страната и 47,9% средно за СИ район. За област Варна, процентът на домакинствата с достъп до интернет нараства почти двойно за последните пет години – от 26,4% през 2007г до 51,3% през 2012.

С изграждането на електронното правителство в страната и нарастващия брой е-услуги, всеки трети жител на област Варна /32%/ е използвал интернет с цел взаимодействие с публичната администрация и местното самоуправление.

В обхвата на сектора на услугите се включват и група организации, оказващи услуги за подпомагане на бизнеса, като финансови, застрахователни, консултативни и информационни услуги.

2.4. Туризъм

В икономическия профил на община Варна и Варненска област туризмът е един от основните приоритетни и структуроопределящи отрасли на икономиката. Рекреационните характеристики на областта, наличието на минерални извори, мрежата от защитени територии и сравнително добре развитата инфраструктура по крайбрежието създават благоприятни предпоставки за развитие на разнообразни видове туризъм: морски рекреативен, балнеолечебен, културно-познавателен, екологичен, селски и др.

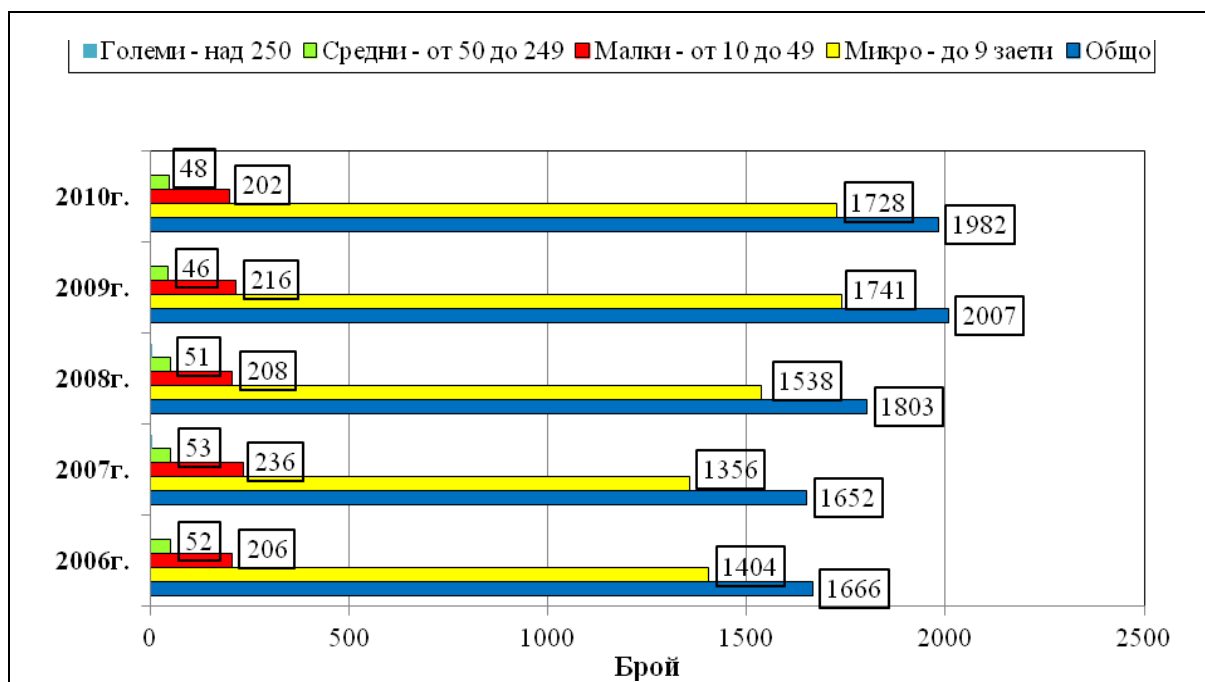
За развитието на сектора основен дял имат град Варна и крайбрежната ивица на север от града, където са разположени големите курортни комплекси с основен дял на легловата база: КК „Златни пясъци”, КК „Св. Св. Константин и Елена”, „Слънчев ден” и ВК „Ривиера”.

Делът на малките и средни предприятия (МСП) в сектор „Хотелиерство и ресторантьорство” (СХР) в област Варна в общия брой предприятия от сектора за 2010 г. е

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

99,80% (Фиг. 2.15). При броя на микро предприятията няма ясно изразена тенденция. След реализирания спад през 2007 г. от над 3% спрямо 2006 г., броят им достига най-висока стойност през 2009 г. В края на анализирания период броят на микро предприятията намалява незначително с под 1% като делът им в групата на МСП в СХР е 87,18% за 2010 г. При броя на малките предприятия в СХР също няма трайно установена тенденция. За разлика от микро предприятията, чийто брой е най-нисък през 2007 г., за същата година броят на малките предприятия е най-висок за целия анализиран период. През 2010 г. броят им в СХР в област Варна намалява с почти 2% спрямо 2006 г. В края на анализирания период делът на малките предприятия в групата на МСП в сектора е малко над 10%. При средните предприятия в хотелиерската и ресторантьорската дейност отново са налице колебания по брой, който е най-нисък през 2009 г. – спад с почти 12% спрямо 2006 г. В края на анализирания период техният брой, както и при малките предприятия, е по-нисък в сравнения с 2006 г. като е отчетено понижение от почти 8%.

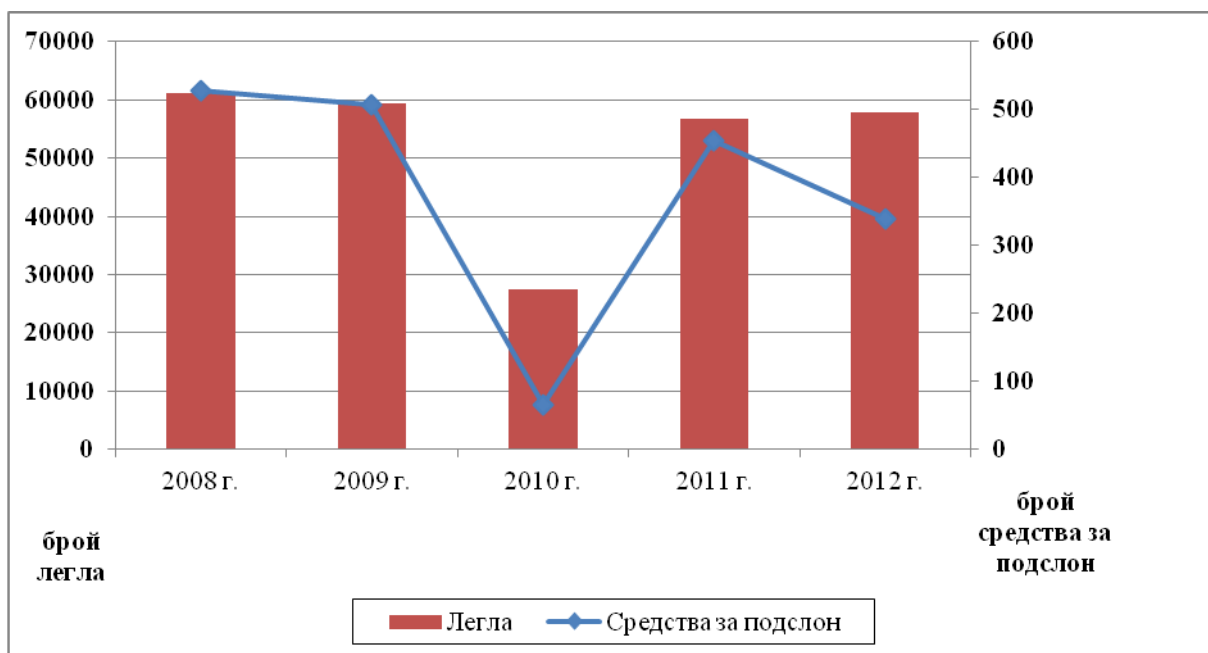

Фиг. 2.15. Брой предприятията от СХР в област Варна (Източник: Варненска туристическа камара).

На Фиг. 2.16 са дадени средствата за подслон и броя легла на територията на област Варна. Налично е значително намаление през 2010 г.

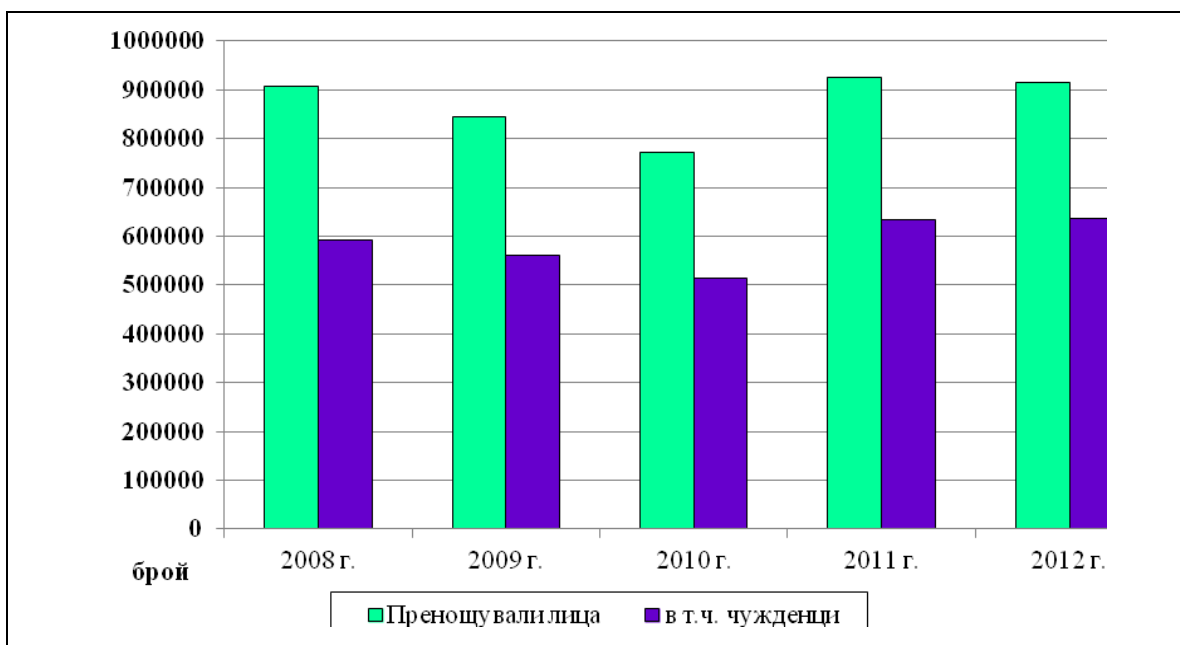

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Фиг. 2.16. Средства за подслон за област Варна (брой) (Източник: НСИ).

На фигура 2.17. са представени броя пренощували лица за област Варна. Наличен е спад в сектора през 2010г., след което се наблюдава рязко повишение в показателите. През 2012 г. те се запазват на същото равнище като тези от 2008 г. като дори се наблюдава леко увеличение.

Фиг. 2.17. Пренощували лица за област Варна (Източник: НСИ)

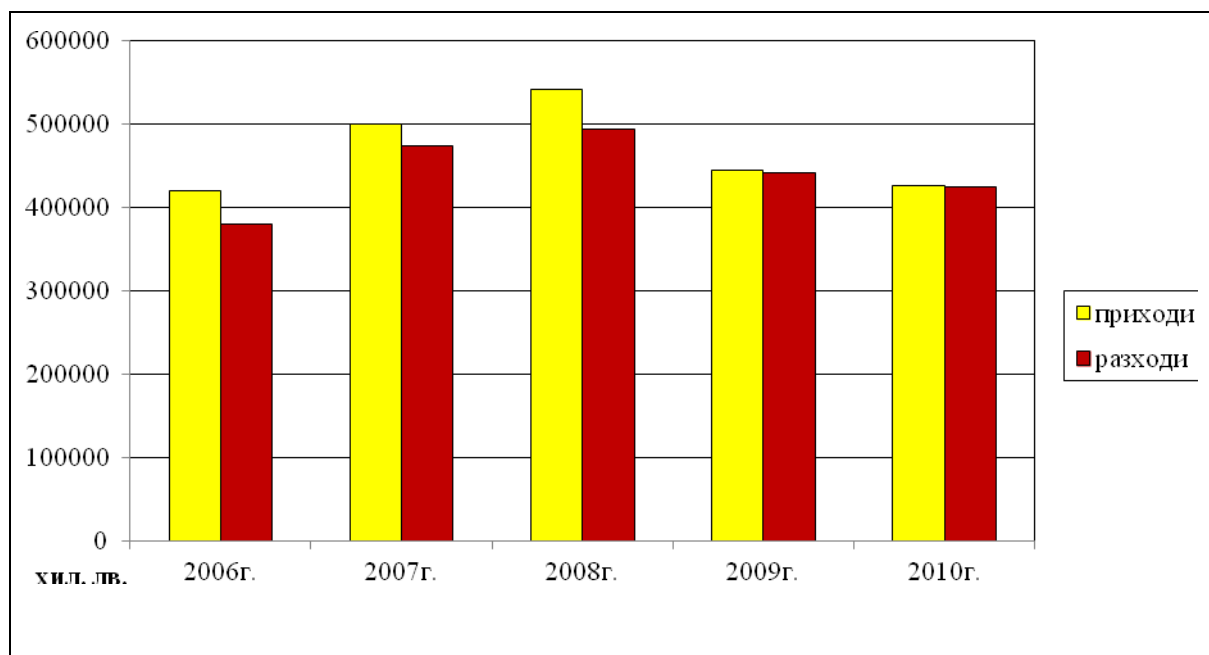
Най-много са реализираните нощувки на гости от: Германия - 26.1%, Русия - 19.5%, Румъния - 13.6%, Полша - 7.2%, Израел - 4.6%, Великобритания и Франция с по 2.4%, Дания

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

и Норвегия с по 2.3%, Финландия - 2.1%. От общия брой на пренощувалите лица в средствата за подслон 33.5% са българи.

Анализът на основните икономически показатели на МСП от СХР в област Варна показва, че **най-високата стойност на приходите е достигната през 2008 г.**, когато е отчетен ръст спрямо 2006 г. с приблизително 33% (Фиг. 2.18). През следващите две години обемът на приходите на МСП в сектора намалява с близо 16% в сравнение с 2008 г. Делът на приходите от МСП в СХР в общия обем на приходите е почти 91% за 2010 г. При стойността на разходите за дейността на анализирания група предприятия е отчетен ръст от почти 17% през 2010 г. спрямо 2006 г. Увеличението на приходите от дейността за същия период е близо 12%. Делът на разходите на МСП в СХР в общия обем на разходите за 2010 г. е приблизително 91% (съвпада с дела на приходите от МСП в сектора).

Фиг. 2.18. Приходи и разходи от дейността в СХР за област Варна (Източник: НСИ).

За анализирания период сумата на разходите за дейността на МСП не надвишава сумата на приходите от дейността им (Таблица 2.6). В резултат на това, коефициентите на ефективност на приходите и разходите са в границите на препоръчителните стойности, което показва сравнително ефективно оползотворяване на ресурсите на МСП в СХР във Варненска област. По отношение на коефициента на ефективност на разходите за последните две години от изследвания период е характерно намаление на стойността – от 1,12 през 2008 г. до 1,01 през 2010 г. Препоръчително е стойностите на този коефициент в процеса на времето да се увеличават. Притежаваните ДМА от МСП в СХР нарастват за анализирания период с

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

изключение на 2010 г., когато е отчетено намаление с 2,4% в сравнение с 2009 г. Делът на ДМА на МСП в общата сума на ДМА в сектора за област Варна е над 81%.

Таблица 2.6. Основни показатели на предприятията от СХР в област Варна (Източник: НСИ)

	<i>ПРИХОДИ</i> в хил. лв.	<i>РАЗХОДИ</i> в хил. лв.	<i>Кеп</i>	<i>Кер</i>	<i>ДМА</i> в хил. лв.
2006 г.					
Общо	420688	380550	0,90	1,11	642342
МСП	346362	330318	0,95	1,05	540531
2007 г.					
Общо	500085	474673	0,95	1,05	709045
МСП	378729	358830	0,95	1,06	542639
2008 г.					
Общо	541664	494126	0,91	1,10	866312
МСП	459544	412024	0,90	1,12	688799
2009 г.					
Общо	445588	441419	0,99	1,01	934738
МСП	401570	397115	0,99	1,01	837220
2010 г.					
Общо	426878	425642	1,00	1,00	1 005945
МСП	387466	385018	0,99	1,01	817497

Иновационната активност на МСП в туризма е силно ограничена в организационно-управленската област и е съсредоточена основно върху продукта и технологиите. Хотелиерските и ресторантьорските предприятия иновират продукта си основно чрез реконструкция и модернизация на сградния фонд и въвеждането в експлоатация на съвременни и модерни машини и съоръжения (почистващи съоръжения, съоръжения за отопление, вентилация и климатизация, кухненски машини и съоръжения и т.н.). Технологичните иновации са свързани основно с въвеждане на модерни форми на обслужване на туристите в средствата за подслон и местата за настаняване. МСП с туроператорска и агентска дейност иновират технологията си на обслужване чрез внедряване на съвременни информационно-комуникационни средства и използване на широк набор от разнообразни резервационни системи и онлайн посредници.

Прилагане на добри практики. Туристическите МСП са склонни да прилагат добри практики по отношение на развитието на човешките ресурси. Ориентацията е приоритетно към обучението на ръководни кадри и обучението на изпълнителски персонал. По слаб е афинитетът към прилагане на добри практики, свързани с мониторинг, внедряване на компютърно управление на процеси и дейности, разработване на стратегии и системи за

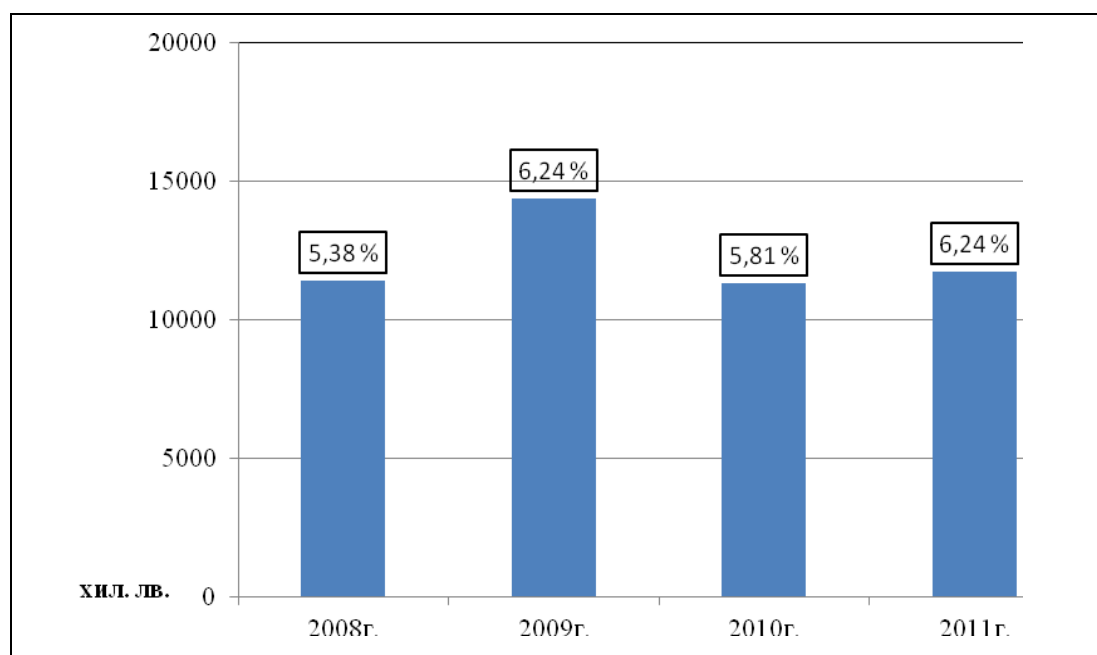

управление, разработване на продуктов дизайн, осъществяване на контрол на качеството и изпълнение на изискванията по опазване на околната среда. Хотелиерите в дестинация Варна имат частична ориентация към прилагането на „зелени практики” в своите обекти най-вече по-отношение на спестяването на енергия, спазването на установените от Общината и държавата правила за третиране на отпадъците и подпомагане на местната икономика чрез приоритетно закупуване на нейните продукти. Хотелиерите изостават по отношение на информационното обслужване на своите гости относно възможните и съществуващи в дестинацията и в съответния обект екологични практики.

2.5. Иновации

От нивото на иновациите и технологичното развитие зависи икономическия растеж и жизнения стандарт в община Варна. Делът на разходите за научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) е определящ параметър за развитието на иновациите.

На фигура 2.19 са представени разходите за НИРД в Община Варна и процентния дял спрямо България. Средно годишните разходи са около 12 млн. лв. Делът на разходите за научноизследователска и развойна дейност в община Варна се движат между 5% и 6% от общите разходи за НИРД в България. За България, разходите за НИРД към БВП са 0,6% за 2010г., което ни отрежда предпоследно място в ЕС преди Кипър, при средна стойност за ЕС 2% и много под поставената цел в Националната стратегия 2020 от 1,5%.

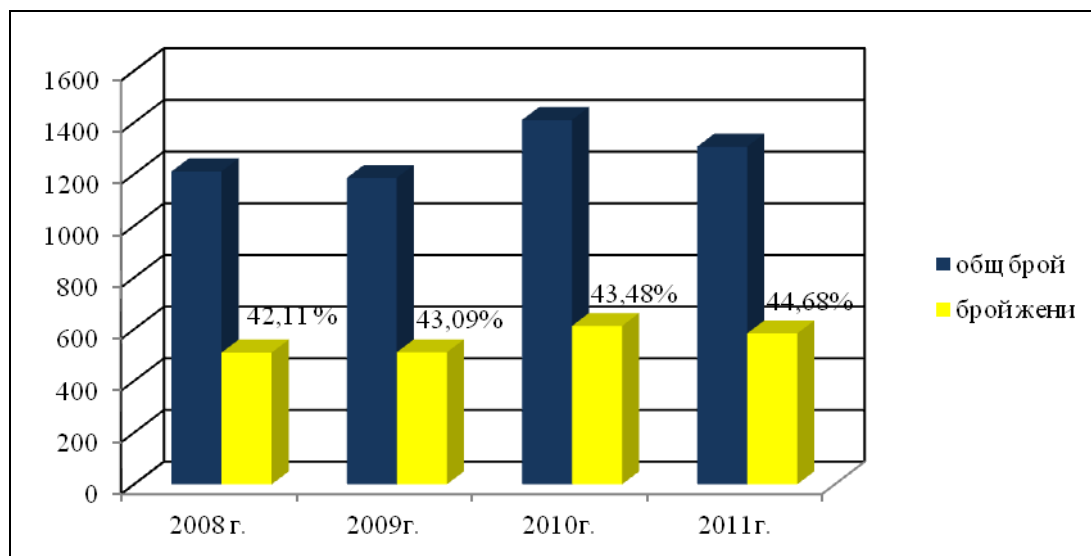

Фиг.2.19. Разходи за НИРД (хил. лв.) в община Варна и процентен дял спрямо България

(Източник НСИ)

От Фигура 2.20, където е представен броя на персонала зает с НИРД се вижда, че броят на жените изследователи е под 50 % от общия брой.

Фиг.2.20. Брой персонал, зает с НИРД (Източник: НСИ)

Намалява дялът на иновативните предприятия в община Варна през 2010г. спрямо 2008г. (Таблица 2.7). С 2% през 2010г. намалява и дялът на предприятията, реализирали нови или усъвършенствани продукти, нови за пазара.

Таблица 2.7. Иновативни предприятия (Източник: НСИ).

Показатели	2008	2010
Дял на иновативните предприятия от общия брой предприятия	25,7%	23,1%
Дял на предприятията, реализирали нови или усъвършенствани продукти, нови за пазара, от общия брой предприятия	4,0%	3,3%

Налична е концепция за изграждане на **“ЧЕРНОМОРСКИ ВИСОКОТЕХНОЛОГИЧЕН ПАРК - ВАРНА” (ЧВПВ)**, който представлява обособена зона с изградена инфраструктура (сгради, офиси, лаборатории, учебни зали, рекреационни площи, озеленяване и т.н.), която обединява усилията на научно-изследователски институти, университети, високотехнологични предприятия, инвеститори, бизнеса и посреднически организации от община Варна и Североизточния район. **ЧВПВ** е зона, където малки и средни предприятия (МСП) могат да намерят подходяща интелектуална среда и подкрепа при стартирането и развитието на своя бизнес, достъпа до пазари, технологии и специализирани услуги за подпомагане на тяхното устойчиво и конкурентоспособно развитие, зона даваща възможност на световни иновативни фирми да инвестират. ЧВПВ се изгражда въз основа на активно публично-частно партньорство и предвижда участието на представители на всички

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

заинтересовани страни от Варна и региона, ангажирани в иновационния процес – висши учебни заведения, местни власти, национални академични структури, лаборатории и изследователски институти, бизнес компании, неправителствени организации, работещи в областта на научно-изследователската и развойна дейност и др.

Световната практика познава много примери на успешни технологични паркове и тези райони се радват на ускорено икономическо развитие, модерна инфраструктура, ниска безработица и, в крайна сметка, висок жизнен стандарт.

Сред основните фактори за създаване на работещ технологичен парк са ангажирането на местната власт в създаването му с осигуряване на базисна инфраструктура, наличие на научен, изследователски и технологичен потенциал и опит (който в случая на град Варна е наличен – налице са 5 университета, 4 изследователски институти) и заинтересоваността на частния сектор от резултатите, които биха се получили като продукт от дейността на този парк.

Направеното проучване показва, че град Варна е точното място за създаване на Високотехнологичен парк, като град притежаващ необходимите ключови условия.

На базата на проведено широко проучване по европейски проект INOLINK, „Свързване на иновациите чрез иновационната мрежа”, програма INTERREG IVC на ЕК през 2011г. се правят следните изводи за подкрепа на иновациите в Североизточен регион и община Варна:

- секторите туризъм, морска индустрия, транспорт, ИТ и химическа индустрия са разпознати като петте иновативни сектора в региона. Въпреки, че някои все още не са определящи за икономиката, те са посочени като имащи потенциал за развитие в региона.

- Квалификацията на учените е висока и създателите на познания, работят в области, определени като приоритетни сектори за икономическо развитие;

- Иновационните дейности на изследователите са ограничени само до етапа на разработването;

- **Няма достатъчно инвестиции в изследователска инфраструктура;**

- Слаба страна на процеса на предоставяне на знание е недостатъчното финансиране на НИРД;

- Липсва достатъчно информация за съществуващите мерки за подкрепа на иновациите.

- Много важна е дейността за развитието на Иновационната система в региона.

Потенциал за развитие на Иновациите. Посочени са следните сектори като възможно иновативни и актуални за икономиката в бъдеще, без голяма значимост за икономиката в момента:

- **Обезсоляването на морската вода** е обещаваща бизнес област. Традиционните извори на питейна вода прогресивно намаляват капацитета си и добиването и става все по-скъпо, което прави индустриално филтрираната вода конкурентоспособна.

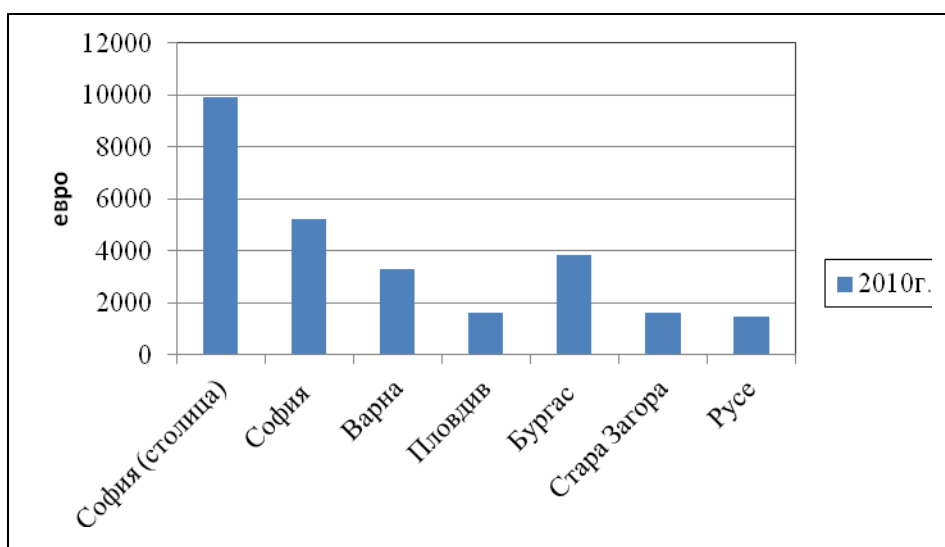
- **Енергийни мрежи, подобряване на енергийната ефективност и разработване на възобновяеми енергийни източници.** Осигуряване на общината с мрежи и съоръжения за пренос и разпределение на електричество, газ и горива от трансевропейски, национални и регионални мрежи.

- **Подкрепа за изграждането на съоръжения за използването на възобновяеми енергийни източници:** геотермална енергия; енергия от биомаса; енергия от вятъра, слънчева енергия; енергия от вода.

- **Подкрепящи дейности по създаване, регистрация и трансфер на know-how** относно енерго-спестяващи технологии, машини и оборудване.

2.6. Инвестиции и ДМА

Област Варна се нарежда на трето място след област София и област Бургас по размер на привлечените чуждестранни инвестиции и на четвърто място на глава от населението (3291 евро) за 2010г. (фиг. 2.21). Инвестициите на глава от населението за област Варна са втори след София (столица) до 2007 г. и трети от 2007 г. до 2010 г. Наблюдава се трайно задълбочаване на различията център периферия. По показателят инвестиции на глава от населението (за 2009 и 2010) разликата със София е повече от три пъти.

Фиг. 2.21. Чуждестранни преки инвестиции в нефинансовия сектор на човек от населението (Източник: Институт за пазарна икономика)

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

От бюлетините на Българска агенция за инвестиции (БАИ) е видно, че след 2007 год. на територията на Община Варна има сертифициран само един голям инвестиционен проект по Закона за насърчаване на инвестициите (Таблица 2).

Таблица.2.8. Инвестиции на територията на община Варна (Източник: БАИ)

Сертификат №	Клас инвестиция	Инвеститор	Инвестиционен проект	Инвестиция за 3-годишен период /млн. лева/	Нови работни места
2007 год.					
A-044/ 24.04.2007	1-ви клас	„Варна лоджистикс” АД, гр. Варна	Логистичен парк Варна	71	124
A-047/ 15.05.2007	1-ви клас	„Оркид мулти комплекс-Варна” ЕООД, гр. Варна	Оркид МОЛ Варна (Търговски и бизнес център)	206	100
A-056/ 12.07.2007	1-ви клас	„Варна тауърс” ООД, гр. Варна	Търговски и административен комплекс Варна Тауърс	86.3	180
A-63/ 14.08.2007	1-ви клас	„Холдинг Варна” АД гр. Варна	Алея първа	73.1	350
A – 76/ 13.09.2007	1-ви клас	Фрапорт Туин Стар Еърпорт мениджмънт” АД, гр.Варна с германско участие	Модернизиране и разширяване на летище Варна	94.7	100
A – 84/ 08.10.2007	1-ви клас	„Галерия Варна” ЕООД, гр. Варна	Галерия Варна (Търговски комплекс тип МОЛ)	152	750
A – 85/ 10.10.2007	1-ви клас	„Бизнес и търговски център” ЕАД, гр. Варна	Бизнес и търговски център Варна	97	2000
2012 год.					
A - 44/01.03.2 012	A-клас	“Логистичен център – Варна” ЕАД, гр. София	Пристанище Логистичен център - Варна	76	200

В таблица 2.9 са представени чуждестранните инвестиции на общините от област Варна за периода 2008г. – 2011г. **Трайна е тенденцията за намаляване на чуждестранните инвестиции след 2009 г.**

Таблица 2.9.: Чуждестранни преки инвестиции в нефинансовите предприятия в област Варна. (хиляди Евро) (Източник: БАИ)

Област/Общини	2008	2009	2010	2011
Област Варна в т.ч.	1 567 246	1 640 335	1 531 539	1 500 560
Аксаково	8 726		27 048	28 829
Бяла	1 030		14 383	16 364
Варна	849 959	1091217	831 909	783 706
Ветрино				
Вълчи дол	157		3	
Девня	40 3342		397 616	384 026
Долни чифлик				9 755
Дългопол	767		101	233
Провадия	5 393		183	19
Суворово	442		17	

На фиг. 2.22. е представено процентното съотношение на инвестициите в община Варна към тези на областта. Чуждите инвестиции в община Варна са предимно в сферата на търговията.

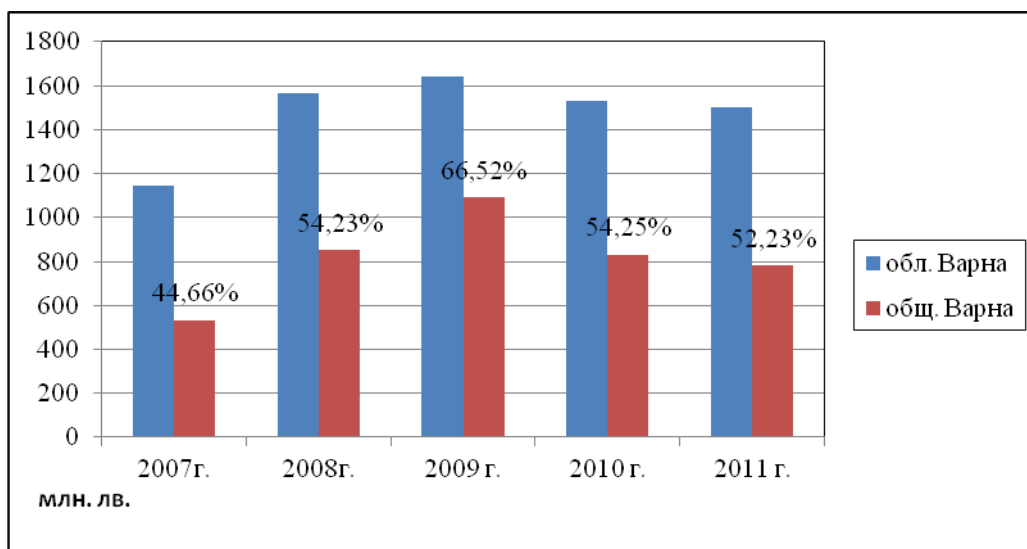
Съгласно класификацията по-значителните инвестиционни проекти за 2012 г. на територията на Варненска област са:

- Пристанище Логистичен център – Варна, инвеститор Логистичен център – Варна, ЕАД гр. София, на стойност 76 млн. евро;
- Реконструкция и модернизация на инсталация за производство на клинкер и цимент в завода на „Девня Цимент” АД – Втори етап, Девня Цимент АД, Девня (част от групата Италчементи, Италия) на стойност 325 млн. евро;
- Модернизиране и разширяване на летище Варна, „Фрапорт Туин Стар Еърпорт Мениджмънт” АД, гр. Варна с германско участие.

Повече от половината от инвестициите в област Варна са привлечени в община Варна – 52,23% за 2011 г. Инвестициите в община Варна съставляват повече от една трета от инвестициите в Североизточен регион – 38,82%. За 2011 се наблюдава спад с 5,79 % на ПЧИ в Община Варна спрямо 2010г., който до голяма степен се дължи на последиците от финансовата криза.

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Фиг. 2.22. Преки чуждестранни инвестиции в област Варна и в Община Варна (млн. евро), (Източник: НСИ).

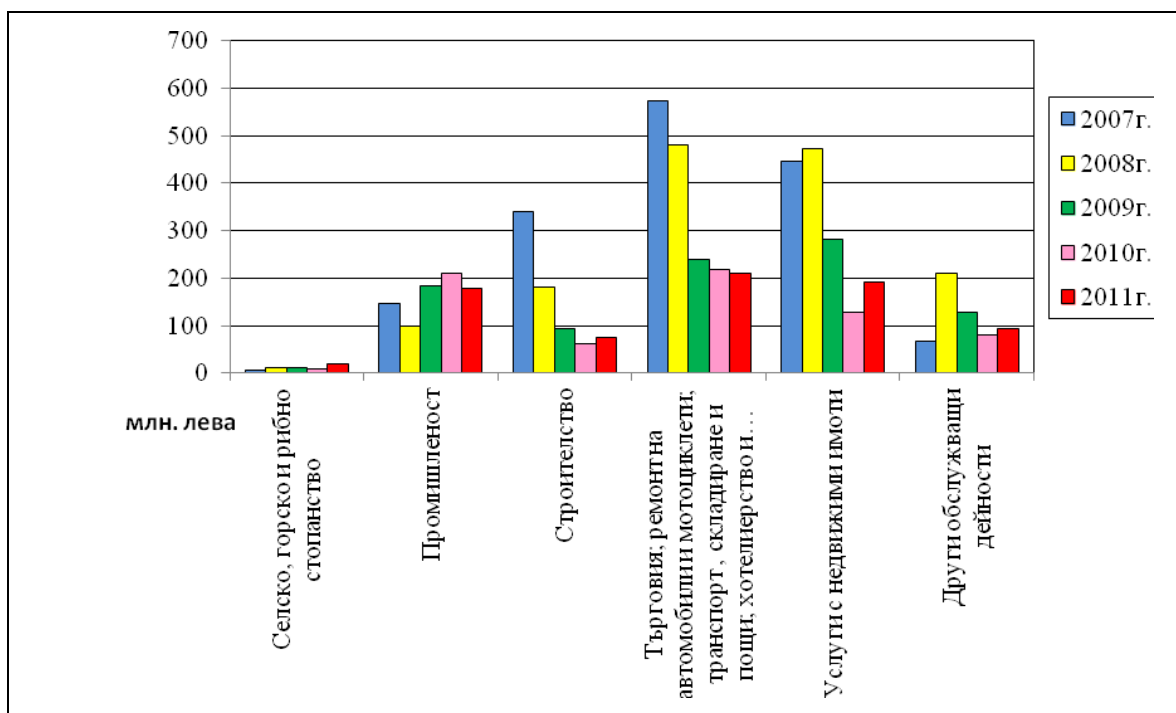
Дълготрайни материални активи. Най-голям дял дълготрайни материални активи (ДМА) има в сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети, транспорт, складиране и пощи, хотелиерство и ресторантьорство”, следван с малка разлика от сектор „Услуги с недвижими имоти” (Таблица 2.10 и фиг.2.23). Увеличение на инвестициите в ДМА през 2011 година спрямо 2010 година се наблюдава в сектори “Селско, горско и рибно стопанство” - близо 97.52% и “Услуги с недвижими имоти” – с близо 49.76%. Намаление се забелязва в сектори “Промишленост” – с 14.94% и “Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи, хотелиерство и ресторантьорство” – с 3.48%.

Таблица 2.10. Придобити ДМА в Община Варна, (хил. лева), (Източник: НСИ).

Сектор	Придобити ДМА хил.лв.				
	2007	2008	2009	2010	2011
Общо:	1582318	1450574	939256	709525	772012
Селско, горско и рибно стопанство	5540	10244	11872	9831	19418
Промишленост	147735	98033	184978	210489	179046
Строителство	340476	180215	93881	62567	75536
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство.	574404	480577	240094	219174	211537
Услуги с недвижими имоти	447301	472164	281313	128547	192506
Други обслужващи дейности	66862	209341	127118	78917	93969

**Обща е тенденцията за наличен спад на ДМА в Община Варна след 2008 г.,
изключение прави само сектор промишленост.**

Фиг. 2.23. Придобити ДМА в Община Варна по сектори (хил. лева) (Източник: НСИ).

Остава висок потенциалът за изграждане на логистични и индустриални обекти. Нови области от инвеститорски интерес са също производството и използването на възобновяеми енергийни източници. Заявеното ускорено наваксване в изграждане на инфраструктурата също ще допринесе за участие на чуждестранни инвеститори.

Съществени остават проблемите за структурата и качеството на преките чуждестранни инвестиции, за по-голяма инициатива и насърчаване на инвеститорите в областта на високите технологии, експортно ориентирани, екологичните и безотпадъчните производства и продукти, ускореното изграждане на индустриални и технологични зони.

Голям резерв в привличането на чуждестранни инвестиции е възможността за реализация на публично - частното партньорство при изграждането на инфраструктурни обекти както и подобряване ефективността на административната система, безспорно ще се отразят позитивно върху динамизиране процеса на привличане на чуждестранни инвестиции в община Варна и повишаване на ефективността и конкурентоспособността на нейната икономика.

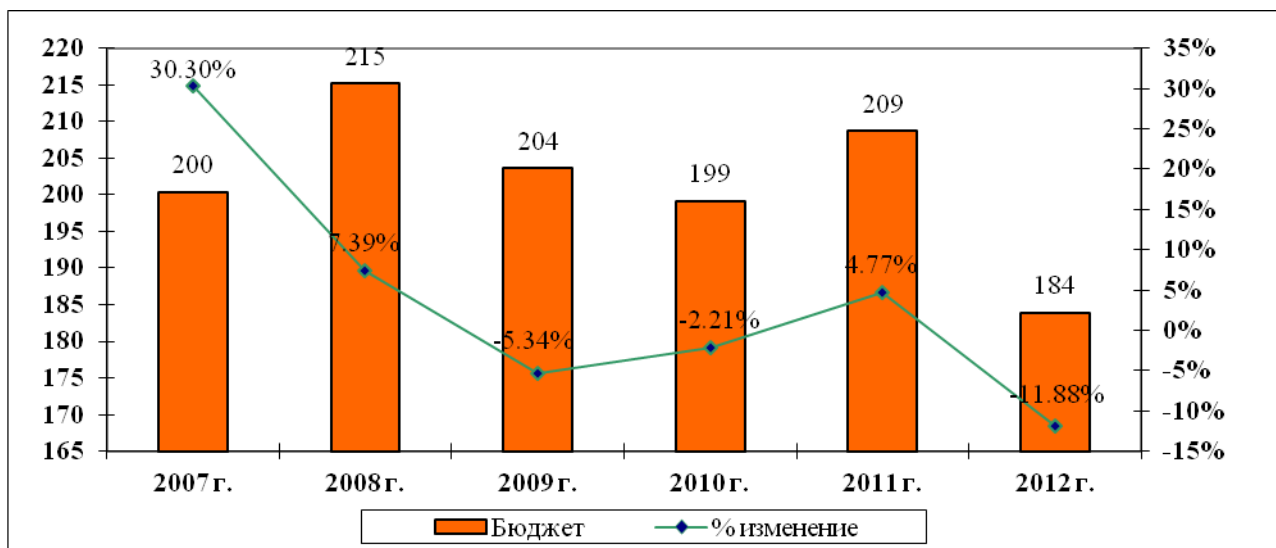
Темпът на растеж на преките чуждестранни инвестиции през следващия програмен период ще зависи от диверсификацията на икономиката след кризата и способността ѝ да се насочи към иновативни производства.

2.7. Бюджет и регионални сметки.

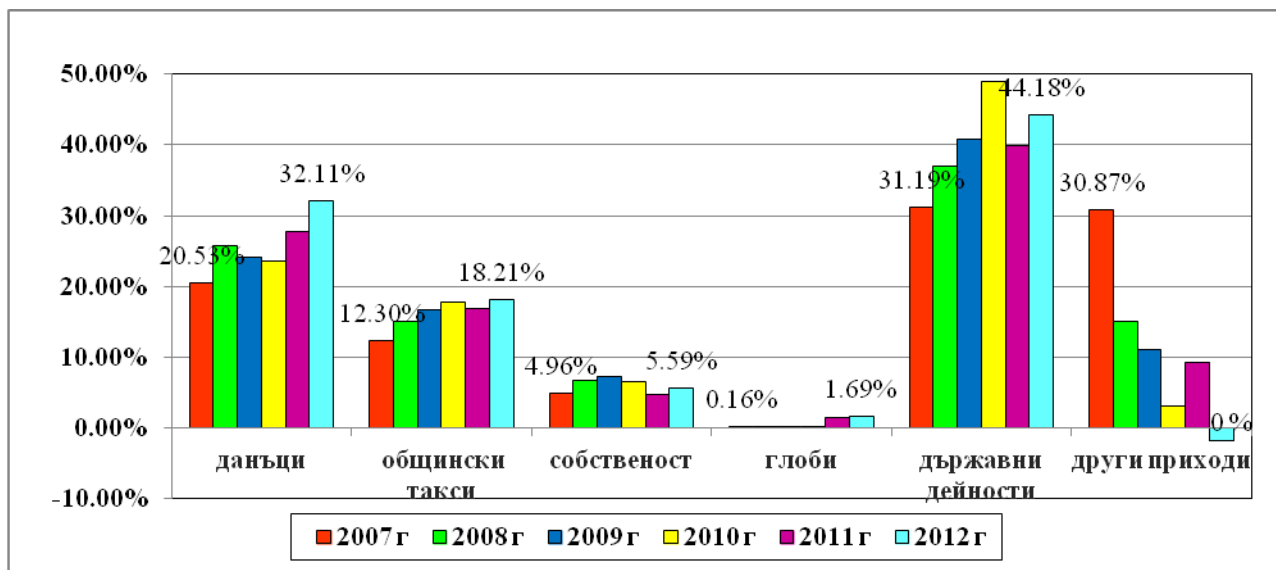
2.7.1. Приходна част на бюджета.

Бюджетът на община Варна за периода 2007г. – 2012г. е относително стабилен. Изключение прави **прихода през 2012г., който рязко намалява с 11.88% спрямо предходната 2011г.** Както се вижда от фигура 2.24 годишният размер на прихода за наблюдавания период е средно 202 млн.лв.

Фигура 2.24. Бюджет (в млн. лв.) на община Варна и % изменение спрямо предходна година (Източник: Община Варна).

Приходната част на бюджета е формирана от основните източници: данъчни приходи, неданъчни приходи, субсидии от държавния бюджет, трансфери към и от извънбюджетните сметки на Общината, продажби на нефинансови активи и т.н.

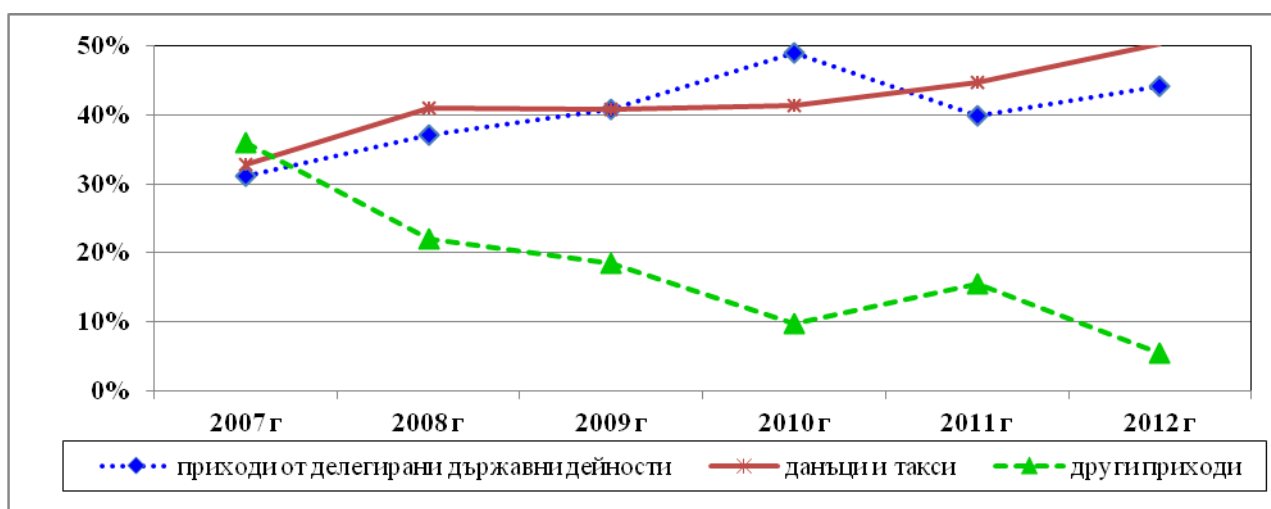
Фигура 2.25. Структура на приходите (в %) в бюджета (Източник: Община Варна).

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

От Фигура 2.25 се вижда, че през последните шест години най – голям относителен дял в приходите по бюджета имат данъчните и неданъчни приходи. Данъчните приходи през 2012 година са 32,11% от всички приходи, като сумата им бележи увеличение в сравнение с предходната година с 1.95% и 43.44% спрямо 2007 година. Налице е тенденция за намаляване на другите приходи, като за 2012г. те са намалели с 117% спрямо 2011г.

Наблюдава се и трайна тенденция към увеличаване на относителния дял на приходите от данъци и такси (Фигура 2.26.), което се дължи на относително висок дял на данъците върху недвижими имоти и върху придобиване на имущество, както и на приходите от общински такси.

Фигура 2.26. Динамика на относителния дял (в %) на основни пера формирани приходната част на бюджета на общината (Източник: Община Варна).

Налице е трайна тенденция за увеличаване на относителния дял на приходите от централния бюджет – средно за периода е 40.32%, като изменението е от 31.19% през 2007г. до 44.18% през 2012г. Абсолютните стойности на местните приходи и приходите от централния бюджет са представени в Таблица 2.11.

Таблица 2.11. Приходи на община Варна за периода 2007 – 2012 година в лева (Източник: Община Варна).

Приходи	2007г.	2008г.	2009г.	2010г.	2011г.	2012г.
Приходи за делегирани от държавата дейности	62 528 368	79 939 820	83 065 891	91 723 861	83 130 960	81 229 926
Местни приходи	137 955 489	135 889 613	120 549 589	121 448 987	125 559 337	102 641 937
ОБЩО ПРИХОДИ:	200 483 857	215 829 433	203 615 480	199 962 982	208 690 297	183 871 863

2.7.2 Разходна част на бюджета

Общинският бюджет е един от основните източници за финансиране на ОПР. Съгласно Закона за регионалното развитие източниците за реализация на общинските планове са:

- Общинския бюджет;
- Държавния бюджет;
- Донорски средства – от Европейските фондове и средства по програми на други донори;
- Собствени средства на бенефициентите, осигурени под формата на съфинансиране.

Важна особеност на бюджета на Община Варна е тенденцията от последните години към ориентирането към т.нар. програмен бюджет, в който са включени все повече средства, планирани за осъществяването на програми и проекти със социална насоченост, за програми за профилактика за развитие на детското, училищното и майчиното здравеопазване, за развитието на спорта, на младежките дейности и за превантивни действия с различна насоченост.

Общинският бюджет за 2012 година, както и бюджетите от предходните години предвижда средства, както за отделните общински програми, имащи пряко отношение към реализацията на ОПР, така и по отделни функции, съгласно Единната бюджетна класификация. В разходите по функции се предвиждат както средства за инвестиции за постигане на плановите цели или за дейности, свързани с реализация на Плана, така и такива за текуща издръжка на персонала и за дейности, нямащи пряко отношение към Плана. Разпределението на разходите по функции от 2007 до 2012 год. е както следва (Таблица 2.12):

Таблица 2.12 Разходи на община Варна по функции (Източник: Община Варна).

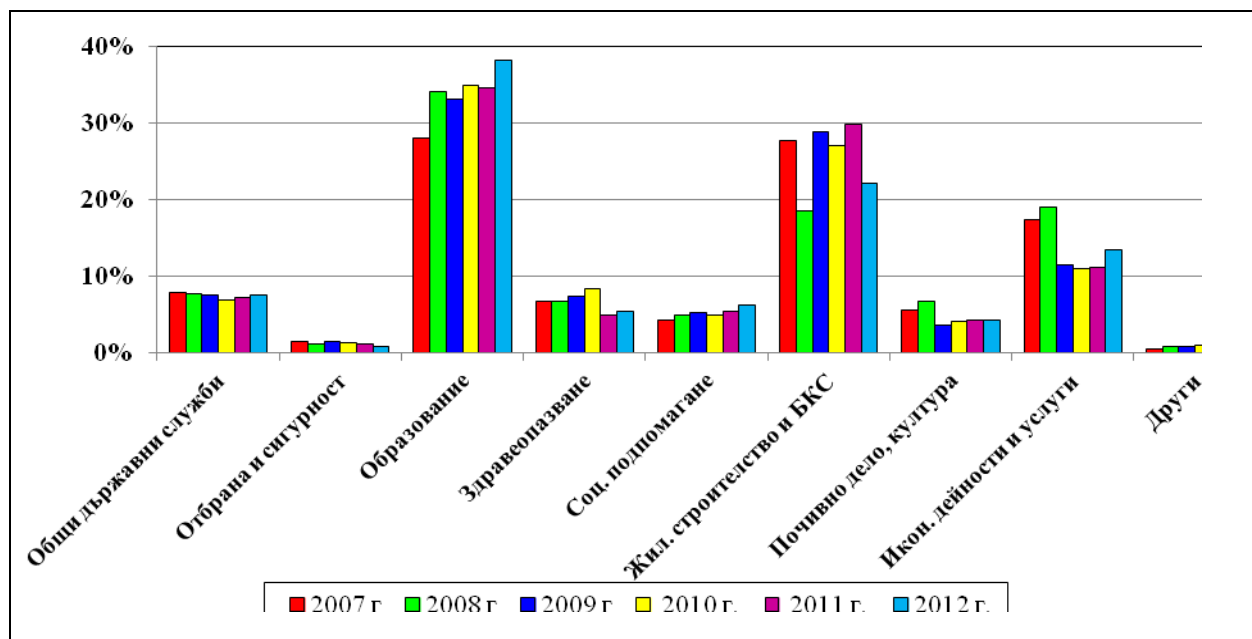
Разходи	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.
Общо държавни служби	15 923 947	16 688 314	15 368 440	13 824 688	15 157 189	14 062 018
Отбрана и сигурност	3 003 350	2 654 202	3 152 610	2 741 818	2 456 215	1 696 723
Образование	56 389 749	73 655 615	67 443 339	69 801 669	72 208 724	70 167 398
Здравеопазване	13 458 748	14 494 620	15 089 844	16 775 111	10 549 278	10 211 070
Социални грижи	8 715 567	10 903 889	10 877 266	10 009 845	11 265 361	11 485 927
БКС	55 506 028	39 984 873	58 926 513	54 167 825	62 457 372	40 892 310
Почивно дело и култура	11 430 689	14 495 248	7 364 679	8 445 640	9 001 990	7 860 223
Икономически	34 880 116	41 054 175	23 457 693	22 233 844	23 230 007	24 906 258

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

услуги						
Други	1 175 663	1 898 497	1 935 096	1 962 542	2 364 161	2 589 936
Всичко разходи	200 483 857	215 829 433	203 615 480	199 962 982	208 690 297	183 871 863

Най – значителната част от разходите са в сферата на образованието и благоустройството и комуналното стопанство (Фиг. 2.27). За периода 2007 г. – 2012г. средно 33.84% са за разходи за образование, 25.73% - за БКС, последвани от 14% за икономически дейности и услуги, 7% - здравеопазване и 5.23 % - социално осигуряване и подпомагане.

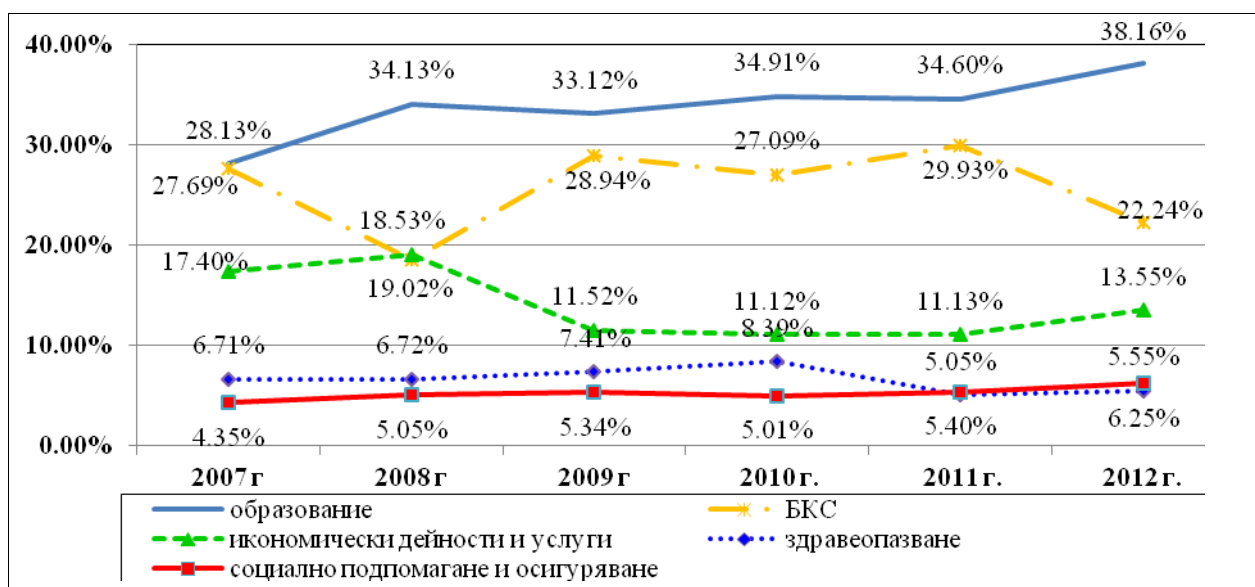
Фигура 2.27. Относителен дял на разходите (в %) по функции (Източник: Община Варна)

Намаляват и разходите за социално подпомагане и осигуряване поради изнасянето на тази функция извън отговорностите на Общината. Ръст бележат разходите насочени за БКС – дейности. Тенденцията за ръст е до 2011г, след което се наблюдава значително намаление. За 2007 година относителният им дял в общата разходна част на бюджета е 27.69% и се достига до нива от 29.93% през 2011 г., а за 2012г. намалява до 22.24%, което е с 34.52% по-ниско в сравнение с предходната година.

От Фигура 2.27 и Фигура 2.28 се вижда, че приоритетите на Общината от началото на програмния период са за функции “Образование”, “Жил. строителство и БКС”, “Икономически дейности и услуги”, “Социално осигуряване” и “Здравеопазване”.

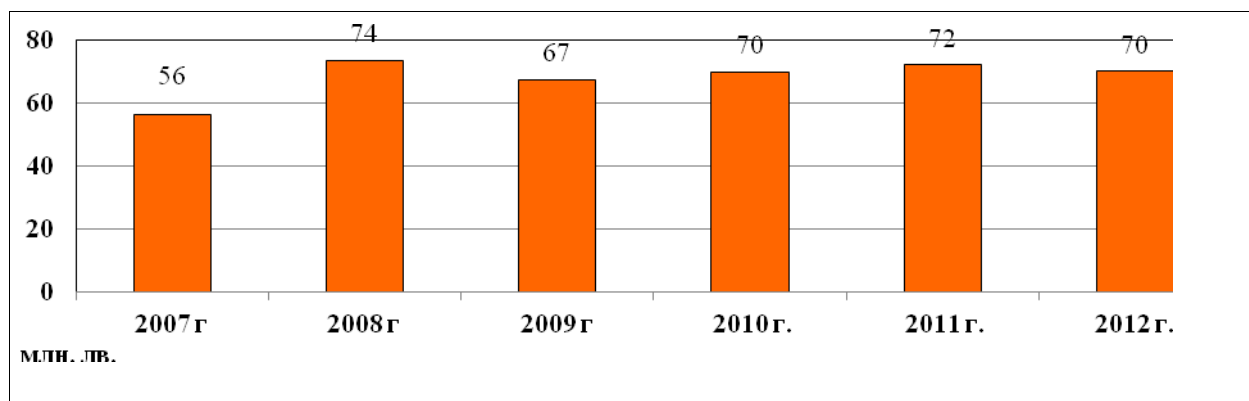

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

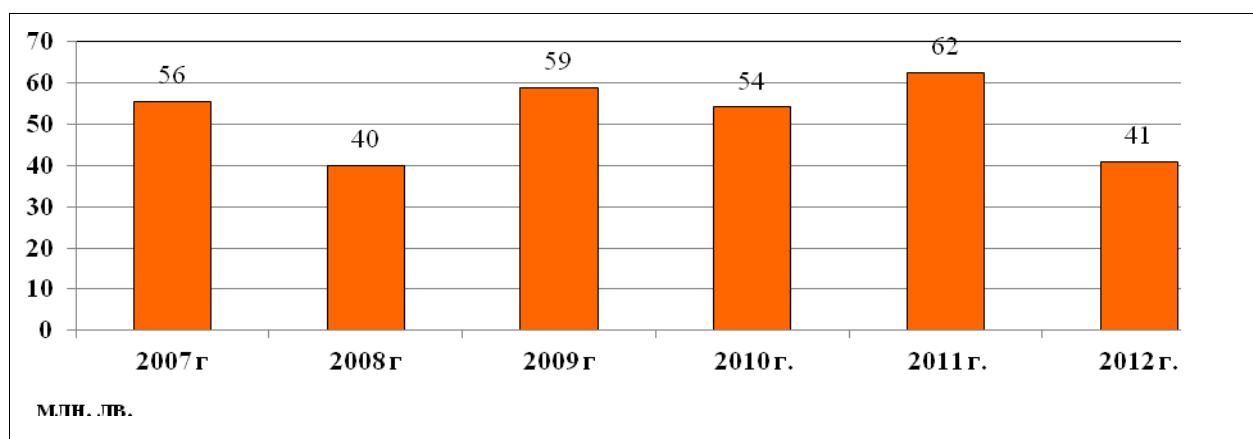
Фигура 2.28. Динамика на относителния дял на основните функции, формиращи разходната част на бюджета (Източник: Община Варна).

На фигура 2.29 са представени разходите за образование, които имат относителна устойчивост, въпреки кризата.

Фигура 2.29. Разходи за образование (в млн. лева) (Източник: Община Варна).

Разходите за жилищно строителство и БКС имат сериозен спад през 2012г. (фиг.2.30)

Фигура 2.30. Разходи за жилищно строителство и БКС (в млн. лева) (Източник: Община Варна).

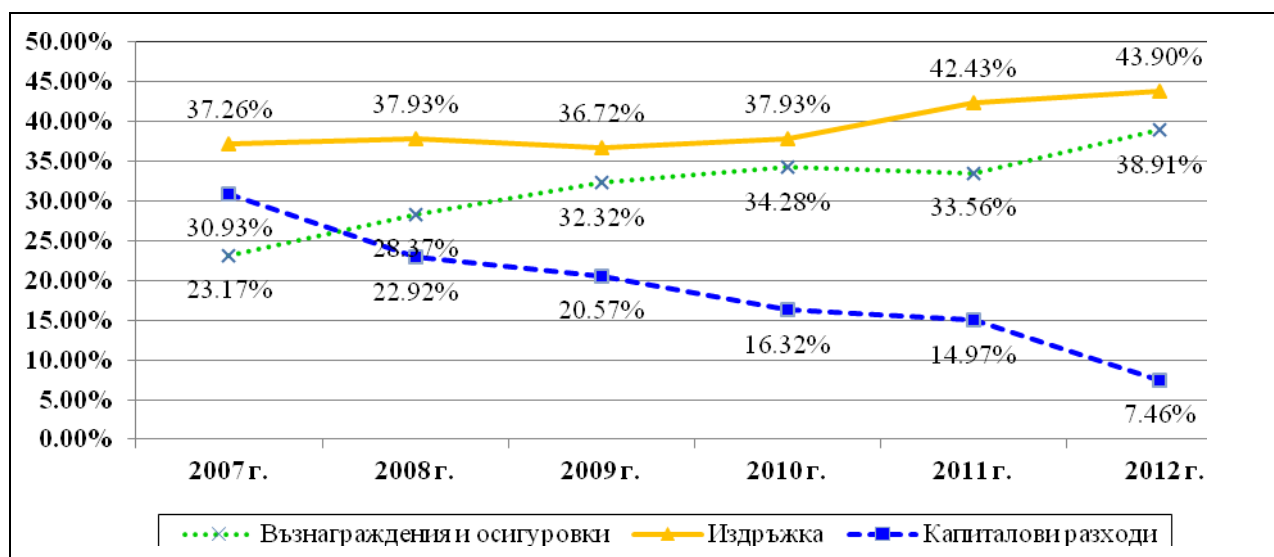

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

По отношение на разходните параграфи значителна сума е насочена за покриване на заплати, възнаграждения, данъци и осигурителни плащания свързани с тях. Както се вижда от Таблица 2.13 и Фигура 2.31, те представляват около 38.9% от разходната част на бюджета на община Варна за 2012г. Най-голям дял в разходите има общата издръжка, като за 2012г. достига до нива от 43.90%.

Таблица 2.13. Разходи по параграфи (Източник: Община Варна).

ПАРАГРАФИ	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.
Заплати и осигурителни вноски	46 451 073	61 227 330	65 798 360	68 543 838	70 031 512	71 547 369
Издръжка	74 704 887	81 859 990	74 767 154	75 849 486	88 540 210	80 720 273
Стипендии	382 561	413 239	392 590	372 819	379 541	371 738
Помощи и трансфери	2 595 071	3 247 340	2 951 308	3 114 437	10 990 510	11 095 367
Субсидии	13 107 282	17 627 007	15 721 026	17 484 124	5 152 436	3 822 297
Разходи за лихви и участия	1 242 284	1 977 679	2 096 357	1 962 542	2 364 161	2 589 936
Капиталови разходи	62 000 699	49 476 848	41 888 685	32 635 736	31 231 927	13 724 883
общо	200 483 857	215 829 433	203 615 480	199 962 982	208 690 297	183 871 863

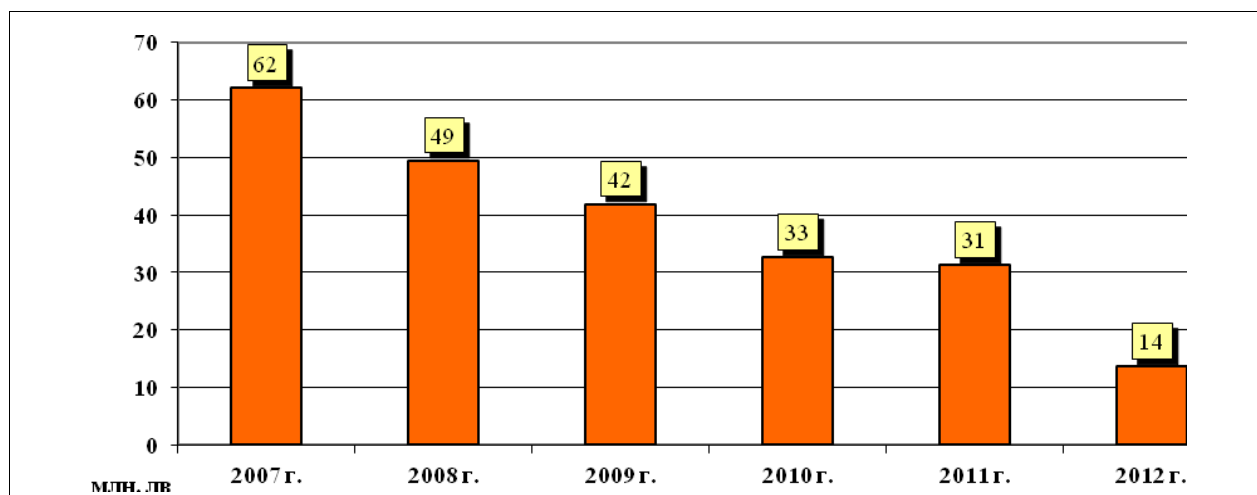
Фигура 2.31. Динамика на относителния дял на основни пера, формиращи разходната част на бюджета (Източник: Община Варна).

За последните шест години се наблюдава тенденция за намаляване на капиталовите разходи, като от 62 млн.лв. през 2007г. достигат до ниво от 14 млн.лв. през 2012г. (фигура 2.32). Намалението на капиталовите разходи за наблюдавания период достига нива от 78%.

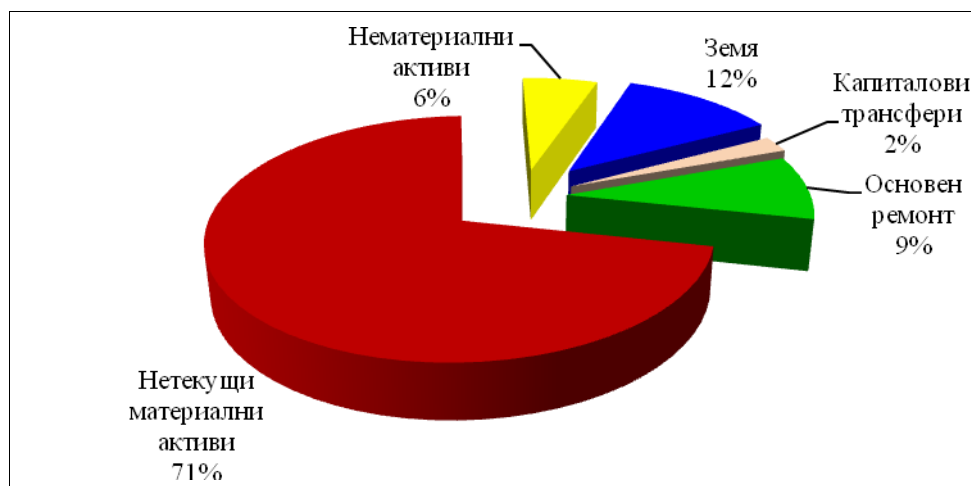
Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Най-рязък спад на капиталовите разходи се откроява през 2012 година, като темпът на намаление е 55% спрямо предходната 2011г.

Фигура 2.32. Капиталови разходи на община Варна в млн. лева (Източник: Община Варна).

На фиг. 2.33 е представена структурата на капиталовите разходи на община Варна за 2012г. В структурно отношение – 89% от капиталовите разходи за 2012г. са свързани с придобиване на сгради, земи и други нетекущи материални и нематериални активи, докато през 2011г. дела на тези разходи е по-нисък - 73%. Разходите за ремонт през 2012г. представляват едва 9% от общите капиталови разходи, докато през 2011г. са 21%.

Фигура 2.33. Структура на капиталовите разходи на община Варна за 2012г. (Източник: Община Варна).

В условията на финансова криза, община Варна продължава да осъществява своята социална политика и да спазва своите приоритети. **Разходите за образование, здравеопазване, социално подпомагане и транспорт са приоритетни и представляват 55% от извършените разходи през 2012 г.** В период на икономически спад, община Варна успява да запази финансова стабилност. Това се потвърждава и от докладите на

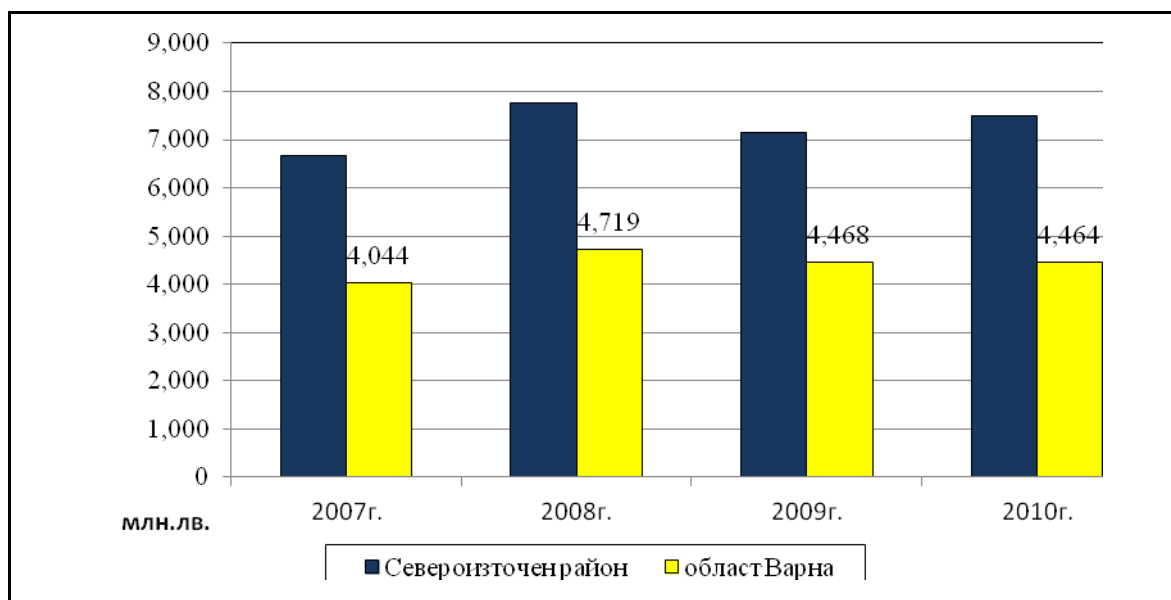
рейтинговите агенции. През месец юни 2012г. **Стандард енд Пуърс** преразгледа прогнозата си за град Варна. В резултат на направената оценка агенцията потвърди кредитния рейтинг на гр. Варна – "BB" и **промени прогнозата си за града от стабилна на положителна**. Положителната прогноза се основава на силното оперативно изпълнение на бюджета на община Варна.

На 30.08.2012 г. "БАКР - агенция за кредитен рейтинг" също потвърди първоначално присъдения рейтинг на община Варна – "А-" със **стабилна перспектива**. Високият кредитен рейтинг означава, че община Варна е **финансово стабилна, притежава добра способност за генериране на собствени приходи и е относително по-слабо зависима от централния бюджет**.

2.7.3. Регионални сметки.

Икономиката на област Варна е добре представена на национално ниво чрез произведен брутен вътрешен продукт, представляващ 6,33% от националния за 2010 г. Произведеният БВП в областта през 2010г. е 4 464 млн.лв., което е 59,5 % от произведения вътрешен продукт на Североизточния район на България (фиг.2.34).

БВП на човек от населението за 2010 г. за област Варна е с 2.5% по-висок от средния за страната и с 26% по-висок от средния за СИР (фиг.2.35).

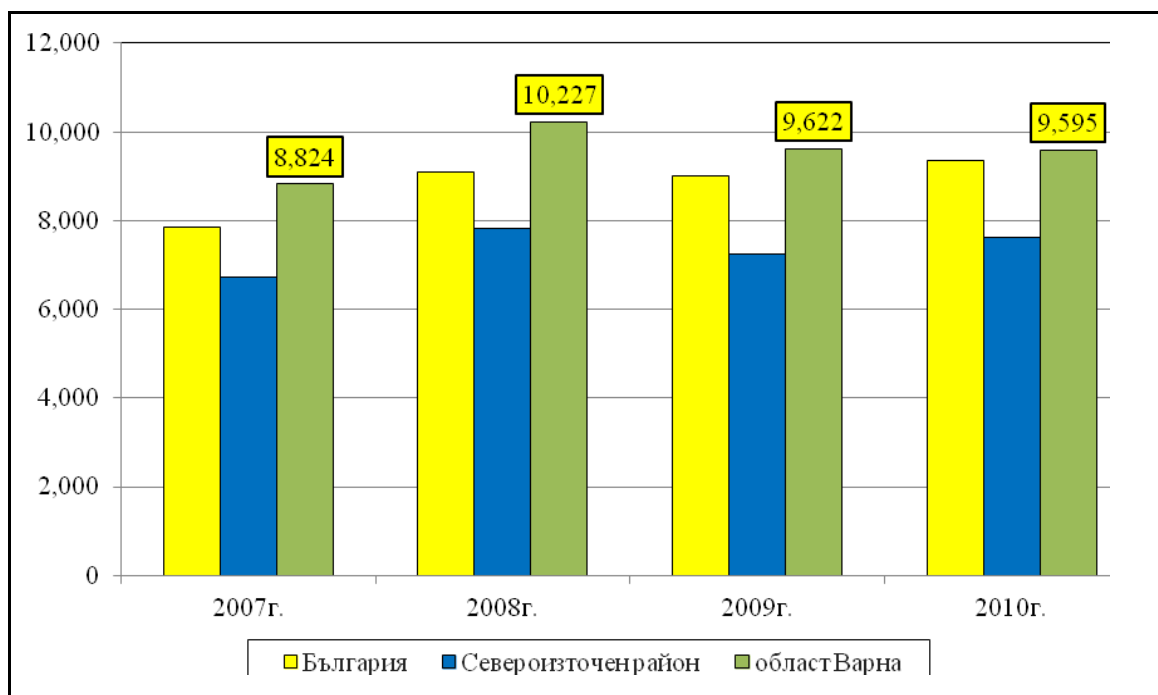

Фиг.2.34. Брутен вътрешен продукт (млн. лв.) за Североизточен район и област Варна

(Източник: НСИ)

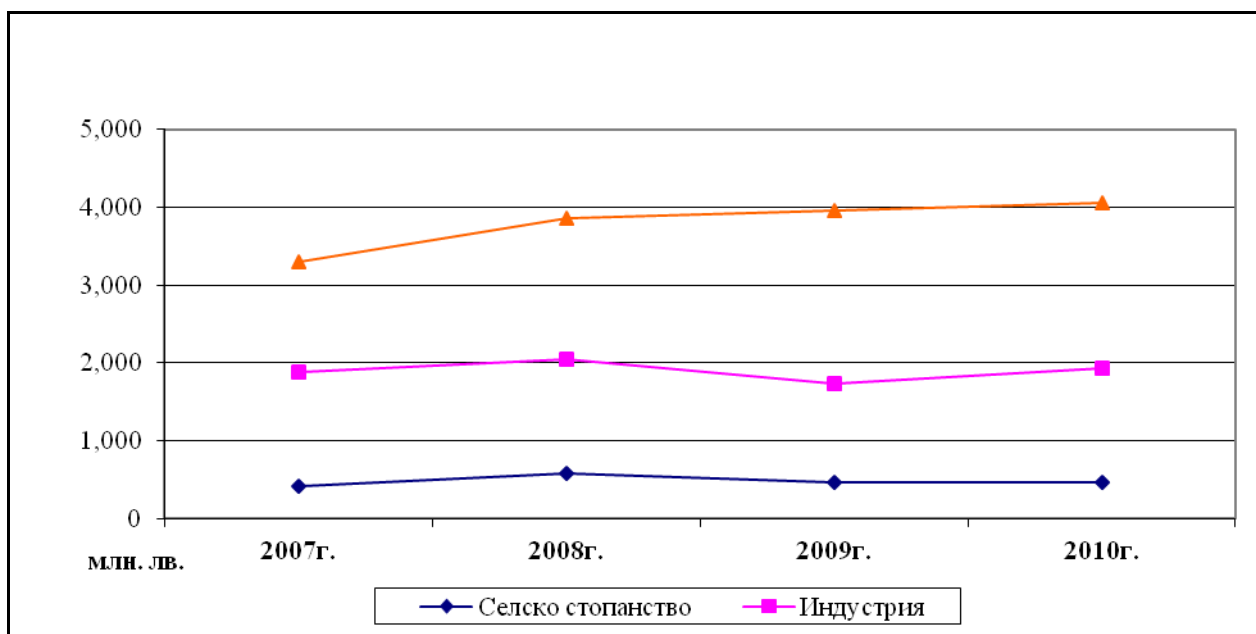

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Фиг.2.35. Брутен вътрешен продукт в лева на глава от населението (Източник: НСИ).

На фигура 2.36. е представена брутната добавена стойност по сектори за СИР. Делът на услугите е значително по-голям от другите сектори.

Фиг. 2.36. Брутна добавена стойност по сектори за СИР (млн. лв.), (Източник НСИ).

2.8. Изводи

Делът на услугите в Община Варна по брутна добавена стойност е 68.7%, на индустрията - 28.7% и на селското стопанство - 2.6%. Спрямо 2008 г. има ръст на услугите с 2%. Най-голям е броят на заетите в микро предприятията, следвани от малките предприятия. В разпределението на броя предприятия по отрасли на икономиката с най-голям дял са представителите на търговията, следвани от предприятията в сектор професионални дейности и научни изследвания и операции с недвижими имоти.

Индустрия. Въпреки относително по-малкия дял на броя на предприятията от сектора на индустрията – малко над 7%, те формират над 30 % от нетните приходи от продажби реализирани в икономиката. Във Варна са регистрирани четири клъстера: на морската индустрия, на туризма, на информационните и комуникационни технологии (ИКТ) и Черноморски енергиен клъстер. Морската индустрия играе изключителна роля по отношение не само заетостта, но и на приходите. Голяма част от всички приходи – между 7% и 8%, които се получават в Общината, се дължат на морския и свързаните с него бизнеси. Съществуват добри перспективи за развитието на сектор **информационни и комуникационни технологии**. Необходимо е осигуряване на благоприятна среда за създаване и развитие на високотехнологични компании.

Услуги. Сектор услуги е основен за развитието на икономиката на община Варна и е добре развит на територията на Общината. **Характерно за всички подсектори на сектор услуги е, че броят на заетите е най-голям през 2009 г. и вследствие на кризата намалява през 2010г. и 2011г. Изключение прави „Хотелиерство и ресторантьорство”, който увеличава заетите през 2011г.** Подотрасъл търговия и ремонт е водещ по нетни на приходи. Наблюдава се увеличение на дела на услугите в БДС.

В икономическия профил на община Варна и Варненска област **туризмът е един от основните приоритетни и структуроопределящи отрасли на икономиката.** За развитието на сектора основен дял има град Варна и големите курортни комплекси разположени в крайбрежната ивица на север от града, където е разположен основния дял на легловата база. Анализът на главните икономически показатели на МСП от СХР в област Варна показва, че **най-високата стойност на приходите е достигната през 2008 г.**

Селско стопанство. Секторът не е с определящо значение за местната икономика. По отношение на собствеността с най-голям дял са търговските дружества, които обработват

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

39% от ИЗП, на следващо място са кооперациите с 27%. Най – голям дял в земеделието има зърнопроизводството.

Иновации. Делът на разходите за научноизследователска и развойна дейност в община Варна се движат между 5% и 6% от общите разходи за НИРД в България. Намалява делът на иновативните предприятия и обема на реализираните нови или усъвършенствани продукти в Общината. Налична е концепция за изграждане на **“ЧЕРНОМОРСКИ ВИСОКОТЕХНОЛОГИЧЕН ПАРК - ВАРНА”**.

Инвестиции. Повече от половината от инвестициите в област Варна са привлечени в община Варна – 52,23% за 2011 г. Инвестициите в община Варна съставляват повече от една трета от инвестициите в Североизточен регион – 38,82%. За 2011 г. се наблюдава спад с 5,79 % на ПЧИ в Община Варна спрямо 2010г., който до голяма степен се дължи на последиците от финансовата криза. **Трайна е тенденцията за намаляване на чуждестранните инвестиции в община Варна след 2009 г.** Необходима е по-голяма инициатива и насърчаване на инвеститорите в областта на високите технологии, експортно ориентираните, екологичните и безотпадъчните производства и продукти и ускоряване изграждането на индустриални и технологични зони.

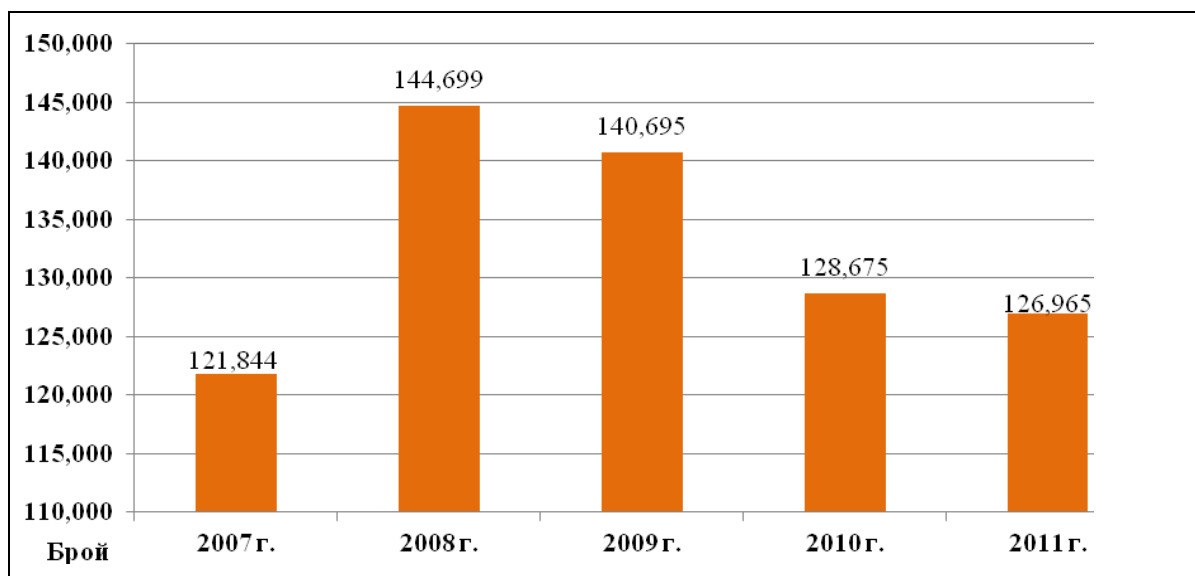
Бюджетът на община Варна за периода 2007г. – 2012г. е относително стабилен (около 200 млн.лв). Изключение прави прихода през 2012г., който рязко намалява с 11.88% спрямо предходната 2011г. **Разходите в общинския бюджет** за образование, здравеопазване, социално подпомагане и транспорт са приоритетни и представляват 55% от извършените разходи през 2012 г.

3. РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА СФЕРА И ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

3.1. Пазар на труда

Град Варна е център, привличащ трудови ресурси от други региони и характеризира се с концентрация на население с високообразован трудов потенциал. В град Варна е концентрирана висококвалифицирана работна сила, което е резултат от образователната структура на населението на територията на града, търсенето на квалифицирани кадри на пазара на труда, наличието на висши училища на територията на града и протичащите миграционни процеси между населените места.

Максималната трудова заетост е през 2008 г., след което е налична тенденция за намаляване броя на заетите лица, които са най-малко през 2011 г. (фиг. 3.1).

Фигура 3.1. Наети лица (брой) по трудово или служебно правоотношение в община Варна (Източник: НСИ).

Заетостта по отраслови сектори в средногодишен брой заети лица за предприятията в Община Варна е представена в Таблица 3.1.

Таблица 3.1. Наети лица (брой) по трудово и служебно правоотношение в община Варна за периода 2008 – 2011 г. по отраслови сектори (Източник: НСИ).

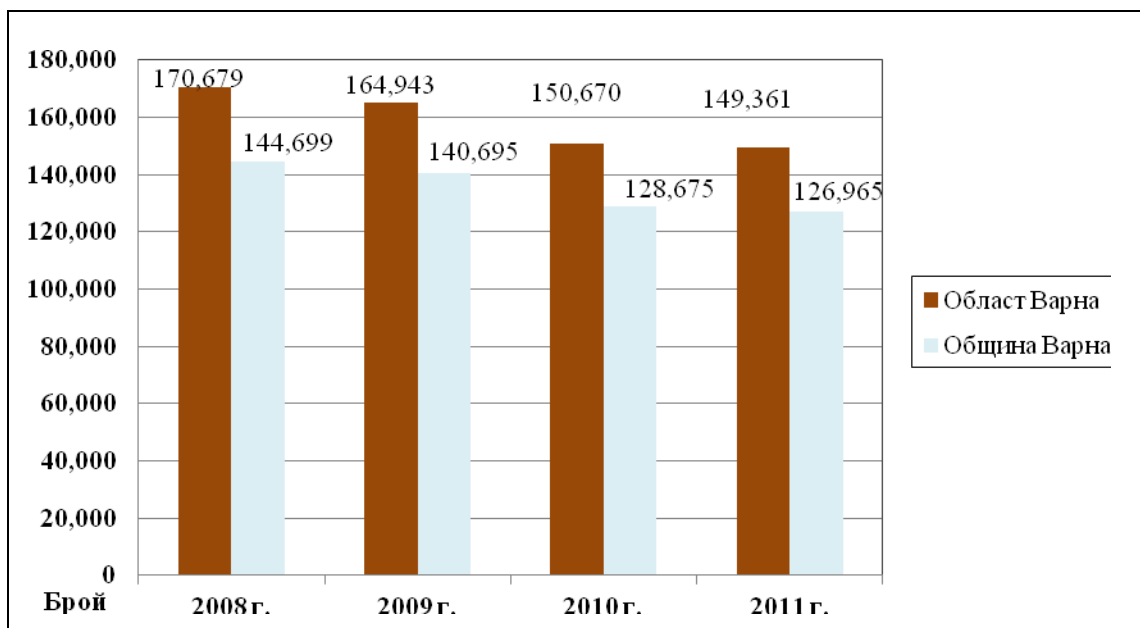
Отраслови сектори	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.
Общо	144699	140695	128675	126 965
Селско, горско и рибно стопанство	702	834	835	1077
Добивна промишленост	132	213	187	194
Преработваща промишленост	18673	17316	15439	14578
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	2280	2087	2044	2063
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	1517	1570	1 792	1 867
Строителство	23541	17730	13 465	12 480
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	26993	29699	27 250	27 115
Транспорт, складиране и пощи	13264	11893	11 075	10 785
Хотелиерство и ресторантьорство	13486	12541	12 085	12 639
Създаване и разпротр. на инф. и творч. продукти; далекосъобщения	2361	3012	2 137	2 107
Финансови и застрахователни дейности	2606	2892	2 857	2 839
Операции с недвижими имоти	2532	2378	2 332	2 171
Професионални дейности и научни изследвания	5430	5572	5 425	5 282
Административни и спомагателни дейности	6475	6160	5 843	5 555
Държавно управление	4853	5031	4 618	4 625
Образование	8352	8820	8 900	8 794
Хуманно здравеопазване и социална работа	6692	7932	7 475	7 618
Култура, спорт и развлечения	2545	2672	2 640	2 692
Други дейности	2265	2343	2 276	2 484

Откроява се тенденция за увеличаване на наетите в бюджетната сфера, като до 2011 година се увеличава броя на заетите в секторите "Хуманно здравеопазване и социална работа" (през 2011 година има 926 заети лица повече спрямо 2008 год.), „Образование” (броят на заетите лица през 2011 година се е увеличил с 442 спрямо 2008 година) и „Селско, горско и рибно стопанство”, където броят на заетите през 2011 година се е увеличил с 375 спрямо този за 2008 година.

Характерно за целия наблюдаван период е, че сектор “Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети” се откроява с най-голям брой наети лица, следван от „Преработваща промишленост“, „Хотелиерство и ресторантьорство“ и “Строителство”. Макар и с по-бавни темпове, през 2011 г. **продължава тенденцията на значително намаление на заетите в Община Варна в секторите: „Строителство”, където намалението е с 11 061 лица или с близо 47%, „Преработваща промишленост” – намалението е с 4 095 души или с 21%, „Транспорт, складиране и пощи” – намаление с 2 497 заети или с 19%, „Административни и спомагателни дейности” – намаление с 920 на броя на заетите лица или с 14.2% по-малко от 2008 година. Общо средногодишния брой на заетите лица през 2011 година намалява с 1710 или близо 1.33% спрямо този за 2010 година и с 17 734 или близо 12.25% спрямо този за 2008 година.**

Наетите лица по трудово и служебно правоотношение за Община Варна и област Варна са представени на фигура 3.2. За периода 2010-2011 година наетите лица за Община Варна съставляват над 85.1% от наетите лица в Област Варна.

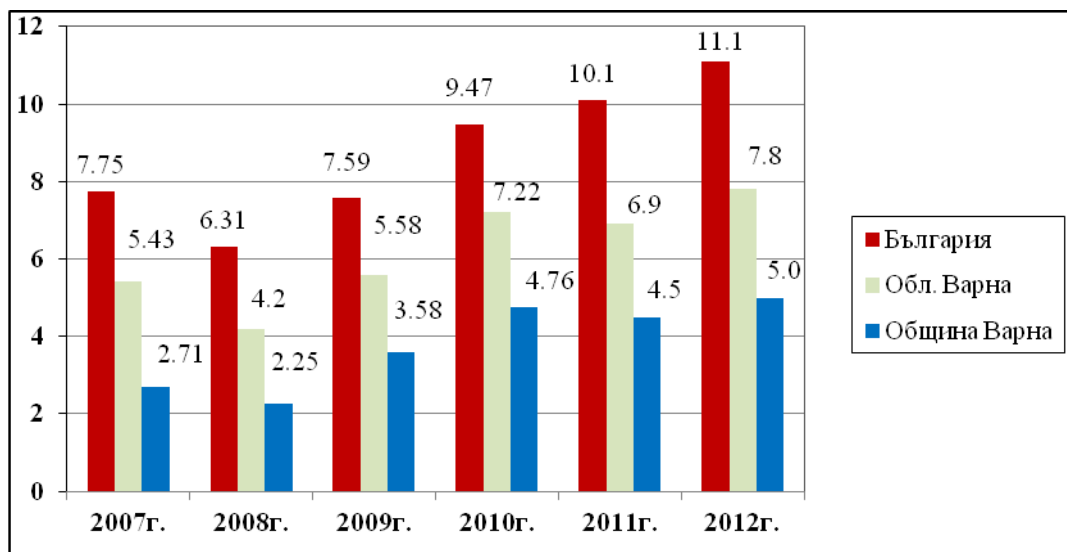

Фигура 3.2. Наети лица (брой) по трудово и служебно правоотношение в Област Варна и Община Варна (Източник:НСИ).

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

На фигура 3.3 са представени нивата на безработица в Община Варна, Област Варна и България, по данни от Агенцията по заетостта за периода 2007-2012 г.. Равнището на безработица за Община Варна е най-ниско през 2007 г. и 2008 г., след което се наблюдава покачване на коефициента на безработица на ниво Община Варна, Област Варна и България. През 2011 г., нивата на безработица в Област Варна и Община Варна намаляват, за разлика от нивото в страната. В Община Варна равнището на безработица за 2012 година е 5.0% при 4.5 % за предходната година или с 0.5 пункта по-високо. **Процентът на безработица за Община Варна е по-нисък от средния за страната и областта.**

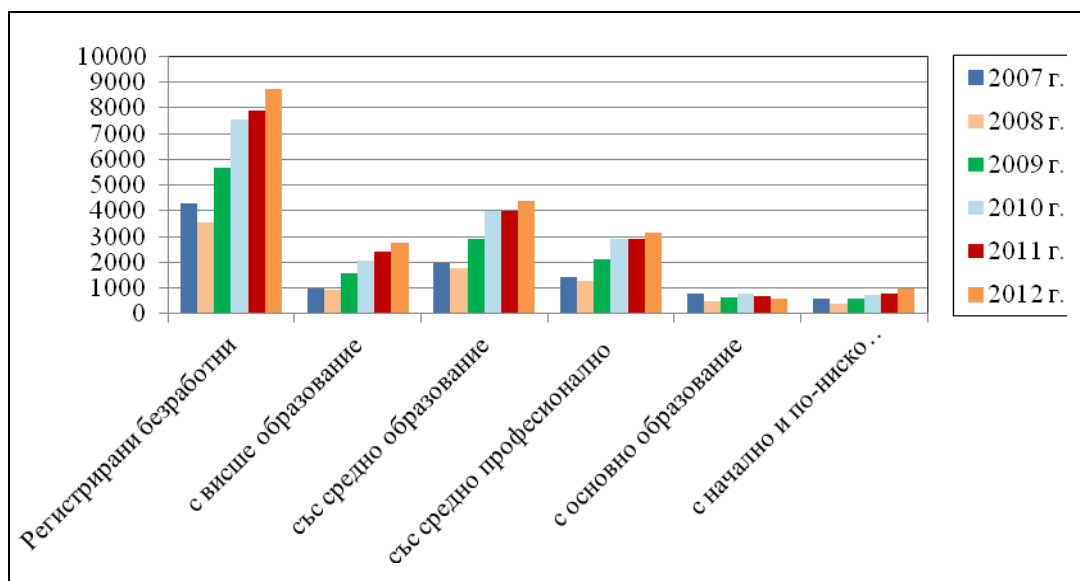

Фигура 3.3. Равнище на безработица (%) (Източник: Агенция по заетостта -Варна).

Динамиката на регистрираната безработица в Община Варна се обуславя, както от цялостното състояние на икономиката в страната, така и от специфичните особености на района. Пазарът на труда във Варненска област се характеризира със сезонност в търсенето и предлагането в отрасли: туризъм, селско стопанство, строителство и преработваща промишленост.

Коефициентът на заетост в Община Варна през 2011 г. е значително над средния за страната - 51%, при среден за страната 45.7%. **Равнището на безработица в община Варна през 2012г. е 5%, значително под средното за страната – 11.1%.**

На фигура 3.4 е представена образователната структура на безработните. Преобладаващ е дялът на безработните с висок образователен ценз.

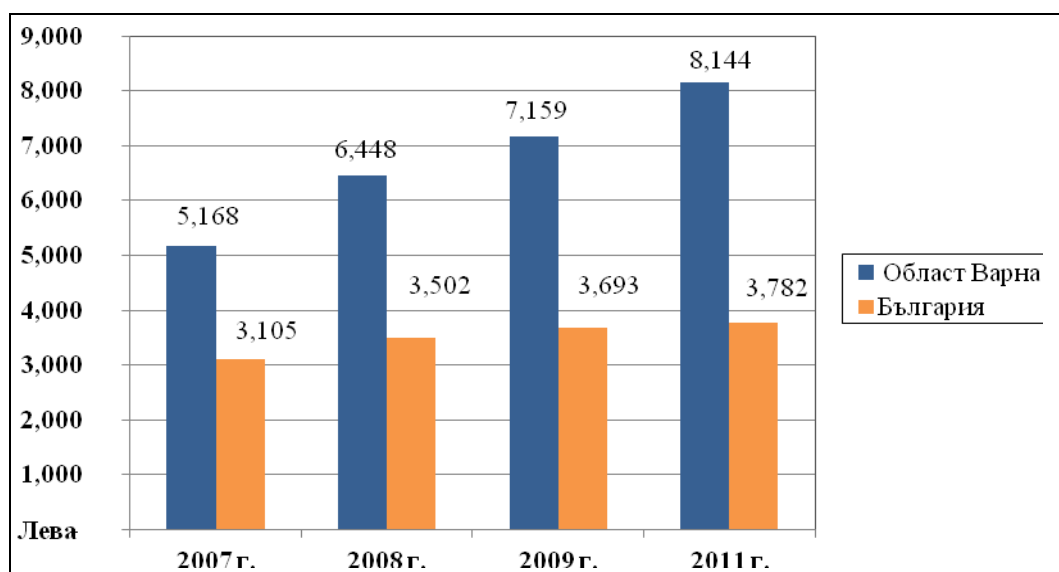
Фигура 3.4. Образователна структура на безработните (брой) в община Варна

(Източник: Агенция по заетостта -Варна).

Равнището на професионална квалификация на безработните лица, не отговаря на пазарните изисквания. Ниско е равнището на професионална квалификация на групата на продължително безработните лица. **Сериозен проблем е деквалифицирането на трайно безработните, особено при високите възрастови групи.**

3.2. Доходи и разходи на домакинствата

По показателя „средна годишна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение” област Варна (8144 лв.) е на четвърто място в страната.

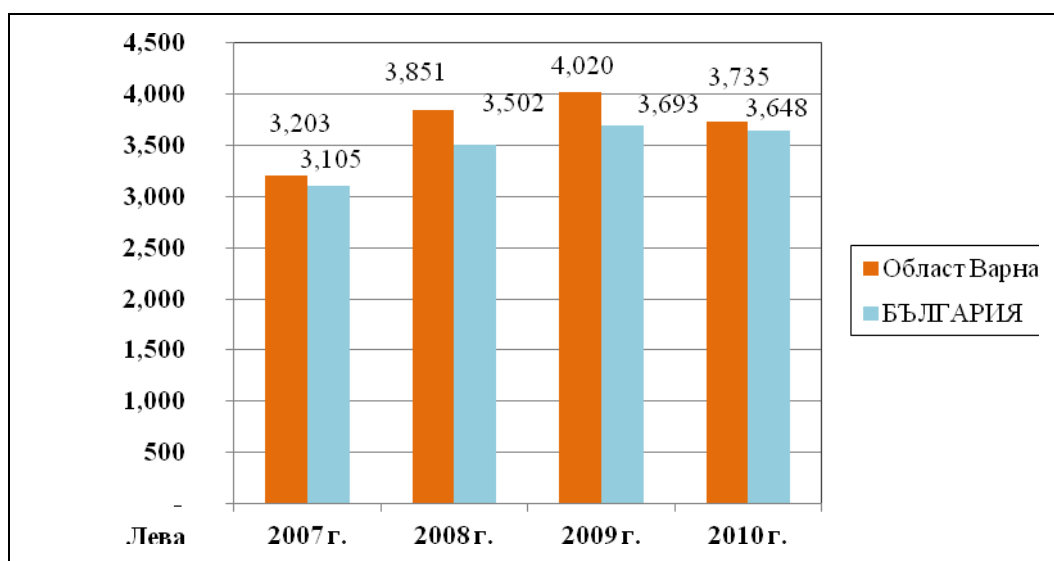
Фигура 3.5. Средна годишна работна заплата (лв.) на наетите лица по трудово и служебно правоотношение (Източник: НСИ).

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

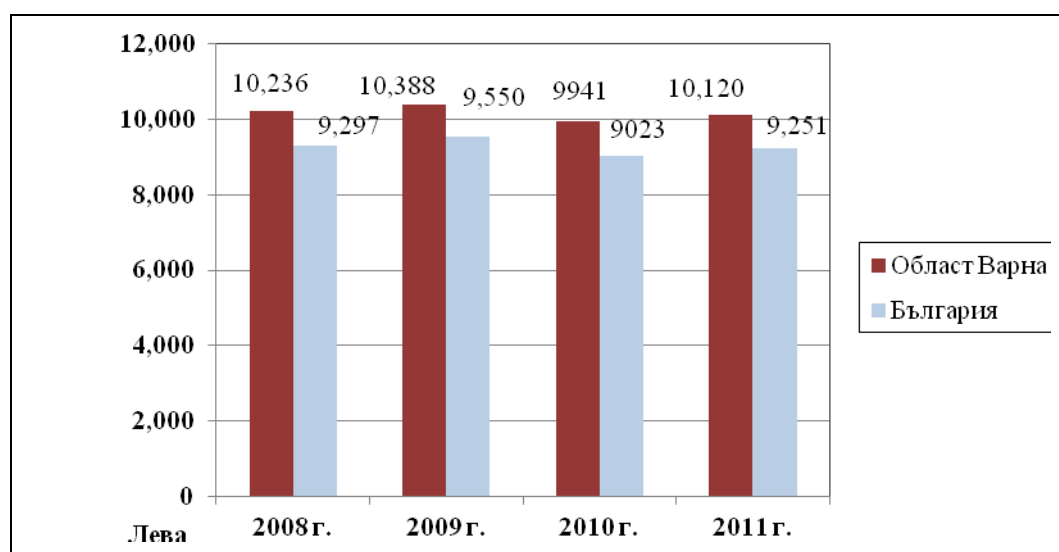
На фигура 3.5 е представена средната работна заплата в лева на наетите лица по трудово и служебно правоотношение за България и област Варна. Работната заплата през периода 2007 г.- 2011 г. на Област Варна е по-голяма в сравнение с тази на България.

Основните източници на доход в област Варна, освен работните заплати са и домашното стопанство и пенсиите. Приносът на работната заплата нараства през последните години, пада делът на пенсиите, като източник на доход. Като алтернативен източник за задоволяване на потребности е домашното стопанство.

Фигура 3.6. Общ доход на лице от Област Варна и за България (Източник: НСИ).

От фигура 3.6 се вижда, че за целият период, общият доход средно на лице за Област Варна остава по-висок от средния за страната, което благоприятства развитието на устойчивост и положителна тенденция за развитието на човешките ресурси и пазара на труда както за областта, така и за общината.

Фигура 3.7. Общ доход (лев.) средно на домакинство за периода (Източник: НСИ).

На фигура 3.7. е представен общия среден доход на домакинство за България и област Варна. Максималния доход е през 2009 г., след което има спад. За целият период, общият доход средно на домакинство за Област Варна остава по-висок от средния показател за страната.

Доходите основно се изразходват за извършване на потребителски разходи, за храна, за покриване на режийни разноси – за жилище, вода, ел. енергия и други. Нарастват и разходите за съобщения, включващи мобилните и интернет услуги.

Общият доход средно на домакинство за област Варна е над средния за страната, като по този показател областта е на трето място в страната, след София град и област Стара Загора.

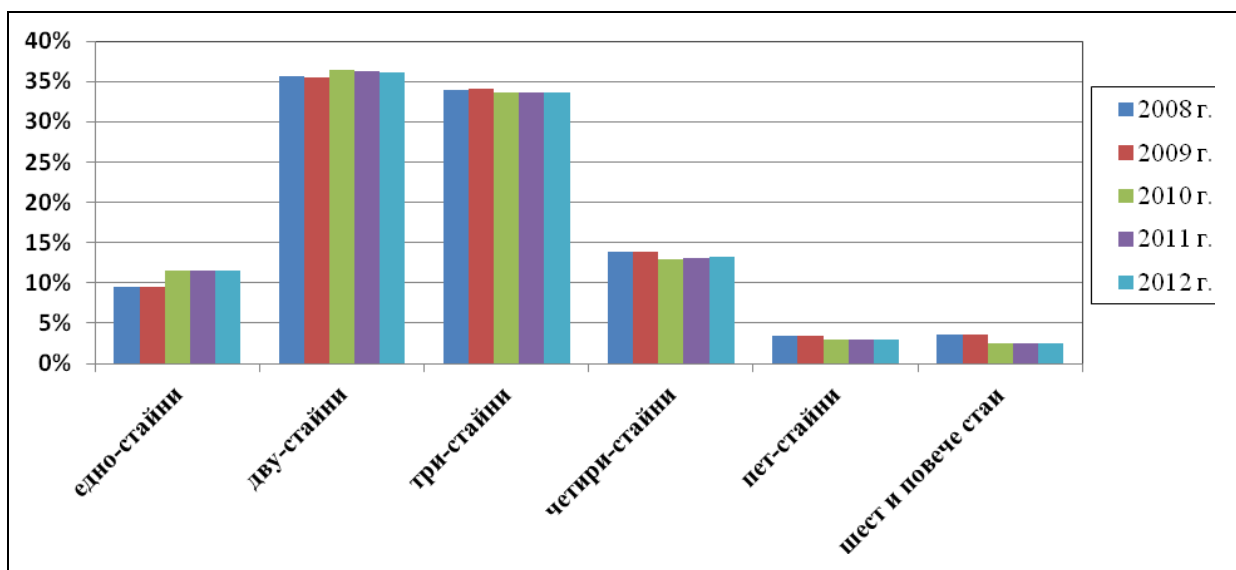
3.3 Жилищна осигуреност

Жилищната осигуреност играе важна роля в развитието на обществото и е от изключително значение за социалния, икономическия и културния прогрес. Без провеждането на определена жилищна политика е невъзможно постигането на необходимото ниво на жилищно задоволяване, което води до благоприятни социални и икономически последици и допринася за благоденствието на обществото и на отделния човек. **Балансираната съразмерно развиваща се жилищна система е фактор и индикатор за устойчиво развитие на Общината.**

Броят на жилищните сгради на територията на Общината е 36 326, от които стоманобетонни 3 322, а тухлените са 2841 броя. Преобладават предимно жилищните сгради строени в периода 1981 – 1990 година, като техния брой е 10 265, което представлява 28,26 от наличния жилищен сграден фонд на територията на Общината. По форма на собственост сградите са предимно притежание на частни физически лица – 95,01%, а държавните и общински жилища са 4852 или 3,39% от общия брой жилища в Общината.

Според броя на стаите в жилищата в област Варна за 2012 г. с най – голям брой са двустайните – 88 280 броя, следвани от тристайните с численост в размер на 84 261.

От фигура 3.8 се вижда, че структурата на жилищния фонд според броя стаи през годините на област Варна е относително постоянна. По отношение броя на стаите в жилищата с най – голям брой са двустайните, следвани от тристайните. По форма на собственост сградите са предимно притежание на частни физически лица – 95,01%, а държавните и общински жилищни места са 4852 или 3,39% от общия брой жилища в Общината.

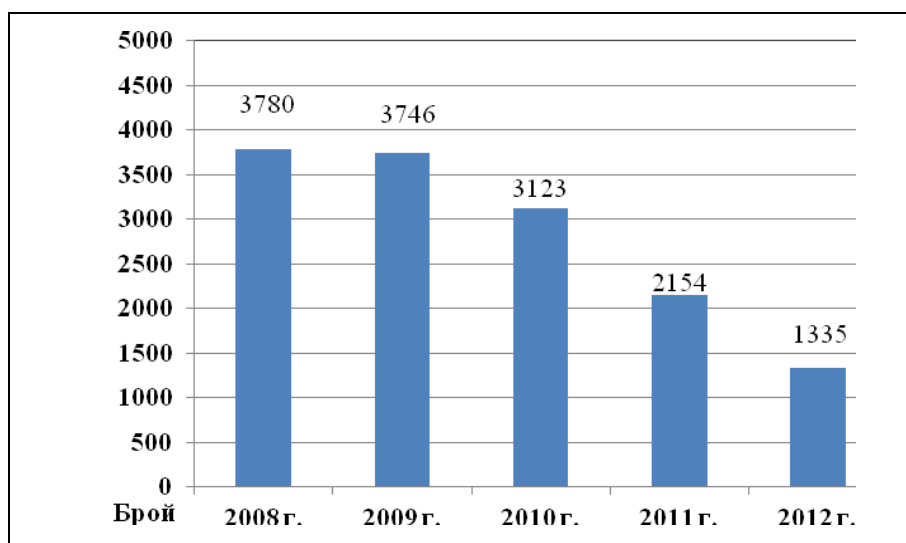

Фигура 3.8. Структура на жилищата (%) в област Варна, според броя стая

(Източник: НСИ).

По-голямата част от жилищата са разположени в многоетажни и многофамилни сгради, изградени по индустриален начин с преобладаващо сглобяеми конструкции панелен тип. След “Чайка” са изградени комплексите “Младост”, “Левски”, “Трошево”, “Кайсиева градина” “Възраждане” и “Вл. Варненчик”, в които живеят около 180 000 жители.

Като последица от финансовата криза, броят на въведените в експлоатация новопостроени жилища в Общината за наблюдавания период (фигура 3.9.) бележи значителен спад. През 2008 г. са въведени 3780 броя жилища, а през 2012 г. едва 1335 броя, което бележи 65% намаление спрямо 2008 г.

Фигура 3.9. Въведени в експлоатация новопостроени жилища (брой) в община Варна

(Източник: Община Варна).

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

На 1000 души в Община Варна се полагат 447 броя жилища, като полезната площ на човек от населението е 28,01 кв.м, а спомагателната 62,71 кв.м. Делът на общинският жилищен фонд има символична стойност и е разпръснат сред частни жилища в етажна собственост, което затруднява неговото управление.

Основните проблеми характеризиращи жилищния фонд на Община Варна са:

- Наличие на жилищен фонд, разположен в различни типове многофамилни жилищни сгради, строени по индустриален способ, с потребност от обновяване;
- Лошо състояние на сградния фонд;
- Ниска степен на енергийна ефективност на сградния фонд;
- Реализираното през деветдесетте години на 20 век жилищно строителство не осигурява паркиране за обитателите в рамките на частните имоти;
- През последните три години се засилва процесът на обезлюдяване и деградация на части от градското ядро.
- Прекалено плътно са застроени вътрешно-квартални пространства, в които няма достатъчно зеленина, слънце и въздух;
- Прекалена износеност на част от сградите и инженерната инфраструктура на улиците и кварталите, строени преди войната;

В заключение може да се подчертае, че основна цел на местната жилищна политика трябва да бъде изграждането на такава жилищна система, която създава достъп и възможност за адекватно жилище на всички хора, живеещи и работещи в Община Варна.

3.4. Здравеопазване

През 2012 г. на територията на Община Варна функционират общо 7 Диагностично-консултативни центрове (ДКЦ) (Таблица 3.2.).

Таблица 3.2. Здравни заведения в Община Варна (Източник: Справочник "Здравни заведения", 2012 г.).

Диагностично-консултативни центрове (ДКЦ):	
ДКЦ "Света Марина"	ДКЦ 3 Варна
ДКЦ "Чайка"	ДКЦ 4 Варна
ДКЦ 1 "Света Клементина"	ДКЦ 5 "Света Екатерина"

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

ДКЦ 2 "Свети Иван Рилски"	
Многопрофилни болници за активно лечение (МБАЛ):	
МБАЛ "Света Анна"	МБАЛ - Варна
МБАЛ "Света Марина"	МБАЛ "Еврохоспитал"
МБАЛ - Варна към ВМА (Болнична база за активно лечение)	
Специализирани болници за активно лечение (СБАЛ):	
„Специализирана болница по акушерство и гинекология за активно лечение Проф. Д-р. Д. Стаматов ВАРНА” ЕООД	„Специализирана болница за активно лечение на пневмо –фтизиатрични заболявания - ВАРНА „ЕООД
СБАЛ по детски болести "Д-р Лисичкова"	Специализирана очна болница за активно лечение - Доц. Георгиев
СБАЛ по кардиология Варна	Специализирана хирургическа болница за активно лечение - Проф. Темелков (частна)
СБАЛ по кардиология "Кардиолайф"	Специализирана болница по пластична и естетична хирургия "ВАЛЕМ" (частна)
„Специализирана болница по очни болести за активно лечение – ВАРНА” ЕООД	СБАЛ за рехабилитация
„Специализирана болница за активно лечение на онкологични заболявания Д-р. Марко Антонов Марков – ВАРНА” ЕООД	
Медицински центрове:	
Дентален център "Д-р Читалова"	Специализиран ендокринологичен център "Клиника Проф. Коеви"
АГП СМП Център за психично здраве	Юнайтед Медикал медицински център
Медицински център за рехабилитация и спортна медицина I	Медицински център "Света Анна"
Очен медицински център Свети Николай Чудотворец	
Други лечебни заведения:	
Акушеро-гинекологична клиника Д-р Марио Давидков	Медицински комплекс "МАЙЧИН ДОМ" (частен)
Очна клиника "Света Петка"	

Териториалната организация на ДКЦ показва, че те са разпределени относително равномерно в границите на гр. Варна. Тяхната териториална организация до голяма степен

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

отчита устройствените изисквания за териториален достъп.

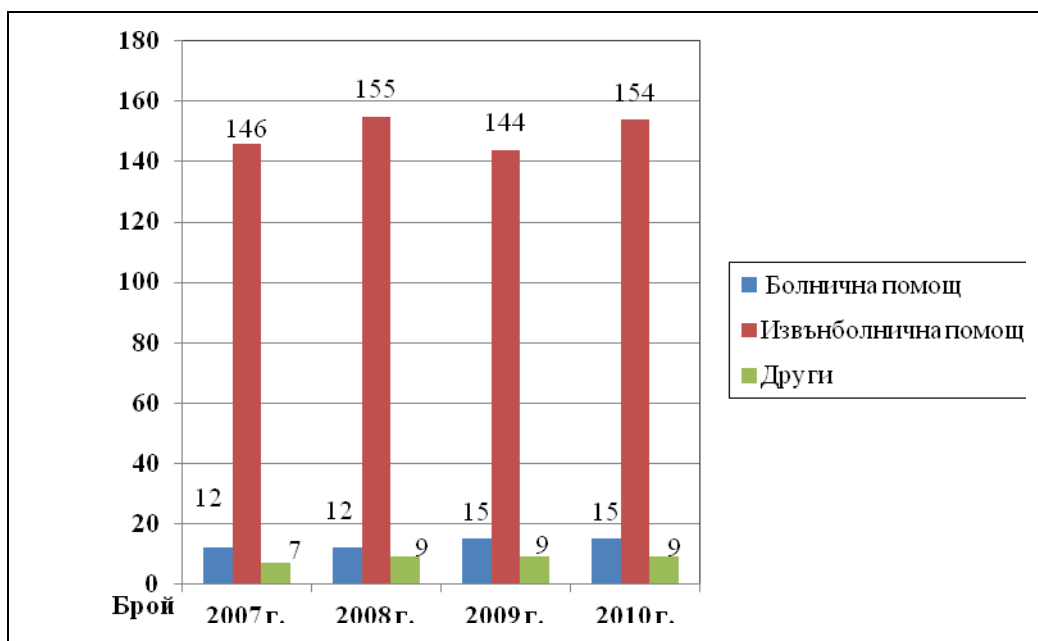
През 2012 г. общият брой на болничните лечебни заведения в Община Варна е 32 (Таблица 3.2.). От тях многопрофилните болници за активно лечение (МБАЛ) са 5 бр. – „Света Анна” (бивша окръжна болница), „Св. Марина” (бивша университетска болница), МБАЛ – Варна (бивша транспортна болница), МБАЛ – Варна към ВМА (Болнична база за активно лечение - ББАЛ, бивша военноморска болница) и МБАЛ „Еврохоспитал” (кв. Виница). Локализацията на болниците е в р-н Приморски и р-н Одесос. В ББАЛ Варна функционира единствената клиника в Североизточна България за лечение на остри отравяния и изгаряния както и единствен извън Варна хипербарен център и интензивно кардиологично отделение.

Специализираните болници за активно лечение (СБАЛ) са другата група болници (11 бр.). Те са представени от: хирургическа, очни (2 бр.), по кардиология (2 бр.), за лечение на детски болести, по акушерство и гинекология, за лечение на пневмо-фтизиатрични заболявания, за рехабилитация, пластична и естетична хирургия, за лечение на онкологични заболявания. СБАЛ по акушерство и гинекология Проф. д-р Д. Стаматов - Варна е единствената специализирана болница по акушерство и гинекология в Североизточна България за активно лечение, където се осъществява лечение на новородени с много ниско тегло или с проблеми в дихателната и сърдечно-съдовата система и други проблеми.

Други звена за лечебна помощ са медицинските центрове. Изградени са и функционират 7 здравни заведения (Специализиран ендокринологичен център, Очен център, за психично здраве, „Света Анна”, Юнайтед Медикал център, за рехабилитация и спортна медицина и Дентален център).

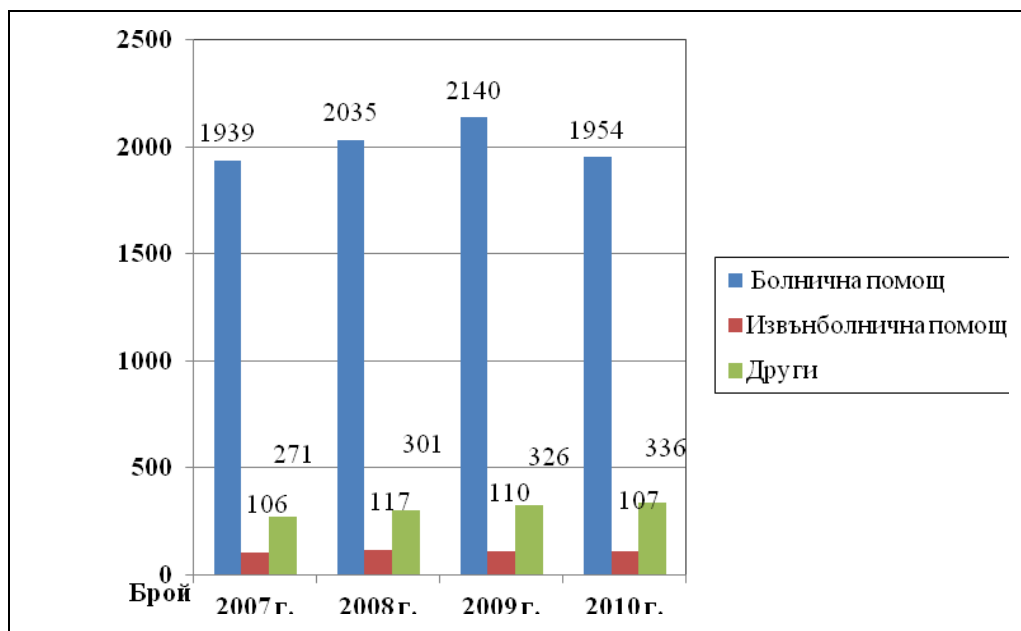
В град Варна от останалите лечебни заведения, които се занимават с клинична медицина са медицински комплекс „Майчин дом”, очна клиника „Св. Петка”, АГ клиника „Д-р Марио Давидков”.

Броят на болничните здравни заведения на територията на град Варна бележи нарастване, поради разкриване предимно на специализирани частни болнични заведения (фигура 3.10.). При анализиране на данните за здравната мрежа се има предвид, че броят на заведенията и легловият фонд се променят не само в резултат на разкриване и закриване на заведения, но и поради промени, свързани с преобразуване на заведенията от един вид в друг или обединяване на заведения.

Фигура 3.10. Брой лечебни заведения в Община Варна (Източник: НСИ).

На фигура 3.11 е представен броя на леглата в лечебните заведения. Общият брой легла намалява, главно заради редукия в заведенията за болнична помощ, макар да е налично слабо повишение на броя легла в „други здравни заведения”.

Фигура 3.11 Брой легла в Община Варна (Източник: НСИ).

Броят легла на 10000 души население за област Варна е 42.2, което е под средното ниво за страната (57.0) и ЕС (55.1). От тях най-висока е осигуреността с хирургични легла – 6.0 на десет хиляди, за вътрешни болести - 2.8 на десет хиляди, педиатрични – 2.7 на десет хиляди, за реанимация и интензивно лечение – 2.4 на десет хиляди и т.н.

Осигуреността на населението с медицински персонал на 10 000 д. през 2010 г. е представена в Таблица 3.3.

Таблица 3.3 Осигуреност на населението с медицински персонал - 2010 г. на 10 000 д.
(Източник: НСИ, НЦОЗА-МЗ).

Териториални нива	Лекари	Лекари по дентална медицина	Медицински специалисти	
			общо	в т.ч. медицински сестри
Област Варна	47.1	8.9	64.9	40.9
България	37.3	8.5	63.2	42.4

В сравнение със средното равнище за страната **област Варна се характеризира с по-висока осигуреност на населението с лекари в сравнение с България** (47.1 лекари на 10 000 д. от населението - за област Варна при средно за страната 37.3). По отношение на осигуреността с лекари по дентална медицина на 10 000 д. от населението не се наблюдават големи различия от средното ниво за страната (8.9 за област Варна; 8.5 за страната). Осигуреността с медицински специалисти за област Варна (64.9 на десет хиляди) е близка, но над средната за страната (63.3 на десет хиляди), докато осигуреността с медицински сестри е по-ниска от средната за страната (40.9 за област Варна; 42.4 за страната). Броят на населението на един лекар през разглеждания период за област Варна е 222, а на един лекар по дентална медицина - 1071, което е по-благоприятно в сравнение с броя на населението с този вид медицински кадри средно за страната (съответно 258 и 1101).

Използването на наличната лечебна болнична база е при среден престой 6.0 дни за област Варна (при 5.7 за страната).

В МБАЛ "Св. Марина" МБАЛ, "Св. Анна", ББАЛ към ВМА работят висококвалифицирани специалисти от различните медицински специалности, които осигуряват диагностиката, лечението, ТЕЛК не само на жителите на община Варна, но и на област Варна и областите от Североизточна България.

Наличието на Медицинския университет осигурява както обучението на кадри, така и тяхната по-нататъшна квалификация.

В детските и учебни заведения на територията на Община Варна функционират 117 здравни кабинета, 19 от които са в ОДЗ, 41 – в детски градини, 44 – в общински училища, 12 – в държавни училища и 1 в ДДЛРГ „Другарче“.

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

В заключение може да се обобщи, че кадровата обезпеченост с висши медицински кадри (лекари и стоматолози) на територията на община Варна е много добра. Осигуреността с легла е относително добра, въпреки че има намаление на бройката на болничните легла.

Трябва да се подчертаят и следните нерешени проблеми на болничното обслужване:

- Един от съществените проблеми на болничното обслужване на територията на община Варна е с функционален характер, свързан с преплитането на чистата болнична лечебна функция с продължителното възстановяване, удължаващо средния престой в болничните заведения. Нетипичните за болничното обслужване дейности много бавно се извеждат от болничните структури и се насочват към специално разкрити за целта заведения за продължителна рехабилитация;
- Нерешен е и проблемът с кадровото осигуряване и децентрализацията на звената за бърза и неотложна медицинска помощ.

3.5. Социални дейности

Социалната програма на град Варна е резултат от политиката, провеждана както от общинската администрация, така също и от държавните институции и неправителствените организации в продължение на много години. Тази политика е осъществявана в съответствие с постановките на редица нормативни, програмно-стратегически и планови документи. Тя става все по-конкретна и целенасочена през последните години с формулирането на приоритети и стратегически цели, които да способстват за осигуряване на условия за развитието на успешни и устойчиви градски райони, свързани помежду си, създаващи възможности едни на други и на прилежащите им извънградски територии.

Социалните направления, в които развива дейност Община Варна са както следва:

- Специализирани институции;
- Социални услуги в общността с държавно финансиране;
- Социални услуги в общността с общинско финансиране;
- Достъпна архитектурна среда;
- Други, включително изплащане на социални помощи.

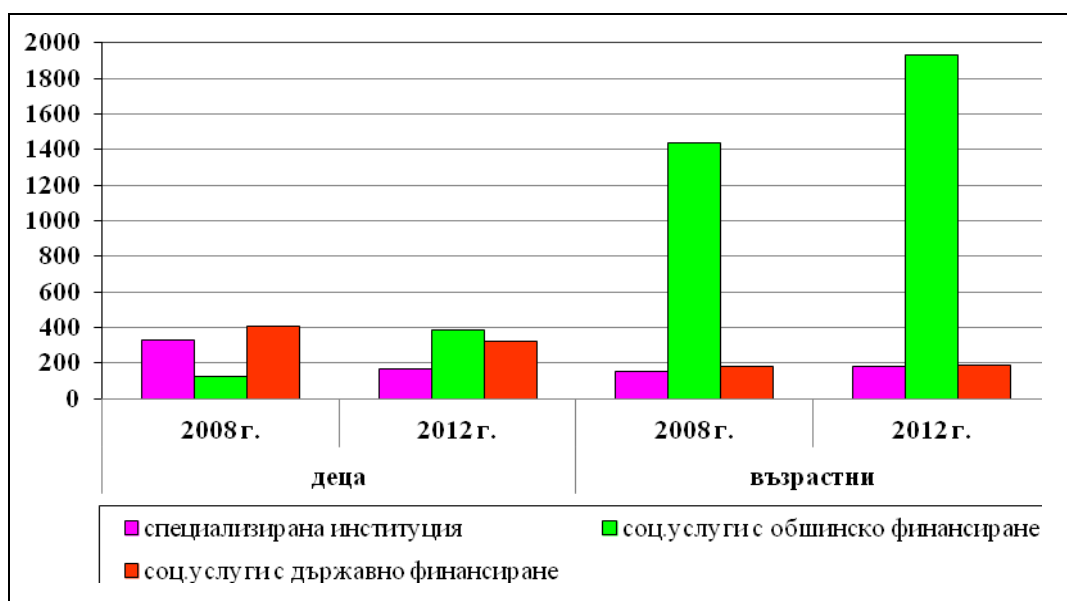
На територията на Общината функционират 46 заведения за социални услуги, с общ капацитет на социалните услуги за деца и възрастни, включително държавно делегирани дейности и финансирани от бюджета на Община Варна – 3181 места (за деца – 879 места, за възрастни 2302 места).

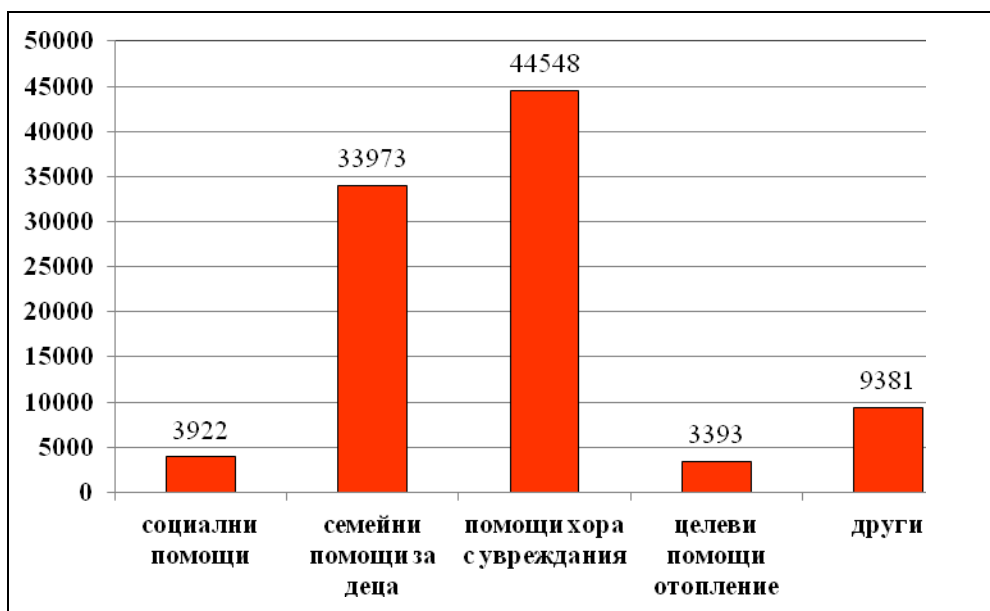
Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Общината обръща сериозно внимание на социалното включване, разработват се инициативи и се внедряват нови социални услуги, които са насочени към уязвими групи, деца и семейства в риск. Общинска дейност са Домашен социален патронаж, обществена трапезария към Домашния социален патронаж, пенсионерските клубове и част от Социалната програма. Домашният социален патронаж обслужва средно 550 варненски граждани. Дейността на патронажа включва и обществена трапезария за социално слаби граждани на община Варна - приготвяне и доставка на безплатна храна до определени пунктове по райони. Потребители на тази услуга са общо 957 граждани. На територията на община Варна функционират 22 пенсионерски клуба. Ежемесечно се финансират 11 центъра за социални услуги за деца и възрастни в риск с общ капацитет 485 места и се осигурява цялостна издръжка на 120 “Социални асистенти” за 120 деца със специални образователни потребности, интегрирани в масовите училища и детски градини.

От данните на фигура 3.12 се вижда, че броя места за деца в специализираните институции значително намалява (от 329 места през 2008 г. до 168 места през 2012г.), което се дължи на предприетите мерки за деинституционализацията на децата на територията на Общината, чрез разкриване на социални услуги за уязвимите деца и семейства, заместващи институционалната грижа. Значително е увеличен капацитетът за възрастни за социални услуги, финансирани от Общината от 1435 места през 2008 г. на 1930 места през 2012 г., което се дължи на провеждана политика за насърчаване на социалните услуги за възрастни хора и солидарност между поколенията, както и разширяване на мрежата от социални услуги.

Фигура 3.12. Брой места в специализирани социални заведения (Източник: НСИ).

Фигура 3.13. Брой подпомагани лица за 2012 година (Източник: НСИ).

Изплащането на социални помощи е допълнителна форма за борба с бедността, дискриминацията и социалното изключване на рискови групи. През 2012г. са изплатени социални помощи на над 95 000 лица (фиг. 3.13.), като някои от тях са получили помощи на различни нормативни основания. Най-висок брой са изплатените помощи на хора с увреждания (44 548 броя), последвани от броя изплатени семејни помощи за деца (33 973 броя).

В обхвата на социалните дейности, извършвани от Община Варна е и издаването на бесплатни карти или по намалени цени за градският транспорт за различни групи граждани.

В рамките на направление „Достъпна архитектурна, животна и информационна среда за хората с увреждания“ са придобити и се поддръжат вертикални хидравлични платформи за нуждите на хора с физически увреждания в подлезите “Икономически университет”, “Акациите”, Централен подлез и подлез “Тракия”, както и звуковите сигнализатори и гласови информатори за нуждите на хората със зрителни увреждания в административните сгради, светофарни уредби и др.

За гражданите с увреждания са осигурени 103 автобуса с ниска или спускаща се платформа и микробуси по линиите на градският транспорт

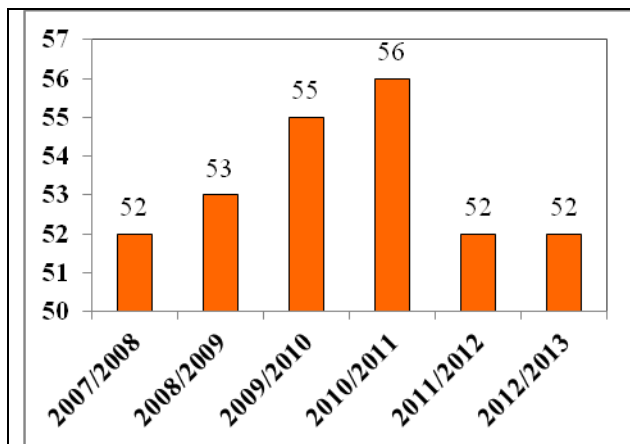
Въпреки финансовата криза, Община Варна продължава да осъществява своята социална политика и да спазва своите приоритети, като осигурява устойчивост и разширяване на мрежата от социални услуги на територията на Общината.

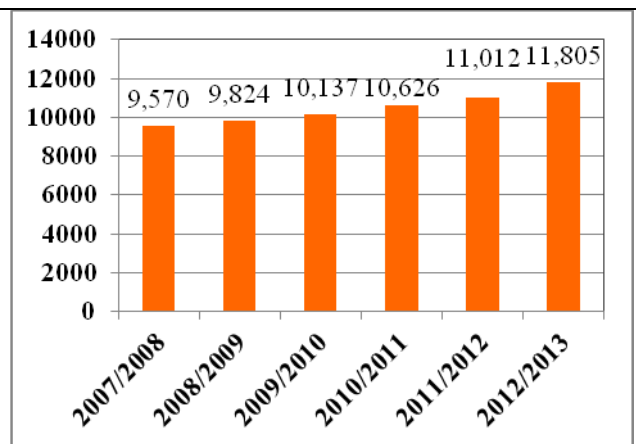
3.6. Образование

В град Варна инфраструктурата на образованието включва обекти на пълната гама от заведения за предучилищно обучение (детски градини) и образователни институции – общообразователни училища (основни, средни, профилирани), професионални училища (професионални гимназии), колежи и университети. Броят, видът (профилът) и капацитетът на детските заведения и на различните училища (общообразователни, профилирани и професионални) се оразмеряват на базата на действащи в образователната система норми, нормативи и стандарти – за обхват, запълняемост на групите в детските заведения и класните стаи, за едносменен режим на обучение и др. Параметрите на образователната инфраструктура в град Варна са функция от броя на лицата в съответната възраст – от 3 до 6 годишна възраст (предучилищно обучение), от 7 до 14 години (основно образование) и от 15 до 18 години (средно общо, профилирано и професионално образование).

На територията на Общината към юни 2012 година са налични общо 52 общински обекта (ОДЗ и ЦДГ) (фиг. 3.14), от които 48 на територията на град Варна. Към някои от детските градини са изградени филиали – общо 10, от които 2 към ОДЗ в р-н Владислав Варненчик и 8 към ЦДГ – в район Одесос. Капацитетът на детските заведения е 8 132 места, а заедно с филиалите – 8 983 места. Броят на обхванатите деца през учебната 2012/2013 година е 11805 деца (Фиг. 3.15).

Фигура 3.14 Брой детски заведения (Източник: НСИ).

Фигура 3.15 Брой деца обхванати в детските заведения (Източник: НСИ).

Недостигът на достатъчно места в детски градини в някои от административните райони на община Варна наложи решаването на този проблем да се изведе като един от приоритетите на Общината през последните няколко години. В инвестиционната програма на Община Варна и съответно в общинските бюджети за 2008, 2009 и 2010 г., 2011 г. бяха предвидени средства и мерки, водещи до: разкриване на нови места в някои детски градини;

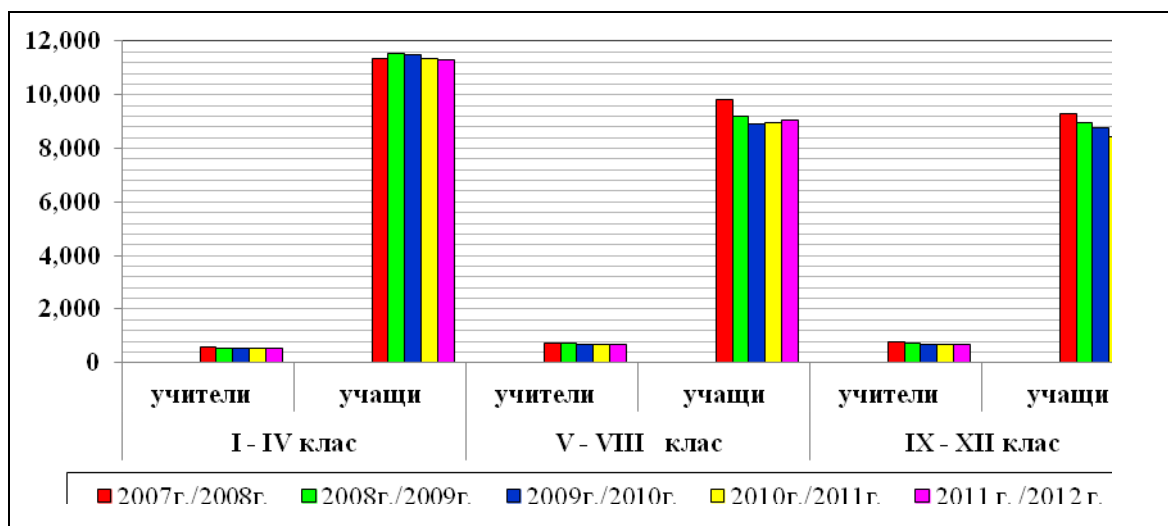

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

разкриване на филиали; частни детски градини, с цел увеличаване броя на местата в тях. Понастоящем частните детски градини в гр. Варна са 5 броя, със запълняемост на една група 10-12 деца, което е предпоставка за по-добро провеждане на обучителния и възпитателен процес.

Като резултат от нарастване на контингента от деца във възрастовата група от 3 до 6 годишна възраст (поради слабо очерталата се тенденция на нарастване на раждаемостта и увеличаване на механичния прираст на населението на Общината) и все още непреодолените изцяло последици от намаляване на капацитета на съществуващите детски градини (отдадени под наем помещения от детски градини на образователни институции от частния сектор) възниква проблем с обхвата на децата в заведенията за предучилищно обучение.

Мрежата от всички видове и степени на училищната система (начални, основни, СОУ, профилирани, професионални) в община Варна през учебната 2011/2012 година обхваща 67 училища, от които 9 са в частния сектор. Всичките общообразователни училища в община Варна 64 (вкл. и частни) се намират на територията на град Варна. От тях 1 училище е начално (в р-н Аспарухово), основните училища са 24, а средните - 39. В селата на общината са изградени и функционират 3 основни училища – в с. Тополи, с. Каменар и с. Константиново. В град Варна преобладават профилираните и професионални средни училища, докато общообразователните са само 10. Сред професионалните гимназии изпъкват тези по: туризъм, икономика, търговия, строителство. Към профилираните училища в град Варна са Математическата гимназия, Трета природоматематическа гимназия, 5-те езикови гимназии, две СОУ с преподаване на чужди езици, Националната гимназия за хуманитарни науки и изкуства, Националното училище по изкуствата, Спортното училище, Морската гимназия.

Фигура 3.16. Брой учители и учащи (Източник: НСИ).

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Представа за капацитета на инфраструктурата на общото образование в гр. Варна дава броят на паралелките в училищата. През 2011 г. техният брой (общо в обществения сектор) е 1 204. Средната запълняемост на паралелките - 23.7 е над средната за страната (21.6).

Основната част от учениците (над 90%) се учат в общинските основни и средни училища. В частните образователни училища са обхванати ученици предимно в профилирани и професионални училища. Въпреки сравнително големият брой на частните професионални училища, частният сектор изпитва трудности в осигуряване на нужната инфраструктура (учебна база), недостатъчно държавно финансово подпомагане и др. Специализацията в съответните професионални направления на професионалните училища все повече отчита структурата на икономиката на Варна, като все по-голям става броят на професионалните училища, подготвящи кадри за третичния сектор – в сферата на финансите и банковото дело, туризма, търговията, езикова подготовка.

Както се вижда от Фигура 3.16 в периода 2007г – 2012г. се забелязва тенденция за намаляване на броя на учащите във всички групи. Причините са както демографски, така и преждевременно напускане на училище. Най-голям е дялът на напусналите по семейни причини – над 50%. Социално по-слабите семейства имат по-голям брой деца, рано напускащи училище. Голям е дялът и на напусналите поради нежелание да посещават училище, докато поради заминаване в чужбина дялът на напусналите е под 5%. Това са деца, които не са напуснали окончателно образователната система, т.е. през следващите години те могат да продължат образованието си в същото или в друго училище.

Град Варна е важен университетски център в България и Североизточния район. Тук функционират 5 от общо 45 акредитирани университети и висши училища (без колежите) в страната, в които се обучават 33 339 студенти, или около 12 % от всички студенти в България. (НСИ, висши училища през учебната 2011/2012 г.)

На територията на Община Варна функционират следните университети:

- Икономически университет – Варна;
- Медицински университет „Проф., д-р П. Стоянов” – Варна;
- Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“;
- Висше военноморско училище „Н.Й. Вапцаров”.
- Технически университет – Варна;

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Във Варна функционират 3 колежа: Колеж по туризъм към Икономическия университет - Варна, Медицински колеж към Медицински университет – Варна и Колеж в структурата на Техническия университет – Варна.

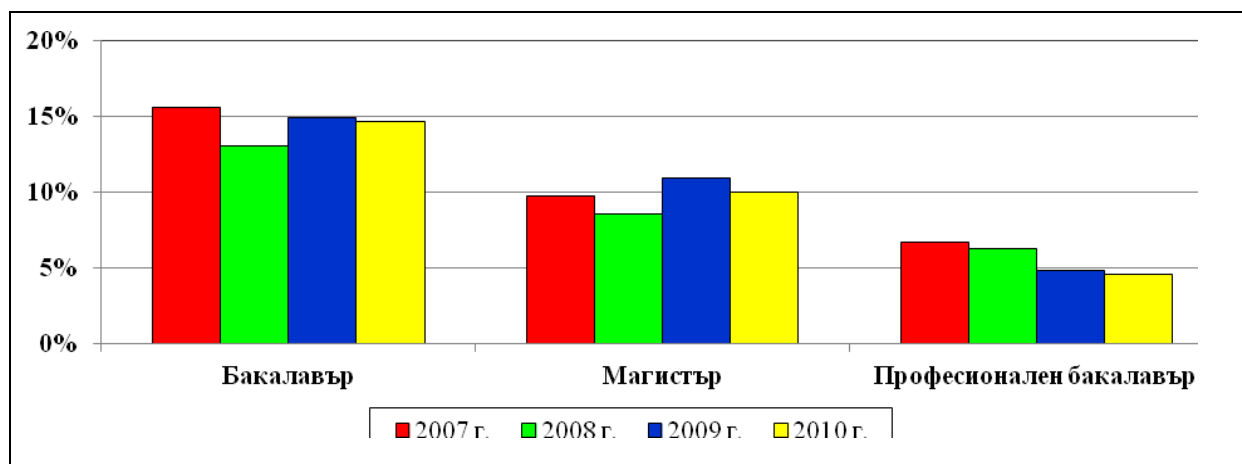
Висшето образование и инфраструктурата, предназначена за неговото функциониране е с регионално, национално и международно значение. Броят на студентите във висшите училища се регулира с квоти за прием и за обучение.

Разпределението на броя на студентите и преподавателите по видове висши училища по учебни години е представено в Таблица 3.4.

Таблица 3.4. Брой студенти по степени на международната класификация на образованието (ISCED'97) и преподаватели, по видове висши училища за община Варна (Източник: НСИ).

Година	ISCED 5A			ISCED 5B	Университети и специализирани висши училища		Колежи	
	Бакалавър	Магистър след средно	Магистър след бакалавър	Професионален бакалавър	Студенти	Преподаватели	Студенти	Преподаватели
2007г./2008г.	24227	3208	4130	1087	31565	1662	1087	103
2008г./2009г.	24476	3080	4471	1069	32027	1697	1069	54
2009г./2010г.	27601	3982	4872	1045	36455	1802	1045	49
2010г./2011г.	26258	4064	5048	989	35370	1784	989	48

На територията на Общината средно годишно завършват 6 500 студенти. Както се вижда от Фигура 3.17., дялт на студентите по степени на образованието през периода 2007г. – 2010 г. за община Варна, спрямо тенденцията в страната е относително стабилен. Разпределението на завършилите студенти в Общината средно за периода е както следва: бакалавър - 63%; магистър – 32%; колеж – 5%.

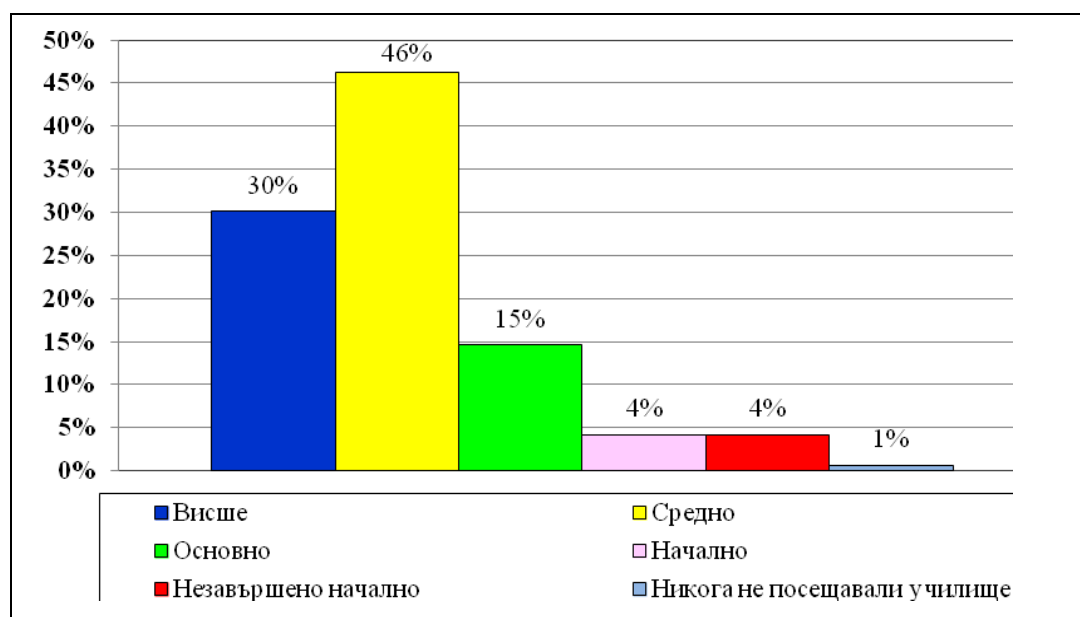
Фигура 3.17 Дял на дипломирани студенти по степени на образованието в проценти за община Варна, спрямо страната (Източник: НСИ).

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Средно за периода колеж или 3-годишен курс на обучение в университет завършват 6% от общия дял за страната, дипломираните бакалаври (завършващи 4-годишен курс на обучение в университет) представляват 15% от всички завършващи в страната, а магистрите – 10%. (Фиг. 3.17.)

На база направено преброяване от НСИ през 2011 година в Община Варна е установено, че **30% от трудоспособното население са висшисти – т.е. 53 хиляди души. Със средно образование са 46% от трудоспособното население или 81 хиляди души** (фигура 3.18). На територията на Общината работят и живеят 94,32% от висшистите в област Варна. Населението със средно образование преобладава както за Общината, така и за Областта. За област Варна е висок процента на хората със основно и начално образование, а също така и с незавършено начално. **Неграмотните на територията на общината представляват 1% от населението ѝ**, като този процент е нисък в сравнение с наблюдаваното явление в национален мащаб.

Фигура 3.18. Структура по образование на населението на Община Варна към 2011 г. (НСИ, Преброяване 2011г.).

Институти на територията на Община Варна са :

- Институт по океанология към БАН;
- Национален институт по метеорология и хидрология към БАН – филиал Варна;
- Институт по металознание към БАН с Център по хидро – и аеродинамика;
- Институт по рибарство и аквакултури.

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Град Варна се отличава с концентрация на население с голям жизнен и високообразован трудов потенциал, т.е. може да удовлетвори изискванията за наемане на работна сила с необходимите качествени характеристики. По отношение на демографското развитие могат да се очакват нови положителни количествени и качествени изменения в перспектива. Концентрацията на население с висше образование е близо 1,5 пъти над средната стойност за страната, което е предпоставка за развитие на модерни и технологични производства и дейности.

Град Варна е един от основните научни и културни центрове на страната. Развитието на висшите училища и научни институти е от съществено значение за икономическото, културното и социалното развитие за района. Варненските университети осигуряват на града и областта научен потенциал за развитие на бизнеса, привличат млади хора, които са не само потребители на стоки и услуги, но и създават неповторимата атмосфера на студентския град. Значителна част от завършващите специалисти намират професионална реализация в града и Варненска област и така съдействат за развитие на професионално-образователната структура.

3.7. Култура

Град Варна е важен културен център с развит пълен спектър от дейности в областта на културата – театрална, музейна, кинодейност, библиотечна, изобразителни изкуства, комплексна читалищна дейност и др. Част от инфраструктурните обекти в областта на културата са с национален и регионален характер, а друга част – със значение за града.

Театралната дейност е добре развита в гр. Варна. Театралните институции са представени от: Театрално-музикален продуцентски център (Драматичен театър „Стоян Бъчваров” и Държавна опера Варна); Държавен куклен театър; Театър „Българан” (частен, помещаващ се в сградата на Военноморския клуб), Летен театър. Териториалното разположение на театрите показва, че е налице концентрация на тези културни обекти в централната част на град Варна (р-н Одесос), с изключение на Летния театър, който е в р-н Приморски. Причините за това са исторически обусловени от създаването им и значимостта им като културни институти не само за Варна, но и за региона и страната (Интегриран план на Варна).

Кинодейността е с промени в съществуващата инфраструктура и по-ограничен брой обекти. Териториалното разположение на кинорежата (при по-малък брой кина) към 2012 г. е относително по-равномерно разпределена в градската територия (кино „Арена”,

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Летният амфитеатър (лятно кино), ФКЦ. Разкрити са модерни кинозалони „Арена” във Varna Mall и Grand Mall – Варна.

Музейната дейност е с надградско значение. Тя е представена от различни видове музейни обекти, сред които преобладават специализираните: Регионален исторически музей, Военноморски музей, Археологически музей, Природо-научен музей, Музей на куклите (единствен по рода си на Балканския полуостров), Музей за историята на медицината (единствен в страната), Музей за нова история на Варна, Парк-музей „Владислав Варненчик”. Музеите, освен като обекти с културни функции, са важен туристически ресурс.

Военноморският музей във Варна е един от най-старите културни институти в страната, който от 1994 г. членува в Световната организация на морските музеи. Етнографският музей и Музеят на възраждането съществуват като отдели към Регионалния исторически музей, независимо че са в отделни старинни и възрожденски сгради. Към Регионалния исторически музей се включват и обектите – Побити камъни (геологическо образувание), Аладжа манастир (скален манастир, паметник на културата от 1957 г. с национално значение), Римските терми.

Галериите са представени от 25 бр., предимно частни обекти. Откроява се Градската художествена галерия „Борис Георгиев”, с филиал художествен музей „Георги Велчев”.

Регионалната библиотека „Пенчо Славейков”, е с важно културно значение не само за град Варна, но и за региона. Тя разполага с богат фонд - над 830 хил. библиотечни документи (книги, периодични издания, редки и ценни издания, нотни и картографски издания и др.). Към регионалната библиотека са изградени: детски и средношколски комплекс, разположен в самостоятелна сграда; отдел изкуство, също в самостоятелна сграда в р-н Приморски.

Библиотечна дейност в община Варна е развита и в мрежата от читалища, университетските и училищни библиотеки.

Читалищата в община Варна като обекти на културна дейност с масов характер наброяват 25 (21 на територията на град Варна и 4 в селата Тополи, Константиново, Звездица и Казашко). В тях се реализира дейност, свързана с театрални, танцови и певчески формации, библиотечна дейност, спортни клубове, школи (основно детски) за чуждоезиково и музикално обучение, фестивали.

Важна роля за културните дейности във Варна (и страната) имат Варненският Фестивален и конгресен център - ФКЦ (съорганизатор на редица международни фестивали и

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

конкурси) и Дворецът на културата и спорта (многофункционален комплекс за конгресни, културни и спортни мероприятия).

Град Варна е фестивалният град на България. Всяка година Общината отделя средства за финансиране на международни фестивали, концерти, театрални спектакли, изложби, форуми, екстериорни и съвременни форми на градското пространство и културни проекти. Общината е пряк организатор на Международния музикален фестивал „Варненско лято” и Международната музикална академия към фестивала; Международен майски хоров конкурс „проф. Георги Димитров“; Международния фолклорен фестивал както и на събития по повод чествания на национални и градски празници.

Като домакин Общината подпомага финансово и логистично и почти всички други външни за институцията, като организация фестивали и събития, като по известните между тях са Международният театрален фестивал „Варненско лято“, Европейският музикален фестивал, кино фестивалите: „Златна роза“, „София филм фест – Варна“, „Любовта е лудост“, Световният анимационен фестивал, Международният джаз фестивал, международен панаир на занаятите и изкуствата, Алея на книгата и много други, които могат да бъдат проследени на официалния сайт на Дирекция „Култура и духовно развитие“ www.varnaculture.bg.

Дейностите в областта на културата заедно с недвижимите паметници на културата са един от благоприятните фактори за развитие на туризма и в подкрепа на цялостното социално-икономическо развитие на град Варна и Общината.

От направено проучване през 2011 г. от НЦИОМ, става ясно, че повечето варненци следят културния живот в града. Само една десета от интервюираните твърдят, че не посещават културни събития като причините за това са основно финансови, доколкото по-често така отговарят хора на възраст над 50 години, живеещи с големи лишения, безработни и пенсионери. 90% от жителите на Варна следят културния календар, като най-предпочитани от тях са театралните постановки (посочени от 56%) и фестивалните представления (посочени от 53%). Добра аудитория събират също изложбите (27%), рок концертите (27%), оперните постановки (23%) и концертите с класическа музика (17%). Може да се каже, че всички културни събития, които се провеждат във Варна (включително балетни постановки, хепънинги и различните концерти – естрадни, поп, джаз и др.) имат своята аудитория. Най-често интервюираните твърдят, че посещават Двореца на културата и спорта (30%) и Фестивалния и конгресен център (29%). Следват драматичният театър „Стоян Бъчваров” (17%) и театър „Българан” (14%), музеите (13%), Варненската опера (12%) и галериите

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

(11%). Най-малко посещаван, логично, е Държавният куклен театър (8% го посещават по-често от веднъж годишно).

Културните прояви се реализират за популяризиране на идеята на Програмното събитие на ЕС за кандидатура на **Варна за европейска столица на културата през 2019 г.** Конкретни условия представени в стратегическите предимства от кандидатурата на Варна за Европейска столица на културата за 2019г, благоприятстващи кандидатурата на Варна са:

- инвестирани са значителни средства от общинския бюджет и чрез международни програми за подобряване и осъвременяване на експозициите в музеите;
- през последните години при гостуването на относително един и същи брой туристи, посещението на музеите е увеличено три пъти;
- има големи творчески общности в сферата на изобразителното изкуство, литературата, професионални културни институти, любителски състави;
- средни и висши училища поддържат широк кръг специалности в сферата на изкуствата;
- има добре развита мрежа от професионални културни институти;
- съществуват голям брой читалища, включително и в малките населени места около града;
- съществуват добри традиции в любителските изкуства – фолклорни ансамбли, хорове, театрални формации и др.
- провеждат се множество фестивали;
- Варна има натрупан опит в организацията на големи международни културни прояви;
- съществуват представителства на националните медии - Радио Варна и Регионален телевизионен център.

Превръщането на културното развитие в приоритет на местната политика включва: повишаване на капацитета и възможностите на най-широки слоеве да участват активно и пълноценно във всички сфери на обществения живот; осигуряване на инвестиции в материалната база за културни дейности; стимулиране на културните организации и институти да се обособят като жизнеспособни субекти на разнообразни инициативи; подпомагане и популяризиране на професионалното художествено творчество, създавано в региона в миналото и днес върху основата на ясни критерии, правила и механизми за оценка; поощряване на междусекторните партньорства с цел постигане на мултиплициращ ефект и

активно сътрудничество с националните и международни институции, отговорни за реализирането на културни политики.

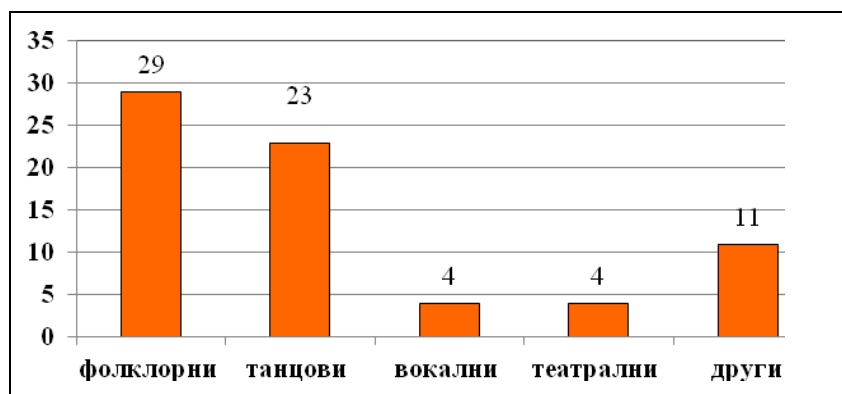
3.8. Младежки дейности и спорт

Варна е един от „младите градове” в България, популярен с положителното отношение към всички проблеми и потребности на младите хора, живеещи в града. През последните пет години, местната младежка политика се развива с добри темпове и получава признание на различни национални и европейски форуми.

Една от основните цели на Общинската програма за младежки дейности е създаване на условия за личностно развитие на младите хора и участието им в живота на Общината. В тази връзка са предприети редица мерки, включително насърчаване на младежките инициативи, включване на младите в обществения живот, предоставяне на възможности за осмисляне на свободното време, предоставяне на възможности за увеличаване на младите хора в младежките прояви.

В началото на 2007г. е създадена една нова за града инициатива - "Младежка доброволческа служба", по модел на Европейската доброволческа служба. Тя е първа по рода си общинска дейност в България. През 2012 г. в рамките на инициативата са реализирани 60 доброволчески стажа в 18 НПО и 3 варненски културни институции. Проведени са 10 конкурса, състезания и доброволчески акции. В тях са взели участие около 500 младежи. Инициативите са достигнали до около 2000 човека.

Във връзка с осмислянето на свободното време на младите хора са предоставени възможности за включване на деца и млади хора в различни типове формации към читалища и културно-просветни дружества (ЧКПД), в т.ч. ансамбли, танцови, инструментални и/или вокални формации, балет, театър и др., както и към частни подобни инициативи. На Фигура 3.19 е представено разпределение на броя формации (общо за 2012 г. – 71 броя) на територията на Община Варна, като най-висок е дялът на фолклорните формации към ЧКПД, като 11 броя от тях са вокални фолклорни формации, последвани от 9 броя танцови фолклорни формации.

Фигура 3.19. Брой формации за осмисляне на свободното време на децата и младите хора (Източник: Община Варна).

Във Варна работи едно от най-големите в страната извънучилищно педагогическо учреждение - Общинския детски комплекс, в който са ангажирани с извънкласна дейност над 2500 ученици в областта на науката, изкуството и спорта.

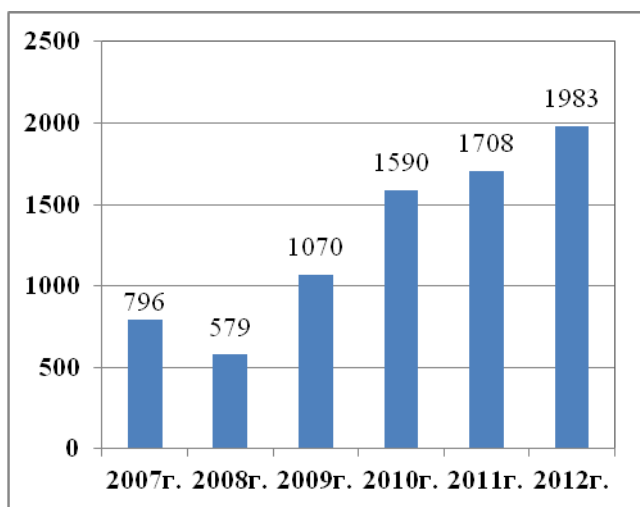
Голям брой културни младежки прояви се организират по повод кандидатурата на град Варна за европейска младежка столица през 2016 г. Град Варна е сред фаворитите, като това е единствения град от страната, който премина успешно първата част от конкурса. В провеждането на 2 младежки фестивала, 2 изложения на НПО, 2 концерта са участвали – 935 младежи, а ползите от инициативите са достигнали до около 18 000 човека.

При част от организираниите младежките прояви особено значение се отдава на формирането на **духовни ценности у младите хора**. По споразумение за сътрудничество между Варненската и Великопреславската Света Митрополия и община Варна годишно се организират повече от 15 младежки прояви - конкурси, концерти, изложби, фестивали и прегледи, свързани с формирането на духовни ценности.

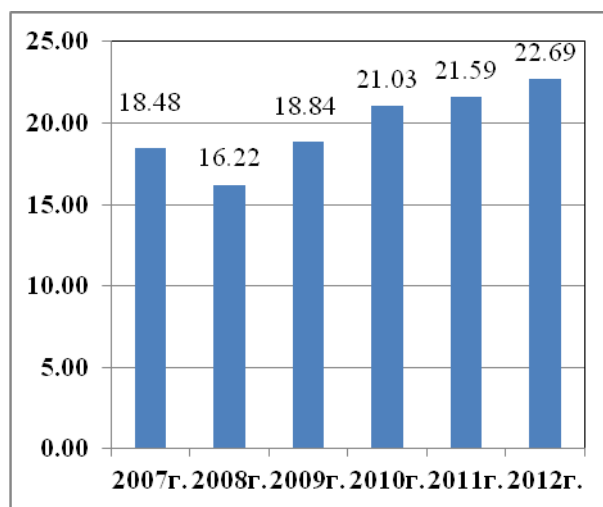
Младежка безработица. Голям проблем - не само за Община Варна, но и за България е безработицата сред младите хора. След завършване на образованието си хиляди младежи се оказват в незавидното положение тепърва да се доказват и утвърждават по завършената от тях специалност.

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Фигура 3.20 Брой регистрирани безработни младежи в Община Варна. (Източник: ДБТ – Варна)

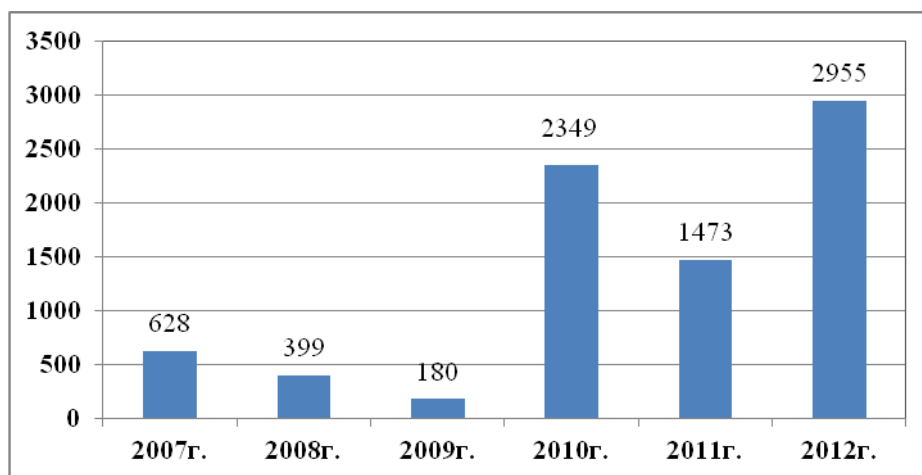

Фигура 3.21 Дял на младежката безработица в Община Варна спрямо общия брой регистрирани безработни в проценти. (Източник: ДБТ – Варна)

В условия на икономически спад младежката безработица в Община Варна достига високи нива (фигури 3.20 и 3.21). Младежите са уязвима група на пазара на труда дотолкова, доколкото им липсва опит. Те са инвестиция в бъдещето, но рядко са необходими за „оцеляването“ на една или друга фирма.

Министерство на труда и социалната политика полага усилия, за да се осигурят повече възможности за заетост и обучение на младите хора до 29 годишна възраст. Изпълняват се няколко проекта, финансирани по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ за ангажираност на образованите младежи.

На фигура 3.22 е представен броя на включените младежи на възраст до 29 години в различни програми и проекти за заетост и обучение по ОП „РЧР“.

Фигура 3.22 Брой включени младежи до 29 години в програми и проекти за заетост и обучение по ОП „РЧР“ (Източник: Агенция по заетостта -Варна)

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

На фигурата се наблюдава ръст на включените младежи в програми и проекти за заетост и обучение, което се дължи както на увеличения брой на безработните младежи (фигура 3.20) от 2010 г насам, така и на повечето програми и проекти за заетост и обучение, които се предлагат в Бюрото по труда след 2010г.

В заключение може да се обобщи, че **младежката безработица** в Община Варна и не само, е **много чувствителна към сътресенията на пазара на труда**, поради по-малкия обхват на работната сила в тази възрастова група. Вследствие на това показателят не бива да бъде приравняван по значимост с този за останалите възрастови групи, където се намира огромната част от икономически активното население.

Превенции. В Община Варна са разработени и се реализират редица програми в областта на превенциите, като в процеса на реализация активно участие са взели освен Община Варна, посредством дирекция „Превенции“ и „Младежки дейности и спорт“, така и редица неправителствени организации и доброволци, като превенция на рисковото поведение сред децата и младите хора в Община Варна включва мерки за превенция и рехабилитация на зависимости от психоактивни вещества (ПАВ), превенция на асоциалното поведение и противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, превенция на трафика на хора и закрила на жертвите на трафик, както и мерки за превенция на ХИВ/СПИН.

В изпълнение на своята политика относно превенциите Община Варна през 2012 г. реализира 50 дейности на обща стойност 505 550 лева.

Друг израз на все по-голямата ангажираност на Община Варна в провеждането на активни действия за ограничаване на рисковото поведение и превенция на социално значимите заболявания сред децата и младите хора в града е Общинската стратегия за превенция на ХИВ/СПИН.

Спорт. Създаването на условия и насърчаването на спортните занимания на населението в Община Варна е основен приоритет в този сектор на публичната администрация на Общината. Спортът се определя като неразделна част от социалната, образователната, културната и гражданската политика на Варна. Този сектор се планира и развива в съответствие с основните компоненти на въздействие и обхванати групи от населението – спорт за всички, училищен спорт, студентски спорт, спорт за възрастни, спорт за високи постижения, състояние на спортната материална база, публично частни партньорства и международна дейност. В град Варна съществуват богати спортни традиции. Изградена е и функционира добре развита спортна инфраструктура за разнообразни видове

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

спорт. Младежката спортна политика на Общината се реализира изключително в сътрудничество с неправителствения сектор. В тази област общината си партнира с 99 неправителствени младежки организации и 141 спортни клуба. Неправителствените младежки организации членуват в Младежкия форум на Варна и тяхно представителство е Консултативният младежки съвет към кмета на Варна.

Спортната инфраструктура според наличния сграден фонд е:

1. Покрита спортна база (спортни салони, покрити плувни басейни и др.)
2. Открита спортна база (стадиони, игрища, спортни площадки и др.).

С най-голяма наситеност на спортни обекти е административен район “Приморски”, където са локализирани големите спортни комплекси (Спортни комплекси “Спартак”, “Простор”, Покрит плуven басейн, Тренировъчно игрище, Футболно игрище, Тенис корт “Чайка”, База за конен спорт и модерен петобой, Зала за спортна гимнастика, Дворец на културата и спорта). В останалите райони спортната база е представена от няколко по-значими обекти: район “Одесос” – Плуven комплекс, Младежки дом, Спортен комплекс в Морската градина и др.; р-н Младост” – Спортни комплекси “Младост” и “Локомотив”, Ледена пързалка и др., Район Владислав Варненчик” – стадион “Вл.Варненчик”, р-н “Аспарухово – Гребна база за академично гребане (местност “Малка Чайка”). Характерни за жилищните комплекси са междублоковите спортни площадки. Спортни обекти са изградени и в училищата. Закрити плувни басейни (общинска собственост) са изградени в СОУ “П.Яворов”, ОДЗ № 4 “Чайка”, ЦДГ № 35 “Незабравка”, ОДЗ № 5 “Славейче”.

Средната дневна посещаемост на спортните бази, стопанисвани от ОП „Спортни имоти” през 2012г. е в размер на 2 663 лица, като разпределението на видове участници е представено в Таблица 3.5.

Таблица 3.5. Средна дневна посещаемост на спортни бази, стопанисвани от община Варна (Източник: Община Варна).

спортна база	спортисти	граждани
1. Конна база „Виница”	50	90
2. Спортен комплекс „Простор”	650	-
3. Спортен комплекс „Локомотив”	680	-
4. Плуven комплекс „Приморски”	800	100
5. Плуven комплекс „Делфини”	153	70
6. Тенис кортове „Чайка”	30	40
Обща средно дневна посещаемост	2 363	300

През 2012 г. са проведени 85 спортни прояви на територията на Община Варна, в които вземат участие 20 912 души, включително ветерани спортисти и туристически дружества.

Наличната спортна база не е достатъчна. Необходимо е изграждане на нови спортни площадки и футболни игрища, особено в районите Владиславово, Младост, Аспарухово, както и в кметствата. Недостатъчно се използва естественият морски ресурс на Общината като зона за водни спортове и отдих на варненци.

3.9. Изводи

От анализа могат да се направят следните изводи за развитието на социалната сфера и човешките ресурси в Община Варна:

- Най-висока е заетостта на лицата в сектор „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети”, като през наблюдавания период се увеличава броя на наетите лица в бюджетната сфера, за сметка на лицата, заети в секторите „Строителство”, „Преработваща промишленост” и „Транспорт, складиране и пощи”. Въпреки че показателят „равнище на безработица” се запазва по-нисък от средния за страната и областта, **сериозен проблем остава високия процент младежка безработица и преквалифицирането на трайно безработните при високите възрастови групи.**

- Състоянието на жилищната система е индикатор и основен фактор за устойчиво развитие на Общината. Основна цел на местната жилищна политика е изграждането на жилищна система, която създава достъп и възможност за адекватно жилище на всеки гражданин, живеещ и работещ в Община Варна. За решаване на основните жилищни проблеми на Общината е необходимо да се извърши обновяване на старите и амортизирани сгради, **да се повиши степента на енергийна ефективност на сградния фонд, да се осигурят допълнително паркоместа за обитателите в рамките на частните имоти, както и наличието на достатъчно зеленина и да се възстанови остарялата инженерна инфраструктура на улиците.**

- Кадровата обезпеченост с висши медицински кадри (лекари и стоматолози) на територията на Общината и осигуреността с болнични легла в лечебните заведения е относително висока. **В сектор „Здравеопазване” остават нерешените проблеми с реструктурирането и обезпечеността на бързата неотложна медицинска помощ, както и извеждане на продължителната рехабилитация от болничните заведения към специализирани институции.**

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

- Въпреки финансовата криза, **Община Варна** продължава да осъществява своята социална политика и да спазва своите приоритети, като **осигурява устойчивост и разширяване на мрежата от социални услуги на територията на Общината.**

- Значителна част от завършващите в град Варна специалисти намират професионална реализация в града и Варненска област и така съдействат за развитие на професионално-образователната структура. Висшисти са 30% от трудоспособното население – т.е. 53 хиляди души. Със средно образование са 46% от трудоспособното население или 81 хиляди души. **Неграмотните и слабо грамотните на територията на Общината са 5% от населението й, което като брой жители е значителен, но същевременно процентът е по-нисък в сравнение с този за страната.**

- **Основно културните прояви в Общината се реализират за популяризиране кандидатурата на Варна за европейска столица на културата през 2019 г.** Инвестирани са значителни средства от общинския бюджет и чрез международни програми за провеждане на множество фестивали и международни културни прояви и за подобряване и осъвременяване на експозициите в музеите, с цел увеличаване посещението на туристи.

- **Организиран се културни младежки прояви по повод кандидатурата на град Варна за европейска младежка столица през 2016 г.** Град Варна е сред фаворитите, като това е единственият град от страната, който премина успешно първата част от конкурса. Ежегодно се провеждат младежки фестивали, изложения на НПО, концерти и други инициативи.

- **Създаването на условия и насърчаването на спортните занимания на младите хора в Община Варна е основен приоритет в този сектор на публичната администрация на Общината.** Наличната спортна база не е достатъчна, като е необходимо е изграждане на нови спортни площадки и футболни игрища в някои от районите на града.

- **В Община Варна са разработени и се реализират редица програми в областта на превенциите,** като в процеса на реализация активно участие вземат освен Общината, посредством дирекция „Превенции“ и „Младежки дейности и спорт“, така и редица неправителствени организации и доброволци. Превенцията на рисковото поведение сред децата и младите хора в Община Варна включва редица мерки за превенция и рехабилитация на зависимости от психоактивни вещества, превенция на асоциалното поведение и противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, превенция на трафика на хора и закрила на жертвите на трафик, както и мерки за превенция на ХИВ/СПИН. В изпълнение на своята политика относно превенциите Община Варна реализира над 50 дейности.

4. ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ, СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА

4.1. Транспортната инфраструктура

Разположението на град Варна на брега на Черно море му придава характеристика на град – врата и основен логистичен център с национално и международно значение. Със своето географско и геостратегическо местоположение, близостта до перспективни пазарни райони, с образованието и високото квалификационно равнище на своите човешки ресурси, недоизградените, но определено конкурентноспособни инфраструктури, Варна може да играе съществена роля в международното разделение на труда. Развитието на града би трябвало да се предопределя от функциите му на пристанищен град - източната врата не само на България, но и на Европейския Съюз.

В края на 2004 г. Европейската комисия определя продължението на главните Трансевропейски оси към съседните на Европейския съюз държави и региони. Одобрени са пет главни транспортни оси: Северна, Централна, Югоизточна и Югозападна, както и така наречените морски магистрали.

Югоизточната главна ос, свързваща Европейския съюз през Балканите и Турция с Кавказ и Каспийско море, както и с Египет и Червено море преминава през България. Предвидени са връзки с Албания и Македония, Иран, Ирак и Персийския залив. Основните мултимодални връзки, преминаващи през наша територия са:

- италианските пристанища Бари/Бриндизи и преминаващ Общоевропейски транспортен коридор VIII: - започващ от и през Дурас/Вльора – Тирана -Скопие – София – Бургас /Варна;
- Общоевропейски транспортен коридор X – клон С, свързващ Белград – Ниш - София, и от там по трасето на Общоевропейски транспортен коридор IV – Истанбул – ТРАСЕКА;
- Река Дунав – река Сава.

Като основни морски магистрали са включени магистралите в Черно море и връзката със Средиземно море. Те включват връзките на пристанища Варна и Бургас с пристанищата в Украйна, Русия, Грузия и Турция.

Имайки предвид, че Европейската комисия съсредоточава средства върху развитието на главните оси, България също следва да концентрира усилията си върху подготовката и изпълнението на проекти, разположени върху тези оси и в особена степен това се отнася за

Пристанище Варна и съответна прилежаща транспортна инфраструктура, тъй като ролята му в бъдеще е с транзитна функция и чрез него ще се осъществява връзката на ЕС със страните от Централна Азия, Близкия, Средния и Далечния Изток както и със страните от Черноморския басейн.

Пристанище Варна заема ключово положение между страните от Централна и Южна Европа, региона на река Дунав, балканските страни и Средния Изток. Транспортният коридор има важна интегрираща функция за Балканския регион, като свързва Адриатическо море (през Албания, Македония и България) с Черно море. В стратегически план позициите му са изключително привлекателни с връзките на запад към страните от Южна Европа и Северна Африка и на изток към региона на Кавказ и Средния Изток, Китай, Русия и Украйна. Проектът за развитие на Общоевропейския Транспортен Коридор VIII: Вльора/Дурас-Тирана-Скопие-София-Бургас/Варна-Поти е от съществено значение за бъдещото развитие на Варна не само в национален, но и в международен план. Проектът представлява реализация на пътен и железопътен коридор между Адриатика и Черно море (пристанищата Бургас и Варна в България, Потни в Грузия, Новорусийск в Русия и Иличовск в Украйна). Развива се в посока запад-изток, като има връзка с коридори IV, IX и X, което прави възможен излаза към други големи пристанища на Балканите – Солун, Истанбул, Александруполис, Русе.

Пътната отсечка Русе-Варна, алтернативна част на Общоевропейския транспортен коридор VII (река Дунав), свързва Пристанище Варна с транспортната магистрала “Рейн – Майн – Дунав”. Тя изпълнява и ролята на връзка с Общоевропейския транспортен коридор IX (Хелзинки - Санкт Петербург - Москва/Псков – Киев – Любашевка – Кишинев – Букурещ – Русе – Димитровград - проход Маказа – Александруполис). Така пристанище Варна би могло да се превърне в основен логистичен и дистрибуторен център за връзка между Общоевропейските транспортни коридори VII, VIII, IX и ТРАСЕКА.

Концентрацията на население и функциите на Варна, определят неговата роля за националното развитие, доколкото големите градове са основни носители на растеж и конкурентоспособност.

Транспортната инфраструктура на Общината се подразделя на следните системи :

- железопътна инфраструктура
- пътна и улична мрежа /първостепенна и второстепенна /;
- водно – транспортна инфраструктура;
- въздушен транспорт

4.1.1. Железопътна инфраструктура

Област Варна се обслужва от II главна ж.п. линия София-Варна с дължина на територията на областта 72.00км, електрифицирана и удвоена; част от III главна ж.п. линия Синдел-Карнобат с дължина 52.00км, електрифицирана без гара Варна-Фериботна и удвоена до гара Комунари, 29-та ж.п. линия с дължина 46.00км., единична и неелектрифицирана и 27-ма ж.п. линия с дължина 11.00км, единична и електрифицирана.

Развитието на транспортната инфраструктура на град Варна и прилежащия железопътен (ж.п.) възел се определя от Стратегията за интегриране на българската железопътна инфраструктура в Европейската мрежа за интермодален транспорт, чрез осигуряване на достъп до пристанищата и „морските магистрали”. Изграждането на интермодален терминал във Варна ще осигури интегрирането на сухоземния, въздушен и морски транспорт в града в качеството му на опорен пункт на Общоевропейския транспортен коридор VIII, като ситуирането на интермодалния терминал ще бъде в тясна връзка с бъдещото развитие на Пристанище Варна-Изток.

Ж.п. линията София – Варна осъществява връзка с всички направления за Северна България. Линията е изцяло електрифицирана и удвоена. Изградените железопътни мрежи и съоръжения в Агломерацията Варна – Девня – Провадия на практика действуват като единен ж.п. възел. Общата дължина на тази ЖП мрежа е 49.8 км, от които 44.1 км главни линии и 5.7 км ж.п. клонове.

На територията на Община Варна работят три гари (Варна-Изток, Варна-Запад и Тополи).

Гара Варна има общо 80 коловоза с обща дължина 30 149 м. ж.п. гара Варна - Изток е предимно пътнически терминал и приемно-отправен парк за товарни влакове, обслужващи пристанищните площадки на пристанище Варна - Изток.

Съществуват редица фактори довели до изчерпване капацитета на товарна гара Варна - Изток. Това е местоположението на гарата в централната градска част, водещо до сложната връзка на с първостепенната улична мрежа на града, недостатъчните складовите площи, натрупване на екологически проблеми и др. Поради изброените причини е наложително „изнасянето” на товарна гара Варна – Изток на отредената по ОГП площадка в Западна промишлена зона.

ЖП гара Варна – Запад е товарна и техническа гара, като се очаква да бъде разширена.

Гара Тополи, която попада в транспортния район Езерово-Казашко (ТР специализирани пристанища и пристанищна дейност), разполага с 4 коловоза с обща

дължина 2 323 м.

Разтоварването на централната градска територия и използване на терена за туристически, търговски и бизнес нужди на града изисква изнасяне на товарната дейност на ж.п. гара Варна на запад, което е обвързано и с постепенното реструктуриране на Пристанище Варна – изток и изтеглянето на товарните дейности в западна посока.

Предвижда се развитие на ж.п. гара Варна-Запад и ситуирането ѝ северно от ж.п. линия № 2, между линията и площадката на Домостроителен комбинат Варна. Предлага се организирането на товарна гара, техническа гара и локомотивно депо, а жп гара Тополи да е специализирана за пристанищна дейност.

III главна жп линия „Карнобат-Синдел” осъществява връзките на Североизточна България с Южна България и по същество се явява елемент на Общоевропейския транспортен коридор VIII в аспекта на неговата железопътна инфраструктура.

С ж.п. транспорт разстоянието Варна-София се изминава за около 7 часа по главната ж.п. линия София-Варна.

Във връзка със стратегията на ЕК за приоритетно развитие на железопътния транспорт в ЕС, трябва да се развият скоростни ж.п. връзки на Варна с градовете Шумен и Добрич, за да се улесни движението на пътниците от транспортния поток „дом-работа”.

4.1.2. Пътна и улична мрежа.

В пътна и улична мрежа се включват:

- Пътна мрежа;
- Улична мрежа със следните съпътстващи я системи:
 - паркиране;
 - обществен транспорт (градски и извънградски);
 - конструктивни съоръжения към пътната и улична мрежа (мостове, подлези, надлези, пешеходни подлези, укрепващи съоръжения и др.);
 - съоръжения обслужващи транспорта (бензиностанции, газстанции, автосервиси, автомивки, автостопанства);
 - организация на движението (АСРУД, пътна сигнализация и маркировка).

Пътна мрежа. Общината се обслужва от два пътя с международно значение (Е-70 по направление Варна-Русе и Е-87 по Черноморското крайбрежие) и изградените участъци от

АМ „Хемус” и от АМ „Черно море”, въпреки изоставане изграждането на АМ „Хемус”. Разстоянието Варна-София се изминава за около 5-6 часа.

Според Интегрирания план за градско възстановяване и развитие (ИПГВР) на Варна пътната мрежа на Общината е със следните параметри: дължината на републиканската пътна мрежа е 91км, а дължината на общинската пътна мрежа е 52км. Разпределението по класове е следното:

- автомагистрали-10%,
- 1-ви клас 23%,
- 2-ри клас- 0,5%,
- 3-ти клас- 25% и
- общински 41,5%.

Трасето на път 1-9 минава през целия град Варна от север на юг. В проекта за ОУП - 2012 на Варна е предложено изнасянето му извън града в западно направление, чрез изграждане на мостово съоръжение над Варненското езеро, източно от с. Казашко.

На фигура 4.1. са обозначени пътищата от Републиканската пътна мрежа в Общината.

Най-важните пътни трасета са:

- Път I-9 – Дуранкулак – Малко Търново е сухопътната връзка между Турция и Румъния.
- Магистрала „Черно море” – Е-87 дублира път I-9 в участъка между гр. Варна и с. Звездица, но това са само 12 km. Сериозен проблем е преминаването на Е-87 през гр. Варна, вилните зони и народния парк „Златни пясъци”. В много участъци това трасе вече е компрометирано.
- Път I-2 – Варна – Русе провежда интензивно движение от 1100 приведени единици на час, техническите му характеристики са добри и още дълго ще може да обезпечавя безпроблемно трафика.

Проблемите на пътната мрежа по райони са:

- **През територията на районите Одесос, Младост, Приморски минава** трасето на път 1-9 . То ще се изнесе извън града в западно направление, чрез изграждане на мостово съоръжение над Варненското езеро.

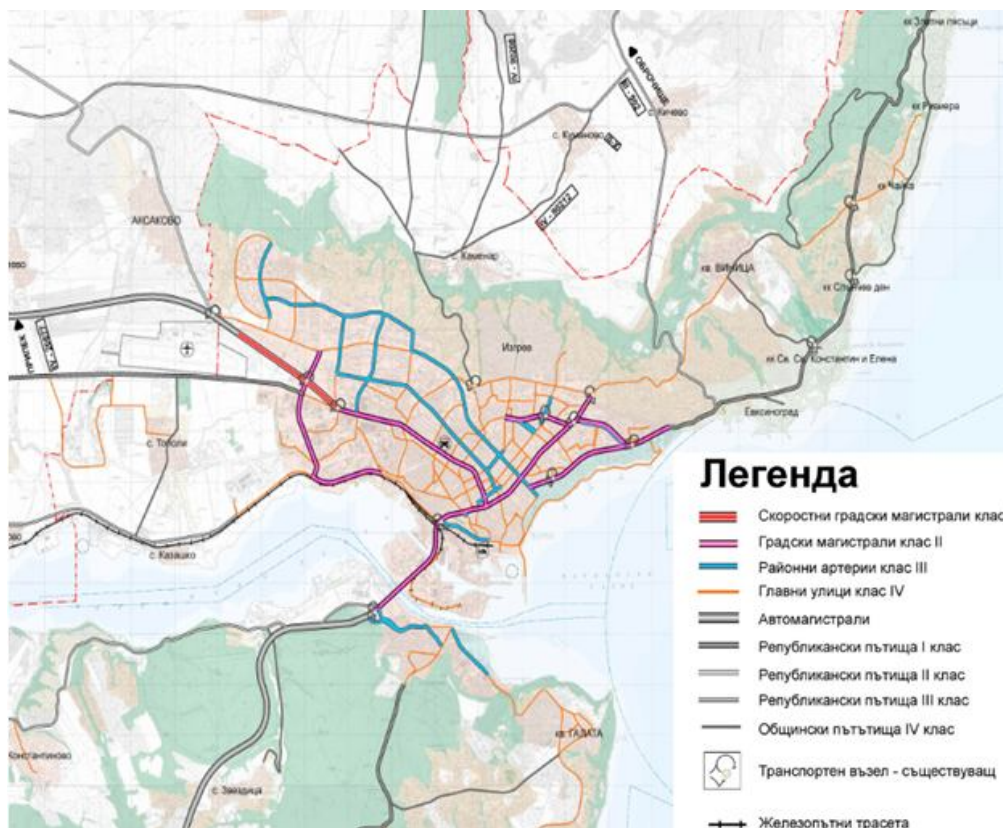
- **Район Вл.Варненчик**

Автомагистрала „Хемус”, път I-2 и път II -29 от РПМ тангират на района.Трасето на път 1-9 ще тангира западно на Западна промишлена зона съгласно ОУП-2012 на гр.Варна.

- **Район Аспарухово**

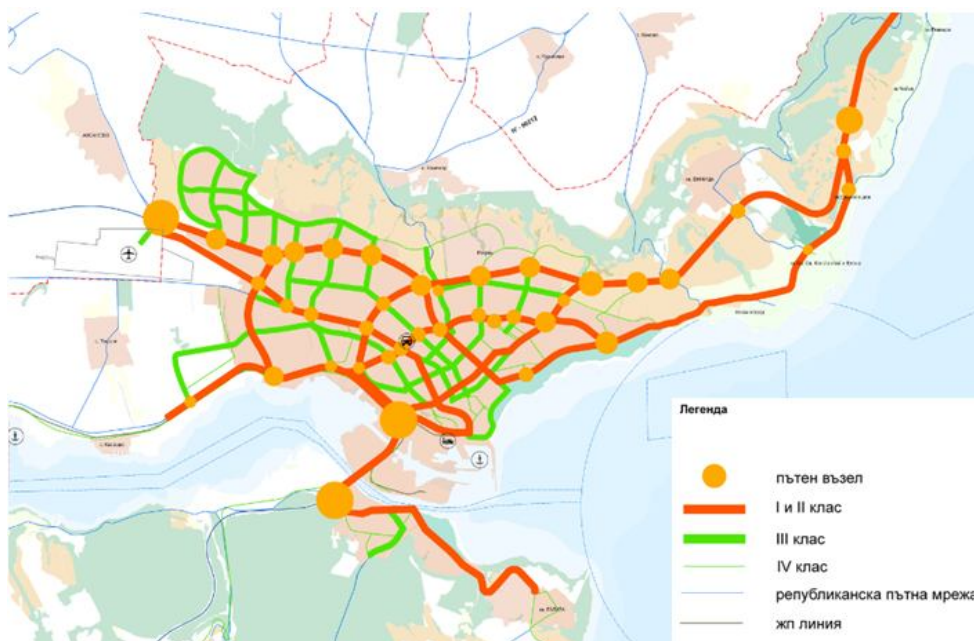
Трасето на Автомагистрала „Черно море” минава през територията на района и в далечна перспектива ще се изнесе от района.

Фигура 4.1. Републиканска пътна мрежа на територията на община Варна
(Източник :ОУП – Варна)

Според ОУП на Община Варна се предвижда, все по-нарастващото натоварване на пътната мрежа, да бъде поето чрез промяна на нейната функционална структура. Изграждането на магистрални трасета налага нова класификация на пътната мрежа. **Може да се заключи, че най-належаща е нуждата от реализиране на път 1-9 и мостовото съоръжение над Варненското езеро, с което ще се изнесе чистият транзит, а също така и прекъснатият транзит спрямо града.** Това трасе ще обслужва периферно Западна промишлена зона.

Улична мрежа. Дължината на първостепенната улична мрежа (ПУМ) в Общината според ИПГВР на Варна е 157 км , от които 0% улици I клас, 14% улици II клас, 17% улици III-ти клас и 69% улици IV-ти клас. Схемата на първостепенната улична мрежа на Община Варна е представена на фигура. 4.2.

Фигура 4.2. Схема на първостепенна улична мрежа на община Варна (Източник: ОУП – Варна)

Според констатациите, направени в ИПГВР на Варна, 40% от съществуващата ПУМ няма технически характеристики за прогнозния си клас, защото 45,2% от нея е реализирана (ремонтирана или направена реконструкция) преди повече от 25 години. 10% от работещата като главна улична мрежа е Второстепенна. 17,8 % от уличната мрежа е вече с 42% влошаване на състоянието на настилката и 37,0% е вече в периода, в който влагането на средства за текущ ремонт е много скъпо и почти неоправдано, защото се постига минимален ефект само за няколко месеца.

В направление Запад – изток се извършват кореспонденциите свързани основно със стопанската дейност на град Варна, затова то е първостепенно по значение, а кореспонденциите в направление Юг – Север са основно с курортен характер. Аспаруховият мост е единствената пътна връзка между северните и южните части на града.

Натовареността на уличната мрежа зависи от транспортните потоци във Варна, които могат да се групират в три основни групи: „дом - работа”, „дом - образование” и „дом - културно-битови пътувания”. Най-съществени за интензивността на автомобилното движение се явяват пътуванията, свързани с трудовата дейност на населението.

По тази причина **централната градска част на Варна е районът с най-интензивно движение, с най-голяма концентрация на МПС** и съответно, с най-голямо замърсяване на въздуха от автомобилния транспорт, особено в часовете на върхово натоварване.

Този извод се потвърждава и от резултатите от проведените поточни преброявания на интензивността на транспортните потоци в делничен ден. Пиковите натоварвания, за по-голямата част от улиците в централната градска част са на и над границата на пропускателната им способност, което довежда до забавяне на движението, принудителна работа на двигателите на празен ход и от там до завишени емисии на замърсители във въздуха. Това с особена сила важи за бул. “Владислав Варненчик”, бул. “Сливница”, бул. „Христо Смирненски”, участъка бул. “Хр. Ботев” - бул. “М. Луиза” - “8-ми Приморски полк”, бул. “Цар Освободител”, бул. “Приморски в района на ж.п. гара и пристанищния комплекс, ул. “Девня”, Аспарухов мост.

Средствата, вложени от Общината за рехабилитация на пътната и улична мрежа и улично осветление през 2011г. са представени на в таблица 4.1.

Таблица 4.1. Средства, вложени от Общината за рехабилитация на пътната и улична мрежа и улично осветление (Източник: Варна – променящият се град, 1999г. – 2011г., доклад на кмета на Община Варна)

Дейности	Разходи (хил.лв.) 2011г.
Рехабилитация на пътища	8 000
Благоустройство и реконструкция на площи и междублокови пространства и ремонт	1 020
Изграждане на декоративно и улично осветление	600
Осветление на улици	1 800

Освен изграждането на улично осветление е актуализиран е проект за автоматизираното му управление в град Варна.

През 2012 г. приключи и изпълнението на проект „Подобряване на физическата и жизнена среда в Община Варна” по ОПРР, в резултат на който е реконструиран бул. „Генерал Колев” в участъка от ул. ”Чаталджа” до ул. ”Лоза” (уширение) и в частта от ул. „Чаталджа” до ул. „Д-р Железкова”, подменена е настилка и е създадена нова организация на движение; Реконструирано е северното платно на ул. „Царевец” – в участъка от бул. „Осми Приморски полк” до бул. „Васил Левски” – подменена е настилка, създадена е нова организация на движение, изградени са нови и са реконструирани

съществуващи светофарни уредби; Благоустроени и озеленени са пространствата между ул. „Чаталджа”, ул. „Цар Асен”, ул. „Драва чех”, бул. „Генерал Колев”.

За уличната мрежа на Общината са характерни следните особености и проблеми, които затрудняват нормалния трафик:

- Големи райони на града (Югозападния), нямат реализирани комуникации според предвижданията на ГКТП-82. Те се обслужват от съществуващите тесни улички, не могат да осигурят ефективно обслужване на зоните, както с товарен, така и с масов обществен пътнически транспорт;
- Отсъстват преки пътни връзки за специализирани обекти и райони, както и артерия, която да осигурява скоростни далечни кореспонденции между най-североизточните и най-южните населени територии;
- Не е осигурена необходимата улична мрежа и техническа инфраструктура в новообразуваните жилищни и вилни райони, които бързо и интензивно се застрояват, особено в най-северните и най-южните части на територията на общината;
- Неравномерността в развитието и основно в изграждането на мрежата е причина за незадоволително транспортно обслужване на големи територии и затруднено общо функциониране на мрежата (Западна промишлена зона; 9,10,11,12,15 и 16 микрорайони, Ж.к. Бриз, Изгрев и Зеленика, всички селищни образувания);
- Изчерпана е пропускателната способност на много съществуващи трасета (бул.„Сливница” по цялото си протежение; бул.„Вл. Варненчик” в участъка бул.„Република”-ул.„Отец Паисий”, бул.„Република” в участъка бул.„ Вл. Варненчик”-бул.„Трети март”, бул.„Хр. Ботев” в целия си участък, бул.„Княз Борис 1-ви” в участъка бул.„ Левски”-възел Дървения мост – през летния сезон, ул.„Отец Паисий” в участъка бул.„ Вл. Варненчик” - бул.„Цар Освободител”, бул.„Цар Освободител” в участъка бул.„ Христо Смирненски” -възел.„Летище”);
- Улицы от второстепенната улична мрежа (ВУМ) работят като първостепенни (ул.„Капитан Райчо”, „Георги Бенковски”, „Дрин”, „Подвис” и др.);
- В най – натоварената централната градска територия 30% от Първостепенната улична мрежа и 90% от Второстепенната улична мрежа не са ремонтирани повече от 30 години. Тук отсъства пряка пътна връзка между пристанището и острова от една страна и изходящите артерии и западната промишлена зона от друга страна, поради което целият товарен трафик между тези райони се осъществява през северния възел на Аспаруховия мост и ул. „Девня”. Чрез изграждането на крайезерната артерия между

южната и западната промишлени зони, ул. “Девня” и северният възел на Аспаруховия мост ще са освободени от тежък товарен транспорт;

- В градската част на район Приморски не са изградени в крайния си етап почти всички улици от ПУМ, с изключение на бул.”Левски”, бул.”Осми приморски полк” и бул.”Княз Борис-1”;

- Между 70% - 80% от ПУМ и 100% от ВУМ на районите Младост, Вл.Варненчик и Приморски не са ремонтирани повече от 30 години.

Може да се добави, че при сравнение на уличната мрежа в различните райони, район Младост е с най-добра изграденост на уличната мрежа, а район Аспарухово – с най-добре поддържаната ПУМ и ВУМ.

За решаване на проблемите с уличната мрежа, според ИПГВР на Варна, най - голяма е необходимостта да бъдат реализирани следните решения за подобрене на транспортната обстановка в града и облекчаване на най-натоварените участъци от мрежата:

- Отварянето на продължението на бул. “Левски” към “Топлата вода”, за да почне булевардът да изпълнява функцията си на главен разпределител.
- Изграждането на крайезерната артерия между южната и западната промишлени зони, за да се освободи донякъде Аспарухов мост от тежък товарен транспорт.
- Изграждането на ул. “Кракра” най-вече в Западна Промислена Зона, ще облекчи претоварения участък на бул “Вл.Варненчик”.
- Изграждането на бул.”Цар Освободител” би разтоварил претоварения бул. “Сливница”.
- Пробивът и разширението на ул.“Дрин” до ул."Кракра" би облекчил ул."Отец Паисий" и ул.“Пирин”.
- Булевард “Варна” да започне да се обособява като такъв на първо време в участъците, където “Христо Смирненски” е с изчерпана пропускателна способност.

Велосипедни алеи. Част от проблемите на Общината със замърсяването от автомобилен трафик и претоварване на уличната мрежа биха се решили с изграждане на достатъчно велоалеи, особено като се има предвид, че подобна култура на придвижване във Варна има и то не само сред младите хора.

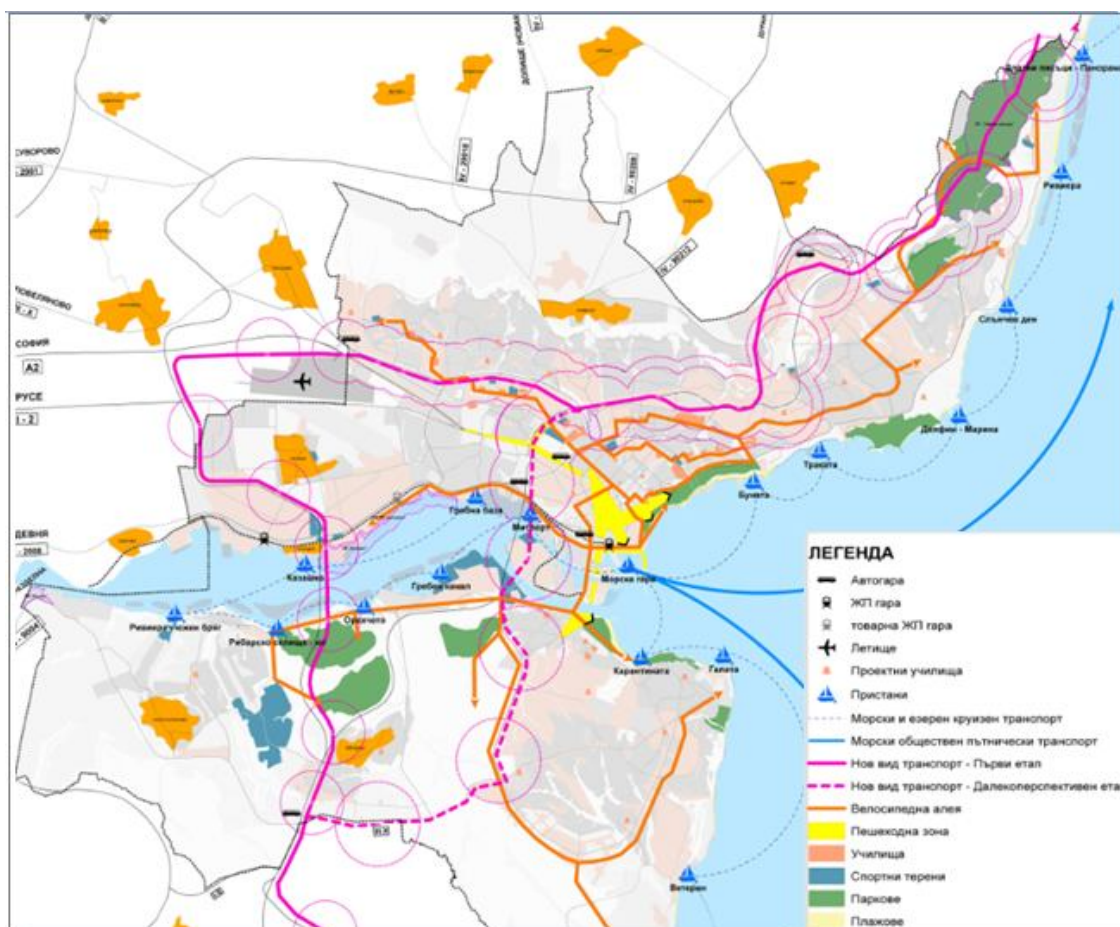
Във връзка с изпълнение на мярка „Естетизиране на общественото пространство и оптимизиране средата за отдих” за периода от 2007 г. до 2012 г. са изпълнени следните дейности:

- Изградена е велоалея;
- Изградена е допълнителна пешеходна зона от бул. „Княз Борис I” и входа на Морската градина по бул. „Сливница”, изградени са пешеходни пространства с кътове за отдих, търговия и хранене.

Съществуващата велоалея във Варна е част от алея, свързваща кв. Владиславово с централната част (Общината) и Морска градина. Във вида, в който е сега тя е нефункционална, но ако бъде изградена според проекта, ще поеме основния поток на велосипедисти от кварталите Владиславово, Възраждане, Младост в посока центъра и някои училища. Тя е повдигната над пътното платно, забранена за автомобили и минава по ненатоварени улици.

Проблемите на тази алея са свързани с масовото ѝ ползване от пешеходци за разходка и от автомобили за паркиране. Ако тя се завърши във вида, в който е планирана с по-подходяща настилка, която да не създава опасност, когато е мокра, велоалеята ще представлява гръбнакът на велоинфраструктурата на града.

Фигура 4.3. Разширяване на мрежата от велосипедни алеи на Община Варна
(Източник: ОУП – Варна)

Предвиденото според ОУП на Варна разширение на мрежата от велосипедни алеи е показано на фигура 4.3.

Другите проблеми са свързани с липсата на велопаркинги и велостоянки в град Варна (такива има само към сградата на Общината, към една, две банки и магазините Пикадили) и липсата на възможности за лесен превоз на велосипеди чрез градския транспорт, като по този начин гражданите от крайните квартали да бъдат мотивирани да използват велосипедите вместо автомобилите си.

Паркиране. Община Варна не прави изключение, що се отнася до проблемите с паркирането, които имат по-големите градове и общини в страната. Проблемът с паркирането е вече от първостепенна важност за всички територии на града, а за централната градска част е катастрофално.

През периода 2007 г. – 2012 г. на територията на Общината са изградени 6 паркинга за обществено ползване. В реконструкцията на бул. „Сливница” по бул. „Княз Борис I” по цялото трасе са осигурени 139 паркоместа. Изграден е паркинг за репатрирани МПС.

Общо за Общината съотношението между съществуващите паркоместа и прогнозния им недостиг според ОУП – Варна е илюстрирано на фигура 4.4.

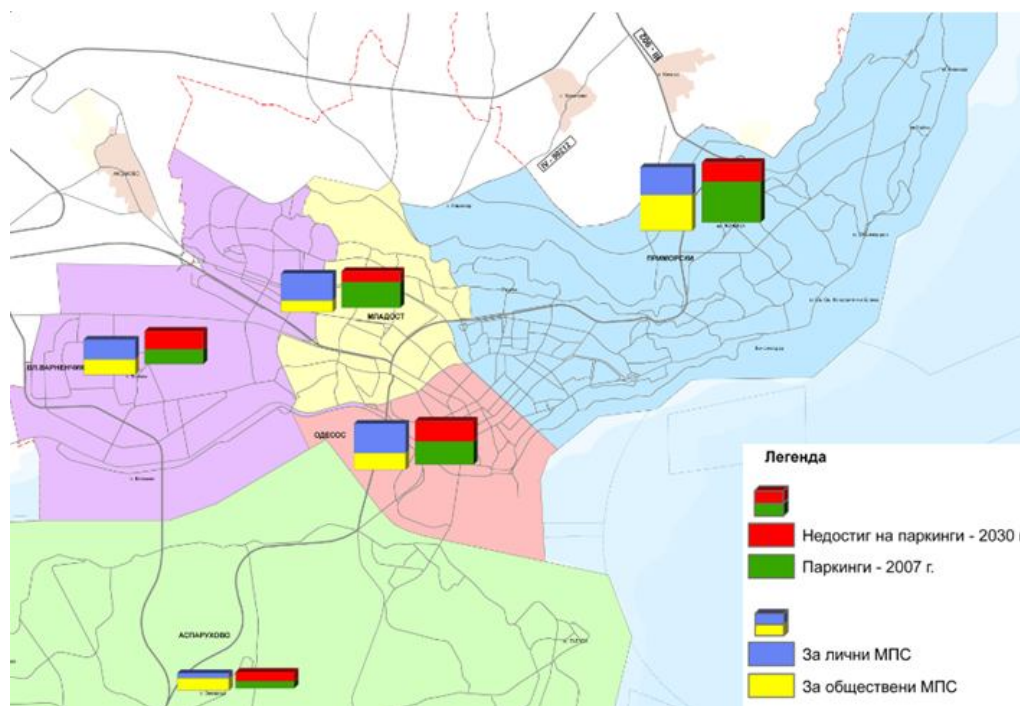
Фигура 4.4. Съотношение между съществуващи паркинги в община Варна и прогнозния им недостиг през 2030г. (Източник: ОУП – Варна).

Според ИПГВР на Варна средно за целия град има недостиг от 42% паркоместа. Особено остро стои този въпрос в централната градска част, поради обстоятелството, че това е зоната, в която се реализират над 20 % от дневните пътувания със стопанска цел, става

ясно, че в нея въпросът с паркирането стои най-остро. С най-голяма сила това се отнася за районите между улиците “Сливница”, “Приморски”, “М. Колони”, “Климент”, “Шипка” и “М. Луиза”, около Кукления театър и Окръжния съд, между “Цариброд”, “Преслав” и “Приморски” около ж.п. гарата, между “Русе” и “Капитан Петко войвода”. Други критични зони са районите около Кооперативния пазар и около Районния съд (кино “Тракия”). За тези територии е характерно наличието на тесни улици, почти изцяло заети от паркирани автомобили със затруднено движение по тях, малко организирани паркинги с недостатъчен капацитет. Може би единственият изграден във Варна подземен паркинг в района на ФКЦ, не функционира като такъв, а е преустроен в дискотека. На фигура 4.5. е илюстрирано наличието, както и недостигът от паркоместа по райони.

От фигура 4.5. е видно, че за район Младост недостигът на паркоместа е 30%, за районите Аспарухово и Вл.Варненчик – 50%, а за градската част район Приморски – 40%. За централната градска част на район Одесос изграждането на нови обекти с недостатъчни паркоместа е довело до това, че в момента 68% от частните леки коли думват по улиците.

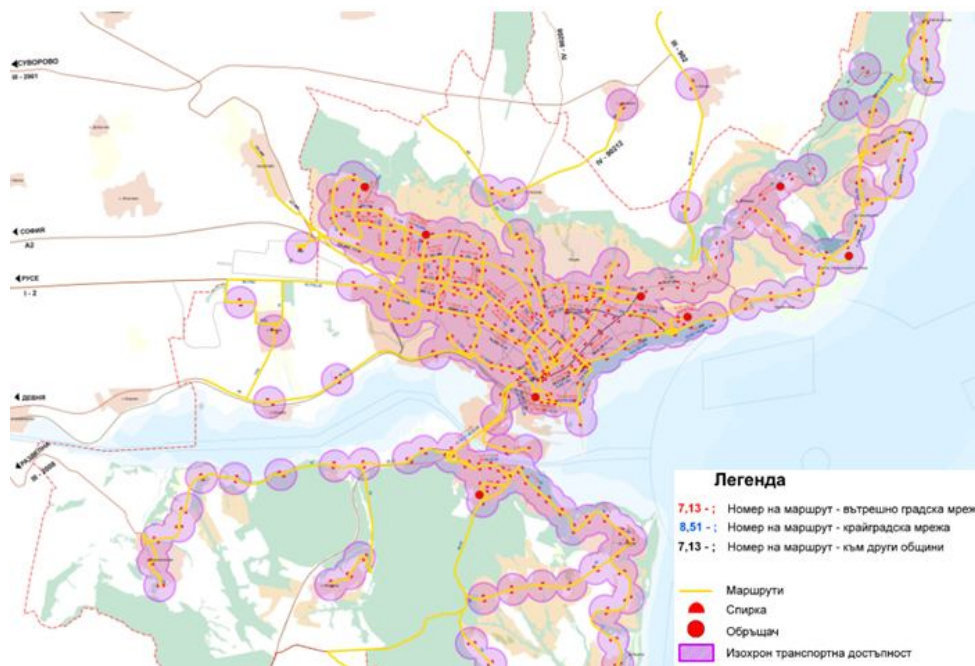
Фигура 4.5. Места за паркиране за лични и обществени МПС по райони и прогноза за недостига им през 2030 г. (Източник: ОУП – Варна).

Обществен транспорт. Вътрешноградските линии във Варна обслужват общо - 32 бр. маршрути (автобусни - 28 бр. и тролейбусни – 4 бр.) с обща дължина 755 км. (автобусни –

674 км. и тролейбусни – 81 км.). Крайградските линии са 14 бр. с дължина 210 км. Автобусните спирки на градския транспорт са 480 бр. и поддръжката им е решена с отдаването им на концесия, като 400 спирки са подменени и се поддържат за сметка на концесионера.

Схемата на масовия обществен пътнически транспорт на Община Варна е представена на фигура 4.6.

Фигура 4.6. Схема на масовия обществен пътнически транспорт на Община Варна (Източник :ОУП – Варна)

Системата на обществен транспорт работи в синхрон, като почти цялата територия, с малки изключения, е покрита равномерно с маршрути. Цялата градска структура попада в 5 минутния изохрон на обслужване. В тази зона не попадат ж.к. “Бриз” и вилните зони в северната и южната извънградски части. Недостатък в системата е износеният, остарял парк от автобуси и особено от тролейбуси. Причината за проблемите с обществен транспорт в различните райони е една и съща - липса на улична мрежа от ПУМ.

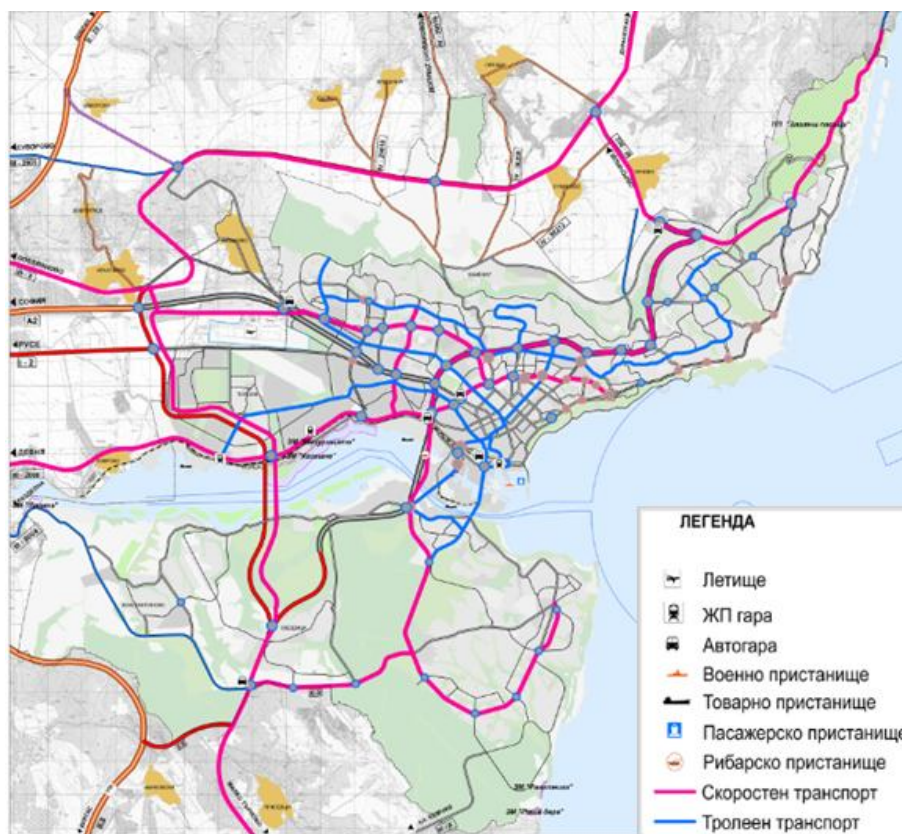
За район Одесос в 5 минутния изохрон на обслужване не попадат микрорайоните 9,10,11,12., за районите Младост и Вл. Варненчик – това е промишлената зона, докато за район Приморски в 5 минутния изохрон на обслужване не попадат всички северни зони, а за район Аспарухово – това са селищните образувания.

През 2012 г. от Общината е подписан договор по ОП „Регионално развитие” за изпълнение на проект „Интегриран градски транспорт на Варна”, в който се включват дейности по всички мерки в тази специфична цел, както следва:

- Автоматизирана билетна система;
- Система за осигуряване на предимство на превозните средства на масов градски обществен транспорт на кръстовища и център за управление на системата;
- Система за информация на пътниците в реално време;
- Бърз обществен транспорт – коридор;
- Подвижен състав;
- Съоръжения за колоездене;
- Подобрения на 3 крайни спирки;
- Подобрения на производствено-техническата база;
- Мерки за подобряване на достъпността.

На фигура 4.7. са показани бъдещите трасета за скоростно придвижване с масовия обществен транспорт и тролейбусните трасета, предвидени според ОУП на Варна, за да се решат основните транспортни проблеми на Общината.

Фигура 4.7. Развитие на масов обществен транспорт на Община Варна (Източник: ОУП на Варна)

През май 2012 г. е открит Център за мобилност в град Варна по изпълнение на проект „Система за управление на мобилността на Югоизточна Европа“. Основна цел на действие на Центъра е са се сведе до минимум влиянието на трафика в община Варна, чрез намаляване

на употребата на лични автомобили и чрез развитие на обществения транспорт, насърчаване на колоезденето и ходенето пеш. Монтирани са камери за видеонаблюдение на основните пътни артерии. Стартирало е изграждането на система за GPS контрол и наблюдение на превозните средства, обслужващи линиите на транспортната схема на Общината. С въвеждане на системата се създава възможност за постоянно наблюдение и контрол върху изпълнението на разписанията и ефективността на работа на транспортните фирми.

Общият извод от проучването на транспортната обслуженост е, че от инфраструктурна гледна точка не е налице неравномерност, която да влияе съществено върху привлекателността на различните части на територията, с изключение на някои подрайони и периферните извънградски части.

Друг извод, който се налага е, че Общината трябва популяризира и насърчи създаването на програми и сайтове, информиращи гражданите за споделено ползване на лични превозни средства (ЛПС) за пътуване до и от работното място, което значително би облекчило трафика и спомогнало за подобряване на екологичната обстановка в Общината.

Конструктивни съоръжения към пътната и улична мрежа. Проблемите с конструктивните съоръжения към пътната и улична мрежа, идентифицирани в ИПГВР на Варна са както следва по райони:

Район Одесос и район Аспарухово: В тях попада Аспарухов мост . В по-голямата си част мостът попада в район Аспарухово. Това съоръжение е от общоградско значение. Той е с изчерпана пропускателна способност. Тъй като е единствената връзка между северната и южната част на град Варна, назряла е необходимостта от осъществяване и на други пътни връзки. Освен това уникалното мостово съоръжение се нуждае от перманентно наблюдение и поддръжка. За голямо съжаление, никой не го прави /нито общината, нито МРРБ /.

Район Младост: Изградените по трасето на бул."Вл. Варненчик" пешеходни подлези не се поддържат на нужното ниво.

Район Приморски: Характеризира се с най-много свлачищни проблеми. Изградени са много укрепителни съоръжения. Пропадналото трасе на крайморския път за Златни пясъци при р-т Трифон Зарезан, поради свлачище още е затворено и обслужването на прилежащите територии е много затруднено. По трасето на бул."Княз Борис-1", пешеходните подлези не се поддържат на нужното ниво.

Район Вл.Варненчик: Изградените по трасето на бул."Вл. Варненчик", пешеходни подлези не се поддържат на нужното ниво, както и в останалите райони.

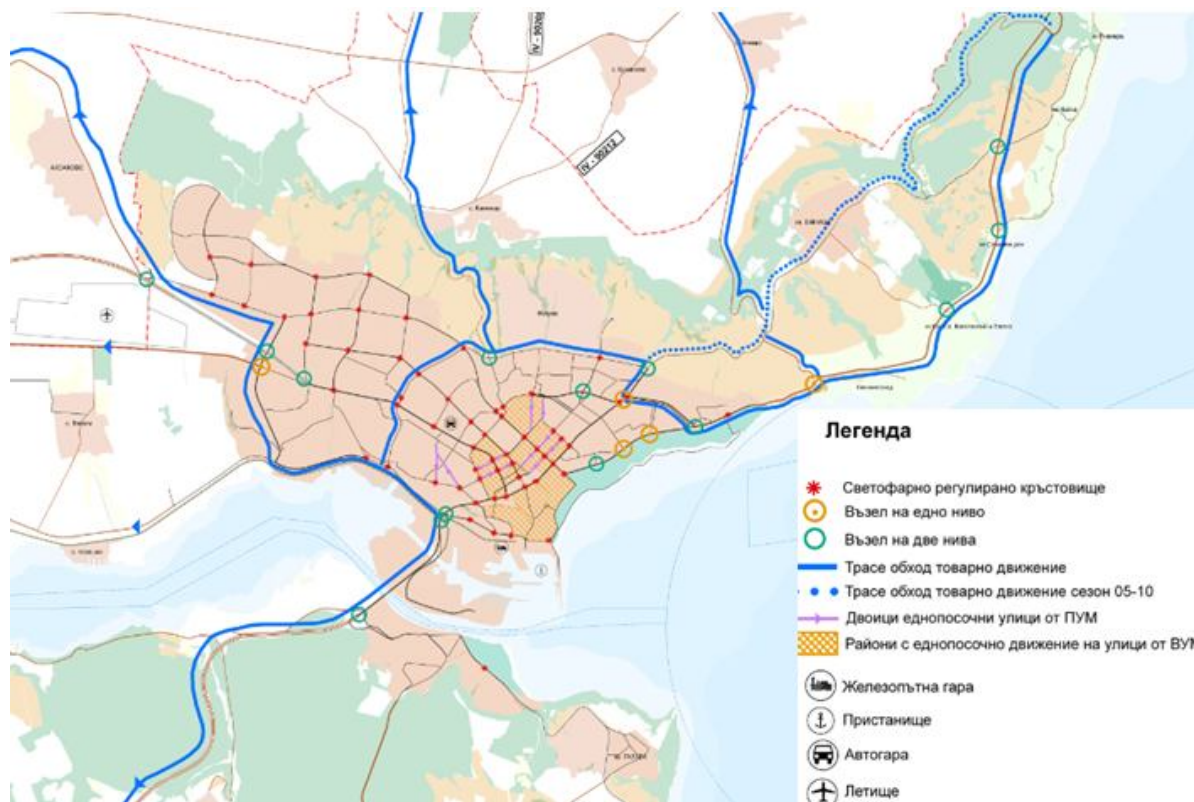

Като цяло може да се заключи, че в Общината при всички изградени пътни възли има подлези и надлези и при пресичане на улична мрежа и други комуникации с дерета, също има изградени мостови съоръжения, но **поддръжката им не е на необходимото ниво.**

Съоръжения, обслужващи транспорта. Тези съоръжения по видове са равномерно разположени върху територията на града и напълно задоволяват потребностите на гражданите. Важно е да се отбележи, че в нито един район на Общината не са създадени проблеми във връзка с тях.

Организация на движението. Общинското предприятие АСРУД / Автоматизирана система за регулиране и управление на движението/ е оборудвано с най-модерна софтуерна техника за управление на движението. Регулиране и управление на движението се извършва напълно автоматично от офиса на предприятието. За съжаление, има голямо текучество на персонала и специалистите поради много малките заплати.

ГПОД / Генерален план за организация на движението / за град Варна е правен последно през 1990 г., а той трябва да се актуализира през 5 години. По тази причина няма актуално състояние на знаковото стопанство и маркировка.

Фигура 4.8. Организация на движението в град Варна (Източник : ОУП – Варна).

На фигура 4.8. е илюстрирана организацията на движение на град Варна. Видно е, че в най – натоварената централна градска част движението по ВУМ е еднопосочно.

4.1.3. Водно-транспортна инфраструктура

Воден път. Европейската транспортна политика включва концепцията за "Морските магистрали", целяща въвеждане в Европа на нови морски логистични връзки, които да осигурят подобряване достъпа до пазарите в Европа и облекчаване на натоварената пътна мрежа. Включването на Пристанище Варна в европейските транспортни коридори и схеми допринася за бъдещото развитие на града, поради ключовото му положение между страните от Централна и Южна Европа, региона на р. Дунав, Балканските страни и Средния Изток.

Достъпът на корабите до пристанищата разположени във Варненското и Белославското езера, се осъществява чрез два плавателни канала и естествените дълбочини на Варненското езеро. Каналите са оразмерени за конвенционални товарни кораби до 25 000 БРТ, както и специализирани фериботни кораби (с размери $L = 185$ m, $B = 26$ m, $D = 6.5-7.0$ m). Навигационната ширина на каналите в права е 102 m. Откосите са 1:3. Размерите на каналите гарантират безопасно плаване при вятър със скорост до 15 m/s. Допустима скорост на движение по каналите е 6 възела.

Каналите са проектирани за еднопосочно движение на оразмерените кораби. Двупосочно може да бъде движението във Варненското езеро, където дълбочините са естествени. Регулирането на движението се контролира от капитана на пристанището, осъществява се от контролните станции чрез светлинни и фарови сигнали и по радио. Ползването на лоцман и буксири е задължително.

Канал No1 е в Община Варна и започва от Варненския залив на около 800 m преди вълнолома и свършва във Варненското езеро. Означеният воден път е дълъг около 6.0 km. Каналът е в крива с необходимите разширения. Всички пресичания с дюнери са изпълнени така, че дъното на канала да може да се удълбочи до 15 m (когато това се наложи). Номиналният подмостов габарит на Аспарухов мост (минаващ над канал 1) е 46 m. Първоначалната дълбочина, до която е бил драгиран е минус 12.5 m по Балтийската система (БС). Българските кораби са ограничени до 10.6 m максимална дълбочина на газене, а чуждите кораби до 9.14 m, тъй като каналът на места достига минус 11.1 m към средното морско ниво. След Канал 1 водният път минава през естествените дълбочини на Варненското езеро. Означеният път е 7.1 km.

Канал No2 е в Община Белослав и започва от Варненското езеро и завършва в акваторията на Пристанище Варна Запад. Дължината му е 10.0 km. Каналът е прокопан през Белославското езеро, което е с дълбочини до 13.0 m. Първоначалната дълбочина, до която е бил драгиран е минус 12.5 m по БС, но в някои участъци е по-малка от 11.0 m.

Пристанища. Пристанищният комплекс Варна е разположен върху голяма територия с обща дължина около 30 km - от Варненският залив до Девненската низина и попада в три общини - Варна, Белослав и Девня и се състои от няколко териториално обособени пристанища включващи: Пристанище „Варна Изток“; Пристанище „Варна Запад“, Пристанище Петрол, Пристанище „Леспорт“, Железопътен фериботен терминал, Пристанище ТЕЦ-Варна. Освен съоръженията, собственост на Пристанище Варна - ЕАД, съществуват редица други съоръжения, притежавани и експлоатирани от други държавни организации.

Съществуващите пристанищни мощности в региона на Варна формират интегралното лице на пристанищните дейности – обработват се всички видове товари: течни, насипни, бройни в.т.ч. контейнеризирани и Ро-Ро; успешно се прилагат основните технологии за комбинирани превози: контейнерни, Ро-Ро и железопътни фериботни превози; разполагат със свободна пропускателна способност; имат перфектна връзка с Националната железопътна мрежа и добра обвързаност с Републиканската пътна мрежа. Разполагат с ефективни комуникационни средства и квалифицирана работна сила.

Пристанищният комплекс Варна е морската врата не само на града, Общината и Областта, но и на плановия район и страната. Разширяването на пристанище Варна и неговото преместване към езерото ще допринесе за придобиване на нов облик на града и залагане на нова инфраструктура за дълъг период от време, в това число ще се даде възможност за изграждане на нови хотели, бизнес центрове, увеселителни паркове, яхтен и пасажерски терминал.

Пристанищният комплекс Варна има: 34 кейови места; обща дължина на кея - 5 765 м, 77400 кв.м. закрыта складова площ; 240100 кв.м. открыта складова площ; 10 терминала. Горните данни не включват мощностите на Пристанище ”Леспорт”, Пристанищния железопътен фериботен терминал и Пристанище“Петрол”. За периода 2007 г. – 2011 г. товарооборотът на пристанище Варна се увеличава 38% (до 9 142 000 т.), като най-голям ръст бележат обработените контейнерни товари (2011 г.- 122 844 TEU). През пристанищата на областта се обработват основните количества цимент, клинкер, торове, калцинирана сода и зърно. Терминалът на “Ойлтанкинг-България” осигурява обработката на течни химически товари.

Пристанище „Варна Изток”. Пристанище „Варна Изток” е с национално значение за обработка на генерални и насипни товари, контейнери и пътници. Разположено в центъра на града и е специализирано за генерални товари, зърнени храни и контейнери. То разполага с 12 корабни места за претоварна дейност с обща дължина на кейовете 2072 m, две корабни места за пасажерски кораби и едно корабно място използвано от пристанищния порт

флот. Само корабно място номер 11 не се използва. Разполага с 11 560 m² открита и 4 800 m² закрита складова площ. В експлоатация са 30 бр. различни пристанищни кранове с товароподемност от 5 до 30.5 t и един плаващ кран с капацитет 100 t. Максималното газене на корабите, които могат да използват пристанището, е 11.5 m, а размерът им - до 50 000 БРТ. Достъпът за товарно автомобилно движение до пристанището е силно затруднен. Товарната дейност екологически замърсява града. Кейовите стени са стари и непригодни, без цялостна реконструкция, да поемат по-тежка и по-производителна товарна техника.

Пристанище „Варна Изток“ е безспорната “контейнерна врата” на Република България. То е и “зърнената врата” на страната. Обработва всички видове товари – течни, насипни, бройни. Успешно работи по технологиите за комбинирани превози. Работи целогодишно в денонощен режим.

Изграждането на нов терминал в района на Варненското езеро ще ускори обработката на контейнери. Пристанище „Варна Изток” се предвижда да се развива като пътническо и товарите за и от страната се насочват към пристанище „Варна Запад”.

Развитието на пристанищната дейност изисква изграждането на съвременни терминали: зърнен, контейнерен и многоцелеви терминали. Като се освободи от товаро-разтоварни дейности тази част от Пристанище „Варна Изток”, която е в непосредствена близост с историческия център на града, ще се даде възможност тази територия да се отвори към града и да се реализира в урбанистичен план връзката „град-море”.

Контейнерен терминал. Пристанище Варна е най-големия български контейнерен терминал, където се обработват най-много контейнери в страната, но в последните години губи позиции в региона, спрямо пристанище Констанца. Площадката, върху която е разположен сега контейнерния терминал е в центъра на града и няма как да се развива. Освен че е изключително малка и недостатъчна за поемане дори на сегашния трафик, не може да се правят и инвестиции за техническо обновяване, тъй като кейт е строен преди 100 години и днес е невъзможно да издържи съвременен голям кран. По тази причина е наложително изграждането на нов контейнерен терминал във Варна. През 2009 г. е осъществено работното проектиране. Параметрите на съоръжението във Варна са с дължина на кея 500 метра, ширина 400 м и дълбочина 12.5 м. Това ще наложи драгиране на дъното. По предварителни оценки във Варна ще се наложи драгиране на около 420 хил. куб.м. Капацитетът на терминала ще бъде за около 150 хил. TEU. (20-футов еквивалент).

Новият контейнерен терминал във Варна ще бъде реализиран на площ от 157 дка. и строителството ще отнеме четири години.

Зърнен терминал. През последните години добивът на зърно в страната е увеличен, както и износьт му за различни дестинации по света. Варна е сред малкото пристанища, които обработват голям тонаж без да имат силоз.

Интермодален терминал. Предвиденото изграждане на интермодален терминал във Варна ще осигури интегрирането на сухоземния, въздушен и морски транспорт в града в качеството му на опорен пункт на Общоевропейския транспортен коридор №8, като ситуирането на интермодалния терминал ще бъде в тясна връзка с бъдещото развитие на Пристанище «Варна Изток».

“Ферибот - Варна”. Това е уникално инженерно съоръжение в Черно море, което съществено обогатява технологичните възможности на Пристанище Варна. С влизането в експлоатация на линията Иличовск - Варна - Поти/Батуми, Варна се превръща във важен логистичен център на най-късия път между Европа и Азия с възможности за преработка на 3,5 млн. тона товари годишно от фериботната връзка. Във Варна единствено има специализирано съоръжение за смяна на коловозите на вагоните от европейския стандарт, на стандарта на страните от ОНД.

Сухо пристанище Варна е складова база, която обслужва пристанището. Разположена е на северния бряг на Варненското езеро на около 4 km западно от пристанище Варна Изток с 6 покрити метални склада с обща площ 14 400 m² и открита складова площ около 60 000 m². Свързано е с добри пътни и ж.п. връзки.

Петролен терминал. Петролната база Варна е разположена на североизточния край на острова между двата канала (стария и новия канал номер 1) и разполага с 3 пирса за претоварване на нефт и нефтопродукти за кораби до 25 000 БРТ, до 20 000 БРТ и до 5 000 БРТ. Терминалът на “Ойлтанкинг-България” осигурява обработката на течни химически товари.

Пристанище за дървен материал. Изградено е на северния бряг на Варненското езеро, западно от гара Тополите. То е проектирано за обработка на 1,5 млн. т. годишно дървен материал. Разполага с 3 кея, с дълбочина 8.75 m; 5 бр. 10 тонни пристанищни крана и един 10 тонен специален складов претоварач, има удобни пътни и Ж.П. възли. Предвижда се разширяване на пристанище “Леспорт” с 13 ха.

Пристанище Тополите. На северния бряг на Варненското езеро под гара Тополите са монтирани са 3 бр. кесони, дълги по 30 m с дълбочина 13.0 m. Направен е драгаж на акваторията на насипното равнище. Изпълнени са оградните диги, пътен достъп откъм входа на Пристанище Леспорт.

В Общината оперират и две пристанища с регионално значение – „Одесос ПБМ -

Варна“ (за обработка на генерални товари, насипни товари и контейнери) и „Поддържане чистотата на морските води - Варна“ (за обработка на генерални товари, контейнери, нефтоналивни и насипни товари), яхтени пристанища: Хидродинамик, Златни пясъци и 7 пристанища със специално предназначение:

Пристанища със специално предназначение:

- "Материално-техническа база" на "СТФ" - АД е пристанище със специално предназначение за местодомуване и ремонтно-възстановителни работи на драгажна, краново-подемна, буксирна и водолазна техника.
- Пристанището на Булярд - Варна е предназначено за корабостроителна и кораборемонтна дейност.
- Пристанище на "МТГ - Делфин" АД е пристанище със специално предназначение за кораборемонт.
- Пристанище със специално предназначение "ПЧМВ" опазва околната среда и извършва почистване на морето от замърсявания;
- Пристанище Одесос ПБМ е пристанище със специално предназначение за строителство и ремонт на плаващи съоръжения.
- "Марианопол" е пристанище със специално предназначение за корабостроене, кораборемонт и нарязване на кораби, и други плавателни средства на скрап.
- Пристанище "ТЕРЕМ - КРЗ Флотски арсенал" е пристанище със специално предназначение извършващо кораборемонтна дейност.

4.1.4. Въздушен транспорт

Летище Варна е гражданско летище за вътрешен и международен транспорт и е второто по големина летище в България. Разположено е на 8 km западно от центъра на града, на територията на 2 общини (Варна и Аксаково). Площта му е 2 414 дка. Аеродрумът на летище Варна е с една писта (ПИК) с дължина 2514 m и ширина 55 m, свързана с пероните с магистрален рулежен път (МРП) и пет броя съединителни пътеки за рулиране (ПР). Разполага с 32 бр. самолетни места и е свързано с международните пътища Е-70 и Е-87. Най-големият тип самолет, който обслужва летището, е „Боинг 747“. Кацането по писта 09 (от запад) може да се осъществява в условията на намалена видимост по първа категория САТ I. Летището оперира 24 часа, без слотове. Има първокласен достъп до града и курортните комплекси на север чрез международен път Е87 и автомагистрала ”Хемус”, а в южна посока чрез автомагистрала “Черно море”. Връзката към град Добрич се осъществява по първокласен път П-29.

Летището разполага с модерно навигационно оборудване и осъществява връзка до повече от 100 дестинации в 57 страни. Полетите са предимно чартърни международни. След тях по значимост за финансовия резултат са международни редовни полети, на трето - вътрешни редовни полети до София, на четвърто - товарни чартърни полети, и на пето - полети с общо предназначение.

В момента Летище Варна е класифицирано с код "4D" по стандартите на ICAO (Международна организация за гражданско въздухоплаване), оценяващ геометричните параметри на летището, наличното оборудване с аеронавигационните средства за кацане, аварийно-спасителното и противопожарното осигуряване.

От края на 2006 г., по силата на договор с българското правителство, Летище Варна е отдадено на концесия за срок от 35 год. на германо-българския консорциум „Фрапорт Туин Стар Еърпорт Мениджмънт" АД.

Пиковата натовареност през летния сезон и разполагаемите площи на терминалите водят до неприемливо ниво на обслужване на пътниците "F" по IATA (Международната асоциация за въздушен транспорт). Необходимо е нивото на обслужване на пътниците да удовлетворява ниво "C" съгласно стандартите по осигуряване на наземното обслужване на IATA.

В таблица 4.2. са отразени самолетодвиженията и броят обслужени пътници на Летище Варна за последните две години.

Таблица 4.2. Самолетодвижения и обслужени пътници на Летище Варна за 2010 г. и 2011 г. (Източник: www.varna-airport.com)

Година	Самолетодвижения	Обслужени пътници
2011 г.	11 263	1 181 832
2012 г.	10 739	1 221 468

Действието на летището е с подчертан сезонен характер на действие, свързан с обслужването на туристи през летния сезон. Периодът от май до първата половина на септември е активен период за дейността на летището, като максимумът е през месеците юли и август. Тогава функционирането на Летище "Варна" създава значителна по площ зона с акустичен дискомфорт. Съответно количеството жители, подложени на наднормено ошумяване, оценено по действащите хигиенни норми е значително. Съгласно изготвения доклад за Оценка на въздействието върху околната среда на Летище "Варна", засегнати са

предимно южната и централна градски части и кв."Трошево".

Тъй като по-голяма част от летището попада в територията на Община Аксаково, то конкретните мероприятия трябва да бъдат отразени в Общинските планове за развитие на двете общини.

4.2. Водоснабдителна и канализационна системи

4.2.1. Водоснабдяване на Община Варна.

Водоснабдяването на Община Варна се осъществява изключително от водоизточници, които се намират извън територията на Общината. При използване пълния капацитет на довеждащите магистрални водопроводи и водоизточници, могат да се подадат до 350 000 m³/d към водоснабдителната система. Според ИПГВР на Варна с това водно количество се задоволява максималното потребление на вода за средносрочен период. В това отношение се променя и нормативната база в синхрон с Европейските изисквания, като се залагат по-малки дневни водоснабдителни норми и по-малки загуби на вода.

За потреблението е характерна сезонна неравномерност, силно увеличено през летния период, особено в курортните зони и населените места с потенциал за развитие на туризъм. Разрастването на населените места, с включване в регулация на нови територии и промяна статута на земеделските земи, без те да са придружени със съответната обезпеченост за осигуряване на водоснабдяването през последните години не може да осигури надеждна услуга на потребителите.

Водните количества, подавани към територията на Общината чрез съществуващите главни водопроводи, са достатъчни да обезпечат населението за период от поне 10 години. В близко бъдеще не се налага реконструкцията им с изключение на необходимите действия по поддръжка и реиновация, поради физическо амортизиране. Главните довеждащи водопроводи имат проводимост, достатъчна за доставяне на разчетните водни количества, но е необходимо да се гарантира висока надеждност.

Таблица 4.3. показва количествата събрани, пречистени и доставени води за общественото водоснабдяване и напоителните системи на област Варна, както и загубите при транспорта на водата.

Таблица 4.3. Количества събрани, пречистени и доставени води за област Варна и загуби при транспорта им (Източник:НСИ).

Година	Постъпила вода във водопроводната система (подадена вода) ²	Доставена вода (млн. куб.м)			в това число за:		Загуби при транспорта на водата (млн. куб.м)	Дял на загубите при транспорта на водата %
		Общо	в т.ч. питейна		домакинства	напояване		
			Общо	в т.ч. третирана				
2007	119,94	78,00	26,27	14,57	16,59	0,48	41,94	35,0
2008	121,39	73,96	25,24	14,32	16,63	0,34	47,43	39,1
2009	106,89	59,87	25,67	11,88	16,78	0,54	47,02	44,0
2010	117,24	68,75	25,16	12,73	16,41	0,21	48,49	41,4

Трябва да се отбележи, че докато за периода 2007 г. – 2010 г. загубите при транспорта на водата за страната като цяло от 62,2% намаляват на 57,6, то за Област Варна тенденцията не е благоприятна: загубите нарастват от 35% до 41,4,% през същия период, като пикът 44% е през 2009г.

Основните водоизточници за Община Варна са:

- Язовир “Камчия”;
- Девненски извори;
- Водоснабдителна система “Батова”;
- Водоснабдителна система “Паша дере”.

Язовир “Камчия” се намира на около 120 km от град Варна по горното течение на р.Луда Камчия. Проектният му обем е 228 мил m³. Събира предимно повърхностни води от снеготопене и валежи и по-рядко - от извори. Посредством изградената деривация”Китка-Варна” с дебит 1800 l/s, ползваните от яз. „Камчия” годишни водни количества за питейно битово водоснабдяване от „ВиК” ООД-Варна варират от 37,694 млн.м³ през 2011 г. до 39,041

млн.м³ през 2008 г. Предвид на това, че язовирът е открит водоем, съществува потенциална възможност, както за пряко, така и за косвено замърсяване на водите му. Природен фактор, който оказва влияние върху замърсяването на водите от язовира са продължителните засушавания, водещи до достигане минимума на санитарния обем на язовира. Разрешеното за ползване водно количество от язовира е до 1,94 м³/сек. От извършения мониторинг през 2011 г. наднормено съдържание за води от категория А1 е установено по отношение на физикохимичните показатели за амониеви йони, нитритен азот, повърхностно-активни вещества (ПАВ), манган, а от микробиологичните показатели – за коли-форми, като установените концентрации са в нормите за питейни води от категорията А2. Това предполага предварителна обработка на ползваните води (механична, химична и дезинфекция). Град Варна няма ПСПВ и разчита на ПСПВ при язовира, стопанисвана от „ВиК” АД - Бургас.

Девненските извори са разположени на територията на град Девня, и включват около 25 самостоятелни изходища на подземни води със сумарен дебит 3400 l/s. Изворите са възходящи, напорни и с повишена температура (средно 18 градуса) като водите са хидрокарбонатно-магнезиево-калциеви, пресни, твърди до много твърди. В района на “Девненските извори” съществуват значителен брой потенциални замърсители на питейните води, но поради добрата естествена защитеност на малмо-валанжинския водоносен хоризонт (мощно покритие от водоплътни хотривски мергели) те не могат да бъдат фактор за влошаване качествата на изворните води.

Водоснабдителната система “Батова” се намира на около 10 km северно от град Варна, в землището на с. Орешак. Изградена е от 40 броя каптажи, събирателни шахти, шахтови кладенци и централна помпена станция. Водите ѝ са пукнатинно-карстови и се влияят от падналите атмосферни валежи. Средният дебит на водоснабдителната система е 95-100 l/s, средният коефициент на филтрация 218 m/d и водопроводимостта - 286 m/d. По химичен състав водите са хидрокарбонатно-калциево-магнезиеви, пресни, средно до много твърди, температура - 12 градуса. Природени фактори, които оказват влияние върху замърсяването на отделните водоизточници от групата са плиткото залягане на подземните води и маломощното глинесто покритие на водоносния хоризонт.

Водоснабдителна система “Паша дере” се намира на 4.5 km източно от с. Приселци. Включва 8 броя сондажи с дълбочина 60 - 130 m. Сондажите са на самоизлив с дебит от 1.5-12 l/s. По химичен състав подземните води са хидрокарбонатно-калциеви, пресни с обща твърдост 7.8 mgеq/l; рН - 7.2; температура - 13.5 градуса. Потенциални източници на

замърсяване са: агрохимичната обработка, битови и отпадни води, сметища, торища и животновъдни ферми, разположени във водосборната област.

За почти цялата територия на Общината, услугите по водоснабдяване и канализация се извършват от Водния оператор "В и К - Варна" ООД. Това е стратегическа фирма, която поддържа, експлоатира и стопанисва водоснабдителните и канализационните мрежи, системи, съоръжения и пречиствателни станции. **Дружеството е с участие 51% собственост на държавата**, чрез Министъра на регионалното развитие и благоустройство, и 49% собственост на Общината. Само за К.К."Златни пясъци" Водният оператор е "В и К - Златни пясъци" ООД, изцяло частно дружество.

На територията на Община Варна няма Пречиствателна станция за питейни води, която да третира водните количества, подавани в мрежата на "В и К" ООД Варна. Водата, постъпваща от деривацията Китка – Варна, преминава през ПСПВ при язовир Камчия, която се експлоатира от "В и К" АД Бургас. Останалите водоизточници с незначителни отклонения, не изискват пречистване за питейно-битово водоснабдяване, а само дезинфекция.

Голям неизползван потенциал се крие в местните водоизточници - подземните води от пет водоносни хоризонта, които в преобладаващата си част са хипотермални. Приблизителната ресурсна оценка на всички хоризонти на 1 900 - 2 250 l/s. За аварийно водоснабдяване на град Варна и селищата от Варненска област, през 2003 год. е построена ПС "Цонево", която се захранва от язовир "Цонево". Съоръжението може да се използва за питейно-битово водоснабдяване само при аварийна ситуация, обявена от компетентни органи.

На територията на Община Варна са изградени и в експлоатация 51 броя водоеми с общ полезен обем 130620 m³. Съществен проблем е разположението на водоемите, голямата част, от които са концентрирани в средната ивица на северния град и са значително отдалечени от голям брой обитатели.

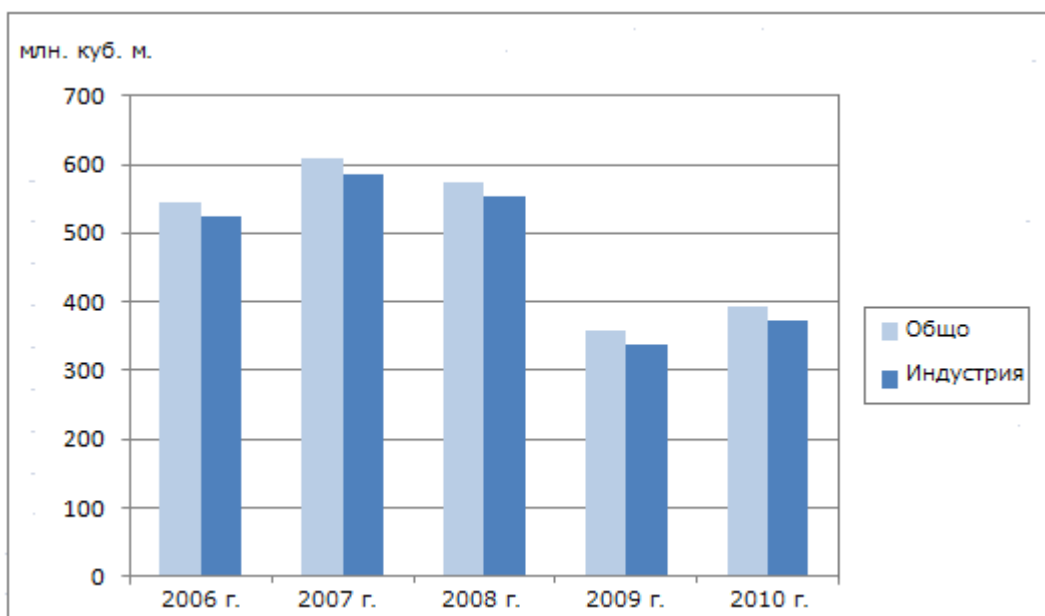
Използваната вода по дейности за Област Варна е показана в таблица 4.4. От нея се вижда, че за периода 2007г. – 2010 г. количеството на използваната вода в област Варна като цяло и в индустрията е намаляло, но в домакинствата бележи слабо нарастване.

Таблица 4.4. Използвана вода по дейности за Област Варна. (Източник: НСИ).

Година	Общо	Селско стопанство	в т.ч напояване	Индустрия	Услуги	Домакинства
2006	544,92	0,41	0,13	522,82	5,59	16,11
2007	607,69	0,74	0,28	585,01	5,35	16,59
2008	575,22	0,63	0,24	552,74	5,22	16,63
2009	358,71	0,85	0,40	336,49	4,60	16,78
2010	393,47	0,63	0,14	373,28	3,14	16,41

На фигура 4.9. е изобразено количеството използвана вода като цяло и в индустрията в Област Варна за периода 2006 г. – 2010 г.

Фигура 4.9. Количество използвана вода в Област Варна (Източник: НСИ).

Може да се заключи, че за периода 2007 – 2010 г. количеството използваната вода в индустрията на Област Варна представлява преобладаващ дял от общото количество използвана вода.

Количествата използваната дневно питейна вода от общественото водоснабдяване за страната, СИР и Област Варна (средно на човек) са показани в таблица 4.5.

Таблица 4.5. Използвана дневно питейна вода (л./чов.) от домакинствата от общественото водоснабдяване (ВИК) (Източник: НСИ).

Година	Общо за страната	СИР	Област Варна
		л./чов./ден	
2006	96	85	96
2007	100	89	99
2008	99	86	99
2009	99	85	99
2010	97	87	97

По ползвана дневно питейна вода на човек от населението, Областта се доближава до средните стойности за страната, които са по - високи от тези за Североизточен район.

Според ИПГВР на Варна, най-сериозни проблеми във водоснабдяването има при развитието на Общината в южна посока, където водопроводите и съоръженията осигуряват със сезонен недостиг настоящите потребности. При развитие на южните приградски територии е необходимо изграждане на главни водопроводи и водоеми, предпоставка за развитие на разпределителната мрежа. В този район е кв. Галата, където потребителите изпитват регулярен дефицит на вода през летния период. Причината е повишеното потребление за курортни и земеделски нужди, като голяма част от капацитета на довеждащия водопровод от "Паша дере" се изразходва попълно в селищно образувание Ракитника и вилната зона над хижа "Ветеран". Проблемът е недостиг на водни количества към водоемите на кв.Галата. Другият източник на вода за кв.Галата" е от помпена станция "Лазурен бряг" в кв. Аспарухово", която работи при относително висок напор. Част от водните количества се отнемат попълно за вилна зона Зеленика и други прилежащи територии. Решението на проблема е в реконструкция на напорния водопровод и преоборудване на помпената станция, които ще доведат до увеличаване на проводимостта на тази система. Това ще бъде и основният източник на вода за квартала, а водните количества от "Паша дере" ще останат за териториите южно от Галата.

Според ИПГВР на Община Варна, вилните зони "Боровец" ще се водоснабдят заедно с кв.Галата от помпена станция Аспарухово-1, откъдето и понастоящем е водоснабдена зоната. Ще се ликвидират отклоненията от напорната тръба и тя ще захрани директно водоема. Другият източник на вода за снабдяване на зоната е от проектна помпена станция Аспарухово-2 като водата се изтласква във водоем от 500м³ при "Арап табия". Това осигурява допълнително водоснабдяване за кв.Галата, заедно с прилежащите вилни зони. Освободената вода от водопровода „Паша дере – Галата” ще се подава за вилни зони "Ракитника" и "Прибой". Необходимо да се изгради нова водопроводна мрежа, а съществуващата да се актуализира, както и да се изградят водоеми на подходяща кота, за

които са заявени площадки с разработката “Южни приградски територии”.

Северните приградски територии с по-голяма надморска височина нямат устойчиво решение за осигуряване на необходимите водни количества и за тяхното развитие важно значение има изграждането на необходимите водоеми за Шеста зона. В момента действат ред локални помпени станции на частни сдружения. Вилните зони “Добрева чешма” и “ТВ кула” са в този район, който е по-слабо развит по отношение на строителството и е частично водоснабден от система “Батова”. Водните количества са недостатъчни за развиване на пълния потенциал на територията и трябва да се търсят нови устойчиви решения за водоснабдяване.

Важен елемент от развитието на водоснабдителната мрежа е изграждане продължението на главен водопровод “Варна – Зл.Пясъци 3-ти етап”, осигуряващ цялото водно количество за битови и противопожарни нужди за териториите от ж.к.”Бриз” до К.К.”Зл.Пясъци”. Все още не е утвърдено трасе. Изграждането му е предпоставка за поетапно изключване на старите магистрални водопроводи и преустройство на разпределителната мрежа, в съответствие с дългосрочната програма на “В и К - Варна” ООД за намаляване на загубите.

В тази зона курортните комплекси, които са причина за изключително сезонния характер на потреблението и някои селищни образувания имат особености и проблеми, свързани с водоснабдяването, както следва:

К.К.“Златни Пясъци” има развита водопроводна инфраструктура, която почти изцяло е в активите на собствено експлоатиращо предприятие. “В и К” ООД са във владение на малка част от системата – магистралните довеждащи водопроводи и част от водоемите връзката към в.к.”Ривиера” и др. Основното хранване с вода е от собствен водоизточник – сондажа с дълбочина около 1500 метра и дебит 100 л/с при яхтеното пристанище. Водата е от малмо-валанжския хоризонт и с отклонения от стандарта. В експлоатация е и пречиствателна станция на две площадки – отстраняване на сероводород при водовземаването и третиране за мътност и дезинфекция при водоемите, докдето водата отива през помпена станция. Към мрежата водата постъпва с температура по-висока от допустимата през летния период, което освен недостатък има и предимство, че се пести енергия при загряване за битови нужди. Водопроводната мрежа в комплекса е реконструирана значително през последните години, така че да задоволява потребностите на новото строителство. Въпреки това все по-често се отчита недостиг на напор, като следствие от повишеното водопотребление. Засилва се тенденцията за увеличаване на водните количества от довеждащите водопроводи на “В и К”

ООД, но надеждна възможност за това ще има след въвеждане в експлоатация на строящия се магистрален водопровод Трети етап.

В кварталите “Изгрев” и “Бриз”, има бурно развитие на строителството и силно нарастващи проблеми с В и К инфраструктурата. Регулацията не е проведена, а строителството на обектите е през частични изменения на устройствените планове. Няма одобрени идейни проекти на окончателните водопроводна и канализационна мрежи. Изграждат се нови водопроводи, с краткосрочна перспектива за нуждите на конкретни строежи, трасетата са прокараны по съществуващата регулация, за да не се засягат интереси на отделни собственици. През територията преминават някои магистрални водопроводи и в много случаи при новото строителство не са спазени нормативните сервитутни отстояния от тях. Необходимо е да бъде проведена окончателна регулация и тогава да бъде изградена водопроводната мрежа по одобрен цялостен идеен проект.

Във вилните зони “Св. Никола” и “Горна Трака” няма проведена окончателна регулация и проблемите с водоснабдяването са аналогични на тези в кв.”Бриз”. Допълнително усложняване на проблема се получава и от особеностите на терена. Има части от територията, които не могат да бъдат водоснабдени от пета зона с наличния напор. Няма и техническа възможност да бъде изграден захранващ водопровод от шеста зона. Това налага захранване от шеста зона през помпени станции. **В К.К. “Св.св.Константин и Елена”** е необходимо изясняване на собствеността и оттам задълженията за поддръжка на съществуващата водопроводна мрежа. Захранването е през магистралните водопроводи Варна – Зл.Пясъци. От Първи етап има връзка към водоеми 350 куб.м на кота 84,30/81,00. От същия водоем обратно се захранва мрежата в комплекса с осигурен дебит от порядъка на 100 л/с. Другата главна връзка е от Втори етап от облекчителна шахта и междинен водоем 2 x 500 куб.м на кота 85,00/81,00. Налага се пълна реконструкция на захранващите връзки с разпределителните шахти към водопроводите в комплекса, както и част от трасето на магистралния водопровод Е \varnothing 300, които са в конфликт с новото застрояване. Необходимо е да се развие водопроводната мрежа като се изградят значителен брой нови и се реновират стари участъци. За това има стратегия от собственика на комплекса и заявени инвестиционни намерения. Предвидено е да се изгради дублираща водопроводна мрежа за техническа вода от собствен водоизточник, така че нуждите за оросяване да не се задоволяват с питейна вода.

Територията на К.К.”Чайка” и вилните зони “Ален мак” и “Дъбрава” се захранва основно от водоем “Елпром”. В оперативните планове на “В и К” ООД е предвидено да се изгради нова връзка към водоема с помпена станция от магистрален водопровод “Варна –

Златни пясъци” II етап в района на съществуващ водоем на Министерски съвет, който в момента не е в експлоатация и може да бъде използван за черпателен резервоар. Разпределителната мрежа трябва да се реконструира с проводимост, съобразно увеличеното потребление и с трасета по окончателната регулация след провеждането ѝ.

Територията на селищно образувание „Перчемлията” е отдалечена от урбанизираните зони на Общината с надморска височина над кота 250,00 и решенията за инфраструктурата са относително самостоятелни. Необходимо е да се намери подходящо място за водоем на възможно най-висока кота и до него през помпен напор да се качи водата.

Бурното строителство в Централна градска част през последните десет години изчерпа капацитета на обслужващата го водопроводна мрежа. Тръбите са в добро състояние, но с относително малки диаметри и недостатъчна проводимост за новото потребление. Напорите в мрежата са ограничени за снижаване на аварията, а новото строителство е със значително по-висока етажност от старото. Зачестяват случаите на недостиг на свободен напор към високите етажи и необходимост от монтаж на локални помпено-хидрофорни уредби, които подобряват потреблението в сградите, но влияят негативно на работния режим на водопроводите с директно черпене от уличната мрежа. В тази част на града е необходима мащабна реконструкция на водопроводната мрежа съобразно с неимоверно увеличения брой обитатели.

Приморски парк е специфична зона на град Варна, където проблемите по инфраструктурата се решават хаотично и по спешност. Водопроводната мрежа е частично развита със смесена собственост – частично на “В и К” ООД, на Общината и на частни инвеститори. Значителна част от водопроводите са изградени като оросителна система, но към тях са присъединени обекти с водопотребление. Има изготвен ПУП за целия Приморски парк, но не влязъл в сила. По крайбрежната зона работят значителен брой заведения и атракциони с временен статут. Част от територията е с частен собственик, който има инвестиционна програма за изграждане на инфраструктурата, в съответствие с предвижданията на ПУП. Съществуващата водопроводна мрежа е стара и изградена при строителството на обслужващите обекти в началото на миналия век. В следствие е доразвивана за нуждите на “Паркстрой” и “Лазурен бряг”, в съответствие с новите функции.

Основните проблеми на водоснабдяването в Община Варна биха могли да се групират така:

1. Загубите на вода като разлика между подаваните и инкасираните водни количества за последните години са над 60%, произтичащи от състоянието на мрежата.

Необходимо е да се снижат до 20% от средно денонощното потребление, в съответствие с европейските стандарти и това е големият резерв на водоснабдителната система. Липсата на средства за превантивна поддръжка и навременна подмяна са довели до голямо влошаване на водопроводните системи и затова голямата част от тях трябва да бъдат подменени.

2. Обезпечаването за риска от възможни аварии е проблемно в довеждащите водопроводи, водовземните съоръжения, помпените станции и контролните системи, както и на свързаните с тези аварии неблагоприятни последици. Това е валидно с още по-голяма сила за южните части от града, които се захранват практически от един водопровод без алтернатива.

3. Водопроводите в старата част на града са от стоманени и чугунени тръби с диаметри 100 и 80 mm., в добро техническо състояние, но с проводимост много по-малка от необходимата за новите нужди, тъй като в тази част има висок инвестиционен интерес, а параметрите на новото строителство надвишават в пъти тези на старите сгради.

4. Водопроводите, изградени в периода 1950 г. – 1990 г. са етернитови и стоманени, в съответствие с разчетите на жилищните комплекси, за които са предназначени, със значително по-добра проводимост, отнесена към перспективното водопотребление, но в много по-лошо техническо състояние (надеждност, брой аварии, течове и др.)

5. Водопроводите, строени в периода от 1990 г. - 2005 г., са изградени изключително от частни инвеститори за локално решаване на проблеми с краткосрочна перспектива. Най-общо представляват разклонения на съществуващите В и К мрежи за нуждите на конкретни групи строежи в нови терени за строителство. Проводимостта им е определяна по съображения на инвеститорите, с минимални нормативно допустими диаметри или дори по-малки с обосновка за временно решение. Тръбопроводите от този период са предимно в добро техническо състояние, но с ограничена перспектива за ползването им.

6. Трасетата на магистралните водопроводи през урбанизираните територии – довеждащите към града и тези в посока Златни Пясъци са определяни изключително по технически и строителни съображения, тъй като по време на строителството им терените са били държавни или общински. След 1990 година започват да възникват конфликти, които нарастват като брой с инвестиционните намерения на новите собственици на имотите и сервитутните отстояния от тръбопроводите. Правени са множество байпасни връзки за

освобождаване на строителни площадки, а също има значителен брой строежи в недопустима близост до водопроводите. Преминаването на трасетата през частни имоти силно ограничава и затруднява достъпа до тях за ремонтни работи и профилактика. Огромният процент на загуби на вода се дължи както на течове, така и на нерегламентирани включвания за безконтролно водочерпене.

7. За голяма част от териториите, урбанизирани в последните години, но с интензивно строителство и инвеститорски интерес, не са осигурени дори парцелите за разчетните водоеми. Това трябва да стане с ПУП за съответната територия и параметрите им да се определят във В и К схемите, според конкретните условия. Най-важният проблем при планиране на водоемите е осигуряване на подходяща площадка с достатъчна площ, на необходимата географска кога, възможност за устройване на санитарно-охранителна зона и с осигурен достъп за строителство и експлоатация.

4.2.2. Канализационна система на Община Варна

Община Варна се характеризира с много висока степен на изграденост на канализационната мрежа. Това е предпоставка за отвеждането и пречистването на отпадъчните води и заустването им в съответния водоприемник и има важно значение за поддържането на благоприятна и здравословна жизнена среда, опазване на водните ресурси от замърсяване и поддържане на екологичното равновесие. Таблица 4.6. показва промените на процента от населението в Област Варна, ползващо канализация и Пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ). Вижда се, че процентът на населението, обхванато от ПСОВ расте много слабо, но е далечно от 100%.

Таблица 4.6. Дял на населението в селища с обществена канализация и ПСОВ за Област Варна (Източник: НСИ).

Година	Дял на населението, свързано с обществена канализация (%)	Дял на населението, обхванато от ПСОВ		Дял на населението, свързано с обществена канализация без пречистване (%)
		Общо (%)	в т.ч. с поне вторично третиране	
2007	84,0	84,0	79,8	0,0
2008	84,1	84,1	80,5	0,0
2009	84,4	84,4	80,8	0,0
2010	84,8	84,8	81,3	0,0
2011	85,1	85,1	82,3	0,0

Град Варна е канализиран около 93% и има 10 канални помпени станции. Изградените канализации са от смесена и разделна система. Построената преди повече от 50 години канална мрежа на централното градско ядро е изпълнена по смесената система, т.е. система от преливници я облекчават по време на дъжд, като преливните води се заустват в море и езеро, при което в крайбрежните зони попадат води, чийто качества не съответстват на нормативните изисквания. Експлоатационното състояние не навсякъде е добро. Поради моралната и физическа амортизираност най-малко 20% се нуждаят от реконструкция, а в някои случаи от цялостна подмяна. В резултат от увеличената гъстота на консуматорите и увеличената консумация на вода се стига до претоварване на мрежата. Едновременно с това се е стигнало и до физическото износване на много участъци.

Проектите, свързани с укрепване на свлачищните участъци третират възможности за развитие на канализационните системи и подобряване състоянието на магистралните водопроводи. Все още остават нереализирани някои обекти по канализацията, които имат значение за опазване на водите на Черно море. **По степен на изграденост канализационната система има значително изоставане, спрямо водоснабдителната система.**

Останалите населени места в Общината са канализирани около 69%. На територията на Общината има селища (с. Константиново, с. Звездица, с. Казашко, част от квартал Галата), които са без канализационна мрежа. През последните години близо 30 000 дка земеделска земя е включена в строителни полигони, формиращи “селищни образувания”. На практика голяма част от тази територия също е изцяло без канализационна система, а това е пряка заплаха за общата устойчивост на терените.

В част от по-малките селища на Общината канализационните мрежи са изградени по стопански начин, без да са съобразени с нормативните изисквания. Поради моралната и физическа амортизация, най-малко 20% се нуждаят от реконструкция, а в някои случаи, като в централната градска част на град Варна, и от цялостна подмяна поради невъзможност да се провеждат отпадъчните води на всички потребители.

Отвеждането на дъждовните води става към морето чрез система от колекторни тръбопроводи, открити канавки и охранителни канали, разделно от битовата канализация. Най-интензивни са валежите през лятото, когато са най-изострени проблемите със замърсяване на крайбрежието. Това има отношение към оразмерителната проводимост на деретата и каналите и налага задължителни мероприятия за поддръжка, които да се извършват планово и режимно.

Необходимо е в урбанизираните територии, деретата да са облицовани и коригирани, по цялата си дължина, което ще подобри възможността за провеждане на бедствени валежи. Необходимо е да се изготви стратегия за поддържане на деретата, съобразени с всички заинтересовани страни за редовното им почистване и поддържане, включително и растителността в необлицованите участъци. Това предполага, че собствеността на деретата не може да бъде частна, каквито случаи вече се наблюдават, включително и застрояване, в резултат на реституционни процеси.

В централната градска част, канализационната мрежа е изпълнена по смесената система с преливници, които я облекчават по време на дъжд, като преливните води се заустват в море и езеро. Поради увеличената гъстота на консуматорите и увеличената консумация на вода се стига до претоварване на мрежата. Това влошава екологичната обстановка на плажовете и крайбрежните морски води и е предмет на мониторинг, предписания и критики. За осигуряване на екологично съобразни условия и здравословна среда за крайбрежието и акваторията, като най-притегателно място на града, е необходимо да се предприемат ред устройствени и експлоатационни мерки за отвеждане на битовите и провеждане на атмосферните отпадъчни води.

Чрез изградената канализационна мрежа по-голямата част от територията на Общината включва отпадъчните си води в главната пречиствателна станция на града – ПСОВ Варна. Довеждащият колектор е с голяма проводимост и удовлетворява оттока на битовите води с резерв за цялата обслужвана територия - от кв.Виница, с включените към него помпените подеми от К.К."Св. Константин и Елена", както и всички обекти от прилежащите Северни приградски територии.

Южните приградски територии чрез съществуващата канализационна мрежа включват водите си в главна помпена станция, която прехвърля водните количества към ПСОВ-Варна. Принципно се предвижда постепенно ликвидиране на локалните пречиствателни станции и пренос на водните количества, така че да се ликвидират и морските зауствания.

Преобладаващо вилните зони са без канализационна мрежа и се използват полузаконни методи за почвено попиване. Стихийното строителство води до санитарни и екологични последици. За голяма част от териториите, в които е необходимо да се изгради нова канализация, има потенциална опасност от активизиране на свлачищни процеси.

Територията на Общината може да се раздели условно на три части в зависимост от това, към коя от трите основни ПСОВ, са отведени отпадните води.

Северна територия: разположена е в района северно от КК „Св.св. Константин и Елена" и се включва към ПСОВ - „Зл. пясъци".

Канализационна мрежа е изградена едновременно с изграждането на курортната база в последните 40 години, така че да отговаря на изискванията ѝ. През годините са правени частични реконструкции предимно на отвеждащите колектори. Главният колектор „Чайка" е с начало в комплекс „Ален мак" и насочен на север - включен в колекторите на КК „Зл.Пясъци" и ПСОВ. Изграждането му трябва да се завърши, за да се осигури отвеждането на непрекъснато растящите количества отпадни води от цялата прилежаща територия.

КК „Златни пясъци" и прилежащите територии обхващат множество хотели, жилища, заведения за хранене, атракции, басейни и др. Най- голяма е натовареността през активния летен сезон, докато през зимата броят на хората в комплекса намалява до няколко хиляди души, постоянно живеещи в района. Канализацията на К.К. “Златни Пясъци” е от разделен тип. Отпадъчната вода, основно битова, се събира в канализация и се отвежда към пречиствателна станция. Дъждовната канализация до момента е частично изградена и дъждовните води също постъпват в ПСОВ чрез битовата канализация., което води до голямо хидравлично натоварване. Канализацията е частично реконструирана, съобразно новото застрояване, но проводимостта ѝ като цяло не е значително увеличена. Има ограничение за новите инвестиционни проекти и не се допуска присъединяване на нови потребители, затова някои готови строежи не могат да бъдат въведени в експлоатация и чакат решението на проблема с канализацията. **Проблемът ще се реши с изграждането на новата ПСОВ.**

Основна територия: северно от новия плавателен канал, от К.К. „Св.св. Константин и Елена" на север до склоновете на Клисе баир, на запад. Към него са включени или се включват и части от територията на община Аксаково. Цялата тази територия, чрез изградената канализационна мрежа се включва в ПСОВ-Варна.

Канализационната мрежа на централното градско ядро между охранителните канали е построена преди повече от 50 години по смесената система. Система от преливници я облекчава по време на дъжд, като преливните води се заустват в море и езеро. Поради увеличената гъстота на консуматорите и увеличената консумация на вода се стига до претоварване на мрежата. Много участъци от мрежата са физически износени. Прилежащите към тази територия вилни зони са без или с частично изградена канализационна мрежа.

За да се решат проблемите е необходимо да се облекчи съществуващата канализационна мрежа като се построят КПС „Акациите" с тласкател до II ГПК за да се намали притока от 19, 20 и 21 микрорайони към централната градска част и колектор

„Битоля Пирин“ за да се намали общо товара. Наложителна е и подмяната на физически износената канализационна мрежа и реконструкцията ѝ в някои от микрорайоните. Трябва да се довърши реконструкцията на канализационната мрежа на К.К. „Св.Св. Константин и Елена“, значителна част от строителните работи на която са изпълнени. След реализиране на проекта ще се решат екологичните проблеми и ще бъде осигурена необходимата инфраструктура в курортния комплекс. Също така трябва да се намалят количествата органична материя (БПК - 50% и неразтворени вещества - 57%) и плаващи частички в местата на заустване на дъждовни канали при Офицерския плаж, при калните бани и при вълнолома.

Не търпи отлагане привеждането в нормално експлоатационно състояние на две от главните съоръжения на системата за отвеждане на дъждовните води - Пристанищния колектор и Шокърския канал, като най-големи замърсители на акваторията. След това трябва да се направи окончателна преценка за необходимите нови строителни мероприятия, включително и морско заустване извън зоната за активно ползване.

Южна територия: разположена е на юг от новия плавателен канал и обхваща в тази посока цялата площ на Общината. Тази територия включва водите си в Канално Помпена Станция „Аспарухово“, която е главна помпена станция за трансфер към ПСОВ - Варна през езерото.

Построената през 60-те години основната част на мрежата (колектори и помпени станции) е претоварена поради увеличение на населението, на консумираната и отведена вода и необходимостта да се включат външни консуматори кв. Галата и новите урбанизирани територии, селищни образувания и вилни зони. За решаване на проблемите се налага реконструкция на основните колектори и КПС на квартал Аспарухово.

В кв. Галата е изградена изцяло канализационната мрежа. Необходимо е до изграждането ѝ, за да са спазени санитарните норми осуетят свлачищни процеси. За жилищните територии на с. Звезда е необходимо построяването на канализационна мрежа, каквато сега липсва. Пречистването ще бъде комбинирано - индивидуални септични ями във всеки парцел и биологично езеро за цялото село, осигуряващо биологичното пречистване на отпадните води. Всички прилежащи към тази територия вилни зони са без канализационна мрежа. Стихийното строителство (в много случаи незаконно) води до негативни санитарни и екологични последици и процеси на активизиране на потенциални свлачища. Всички зони трябва да се канализират последователно като се започне от тези, които ще се решат чрез гравитачен метод.

Релефът на южните територии е разнообразен, което създава затруднения за изграждане на обща канализационна мрежа. **Препоръчително е събирането на отпадъчните води към обща Пречиствателна станция и ликвидиране на локалните съоръжения.**

За разрешаване на част от проблемите с канализацията на територията на Община Варна, през 2008г. Общината сключва договор с МОСВ за „Техническа помощ за подготовка на инвестиционни проекти по Приоритетна ос 1 на ОП ”Околна среда” (ОПОС) за обекти в Община Варна”. В рамките на проекта, който приключва на 30.06.2013 г., се разработват 16 инвестиционни проекта за реконструкция/изграждане/модернизация на ВиК мрежата на град Варна и селищните образувания и воден мастър план на Варна.

Общината е може би с най-много пречиствателни станции в България. Разположението на някои от тях е илюстрирано на фигура 4.10. Тяхното изграждане е извършвано през продължителен период от време, без цялостна за региона концепция за пречистване на отпадъчните води. Станциите заустват пречистените води директно в Черно море или чрез Варненското езеро в него. Локалните промишлени пречиствателни станции не винаги осигуряват в достатъчна степен намаление на съдържанието на тежки метали. По този начин те претоварват ПСОВ - Варна и отпадащите от нея утайки съдържат тежки метали.

Фигура 4.10. Градски пречиствателни станции за отпадни води (ПСОВ) (Източник: ПРЧБР).

През последните години се осъществява мащабна проектна и инвеститорска дейност по реконструкция и реорганизация на повечето от ПСОВ.

Във Варненското езеро се заустват пречистените отпадъчни води на следните ПСОВ на територията на Общината:

ГПСОВ "Варна" за механично и биологично пречистване. Тя е най-голямата в обхвата на Черноморския район за управление на водите и трета по големина в страната. Освен отпадъчните води от град Варна, пречиства и тези на Аксаково и селата Каменар, Тополи, Езерово и Игнатиево (последното от миналата година е обявено за град). Предстои включване или са в процес на включване на отпадъчните води от ПСОВ на кварталите „Аспаруово” и „Галата”, както и на курортните комплекси „Св. Св. Константин и Елена”, „Слънчев ден”, „Евксиновград”, както и на прилежащите вилни зони. Пречистените отпадъчни води след станцията се заустват в Тел дере, в северозападната част на Варненско езеро. Въпреки високата степен на пречистване, от заустването на ПСОВ - Варна в приемника Варненско езеро, се отчита значително повишаване на биологичните товари. Това е значителен екологичен проблем. Информация за ГПСОВ „Варна” се съдържа в Таблица 4.7. От нея е видно, че за периода 2006 г. – 2011 г. по показател общ азот и фосфор, степента на пречистване не отговаря на нормите. Не съществува алтернатива за морско заустване на пречистените отпадъчни води и за да се осигури изграждане на второ биологично стъпало и да се подобри степента на пречистване по отношение на азот и фосфор е наложителна реконструкция на ПСОВ - Варна. Чрез нея ще се осигури увеличаване интензивността на обработка на утайките, за да могат да се ползват като тор в селското стопанство.

Таблица 4.7. Основни показатели за ГПСОВ „Варна” за периода 2006 г. - 2012 г.
(Източник: РИОСВ-Варна, 2012 г.).

Показател	Норма	2006 г.	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.
Активна реакция рН	6,0-8.5	7,11/ 7,04	7,02/7,13	7,5/7,15	7,73/7,91	7,73/7,68	7,13/7,51	7,73
		mg/dm³						
Неразтворени в-ва – НВ	35	31/84	58/18	30/52	30/34	18/46	32/89	21
БПК ₅	25	6/7,5	19/17	24/47	18/17	3/3	9,5/5	3,5
ХПК	125	21/45	48/49	48/93	45/33	17/ 15	22/21	13
Общ азот	10	23,71/15 ,5	12,3/11,7 1	10,8/15,1	14,99/14, 9	12,1/15,9	12,5/8,55	5,7
Общ фосфор	1	4,46/5,2 2	4,6/4,82	3,5/4,44	3,01/2,94	2,24/ 2,37	3,08/1,31	0,702

През 2012 г. Община Варна сключва договор с МОСВ по ОПОС за изпълнение на проект „Реконструкция и модернизация на ПСОВ Варна – втори етап и изграждане на КПС ”Акациите” и тласкател, град Варна”. Проектът цели опазване на водите по Черноморското крайбрежие и подобряване на тяхното качество посредством осигуряване на необходимата степен на пречистване на отпадъчните води от ПСОВ - Варна в съответствие с изискванията на Директива 91/271/ЕИО по отношение на показател общ фосфор.

Понастоящем една част от биологически пречистените води се ползват за напояване на селскостопански култури. Необходимо е от една страна да се увеличат площите за напояване и от друга да се проучат варианти за използване след допречистването им като условно чисти в промишлеността на Варна и Девня, като се освободят ползваните питейни води.

- **„СБАЛПФЗ” ЕООД. гр. Варна (пречиствателна станция за битово-фекални отпадъчни води).**

- **„Одесос ПБМ” АД, гр. Варна - автомивка.** Пречистените в станцията отпадъчни води се заустват след тристепенен каломаслоуловител.

- **„Електа” ООД. гр. Варна - предприятие за морски и сладководни продукти.**

След Варненско езеро пречистените води се вливат в Черно море.

Локалните пречиствателни станции на производствените предприятия трябва да се реконструират така, че да осигурят в достатъчна степен намаление на съдържанието си на тежки метали, защото сега работят неефективно и претоварват ПСОВ - Варна.

Директно в Черно море се заустват пречистените отпадъчни води на следните ПСОВ на територията на Общината:

- **ПСОВ "Златни пясъци" (за механично и биологично пречистване).** Изградена е преди повече от 40 години с производителност, отговаряща на тогавашния брой туристи по разчетите на курортния комплекс. В последните 10 – 15 години легловата база се увеличи значително. Всички стари хотели са реконструирани, построиха се много нови туристически и жилищни сгради и силно нарасна броя на басейните. ПСОВ е в изключително лошо състояние и не изпълнява поставената и задача. Пречистените отпадъчни води след ПСОВ се заустват с качество, далеч от законовите минимални изисквания, на 750 м. от изхода на станцията в Черно море, в район за съществуващо и перспективно ползване. Заустването се извършва от няколко различни участъка. Първият е през площадката на ПСОВ и е от тръба $\varnothing 1000$ mm с ревизионни шахти. Към него е заустен преливник от довеждащите колектори,

който с подприщване насочва към морето водните количества надвишаващи производителността на входната помпена станция.

През активния туристически сезон постъпващите за пречистване води в станцията надхвърлят над 2 пъти капацитета ѝ. Установени са отклонения в качеството на пречистените води по отношения на общ азот и общ фосфор. Площадката на ПСОВ е в противоречие със санитарно-хигиенните изисквания и не могат да се спазят нормативните ограничения за минимално отстояние до жилищни и обслужващи обекти.

През 2011 г. Община Варна сключва договор с МОСВ за „Подготовка и изпълнение на проект за развитие на инфраструктурата за отпадъчни води в агломерация КК”Златни пясъци”, Община Варна” по ОПОС. Проектът, който ще приключи на 21.03.2015 г. се реализира на 2 етапа:

1-ви етап – техническа помощ за постигане на пълна проектна готовност за последващо разширение, реконструкция и модернизация на ПСОВ – Златни пясъци.

2-ри етап: реконструиране/ модернизация/ разширяване (при необходимост) на ПСОВ – КК Златни пясъци, реконструиране и изграждане на съпътстваща инфраструктура за ПСОВ и доизграждане / реконструиране на 5 км. канализационна мрежа в СО „Ален мак”.

Понастоящем се приключва тръжна процедура за изграждане на дълбоководно заустване на пречистени води до една морска миля навътре от брега. Отделно се провежда търг за реконструкция на ПСОВ.

- **ПСОВ на стопанство "Евксиноград"** трябва да бъде ликвидирана и отпадъчните води от комплекса да бъдат насочени към К.К. „Св.Св. Константин и Елена”, където е въведена в експлоатация новата канализационна система със серия помпени станции.

- **ПСОВ „Слънчев ден” (за механично очистване).** Заустваше пречистените води в Черно море в район за съществуващо и перспективно ползване. Липсваше биологично стъпало за отстраняване на общ азот и общ фосфор. В разположените в близост вилни зони се използват септични ями, създаващи сериозни проблеми с активизирането на свлачищата, както и със замърсяването на подпочвените води.

- **ПСОВ „Гранд хотел Варна” (за механично и биологично пречистване).** Заустваше пречистените води в Черно море на около 200 м от брега в южната част на к.к. „Св. Св. Константин и Елена” в район за съществуващо и перспективно ползване. Съоръженията ѝ бяха амортизирани и пречистването на водите - неефективно, особено през активния туристически сезон, когато постъпващите за пречистване водни количества са 2,5 пъти над капацитета на станцията.

Проблемите с тези две пречиствателни станции ПСОВ „Слънчев ден” и ПСОВ „Гранд хотел Варна” вече са решени с изграждането на нови Канално Помпени станции.

- ПСОВ - Прибой обслужва група почивни станции на територия до морето северно от х.„Черноморец”. Поради недостатъчна сигурност в работата ѝ както и неотговарящото на изискванията за дълбоко заустване в морето, се предлага включване на водите чрез нова КПС в изграждащата се за нуждите на вилната зона канална мрежа.

Пречистените води на ПСОВ „Аспарухово”, предназначена да обслужва кварталите „Аспарухово” и „Галата” се заустват в началото на плавателния канал, свързващ Варненското езеро с Черно море. След реконструкцията на старата ПСОВ чрез помпена станция водите по тръбопровод се прехвърлят по дъното на Варненското езеро към ГПСОВ „Варна”.

Пречистените отпадъчни води след ПСОВ на „Поддържане чистотата на морските води” АД, гр. Варна - пречиствателна станция за нефтоводни смеси се вливат в Нов канал море - Варненско езеро.

Останалите обекти, разположени на територията на община Варна, формиращи производствени отпадъчни води, заустват в канализационната мрежа на град Варна.

Тенденцията е **локалните пречиствателни станции, заустващи в морето, да се ликвидират и да се пренасочват водните количества към ГПСОВ „Варна”**. За целта са разработени съответни проекти, но реализацията им върви бавно. Тъй като цялата територия в обхвата на Басейновата дирекция за управление на водите в Черноморския басейн попада в т.нар. „чувствителни зони”, изоставането в реконструкцията на посочените ПСОВ и забавянето на подобряването на качеството на заустваните пречистени води, е екологически неприемливо.

В дългосрочната инвестиционна програма на на „ВиК Варна” ООД по проекти по ОП ”Околна среда 2007 - 2013” са заложили за изпълнение 44 обекта на обща стойност 713 972 хил.лв. Към настоящия момент са подготвени инвестиционни проекти за приоритетни обекти на ВиК инфраструктурата, които ще залегнат в краткосрочната инвестиционна програма на „ВиК Варна” ООД, която обхваща пет годишен период. за рехабилитация и реконструкция на ВиК мрежата. Някои от по- големите проекти са: РМС на ПСОВ Варна-III стъпало за 120 196 хил.лв., Подготовка и изпълнение на проект за развитие на инфраструктура за отпадъчни води в агломерация КК”Зл.пясъци” – 31 855 хил.лв.; РРМ ПСОВ ”Зл.пясъци” – 23 002 хил.лв. 20 обекта за реконструкция на ВиК мрежа на обща стойност 452 346 хил.лв. в

южните и северни СО и местности, кв.Бриз, кв. „Изгрев”, КК „Чайка4”, ОПЗ „Метро”, кв. Аспарухово и Галата; 11 обекта за изграждане/ реконструкция или подмяна на магистрални водопроводи и ПС, на обща стойност 56 725 хил.лв.; изграждане на нови водоеми, дублиращи сондажни кладенци – 3 обекта на стойност 2 745 хил.лв.; 7 обекта по доизграждане на битова и дъждовна канализация, колектори и дълбоко заустване на обща стойност 27 103 хил.лв. (включително с. Каменар) и др.

През последните години **Общинската администрация разработва доста проекти и се изграждат канализации в рамките на населените места, както със собствени средства, така също и с пари от различните фондове. Големият проблем е недостатъчната интензивност на процеса, тъй като през 2009 г. МОСВ временно прекратява откриването на нови процедури по възлагане на обществени поръчки по приоритетни оси 1 и 2 на ОПОС 2007- 2013.**

Ако се търси публично-частно партньорство за изграждане на инфраструктурните проекти, могат значително да се съкратят сроковете за реализацията им и да се осигури благоприятна среда за инвестициите в нови обекти.

4.3. Електроенергийна инфраструктура.

Електроснабдяването на Община Варна е част от цялостната енергийна система на страната и разглеждането и изолирано от нея би довело до неточни заключения.

Основен източник на захранване е ОРУ 110 kV на ТЕЦ ”Варна”. **Основното захранване на 110 kV се осъществява със седем електропровода от откритата разпределителна уредба (ОРУ) – „ТЕЦ Варна” до три основни подстанции /Север, Запад и Лазур/.** Уредбата е с двойна секционирана шинна система и по Закона за енергетиката осигурява захранване първа категория, каквото е изискването за захранване на град Варна. Съществуващите електропроводи 110 kV са в нормално експлоатационно състояние.

За резервиране на захранването се разчита на електропровод - ”Изгрев” от П/ст ”Добруджа” на 110 kV директен до П/ст ”Север”. Електропроводът не е в състояние да захранва града при авария в ОРУ ТЕЦ Варна. Връзката на п/ст „Север” с останалата част на мрежата в града е един двоен електропровод с п/ст „Запад” и е невъзможно овладяване на товарите при отпадане на ОРУ 110 kV ТЕЦ „Варна”.

Електропровод ”Сирена” от П/ст ”Изток” през подстанции Траката, Зл. пясъци, Албена, Балчик, Каварна, Шабла, Ген. Тошево и Добрич на 110 kV по скоро се захранва от мрежата на града, а ВЕЛ ”Галатея” от П/ст ”Лазур” през Ст. Оряхово и Бяла прави връзка със

Слънчев бряг на 110 kV.

Според Интегрирания план на Варна, за подобряване сигурността на захранване на града се налага след разширението на П/ст “Каварна” да се изградят двата електропровода АСО400 до гр. Варна предвидени в програмата на НЕК.

На територията на Общината няма големи източници за производство на ел. енергия /АЕЦ, ВЕЦ ТЕЦ/. Единственият производител е Ко – генераторна инсталация за комбинирано производство на ел. енергия и топлоенергия в отоплителна централа на ДАЛКИЯ Варна с мощност 4,4 MW.

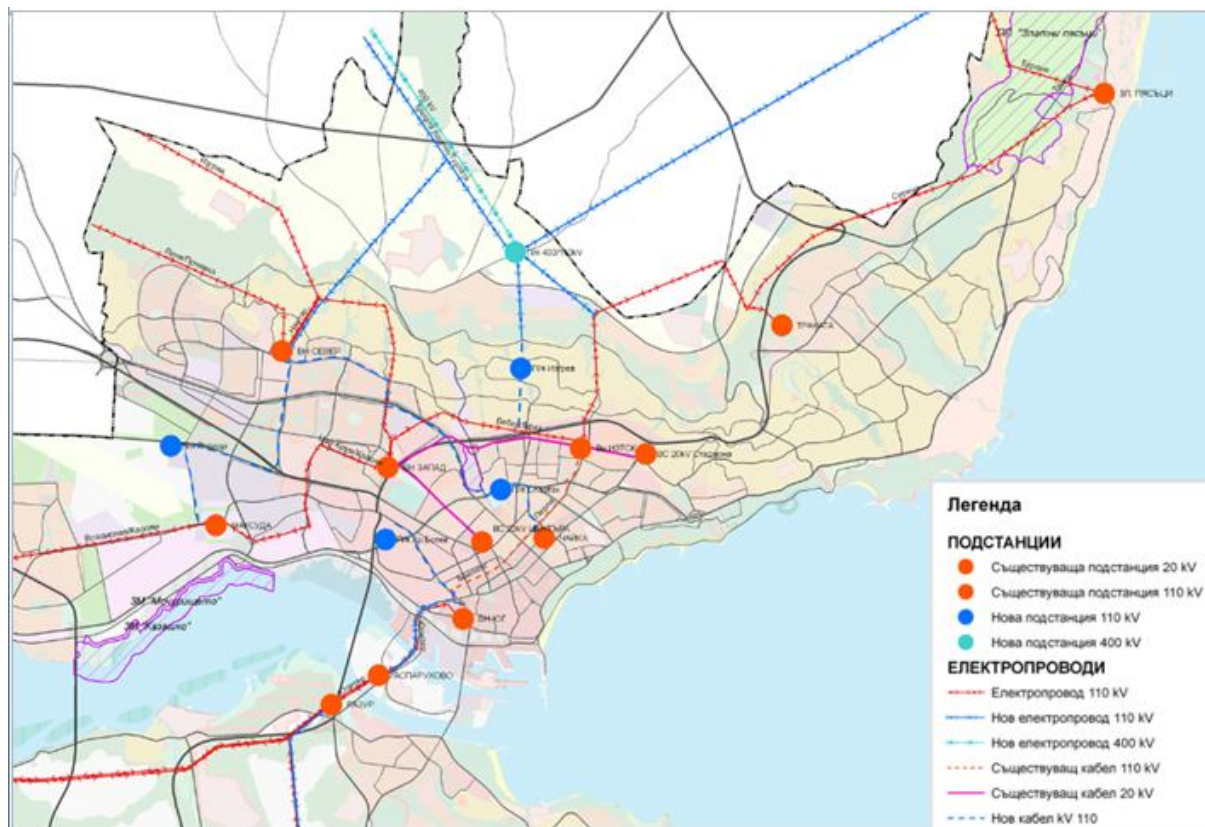
Източниците на ел. енергия за задоволяване потребностите на Общината са трансформаторни подстанции 110kV/20kV/10kV. Има изградени 10 подстанции, като п/ст ”Център” работи като понижаваща 20/10 kV и се захранва от п/ст “Варна-запад” и П/ст „Юг”. Подстанциите се нуждаят от реконструкция и обновяване на оборудването за подобряване сигурността на ел. захранване. В електроразпределителното дружество е приета програма за това обновяване. Ел. подстанции 110/20/10 kV са и разпределителни подстанции на средно напрежение.

Разпределителната мрежа средно напрежение /СН/ е изградена от кабелни линии 20 kV и 10 kV и система от трафопостове 20/0,4 kV и 10/0,4 в типичната градска среда, като са реализирани много на брой пръстени с цел резервираност, както на битовите потребители така също и на промишлените. Тези пръстени осигуряват и резервираност на самите подстанции 110/20/ kV и са добро решение от гледна точка на сигурността на електроснабдяването.

Като цяло, електроразпределителната мрежа 20 kV е в добро състояние в градската част с изключение на остарелите маслени кабели.

Трафопостовите в по-голямата си част са собственост на Електроразпределителното дружество и се управляват от градската диспечерска служба. Съгласно §4 от ПЗР на Закона за енергетиката енергийните обекти и съоръжения, представляващи елементи от съответната преносна или разпределителна мрежа, които трябва да бъдат собственост на лицензираните енергийни предприятия, но са собственост на трети лица, трябва да се изкупят от преносното или от съответното разпределително предприятие в зависимост от принадлежността на обекта към мрежите до края на 2015 г.

Подстанциите и трасетата за електроснабдяване в Община Варна са представени на фигура 4.11 .

Фигура 4.11 . Електроснабдяване на Община Варна (Източник: ОУП на Варна).

В специализираните ел. схеми към влезите в сила нови устройствени планове за регулация за селищните образувания са предвидени терени, общинска собственост, за изграждане на нови трафопостове, но в много случаи нови трафопостове се изграждат и в частни имоти, с предоставено право на строеж от собствениците на имотите.

Градската част на Варна, затворена между ул. Девня, ул. Христо Смирненски и крайбрежните улици, се захранва на 10 kV, което води до два пъти по-малка преносна възможност на мрежата и четири пъти по-големи загуби от пренос. **Мрежата от трафопостове и кабелни линии е остаряла и трябва да се реконструира за преминаване на захранване 20 kV**, което ще повиши двойно преносната възможност. Затова от много години е започната подготовка за преминаване на захранване от 10 kV на 20 kV, като при всяка реконструкция в тези райони ТП се оборудват с апаратура 20 kV и кабели 20 kV. С монтиране на трансформатори 20/0,4 kV с по-голяма мощност ще се завиши потреблението, като се използват съществуващите ТП и частично се изградят нови. Това изисква реконструкция на подстанции Юг, Център, Изток и Чайка от 110/10 kV на 110/20 kV, подмяна на всички кабелни линии от 10kV на 20 kV /голяма част от тях са подменени/ и преоборудване на всички ТП с подмяна на трансформаторите. В Електроразпределителното

дружество такава програма е стартирала.

В централната част на града има недостиг от ел. енергия, поради масово строителство на жилищни кооперации и повишаване на етажността, а от там и повишената консумация. Основен проблем е липсата на свободни площи за изграждане на нови трафопостове, макар и вече с нова апаратура с намалени размери. За решаване на този проблем ще се налагат все повече нетрадиционни проекти с вграждане и пристрояване към жилищни и обществени сгради на нови трафопостове със спазване на противопожарните и хигиенни изисквания.

Жилищните райони Младост и Вл. Варненчик са с изградена инфраструктура на 20 kV и с обновяване и доизграждане има възможност за захранване на завишените мощности.

Единствено за ел. захранване на нови мощности за част от западната промишлена зона, която се трансформира в търговска и бизнес зона с изграждането на нови МОЛ и бизнес центрове е наложително изграждане на П/ст “Хр. Ботев” 110/20 KV за задоволяване потребностите от мощности в 12 м.р. , 15 м.р. , и част от ЗПЗ. Периферните жилищни територии и селища най-общо са с нерешено електрозахранване.

Териториите на изток от Варна: кв. „Бриз”, кв. ‘Виница” и К.К. „Св.Св.Константин и Елена” с пускането в експлоатация на п/ст „Траката” 110/20 kV и 12 дълги кабелни линии имат осигурено захранване на 20 kV. За завършване на реконструкцията на мрежа 20 kV е необходимо кабелиране на останалата все още въздушна мрежа и създаване на възможност за двойно захранване на всички съществуващи ТП.

Най-трудно е изграждането на мрежа за ниско напрежение за осигуряване на качествено електроснабдяване в тези територии. Електроснабдителното предприятие е приело програма за обновяване на въздушните мрежи с използване на усукани проводници, което е добър вариант за временното електрозахранване на тези райони до провеждане на регулация и започване изграждането на постоянни схеми с кабелни линии.

За развитие на кв. Изгрев изпреварващо да се монтира трети трансформатор 110/20/10 в п/ст Изток” и да се развие кабелна мрежа 20 kV към съществуващите ТП и възможност за захранване на нови. В ОУП е предвиден парцел за изграждане на п/ст „Изгрев” и трасета за електропроводи и би следвало тя да бъде изградена след направа на връзката с п/ст „Каварна” и да се кабелират електропроводи „Лебед” и „Бриз”. ВС „Стадиона” трябва да се реконструира и да се осигури захранване на 20 kV на спортния комплекс от новия трансформатор в п/ст „Изток”.

От предвиденото в тази част на Общината в процес на реализация са: реконструкция на подстанция „Изток”, реконструкция на въздушни електропроводи 20 kV, извод „Копитото” и извод „Марек”, изграждане на електропровод 110 kV от подстанция „Каварна” до подстанция „Север” и др.

Териториите на юг от града се захранват от п/ст „Лазур” на входа на кв. Аспарухово. В тази част на Общината е реализирана реконструкцията на п/ст „Юг”. Кв. Аспарухово, с. Звездица и с. Константиново имат решено ел. Захранване, но същото не може да се каже за селищна система “Галата” с периферните жилищни територии в м. Зеленика, м. Ракитника, м. Боровец и м. Прибой, които се захранват с два въздушни електропровода. Състоянието на електропроводите не е добро. Особено голямо затруднение при реконструкцията създава това, че не е проведена регулация. Подмяната на остарелите кабели, както и кабелирането на въздушните електропроводи ще доведе до намаляване на аварията.

Според ИПГВР проблемът се решава с изграждане на нова п/ст “Галата” 110/20 kV, която да се захранва кабелно с разкъсване на ВЕЛ „Галатея” и да се развие нова кабелна инфраструктура. За развитие на селищните образувания изпреварващо трябва да се изтеглят дълги кабелни линии от п/ст „Лазур” 110/20 kV и да се развие кабелна мрежа 20 kV към съществуващите ТП и възможност за захранване на нови.

За разлика от останалите нива на мрежите, мрежа ниско напрежение 380/220V е с най-голям обем като дължини и брой съоръжения. Това е и причината тя да бъде изключително морално и физически остаряла и изисква инвестиции за реконструкции, подмяна и рехабилитация.

Като основни пречки за развитие на мрежата могат да бъдат посочени трудностите за осигуряване на парцели за ТП и липсата на регулация в периферните жилищни територии, както и липсата на актуален подземен кадастър.

За разрешаване на проблемите с недостиг на енергията, Община Варна трябва по-активно да участва по програмите за енергийна ефективност за намаляване на потреблението (саниране на стария сграден фонд и изграждане на нов използвайки съвременните технологии за енергийна ефективност, оптимизиране на уличното осветление) и производство на ел. енергия от алтернативни източници (соларна енергия, енергия от битови отпадъци). За това ще спомогне изпълнението на приетите „План за действие 2013г. – 2014г.” и „Стратегия за устойчиво енергийно развитие на Община Варна 2012 – 2020г.”

4.4.Топлоснабдителна инфраструктура

В сравнение с други градове на страната, град Варна е сравнително слабо топлофициран – централното топлоснабдяване на комунално-битовият сектор в града е само около 12 %. Към топло-снабдителна инфраструктура се отнасят мрежите на бившата “Топлификация” ЕАД. През 2007 г., “Далкия Варна” става собственик на “Топлификация Варна” ЕАД след процедура на държавна приватизация. Централизирана топлофикационна мрежа има е изградена в ж.к. “Младост” (1 и 2 м.р.), ж.к. “Трошево” (частично), ж.к. “Възраждане” (1 м.р.) и ж.к. “Вл. Варненчик” (2 м.р. - “Кайсиева градина”). Топлофицирани са и 13 училища и детски градини както и 6 стопански самостоятелни обекта. Броят на обхванатите сгради е 453 бр., а на присъединените абонатни станции е 426 бр. Дължината на топлопреносна мрежа е 28 km.

Отоплителната централа разполага с 2 бр. водогрейни газомазутни котли 13K100 (110 MW) и 2 бр. парни котли ПКМ-12 (7.5 MW), които могат да преминават и на водогреен режим. Използваното гориво от котлите е основно природен газ и като резерв мазут. Средно часовото натоварване на топлоизточника през отоплявания период с продължителност 4000 часа е 25-30 MW, а за летния период с продължителност 1500 ч. - 5 MW, който се покрива от котел ПКМ-12. Общата изчислителна топлинна мощност (отопление + БГВ) е 80 MW (за БГВ - 18 MW). В изградената техническа структура на топлофикационната система са заложени възможности за увеличаване на топлинното натоварване, тъй като използваният изчислителен топлинен товар съставлява 34 % от максималния възможен. Това се отнася преди всичко за котлите, мрежовите помпи и преносните магистрали.

Топлофикационна централа на Техническият университет. Към ТУ-Варна има отоплителна централа с мощност 20 Gcal/h, в която са монтирани 2 бр. Котли КМ-12 и 1 бр. ЕКМ-12. Тя топлоснабдява освен сградите на университета и общежитията към него, също и сградата на МБАЛ “Св. Марина”.

Топлофикационна централа “Почивка”. Мощността на централата е 14.4 Gcal/h, като за гориво се използва мазут. Оборудвана е с 2 бр. котли КМ-12 (7.5 MW) и топлоснабдява училищните комплекси, телевизионният център и 3 жилищни сгради в района.

Топлофикационна централа към Двореца на културата и спорта. Към Двореца на културата и спорта има котелно с мощност 6 Gcal/h, което топлоснабдява и няколко жилищни сгради, разположени в близост.

Отоплителна централа на ВВМУ “Н. Й. Вапцаров”. Отоплителната централа е

оборудвана с 2 бр. котли КМ 12 и 1 бр. ПКМ-1.6, и е проектирана за да отоплява сградата на училището, но към настоящия момент то трябва да осигурява отоплението на 6 сгради, разположени на територията в училището.

Освен посочените топлофикационни централи в гр. Варна има още около 250 броя котелни инсталации с малка и средна мощност, които задоволяват топлинните потребности на културно-битови сгради.

Промишлен сектор. Промишлеността на гр. Варна се топлоснабдява по индивидуален способ. В двете промишлени зони Западна и Южна са в действие около 30 броя котелни с обща топлинна мощност 250 Gcal/h. Основно топлоизточници са парни котли с високо налягане с гориво мазут. По-големи топлоизточници са в "Домостроене-инженеринг" ЕАД - 36 Gcal/h, КРЗ "Одесос" ЕАД - 31.12 Gcal/h, "Галатекс" АД – 21.6 Gcal/h, "Варненско пиво" ЕАД - 18.35 Gcal/h, "ЕЛКОМ" ЕАД - 14.4 Gcal/h, "Топлострой" ЕАД - 14.4 Gcal/h, "Явор" ЕАД -12.6 Gcal/h.

Геотермална отоплителна централа на ТО и НТС. Използван е локалният термален извор в съседство със сградата.

Проучен е опитът на град Галанта (Словакия) на цялостно изградена градска геотермална система, който може да се приложи в проектирането на Варненска геотермална централа с наличните 27 топли извора.

4.5. Газоснабдителна мрежа

Транзитните газопроводи на "Булгаргаз" ЕАД и националната газопреносна мрежа (с високо налягане - 55 бар., с диаметър 700 mm), минават през територията на Област Варна, което дава възможност за газификация на населените места. Изградената преносна система има капацитетни възможности за пренос на 400 млн. м³ годишно.

Друг преносен газопровод на територията на Община Варна е магистралното отклонение, което през землището на Община Аксаково завършва в ГРС-Варна в местност „Ментешето” на р-н „Вл. Варненчик”. ГРС-Варна осигурява хранването на град Варна с природен газ от преносната мрежа на „Булгаргаз” ЕАД.

С решение на Общинския съвет на Варна от 19.12.2012 г. е одобрено преминаването на трасето на газопровода Южен Поток през територията на Общината. Към предложението е включено и изграждане на площадки и трасета върху земи от общинския поземлен фонд, с цел реализация на проекта "Южен поток" в отсечката, която ще се изгради на територията на Република България, в частта му в област Варна. Газопровод „Южен поток“ е обявен за

обект от национално значение и за национален обект с решение на Министерски съвет от 2 февруари 2011 година.

Лицензирани дружества за изграждане на газоразпределителни мрежи на територията на Варненска област са “Примагаз” АД и “Варна газ” АД (понастоящем - „Овергаз Изток” АД), които конкурентно развиват газоснабдителните мрежи за битово и промишлено газоснабдяване. Планирано е газификационната мрежа на града да възлезе на 309 км, при инвестиция от 20.8 млн. евро, с клиенти в битовия сектор - 40 000, а в промишления - 30.

С пилотен проект, реализиран от „Примагаз” АД се прави първата битова газификация на територията на града през 2002г. Преди това е развивана промишлената газификация. Граници на лицензията на “Примагаз” са районите “Вл. Варненчик”, “Младост” и “Аспарухово” в Община Варна. Построената към декември 2012 г. газоразпределителна мрежа (ГРМ) е с дължина 56,2 км, от които 16,5 км са газопроводи от стомана с работно налягане 0,6 МРа, а останалите – от полиетилен висока плътност с работно налягане 0,6 МРа. Към изградената ГРМ могат да бъдат присъединени над 8000 домакинства както и над 10 общински административни сгради – училища, детски градини и др. Към 2012г. присъединените битови потребители са 401 бр., обществено - административните – 62 бр. и промишлените - 40 бр.

Капацитет на лицензията е за битови потребители - 45 000 бр., обществено - административни и промишлени – 220 бр. Дължината на газоразпределителната мрежа в завършен вид да е 330 км.

“Овергаз Изток” АД строи газоразпределителна мрежа от юни 2004 година, като строителството продължава и в момента. Граници на лицензията на “Овергаз Изток” АД - цялата територия на Община Варна, без районите “Вл. Варненчик”, “Младост” и “Аспарухово”. Построената към декември 2006г. газоразпределителна мрежа е с дължина 103 км, като са използвани стоманени тръби и тръби от полиетилен с висока плътност РЕ-НД. Стоманените тръби са 11 000 м и са с работно налягане 1.6МРа. Останалите 92 000 м са полиетиленови тръби, като 12 600 м работят на 1.0 МРа, а останалите 79 400м на 0.4МРа. От края на 2004 са присъединени първият потребител на природен газ от тази мрежа във Варна - Техническият университет. и първият битов потребител. През 2006г. присъединените битови потребители са били 588, а обществено – административните – 60. Капацитетът на лицензията е: битови потребители - 41 172 бр., обществено - административни и промишлени – 355 бр. Дължината на газоразпределителната мрежа към 2017г. трябва да бъде 340 км. Към 2012 г.”Овергаз Изток” АД охранява над 2000 битови потребители.

Според прогнозите за консумацията на газ в Област Варна, потреблението към 2015 г. ще бъде около 400 млн.м³ годишно. Съществуващата преносна система има капацитетни възможности за пренос на такива количества.

Газопреносните и газоразпределителните дружества създават необходимите технически възможности за присъединяване на максимален брой потребители на газ (битови и обществени потребители и производствени предприятия).

Използването на първични енергийни ресурси, какъвто е природният газ, вместо на преобразувани (електрическа и топлинната енергия), води до повече от трикратно спестяване на енергия, респективно – до намаляване на енергийната интензивност на БВП. Чрез реализацията на проектите за газификация на Община Варна, газта като най-евтино, ефективно и екологично гориво ще стане достъпна за повече домакинства, обществени институти, търговските и индустриални структури.

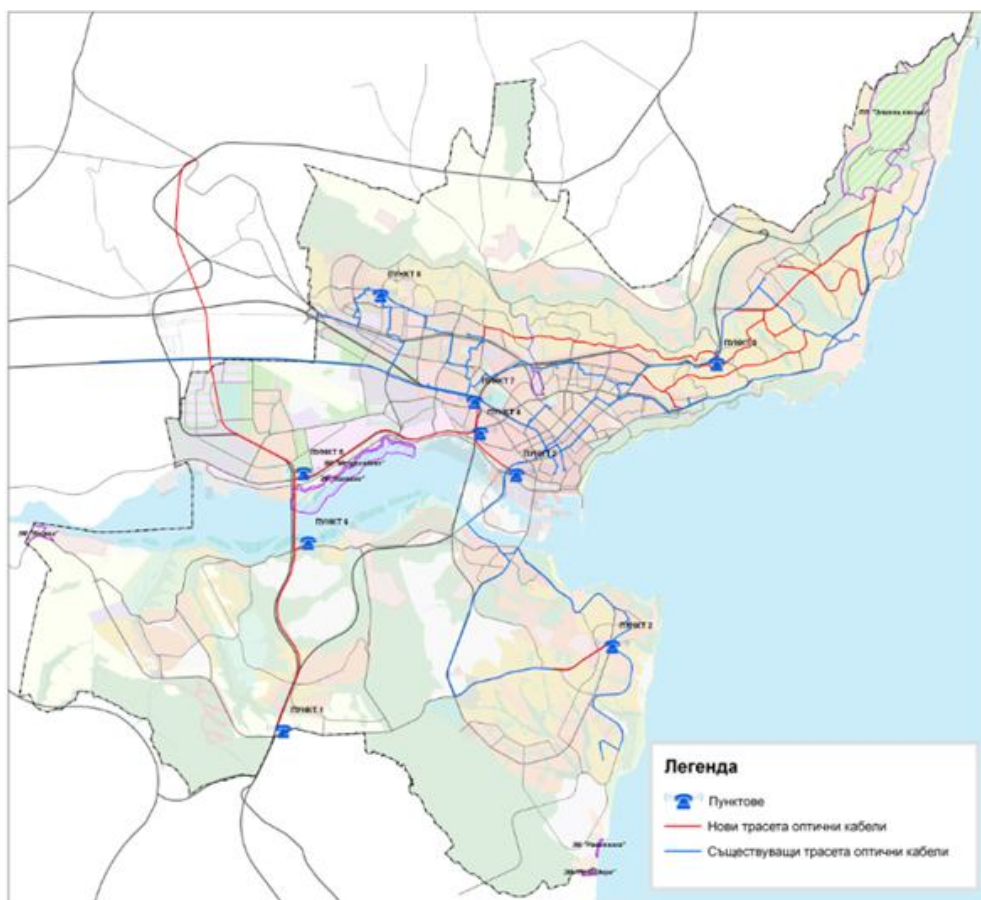
4.6. Комуникационна инфраструктура

Варна е и един от основните телекомуникационни възли в страната. Тук се осъществяват връзките на Трансевропейската телекомуникационна мрежа с подводните оптически кабелни системи в Черно море KAFOS и BSFOCS, което позволява транзитиране на големи съобщителни потоци от Русия, Украйна, Грузия и Задкавказието през територията на България към Гърция и Кипър, а чрез тях – към Средиземноморието и Северна Африка.

Възможностите на фиксираната комуникационна мрежа на Община Варна се разширяват с използването на оптични кабели. Мрежата от съществуващите и новите оптични кабели е показана на фигура 4.12.

Развитието на електронните съобщения в световен мащаб в последното десетилетие се доминира от мобилните гласови услуги и интернет, следвани от мобилния ширококолов достъп. Фиксираният ширококолов достъп се характеризира с нисък темп на растеж, докато фиксираните телефонни услуги следват тенденцията на намаляване от предходните години.

И в Област Варна, наложилата се през последните години тенденция на намаление на фиксираната телефонна плътност и увеличение на мобилната продължава, като стойността на показателя „фиксирана телефонна плътност по домакинства” бележи постоянно намаление, подобно на процесите в страната. През 2002г. общият брой на телефонни постове в Област Варна е бил 188449, през 2012 този брой е намалял до 113947 тел п., при 100% цифровизация.

Фигура 4.12. Комуникационна мрежа на Община Варна (Източник: ОУП – Варна)

При показателя „мобилна телефонна плътност” се наблюдава непрекъсната тенденция на увеличение, като България вече изпреварва голяма част от държавите- членки на ЕС, но темпът на нарастване на мобилната плътност се забавя. GSM покритието на населението в област Варна е 99,99%.

Що се отнася до средствата за пощенски съобщения, както е видно от таблица 4.8., докато броят на пощенските станции в Област Варна се запазва относително непроменен, то броят на пощенските офиси е нараснал повече от 3 пъти за периода.

Таблица 4.8. Състояние на средствата за пощенски съобщения в Област Варна за периода 2007 – 2012 г. (Източник: НСИ).

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Пощенски станции	132	132	133	132	132	132
Пощенски агентства (офиси)	79	124	137	160	199	231

Информационно общество. По данни на Евростат за относителният дял на домакинствата (%), използващи интернет в страните от ЕС-27, през периода 2007 г. - 2012 г.

се наблюдава тенденция на постоянно нарастване. През 2012 г. делът на домакинствата в България, използващи интернет е нараснал повече от 2,5 пъти спрямо 2007 г. (от 19% - на 50,9%), но страната е на последно място в ЕС, с по-малък дял през 2012 г., от средната стойност за ЕС преди 5 години (55%).

Резултатите от проведеното изследване на НСИ за използването на информационно - комуникационните технологии (ИКТ) от домакинствата и лицата показват за 2011 г. нарастване с 11.9% спрямо предходната година в относителния дял на българските домакинства, които имат достъп до интернет в домовете си. Данните са представени в Таблица 4.9. През 2012г. относителният дял на домакинствата с достъп до интернет нараства до 50,9% средно за страната и 47,9% средно за СИР район. Делът на населението на страната, което никога не е използвало интернет спада от 63,4% през 2007г. до 41,1% през 2012, като 91% от това население ползва интернет вкъщи, 10,5% - в учебните заведения и 35,6% - на работното място.

В Област Варна достъп до фиксиран интернет е осигурен в 20 населени места, с 50569 потребители, а чрез мобилен достъп до интернет –средно 96,97 % покритие на населението от 12 – те общини в нея. Областта е с най-добри показатели в СИР и през 2007 и през 2012г, но докато през 2007 е била доста над средното за района, през 2012г разликата намалява. Всяко второ домакинство в Областта има достъп до интернет, което е по - висок показател от средния за страната.

Таблица 4.9. Относителен дял на домакинствата с достъп до интернет за периода 2007 г. - 2012 г. (Източник: НСИ).

Години	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.
	%					
България	19	25,3	29,6	33,1	45,0	50,9
СИР	17,7	24,9	26,8	25,8	36,3	47,9
Област Варна	26,4	24,3	28,4	28,1	40,1	51,3

Показателят за ширококолов достъп има увеличение спрямо предходната година и за 2012 г. достига 50,8%, т.е. почти всички домакинства, имащи достъп до интернет, са с осигурена бърза и надеждна ширококоловата връзка.

Запазва се и тенденцията на растеж на редовното използване на интернет от хората на възраст между 16 и 74 навършени години. През 2012г. в Областта делът на използващите редовно интернет е 48.2 %, като спрямо предходната 2011 г. има ръст от 6,1%.

С изграждането на електронното правителство в страната и нарастващият брой е-услуги, 32% от жителите на Област Варна са използвали интернет с цел взаимодействие с

публичната администрация и местното самоуправление. За периода 2010-2012г. процентът на гражданите, използвали онлайн административни услуги се движи в границите 30,9-32,2%.

Известни проблеми с достъпа до интернет съществуват основно в селата, където все още степента на оборудване на фирмите и домакинствата с компютри е твърде ниска и е необходимо изграждането на публични места за достъп до мрежата /телецентрове/. Това води до задълбочаване на териториалните различия в използването на ИКТ. Затова е необходимо в по-малките градове и селата, където обществените места за достъп до информация са единствената възможност за много потребители, да се разшири достъпът и използването на мрежите и услугите на ИКТ. Изграждането на обществени информационни системи и гарантираното предлагане на Интернет услуги за целия обществен сектор, включително и на улеснен достъп за хората с увреждания, е задължителна стъпка към информационното общество.

4.7. Изводи

Основен извод от анализа е, че техническата инфраструктура на Община Варна не може да посрещне нуждите на нейния интегриран растеж и най - належащо е приоритетното разрешаване на следните проблеми:

- Поради отсъствието на пътна артерия, която да осигурява скоростни далечни кореспонденции между най-североизточните и най-южните населени територии, най-належаща е нуждата от реализиране на път 1-9 и мостовото съоръжение над Варненското езеро, с което ще се изнесе чистия транзит, а също така изграждането на крайезерната артерия между южната и западната промишлени зони и ул. "Кракра" най-вече в Западна Промислена Зона.

- За Общината е изключително важно реконструкцията на първокласната улична мрежа, тъй като 40% от съществуващата ПУМ няма технически характеристики за прогнозния си клас и това заедно с остарелия парк от автобуси и особено от тролейбуси е причината за проблемите с обществения транспорт в различните райони. Поддръжката на подлези, надлези и мостови съоръжения при изградените пътни възли в Общината също не е на необходимото ниво.

- Недостигът на паркоместа в различните райони на Общината е от 30% - 50% и това е една от причините за проблеми в организацията на движение и замърсяване на атмосферния въздух от автомобилен трафик.

- Разширяването и преместването на пристанище Варна към езерото ще допринесе за придобиване на нов облик на града, за по-добрата му връзка с морето и залагане на нова инфраструктура, с голям социален и туристически потенциал.

- С изключение на развитието на водоснабдяването в южните части на Общината, главните довеждащи водопроводи имат достатъчна проводимост, но е необходимо да се подмени амортизираната в различна степен мрежа и да се намалят загубите от 60% до 20% от средно денонощното потребление.

- По степен на изграденост канализационната система в Общината има значително изоставане, спрямо водоснабдителната система, като за разлика от град Варна, останалите селища са канализирани около 69%. Препоръчва се да се ликвидират локалните съоръжения и събирането на отпадъчните води да става към обща Пречиствателна станция. Въпреки че Общината е може би с най-много пречиствателни станции в България, необходимо е решаването на проблемите във ВиК мрежата и ПСОВ да се интензифицира.

- За реконструкция на остарялата мрежата от трафопостове (ТП) и кабелни линии, преминаването ѝ към захранване 20 kV и повишаване двойно на преносната ѝ възможност, е необходимо спешно преодоляване на проблема с осигуряване на парцели за ТП и липсата на регулация в периферните жилищни територии, както и липсата на актуален подземен кадастър.

- Община Варна трябва активно да участва по програмите за енергийна ефективност и производство на електрическа и термална енергия от алтернативни източници (геотермални води, соларна енергия, енергия от битови отпадъци), както и в унисон с Националната програма за ускорена газификация на Република България до 2020 г. да се използват капацитетните възможности на газопреносната мрежа за увеличаване на потребителите на газ - евтино, ефективно и екологично гориво.

- За периода 2010-2012г. процентът на гражданите, използвали онлайн административни услуги се движи в границите 30,9-32,2%. Необходимо е да се направи решителна стъпка към информационното общество с изграждането на обществени информационни системи и гарантирано предлагане на Интернет услуги за целия обществен сектор, както и намаляване на териториалните различия в използването на ИКТ, чрез изграждането на публични места за достъп до мрежата /телецентрове/ в малките селища на Общината.

5. ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ И РИСКОВЕ

5.1. Атмосферен въздух

Територията на Община Варна е разположена в близост до две други индустриализирани общини – Девня и Белослав, които също оказват влияние върху състоянието на атмосферния въздух. Проблемите, свързани с качеството на атмосферния въздух във Варна, са много добре изследвани във връзка с разработването на новия ОУП на Варна, с актуализираната Общинска програма за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества в атмосферния въздух, с актуализираните Стратегически карти на шума, изготвени съгласно Директива 2002/49/ЕК и др. Информация за вредни вещества в атмосферния въздух се получава и от годишните доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ - Варна.

Контролираната територия от РИОСВ - Варна територия включва административните области Варна и Добрич и в нея са обособени четири групи райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух. В 1-ва група райони, в които нивата на един или няколко замърсителя превишават установените норми и определени пределно допустими отклонения от тях, попадат Община Варна и общините Девня и Белослав. За районите, попадащи в първа и втора група, се разработват Програми за подобряване на качеството на атмосферния въздух с цел постигане на нормативните изисквания, които периодично се актуализират. Градовете Варна, Добрич и Девня са като „горещи екологични точки” от докладите на РИОСВ-Варна, тъй като в тях съществува потенциал за влошаване на здравето на населението, предизвикано от замърсяването на атмосферния въздух.

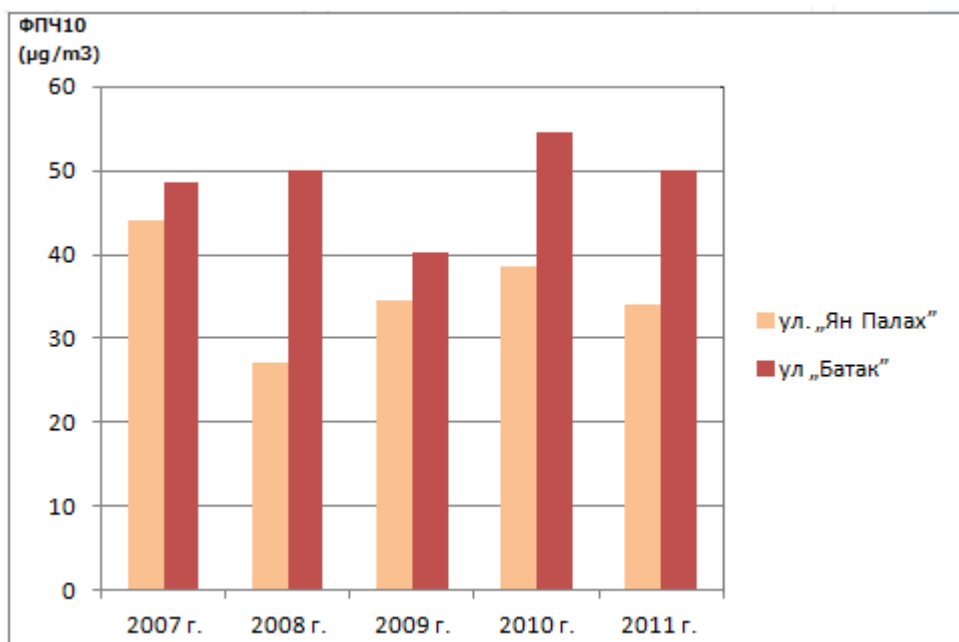
Контролът върху качеството на атмосферния въздух на територията на град Варна се осъществява в шест постоянни мониторингови пункта: два пункта на РИОСВ - Варна в район „Приморски” (на ул. „Ян Палах”) и район „Одесос” (на ул. „Батак”), два пункта на РИОКОЗ (до х-л „Черно море” и в кв. „Владиславово”) и два пункта на НИХМ (в Морската градина и до Автогарата). Освен в тези постоянни пунктове, инцидентно пробонабиране, предимно по жалби и сигнали, е осъществявано и във временни пунктове. Контролните измервания са за определяне на концентрациите на наблюдаваните замърсители (серен диоксид, азотен диоксид, прах общ, фини прахови частици – ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2,5}, оловни аерозоли и кадмий, озон, въглероден оксид, амоняк, бензен, общи и неметанови въглеводороди, арсен, никел, полиароматни въглеводороди – ПАВ).

От направените досега анализи и оценки се вижда, че главният проблем на Варна по отношение качеството на въздуха, са наднормените концентрации на фините прахови

частици (ФПЧ₁₀), като регистрираните превишения на нормите са с най-голяма честота, в сравнение с всички останали контролирани замърсители.

От фигура 5.1. се вижда, че през всяка една от годините за периода 2007 г. - 2011 г. в мониторинговия пункт на ул. „Батак” са превишавани нормите за средногодишните концентрации на ФПЧ₁₀, а в пункта на ул. „Ян Палах” – през 2007 г.

Фигура 5.1. Средногодишни концентрации на ФПЧ₁₀ в пунктовете за мониторинг

(Източник: Годишни доклади на РИОСВ – Варна).

През 2011 г. средногодишната концентрация на ФПЧ₁₀ от 50,04 µg/m³ превишава средногодишната норма (СГН) 1,25 пъти, а регистрираните 138 превишения на средноденонощната норма (СДН) са 4 пъти повече от допустимия брой превишения за една календарна година (35 броя). Няма месец през годината в пункта на ул. „Батак” без превишения на пределните стойности (ПС) за СДН. Най-големият брой превишения на ПС за СДН е през студеното полугодие: ноември – март (18 – 20), а най-малък брой превишения са регистрирани през юни и май (1-2 превишения). Броят на превишения през останалите месеци е между 5 и 11.

През месец юни 2013г. пунктът на ул. „Ян Палах” е преместен в двора на СОУ „Ангел Кънчев”, район „Приморски” поради извършено в близост до пункта строителство на търговски комплекс и замърсяване на въздуха от колите, зареждащи комплекса.

Според доклада за екологичната оценка в частта „Опазване на околната среда” към ОУП на Варна в останалите пунктове за наблюдение се регистрират наднормени концентрации с общ суспендиран прах, като броят на превишенията е най-голям през

зимните месеци, с изключение на пункта при Морската градина, където този брой е най-голям през периода от май до октомври, което се обяснява със засиления автомобилен трафик по ул. „Княз Борис I” и строителните дейности през тази част от годината.

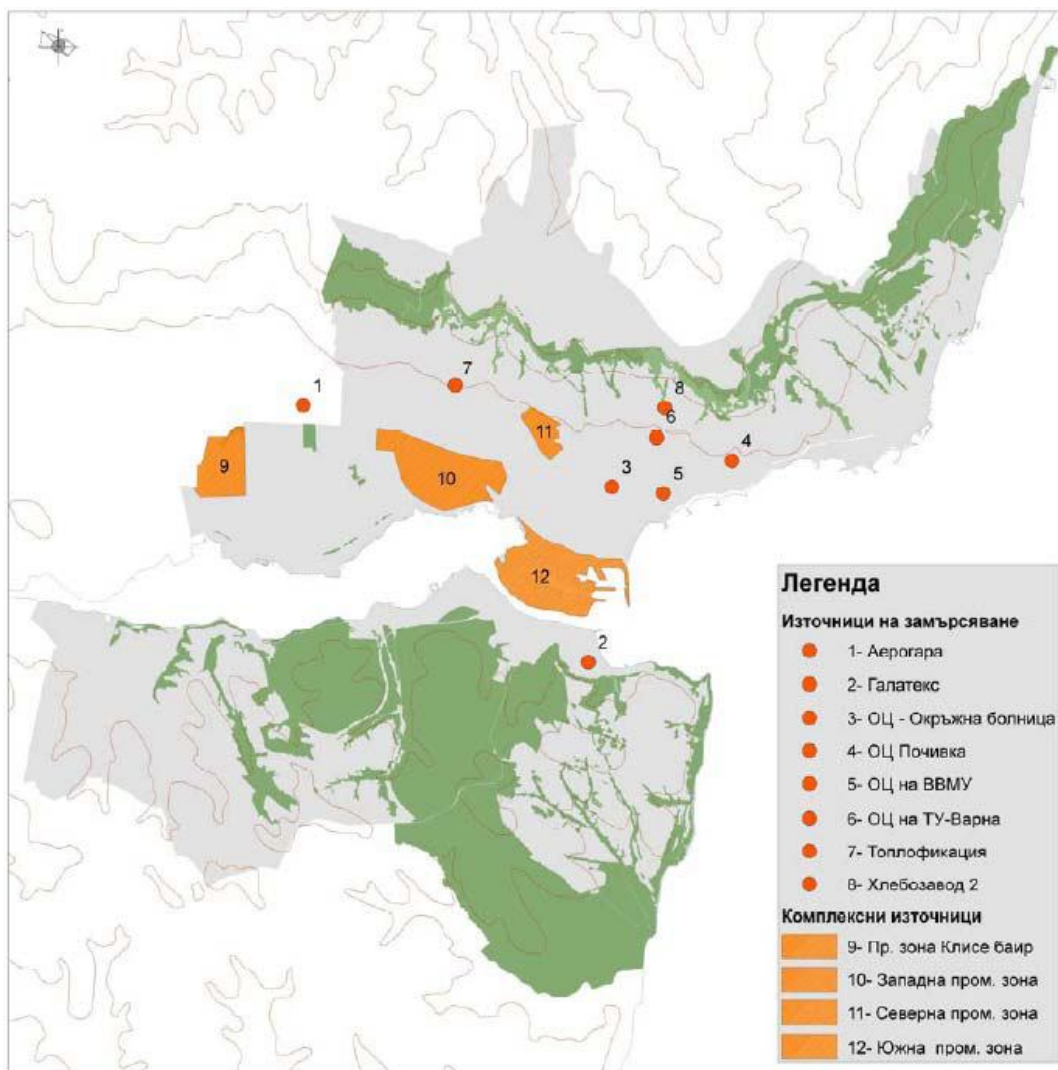
Главните фактори на замърсяване на въздуха са:

- индустриалните предприятия;
- отоплението на жилищни и обществено административни сгради;
- автомобилният транспорт;
- строителните дейности;
- товаро-разтоварни и други дейности;
- по-рядкото миене на улиците и поливане на зелените площи;
- лоша проветривост на централната градска част и в ж.к. “Победа” поради тесни улици и несъобразена с ширината им височина на сградите;
- специфичната за града бризова циркулация.

В непосредствена близост до западните жилищни райони се намира летище Варна, което не е източник на наднормено замърсяване, но през активния туристическия сезон е един от сериозните източници на емисии на вредни газове и на шум за съседните урбанизирани територии.

Поради малкия дял на случаите със западен вятър, влиянието на предприятията на територията на община Девня върху качеството на атмосферния въздух във Варна, се оценява като ограничено.

Индустриалните източници на вредни емисии са концентрирани в четирите промишлени зони на града (Западна, Северна, Южна и „Клисе баир”). В Южната промишлена зона е характерно и замърсяване от т.нар. „бластиране”, използвано при струйното почистване на повърхности, като замърсяването от него е локализирано в работните площадки на корабостроителните и кораборемонтните предприятия. Газифицирането на промишлените зони е причина за значително намаляване на праховите емисии от горивните инсталации на предприятията, а изгарянето на мазут и дървесни отпадъци е сведено до минимум.

Фигура 5.2. Промислени източници на замърсяване на атмосферния въздух (Източник: ОУП Варна, Том II-I, Част „Опазване на околната среда“).

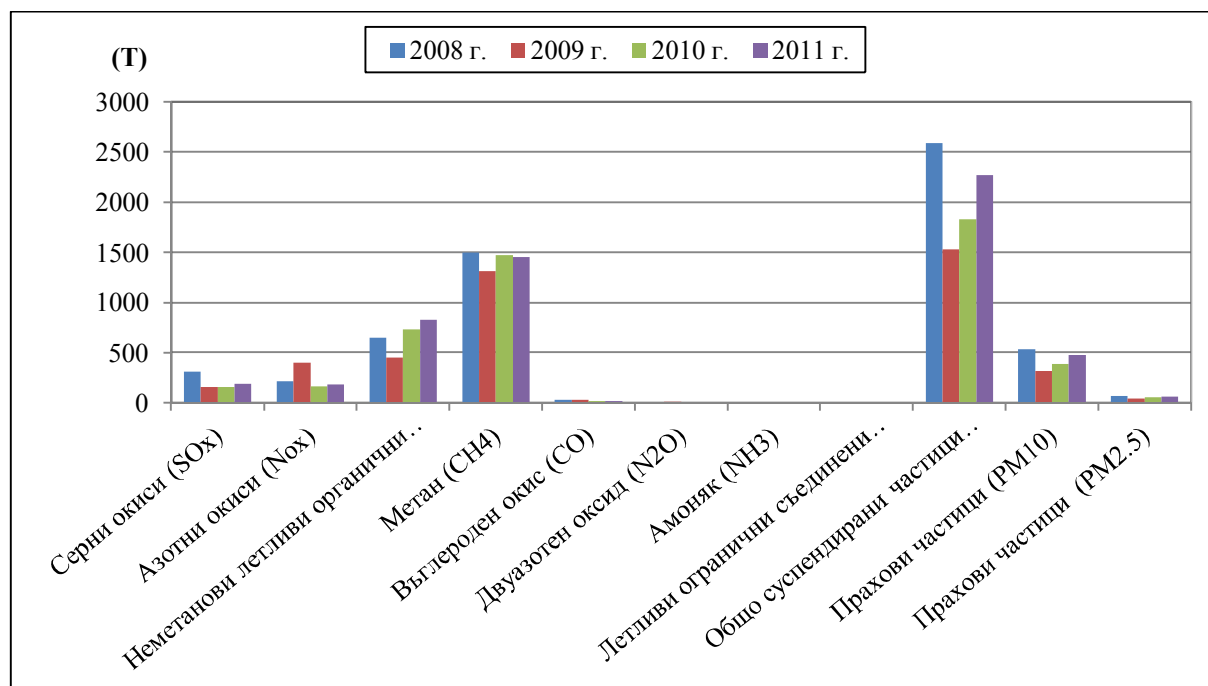
Някои значими индустриални източници на прах на територията на общината са идентифицирани по северния и южния бряг на Варненско езеро, канала море-езеро и крайезерния път. Те са:

- Кораборемонтен завод на "Терем" ЕАД - клон Варна;
- Кораборемонтен завод на "Варна Меритайм" ООД (бивш "Чакъров" ООД);
- "Екарисаж Варна" ЕООД;
- Пристанищен терминал „Леспорт“ АД и др.

Емисиите на вредни вещества от индустриални и производствени процеси за Общината са показани на фигура 5.3. Най – високи стойности са регистрирани за повечето замърсители през 2008г, като след спада им през 2009 количеството на серните окиси, неметановите органични съединения, метанът и общо суспендираните частици отново

нараства през 2011г.

Фигура 5.3. Емисии на вредни вещества от индустриални и производствени процеси
(Източник: НСИ).

Битовото отопление на домакинствата и обществените сгради е главен източник на замърсяване през отоплителния сезон. Делът на потребителите на централизирано парно отопление е малък, основно се използват електроенергия, твърди горива за отопление на жилищните сгради (дърва, въглища и брикети) и мазут (газвол) за отопление на обществените сгради. Твърдите горива замърсяват атмосферния въздух с прах и сажди, серни и азотни оксиди, летливи органични съединения и др. (за твърдите горива се достига до 3,9%, а при течните от 0,2 до 3,5%). Високите стойности на замърсители от битовото отопление се дължат и несанираните сгради, изискващи по-голямо потребление на горива. Положителен ефект за подобряване на показателите на атмосферния въздух е газификацията на обществено-административни сгради, общинска и държавна собственост. Използването на природен газ вместо на въглища, брикети, мазут и дизел намалява многократно вредните за здравето на хората и климата емисии на парникови газове, серен диоксид, азотни окиси и прах, респективно – води до намаляване на въглеродната интензивност на БВП.

Увеличаващият се ежегодно **автомобилен транспорт** (леки и товарни автомобили, автобуси, мотоциклети) е съществен фактор за замърсяването на атмосферния въздух в града. Влияние върху замърсяването на въздуха в града оказват организацията на движението, условията за паркиране, лошото състояние на пътните настилки и др., поради които се претоварват на уличните артерии в централната градска част, пристанището и

разширения център на града. Пиковите натоварвания за по-голямата част от улиците в централната градска част са на и над границата на пропускателната им способност. Това води до завишени емисии на замърсители във въздуха особено за бул. "Владислав Варненчик", бул. "Сливница", участъка бул. "Хр. Ботев" - бул. "М. Луиза" - "Осми Приморски полк", бул. "Цар Освободител", бул. "Приморски" в района на ж.п. гарата и пристанищния комплекс, ул. "Девня", Аспарухов мост. В актуализираната Общинска програма за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества в атмосферния въздух в резултат на задълбочен анализ и компютърно моделиране се стига до извода, че ако се игнорира ефектът на метеорологичните условия, емитираните количества вредни вещества в атмосферата сами по себе си не би трябвало да предизвикват наднормени замърсявания с прах. **Направен е изводът, че основна причина за наднормените стойности на концентрациите с ФПЧ₁₀ в района на града е вторичното суспендиране на фини прахови частици под влияние на ветровете (бризовата циркулация).** Тъй като този природен фактор не може да бъде контролиран, усилията трябва да бъдат насочени към контролиране на антропогенните фактори на замърсяването.

В териториалното зонироване на града, според ОУП на Варна Том II-I, Част „Опазване на околната среда”, по отношение на замърсяването на въздуха са определени са 25 зони. В зависимост от степента им замърсеност тези зони са категоризирани в четири групи, както следва:

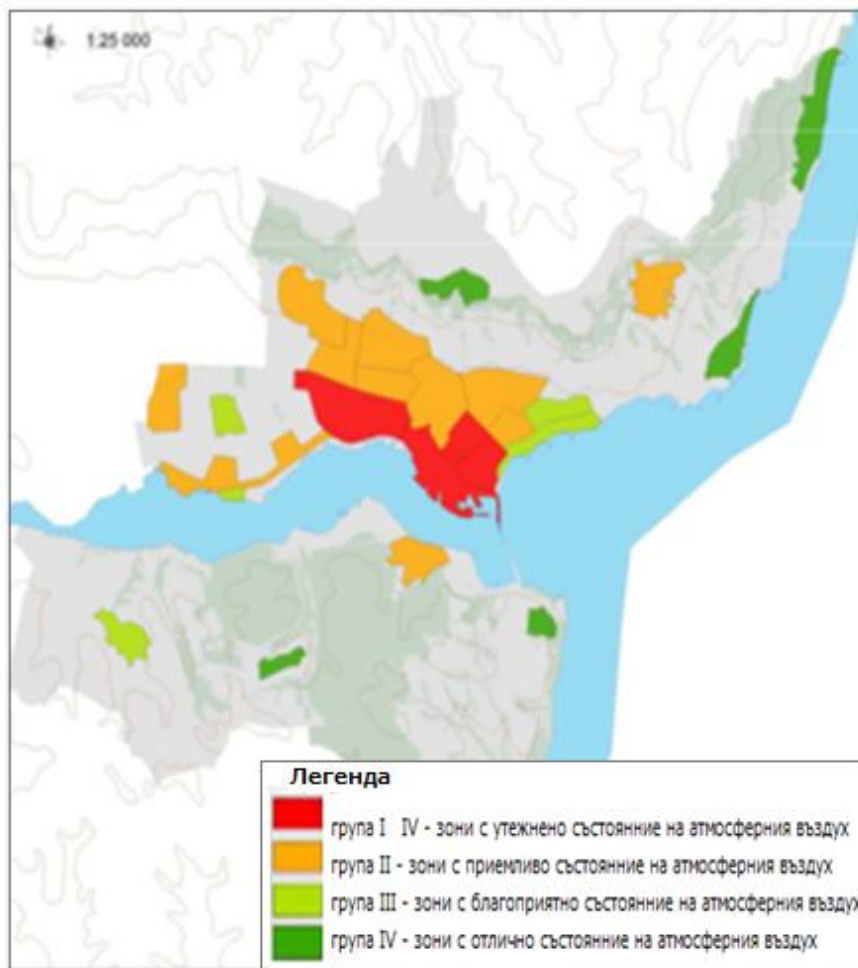
1-ва група (зони с утежнено състояние на атмосферния въздух). Това са зони 1 (ул. "Девня" – южна промишлена зона), зона 2 (Катедралата - хотел "Черно море"), зона 9 (Кооперативния пазар - Районния съд - Медицинския университет) и зона 12 (Западна промишлена зона).

2-ра група (зони с приемливо състояние на атмосферния въздух). Тази зона обхваща жилищните квартали "Виница", "Левски", "Младост" "Възраждане" "Вл. Варненчик", "Трошево", "Аспарухово", зона 10 ("Червения площад" - Дворец на културата и спорта), зона 4 ("Отец Паисий" - стари гробища - Северна пром. зона), зона 10 ("Червения площад" - Дворец на културата и спорта), зона 14 (кв. "Аспарухово"), зона 13 (м. „Планова”) зона 21 (п.з. „Клисе баир”), зона 22 (крайезерен път- екарисаж Варна-Леспорт).

Останалите 3-та и 4-та групи - зони с благоприятно отлично състояние на атмосферния въздух са в Морска градина, ж.к. "Чайка", курортните комплекси "Св.св. Константин и Елена" и "Златни пясъци", кв. Галата и близките до Варна села Тополи, Казашко, Константиново, с. Звездица и Каменар.

Четири групи зони са показани на фигура 5.4.

Фигура 5.4. Териториално зонироване според състоянието на атмосферния въздух
(Източник: ОУП – Варна Том II-I, Част „Опазване на околната среда“).

Въз основа на наличните данни по отношение на нивата на отделните замърсители и тенденциите в развитието им през разглеждания период могат да бъдат направени следните **изводи:**

- Много добро е качеството на атмосферния въздух на преобладаващата част от зоната на влияние, отговарящо на нормите за курортна среда.
- Подобрене в качеството на атмосферния въздух в агломерацията Варна-Белослав-Девня има по отношение концентрацията на повечето наблюдавани замърсяващи вещества.
- Съществен е спадът в замърсяването с оловни аерозоли вследствие намалената употреба на оловосъдържащи горива.
- Средствата за изпълнение на мероприятия по екологични програми, благоустрояване и поддържане на чистотата не са достатъчни.

5.2. Водни ресурси.

5.2.1. Подземни води.

На територията на Община Варна са установени следните водоносни хоризонти: Горно-юрски-валанжински (малмо-валанжински), Еоценски водоносен хоризонт; Средномиеценски (чокрак-карагански), Сарматски и води в кватернерните отложения (в крайезерните низини; в терасите на долните течения на деретата; в делапсивните материали на Черноморския бряг; в крайморските пясъчни ивици).

Част от подземните води - плиткозалягащите водоносни хоризонти (сарматски, средномиеценски (северно и южно от езерото)), както и водите в свлачищните склонове, в терасите на деретата и крайезерните низини (северно и южно от езерото) са с риск да бъдат замърсени в резултат на човешката дейност на и в съседство с територията на Общината.

Безнапорната част на средномиеценския хоризонти и водите от сарматския водоносен хоризонт в границите на Общината не са защитени от замърсяване и употребата им е силно ограничена. Влошените са параметрите на подземните води по показателите: съдържание на азот (амониев нитритен и нитратен), окисляемост, съдържание на сулфати (за крайезерните низини, северно от езерото), сух остатък (за крайезерните низини, северно от езерото). В момента концентрациите на фосфор са под норматива като при запазване на статуквото няма причини в бъдеще той да премине над допустимите граници.

Водите в кватернера са най-силно замърсени и имат изключително ограничено практическо приложение. Те са непригодни за питейни и иригационни цели и със своя химичен състав създават проблеми в строителството характеризират се със силно корозивно действие, поради високото съдържание на магнезиеви йони и с голям, до твърде голям накип, което ги прави неподходящи и за промишлено водоснабдяване.

Източниците на замърсяване на подземните води на територията на Общината са: инфилтрацията на валежите в земеделските площи на селата Куманово, Кичево, Каменар, Тополи, кв. Винаца, вилните зони., поливните площи и торища, земеделските площи на деретата при с. Тополи, Тел-дере, Налбанка, с. Звездица и вилните зони, южно от Варненско езеро, отделни ферми и наторявани площи в терасите на деретата, течове от фекално-битовата канализация, както и замърсяване от сарматските води.

Управлението на водите на територията на Република България се осъществява на национално и басейново ниво. Речният басейн е основна единица за съвместно управление на повърхностните и подземните води по количество и качество, за постигане на устойчиво

водоползване и опазване на водите и водните екосистеми. Община Варна попада в Черноморския район за басейново управление на водите.

Състоянието на повърхностните и подземни води зависи от:

- **концентрацията на урбанистични единици;**
- **концентрацията на промишлените дейности;**
- **степената на изграденост на канализационната и пречиствателната инфраструктура.**

Подземните води се замърсяват от точкови и дифузни източници. С най-голямо значение за замърсяването на подземните води от дифузни източници са селскостопанските дейности, вилните зони и новите селищни образувания без канализация. Дейностите в тях емитират предимно нитрати и амоний. Сериозен източник на замърсители са селищните депа за отпадъци, които не отговарят на съвременните санитарно-хигиенни норми. Направените досега изследвания на подземните води не са констатирали опасни за здравето на хората превишения на пределно допустимите концентрации на изследваните вещества.

5.2.2. Повърхностни води на територията на Община Варна (реки, дерета, Варненско езеро и Варненски залив).

Повърхностни води от овражно-речната мрежа. Община Варна на изток граничи с Черно море и хидрографската мрежа на територията ѝ обхваща Варненското езеро и речната мрежа. Варненското езеро е най-значителния естествен водоем на територията на общината. Речната мрежа е представена от малки реки (дерета). Те спадат към Черноморската водосборна област, подобласт с директен отток в Черно море. Повърхностните водни обекти на и в съседство с територията на Община Варна са показани на фигура 5..

Във Варненското езеро се вливат: Игнатиевско дере, Дере при с. Тополи, Дере Налбанка, Владиславско дере (Елпромско), Максуденско дере, коригирано и облицовано в чертите на брега, минаващо по ул. Струга, Княз Черкаски и Д-р Селимийски откъм северния бряг и Звездишко дере, Дере, западно от л-ще "Чайка", Дере по ул. Перекоп, кв. Аспарухово откъм южния бряг.

Деретата, вливащи се директно в Черно море, са : Виношко дере, Евксиноградско дере, Шокърски канал, Дере по ул. Моряшка, кв. Аспарухово, Галатенско дере, Манастирско дере, Сакъма дере, Паша дере.

В горните части на деретата водите са хидрокарбонатно-калциево-магнезиеви, пресни, твърди. В долното си течение те променят химическия си състав, вследствие на отпадни води от битов, фабричен и селскостопански произход.

Регламентирани оттоци от отпадни води в деретата няма. Отпадни води се вливат обаче в облицованите дерета (Шокърски канал и Максуденско дере). Емитираните вещества са вероятно тези, които са характерни за битови и комунални отпадни води.

Повърхностните води на и в съседство на територията на Общината почти не се използват. Ограничено използване на водите има в долните течения на деретата (напояване на лични стопанства, за строителни и битови нужди и др.). Това се отнася за повечето от деретата на вилните зони. Преки данни за преценка на годността на водите на деретата за напояване няма. По аналогия с подземните води по-вероятно водите на деретата да са годни за напояване, предвид сходния им химически състав. По аналогични причини, по-вероятно е водите от деретата да са годни за строителна вода.

Фигура 5.5. Водоползване от повърхностни води (Източник: План за развитие на Черноморски басейнов район - ПРЧБР).

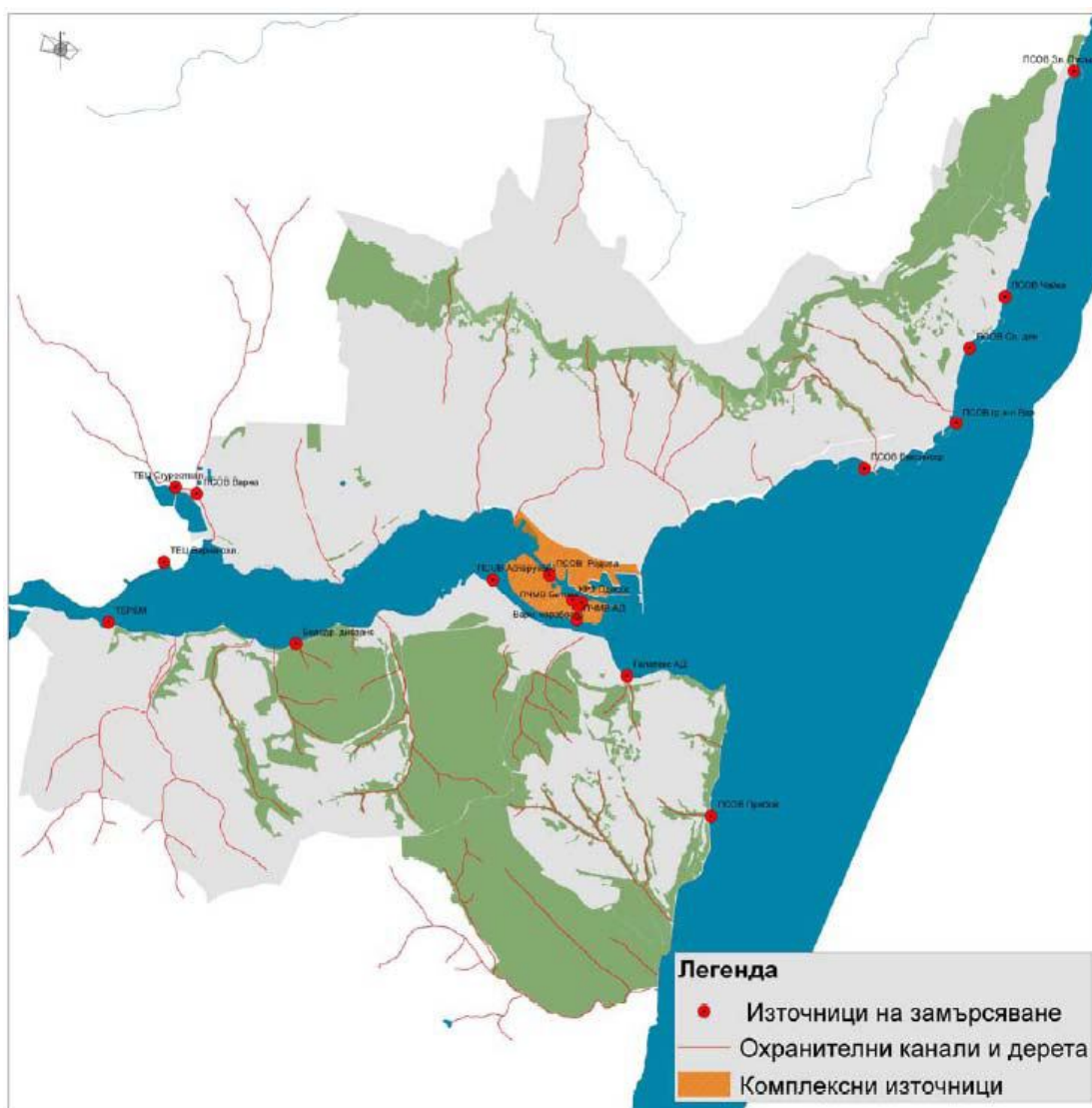
Като основни източници, намиращи се на и в съседство с територията на Община Варна замърсяващи повърхностните води в деретата могат да се посочат попивните ями и торища в селата в района и вилните зони, както и асфалтовите продукти при високи води. Потенциални източници на замърсяване са и земеделските площи във водосборните области - процесът на торенето е в зависимост от провежданата в бъдеще агрополитика. Предвид постепенното изграждане на канализационните мрежи в населените места във водосборите на деретата, се очаква намаляване на концентрациите на посочените замърсители.

Като цяло товарите от всички типове точкови източници (ПСОВ, градски канализации и индустриални източници) са концентрирани в няколко речни участъка и/или езера. Това

определя сравнително голямо общо натоварване на тези водни тела и намалява самопочистващата им способност.

Състоянието на водите се контролира в множество пунктове на различни институции – Басейнова дирекция на Черноморския район за управление на водите в гр. Варна, РИОСВ-Варна, РИОКЗ-Варна, ВиК ООД-Варна, ВиК ООД „Златни пясъци” и др.

Фигура 5.6. Източници на замърсяване на повърхностните води (Източник: ОУП – Варна Том II-I, Част „Опазване на околната среда”).

Източниците на замърсяване на повърхностните води на територията на Общината са показани на фигура 5.6.

Варненско езеро. Сред основните замърсители на Варненското езеро са химическата промишленост; кораборемонтните, корабостроителни, и пристанищните дейности, (особено

танкерното пристанище), както и водният транспорт. Върху състоянието на водите в него пряко влияе и свързаното с него Белославското езеро.

В ОУП на Варна, в резултат на направен анализ на състоянието на повърхностните води на Варненско езеро за периода 2002 г. - 2005 г., въз основа на данни от Басейнова дирекция за Черноморския район - Варна и РИОКОЗ - Варна, за Варненско езеро са установени следните неблагоприятни тенденции:

- Наднормени концентрации на следните показатели: активна реакция на средата (рН); амониев азот; нитритен азот; фосфати; разтворен кислород; наситеност с кислород; разтворени вещества; сулфати; неразтворени вещества;
- С най-голяма честота на наднормени концентрации и с най-високо превишение на допустимите стойности са показателите: нитритен азот; разтворени вещества; сулфати;
- Най-неблагоприятни стойности на показателите, характеризиращи замърсяването на водите с биогенни елементи (амониев азот, нитритен азот, фосфати), са установени при пункт № 60000406 - Варненско езеро срещу ГПСОВ.

Повърхностни води в Черно море в акваторията на Общината. Състоянието на повърхностните води и най-вече на морските води е от особено значение с оглед на развитието на туризма и използването на плажовите ивици за рекреационни нужди.

Като цяло, в акваторията северно от заустването на канал "Шокъра" няма влошени параметри на повърхностните води. В малки райони (с диаметър от порядъка на 300-400 m) около местата на заустване на пречистени или частично пречистени отпадните води от ПСОВ "Чайка", "Слънчев ден", "Св. Константин", гранд хотел "Варна" и "Евксиноград" се наблюдават повишени концентрации на амониеви и фосфатни йони, ХПК и БПК₅. В тези места би следвало да се очакват и влошени микробиологични показатели. Отпадъчните води на ПСОВ "Златни пясъци" са заустени подводно на 750 m от брега, което е значително по-малко от нормативно изискуемото разстояние 1 морска миля (1850 m). Направените изчисления показват, че зоната на замърсяване от тази ПСОВ е успоредна на брега и има елиптична форма, с дължина около 2700 m и ширина 1800 m. Високите концентрации в районите на заустване на отпадъчните води следва да се третират, като санитарно-хигиенни ограничители относно отреждането и ползването на тези места, като зони за къпане. Необходимо е около тях да се определят защитни зони (например с дължина по плажната ивица от порядъка на 300 m за повечето ПСОВ). Тези места са подходящи за лодкостоянки. Останалата част от брегова ивица може да се използва, като зона за отдих (за къпане).

Води в зоните за къпане. Основните параметри, измервани в зоните за къпане включват: рН, цвят, съдържание на масла, повърхностно активни вещества (ПАВ), прозрачност, разтворен кислород, амониев азот, фосфати, температура на водата, феноли, нитрати, олово и кадмий. Отклонения от нормите се наблюдават непостоянно при четири от изследваните параметри: прозрачност, разтворен кислород, амониев азот и фосфати.

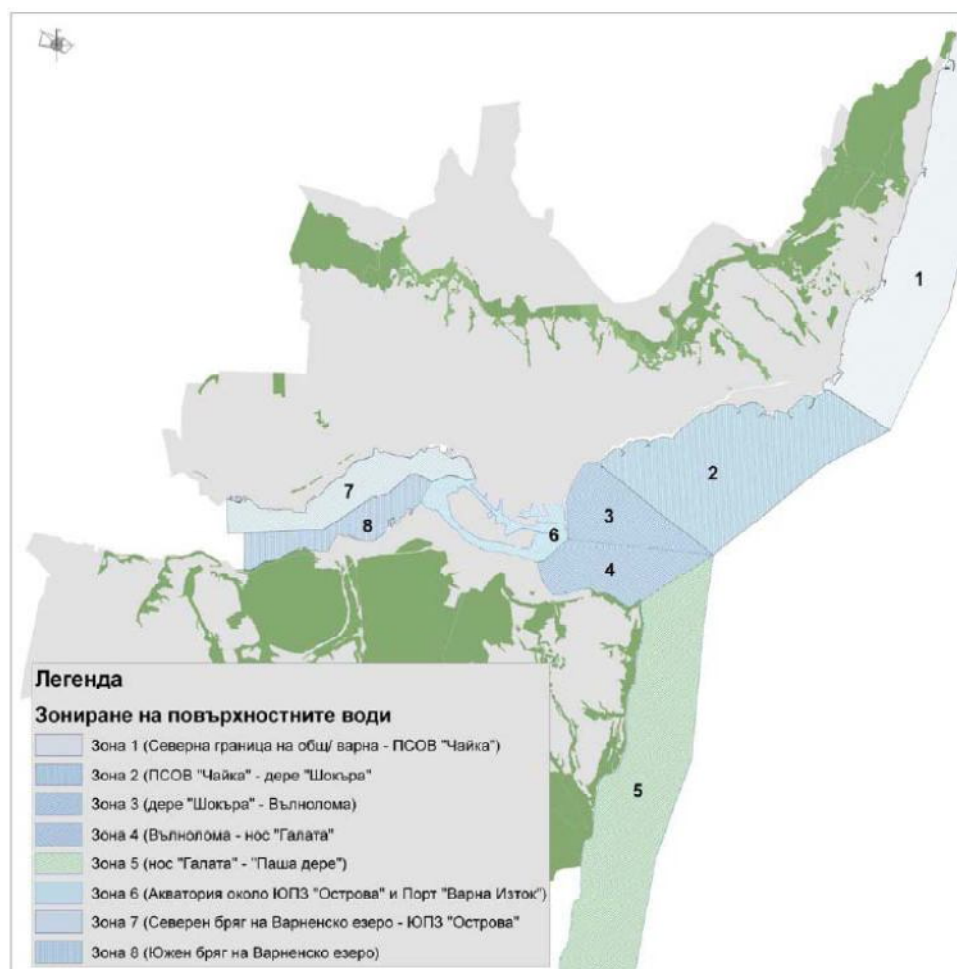
В резултат на анализа на показателите на водите в зоните за къпане на Община Варна се прави изводът, че с най-неблагоприятни резултати са пунктовете: Офицерски плаж - гр. Варна, Централен плаж - гр. Варна и Карантина - кв. Аспарухово.

При анализа на въздействието в Черноморския басейнов район езерата Варненско и Белославско, Варненски залив и свързващите ги канали са идентифицирани като водни тела в риск предвид натоварването, предизвикано от силния антропогенен натиск.

За целите на ОУП е направено по-детайлно **зониране на морските и езерните води**, от гледна точка на тяхното качество и от гледна точка на устройствените мерки, които трябва да се предприемат, за да бъде то подобро. Определени са **осем зони** с различно качество на морските и езерните води в тях, както следва (фигура 5.7):

В зони 1 и 2 няма постоянно влошени параметри на повърхностните води. Сравнително рядко са регистрирани инцидентни наднормени концентрации, най-често в малки зони (с диаметър от порядъка на 300-400 m), около местата на заустване на отпадъчните води от ПСОВ. През 2008 на плажовете на варненските курорти Ривиера и Слънчев ден беше присъдена престижната оценка за качество и чистота „Син флаг“. Наградата получават плажове, които са на най-високо ниво по отношение на качеството и чистотата на водата, информационно оборудване, управление и сигурност. **Качеството на водите на българските плажове е сред най-доброто в Европейския съюз**, се посочва в доклад на Европейската комисия, публикуван на 10 юни 2010. Докладът е основан на взети през 2009 г. проби от води, в които къпането е разрешено.

В зона 3 замърсителни товари в зоната внасят Шокърският канал и преливникът на каналната помпена станция за колектора, заустен в средата на вълнолома. Наблюдавани са наднормени концентрации на общ фосфор, амониев инитритен азот, микробиологичните показатели са нестабилни. Изградените буни в района на Офицерския плаж ограничават водообмена в някои зони от крайбрежните води за къпане, което възпрепятства доброто разреждане на постъпващите товари. **Само един морски плаж в България, (южният на Варна), не отговаря през 2009 г. на европейските стандарти.**

Фигура 5.7. Зониране, в зависимост от състоянието на повърхностните води (Източник: ОУП – Варна Том II-I, Част „Опазване на околната среда“).

В зона 4 - от Вълнолома до нос Галата, показателите са влошени в сравнение със северната част на залива. Тук се разлива и смесва окончателно повърхностното течение от езерата, което е основният доставчик на азотсъдържащи йони и неразтворени вещества. Плажът пред парка на кв. „Аспарухово” понякога е повлиян от този процес, но най-ясно изразени влошени показатели имат крайбрежните води в района от “Карантината” до нос Галата. Високите концентрации на биогени, органични вещества и детергенти действат непрекъснато и като стойности представляват санитарно-хигиенни ограничители относно ползването като зона за къпане.

Най-чистата зона от акваторията на Община Варна е зона 5. Въздействието в нея е слабо, с изключение на зауствените отпадъчни води от пречиствателната станция “Прибой”, но съществува опасност от инцидентно замърсяване с твърди отпадъци от летния корабен рейд.

Най силно повлияната от замърсените водните маси, постъпващи от езерото в морето през двата канала е зона 6. Във водите постъпват тежки метали, нефтопродукти,

азотни и фосфорни съединения, недостатъчно пречистени битово-фекални води, замърсени дъждовни води, възможно е да попадат и токсични вещества. Източниците на замърсители, разположени в този район са:

- бреговата пречиствателна станция за битови води и пречиствателна станция за нефто-водни смеси;
- Варненска корабостроителница, в т.ч. и нейната пречиствателна станция;
- КРЗ “Одесос”;
- Бреговата база на “Петрол” и танкерното ѝ пристанище;
- Бреговата кораборемонтна база на бившето УПМКАП;
- Военно-морската база;
- “Корабно машиностроене”;
- всички останали по-малки производствени мощности на ЮПЗ “Острова”, разположени по двата канала и на сушата.

Най-голямо количество замърсяващи товари, в сравнение с всички акваториални части, прилежащи към Общината поема зона 7. Тук са наблюдавани наднормени концентрации на амониев и нитритен азот, нефтопродукти, йони на тежки метали. В тази зона се заустват и охлаждащите води на ТЕЦ Варна, поради което има и частично зона на топлинно въздействие. Основните източници на замърсяване са:

- Девненският промишлен комплекс;
- ТЕЦ “Варна”;
- Пречиствателна станция –Варна;
- Трите най-замърсени дерета в Община Варна - “Максуда”, “Елпромско” и “Налбантка”;
- Депата за драгажни маси от удълбаването на каналите море-езеро

и на водните пътища.

В **зона 8** качеството на водите е малко по-добро от това в зона 7, главно поради течението от Белославско езеро към Варненски залив. От 2011г. отпадните води на район Аспарухово се подават чрез Канална помпена станция (КПС) „Аспарухово” по тръбопровод, положен на дъното на Варненското езеро към ПСОВ „Варна”. В езерните води в разглежданата зона е регистрирано високо съдържание на биогенни елементи и на нефтопродукти. Основни източници на замърсители са двете дерета - “Звездишко” и дерето, западно от летище “Чайка”.

5.2.3. Питейни води

Хидрогеоложките условия на територията на община Варна се характеризират с недостатъчно количество водоизточници за задоволяване нуждите ѝ за питейно водоснабдяване.

Основните водоизточници се намират извън териториалните граници на общината:

- Язовир “Камчия”;
- Девненски извори;
- Водоснабдителна система “Батова”;
- Водоснабдителна система “Паша дере”.

Термоминерални води. На територията на града и курортните комплекси има изградени 27 броя дълбоки сондажи с общ дебит 980 l/s. Водите са слабо минерализирани с температура 30 – 54 °С, с приблизителен ресурс 1,5 – 3 куб.м./сек., повишено съдържание на сероводород и са привързани към горно-юрско-валанжинския водоносен хоризонт. Само един от тях се използва за питейни нужди след допълнителна обработка, включваща аериране и темперирание. Сондажът е с дебит 100 l/s и се намира в К.К. “Зл. Пясъци” (до яхтеното пристанище). Останалите се използват за отопление, плувни басейни и балнеоложки цели.

В обсега на град Варна са прокарани 9 самоизливащи се сондажа със сумарен дебит 351л./сек. И 3 сондажа със свободно ниво, подлежащи на експлоатация чрез помпи, с общ дебит 130л./сек. Годишната натовареност на сондажите не е надхвърляла 30 – 35% от посочените дебители. Около половината от сондажите са надхвърлили препоръчителния срок за експлоатация – 25 години.

Местни водоизточници. Това са множество шахтови и сондажни кладенци, изградени предимно във вилните зони и в дворните места на сателитните селища на общината, които служат предимно за битови нужди (миене, поливане).

Изградени водоеми. На територията на Община Варна са изградени и в експлоатация 51 броя водоеми с общ полезен обем 130620 m³.

Захранването с вода на Общината е разделено на шест водоснабдителни зони по напор, които имат различна схема на водоснабдяване, с технически възможности за превключване една към друга. Водоемите са изключително важен елемент на водоснабдителната мрежа и е необходимо дългосрочното им планиране с висока точност. Към настоящия момент обемът на водоемите е достатъчен за оразмерителното потребление,

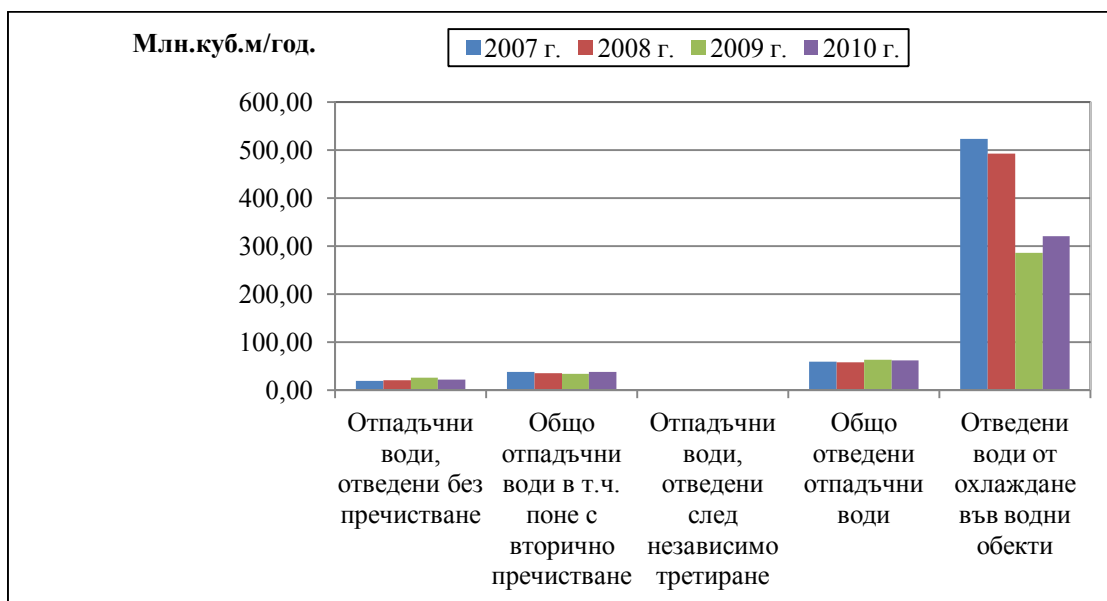

дори и при значително по-големите водни количества през летния период. Има територии, за които не е осигурен необходимият напор.

Като цяло качеството на питейните води по четирите групи показатели (химични, микробиологични, индикаторни и радиологични) отговарят на нормативните изискванията на Наредба № 9 и на стойностите на показателите в Приложение № 1 към нея. Не са учредени и преучредени санитарно-охранителни зони, съгласно европейското и националното законодателство (поставеният за това срок в Плана за управление на водите в Черноморския басейн е 2013 г.). Но риск по отношение на водоползването съществува. В случай на аварии (макар и нерегистрирани официално, практиката показва, че се случват достатъчно много аварии, които влошават за известно време качествата на питейните води) или на неблагоприятни климатични явления, във водоснабдителната система могат да попаднат вещества, които да формират високи имисионни концентрации на замърсители. В тези случаи, наднормените концентрации следва да се третират, като санитарно-хигиенни ограничители по отношение на използването на водата за питейни нужди. Такива концентрации могат да действат само в периоди на аварийни ситуации.

Във водопроводната мрежа на Варна, загубите на вода са големи.

Отвеждане и заустване на отпадни води. Количествата на отведените във водните обекти отпадъчни води и води от охлаждане (Млн.куб.м/год) за област Варна са показани на фигура 5.8. Както е видно от нея, количеството отведени води без пречистване за периода 2007 г. – 2010 г. е без забележими промени.

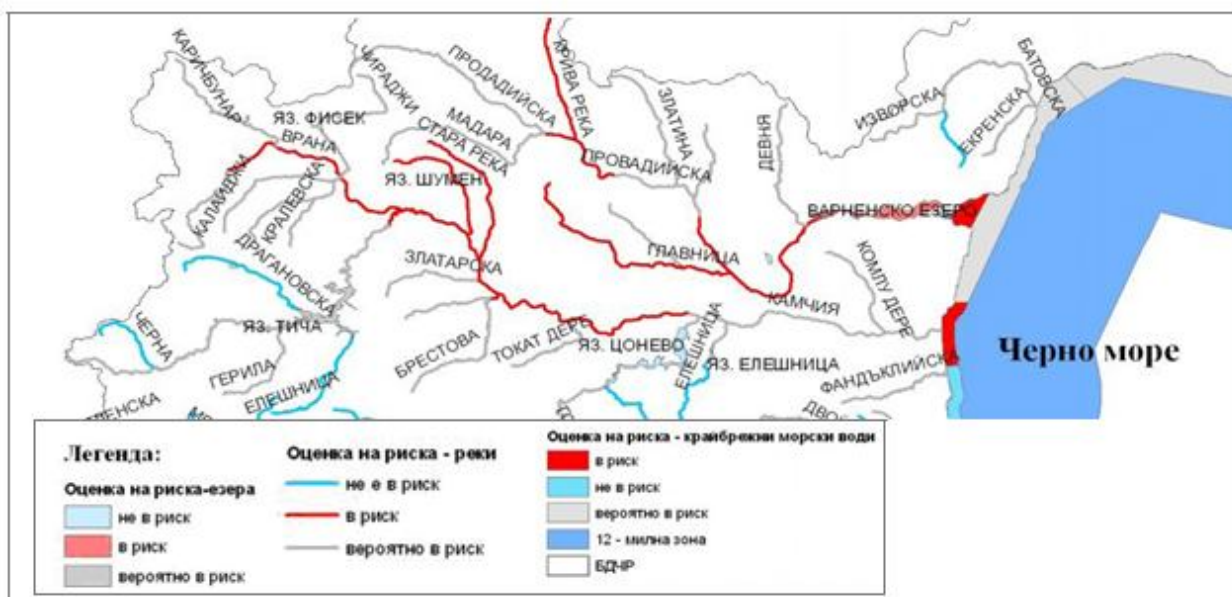
Фигура 5.8. Отведени във водните обекти отпадъчни води и води от охлаждане за област Варна (Източник:НСИ).

Тенденцията за Общината е локалните пречиствателни станции, заустващи в морето, да се ликвидират и да се пренасочват водните количества към ГПСОВ „Варна”. За целта са разработени съответни проекти, но реализацията им върви бавно. Тъй като цялата територия в обхвата на Басейновата дирекция за управление на водите в Черноморския басейн попада в т.нар. „чувствителни зони”, изоставането в реконструкцията на ПСОВ и забавянето на подобряването на качеството на заустваните пречистени води, е екологически неприемливо.

В Плана за развитие на Черноморски басейнов район, при оценката на риска повърхностните водните тела на територията на Общината да не постигнат добро екологично състояние до 2015 година, са отчетени следните фактори: текущото състояние на водните тела, наличната информация за източниците на въздействие, планираните мерки за опазване и подобряване на състоянието на водите, необходимото време за възстановяване на водните екосистеми след прилагане на мерки за подобряване на състоянието. Отчетена е концентрацията на производствени мощности в агломерацията Варна-Девня-Провадия, която създава конфликти в бреговите зони на Варненско-Белославски езерен комплекс, както и фактът, че все още част от отпадните води, зауствани във водните обекти, не са третирани и технологичната схема на действащите ПСОВ е остаряла. Оценката на риска за повърхностните водни тела е показана на фигура 5.9.

От фигура 5.9. се вижда , че в риск са Варненско и Белославско езеро, река Провадийска и крайбрежните морски води на Варненски залив. Река Камчия и река Девня и крайбрежните морски води на 1-милна зона са във вероятен риск, при неизпълнение на мерките по опазване и възстановяване на околната среда.

Фигура 5.9. Повърхностни водни тела – оценка на риска (Източник: ПРЧБР).

5.3. Отпадъци.

5.3.1. Твърди битови отпадъци.

Количеството на генерираните твърди битови отпадъци (ТБО) е променлива величина функция от броя на населението, годишния сезон, мястото, начина на живот и стандарта на населението и много други фактори.

В централизираната организация по сметосъбиране и сметоизвозване в Община Варна са включени всички райони и кметства, курортните комплекси северно от Варна и е обхванато 100 % от населението в регулацията на града и населените места в границите на Общината (при средно за страната 77 %). Не са обхванати приблизително 6.7 % от населението на Община Варна: част от с. Константиново и част от прилежащите земеделски земи, вилни зони и селищни образувания около Варна. Причина за това е липсата на инфраструктура и затруднен достъп (пътищата са предимно черни) и неясен статут на собствениците - постоянно или временно пребиваващи.

През 2006 г. - 2007 г. Община Варна започва изграждането на система за разделно събиране на хартиени стъклени и пластмасови отпадъци. Системите се обслужват от създадените „организации за оползотворяване на опаковки” (Екобулпак). Фирмата Екобулпак, действаща в територията на община Варна декларира 28% изпълнение на заложените цели по меморандума количество рециклирани отпадъци през 2006 г. За 2007 г. задълженията на дружеството нарастват до 39%, а според публикуваните от организацията данни оползотворени са 50%. Тези данни, дават само приблизителна представа, тъй като фирмата действа на територията на различни общини, а цитираните данни са общи и не е налична по-конкретна информация. При производствените и опасните отпадъци също се спазват определени принципи на разделност при отделянето им.

Като площадки за разделно събиране могат да се разглеждат също изкупвателните пунктове за вторични суровини. Освен пунктовете на лицензираните фирми за събиране на вторични суровини налице са голям брой изкупвателни пунктове на малки фирми без лиценз за дейност.

Събраното количество ТБО (около 120-130 хил. тона годишно) се извозва в регионалното депо за неопасни отпадъци с. Вълген, община Аксаково. Капацитетът на депото е на изчерпване, поради което е разработен проект за изграждане на три броя клетки, терен за компостиране на зелена листна маса, терен за рециклиране на строителни отпадъци и клетка за депониране на остатъка от строителните отпадъци. Предвижда се по този начин капацитетът на депото да стигне за 25 години. Извозването на отпадъците се извършва по

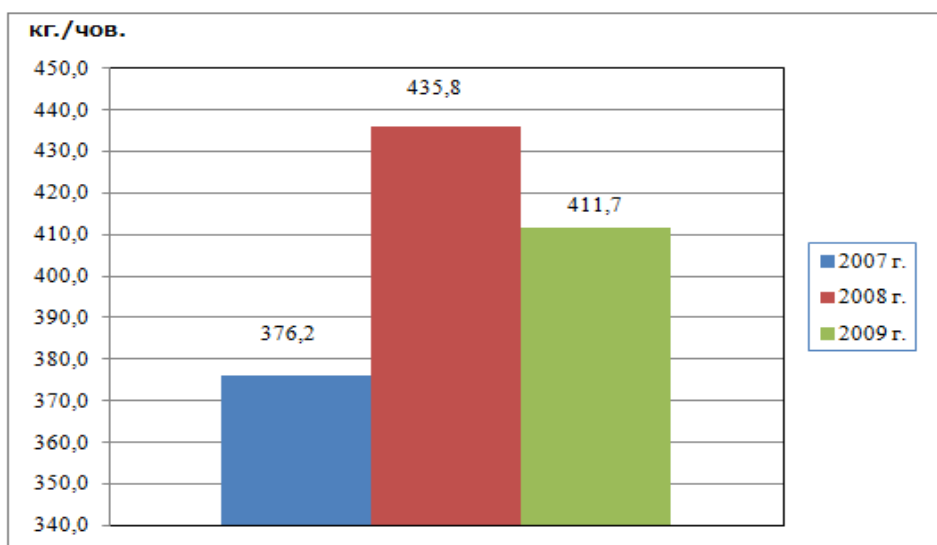
маршрути, одобрени от Общински съвет във Варна. Всички съществуващи територията на Общината регламентирани стари сметища са закрити и изхвърлянето на отпадъци там е забранено.

Общо за областта, според данни на НСИ, остатъчният капацитет на депата за област Варна за 2010 г. е 364 461 куб.м.

Количествата събрани битови отпадъци на човек от обслужваното население са показани на фигура 5.10. Показателят се изчислява като годишното количество събрани битови отпадъци се отнася към средногодишното обслужвано население. През 2009 г. този показател спада, но все още е висок спрямо 2007г.

За масово разпространените отпадъци и опасните отпадъци от бита, като излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, батерии, акумулатори и автомобилни гуми, Общината има сключени договори със съответни фирми за събирането и оползотворяването им. Най-утежнена е ситуацията с отпадъците в ромската махала (кв. „Максуда”), създаваща опасности от разпространението на зарази, както и нелицеприятен вид на тази част в курортния град.

При с. Езерово е изградена инсталация за предварително третиране на около 76 хил. тона/год. битови отпадъци, като годишният капацитет на инсталацията е 140 хил. тона. Прилаганата технология се основава на физико-механични процеси, които не замърсяват околната среда. В инсталацията се сепарира постъпващият отпадък, а подлежащият на рециклиране се предава на съответните фирми за преработка. Биоразградимият отпадък се компостира, а остатъкът от двете манипулации се извозват в депото за неопасни отпадъци.

Фигура 5.10. Събрани битови отпадъци на човек от обслужваното население
(Източник: Община Варна).

През 2012 г. от Община Аксаково е подписан договор по ОП „Регионално развитие” за изпълнение на проект „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Варна”, където Община Варна участва като партньор с над 2 699 хил. лв. собствено участие.

5.3.2. Строителни отпадъци

Строителни отпадъци се генерират основно при ремонт на офиси и жилища, а не при пълномасщабни строителни дейности. Делът на физическите лица, отделящи строителни отпадъци главно при ремонт на жилища, е незначителен спрямо другите количества. Гражданите във вилните зони и новите селищни образувания най-често изхвърлят строителните си отпадъци в съдовете за битова смет (където ги има) или до тях, или пък на незаконни сметища сред природата.

Генерираните строителни отпадъци на контролираната от РИОСВ-Варна територия, се обезвреждат по съвместимост с битовите, на депа за неопасни отпадъци.

Въпросите за извозване на строителните отпадъци са регламентирани със съответните Заповеди на Кмета на Общината. Инертните по своя характер строителни отпадъци трябва да се извозват на специално определени площадки, на които се извършва техническа рекултивация. При изкопни работи земните маси (мъртвица) без скални отломъци трябва да се извозват на сметището за ТБО в с. Въглен за запръстяване и рекултивация, а хумусният слой - временно да се съхранява на строителната площадка за благоустрояване на терена след завършване на строителството. С инертни строителни отпадъци се запълват мъртвите обеми на стари кариери и се подравняват други увредени терени, например пясъчна кариера в местността „Ракитника”, пясъчната кариера с. Каменар, площадка в района на “Добрева Чешма”.

За справяне с нарастващия брой незаконни сметища за строителни отпадъци Община Варна предвижда изграждане на инсталация за рециклиране на строителни отпадъци в промишлена зона „Клисе баир” и в регионалната система за управление на отпадъците в регион Варна, която ще се изгражда до с. Въглен със средства от еврофондовете.

5.3.4. Нерегламентирани сметища.

Според ОУП на територията на Общината са констатирани 129 незаконни сметища за строителни отпадъци с общо 100 700 m³ строителни отпадъци. От тях най-голямо е това в район “Вл. Варненчик”- ЗПЗ с площ над 100 dка и натрупани над 90 000 m³ отпадъци.

Следващо по големина и количество е намиращото се вляво от пътя Варна - Кичево - около 20 dka и натрупани около 12 000-15 000 m³ отпадъци. Най-голям брой незаконни микросметища има на територията на р-н “Приморски” в землището на кв. “Виница”. Според Дирекция ИИБ, Община Варна, броят проекти за поетапно ликвидиране на незаконните и нерегламентирани сметища през 2008г. е 15, докато през 2009г. тези проекти намаляват на 10. През годините 2010, 2011 и 2012г. се почистват основно малки микросметища покрай населените места, селищните образувания и вилните зони.

Наличието и постоянната тенденция към ново образуване на нерегламентирани сметища показват недостатъчна ефективност на системата за управление на отпадъците по отношение на осигуреност и упражняване на оперативен контрол.

5.3.5. Производствени отпадъци

Основните видове производствени отпадъци са: предимно медна шлака (след бластиране); утайки от пречиствателни станции; стружки и изрезки, съдържащи желязо; твърди отпадъци от корабни товари; утайки от измиване, пречистване, центрофугиране и отделяне на плодове и зърно и др.

На територията на Община Варна няма специално отредено депо за производствени отпадъци, поради което подлежащите на депониране количества се съхранява в предприятията, които ги формират, друга - значителна част от тях се оползотворяват, а част се изхвърлят на депото за битови отпадъци край с. Вълген, община Аксаково. Екологите на предприятията (там където ги има) не са достатъчно подготвени за всички аспекти на управлението на дейностите по отпадъците в тях и за попълване на отчетните карти за отпадъците. Въпреки наложената отчетност не може да се счита, че наличната информация относно генерираните производствени отпадъци на територията на общината се покрива напълно с реалното състояние – тя е недостатъчно пълна и ясна. Това се дължи на следните причини:

- не всички генератори на отпадъци попълват информационни отчетни карти;
- предприятията не достатъчно прецизно и пълно попълват отчетните карти за количествата отпадъци по отделните групи поради недостатъчна квалификация на екологите или въобще липса на еколози с ценз;
- предприятията не разполагат със сравнителни данни за отделяните отпадъци на единица продукция или единица входни суровини за аналогични по тип производства (минимални стойности, средни стойности). Такива данни са

нужни като информационна база за самооценка и разработване на конкретни програми за минимизиране на отпадъците при източника.

Горното силно затруднява реалната оценка на генерирането на производствени отпадъци, а също и изготвянето на обобщени отчети. За малка част от предприятията е налице редовна отчетност, правилно и пълно подаване на информация и най-вече минимизиране на отделяните количества производствени отпадъци.

Годишното количество на образуваните утайки от пречиствателните станции за отпадъчни води е както следва: ПСОВ „Златни пясъци” – 86,4 тона, ГПСОВ „Варна” – 10320,8 тона, ПСОВ „Аспарухово” – 787 тона.

Друг специфичен вид масово разпространени отпадъци са износените пневматични гуми (главно автомобилни). На базата на предишни проучвания и по експертна оценка, може да се приеме, че годишно в Община Варна остават по около 120 000 бр., т.е. около 1 800 т стари гуми за депониране (като се отчита различната маса на различните размери гуми). Общината има сключен договор с фирма за събирането на този вид отпадък и предаването му за обезвреждане.

Друг характерен за Варна вид отпадъци са старите бракувани кораби. Обектът “Корабно режище” е разположен на площ от около 8 дка на брега на Варненското езеро - на острова между двата канала. Районът е замърсен с отпадъци. Водят спорове за собственост на мястото на режището, поради което проблемът с ликвидирането на старите кораби като отпадък все още остава нерешен.

5.3.6. Опасни промишлени отпадъци.

Най-разпространените видове промишлени опасни отпадъци, генерирани на територията на Общината са отработените масла и отпадъчните нефтопродукти, излезлите от употреба живачни и луминисцентни лампи и негодните за употреба батерии и акумулатори.

На сметището в с. Вълген се изхвърлят и неголеми количества опасни отпадъци отделяни в бита на гражданите - кухненски (почистващи и полиращи препарати, освежител, белини), градински (разни химически препарати, торове, пестициди и инсектициди), бояджийски (остатъци и опаковки от бои, лакове и разтворители), козметични (дезодоранти), автомобилни (масла, антифризи и филтри), батерии, медицински (лекарства, превръзки, спринцовки) и мн.др.

Специализираните депа за производствени и опасни отпадъци на територията на Община Варна са: депо за изсушени утайки в с. Тополи, собственост на “В и К” – Варна,

шламоотвал в с. Константиново собственост на “Терем” АД. Депото за производствени и строителни отпадъци до с. Константиново на „Терем” АД е закрито. Разработени и представени за утвърждаване от МОСВ са планове за привеждане на съществуващите депа в съответствие с нормативните изисквания.

Нефтоводните и масленоводните смеси, отпадъците от нефтопродукти, минералните хидравлични и трюмови масла, отпадъците от почистване на резервоари (ж.п. и автоцистерни и на кораби), съдържащи масла, утайките от маслено-водни сепаратори и маслоуловителни шахти и др. подобни се подлагат на физико - химическо обезвреждане в Бреговата пречиствателна станция на “Приста Ойл” ООД, разположена на острова в Южната промишлена зона. Капацитетът на инсталацията е достатъчен, но оборудването отдавна не е реконструирано и е морално и физически остаряло.

5.3.7. Опасни медицински отпадъци.

Вследствие децентрализацията на извънболничната дейност опасни медицински отпадъци се формират в голям брой медицински заведения. Липсват точни данни за количествата генерирани през последните пет години опасни медицински отпадъци от болниците (с изключение на Военно-морска болница и МБАЛ ”Света Анна” АД), частните стоматологични и лекарски практики, доболничната помощ и ветеринарните амбулатории.

Компетентни да оказват контрол по управлението на този вид отпадъци са Министерство на здравеопазването и Регионалната здравна инспекция. Този вид отпадъци се събират в найлонови чували, обеззаразяват се и се предават за обработка в автоклави, каквито има във варненските болници МБАЛ „Св. Анна” АД, МБАЛ „Св. Марина” АД и Военноморска болница. Анатомичните отпадъци се съхраняват в хладилници и периодично се изнасят за изгаряне в инсинератори в гр. София. Остава нерешен проблемът с лекарствата с изтекъл срок на годност и други медицински отпадъци, формирани в домакинствата, който трябва да намери решение съгласно изискванията на новия Закон за управление на отпадъците, чрез система, организирана от Община Варна.

5.3.8. Драгажни маси.

Един специфичен за Община Варна вид отпадък представляват драгажните маси. Те се формират при периодичното почистване (драгиране) от затлачващите ги наноси и утайки на пристанищата “Варна-Изток”, “Варна-Запад”, Фериботно, “ТЕЦ Варна”, “Трансстрой”,

“Леспорт”, “Терем” ЕАД (бивш “Флотски арсенал”) и др., утайтеля във Белославското езеро, а също и плавателните канали и водните пътища във Варненското и в Белославското езеро и Варненския залив. Местата, подлежащи на драгиране, са не само на територията на Община Варна, но и върху тези на общини Белослав и Девня.

Засега няма достатъчна информация за класифициране на драгажните маси като опасни отпадъци, но независимо от това, има основания да се смята, че е възможно част от тях да се окажат такива, което изисква отделно хранилище. Но в района на Община Варна няма перспективни възможности за изграждане на нови депа за драгажни маси.

Управлението на драгажните маси е сложен проблем, поради което не може Община Варна да го решава сама а в ефективно взаимодействие с общините Белослав и Девня, Областната администрация, ИА ”Морска администрация”, Института по воден транспорт, Института по океанология, Черноморската брегова асоциация и др., които са пряко заинтересовани.

С общи усилия и финансиране от държавата е необходимо да се разработи **дългосрочна стратегия за управление на драгажните маси**, които трябва да намерят ефективно използване, а не само трайно депониране, например за образуване на изкуствени острови в предвидените нови влажни зони.

5.4. Геоложки условия и еволюция на бреговата линия.

5.4.1. Абразия

Абразията е процес, протичащ със значителна активност в обсега на морската брегова линия, влизаща в границите на общината. Убедителен аргумент в това отношение са повсеместните прояви на свлачища и срутища. За това благоприятстват както активните, така и пасивните фактори. От активните фактори, решаващ се явява морското вълнение. Откритият характер на брега е предпоставка за вълново въздействие с широк диапазон от вълновия спектър: N, NE, E, SE и S-и вълни. Още повече, че в него се включват и екстремалните възможни вълнения за нашето крайбрежие - североизточните и източните щормове.

В подкрепа на това твърдение могат да се посочат следните аргументи:

- 1) широкото разпространение на клифов бряг и свлачищно-срутищни явления;
- 2) предприетите брегоукрепителни мероприятия в значителна част от брега, особено през втората половина на миналия век и най-вече през последните 10-20 г.

От изпълнените изследвания през различни периоди, имащи различна продължителност и обхват, изпълнени от различни автори показват скорост на абразионно въздействие около 0.30 м/год. На пръв поглед, цифрите изглеждат твърде безобидно, ако абразионният ефект не предиспонира предварително “подработване” на брега, в резултат на

което се нарушава общата устойчивост на склона. В комбинация и с други фактори, посъществени от които са от хидрогеоложко и сеизмично естество, се проявяват периодично срутищни и широкообхватни свлачищни процеси. С аналогичен знак, макар и с намалена стойност (0.05 см/год.) е резултатът, получен за по-кратък период на наблюдения от Института по океанология (Пейчев и др.). Макар и различни по абсолютни стойности, посочените два резултата определят еднопосочност на характера на абразионното въздействие. Тъй, като не могат да се посочат естествени причини за резки изменения, посоченото по-горе абразионно въздействие би следвало да се приеме и като прогнозно за частта от брега незасегната от противоабразионни мероприятия.

5.4.2. Свлачища

Природните фактори (подпочвени води в сарматските хоризонти, валежи, морска абразия, морско вълнение и др.) и антропогенните фактори (допълнително натоварване от строителството, незаконно строителство, отсъствие на канализационна мрежа при изградена водоснабдителна такава, неправилно брегоукрепително строителство и др.) са създали условия за образуване на мащабни свлачища в Община Варна. Към настоящия момент се извяват най - активно следните свлачищни зони:

- Южен склон на “Фатрико дере” в обхвата на мост-канал (канализация “Виница – Траката - Варна” в обсега на най- обширния свлачищен масив по крайбрежието - „Винишкия свлачищен циркус”;
- Панорамен път IV-90023 Варна-Златни пясъци в участъка над КК „Слънчев ден”;
- Десният склон на дере “Почивка”, местност Св.Никола (ж.к. Бриз)

На юг от град Варна (от м-т “Карантината” до “Паша дере”) също е развита свлачищна дейност. Само част от свлачищните участъци, са укрепени като укрепителните мероприятия не са извършени в необходимия обем или са недостатъчно ефективни, което създава риск за активизиране на свлачищните масиви. Възможно е във времето и в зависимост от сезоните да възникнат други обекти и зони с наложителни и аварийни интервенции.

Проблемът с гравитационните геодинамични процеси на територията на Община Варна е много разпространен и има огромно негативно влияние върху строителството и архитектурно-строителните решения. Необходимо е да се открият и приложат точните

критерии, принципи, фактори и аргументи с цел максимално минимизиране на риска от тяхната проява.

В таксономично отношение, по териториален и геоморфоложки признак, Варненските свлачища се групират в четири нива. По териториален признак, свлачищните терени са обособени в два района. Вътре в тях по морфоложки белег се разграничават осем зони. На следващо ниво - по белег съвременна активност, се разграничават и териториално обособяват активирани свлачищни участъци, подучастъци и (или) свлачищни тела в тях. Сложният строеж и механизъм на свлачищата обуславят спецификата на тяхната динамика и степен на активност. Проявяващата се свлачищна активност понастоящем е привързана, най-вече, със съвременния ерозионен базис и антропогенно въздействие.

Само част от свлачищните участъци, са укрепени. Част от свлачищата няма изградени и наблюдателни системи. В много случаи укрепителните мероприятия не са извършени в необходимия обем или са недостатъчно ефективни, което създава риска за активизиране на свлачищните масиви. Подобен пример е свлачището при спирка “Журналист”.

За това е необходимо да продължат брегоукрепителните мероприятия, доизграждането на канализационната мрежа в засегнатите райони и разрешаване на строителството при строг контрол за спазване на всички изисквания за свлачищни райони.

5.4.3. Срутища

Морфолитоложките особености на брега предопределят оформянето на клиф със стръмни, почти отвесни склонове. За участъците от брега, лишен от пясъчни ивици, или с такива, но с ограничена ширина, прякото вълново въздействие непрекъснато подработва в основата свлачищните масиви. Комбинацията с изветрителните процеси създава условия за срутищни прояви. Колкото по висок е склонът и колкото условно са “по-здрави” изграждащите го скали, толкова по мащабни са срутищните процеси, например при м. “Траката”, м. “Почивка” и особено при нос Галата през 1996 и 1997 г.

Срутищни процеси се генерират и след проява на „пакетни” свличания по бреговата линия, където последвалото абразионно въздействие силно се проявява.

През 2012 г. приключи изпълнението на проект по ОП „Регионално развитие”, в резултат на чиято реализация са укрепени стръмните склонови участъци по новото трасе на ул. “Девня”, в участъка от бензиностанция „Шел” до ул. „Ат. Москов” (пътната връзка с ул. „Г. Пеячевич”), град Варна. Осигурена е безопасността за живота на над 1000 граждани ,

живеещи в района на срутището, както и безопасността за 28 частни и общински имота, разположени в целевия район на проекта.

Свлачищните и срутищни процеси са в резултат на масирано застрояване, липса на канализация и укрепителни работи. С настъпващите климатични промени и съпътстващите ги внезапни поройни дъждове и бури, с неадекватна антропогенна намеса, процесите биха могли да се засилят.

5.4.4. Карст, пропадане и заблатяване

Карстът е развит в варовитите комплекси на малмо-валаанжинския и средномиоценски водоносни хоризонти.

Пропадането е характерно за льосоподобните материали, предимно разпространени във високите части на кв. Галата, които са слабо до средно пропадъчни.

Заблатяванията са разпространени предимно при Варненското езеро. По-изявени са при северния му бряг, където ширината им достига до няколко десетки метра.

5.4.5. Еволюция на бреговата линия

Литодинамическата активност, имаща пряка връзка с транспорта на наносите в прилежащата брегова зона определя както активността на абразионните, така и на акумулационните процеси. Съгласно схемата за оценка на активността на надлъжно-бреговия транспорт (Дачев, Чернева) в общинските граници на бреговата зона попадат четири енергетични потока (Таблица 5.1).

Таблица 5.1 Надлъжно-брегови наносни потоци (Източник: Дачев, Чернева)

Надлъжно брегови енергетичен наносен поток	Размах на потока	Главно направление
Аладжа-манастирски	к. Албена – н. Св. Георги	север-североизточно
Евксиноградски	н. Св. Георги – дъно на Варн. залив	юг-югозападно
Аспаруховски	н. Галата – дъно на Варн. залив	западно
Камчийско-Емински	н. Галата – к.к. Сл. бряг	южно

Носовете Св. Георги и Галата се явяват зони на дивергенция, а най-западната част на Варненски залив – зона на конвергенция.

Районът на Варненски залив се характеризира с типичната за бухтите динамична циркулация на водите, предопределяща надлъжно брегови течения с посока от обграждащите носове към центъра на вдлъбнатостта на залива, което създава необходимите предпоставки за транспортиране и акумулиране на наносния материал в зоната на тяхната среща. И действително, в не така далечно геоложко минало, в резултат на въздействието на Евксиноградския и Аспаруховския потоци във върха на Варненски залив се е осъществявало, тяхното “разтоварване”, което е благоприятствало създаването на пясъчната коса, разделила дълбоко владения във сушата Варненски залив, в резултат на което се обособява Варненското езеро.

С изграждането, в началото на настоящия век, на търговското пристанище на града, оградните му съоръжения се явяват изкуствени граници на посочените наносни потоци. Построеният при някогашния нос Варна главен мол (вълнолом) на пристанището се явява непреодолима преграда за носения пясъчен материал от Евксиноградския наносен поток. В резултат на това постепенно се запълва т. нар. входящ ъгъл в участък на брега за който до тогава е била характерна съвсем тясна пясъчна ивица, заливаема при всяко по-значително вълнение.

За първата половина на 20 век средната скорост на нарастване на пясъчната плажова ивица е 1 м./год. (Рождественски, 1972), като постъпващия материал в продължение на една година е в порядъка на 30 000 m³ (Дачев, 1973). В началото на втората половина на века темпът на нарастване намалява, достигайки значения от порядъка на 0.7 м./год. (Дачев, Николов, 1977), а по последни данни, привързани към 90-те години достига 0.45 м./год. С построяването, през последните 10-15 години, на брегоукрепителните съоръжения тук практически спря да съществува Евксиноградският наносен поток, което означава, че знакът на динамичните процеси е вече обратен и няма естествени причини да се промени. Анализът на посочените характеристики показва значителни енергетични възможности на вълновото въздействие, но отсъствието на естествени източници на наносен материал не дава основание за значителен седиментен транспорт (наносните потоци тук остават “ненаситени”).

Литодинамичната картина в останалата открита част на бреговата линия на Варненска община, като активност, е идентична с коментираната. Разликата е в противоположния знак на енергетичните наносни потоци. Двата носа (св. Георги и Галата) са точки на дивергенция - предпоставка за изнасяне на абрадирания материал и за повишена абразия при други равни условия. В подкрепа на това се явяват огромните капиталовложения през последните 20

години при резиденция “Евксиноград” и фрапиращите свлачищни и свлачищно-срутищни процеси, особено през последните няколко години, при нос Галата и др.

5.5. Почви.

5.5.1. Видове почви на територията на Общината.

В стопанисвания земеделски фонд на Община Варна най-голям е относителният дял на земите с почви от пета категория - 28.6 % и земите с почва от четвърта категория - 17.6%. Нисък е относителният дял на земите с почви над осма категория. Преобладаващата част от почвите върху земеделските земи са представени от черноземите - карбонатни, типични и излужени а сред горските най-голямо разпространение имат тъмносивите горски почви - 48.9 %, следвани от сиви горски почви - 33.2 %. **Общото количество на почвения ресурс в държавния горски фонд по площ на територията на Община Варна е 6 249.5 ha.**

Общият брой на пунктовете за мониторинг и контрол на замърсяването на почвите с тежки метали, контролирани от РИОСВ – Варна, е 31. Не са констатирани завишения на концентрациите на вредни вещества в почвите. Тенденцията е за намаляване на концентрациите спрямо базовото състояние. От извършения мониторинг на почви става ясно, че съдържанието на вредни вещества в почвата е под допустимия минимум.

Прилагането на високотехнологично земеделие и изградените противовеетрови пояси предотвратяват развитието на ерозионни процеси в почвите.

През последните години се наблюдава тенденция за намаляване на замърсяването на земите и почвите и поради факта, че става поетапно закриване и рекултивация на нерегламентирани сметища. На територията на Общината не са регистрирани замърсявания с негодни и с изтекъл срок на годност препарати за растителна защита.

5.5.2. Ерозирали почви.

Земеделските земи на територията на Община Варна се характеризират със значителна степен на почвена ерозия. Съвкупното въздействие на релефните условия и режима на валежите са довели до ерозиране на около 60% от почвите. Антропогенният фактор активизира ерозията. Най-силно са засегнати земите в североизточната част на общината. Площта на линейни ерозионни форми - поройни дерета, ровини и оврази е 1 211 dka. Общо ерозирали почви в държавния горски фонд на територията на Община Варна са 1 126.2 ha, като най-големите ерозионни процеси са се развивали по стръмния скат на

Франгенското плато над град Варна и околностите му. Като цяло податливостта на почвите на ерозиране е средна.

Район, който е подложен на силна ерозия са водосборните басейни на Варненското и Белославското езеро. За този район има изработен "Технически проект за борба с ерозията".

5.5.3. Пясъчни зони.

След 1991г. започва стихийно и безкомпромисно усвояване на плажова площ. Леките първоначално конструкции в последствие се изместват от тежки и плътни бетонови. Това особено силно се отнася за Северния и Рибарския плажове.

Възможност за прекратяване на негативното изменение и намаляването на плажния ресурс предлага прилагането на "напречен байпас" - изкуствено увеличаване на пясъчно-плажовите площи, в зоната на северните плажове на гр. Варна. Тази мярка има положителен ефект в две насоки:

- Разширяването на плажовите ивици увеличава значението им като буфер между прякото вълново въздействие върху дамбата и съответната част от основното тяло на буните. Последното е предпоставка за по-ефективна работа на изградените брегоукрепителни съоръжения.
- Разширяването на плажовите ивици способства и за намаляване на междубунните пространства и е условие за предаване заоблена форма на урезовия контур.

Поотделно и в комбинация, всичко това благоприятства намаляването на негативния характер на джобните ефекти за съсредоточаването на плаващи замърсители и ще допринесе за съществено подобряване на водообмена между бунните акватории и водите на залива, и респективно в открито море.

5.5.4. Преовлажнени почви.

Преовлажнени почви и заблатявания се наблюдават в отделни участъци в ниски форми на релефа в близост до Варненско езеро в землищата на с. Казашко, с. Тополи, кв. Владиславово и гр. Варна. Торфено - блатни са почвите в района на "Ятата" и в периферията на Белославско езеро, където те са в по - голямата част от годината под вода. Профилът им се състои от торфен и глеев хоризонт.

5.5.5. Почви замърсени, деградирани или унищожени от стопански дейности и депониране на отпадъци.

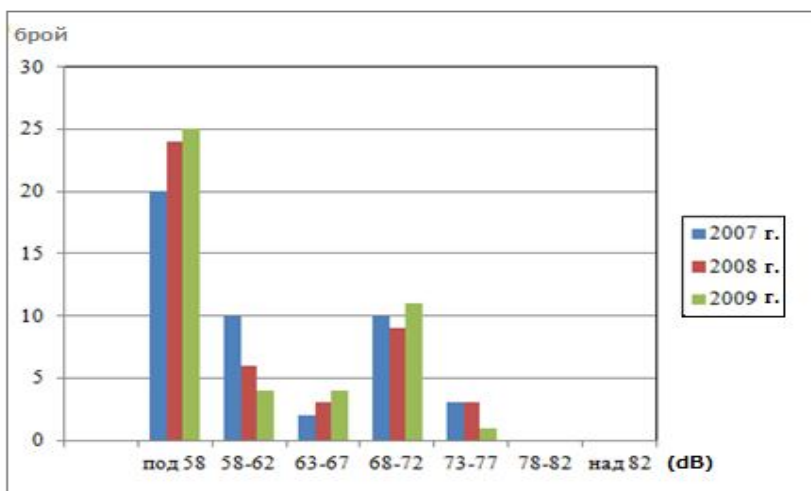
В Област Варна са събрани и обезвредени чрез саниране всички залежали и негодни за употреба растително- защитни препарати. От незаконно разкритата кариера в землището на кв. Винаца на Община Варна, местност "Маница", има увредена земеделска земя с обща площ около 25 дка. От незаконно разкритата кариера в землището на кв. Галата, са унищожени 1.5 дка земеделска земя на частни собственици. На територията на община Варна съществуват много незаконни сметища като замърсените площи са около 482 дка.

5.6. Акустична среда.

Жизненият и екологичен комфорт на околната среда, човека и биосферата като цяло зависи от намаляването на натоварването от физичните замърсявания - шум, вибрации, вредни лъчения и др. В Община Варна съществуват точки и линейни коридори с шумово натоварване и влошени акустични показатели, вследствие на градоустройствени грешки от миналото, недоизграденост на пътната инфраструктура, увеличаване на автомобилния парк, който е сравнително амортизиран, липсата на достатъчно екранни и зелени пояси; незадоволително отклоняване на едрогабаритни транспортни средства по извънградски и населени пътища и други.

На територията на Община Варна, включително и в централната част на град Варна, са разположени редица предприятия, но сериозни източници на шум, свързани с промишлено производство няма.

На фигура 5.11. е показано разпределение на наблюдаваните пунктове в Общината според регистрираните шумови нива (dB) за периода 2007 г. - 2009 г. Забелязва се , че нараства броят на пунктовете с измерени шумови нива под 58 dB, но също така нараства броят на тези с измерени шумови нива между 63 и 72 dB.

Фигура 5.11. Разпределение на наблюдаваните пунктове в Община Варна според регистрираните шумови нива (Източник: Община Варна).

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

От края на 2010 г. Община Варна разполага с План за действие за предотвратяване и намаляване на шума в околната среда. В аналитичното изследване на шумовото замърсяване на базата на 60 точки са идентифицирани основните източници на шум, причините за наднормен шум, динамиката и териториалното разпределение на нивата на шум, броят и делът на населението, изложено на различни нива на шумово замърсяване и т.н. В разработените „Стратегически шумови карти“ са отразени стойностите на шумовия индикатор $L_{ден}$ (24 h) и $L_{нощ}$ (23-07 h), съответно за автомобилен трафик, ж.п. трафик, въздушен трафик и промишленост.

Изследването показва, че интензивният автомобилният трафик по главните улични артерии на града е с най-голям дял за шумовото замърсяване, като там са установени наднормени нива на шум около и над 70 децибела и превишението на дневната гранична стойност от 60 децибела в различни пунктове е от 6,6 до 12,1 децибела. Най-високи средни наднормени нива на шума са регистрирани в пунктовете бул. „Д-р Пискиюлиев“ № 30, бул. „Цар Освободител“ бл.130, бул. „Христо Ботев“ (срещу х-л Голдън Тюлип), бул. „8-ми Приморски полк“ 67, бул. „Княз Борис“ (до х-л Димят), бул. „Владислав Варненчик“128. Наднормен шум се регистрира и в зоните за отдих като Морската градина, в зони с учебни и лечебни заведения, както и в зони извън урбанизираните територии като Аладжа манастир.

Авиационният шум от самолетите, излитащи от и приземяващи се на Летище Варна, което отстои на 1.0 km югозападно от кв. "Вл. Варненчик" и на 10.0 km северозападно от центъра на град Варна, също допринася за рязко повишаване нивото на общия шум, но само за кратко време и в определени зони от града. Най-засегнати са южните части от централната градска част и кв. "Трошево", а при определени метеорологични условия кв. "Левски" и кв. "Виница". Акустичният дискомфорт от функционирането на летищния комплекс се усеща най-много през летните месеци и е най-дразнещ през нощните часове.

Неблагоприятното въздействие върху прилежащите им райони от старата градска част оказват и двата транспортни възела (Пристанището и Ж.П. Гарата), които допълнително внасят специфичен транспортно-промишлен шум.

Проведените през последните години мероприятия, като изнасяне на тежкотоварния автотранспорт извън града, ремонт на главни пътни участъци и подобряване на състоянието на пътните покрития, озеленяване на крайпътни ивици, ограничаване на скоростта на превозните средства в жилищните райони и др. не са подобрили значително акустичната картина.

Прогнозата за следващите години е за запазване и дори повишаване на съществуващите нива на шума, поради по-високата автомобилизация и очакваното

повишаване на стопанската активност. В селските райони и вилните зони акустичното замърсяване е значително под нормите.

Като цяло за намаляване нивото на шума приоритетно значение имат действията по:

- оптимизиране на уличното движение;
- оптимизиране на въздушния трафик;
- подобряване качеството на пътните настилки;
- изграждането на шумозащитни пояси;
- контрол според съществуващата нормативна база.

Тези и други мерки и дейности, насочени към намаляването на шума в околната среда са заложи в Плана за действие за предотвратяване и намаляване на шума в околната среда. В Плана е извършена и оценка на евентуалното намаляване на броя на засегнатото от шума население в резултат от изпълнението на дефинираните в плана мерки за намаляване на шумовото натоварване на акустичната среда. По-голямата част от заложените в Плана за действие мерки са адресирани към решаване на устройствени проблеми на града и са отразени в новия ОУП на Варна, като основен принцип при проектиране на комуникационно - транспортната схема в е максимално изнасяне на автомобилното движение от централната зона на града към неговата периферия. Предвидени са следните промени:

- сваляне класа на голяма част от второкласните и третокласните главни улици, разположени в централната градска зона;
- изнасяне на транзитното автомобилно движение север-юг, запад-юг и запад - север по трасе от юг по магистрала Черно море, което пресича езерото с нов мост в района на Казашко, прави връзка с магистрала Хемус в района на летището, продължава на североизток по трасе на съществуващ обиколен път, достига района на селата Куманово и Кичево и се насочва на север към Дуранкулак като републикански път;
- нови подходи от североизток до село Кичево и връзка с главната улица, проведена над Винаца, което дава възможност за пряка връзка към Златни пясъци и Албена, без да е необходимо пресичане на централната зона на града;
- нова ненатоварена улица, проведена по съществуващ земеделски път на Франгенското плато да свързва с. Каменар с вилна зона "Телевизионна кула" и проектираните нови жилищни терени, като също така свързва териториите със Златни пясъци и Осеново.

- продължение на пътя, свързващ Боровец с магистрала Черно море на югозапад до с. Константиново и с обход от юг към Белослав;
- проектиране на нов мост над езерото, като се цели намаляване на автомобилния поток по бул. Власислав Варненчик и бул. Христо Ботев и съответно на шумовия натиск;
- изграждане на велосипедни алеи от кварталите до централната част на град Варна, като се прогнозира велосипедното движение в град Варна да достигне ниво 5-10% от пътуванията, осъществявани в момента предимно с автомобили. Ако се постигне очакваното ниво на велосипедно движение, ще се компенсира тенденцията за увеличаване на неблагоприятната шумова обстановка, породена от нарастващия брой жители използващи лични автомобили.
- равномерно разпределяне на нормативно необходимите места за паркиране в жилищните територии, като не повече от 50 % от тях ще бъдат за открито паркиране. Необходимо е да се предвидят мерки за намаляване на необходимото време за намиране на място за паркиране в централната градска част, тъй като голяма част от влошената акустична обстановка се дължи на продължителното автомобилно движение при търсене на подходящо място за паркиране.

Очаква се промените в комуникационно-транспортната структура да доведат до пренасочване на голяма част от автомобилния поток извън централните градски части и да се намали натиска върху акустичната среда във Варна, породен от нарастващата моторизация на населението и увеличаващия се брой жители.

Радиационен фон. Община Варна е включена в Единната национална система за радиационен мониторинг. Радиационният фон се измерва ежедневно и до момента не са установени наднормени стойности на йонизиращи лъчения. На територията на Общината няма източници на радиационно замърсяване.

5.7. Биоразнообразие и елементи на Националната екологична мрежа.

Общината разполага с богато биоразнообразие, за което се полагат грижи на всички нива на управление. Защитените територии са представени в Таблица 5.2, които са защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ), както и защитени зони, включени в Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000.

В Закона за защитените територии са обособени шест категории защитени територии – национален парк, природен парк, резерват, поддържан резерват, защитена местност и природна забележителност. За всяка от тези категории в ЗЗТ са определени съответен режим на защита и допустими видове дейности на човешка намеса. Съгласно промените в ЗЗТ през 2004 г. отпаднаха категориите „народен парк“ и „историческо място“.

По Черноморското крайбрежие на Община Варна са обособени две защитени зони (I и II), обхващащи бреговата ивица и водните площи по дължина на бреговата линия. В общината се намират един природен парк, няколко защитени местности (в т.ч. две влажни зони с международно значение) и една природна забележителност с богато биологично разнообразие, разнотипен ландшафт, чието подробно описание е в Таблица 5.3. **Защитените територии обхващат общо 2028,7 ха, което представлява 0,9% от площта на Община Варна.** Състоянието на защитените територии се контролира от РИОСВ-Варна.

Таблица 5.2. Защитени територии по чл.5 от Закона за защитените територии

(Източник: [36])

№	Наименование на защитените територии	Документ и дата на обявяване	Площ (ха)
I. Природни паркове			
1.	Златни пясъци	Зап. № РД-570, 14.08.2001	1320,7
II. Защитени местности			
1.	Ракитник	Зап.№РД-818, 23.08.2002	2,2
2.	Аладжа манастир	Заповед №РД-813, 23.08.2002	17,0
3.	Казашко	Зап. № РД-49, 15.02.1995 г.	125,2
4.	Мочурището (бивша Буферна зона ЗМ Казашко, Зап. № РД-38 21.01.2004)	Заповед No.РД-515 12.07.2007	21,8
5.	Ятата	Заповед РД811 23.08.2002	154
6.	Лиман “Паша дере”	гр.Варна	

7.	“Екопарк - Университетска ботаническа градина – Варна”	Зап. № РД-198 * обявена за несъстоятелна през 2006 г., 05.03.2004 г.	16,2
III. Природна забележителност			
1.	Чинар (Намира се в местността „Аладжа Манастир”)	Заповед No.342 на КОПС при МС от. 04.07.1978	

Таблица 5.3. – Описание на зоните с природозащитно значение в Община Варна

(Източник: [36])

Вид защитена зона	Описание
Природен парк “Златни пясъци”	<p>Обхваща част от източните склонове на Франгенското плато в зоната между скалния ръб на платото и морския бряг. Понастоящем има площ 1320.2 ha, от които в “Горско стопанство” – Варна – 1294.5 ha. Защитата е установена от 1943 г. с цел запазване на растителните и животински съобщества и характерните ландшафтни форми в района; със Заповед № РД-580 от 14 август 2001 г. на Министъра на околната среда и водите паркът е прекатегоризиран от народен в природен парк. Паркът обхваща и източната част на община Аксаково.</p> <p>Представлява ефектна природна територия разположена между скален венец и курортния комплекс ”Златни пясъци”, заета от обширни гори. Отвесни скални венци маркират границата между свлачищните терени и платото. В южната част на парка се намират няколко естествени заблатени водни площи (мочури). Те се подхранват постоянно от подпочвените води, поради което и през най-горещите летни месеци не пресъхват. Средната надморска височина е 110 м, а най-високата точка в района на парка е 269,3 м. На територията на природния парк са разработени пет туристически маршрута с различна сложност и продължителност, които преминават през стари чешми, кътове за отдих, места с очарователен изглед към морето.</p>

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Местност “Аладжа манастир”	Намира се в землището на квартал “Виница” с площ 17 ha и на 3 км от КК „Златни Пясъци”, покрита с горски масиви. Манастирът е възникнал е през 13-14 век, а помещенията му се намират в изкуствени пещери - "скални помещения", издълбани на два етажа в отвесните скали. В съседство с "Каменния манастир" са открити други помещения, затрупани от ерозиралите скали, коридори, една бронзова кадилница и части от стенна живопис. Той е паметник с културно-историческо както и туристическо значение.
Местност “Казашко”	С обща площ 1251.25 dка, която включва тръстиков масив, пясъчни коси и острови, влажни и мочурливи ливади и акватория от Варненското езеро. Целта на защитния режим, установен през 1995 г., е запазване на естествените местообитания на застрашени видове птици и растения. На територията на ЗМ "Казашко" се срещат 130 вида птици. От установените 44 гнездещи вида, 8 са застрашени от изчезване в Европа (по BirdLife International), а други 5 са включени в Червената книга на РБългария. По-голямо е значението на местността, като станция по време на прелет и зимуване. Установените по време на миграция видове са 31 – от тях 18 са застрашени в европейски мащаб. Сред зимуващите в района са три световно застрашени вида - малък корморан (<i>H. rugtaeus</i>), червоногуша гъска (<i>Br. ruficolis</i>) и тръноопашата потапница (<i>O. leucosephala</i>). От бозайниците представлява интерес малката водна земеровка (<i>N. anomalus</i>) - това е единственото ѝ находище на територията на община Варна.
Местност “Ракитника”	Намира се на 800 m южно от хижа “Черноморец” с обща площ 2.2 ha – пясъчни дюни с плажова ивица и крайбрежна влажна зона – местообиталище на редица защитени видове растения, птици и бозайници. Обявена е за природна забележителност през 1978 г.
Лиман “Паша дере”	Намира се на 7 km от кв. “Галата” и на 1 km от хижа

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	“Черноморец”. Защитен режим е наложен през 1978 г. с цел опазване на характерната блатна флора и фауна.
Местност „Ятата”	Намира се на 25 км западно от гр. Варна, в непосредствена близост до гр. Белослав, разположена на южния бряг на плавателния канал, свързващ Варненското и Белославското езеро. Попада основно в землището на гр. Белослав (община Белослав) и много малка част - в землището на с. Константиново (община Варна). Представява изкуствен водоем, създаден и съществуващ благодарение на човешката дейност. Съчетава няколко типа местообитания, включващи скални венци, гористи склонове и обширни ливади. Най-характерни са заблатените територии, които заемат около една трета от площта на езерото и са разделени на две части: южна-сладководна и северна - соленоводна. Бреговете на соленоводната са покрити с халофитна растителност, сред която преобладава солянката. Крайбрежните участъци на сладководния водоем са обрасли с водолюбива растителност с преобладаване на широколистния папур. Територията западно и северно от водоема се заема от открити площи, обрасли с мезоксеротермна растителност, представена основно от луковична ливадина, пасищен райграс и др.
Местност Мочурището	През 2004 г. около ЗМ Казашко е обявена буферна зона с цел ограничаване на антропогенното въздействие върху защитената местност с площ 21.8 ха. През 2007 г. е прекатегоризирана в защитена местност „Мочурището” съгласно изискванията на Закона за защитените територии със Заповед No. РД-515 от 12.07.2007 г като запазва функциите и териториалния си обхват.

Разпределението на редките и застрашени от изчезване растителни видове в Общината по местообитания е представено в Таблица 5.4.

Таблица 5.4. Разпределение на редките и застрашените от изчезване растителни видове по местообитания (Източник: [36])

Местообитания	Видове
Горски	<i>Anemone sylvestris</i> L., <i>Anthemis verescens</i> Vel., <i>Cercis siliquastrum</i> L., <i>Galanthus nivalis</i> L., <i>Primula vulgaris</i> Huds. ssp. <i>sibthorpii</i> (Hoffm.) Smith et Forest., <i>Senecio doria</i> L., <i>Trachystemon orientalis</i> (L.) D. Don., <i>Veronica euxina</i> Turrill.
Влажни	<i>Apium nodiflorum</i> (L.) Lag., <i>Cirsium alatum</i> (S.G. Gmelin) Bobrov, <i>Inula spiraeifolia</i> L., <i>Juncus ranarius</i> Song. et Perr., <i>Pastinaca umbrosa</i> Stew. ex DC., <i>Plantago cornutii</i> Gouan, <i>Polycnemum heuffelii</i> Lang., <i>Serratula bulgarica</i> Acht. et Stoj., <i>Sison amonum</i> L., <i>Sonchus palustris</i> L., <i>Tetragonolobus maritimus</i> (L.) Roth., <i>Trachomitum venetum</i> (L.) Woodsson
Влажни засоленни	<i>Limonium gmelinii</i> (Willd.) O.Kuntze, <i>Taraxacum bessarabicum</i> (Horn.) Hand.-Mazz., <i>Triglochin maritima</i> L.
Водни	<i>Lemna gibba</i> L., <i>Thelypteris palustris</i> Schott., <i>Wolffia arrhiza</i> (L.) Hork. ex Wimmer
Суши тревисти	<i>Agropyron varnense</i> (Vel.) Hayek, <i>Buglossoides arvensis</i> (L.) I.M.John. ssp. <i>siphthorpiana</i> (Grieseb.) R.Fern., <i>Carduus uncinatus</i> Bieb.
Пясъчни	<i>Artemisia pedemontana</i> Balbis, <i>Artemisia pontica</i> L., <i>Astrodaucus litoralis</i> (Bieb.) Drude, <i>Calystegia soldanella</i> (L.) R. Br., <i>Centaurea arenaria</i> Bieb. ex Willd., <i>Centaurea varnensis</i> Vel., <i>Corispermum nitidum</i> Kit., <i>Crambe tatarica</i> Sebeok, <i>Eryngium maritimum</i> L., <i>Euphorbia paralias</i> L., <i>Euphorbia peplis</i> L., <i>Hippophae rhamnoides</i> L., <i>Hypocoum ponticum</i> Vel., <i>Lactuca tatarica</i> (L.) C.A.Mey, <i>Lepidotrichum uechtritzianum</i> (Bornm.) Vel., <i>Lupinus albus</i> L., <i>Minuartia mesogitana</i> (Boiss.) Hand.-Mazz., <i>Saccharum ravennae</i> (L.) Murray, <i>Secale sylvestre</i> Host., <i>Silene euxina</i> Rupr., <i>Stachys maritima</i> Gouan

Скалисти	Artemisia lerchiana Weber., Bupleurum baldense Turre, Centaurea kamciensis Kocev et Gancev, Crithmum maritimum L., Dianthus nardiformis Janka, Diplachne bulgarica Bornm., Erodium hoefftianum C.A.Mey, Gypsophilla trichotoma Wend., Ruta graveolens L.
-----------------	--

Анализът на съществуващите данни показва, че най-много редки и застрашени растения обитават крайморските пясъци и дюни, както и силно овлажнените терени в близост до Варненското езеро. Броят на редките и застрашени от изчезване видове земноводни и влечуги е 7 (*P. syriacus balcanicus*, *O. Apodus*, *G. Kotschyi*, *E. quatuorlineata sauromates*, *E.longissima* и двата вида сухоземни костенурки). Броят на редките и застрашени от изчезване видове птици е 12 (*Ix. Minutus*, *C. Ciconia*, *C. Aeruginosus*, *R. Avosetta*, *St. Hirundo*, *A. Athis*, *L. Minor*, *L. Colurio*, *Dr. Martius*, *D. Leucotos*, *H. Pygmaeus*, *O. Leucocephala*), а броят на редки и застрашени от изчезване видове бозайници е 6 (*M. Daubentonii*, *M. Bechsteini*, *N. Leisleri*, *Cp. Citellus*, *L. Lutra*, *F. Silvestris*)

Териториите, обявени за опазване на местообитания или биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване, включително съответните обекти на NATURA 2000, съгласно Директива 92/43/ЕЕС за местообитанията и Директива 79/409/ЕЕС.

Във връзка с процеса на присъединяване на страната към Европейския съюз и включването ѝ в общоевропейската екологична мрежа НАТУРА 2000 след 1.01.2007 г. (единна европейска екологична мрежа от територии със специален режим на защита (Special Areas of Conservation SAC)), България се задължава да прилага разпоредбите на Директива 92/43/ЕИО за запазване на природните местообитания и на дивата фауна и флора и Директива 79/409/ЕИО за опазване на дивите птици. Поетите ангажименти задължават страната да защити над 80 типа местообитания (хабитати), както и най-важните местообитания на 100 вида растения и 226 вида животни, определени от европейските директиви. Изискванията на двете директиви са отразени в Закона за биологичното разнообразие, съгласно който в страната се обявяват защитени зони като част от Националната екологична мрежа (НЕМ). Това са места от територията и акваторията на страната, които отговарят на изискванията за наличие на важни за биологичното разнообразие растителни и животински видове и типове природни местообитания.

В обхвата на територията на Общината изцяло или отчасти попадат четири защитени зони по Директивата за опазване на дивите птици – „Батова” (Код BG0002082), „Варненско-Белославско езеро” (Код BG0000191), „Ятата” (Код BG0002046) и „Галата” (Код

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

BG0002060), както и две защитени зони по Директивата за запазване на природните местообитания и дивата фауна и флора – „Златни пясъци” (Код BG0000118) и „Галата” (Код BG0000103). В непосредствена близост се намират и други три защитени зони по същата Директива – („Долината на река Батова” (Код BG0000102), „Побитите камъни” (Код BG0000132) и „Варненско-Белославски комплекс” (Код BG0000622). Състоянието на защитените зони се контролира от РИОСВ-Варна.

Някои от основните параметри на защитените зони в Общината са посочени в Таблица 5.5.

Таблица 5.5. Описание на защитени зони в община Варна (Източник:[36])

№	Защитена зона	Територия	Видове, обект на опазване
По Директива 79/409/ЕИО за опазване на дивите птици			
1.	„Батова”	„Батова“обхваща цялото Франгенско плато, част от с. Каменар, в.з. “Добрева чешма“, в.з. “Телевизионна кула“, в.з. “Перчемлията“, част от регулацията на кк “Златни пясъци“. Обща площ -381 328.30 дка.	Обект на опазване са над 70 орнитологични вида, сред които 56 вида по чл. 6, ал.1, т.3, определени в приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие, 18 вида по чл.6, ал.1, т.4, както и други два вида с консервационно значение (Зелен кълвач / <i>Picus viridis</i> / и Сива овесарка / <i>Miliaria calandra</i> /).
2.	„Варненско-Белославско езеро”	В границите на Община Варна е цялото Варненско езеро с прилежащите му територии: Северен бряг - до крайезерния път северно от ж.п линията, включително и земеделски земи над с. Казашко и шламоотвал По южния бряг – до пътя	Обект на опазване на защитената зона са 88 орнитологични вида, сред които 46 вида по чл. 6, ал.1, т.3, определени в приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие и 42 вида по

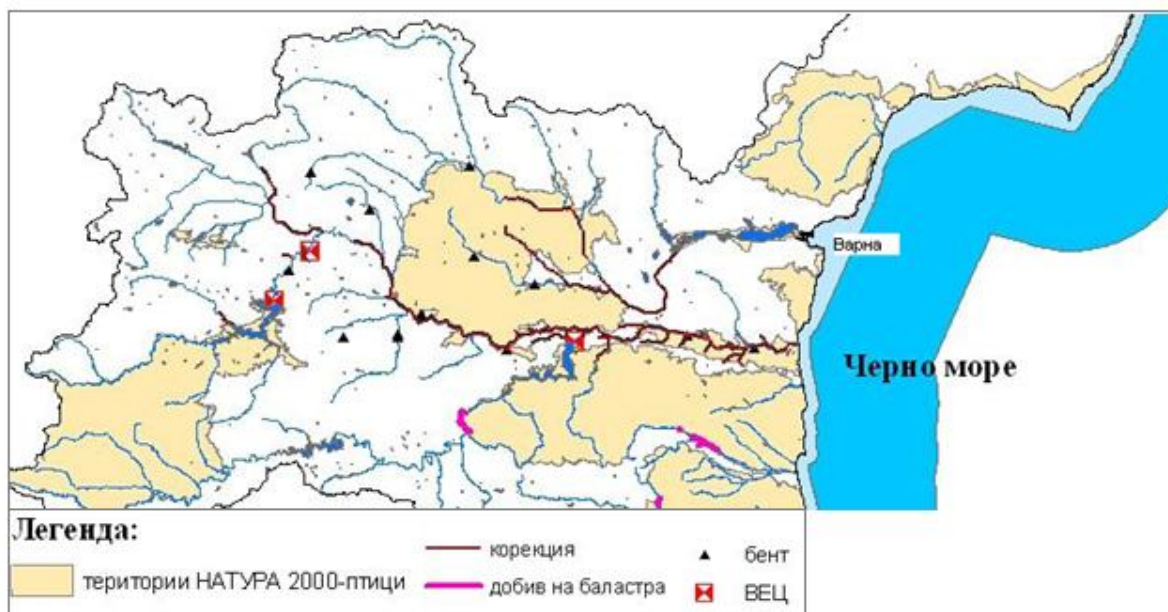

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

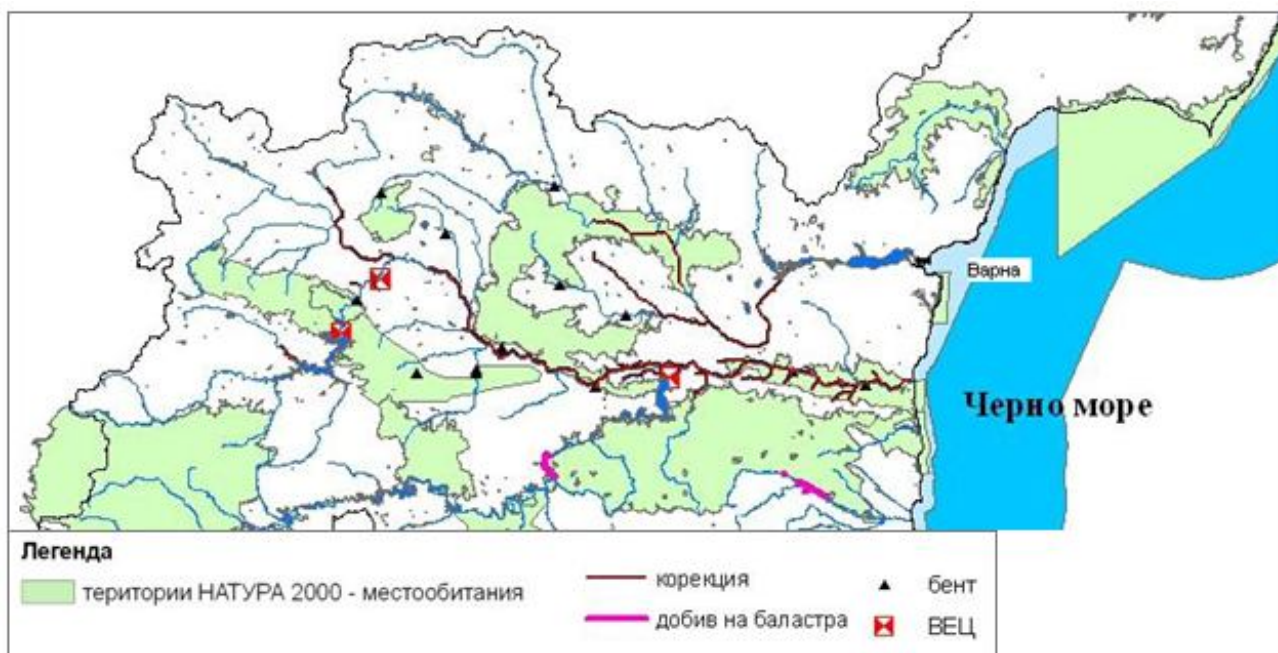
		Варна-Белослав, включително територията на острова-западно от Аспарухов мост. Обща площ- 46 818.10 дка.	чл.6, ал.1, т.4.
3.	„Ятата”	Обхваща изкуствен водоем с водолюбива растителност, разположен на южния бряг на плавателния канал, свързващ Варненското и Белославското езеро., Местообитанията са образувани от постоянното заустване на водите от пречиствателната станция за отпадни води (ПСОВ) – Белослав. Тази влажна зона заема около 1/3от площта на обекта и е разделена от дига на две части: южна - сладководна и северна - соленоводна. Защитената зона обхваща изцяло територията на защитена местност Ятата, разгледана по-горе. Обща площ- 1 443.80 дка.	Видовете, обект на опазване на защитената зона включват 70 орнитологични вида, сред които 46 вида птици по чл. 6, ал.1, т.3, определени в приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие и 24 вида по чл.6, ал.1, т.4 (ЗБР).
4.	„Галата”	Обхваща територията северно от СО Зеленика и кв.Галата, източно от кв.Галата, в.з Боровец и в.з. Ракитника, както и южно от в.з. Боровец, до стария път за Бургас. Зоната включва земеделски земи, гори и урбанизирани територии: в.з. “Прибой“, к.з.	Обект на опазване са описаните в стандартния формуляр 53орнитологични вида, от които 40 са определени в приложение 2 (по чл. 6, ал.1, т.3) на Закона за биологичното разнообразие и 13 вида - по чл.6, ал.1, т.4 на ЗБР.

		Прибой, зона х. Черноморец. Обща площ - 81 367.40 дка.	
По Директива 92/43/ЕИО за запазване на природните местообитания и дивата фауна и флора			
1.	„Златни пясъци”	Обща площ от 13 734.38 дка.	Защитената зона се припокрива с границите на природен парк Златни пясъци, разгледан по-подробно по-горе в текста.
2.	„Галата”	Обхваща морски бряг с пясъчливи и скалисти зони, разпръснати обширни гори и малки речни долини с блата. Започва от югоизточната част на Аспаруховата морска линия на Варненския залив и достига до залива Галата. Обща площ - 16 237.19 дка.	

Фигура 5.12. Защитени територии по НАТУРА 2000 – птици и дейности, оказващи въздействие (Източник: ПРЧБР).

Фигура 5.13. Защитени територии по НАТУРА 2000 – местообитания и дейности, оказващи въздействие (Източник: ПРЧБР).

На фигура 5.12. и фигура 5.13 са показани защитените територии в Общината по двете директиви и са отразени различните видове дейности, оказващи натиск върху състоянието на водните екосистеми в зоните по Натура 2000.

5.8. Състояние на зелената система.

Зелената система има пет важни аспекта: социален, функционален, естетичен, ландшафтен и екологичен. Тези аспекти имат икономически ефект за развитието на общината. Социалното и здравното състояние на населението имат своите икономически измерения, които се отнасят до работоспособността на населението и разходите за здравно обслужване.

Зелените площи могат да се класифицират по следните няколко белега:

- **Ландшафтно-пространствен белег** : крайбрежна зелена зона, ниска крайезерна зона, равнинна зона на стария град, наклонена зона на жилищните комплекси, зона на стръмните крайградски скатове, масирани горски насаждения в извънселищните територии на Общината;
- **Урбанизационен белег**: селищни зелени площи и паркове, крайселищни зелени зони и паркове;

- **Функционален белег:** обществени зелени площи (градски паркове – паркове за широко обществено ползване, паркове със специално предназначение, паркове с надградски функции и крайградски паркове, горски паркове, курортни гори) обслужващи зелени площи (озеленяване на жилищна среда, на административни сгради, промишлени терени, озеленяване на курортни комплекси и селища във вилните зони, на спортни съоръжения и комплекси и др.)

В сегашния си обхват Зелената система има 16,088 дка под вегетативно покритие, но елементите на зелената система на Варна са неравномерно разпределени, както в границите на компактният град, така и около него. В обхвата на “Зелената система” на Община Варна са включени всички действащи (изградени и отредени) паркове; вътрешно -квартални озеленени пространства; градини и скверове; улични линейни озеленявания; мелиоративна растителност по водосборите, формирана във Франгенските възвишения и пресичащи града; растителността по склоновете на езерния и заливния бряг; горската растителност по склоновете. Бързото развитие на града в последните години консумира значителна част от зелените площи, при което курортните качества на града се губят. Обитаването и условията на труд се влошават, рекреационните обекти се компрометират. Ресурсовият потенциал е локализиран предимно в крайградските залесени терени, но са застрашени от промишлено, жилищно и курортно застрояване.

Градските паркове имат важно общоградско значение свързано със социално икономическото развитие, и носят основни функции на отдиха, еколого-хигиенни и други специфични функции. В тях се допуска изграждането на обекти със спортни и атракционни функции, при спазване на предвидените параметри за устройствената зона.

За Общината най-значим е **Приморски парк**, с национална известност и голямо значение за града като международен курорт. Разделя се условно на две неразривно свързани части - Морска градина и парк Салтанат. Морската градина е обявена за паметник на парковото изкуство (ДВ бр. 41/1992г.). Пространствата са добре оформени с растителност, поддържат се професионално и естетично. Парко-обслужващите обекти изградени в дълъг период от време са в различно състояние. Активно приемат посетители Летният театър, Военно-морският музей, Обсерваторията, Тенис кортовете новоизградените спортни площадки и Детският сектор. Парк Салтанат след реституционните процеси, доби отчасти облик на зона със смесени функции, където паркът в ~ 50% от територията си е изгубил предназначението си. Допустимите дейности в територията на двете зони задължително

трябва да бъдат свързани с отдиha. **Ограничения трябва да търпят мероприятия за ограждане на имоти, за транспортен достъп до тях, в т.ч. и с ограничения в рамките на денонощието, паркиране по алеите, разрешаване на нови несвойствени за парка дейности.** Застроените имоти трябва да изградят озеленяване синхронизирано с общата паркова рамка и наситено ~40% с растителност.

Юго - източната част на Варненски залив се заема от друг парк с голяма площ - **Аспарухов парк**, който принадлежи на кв. “Аспарухово” и е наситен със спортни площадки. Доизграждането на зелената му структура и дейности свързани, с атракциите го превръщат в предпочитано място за отдиh и спорт за жителите не само от квартала.

Във връзка с изпълнение на мярка „Естетизиране на общественото пространство и оптимизиране средата за отдиh” , за периода от 2007 г. до 2012 г. на територията на Общината са изпълнени следните дейности:

- Изграден е спортен център в Аспарухов парк, микрорайонен парк „Чайка” с подобект Спортна зона и спортно-атракционен комплекс в ж.к. „Младост”;
- Изградени са повече от 20 детски площадки и са ремонтирани повече от 220;
- Ремонтирани са пейки, поставени са нови кошчета за смет;
- Ремонтирани са фонтани и чешми в Морската градина;
- Изградени са съоръжения за домашни любимци.

Чрез дейностите в изпълнение на мярка „Рехабилитация, обновяване и благоустрояване на жилищни квартали”, за периода 2007 до 2012 г. са благоустроени и озеленени 20 междублокови пространства и допълнително още 20 градинки и спортни обекти.

Научните изследвания показват, че необходимите зелени площи за град от мащабите на Варна са около 20,0 m²/ж обществени зелени площи (зеленина за широко обществено ползване), като към тази квадратура трябва да се добавят 2,7 m²/ж гробищни паркове и около 5,0 m²/ж спортни терени, определени по нормативни изисквания – или общо около 27,0-28,0 m²/ж.

Като се отнесат към 350 хил. ж., 16 088 дка под вегетативно покритие на зелената система, се получава 46 m²/ж, което е показател за мощност на Зелена система. Количеството на зелените площи за широко обществено ползване в m²/ж е показано в Таблица 5.6. В таблица 5.7. е отразено състоянието на елементите на зелената система в град Варна.

Таблица 5.6. Вид на зелените площи в град Варна по предназначение (Източник: [36])

Вид на зелените площи по предназначение	Количествени характеристики	
	Площ дка	Обезпечение кв.м./на жител
1. Обществени зелени площи активно ползвани от населението*	3765	10,62*
1.1. Градски паркове, районни и микрорайонни паркове	2802,5	7,9
1.2 Градини и скверове	174.5	0.5
1.3. Улично и транспортно озеленяване	588	1,66
1.4. Природни паркове и горски паркове с инфраструктура за достъп	4600	12,97
Обществени зелени площи с пълната площ на извънселищни горски паркове с инфраструктура за достъп	8165	23,02
2. Специализирани зелени площи	63209.8	176.7
2.1. Допълващи зелената система	12902	34.92
2.1.1. В жилищните комплекси	6631	
2.1.2. В Курортни комплекси	1000	
2.1.3. В спортни комплекси	740	
2.1.4. Към обществени и произв.сгради	947	
2.1.5. кове със специално предназначение	1926	
2.1.6. Защитно озеленяване	530	

2.1.7. Разсадници	1128	
2.2. Други категории в извънселищната зона	50307.8	141.8
2.2.1. Защитени територии	286.8	
2.2.2. Курортни гори	38517	
2.2.3. Защитни и противоерозионни гори	11184	
2.2.4. Дерета	320	
Общо	50307.8	

**Показателят е пресметнат с 10% от териториите на крайградските зелени зони – достъпни и активно ползвани /много малка част от ПП Зл.пясъци, малки части от гори над Виница и Аспарухово/.*

Показателят $10,05 \text{ м}^2/\text{ж}$ трябва да бъде разгледан от позицията на обезпечаващ количество зелени площи за разновидностите на отдиha в рамките на селищната територия, които не се покриват с компонентите на активно ползваните от населението площи.

Таблица 5.7. Състояние на елементите на Зелената система в град Варна (Източник [36])

Вид елементи	Състояние
Градски паркове:	
1. Приморски парк	в местността Салтанат в ~ 50% от територията си е изгубил предназначението си ,
2. Аспарухов парк	наситен със спортни площадки
3. Парк “Жеравен връх”	нуждае се от паркоустройство, осигуряващо активно ползване и отдиh
Улично озеленяване:	
1. Входно–изходните и транзитни артерии от първи клас	обезпечени в голямата си част с широки лентовидно разположени зелени полета
2. Общоградските артерии с непрекъснат режим на движение II клас	в ~75% от трасетата си са с масирано разположена растителност в компактни лентовидни зелени полета, играеща роля на защитни екрани

3. Общоградски артерии с прекъснат режим на движение втори клас	35% от тях са със зелени полета и/или разделителни ивици с растителност, а ~80% от цялата им дължината е с алейно разположени дървета
4. Пешеходни зони	Много добро, с изградени скверове, оформени групи от дървета, храсти и цветя.
5. Улиците от трети клас в градското ядро	~72% озеленени с алейно разположени дървета

За периода 2007 г. – 2012 г. по мярката „Опазване, възстановяване и обогатяване на Зелената система на Варна” са извършени дейностите:

- Изграждане на поливни системи в обществените зелени площи на 6 района;
- Изградена е крайбрежната алея на Аспарухов парк, панорамна площадка Галата;
- Поддържане на зелени площи, резитби на дървета и премахване на сухи дървета, озеленяване;
- Реконструкция на растителност в междублокови пространства, в резултат на което са засадени повече от 370 дървета и 6300 храсти;
- Ежегодно се оформят короните на дърветата, засаждат се летни и есенни цветя, премахват се сухи и опасни дървета.

С предложенията на новия ОУП на Община Варна за Зелената система на града се предвижда съществено развитие. В компактният град ОУП запазва и развива съществуващите обекти (със създаването на множество районни озеленени площи) и се разширява главно в приградските територии: на юг с крайбрежния парк, разположен покрай южния бряг на морския залив, като продължение на парка в Аспарухово; на юг и на запад с включване в границите на града на части от големите горски масиви в районите на Джанавара, Орехчето и Константиново; на север и североизток с присъединяване към градската територия на зелената вежда, разположена над стария град. Центърът се развива в линейни и площни структури в посоките на север (Северния град), юг (Южния град) и запад (Западния град) като заема територии на амортизирани стари индустриални зони и нови терени. В тази система от центрове се включват и спортно-атракционните паркове в зелена среда. Запазена е непрекъснатата зелена ивица в стръмните терени под веждата на Франгенското плато, която се свързва с природния парк Златни пясъци, която има важно значение и за водоохранните и

противосвлачищни мероприятия и защитата от наводнения. Преструктурирана и увеличена е територията на Ботаническата градина.

5.9. Промени в климата.

Според анализите на климатичните промени, публикувани в Бялата книга на ЕК 2009, България попада в една зона промени със страни като Гърция, Италия, Испания, Франция. Въздействията на климатичните промени в района ще доведат до повишаване на температурите, засушавания, намаляване на годишното количество валежи и земите, подходящи за земеделие. В същото време ще се засилят и екстремални събития, със засилена честота като бури, щормове, проливни дъждове. За страната като главна причина за възникване на кризисни събития в транспорта, селското и горско стопанство, инфраструктурата и другите сектори на икономиката, са посочени проливните дъждове и следващите ги наводнения.

Според прогнозите, броят на нощите, през които температурата на въздуха няма да бъде под 20°C / тропически нощи /, ще се увеличи, като страната попада в най-рисковите части на Европа. От общо 5 групи, Варненска област попада в регион от 4 група - в неблагоприятно положение. Очаква се промяна и при продължителността на снежната покривка, като броят на дните с такава ще намалее. Във Варненска област очакваното намаление е между 20 и 40 дни, което практически означава безснежна зима в крайбрежните части на областта и почти безснежна във вътрешните ѝ части.

За оценка на комбинираното въздействие на тези промени е изчислен индекс на уязвимост от климатичните промени за регионите по NUTS 2 за целия ЕС. Според този индекс областта попада в 4 група /от общо 6/ с висока уязвимост от климатичните промени. Най-чувствителните сектори към климатичните изменения са селското стопанство, туризмът, управлението на водните ресурси и горският фонд.

Според експерти в областта на метеорологията и хидрологията, метеорологичните характеристики за изминалите 22 години от обследвания метеорологичен период (1990 г. - 2020 г.) отбелязват тенденции към:

- Повишаване на температурата с 1.5 градуса;
- Зачестяване на климатични контрасти: резки смени на високи и ниски температури;
- Ръст на количеството валежи, падащи на година с максимуми през месеците: юли и септември;

- Оформяне на цикличност: много сухи и много проливни периоди;
- Видоизменение на характеристиките на климата и придобиване на параметри, характеризиращи тропически климат;
- Промяна в честотата на вълните: 100-годишната вълна става 50-годишна;
- Промяна в честотата на вълните: 50-годишната вълна става 30-годишна
- Промяна в честотата на вълните: 30-годишната вълна става 10-15-годишна;
- Наводненията, ставащи в миналото на период от 5-6 години зачестяват и започват да се случват ежегодно, дори и по два пъти на година.

Първата природна опасност, свързана с климатичните контрасти и наблюдавана вече достатъчно дълго време във Варна, са наводненията. До момента във Варна са наблюдавани основно малко-мощни наводнения, които създават проблеми основно за транспорта и за пешеходците. Засега, тези проблеми предизвикват главно обществено недоволство, но не са водили до съществени материални щети, ако изключим разрушаването на асфалтовата настилка.

Едно от най-разрушителните вторични въздействия на малките и средно-мощните наводнения е активизирането на стабилизираните свлачища и срутища, вследствие преовлажняване на хлъзгателните повърхнини на земните пластове. В зависимост от обхванатата от дадено свлачище площ, икономическите щети понякога могат да бъдат шокиращи, какъвто бе случаят със свлачището в района на „Кабакум”, активизирано през 1997 година.

Силните дъждове причиняват проблеми и в работата на пречиствателната станция за битово-фекални води, тъй като Варна няма отделена канализационна система за дъждовните води. В случаите, когато ПСОВ излиза от номиналния си режим на работа, последствията биват подобни на тези, от преливането на битово-фекалната канализация. Преливането на битово-фекалната канализация предизвиква санитарни проблеми при водите за къпане и за градските плажове.

Освен, че е пряко свързано с изпълнението на екологичното законодателство на Европейския съюз (неизпълнението му означава заплаха от наказателни процедури и санкции), качеството на водите за къпане влияе изключително силно върху репутацията на Община Варна като дестинация за морски туризъм. Независимо, че в последните години данните за състоянието на водите за къпане присъстват главно в специализираните отчети и почти отсъстват в общественото пространство, тези данни са във фокуса на вниманието на

туристическите агенции и са една от главните причини за изместване на техния интерес от района около Варна към района на южното Черноморие.

До момента на територията на Община Варна промените на климата се проявяват главно чрез дъждовната компонента на климатичните контрасти и по-слабо чрез засушаванията. Последните не са били нито толкова продължителни, нито толкова тежки, че да доведат до мащабни горски или полски пожари. Засушавания през последните 20 години, обаче, е имало и рискът от пожари е налице. В следствие засушаванията, съществува също така и риск от проблеми с питейното водоснабдяване. През 90-те години са наблюдавани такива засушавания и те са водили до прилагането на т.н. водни режими. Режимите за снабдяване с питейна вода, при които се налага последователно включване и изключване на водоподаването към отделни части на града, поради недостиг на питейна вода, са нещо крайно неприятно от социална гледна точка, а освен това, то води и до редица технологични проблеми, в т.ч. и до предизвикване на аварии.

Промените на климата оказват пряко въздействие върху условията за развитие на биоразнообразието, като най-силно е влиянието им върху влажните зони. Влажните зони страдат, както от поройните дъждове, които буквално отмиват хранителните запаси на птиците, които се хранят и гнездят там, така и от повишените температури и засушавания, които пресушават част от зоните и също ограничават хранителната среда на техните обитатели. В Община Варна влажни зони има единствено в Защитена местност „Ятата”, която се намира на западната граница на Общината. Тези влажни зони имат изкуствен произход – образувани са случайно преди около 15-20 години от депонираните в този район драгажни маси и от пречистените води от ПСОВ на гр. Белослав, заустени в същия район на Варненското езеро. В новия Общ устройствен план на Община Варна е предвидено няколко зони в югоизточната част на акваторията на Варненско езеро и на южния му бряг също да бъдат превърнати в изкуствени влажни зони. Ролята на тези нови влажни зони е да осигурят допълнителни естествени хабитати за хранене и гнездене на водоплаващи птици в и около езерото. Новите влажни зони могат да бъдат изградени чрез методите на т.нар. „екологично инженерство” и би следвало да компенсират щетите, нанасяни върху птичите хабитати от пожари и от последователни проливни дъждове и засушавания (климатичните контрасти), вследствие промените на климата в района на Община Варна.

В дългосрочен план би следвало новите влажни зони да окажат силен положителен ефект върху биоразнообразието чрез увеличаване на площта на естествените хабитати и чрез свързването им по съществуващи зелени коридори с други естествени биотопи в деретата и в

гористите райони южно от Варненско езеро. Тези влажни зони могат да играят много важна роля за птиците по време на миграционния период и по време на зимуването им, тъй като те са от малкото места, където птиците могат да спират и да се хранят по миграционния път Via Pontica между Шабленските и Бургаските езера (раздалечени на разстояние около 200 км).

Концепцията за пречистване на отпадъчните води на селата Звездица и Константиново е основана на използването на био-лагуни, с цел да се спестят средства и енергия, но те също могат да се използват за нови влажни зони. Био-лагуните могат да осигурят достатъчно количество пречистени води, за да запазят други изкуствени каскадни влажни зони, разположени около устията на Звездишкото и на Константиновското дере. Аналогично на ЗМ „Ятата” и тук могат да бъдат използвани драгажни маси, които непрекъснато се формират от поддръжката на фарватера в езерото, при положение, че чрез лабораторни изследвания се докаже тяхната безопасност.

Към момента не се води статистика за цялостното икономическото изражение на последиците от всички рискови процеси, свързани с климатичните промени, но някои от показателите, такива свързани с регистрирани щети и разходи от наводненията и свлачищата се докладват от НСИ (Таблица 5.8).

Таблица 5.8. Наводнения и свлачища за област Варна – щети и разходи

(Източник:НСИ).

	НАВОДНЕНИЯ			СВЛАЧИЩА		
	БР.	Щети хил.лв.	Разходи хил.лв.	БР.	Щети хил.лв.	Разходи хил.лв.
2010г.	30	2615	1426	4	50	0
2011г.	16	1315	448	3	50	0

Очевидно тези данни сами по себе си не могат да послужат за цялостна оценка на щетите, които могат да окажат рисковите процеси, свързани с проявата на климатичните контрасти. В рамките на проект *Forms for Adapting to Climate Change* по Програма INTERREG IV-C, Община Варна е изпълнила собствен пилотен проект, наречен „Разработване на Териториална стратегия на Община Варна за адаптиране към промените на климата”, в който за оценка на ефективността и целесъобразността на предложените за реализация мерки е разгледан доста по-обхватен комплекс от икономически показатели. Оценката за икономическа изгода от спестени разходи за възстановяване на преки щети от бедствия, причинени от промените на климата (интензивност на екстремални

валежи, наводнения, горски и полски пожари, свлачища, срутища) за с. Константиново е 1 221 471,54 лв., а глобалните икономически ползи (ГИП) за Община Варна - 28 978 379,17 лв. Общият размер на икономическите ползи от пилотния проект, включващи такива от намалени разходи за пречистване на отпадъчните води, от оползотворяване на „техническа вода” и спестяване доставката на вода с непитейни качества на ВиК оператора за обществени нужди, от извличане на пясък за общински нужди чрез изграждане на пясъкоуловител в коригираното корито и т.н., за с. Константиново е 1 692 781,39 лв., а за Община Варна ГИП са 65 378 588 лв.

Друг важен проект, свързан с адаптацията към измененията на климата по програма INTERREG IV-C е No 0192R1 *Regional cooperation towards adaptation to climate change* (REGIOCLIMA), в който като партньор участва Регионалната агенция по предприемачество и иновации – Варна (РАПИВ). На базата на разработената по проекта Европейска стратегия за адаптиране към климатичните промени е необходимо да се изготви План за действие към Териториалната стратегия на Община Варна за адаптиране към измененията на климата.

5.10. Разходи за опазване на околната среда.

Средствата, които се отделят за опазване и възстановяване на околната среда, са представени на таблица 5.10. Те са изключително недостатъчни както в областен, така и в регионален и национален мащаб. Те намаляват прогресивно през периода 2007-2011 г. Но все пак Област Варна е с най- голям дял - 58 % - от общите разходи в Североизточния район, въпреки че през 2010 г. средствата, отделени за опазване на околната среда, са намалели чувствително спрямо 2007 г.

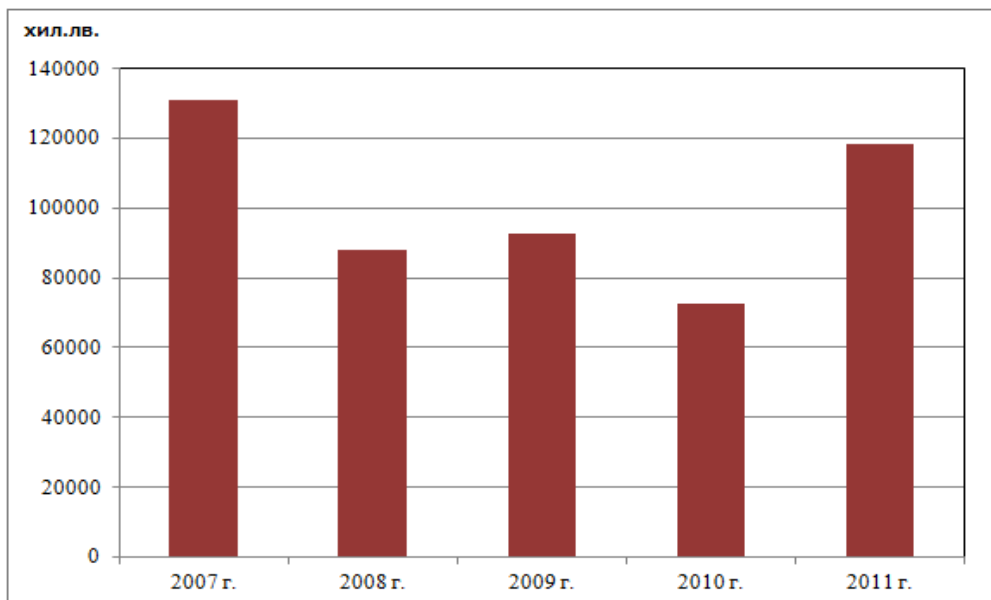
Таблица 5.10. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда (хил. лв.) за периода 2007- 2011 г. (Източник: НСИ, 2011 г.).

Година	2007	2008	2009	2010	2011
България	1 197 422	1 700 329	1 280 563	1 273 777	1 438 165
СИР	160 353	131 170	140 429	124 881	171 607
Област Варна	130 875	88 083	92 458	72 544	118 242

Разходите за опазване и възстановяване на околната среда се насочват предимно за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците, за пречистване на отпадъчните води и за намаляване на емисиите на замърсители във въздуха.

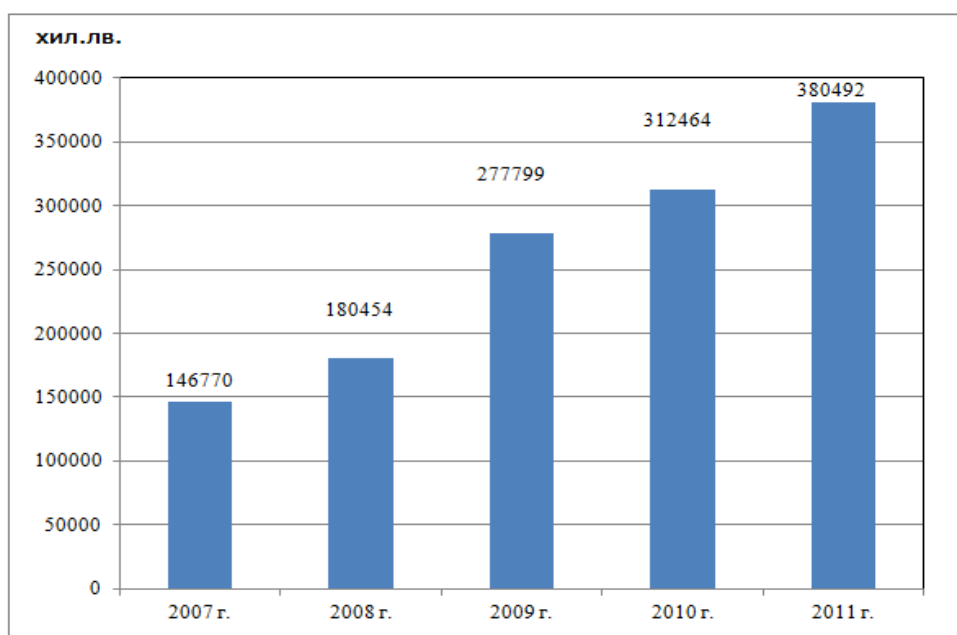
На фигура 5.14. са показани средствата, които се отделят в Област Варна за опазване на околната среда. След видимото рязко намаление през 2010, тези средства нарастват с близо 63% през 2011 г.

Фигура 5.14. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда за Област Варна (Източник: НСИ).

В частност разходите за озеленяване на Община Варна са нараснали от 1 021 хил.лв. през 2010 г. до 1 550 хил.лв. през 2011г.

На фигура 5.15. са представени дълготрайните материални активи с екологично предназначение за Област Варна. Наличен е положителен тренд на активите.

Фигура 5.15. ДМА с екологично предназначение за Област Варна (Източник: НСИ).

5.11. Изводи

От направените анализи и оценки се вижда, че главните проблеми на Община Варна по отношение на опазването и възстановяване на околната среда са:

Наднормените концентрации на фините прахови частици (ФПЧ₁₀) в атмосферния въздух в град Варна са следствие на увеличаващия се автомобилен транспорт, лоша проветривост на централната градска част и специфична за града бризова циркулация. Наложително е справянето със замърсяването чрез осигуряване на средства за регулярно миене на улиците и поливане на зелените площи, както и за създаване на зелени пояси. Санирането и газификацията на всички общински и държавни обекти значително ще понижат замърсяването на атмосферния въздух през отоплителния сезон.

- Най-голямо количество замърсяващи товари поема акваториалната част на зона 7. (Северен бряг на Варненско езеро – Южна промишлена зона (ЮПЗ) „Острова”), а най-силно от замърсените водните маси, постъпващи от езерото в морето през двата канала е зона 6 (акваторията около ЮПЗ „Острова” и пристанище Варна Изток) и затова водите на Варненско езеро са в риск от замърсяване, а крайбрежните морски води на 1-милна зона са във вероятен риск при неизпълнение на мерките по опазване и възстановяване на околната среда. Част от проблема ще се реши като локалните пречиствателни станции, заустващи в морето и езерото се ликвидират и водните количества се пренасочат към ГПСОВ „Варна”.

- Най-чистата зона от акваторията на Община Варна е зона 5 (нос Галата – Паша дере) и Общината трябва да вземе всички необходими мерки за запазването ѝ в този вид.

- Постоянното създаване на нерегламентирани сметища показва, че контролът е недостатъчен, а в управлението и ефективното използване на специфичните за Община Варна отпадъци като драгажните маси трябва да се търсят дългосрочни решения с помощта и на финансиране от държавата и ЕС.

- Масираното застрояване без изградена канализация и недостатъчно ефективните укрепителни работи са основна причина за активизиране на свлачищните и срутищни процеси. Затова е необходимо насочване на средства за спешни адекватни мерки, с цел предотвратяване засилването на тези процеси при внезапни поройни дъждове и бури, съпътстващи измененията на климата.

- Най-силно засегнати от ерозия са земите в североизточната част на Общината. 60% от почвите на територията на Общината са подложени на ерозия, като процесът се активизира и от антропогенния фактор.

- За град Варна нараства броят на пунктовете с измерени шумови нива между 63 и 72 dB, дължащи се основно на автомобилния трафик, въпреки проведените от Общината дейности за подобряване на акустичната среда. Необходима е по – голяма ефективност на мерките по оптимизиране на уличното движение и въздушния трафик, подобряване качеството на пътните настилки и изграждане на шумозащитни пояси.

- В Община Варна защитените територии обхващат близо 0,9% от площта ѝ, а най-много редки и застрашени растения обитават крайморските пясъци и дюни, както и силно овлажнените терени в близост до Варненското езеро. Усилията както на Общината, така и на цялото общество трябва да бъдат насочени към опазване на това природно богатство.

6. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ

Административният капацитет на Община Варна, включващ ниво на компетентност и прозрачност в дейностите на общинската администрация, е значим фактор за ефективното управление на публичните дейности и разходи.

6.1. Структура на администрацията. Човешки ресурси

Съгласно Законът на администрацията, кметът на общината е едноличен орган на изпълнителната власт в общината. Той осъществява общо ръководство и контрол на общинската администрация и представлява общината пред трети лица. В своята дейност кметът на общината се ръководи от законите на Република България, актовете на Президента на Република България, Министерски съвет, Общински съвет и интересите на гражданите. При осъществяване на дейността си, кметът се подпомага от заместник-кметове с определени от него функции.

Структурата на администрацията на Община Варна е организирана в дирекции и отдели, които осигуряват изпълнението на законите, подзаконовите нормативни актове и решенията на Общинския съвет, подпомагат кмета при осъществяване на правомощията му, осигуряват технически дейността му и извършват дейности по административно обслужване на гражданите и юридическите лица.

Дейността на общинската администрация се осъществява от държавни служители и лица, работещи по трудово правоотношение. Същите имат права и задължения, произтичащи от Закона за държавния служител, в Кодекса на труда и в нормативните актове по прилагането им. Длъжностите в общинската администрация са ръководни, експертни и технически, като те се заемат по ред и при спазване на условията и изискванията на Закона за администрацията, Закона за държавния служител, Наредбата за прилагане на Класификатора

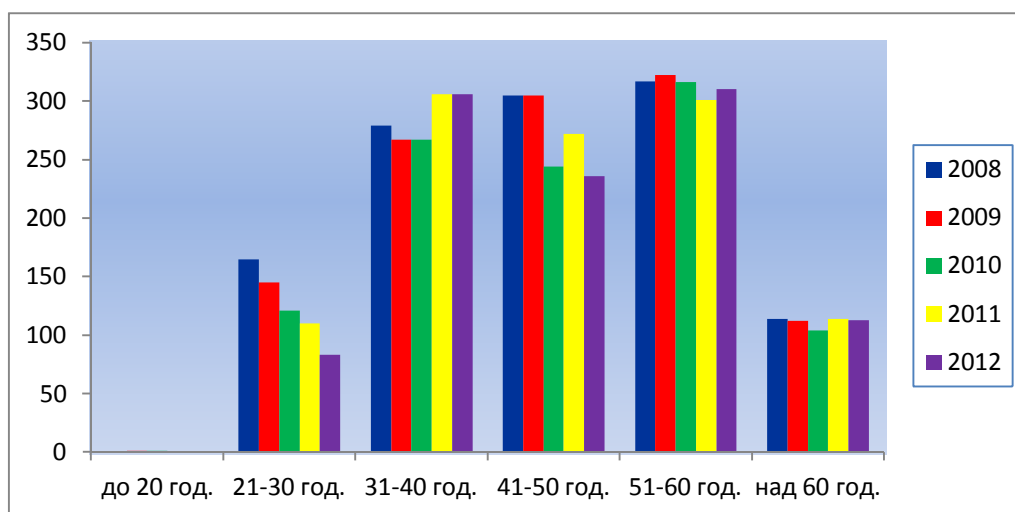
на длъжностите в администрацията, Кодекса на труда и други нормативни актове. Наименованията, функционалните задължения и броя на звената в общинската администрация са определени в Устройствен правилник на общинската администрация, утвърден от Кмета на Общината. Съгласно Закона за администрацията, Закона за държавния служител и Етичния кодекс за поведението на служителите в Община Варна, дейността на служителите в общинската администрация се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, компетентност, политическа неутралност, отговорност, зачитане на личността и отчетност.

В таблица 1, показваща броя заети лица в общинска администрация Варна през последните пет години, се отбелязва намаляване на общия брой служители във всички структури на Общината (главна структура, райони и кметства) с 11.19%.

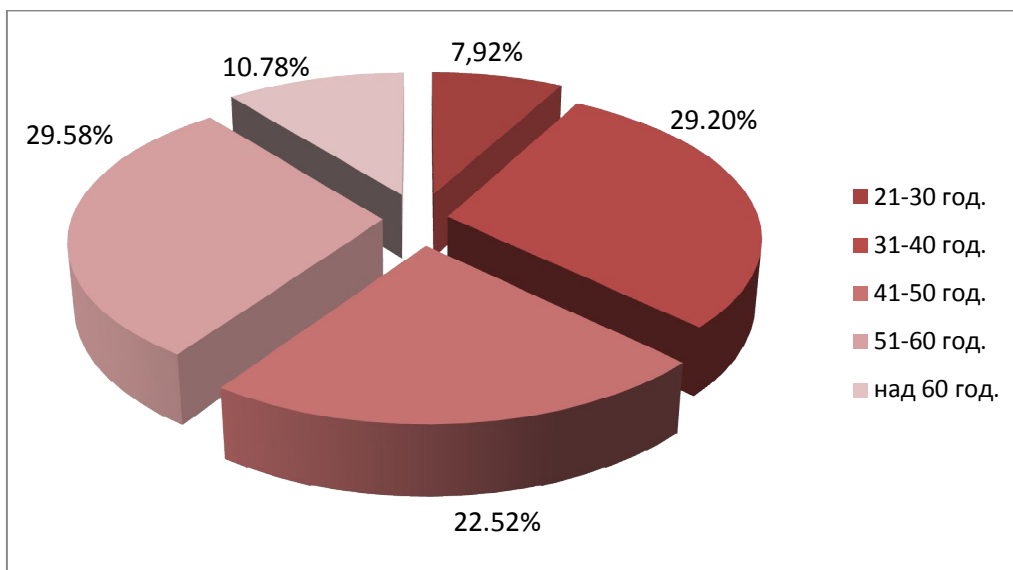
ТАБЛИЦА 6.1. Брой заети лица в Общинска администрация Варна (Източник: Община Варна).

Година	2008	2009	2010	2011	2012
Брой заети лица	1180	1116	1053	1103	1048

Съгласно графиките на фигури 6.1. и 6.2., в администрацията на Община Варна има изразена тенденция общата възраст на служителите да се увеличава. Почти 41 % от служителите през 2012 год. са над 50 години, от които 10,78% са във възрастова група „над 60 год.“. Поради липсата на ясна представа за кариерно развитие и ниското заплащане, се забелязва тенденция за намаляване на относителния дял на младите служители на възраст 21-30 години до 7,92% от общия брой служители за 2012 год., като техния брой е намалял спрямо 2008 год. с почти 50%. Приблизително 50% от служителите на Община Варна са във възрастовия диапазон 31-50 години, като техния брой остава сравнително постоянен.

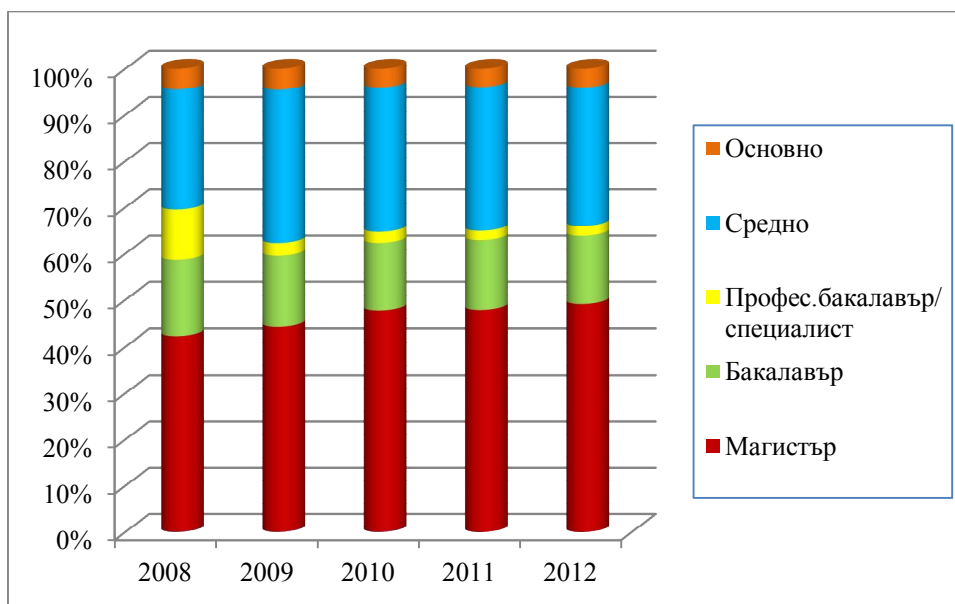

Фиг. 6.1. Брой заети лица в Общинската администрация Варна по възраст и година (Източник: Община Варна)

Фиг. 6.2. Брой заети лица в Общинската администрация Варна по възраст за 2012 година (Източник: Община Варна).

Заетите лица в Община Варна по степен на образование са представени на фиг.6.3. Нараства делът на служителите, притежаващи магистърска степен на образование (почти 50% от общия дял на общинските служители) за сметка на намаляващия брой на бакалаври. Средния брой на служителите със средно и основно образование остава постоянен през последните пет години – 34% от общия брой за Община Варна.

Фиг. 6.3. Процент на заети лица в Общинска администрация Варна по степен на образование и година (Източник: Община Варна).

Развитието и усъвършенстването на човешките ресурси са един от ключовите фактори за подобряването на административното обслужване на Община Варна. Различни проекти и

програми и предложени форми на обучение от Института по публична администрация, насочени към увеличаване на експертния потенциал са реализирани през последните години. Няколко са основните идентифицирани проблеми, с които Общинската администрация е необходимо да се ангажира през следващия програмен период:

- ✓ Конкурентен подбор при назначаване на лица на ръководни длъжности. Провеждането на конкурси в сегашните условия на подбор на персонал е с елемент на субективизъм и е необходимо прилагане на съвременни честни правила за избор на лицата, работещи в администрацията.
- ✓ **Липса на система за планиране и оценка на необходимостта на специалисти в общинската администрация.** Въпреки че в Община Варна са налични практики, при които експерти с богат опит предават своите знания и умения на по-младите си колеги, все още не е разработена интегрирана система, която да позволява да се предвиди недостига на квалифицирани експерти. В резултат на идентифицирането на потребността от човешки ресурси, ще могат да се планират по-добре подбора на новите служители и необходимите обучения в администрацията.
- ✓ Общинската администрация, по подобие на всички останали в страната, трудно успява да задържи високо квалифицираните си служители и да привлече такива. Една от основните причини е неатрактивното ниско заплащане, което не е обвързано с постигнатите цели, резултати и изпълняваните функции.

Управлението на човешките ресурси в община Варна може да бъде улеснено и подобро с развитие и въвеждане на нови технологии, чрез **интегрирана информационна система за управление на човешките ресурси.**

6.2. Проекти по ОП „Административен капацитет”, изпълнени или в процес на изпълнение в периода 2007-2013г.

Оперативна програма „Административен капацитет” (ОПАК) е главен източник на финансиране за подобряване на общинските административни услуги. Усилията на тази оперативна програма са насочени към:

- Реорганизация на общинската административна работа в съответствие с търсенето от страна на гражданите и бизнеса;
- Намаляване на разходите за местните услуги за облекчаване на административната тежест;
- Съкращаване на сроковете за предоставяне на местните услуги;

- Преместване на информация на интернет страниците на общините за улесняване на процедурите във връзка с регулирането и спазването на разпоредбите.

От Единната информационна система за управление и наблюдение (ИСУН) на структурните инструменти на ЕС в България, към месец юни 2013 година, е видно че Община Варна е с пет одобрени проекти по Оперативна програма „Административен капацитет”, които са на обща стойност 4.3 млн. лв. Постиженията и предизвикателствата, които са били пред всеки един от проектите са както следва:

- ✓ Общинска администрация гр. Варна – прозрачен, компетентен, динамичен и интерактивен партньор на бизнеса *Период на изпълнение: 10.02.2009 - 10.02.2010. Бюджет: 584 838 лв. (100% безвъзмездна финансова помощ).*

Основна цел на проекта: Повишаване капацитета за създаване и управление на публично-частни партньорства (ПЧП) в интерес на гражданите на община Варна.

Постигнати резултати:

- Доклад за оценка на досегашната практика при реализиране на ПЧП от Община Варна;
 - Доклад идентифициращ добри практики и иновативни подходи на администрациите от побратимените общини;
 - “Карта” на обектите (общинска собственост), дейностите и услугите предоставяни от общинската администрация, които са подходящи за реализиране на ПЧП;
 - Вътрешни правила, процедури и функционални задължения на общинската администрация за създаване и управление на ПЧП;
 - Обучени 150 служителя от общинската администрация и бюджетните структурни звена към нея;
 - Създадена специализирана рубрика за ПЧП на интернет страницата на Община Варна.
- ✓ Е-община Варна - ефективна и прозрачна общинска администрация в услуга на потребителите *Период на изпълнение: 01.06.2009 - 01.07.2013. Бюджет: 2 152 174 лв. (100% безвъзмездна финансова помощ).*

Основна цел на проекта: Реализиране на система за интегрирано административно обслужване и предоставяне на административни услуги от общинската администрация (е-община).

Резултати:

- Създаване на референтен модел (единна стандартизационна референтна рамка) за структурите на общинската администрация, която включва структурирана информация за състоянието и цели и оперативен модел за реализиране на е-община;
- Вътрешни правила за управление на вътрешния оборот на електронни документи и документи на хартиен носител;
- Повишаване качеството на административното обслужване;
- Доставка на хардуер за доизграждане на ИКТ структура;
- Разработен и внедрен приложен софтуер;
- Обучени служители;
- Предоставяне на е-услуги на ниво “транзакция”;
- Интернет сайт /портал/ с унифицирана визия и стандартизиран достъп до е-услуги и информация;
- Изградени точки за публичен достъп до е-услуги на обществено достъпни места;
- Вътрешен нормативен акт, който регламентира процедурите и функционалните задължения по отношение събирането, анализирането и оповестяването на оценката на качеството на административното обслужване и измерването на удовлетвореността на потребителите;
- Работеща система за обратна връзка с потребителите на административни услуги, която предлага различни форми и информационни канали за измерване удовлетвореността на потребителите;
- Информационен справочник за административното обслужване; рекламно-информационни брошури и видео клип;

През месец юни 2013 г. са представени 11 нови електронни услуги за гражданите, които предстои да се внедрят, чрез страницата на Общината.

- ✓ Подобряване на управлението на човешките ресурси в общинска администрация на Община Варна за модерна политика в областта на образованието и здравеопазването
Период на изпълнение: 09.06.2011- 09.12.2012. *Бюджет:* 610 400 лева (95 % безвъзмездна финансова помощ и 5 % финансов принос на Община Варна).

Основна цел на проекта: Подобряване на управлението на човешките ресурси и повишаване на квалификацията на служителите в общинската администрация за реализиране на модерни политики в областта на образованието и здравеопазването.

Постигнати резултати:

- Разработени два анализа: /1/ за досегашната практика по управление на човешките ресурси в община Варна; /2/ на потребностите от обучения в общинската администрация и конкретно в административните звена бенефициенти от целевата група;
 - Проведени две проучвания: /1/ проучване на условията за работа и мотивацията на служителите; /2/ проучване на добри практики на управление на човешките ресурси в сходни общини от страни членки на Европейския съюз;
 - Проведени два семинара и обхванати 50 служители от административните звена, бенефициенти от целевата група;
 - Проведени шест обучения и обхванати 180 служители от административните звена, бенефициенти от целевата група;
 - Разработени/ осъвременени, доразвити процедури по управление на човешките ресурси в общинската администрация и конкретно в административните звена бенефициенти в три основни групи: /1/ организационно развитие; /2/ оперативно управление на човешките ресурси; /3/ укрепване на звеното за управление на човешките ресурси и звената с функции в областта на здравеопазване и образование;
 - Реализирани две петдневни работни посещения с по 10 участника в две държави-членки на ЕС;
 - Проучване на добри практики и опит в управлението на човешките ресурси с акцент върху предоставянето на здравни и образователни услуги;
 - Адаптиране и внедряване на проучения опит в дейността на общинска администрация на Община Варна чрез включването му в разработването на вътрешни регулации и обучения.
- ✓ Изграждане на партньорска мрежа за междурегионално сътрудничество в областта на управлението на човешките ресурси между Община Варна, Република България, Департамент Нор, Република Франция и община Дордрехт, Кралство Нидерландия
Период на изпълнение: 23.02.2012- 23.10.2013. Бюджет: 415 653 лв. (100% безвъзмездна финансова помощ).

Основна цел на проекта: Повишаване капацитета за ефективно управление на човешките ресурси в общинска администрация на община Варна чрез имплементиране на опит и добри практики от сходни административни структури на държави членки на ЕС.

Резултати:

- Осъществен трансфер на добра практика/ практики при провеждане на политики по УЧР и тяхното институционализиране чрез: изготвени нормативни актове: вътрешни правила и процедури; инструкции за прилагането им и изготвени наръчници/ справочници в помощ на експертите за прилагането на нормативните актове.
- Повишен капацитет за управление на човешките ресурси в общинска администрация на община Варна чрез проведено специализирано обучение на ключови експерти от администрацията за провеждане на политиките, трансферирани като добри практики от партньорските администрации
- Учредителен акт за създаване на партньорска мрежа
- Приета платформа за продължаващо сътрудничество с ясно очертани параметри и времеви измерения
- Информираност на целевите групи и на обществеността като цяло на територията на община Варна за постигнатите резултати и усвоените средства с европейско финансиране
- Прозрачност в дейността на администрацията при изпълнение на проекта
- ✓ Общинските администрации-достъпни,прозрачни и компетентни В период на изпълнение: 09.02.2009- 09.02.2010. Бюджет: 566 149 лв. (100% безвъзмездна финансова помощ).

Основна цел на проекта: Постигане на прозрачност и отчетност в работата на общинските администрации /ОА/ на община Варна, район "Владислав Варненчик", община Пловдив, район "Централен" ,община Долни Чифлик и община Белослав и насърчаване на механизмите за контрол.

Постигнати резултати:

- Анализ /диагностика/ на дейността на ОА в сферите прозрачност, отчетност, контрол, превенция на корупцията във връзка с изпълнение на функциите им;
- Въведени добри практики от български общини и държави членки на ЕС в сферите прозрачност, отчетност, контрол и превенция на корупцията във връзка с изпълнение на функциите на ОА;

- Разработена и реализирана програма за оптимизиране на дейността на ОА за тяхното отваряне, прозрачност, информиране на гражданите и бизнеса и по-добра отчетност и комуникация;
- Внедрени единни стандарти за работа и комуникация на ОА с гражданите и бизнеса;
- Развита системата за информация и комуникация на ОА с гражданите и бизнеса;
- Обновени Интернет страници на ОА.

6.3. Административно обслужване

В Община Варна са в сила „Вътрешни правила за организация на административното обслужване” и „Вътрешни правила за реда за разглеждане на предложения и сигнали, подадени до Община Варна”. Съгласно първия от посочените два документа „административно обслужване е всяка дейност по извършване на административни услуги от структурите на Община Варна”. Административното обслужване в Община Варна се осъществява чрез Информационен център за административни услуги. Там, както и на сайта на общината потребителите могат да получат информация за реда, организацията и видовете услуги, предоставяни от администрацията. „Вътрешните правила за реда за разглеждане на предложения и сигнали, подадени до Община Варна” имат за цел да усъвършенстват организацията и дейността на Общината към едно по-добро администриране. Документът касае сигнали за злоупотреба с власт и корупция, лошо управление на общинско имущество или за други незаконосъобразни действия и бездействия на административни звена или длъжностни лица от Общината.

Община Варна създава, поддържа и развива различни канали за обратна връзка с клиентите: пощенска кутия, анкетна карта, интернет форма за похвала, оплакване или предложение, електронна поща, горещ телефон и измерване степента на удовлетвореност на потребителите на административни услуги чрез социологически проучвания.

Фокусът на администрацията все повече се насочва към използването на информационните технологии като средство за подобряване на административното обслужване. Благодарение на усилията на общинската администрация, обмена на опит и добри практики по реализирани проекти, към месец юни 2013г. са налични четири вида електронни услуги на етап предоставяне на онлайн информация: публични регистри; проверка, плащане и информация за местните данъци и такси; заверка на хотелски регистър; прием в детските заведения. На интернет страницата на Община Варна са публикувани

образци на заявления/искания за всички предоставяни административни услуги, но те не могат да бъдат подадени по електронен път. По проект „Е-община Варна – ефективна и прозрачна общинска администрация в услуга на потребителите” по ОПАК са разработени и са в процес на тестване и внедряване единадесет броя електронни административни услуги.

От друга страна услугите по пощата и по телефона не са регламентирани и реално не се използват масово от гражданите. Така че, независимо от навлизането на електронните технологии в ежедневието ни, **обслужването на гише се явява основен начин за достъп.**

Друго основно предизвикателство пред Община Варна е, че **тя не предоставя интегрирани административни услуги.** Проблем за тази и останалите общини в България е липсата на практика да се използват налични информационни масиви на други администрации. Гражданите са принудени да предоставят документи, които администрацията вече има или може да си осигури по служебен път.

Въпреки напредъка през последните години, реализираните проекти в областта и публикувания на интернет страницата на Общината публичен регистър на договори, е **необходимо да се увеличи прозрачността в дейността на администрацията с цел да бъде укрепена връзката между Община Варна и гражданското общество.** От ключово значение е да се осигури отваряне на база данни и информационни източници за гражданите, както и информация относно всички сключени от Общината договори за възлагане на обществени поръчки. Благодарение на повишената публичност ще се съдейства за увеличаване на възможностите за ефективен граждански контрол върху дейността на администрацията.

Друго важно предизвикателство пред общинската администрация е спазването на принципите за опазване на околната среда, които са все още слабо застъпени. Въпреки дългогодишното рециклиране на употребявана хартия в Община Варна, е необходимо да се изгради култура и създаде организация за намаляването на нейната употреба. Провеждането на други мерки и зелени инициативи биха могли да бъдат осъществени със съдействие на неправителствения сектор на обществото.

Необходимо е да се продължат процесите на оптимизация в администрацията, което ще съдейства за намаляване на бюджетните разходи и бюрокрацията и изграждане на ефективна администрация.

6.4.Партниране на администрацията

Местните власти могат да окажат значително влияние върху средата за развитие на бизнеса, учебните заведения и неправителствените организации (НПО).

1) Представители на бизнеса

Администрацията обслужва голям обем от административни процедури със значима важност за фирмите, като: издава разрешения за строеж, предоставя лицензи на фирми, разрешителни за извършване на таксиметрови услуги, гарантира спазването на разпоредбите за опазване на околната среда, здравето, безопасността и др. Въпреки положените усилия за реформи и въвеждане на електронни услуги, **Община Варна предлага ограничен брой услуги на своя интернет портал**, като повечето от тях се свеждат до основна информация и образци за конкретни административни услуги. Като допълнение, е необходимо създаването на ефективна административна система с кадри, които да откликнат адекватно на търсенето на добре функциониращи административни услуги от страна на бизнеса, както и използването на публичните регистри с цел избягване на дублирането.

Бизнесът в Община Варна има достъп до информация благодарение на редовно поместваните на интернет страницата издадени разпоредби, решения на кмета, решенията на Общински съвет, бюджет, финансови отчети и данни за обществени поръчки. Практиките за реализацията на обществените поръчки са сред основните причини за създаване на възприятие сред обществото за корупция. Съгласно проведено Изследване на Института за пазарна икономика „Местни условия за правене на бизнес” през 2011 год., според което се прави сравнение на **местната прозрачност, системата на електронна община и възприятията за корупция, Община Варна заема десето място сред всички общини в страната.**

Икономическата активност в дадена община не е зададена величина – тя се влияе и предопределя от местното управление. За да бъде Община Варна сред успешните е необходимо създаване на подходящи условия за правене на бизнес и действия, целящи икономическата активност в региона.

Категорично е становището, че трябва да се подобри бизнес средата в Община Варна. Това би могло да се постигне чрез:

- Включване в Обществените консултативни съвети към кмета на експерти от различни браншови сектори на икономиката на Община Варна;
- Създаване на Общински фонд за подкрепа на стартиращи предприятия;

- Изграждане на необходима бизнес инфраструктура в определени зони: технологична и икономическа.

2) Учебни заведения

Сътрудничеството с учебните заведения на територията на Община Варна е от съществено значение предвид съвместната работа в две направления – осъществяване на общи инициативи и проекти, и въвеждането на млади кадри в общинската администрация.

Взаимодействието с ръководните и преподавателски звена на средните и висши учебни заведения, предоставя на общинската администрация пряк достъп до конкретни проблеми, за решението на които се реализират съвместни проекти. Тенденцията към търсене на нови възможности трябва да се засили за улеснение и подобряване на работата на общинските служители при планиране, изпълнение и мониторинг на стратегическите документи за местно развитие.

Отличен начин за навлизане на млади хора в Общинската администрацията предлагат стажантските програми. Въпреки участието на Община Варна в национални инициативи в тази област, е препоръчително създаването на местни практики за провеждане на стажове и менторски програми, при които по-опитните общински служители да могат да предадат своите знания и умения. Стажантските програми представляват лесен и ефективен начин за предварителна оценка и последващо предложение за постоянно работно място.

За ефективното партниране с Университетите на град Варна е необходимо да се оптимизира, според приоритетите на ОПР, **включването на университетски експерти в Обществените консултативни съвети** към кмета на Общината.

3) Неправителствени организации

Община Варна има изградено сътрудничество с редица НПО в социалната сфера, като през последните години се отбелязва ръст и на подкрепените творчески проекти на организации от неправителствения сектор. При все това, липсват механизми за съвместно изпълнение на стратегически цели, като разработване на отделни документи, проекти и инициативи, така че усилията на Общината трябва да бъдат насочени към изграждане на рамка и методи за координация с НПО.

Констатира се че **липсва фонд за финансово подпомагане на собственото участие на неправителствените организации в програми и проекти**. Подобен фонд би повишил ангажираността на местната власт към изпълнението на мерките и приоритетите от ОПР, изпълнявани от външни за общинската администрация организации. Финансовият ресурс на фонда би могъл да се разпредели на конкурсен принцип при ясно разписани правила, като

средствата да се отпускат след преценяване на приноса на съответния проект към изпълнението на конкретна мярка или приоритет от ОПР и след подписването на договор за финансиране (от страна на бенефициента) със съответната донорска програма. Бюджетът на фонда да се приема с бюджета на Община Варна за същата година.

Отсъствието на изявени експерти от НПО от различни сектори в Обществените консултативни съвети към кмета на Общината трябва да бъде променено с цел предоставяне на специализирана експертиза и контрол спрямо администрацията в посока на развитие на гражданското общество.

4) Общински съвет

Формата и начините на взаимодействието между Общинския съвет на Варна и Общинската администрация на Варна се определят в Правилника за организацията и дейността на Общинския съвет – Варна, неговите комисии и взаимодействието му с общинската администрация, както и в Европейската харта за местното самоуправление и Закона за местното самоуправление и местната администрация. Общинските съветници са избрани пряко от избирателите в Общината по реда и условията определени в закона. В този смисъл Общинският съвет е представителен орган на гражданите на Община Варна, тъй като чрез избора на съветници се учредява „местен парламент”. Така чрез Общинския съвет се осигурява на местно ниво участие на гражданите в управлението на обществените дела, което трябва да е ефективно и да решава приоритетно актуалните проблеми, залегнали в проектите на Общинския план за развитие. Като представители на населението общинските съветници са задължени да бъдат коректив по отношение на работата на общинската администрация, която от своя страна е необходимо своевременно да предоставя информация на Общинския съвет. **Необходимо е комуникацията между общинската администрация – Варна, Общинския съвет и гражданите да е ефективна и резултатна**, включително представители на администрацията да присъстват на заседанията на комисиите на Общинския съвет.

6.5. Прилагане на политики

Ефективното прилагане на стратегическите планови документи е предизвикателство пред администрацията на Община Варна. Общинският план за развитие е главен документ за развитие на Общината. Няколко са направленията, в посока на които е необходима по-добра координация с цел доброто развитие на Общината:

- Неразпознаване на ОПР като документ, който да ръководи основните действия на общинската администрация;
- Липса на обвързаност на бюджетните програми и прогнози със стратегическите документи;
- Слаба обвързаност на стратегическите документи с планирането на човешките ресурси, необходими за тяхното изпълнение;
- Слабо взаимодействие на общинската администрация със структурите на гражданското общество.

Администрацията на Община Варна трябва да изгради механизми за съвместно изпълнение на стратегическите цели, тъй като често се разработват отделни документи, проекти и инициативи, които не винаги са синхронизирани помежду си. От друга страна, целите на стратегическите общински документи трябва да са обвързани с целите на администрацията като цяло, както и целите на отделните служители. Всичко това би спомогнало за по-добрата реализация и фокус върху политиките за общинско развитие. В тази връзка, разработването и **въвеждането на инструменти и процедури за мониторинг и оценка на общинските политики е подходящо средство за тяхното ефективното изпълнение**. Административните структури трябва да създадат и поддържат база данни за резултатите от осъществяването от тях политики и програми.

6.6. Изводи

Консолидирането на административните структури е необходима стъпка в процеса на оптимизиране на административните дейности с оглед по-доброто прилагане на местните политики за развитие и по-качествени услуги за гражданите и бизнеса. Общинската администрация на Варна трябва да отговаря постоянно на променящата се среда и, в резултат на което да изгради модел за преразглеждане на своите структура и функции.

Основните предизвикателствата пред Община Варна за следващия програмен период 2014-2020 год. се свеждат до следните:

- Постигане на гъвкава и адаптивна структура на администрацията, която да отговаря на динамично променящата се среда и прилагането на стратегическите политики на Общината;
- Развитие на прозрачността на работата и отчетността на общинската администрация;

- Разширяване на сферата на партньорство с представителите на частния бизнес, учебните заведения и НПО;
- Обществените консултативни съвети към кмета на Общината да включват изявени експерти от бизнеса, Университетите и НПО по обективни критерии, според приоритетните области на ОПР;
- Създаване на Общински фонд за подкрепа на стартиращи предприятия;
- Изграждане на необходима бизнес инфраструктура в определени зони: технологична и икономическа;
- Създаване на фонд за финансово подпомагане на собственото участие на неправителствените организации в програми и проекти;
- Прилагане на ефективни мерки срещу корупцията;
- Засилване на средствата за ангажиране на общинската администрация с проблемите на околната среда;
- Развитие на системата за планиране на човешките ресурси;
- Привличане на квалифицирани специалисти и постоянно развитие на професионалните качества и умения на общинските служители;
- Развитие на системата от електронните услуги, ориентирана към потребителите;
- Намаляване на усложнените процедури по предоставяне на услуги;
- Предоставяне на пълен достъп до публичните регистри на Община Варна;
- Повишаване на прозрачността на бюджетното прогнозиране, планиране и изпълнение;
- Комуникацията между общинската администрация – Варна, Общинския съвет и гражданите да е ефективна и резултатна.

7. SWOT АНАЛИЗ НА ОБЩИНА ВАРНА

Идентификацията и оценката на влиянието на външните фактори, разглеждани като благоприятни възможности и потенциални заплахи, както и на вътрешните фактори, разглеждани като силни и слаби страни на Общината, е извършена по метода на мозъчната атака с участието на различни експерти. В резултат на обсъжданията са получени следните експерти оценки на факторите:

Таблица 7.1. Външна среда

ВЪНШНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ	ФАКТОРИ	ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ ОБЩИНАТА ¹
Политическа среда	Политическа стабилност или нестабилност и отражението ѝ върху работата на общините	--
	Финансови взаимоотношения между държавата и общините и степен на финансова децентрализация	-
	Развитие на формите на пряката демокрация и гражданското общество	+
	Наличие на международни и национални програми за подпомагане на общините	+
	Членство в ЕС	++
Правна среда	Национално законодателство в областта на местното самоуправление и отражението му върху дейността на общините	+
	Международно законодателство и отражението му върху дейността на общините	++
Икономическа среда	Състояние на макроикономическата среда - ръст на БВП, инвестиционна активност, инфлация	-
	Инвестиционна активност в страната и региона	-
	Равнище на трудовата заетост и безработица в страната и региона	-
	Равнище на доходите в страната и региона	--
	Външноикономическа обстановка	-
	Рентабилност и производителност на труда на предприятията от страната и региона	-
Социална среда	Образователна система – нормативна база, състояние, успешност на реформите	-
	Здравеопазна система – нормативна база, състояние, успешност на реформите	-
	Развитие на обществените услуги – качество, достъпност, обхват	-
	Качество на битовата среда – осигуреност с жилища, състояние на жилищния фонд	+

¹ С „++“ се отбелязва силно позитивно влияние, с „+“ по-скоро позитивно, с „--“ силно негативно и с „-“ по-скоро негативно.

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	Качество на работната среда – наличие на норми регулаторни механизми	-
	Наличие или отсъствие на етническо напрежение и конфликти в страната и района. Държавна политика в областта на етническата толерантност	+
	Държавна политика в областта на равнопоставеността на половете	+
	Държавна политика в областта на развитието на формите за отдых, спорт и туризъм	-
Природно-географска	Природо-географски потенциал за развитието на туризма	++
	Природни богатства, благоприятстващи развитието на промишлеността	-
	Почвено-климатични условия за развитието на селското стопанство	+
Демографска	Възрастова структура на населението	+
	Естествен прираст	-
	Миграционни процеси	-
	Урбанизация на населените места и отражението ѝ върху развитието на общината	+
Инфраструктурна	Транспортна инфраструктура – състояние на националните и регионални транспортни артерии. Капацитет и използваемост.	-
	Комуникационна инфраструктура – пощи, далекосъобщения, радио и телевизионни мрежи	+
	Състояние на В и К мрежата	-
	Мелиоративни съоръжения – наличност и състояние	--
	Енергийни мрежи – наличност и състояние	+
Отраслова среда	Развитие на индустрията. Държавна политика за развитието на МСП в промишлеността	-
	Развитие на селското стопанство. Държавна политика за подпомагане на селскостопанските производители	-
	Развитие на услугите. Държавна политика за развитието на услугите	-
Институционална среда	Взаимоотношения с държавни, отраслови, регионални и др. институции, партниращи с общината (съд, прокуратура, полиция, банки и др.)	+
	Състояние на неправителствения сектор	+
	Състояние на бизнес-структурите – икономическо състояние, стабилност, отношение към местната власт, намерения за дългосрочно пребиваване в Района	-

Културна среда	Качество на нормативната уредба в областта на културата	+
	Държавна политика в областта на културата – подпомагане, финансиране, инвестиции	-
	Културното равнище на населението, степен на задоволеност на културните потребности	+
Екологична среда	Национална политика в областта на екологията и отражението ѝ върху състоянието на общините – функции на органите, системи за мониторинг и контрол, ефективност на мерките	-
	Наличие и достъпност на национални и международни програми за финансиране на общински проекти в областта на екологията	+
	Наличие на трансгранични замърсявания	-
	Степен на съдействие от страна на обществото по отношение спазването на екологичните норми	-

От изведените резултати се констатира, че външната среда на Общината се оценява по-скоро като неблагоприятна, макар и не толкова категорично (22 положителни знака и 30 отрицателни). С най-висока оценка от външните фактори се оценява членството на страната в ЕС и възприемане достиженията на правото на общността, както и Природо-географския потенциал за развитието на туризма.

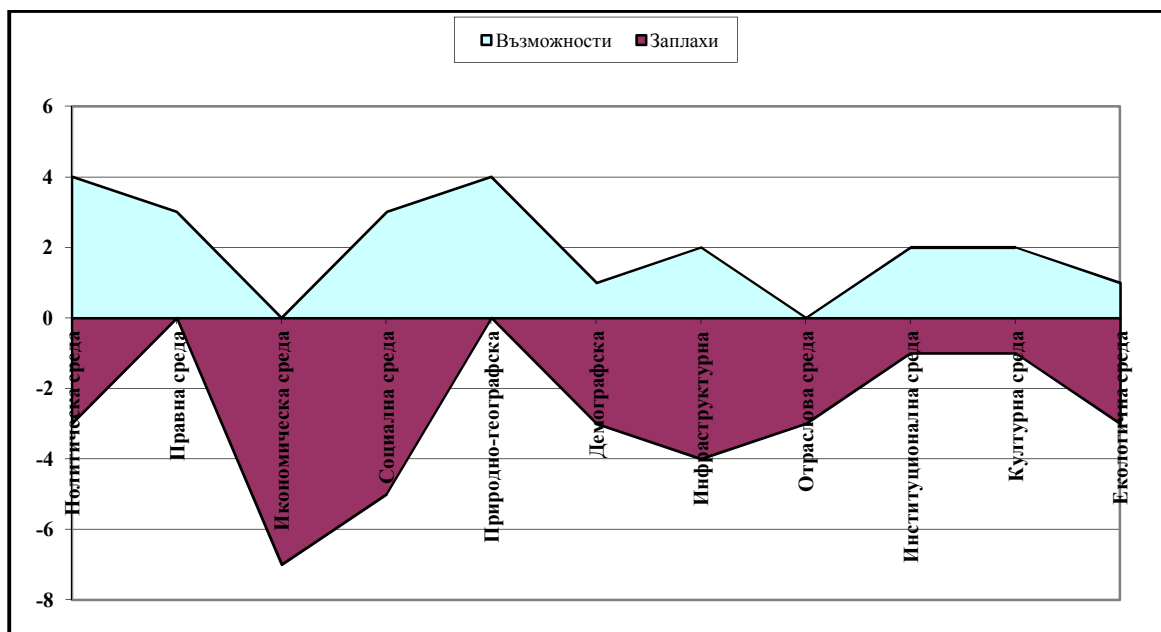
В сравнение с оценката на външната среда от 2008 г. през 2013 г. политическата обстановка се оценява като нестабилна в национален и в общински план поради което оценката е променена от по-скоро позитивна на силно негативна. Като цяло оценката на политическата среда е намалена поради факта, че липсва ясен политически кворум и съгласие по ключови въпроси, свързани с нормативната уредба. Въпреки това като цяло оценката на политическата среда е положителна предвид това, че показателите които имат положителни оценки са повече от тези с отрицателна оценка и перспективите политическата нестабилност да доведе до полезни обществени резултати.

Намалените оценки при показателите „Ръст на БВП, инвестиционна активност, инфлация“ и „Рентабилност и производителност на труда на предприятията от страната и региона“ са в резултат на световната икономическата криза, която оказва негативно влияние върху икономиката на страната.

Оценката на националното законодателство в областта на местното самоуправление е сравнително добра, но на международното е по-висока. Най-ниски са и оценките на

културната среда, на отрасловата среда, на екологичната и на инфраструктурната среда. Образователната реформа не е с висок рейтинг, налице е разминаване между потребностите на пазара на труда и учебните програми, реформата в здравеопазването също се оценява най-ниско. Качеството на битовата среда е оценено като добро, а това на работната – като ниско, тъй като се забелязват значителни нарушения на нормите за условия на труд.

Фиг. 7.1. Влияние на елементите на външната среда върху състоянието на Общината

Инфраструктурата има по-високи оценки само в частта на комуникационните съоръжения и енергийните мрежи, но що се отнася за пътната инфраструктура и особено – за мелиоративните съоръжения – те са остарели и разбити. От основните отрасли на икономиката с най-висока степен на развитие са услугите. Благоприятна възможност представлява развитието на бизнес сектора и на неправителствения сектор.

Общата оценка на външната среда като цяло е повлияна, както от политическата нестабилност в общински и национален план в момента, така и от световната икономическа криза, която все по-силно се отразява на бизнес сектора и общинския бюджет. Обобщените оценки за отделните сегменти на външната среда са представени на фигура 7.1.

Оценката на вътрешните фактори на Общината са представени в зависимост от техните стойности и могат да се определят като нейни силни или слаби страни. Както се вижда от следващата Таблица 7.2, с най-ниски стойности са оценките на икономическото състояние на Общината, състоянието на здравеопазването, на образованието и благоустройството и комунално стопанство.

Таблица 7.2. Вътрешна среда

ВЪТРЕШНИ	ПАРАМЕТРИ	СЪСТОЯНИЕ
Степен на използване на природо-географския потенциал на общината	Степен на използване на почвено-климатични предпоставки за развитие на отраслите на Икономиката	++
	Използване и опазване на водните ресурси на Общината	-
	Използване, опазване и възпроизводство на горските ресурси на общината	-
	Степен на използване на полезните изкопаеми	-
Развитие на икономиката	Икономическо състояние на общинските предприятия и дружества с над 50% общинско участие	-
	Състояние на материалната база на предприятията от Общината	-
	Развитие на разнообразни форми на общественостно партньорство между Общината и бизнес структурите	+
	Развитие на частния бизнес и МСП	-
	Ефективно управление на общинските търговски дружества и на остатъчните миноритарни дялове на общината в капитала на търговски дружества	-
	Степен на коректност на икономическите субекти по отношение финансовите им ангажименти към общината	-
	Наличие на разнообразни форми на сдружения на бизнес структурите като търговски камари, палати, комитети и др. и партньорството им с общинската Администрация	+
	Успешност на приватизацията – състояние на приватизираните предприятия	-
	Състояние на селскостопанските кооперации и фирми – финансова стабилност, инвестиционна активност, продукция	-
Финансова политика	Качество на бюджетния процес – ориентирането му към стратегическите цели, използване на съвременни форми за разработване, привличане на обществеността	+
	Наличие на действаща и адекватна система за финансово управление и контрол	++

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	Капацитет за привличане на допълнителни приходи от европейски фондове и програми	+
	Потенциал за увеличаване размера на местните приходи	-
	Степен на събираемост на местните приходи,	+
	Оценка на инвестиционните възможности на общинския бюджет	+
	Привличане на средства от алтернативни приходоизточници – съвместни обществено-частни инициативи, лизинг, банкови и облигационни заеми и ефекта върху общинския бюджет	+
Благоустройство и комунално стопанство	Степен на инвестиционна активност на общината в областта на благоустройството и комуналното стопанство	+
	Състояние на пешеходните зони и пространства	-
	Състояние на междублоковите пространства	-
	Състояние на уличната мрежа	-
	Състояние на ВиК мрежата	-
	Състояние на чистотата	-
	Транспортна осигуреност на населението в рамките на града и общината	+
	Състояние на транспортните средства	-
	Осигуреност с парко места	--
Развитие на здравеопазването в общината	Достатъчност на лекарските практики в до-болничната помощ	+
	Степен на покритост на населените места с лекарски и стоматологични практики	+
	Осигуреност на лекарските практики със съвременна амбулаторна апаратура, екипировка и компютри	-
	Физическо състояние на сградния фонд на болничните заведения и на транспортните средства	+
	Достатъчност на средствата по линия на клиничните пътеки за издръжка на болничните заведения и възможности за генериране на собствени приходи	-
	Съвременност на апаратурата в болничните заведения	-
	Степен на осигуреност на болничните заведения със специалисти	+
Развитие на образованието	Състояние и използваемост на сградния фонд в образованието	+
	Физическо състояние на оборудването	-
	Квалификация на педагогическия персонал	+

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

О в общината	Финансова издръжка, достатъчност на средствата по линия на държавните стандарти за издръжка на образованието	+
	Наличие на общински програми за развитие на образованието	+
	Успешност на мерките за оптимизиране на мрежата от учебни заведения и повишаване качеството на образователния процес	+
	Осигуреност с достатъчно места в детските градини	-
Развитие на културата в общината	Физическо състояние на материалната база	+
	Квалификация на персонала, работещ в областта на културата	+
	Финансова осигуреност и възможност за генериране на собствени приходи на културните заведения	-
	Наличие на визия за бъдещето и на общински програми за развитие на културата в общината	+
	Международни и национални изяви и признание на културните състави	+
Развитие на социалните дейности в общината	Степен на застъпеност на социалните дейности в	
	Физическо състояние на сградния фонд на специализираните домове за възрастни и деца	-
	Възможност за достъп на инвалидите до обществени места	+
	Наличие на общински програми за работа с деца в риск, за приобщаване и социализация на маргинализирани групи и хора с увреждания	+
	Наличие или отсъствие на етническо напрежение в Общината	++
	Равнопоставеност на половете в Общината	+
	Наличие на спортни бази в Общината и съответствието им на съвременните норми и изисквания	++
	Спортни изяви и признания, национални и международни отличия	+
	Участие на общината във финансирането издръжката на спорта и инвестирането в спортни съоръжения	+
	Наличие на програми за подпомагане на масовия спорт и туризъм	++
Екологично	Адекватност на общинската програма по опазване на околната среда	+

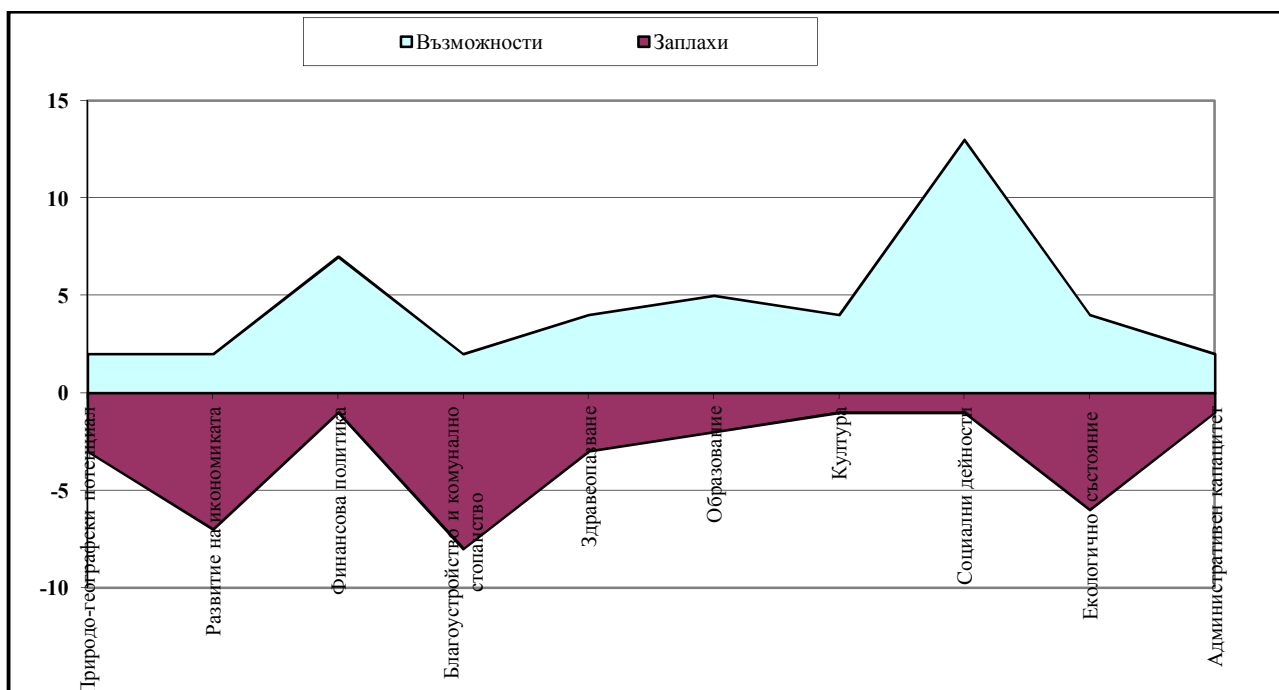
състояние на общината	Организация на дейностите по събиране и обработка на ТБО. Състояние на сметищата в общината по оценки и стандарти на РИОСВ. Успешност на мерките поограничаване и ликвидиране на нерегламентираните сметища.	
	Обоснованост/ достатъчност на таксата за събиране и обработка на ТБО	
	Качество на въздуха, почвите и водите	-
	Шумово замърсяване	-
	Състояние на радиационния фон	+
	Наличие на големи замърсители	-
	Наличие и състояние на защитените територии	+
	Наличие и състояние на пречиствателните съоръжения за отпадни води	--
	Реализиране на програми за енергийна ефективност	+
Административен капацитет на Общината	Образование на служителите в общинската администрация	+
	Възрастова структура на служителите в общинската администрация	+
	Административно обслужване	-

Оценките на вътрешните характеристики на Общината са разнообразни, предвид състоянието на различните показатели. Намалената оценка на състоянието на развитието на частния бизнес и МСП се дължи на състоянието на икономическа криза, в което се намира икономиката на страната и която е резултат както от световната икономическа криза така и от не дотам адекватните антикризисни мерки в страната и Общината. Въпреки това поставената оценка е по-скоро негативна, а не силно негативна поради това, че на територията на Община Варна съществува силен икономически потенциал, в резултат от което и негативните тенденции на кризата рефлектират но не в максимална степен върху икономическите тенденции на територията на община Варна.

Сравнително висока е оценена степента на използване на природно-географския потенциал на района за развитие на икономиката, като основно се има предвид най-вече туристическия сектор. В частния бизнес по-голямата част от предприятията са с амортизирани активи и ниска конкурентоспособност. Използват се оригинални форми на обществено-частно партньорство между Общината и бизнес структурите, макар, че те не са достатъчно развити, поради липса на нормативна уредба. Общината има потенциал за увеличаване размера на местните приходи, включително и от алтернативни

приходоизточници като емитиране на ценни книжа, привличане на средства от европейските фондове и програми, но в голяма степен е зависима от външната икономическа среда, което намалява възможностите ѝ за генериране на допълнителни приходи в бюджета. Състоянието на междублоковите пространства и на уличната мрежа не е добро. Не е добро и състоянието на транспортните средства на градския транспорт. Няма достатъчно осигурени парко места. Сградният фонд и най-вече оборудването в здравеопазването са остарели и амортизирани. Въпреки високата квалификация на персонала в културните институции, те нямат реална възможност за генериране на достатъчно собствени приходи за самоиздръжка и изпитват постоянен финансов недостиг. Реализират се програми за осигуряване на достъп на хора с увреждания.

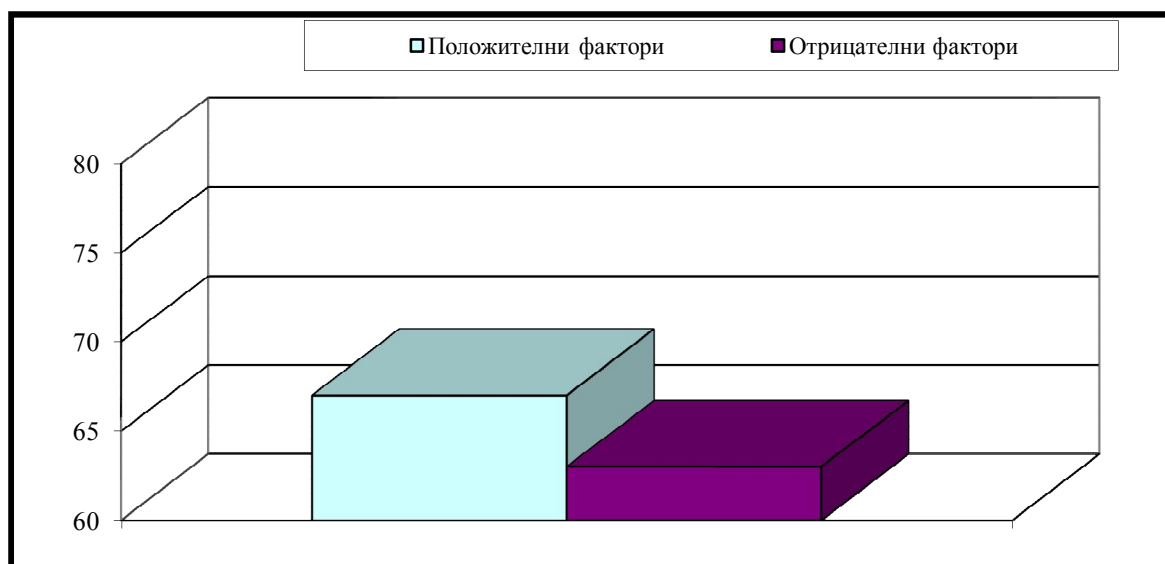
Фиг. 7.2. Оценка на вътрешните характеристики на Общината.

Общината не разполага с необходимите пречиствателни станции за отпадни води, изпитва затруднения по отношение капацитета на съществуващите сметища, шумовото замърсяване е значително. Положителен е фактът, че Общината има разработена Програма за опазване на околната среда, както и Стратегия и програма за енергийна ефективност, които се оценяват като добри, но тяхната реализация е затруднена от липсата на достатъчно средства.

Оценките на вътрешните характеристики – силни страни (45) и слаби страни (33), са представени на фигура 7.2.

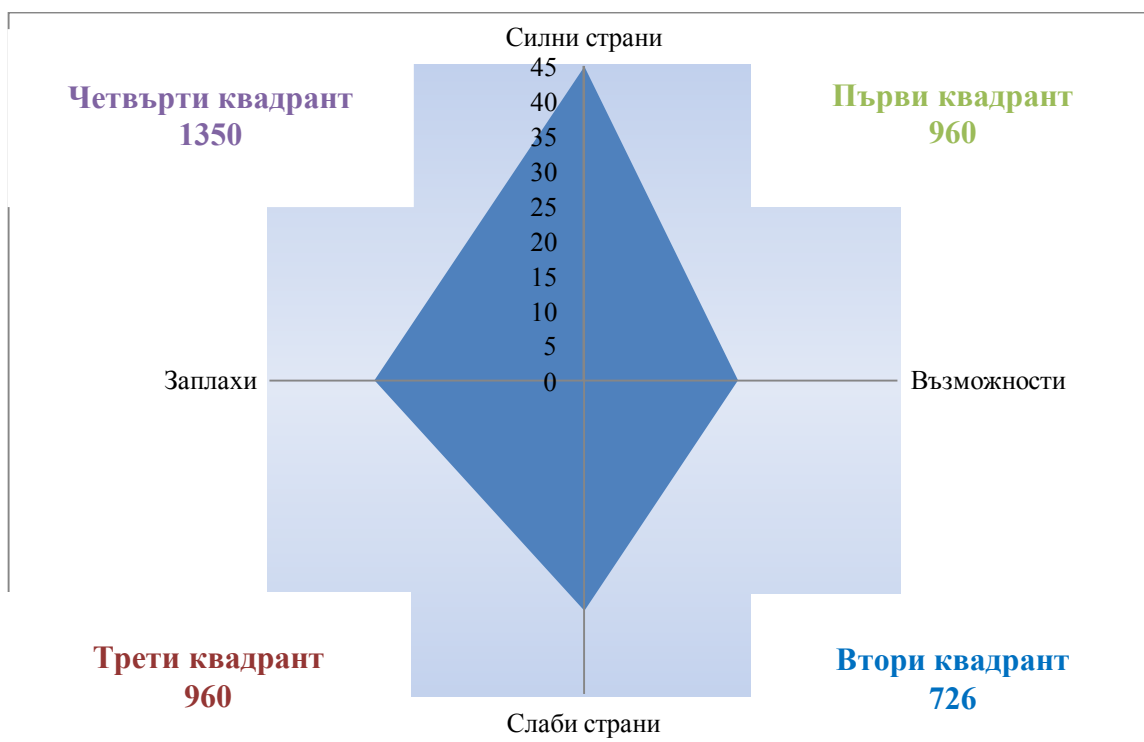
Оценяването на факторите е направено с цел да се определи на какво може да разчита Общината в бъдеще, кои свои страни да развива, от какво да се предпазва и на какво може да разчита. От фигура 7.3 се вижда, че сред общия брой на идентифицираните вътрешни и външни фактори по-голямата част от тях са с позитивно действие, т.е. силни страни и благоприятни възможности. По-малката част имат отрицателен характер и се определят като вътрешни слабости или заплахи на външната среда. Тези общи резултати са следствие от превеса на силните страни на община Варна, чрез които следва да се търсят ресурси за неутрализиране на неблагоприятните фактори на външната среда и да се използват благоприятните възможности.

Фиг. 7.3. Брой на позитивните и негативните фактори

Обобщените резултати показват промяна, настъпила в ситуацията, породена от комбинираното влияние на външни и вътрешни фактори, регистрирана за последните години след извършването на SWOT анализа на община Варна през 2008 г., за предишния програмен период.

На фигура 7.4. е представен SWOT профила на Община Варна, който е позициониран в четвъртия квадрант на SWOT матрицата, тъй като площта на триъгълника, сключен между осите на координатната система и нейния център е най-голям. Тя се получава като произведение на сумите на оценките по два от четирите вектора - на възможностите, на заплахите, на силните страни и на слабостите.

Фиг. 7.4. SWOT профил на Община Варна

Благоприятните възможности, произхождащи от приобщаването на страната към ЕС, макроикономическата стабилност и др. са външни елементи; опасностите, причинени от влошената политическа и икономическа ситуация в резултат на икономическата криза, състоянието на пазара на труда, лошата конкурентоспособност на икономиката и ниската инвестиционна активност също са външни елементи. Доброто месторазположение на Общината, природно-географските дадености, културно-образователното равнище на населението, развитието на туристическия клъстер и др. (силни страни) са вътрешни елементи, както и състоянието на някои области като екологията, пазара на труда, ниските доходи на населението (слабости).

Стратегията на Общината следва да бъде насочена към използване силните страни на Общината за да се неутрализират рисковете и опасностите и извлекат ползи от външните благоприятни възможности и да се намаляват слабостите.

Ролята, изиграна от външните благоприятни възможности не изключва възможността за развитие, произлязло изключително от фактори и ресурси в рамките на Общината (ендогенно развитие), но също може да подсили и ускори процеса на развитие, като осигурява предпоставки за използването на ресурсите.

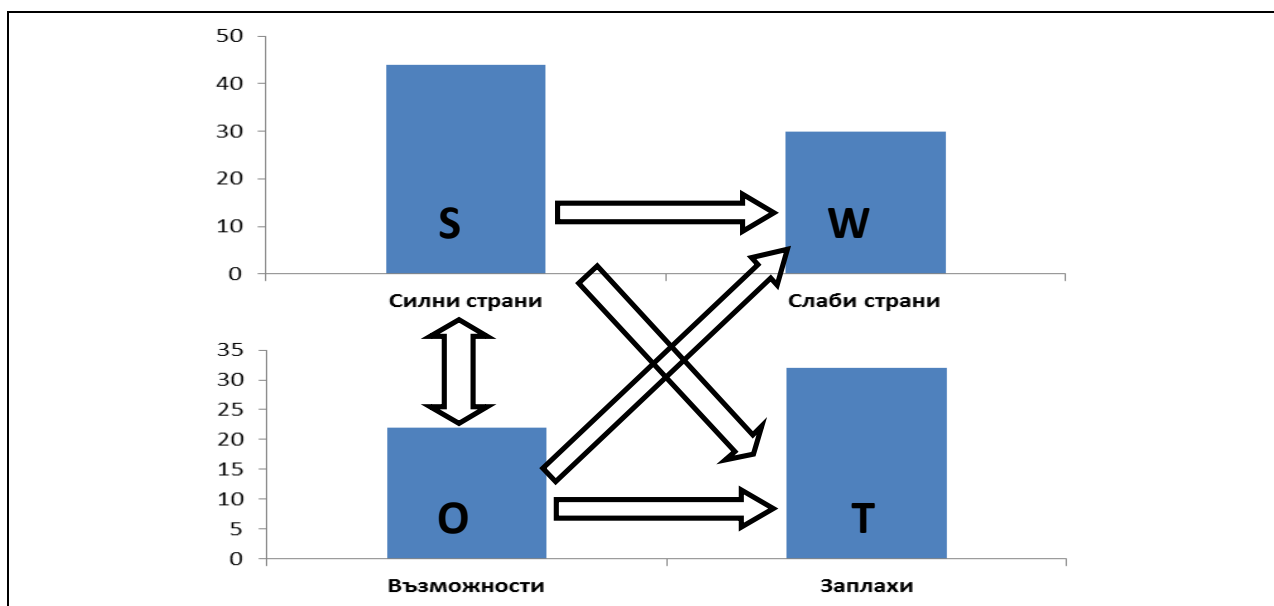

При така създадената ситуация са възможни **три основни стратегии** за развитие на Община Варна.

Първата - подсилваща стратегия произлиза от външно/вътрешни връзки и включва фактори и ключови ресурси, които вече съществуват в или извън Общината. Тази стратегия цели да подсили силните страни на Общината с външни ресурси и да използва тези силни страни за привличане на чужди инвестиции.

Втората - стратегия на завладяването произлиза от външно/вътрешни характеристики - във вътрешността на Общината се използват вътрешни и външни средства, за да се обхванат слабостите (модернизацията на индустрията, включително подобряване на условията за конкурентоспособност на фирмите, подобряване на местната инфраструктура, обучаване на административни служители, разширяване на електронните административни услуги и др.) или да редуцира техния ефект (недоверието и стереотипите, произлизащи от липса на опит и познания за пазарните механизми или др.п.).

Третата мобилизационна стратегия използва инструментите като предишните две, но е насочена към преценяване на тези рискове и опасности, които могат да затруднят развитието на Общината. Тя мобилизира вътрешни и външни фактори и ресурси, за да предпази онези дейности, които спомагат за това развитие. Графично прилагането на трите стратегии чрез комбиниране на външните и вътрешните фактори е показано на фигура 7.5.

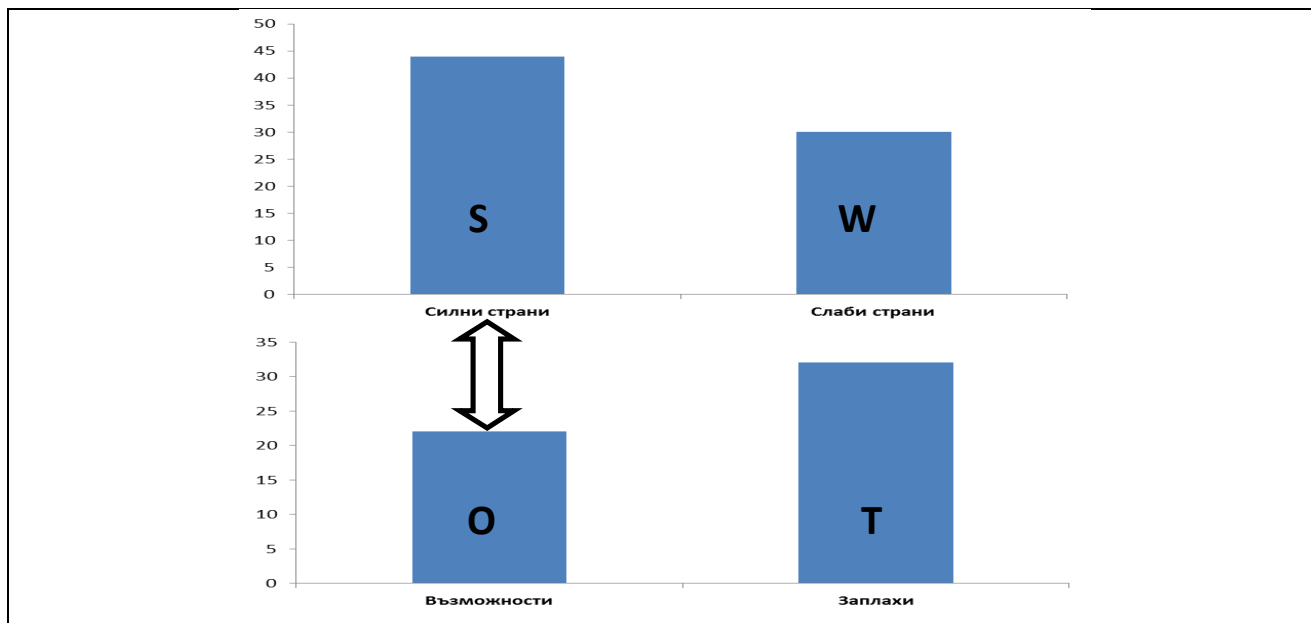

Фиг. 7.5. Взаимодействие на външните с вътрешните характеристики на община Варна.

Подсилваща стратегия (O \leftrightarrow S)

Подсилващата стратегия цели изтъкването на най-значимите елементи в рамките на Общината, чрез набор от благоприятни възможности (O), които също могат да предизвикат такива (фигура 7.6).

Фиг. 7.6. Подсилваща стратегия

Географското разположение на Общината би могло да бъде по-ефективно използвано чрез разработването на европейската система от магистрали, развитието на туризма и най-вече чрез подкрепа от страна на ЕС и други международни организации (Световната банка, Европейската банка за развитие и др.). По-доброто усвояване на Европейските фондове ще доведе до реновирането и модернизирането на пътно-транспортната инфраструктура, което ще повиши привлекателността на Община Варна като основна туристическа дестинация.

Благоприятното географско разположение, забележителното историческо и културно наследство, наличието на международни коридори и липсата на етнически конфликти, подсилена от цялостното познаване на правата - всички тези елементи повишават ролята на туризма и спомагат за подобряването на икономиката и намаляване на безработицата.

Процесите на интеграцията оказва положително влияние на развитието по следните линии:

- хармонизиране и връзка между различните институции, които имат различни индивидуални отговорности (компетенции) и са определени от държавата, за да владеят регионалната политика;

- представяне на интересите на граничните области пред Европейските и национални власти;
- идентифициране и координация на създаването и изпълнението на съвместни проекти със средства, получени от ЕС.

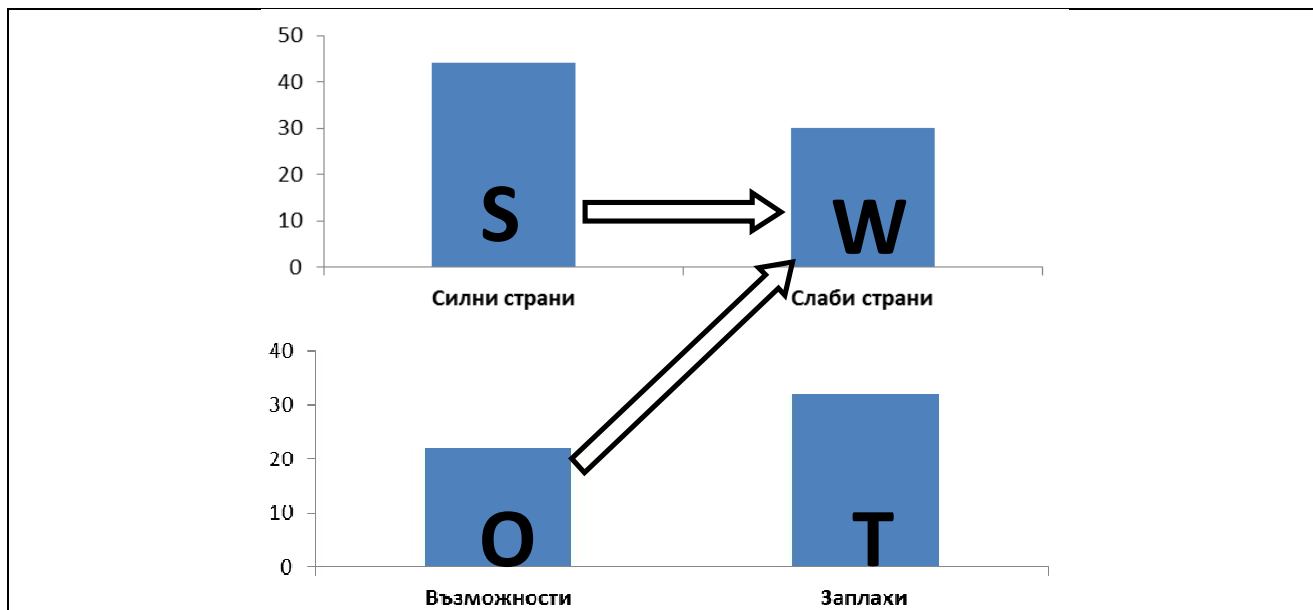
Чрез поставянето на акцента върху развитието на най-силно застъпения отрасъл – туризма, трябва да става при преследване на вторичен ефект върху развитието на останалите отрасли на икономиката – промишленост и селско стопанство.

Очаквания засилен интерес към България като туристическа дестинация, като страна членка на ЕС ще повиши инвестиционната активност в туристически продукти. На тези очаквания трябва да се отговори с добре разработени програми и проекти за алтернативен туризъм (круизен, познавателен, ловен).

Благоприятните възможности, породени от членството на страната в ЕС и силните страни на община Варна в областта на културата, създават благоприятна обстановка за кандидатстване и реално осъществяване на амбициозната цел – Варна да стане културна столица на Европа за 2019 година.

Стратегия на завладяването (O→W-S→W)

Обектът на стратегията на завладяването е да трансформира и в крайна сметка да минимизира слабите страни на Общината, използвайки цялата същност на външните благоприятни възможности и вътрешните силни страни (фигура 7.7).

Фиг. 7.7. Стратегия на завладяването.

Първият аспект е свързан с инфраструктурата: развитието на съществуващите и създаването на нови транспортни връзки, подобряване на градския транспорт, създаване на по-благоприятна битова среда, пречистване на водите, подобряване на екологията и др.

Финансовите помощи от ЕС - съдейства много в тази посока не само по отношение на количество (финансовите средства), но също и на качество (идеи). Тази намеса спомага за развитието на частния сектор, подновяване на производствените структури и за обучаване на административните служители.

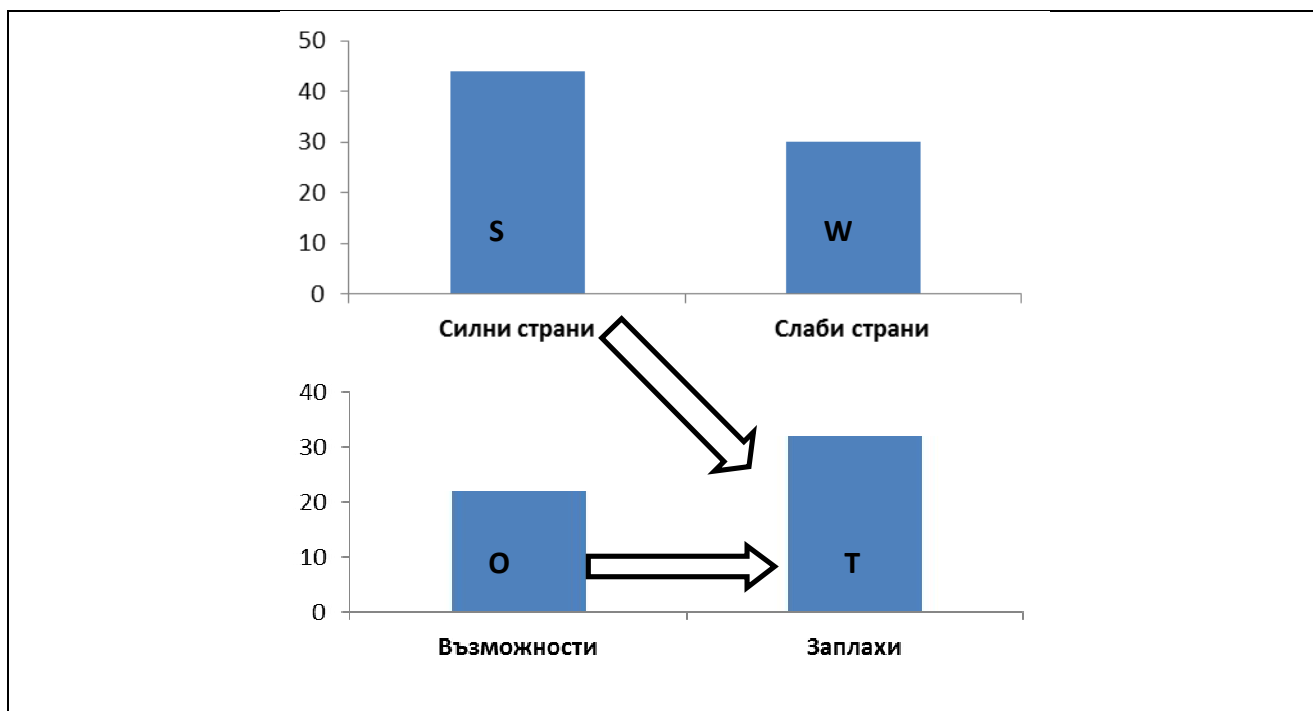
Процесът на разширение на Европа на изток доведе до редица промени: прогресивна свобода на движение на работната сила, развитие на банковата система, ускорено внедряване на нови технологии и продукти в частния сектор, намаляване на междуетническото напрежение, там където то все още съществува.

Използването на възможностите на Оперативните програми могат да решат много от слабостите на Общината, не само на икономическо (по-големи финансови ресурси, регулиране на конкуренцията и на пазара на работна ръка, обучение и т.н.), но и на инфраструктурно ниво и преди всичко на социално, където те се свързват с ниско самосъзнание и дават поводи за стереотипи, спорове и конфликти.

Висококвалифицираните кадри и възможностите за финансиране от европейските структурни и Кохезионния фонд да се използват за решаване на инфраструктурните проблеми, за развитие на туризма, за модернизирание на селското стопанство и обновяване материалната база и технологиите в промишлеността, което ще доведе до ангажиране на работна ръка и повишаване доходите на населението.

Мобилизационна стратегия (O→T-S→T)

Целта на тази стратегия е да се използват силните страни на Общината и външните благоприятни възможности, за да се минимизират рисковете и опасностите, произтичащи най-вече от икономическата криза, която да доведе до намаляване обема на външните инвестиции, ограничено кредитиране от страна на банковия сектор, свиване дейността на предприятията от реалния сектор, освобождаване на работна ръка, увеличение на безработицата, засилване на социалния натиск върху бюджета за реализиране на компенсационни социални програми за сметка на инвестициите, невъзможност за съблюдаване на принципите на устойчивото развитие, натрупване на екологични проблеми и др.

Фиг. 7.8. Мобилизационна стратегия

Рисковете, резултат от конкуренцията и от задълбочаване на вътрешнорегионалните социално-икономически различия постепенно ще се преодолеят в резултат на кохезионната политика на ЕС. За да се възползва Общината от тази политика обаче е необходимо силно повишен капацитет на администрацията, присъствие в Европейските структури чрез свои представители и лобисти, активно участие в политическите изяви на Европейския парламент и Европейската комисия, както и другите структури на ЕС и Съвета на Европа.

ЕС и другите международни организации (Световната банка, Европейската банка за развитие и др.) могат да помогнат при разработването на програми, които биха намалили сезонната миграция, характерна за Община Варна, но също така могат да спрат корупцията и организираната престъпност, като наложат строг административен контрол.

Общият интерес на управляващите към сътрудничеството и зачитане правата на малцинствата може да ускори създаването на защитни структури, да децентрализира някои политически и административни отговорности, да намали конкуренцията при инициативите чрез съвместно използване на ресурсите, да намали политическите предразсъдъци и етнически напрежения.

Включването на Общината, която е член на Съвета на европейските градове и региони, в общата европейска регионална структура – Черноморски еврорегион, ще доведе до стабилност в политическата рамка, ще установи европейски екологични норми и изисквания, ще намали държавната централизация и ще увеличи активността на гражданското общество.

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

В заключение следва да бъде отбелязано, че ОПР на Община Варна през следващият програмен период, както и действията които ще бъдат предприети за изпълнение, следва да бъдат хармонизирани с приоритетите и целите на стратегията „Европа 2020“, която е стратегия за превръщането на ЕС в интелигентна, устойчива и приобщаваща икономика с високи нива на заетост, производителност и социално сближаване. „Европа 2020“ отчита различните нужди, изходни позиции и национални особености, така че да може да насърчава икономически растеж за всички държави-членки.

Избраните за постигане цели в стратегията „Европа 2020“, с които следва да бъдат съобразени и дейностите за постигане на стратегическите цели на ОПР на Община Варна, са:

- Да бъде повишено нивото на заетостта на населението;
- Броят на гражданите, които живеят под националните прагове на бедността да бъде намален;
- Да бъдат решени проблемите с преждевременно напускащите училище;
- Да се увеличи ефективността на научно-изследователската и развойната дейност и внедряването на иновациите, за да се получи по-широк набор от разходи, което е благоприятно за стопанските операции и стимулирането на производителността;
- Емисиите на въглероден диоксид да се намалят, както и енергийната ефективност да бъде подобрена.

II. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВАРНА ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 ГОДИНА

Базовият вариант на Визията, целите и приоритетите за развитие на Община Варна са предложени от разработчика на Плана, като окончателният вариант е съобразен и модифициран с постъпилите писмени и устни предложения от граждани и организации, включително и по време на информационния ден през месец юли и общественото обсъждане на ОПР през месец август 2013 г., от дирекциите на Община Варна, от заседанията на фокус групите и от работната група. Формулираните цели на Стратегическата част на ОПР отговарят на разработения детайлен анализ на съществуващата ситуация в Община Варна и са в съответствие с изводите на SWOT анализа. Идентификацията на визията и приоритетите за развитие се базират на следните документи: Стратегия „Европа 2020”, Национална стратегия за регионално развитие 2012-2020 г., Стратегическа рамка на Регионалния план за развитие на Североизточен район от ниво 2 за периода 2014-2020 г. и Областната стратегия за развитие на Област Варна за периода 2014-2020 г.

Общинският план за развитие на Варна интегрира в значителна степен стратегическата рамка на ЕС за икономическо, социално и териториално сближаване и регионално развитие след 2013 г., основаващо се на общия стремеж за интелигентен икономически растеж чрез технологично обновление и иновации, развитие на знанията и уменията, устойчиво развитие на базата на използване на “зелени” технологии и енергии и постигане на социална интеграция и социална включеност.

ОПР отразява приоритетите на Националната стратегия за регионално развитие по отношение на ключовите области на регионалното и местното развитие, свързани с повишаване на конкурентоспособността и заетостта, инфраструктурното развитие и достъпността, устойчивостта и социалното включване. На ниво Общински план за развитие се гарантира връзката между регионалния и местния стратегически контекст за развитие, като на практика се интегрират плановите подходи „отдолу-нагоре” и „отгоре-надолу”. ОПР отразява пространствените перспективи на територията на Общината на основата на икономическите и социалните фактори на развитието, като се отчитат възможностите за преодоляване на различията между градските и селските територии и се създават предпоставки и условия за оптимизиране на функциите на общинския център – град Варна, който осъществява решаваща роля за повишаване на конкурентоспособността на икономиката и устойчивото развитие на Общината и региона.

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Постигнато е съответствие на целите и приоритетите за общинско развитие с приоритетите на областно ниво, като се отчитат стратегическите насоки при разработване на общинските планове за развитие, представени в Областната стратегия за развитие. Това съответствие осигурява допълнителни ефекти и потенциални ползи, свързани с осигуряване на достъп до финансови схеми и развитие на териториалното сътрудничество между община Варна и другите общини от Област Варна.

Стратегията за реализация на целите и приоритетите за развитие обхващат и проследяват взаимовръзката между формулираните стратегически цели на развитието, определените приоритети за действие и техните специфични цели, които ще бъдат реализирани посредством изпълнението на предвидения пакет от мерки и дейности, включващ подготовката, финансирането и изпълнението на конкретни проекти.

Стратегическата рамка е определена в 4 приоритетни области. Приоритетна област 1. „Икономически растеж” включва 4 приоритета, 8 стратегически цели и 32 мерки. Приоритетна област 2. „Подобряване на качество на живот” включва 5 приоритета, 11 специфични цели и 49 мерки. Приоритетна област 3. „Интегрирано развитие на територията” включва 3 приоритета, 16 специфични цели и 69 мерки. В приоритетна област 4. „Сътрудничество” са определени 3 приоритета, с общо 6 специфични цели и 18 мерки.

ВИЗИЯ

ВАРНА – ЕВРОПЕЙСКА ОБЩИНА С УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И ПРИВЛЕКАТЕЛНА ЖИЗНЕНА СРЕДА, СЪХРАНЕНО КУЛТУРНО - ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО И ПРОСПЕРИРАЩ ДУХОВЕН, МОРСКИ, КУЛТУРЕН, АКАДЕМИЧЕН, ТРАНСПОРТЕН И ТУРИСТИЧЕСКИ ЦЕНТЪР.

ГЛАВНА ЦЕЛ

ПОСТИГАНЕ НА ИНТЕГРИРАНО УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И ПОВИШАВАНЕ НА СТАНДАРТА НА ЖИВОТ, ЧРЕЗ ЕФЕКТИВНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА СОБСТВЕНИТЕ РЕСУРСИ И РАЗШИРЯВАНЕ НА ПАРТНЬОРСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1. ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1.

ПОСТИГАНЕ НА ИНТЕЛИГЕНТЕН ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ ЧРЕЗ ОСИГУРЯВАНЕ НА БЛАГОПРИЯТНА СРЕДА ЗА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ, СПОРЕД ИЗИСКВАНИЯТА НА ИКОНОМИКАТА, ВНЕДРЯВАНЕ НА ИНОВАЦИИТЕ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ.

Приоритет 1.1. Стимулиране на предприемачеството на основата на икономика на знанието.

Специфична цел 1.1. Повишаване на жизнеспособността и конкурентоспособността на МСП.

Мярка 1.1.1. Стимулиране на предприемаческата култура и нагласа на гражданското общество.

Мярка 1.1.2. Подпомагане на предприемачеството за създаване на нови работни места и стартиращ бизнес.

Мярка 1.1.3. Подпомагане на развитието на социалното, женското и младежко предприемачество.

Мярка 1.1.4. Подкрепа за създаване на общински фонд за стартиращ и рисков капитал за подкрепа на стартиращи иновативни МСП.

Специфична цел 1.2. Подкрепа за развитието на приоритетните сектори на Община Варна и изграждане и развитие на клъстери.

Мярка 1.2.1. Осигуряване на благоприятна среда за изграждане и развитие на клъстери.

Мярка 1.2.2. Насърчаване на междуфирменото сътрудничество и подкрепа за създаване на бизнес-мрежи и други начини за развитие на икономиката.

Мярка 1.2.3. Разработване на програми за подпомагане развитие на местната икономика с приоритет на морска индустрия и усвояване на ресурсите на Черно море, туризъм, опазване на околната среда и климатичните промени, възобновяеми енергийни източници и енергийна ефективност, информационни и комуникационните технологии и други.

Мярка 1.2.4. Разработване на Общинска морска стратегия.

Приоритет 1.2. Подобряване на качеството на образованието.

Специфична цел 1.3. Осигуряване на достъпно и качествено образование, чрез осъвременяване на системата на образование и осигуряване на нейната адаптивност спрямо потребностите на пазара на труда.

Мярка 1.3.1. Модернизация на образователната система за предоставяне на достъпно и качествено образование.

Мярка 1.3.2. Повишаване квалификацията на кадрите, чрез специализирани национални и европейски програми.

Мярка 1.3.3. Намаляване на броя на преждевременно напусналите училище и повишаване достъпа до начално, средно и третично образование с акцент към групите в неравностойно положение.

Мярка 1.3.4. Подобряване на материално-техническата база за образование, обучение и младежки дейности.

Специфична цел 1.4. Увеличаване на дела на младото поколение със завършено висше и средно образование в съответствие с изискванията на регионалната, националната европейска икономика.

Мярка 1.4.1. Придобиване на компетентности в съответствие с пазара на труда.

Мярка 1.4.2. Динамично адаптиране на учението през целия живот и мобилността към потребностите на личността и изискванията на пазара на труда.

Мярка 1.4.3. Стимулиране развитие на предприемачески, творчески и иновативни компетентности сред учащите се.

Мярка 1.4.4. Укрепване на връзките между институциите за ефективно образование.

Приоритет 1.3. Повишаване ефективността на иновациите и научните изследвания. Подкрепа на високотехнологични производства и услуги.

Специфична цел 1.5. Насърчаване и развитие на научноизследователската и иновационната дейност за технологично развитие в предприятията.

Мярка 1.5.1. Разработване на Общинска иновационна стратегия.

Мярка 1.5.2. Създаване на общински съвет по „Иновации и европейска интеграция”, който да организира управлението на местната иновативна система, обезпечаваща приемствено нарастване на услугите и висока принадлежна стойност, изследователската работа и иновативните компании на територията на Община Варна.

Мярка 1.5.3. Повишаване на социалната роля и значимост на научните изследвания.

Мярка 1.5.4. Развитие на научния потенциал и интегриране в европейското изследователско пространство.

Мярка 1.5.5. Стимулиране на партньорството между предприятията, университетите и научно-изследователските организации.

Мярка 1.5.6. Подкрепа за създаване на Високотехнологичен парк във Варна и създаване и разширяване на съществуващите иновационни центрове и бизнес инкубатори.

Мярка 1.5.7. Стимулиране на внедряване на иновациите в енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници, опазване на околната среда и адаптиране към климатичните промени.

Мярка 1.5.8. Подкрепа на бизнеса в трансфера на иновативни практики от европейските страни към Община Варна.

Специфична цел 1.6. Подкрепа за високотехнологичните производства и услуги.

Мярка 1.6.1. Стимулиране на технологичното/ индустриалното предприемачество сред ученици и студенти с техническо образование.

Мярка 1.6.2. Създаване на общински фонд за финансиране на иновациите и приложните изследвания.

Мярка 1.6.3. Насърчаване на високотехнологичните производства и услуги и стимулиране на заетостта.

Приоритет 1.4. Създаване на благоприятна среда за привличане на инвестиции и стимулиране на публично-частно партньорство.

Специфична цел 1.7. Стимулиране на публично-частното партньорство.

Мярка 1.7.1. Създаване на условия за развитие на институционална среда, благоприятстваща развиване на публично-частно партньорство.

Мярка 1.7.2. Стимулиране на публично-частни партньорства и инициативи за решаване на важни проблеми на обществено-икономическото развитие.

Мярка 1.7.3. Изграждане на публично-частни партньорства за привличане на финансови ресурси и повишаване на възможностите за усвояване на средства от оперативните програми за ускореното развитие на Общината.

Специфична цел 1.8. Създаване на благоприятна среда за привличане на инвестиции.

Мярка 1.8.1. Разработване на общинска маркетинг стратегия за рекламиране на възможностите на Община Варна за привличане на инвестиции, чрез печатни и интернет материали.

Мярка 1.8.2. Създаване на благоприятни условия за изграждане на зони за високотехнологично развитие, за стимулиране на инвестициите във високотехнологични производства и услуги.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2. ПОДОБРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2.

ПОДОБРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ ЧРЕЗ СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ЕФЕКТИВНА ЗАЕТОСТ, СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ, ДОСТЪПНО И КАЧЕСТВЕНО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ, КУЛТУРА И СПОРТ.

Приоритет 2.1. Осигуряване на възможности за заетост, намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване.

Специфична цел 2.1. Осигуряване на възможности за заетост, с акцент на младежката заетост и повишаване на трудовите доходи.

Мярка 2.1.1. Осигуряване на заетост и повишаване на доходите, с акцент младите хора и уязвимите групи.

Мярка 2.1.2. Създаване на условия за по-добро съвместяване на личния, семейния и професионалния живот.

Мярка 2.1.3. Насърчаване въвеждането на гъвкав пазар на труда, чрез взаимодействие на социално-икономическите партньори.

Специфична цел 2.2. Развитие на социалните услуги и социалната интеграция.

Мярка 2.2.1. Подобряване на качеството на живот на децата, включително от рисковите групи и насърчаване на социалното включване.

Мярка 2.2.2. Премахване на институционалния модел на грижа за възрастните хора и хората с увреждания чрез развитие на услуги за дългосрочна грижа и междусекторни услуги.

Мярка 2.2.3. Разработване и въвеждане на специфични програми за рисковите групи.

Мярка 2.2.4. Осигуряване на достъпна среда – физическа, институционална и информационна.

Мярка 2.2.5. Осигуряване на устойчивост и адекватност на социалните плащания.

Приоритет 2.2. Подобряване на системата на здравеопазване, включително при бедствия и аварии.

Специфична цел 2.3. Повишаване на качеството и ефективността на здравните услуги.

Мярка 2.3.1. Внедряване на ефективни мерки за своевременна профилактика и здравословен начин на живот и намаляване на основните рискови фактори за здравето на пациентите.

Мярка 2.3.2. Повишаване на качеството и ефективността на здравните услуги.

Мярка 2.3.3. Обновяване на материалната база за предоставяне на здравни услуги, включително чрез внедряване на високотехнологична апаратура.

Мярка 2.3.4. Стимулиране въвеждането на иновации за устойчива и ефективна здравна система.

Мярка 2.3.5. Оптимизиране на системата за неотложна помощ.

Специфична цел 2.4. Осигуряване опазване на здравето и живота на хората и материалната среда при природни бедствия и аварии и в условия на кризи.

Мярка 2.4.1. Подобряване на управлението при кризи и превантивната дейност при природни бедствия и аварии.

Мярка 2.4.2. Създаване, обучение и подготовка на доброволни формирования за действия и ликвидиране на последствията при бедствия и аварии и в условията на кризи.

Мярка 2.4.3. Повишаване на информираността и обучението на различни възрастови и социални групи за идентифициране на възможни рискове и правилно поведение и действие при бедствия, аварии и катастрофи.

Приоритет 2.3. Развитие на културата и културните институции, разширяване и улесняване на достъпа на гражданите до изкуство и култура.

Специфична цел 2.5. Подобряване на условията за развитие на изкуствата и културата.

Мярка 2.5.1. Подкрепа развитието на професионалната култура, чрез подпомагане на професионалните културни институции и оптимално използване на различните пространства и възможности за културни прояви.

Мярка 2.5.2. Увеличаване въздействието на културната политика за духовно и образователно развитие на младите хора и изграждане на културен профил на Варна като град на българската писменост.

Мярка 2.5.3. Разширяване на партньорството с европейски културни центрове. Представяне на изкуствата и творците от Варна в чужбина.

Мярка 2.5.4. Подкрепа за подобряване условията на творчеството и създаване на по-добър климат за общуване между професионалните съсловия.

Мярка 2.5.5. Подкрепа за утвърждаване ролята и авторитета на международните фестивали, като важен елемент от облика на Варна като европейски културен център.

Мярка 2.5.6. Реализация на програмата за кандидатура на Варна за „Европейска столица на културата през 2019“. Обединение и фокусиране на усилията на варненската общественост за подготвяне на град Варна за европейското културно събитие на 2019г.

Мярка 2.5.7. Подкрепа развитието на музейното дело за съхраняване и развитие на занаятите и традиционните изкуства.

Специфична цел 2.6. Разширяване и улесняване на достъпа на гражданите до изкуство и култура.

Мярка 2.6.1. Съхраняване и поддържане на историческите и архитектурните паметници на културата, на мемориалните знаци, на наследството в изкуствата, сътворено в близкото и далечно минало на Варна.

Мярка 2.6.2. Подобряване на съществуващата и създаване на нова материална база за културни дейности.

Мярка 2.6.3. Стимулиране на любителското изкуство и подкрепа на читалищата за превръщането им в съвременни духовни центрове за култура и информация.

Приоритет 2.4. Създаване на условия за спорт и пълноценно използване на свободното време на младите хора. Превенция на рисковото поведение сред децата и младите хора.

Специфична цел 2.7. Създаване на условия за пълноценно използване на свободното време на младите хора.

Мярка 2.7.1. Подкрепа развитието на творческия потенциал на младите хора за утвърждаване на общочовешките и европейски ценности и съхраняване на българските традиции.

Мярка 2.7.2. Подпомагане на младите творци от Варна и техните артистични прояви.

Мярка 2.7.3. Модернизация и ефективно използване на материалната среда за провеждане на младежка дейност.

Мярка 2.7.4. Реализация на програмата за кандидатура на Варна за „Европейска младежка столица през 2016”.

Специфична цел 2.8. Развитие на спорта и туризма и повишаване на физическата култура на населението.

Мярка 2.8.1. Стимулиране на гражданите на Общината за системни занимания със спорт и туризъм.

Мярка 2.8.2. Модернизация на съществуващата и изграждане на нова материална среда.

Мярка 2.8.3. Актуализация на стратегията за развитие на спорта и туризма.

Мярка 2.8.4. Оптимизиране на системите за насърчаване, управление и контрол на туризма.

Специфична цел 2.9. Превенция на рисковото поведение сред децата и младите хора на града.

Мярка 2.9.1. Превенция и рехабилитация на зависимости от психоактивни вещества.

Мярка 2.9.2. Превенция на асоциалното поведение и противообществени прояви на малолетните и непълнолетните.

Мярка 2.9.3. Превенция на трафика на хора и закрила на жертвите на трафик.

Мярка 2.9.4. Превенция на ХИВ/ СПИН.

Приоритет 2.5. Развитие на гражданското общество и подобряване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса.

Специфична цел 2.10. Подобряване на институционалната среда чрез предоставяне на достъпни електронни услуги.

Мярка 2.10.1. Въвеждане на нови информационни технологии за разширяване ефективността на административното обслужване на гражданите.

Мярка 2.10.2. Развитие на допълнителни системи, базирани на технологията „електронна община”.

Мярка 2.10.3. Подобряване на качеството на административното обслужване на принципа „едно гише”.

Мярка 2.10.4. Прилагане на съвременни технологии за архивиране и съхранение на документация в общинската и районните администрации.

Специфична цел 2.11. Ефективно взаимодействие на общинската администрация със структурите на гражданското общество.

Мярка 2.11.1. Развитие на система за планиране на човешките ресурси, привличане и задържане на млади и квалифицирани специалисти в администрацията.

Мярка 2.11.2. Развитие на система за идентифициране на съществуващи и потенциални рискове в работата на администрацията.

Мярка 2.11.3. Въвеждане на иновативни практики и стандарти за управление на качеството, за самооценка и оценка на структурите в администрацията.

Мярка 2.11.4. Осигуряване на по-голям достъп на гражданите до информацията на бюджетните прогнози и резултати от изпълнението на общинския бюджет.

Мярка 2.11.5. Изграждане на публично-частни партньорства за привличане на финансови ресурси и повишаване на възможностите за усвояване на средства по европейски и национални програми за ускореното развитие на Общината.

Мярка 2.11.6. Ефективно взаимодействие между местната власт и неправителствените организации.

Мярка 2.11.7. Подкрепа за финансиране на собственото участие на неправителствените организации в европейски програми и проекти.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 3. ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3.

ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ВАРНА ЧРЕЗ ИЗГРАЖДАНЕ НА ИНФРАСТРУКТУРНИ МРЕЖИ И ОПАЗВАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА.

Приоритет 3.1. Подобряване на наличната и изграждане на нова научна и технологична инфраструктура на Община Варна.

Специфична цел 3.1. Укрепване и създаване на иновативна общинска бизнес инфраструктура – Високотехнологичен парк и центрове за трансфер на знания и технологии.

Мярка 3.1.1. Разширяване на иновативни партньорства между университетите, изследователските институти и бизнеса с активната подкрепа на местната и държавна власт за изграждане на високотехнологична инфраструктура в Общината.

Мярка 3.1.2. Създаване на научно-изследователски лаборатории, свързани с приоритетните за Общината сектори на икономиката.

Мярка 3.1.3. Проектиране и изграждане на Високотехнологичен парк във Варна на база налична концепция.

Приоритет 3.2. Интегрирано изграждане на нова и модернизиране на съществуващата техническа инфраструктура на Общината, за подобряване на териториалната свързаност и достъпност до обектите за публични услуги.

Специфична цел 3.2. Стимулиране развитието на град Варна и повишаване значението му на град от европейската мрежа от урбанистични центрове и източен портал на ЕС.

Мярка 3.2.1. Развитие на град Варна, свързано с географското местоположение на брега на Черно море за превръщането му в град – врата, основен логистичен и комуникативен център с национално и международно значение.

Мярка 3.2.2. Приоритетно развитие на нова пристанищна инфраструктура в Община Варна.

Мярка 3.2.3. Преобразуване на пристанище Варна – Изток в порт за круизни кораби и яхти и средище за културни изяви, с цел подобряване на контакта на града с морето и отклоняване на товарния трафик от крайбрежната централната част на град Варна.

Специфична цел 3.3. Изграждане, рехабилитация и поддържане на пътната и уличната инфраструктури в Общината и адекватна на нуждите за свързаност и достъп до публични услуги организация на движението.

Мярка 3.3.1. Приоритетно обновяване и изграждане на необходимата пътна инфраструктура за облекчаване на движението в централната част на град Варна и осигуряване на свързаност и достъпност на северните курортни части и селищни образувания с южните и с магистрала „Хемус”.

Мярка 3.3.2. Разширяване и реконструкция на улична инфраструктура във връзка с оптимизиране на МОПТ.

Мярка 3.3.3. Интегрирани мерки за подобряване на организацията на движението по пътната и уличната мрежи в Общината, включително подмяна и внедряване на интелигентно управление на трафика.

Мярка 3.3.4. Изграждане на нови паркинги и осигуряване на паркоместа при ново строителство на обществени и жилищни сгради, с цел подобряване на времето за достъп до публични услуги и намаляване на замърсеността на централната градска част на Общината.

Мярка 3.3.5. Изграждане на „Синя зона” в централната част на град Варна.

Мярка 3.3.6. Устойчиво развитие и подкрепа на новите селищни образувания.

Специфична цел 3.4. Подобряване на транспортната свързаност и времето за достъп до публични услуги чрез екологично чист масов обществен пътен транспорт (МОПТ) в съответствие с проекта за интегриран градски транспорт на Варна.

Мярка 3.4.1. Повишаване на енергийната ефективност на обществения транспорт чрез подмяна на подвижния състав, обновяване на тролейбусния парк и подобрения на производствено-техническата база.

Мярка 3.4.2. Модернизация на диспечерската програма на градския транспорт, включително изграждане на център за управление на масовия градски транспорт (МГТ) и изграждане на система за осигуряване на предимство на превозните средства на МГТ на светлинно регулирани кръстовища.

Мярка 3.4.3. Изграждане на коридор, обособен за бърз МГТ.

Мярка 3.4.4. Внедряване на автоматизирана билетна система в МГТ.

Мярка 3.4.5. Изграждане на система за информация на пътниците в реално време.

Мярка 3.4.6. Подобряване условията на ползване на междуградски автобусен транспорт, включително изграждане на нова автогара.

Мярка 3.4.7. Мерки за подобряване на общата достъпност до МГТ на хора със специфични потребности.

Специфична цел 3.5. Създаване на условия за алтернативни начини на придвижване и нова култура на градска мобилност.

Мярка 3.5.1. Насърчаване на ограниченото използване на лични МПС чрез популяризиране на МОПТ и програми и сайтове за използването на едно МПС от повече хора.

Мярка 3.5.2. Стимулиране развитието на алтернативен екологосъобразен МОПТ и разширение на мрежата от велоалеи, велоплатна и велопаркинги в Общината.

Мярка 3.5.3. Насърчаване развитието на воден МОТ, свързващ централната градска част със северните и южни крайбрежни части на Общината.

Мярка 3.5.4. Реализиране на нови и рехабилитация на съществуващи пешеходни зони (с подходяща инфраструктура, осигуряваща естетическа стойност, достъпност и безопасност на гражданите).

Специфична цел 3.6. Подобряване на енергийната ефективност, развитие на енергийните мрежи и разширяване използването на ВЕИ според Стратегията за устойчиво енергийно развитие на Община Варна 2012 – 2020 г.

Мярка 3.6.1. Обследване за енергийната ефективност (ЕЕ) и мерки за нейното подобряване в обществения и жилищен сграден фонд в Община Варна, според обхвата на ЗЕЕ. Проучване на възможностите и прилагане на типово одитиране на частни жилищни сгради панелно строителство.

Мярка 3.6.2. Разработване и внедряване на информационен портал за популяризиране на мерките за енергийна ефективност, насочени към собственици и сдружения на собственици в многофамилни жилищни сгради.

Мярка 3.6.3. Пилотно въвеждане на система за енергиен мониторинг на енергийните спестявания на сградите общинска собственост.

Мярка 3.6.4. Разработване на иновативни проекти за нискоенергийни или пасивни сгради общинска собственост.

Мярка 3.6.5. Изграждане на нови електро-подстанции и осигуряване на високо-волтови трасета до тях.

Мярка 3.6.6. Доизграждане и обновяване на електрическата мрежа, с цел гарантиране на енергийната сигурност и намаляване на загубите.

Мярка 3.6.7. Поетапно изграждане на интелигентно улично осветление в град Варна, включително въвеждане на мерки за енергийна ефективност и система за автоматизираното му управление.

Мярка 3.6.8. Насърчаване използването на системи, използващи ВЕИ (термопомпи, инсталации с геотермални води, соларни инсталации, фотоволтаични инсталации, биомаса, и др.) в сгради общинска и държавна собственост.

Мярка 3.6.9. Популяризиране използването на ВЕИ в частни жилищни сгради и производствени предприятия. и създаване на административно стимулиране и преференциални процедури.

Специфична цел 3.7. Ефективно разширяване и модернизиране на топлофикационната мрежа.

Мярка 3.7.1. Разработване на стратегия за използване на геотермалните извори на територията на Общината, включително създаване на програма за използването им в топлофикацията.

Мярка 3.7.2. Газифициране на общински и държавни жилищни сгради, разширяване на потребителската мрежа до по - малките селища и селищните образувания в Общината.

Мярка 3.7.3. Съвместни проучвания с топлофикационните дружества на територията на Община Варна за възможностите за реконструкция на крайни системи с цел подобряване на ЕЕ на услугата топлофикация.

Мярка 3.7.4. Проучване на възможностите за производство на енергия от преработка на биомаса, отпадъци и утайки от пречиствателни станции.

Специфична цел 3.8. Интензификация на процеса по подобряване на ВиК инфраструктурата и пречистването на отпадъчните води с изграждане и разширяване на пречиствателни съоръжения.

Мярка 3.8.1. Обновяване на водоснабдителната инфраструктурата с цел намаляване на риска от аварии и на загубите във водоснабдяването.

Мярка 3.8.2. Обновяване и разширяване на канализационната мрежа и ПСОВ с цел намаляване претоварването в летния сезон и по време на екстремни природни събития.

Мярка 3.8.3. Периодична актуализация на концепцията за третиране на отпадъчните води и насърчаване на използването системи за икономия, двустепенно и обратно ползване на водите.

Специфична цел 3.9. Осигуряване на широколентов достъп и преодоляване на “цифровата изолация” в слабо населените селища на Общината.

Мярка 3.9.1. Разширяване на публичните зони със свободен WiFi интернет.

Мярка 3.9.2. Изграждане на центрове за достъп до интернет в малките селища на Общината (чрез използване на сградите на пощите/кметствата за целта).

Мярка 3.9.3. Дейности по обучаване на населението в малките селища на Общината за ползване на електронни услуги.

Специфична цел 3.10. Интегрирано развитие на територията на Община Варна и благоустрояване на селищната среда.

Мярка 3.10.1. Изработване подробни устройствени планове за ново урбанизираните територии и за реструктуриране на съществуващите жилищни комплекси на Община Варна, съгласно ОУП и ИПГВР на Варна.

Мярка 3.10.2. Благоустрояване на селищната среда на територията на Общината, включително и в новите селищни образувания.

Специфична цел 3.11. Насърчаване на публично-частното партньорство при изграждането на инфраструктурни проекти на територията на Общината.

Мярка 3.11.1. Подкрепа на публично – частни партньорства за подобряване и изграждане на научната и технологична инфраструктура и на конкурентоспособността на бизнеса в Общината.

Мярка 3.11.2. Насърчаване на публично-частното партньорство за подобряване на пристанищната инфраструктура на Общината.

Мярка 3.11.3. Използване на публично-частното партньорство за интегрирано развитие на екологичен МОПТ в Община Варна.

Приоритет 3.3. Щадящо използване на ресурсите, опазване и възстановяване на околната среда и адаптиране към измененията на климата на територията и населението на Община Варна.

Специфична цел 3.12. Приоритетно прилагане на мониторинг за опазване на околната среда на сушата и в акваторията.

Мярка 3.12.1. Предотвратяване на рискове за екологичната инфраструктура чрез мониторинг при строителство на сушата.

Мярка 3.12.2. Предотвратяване на рискове за екологичната инфраструктура чрез мониторинг на акваторията.

Мярка 3.12.3. Въвеждане на Информационна система за следене и управление на качеството на атмосферния въздух (КАВ) и на шума на територията на Община Варна:

Мярка 3.12.4. Подобряване на достъпа на населението до информация за състоянието на атмосферния въздух и акустичната обстановка.

Мярка 3.12.5. Актуализиране и възобновяване на програмата за провеждане на мониторингови измервания на геоложката среда.

Мярка 3.12.6. Въвеждане на Информационни системи за следене и управление на качеството на водите в зоните за къпане и замърсяванията с отпадъци.

Мярка 3.12.7. Актуализация на Програмата за опазване на околната среда на Община Варна.

Специфична цел 3.13. Защита от ерозионни, абразионни и свлачищни процеси, превантивни мерки за справяне с екстремни природни бедствия и за адаптиране на населението и територията на Община Варна към въздействията на измененията на климата.

Мярка 3.13.1. Предотвратяване на ерозионни и свлачищни процеси в крайбрежната зона чрез активни дейности по изграждане и модернизация на ВИК структурата в новите селищни образувания на Общината.

Мярка 3.13.2. Използване на европейски програми и проекти за създаване на фондове за адаптиране на населението и територията на Община Варна към въздействията на измененията на климата.

Мярка 3.13.3. Осъществяване на дейности в помощ на населението при екстремни температури в невралгични зони на Общината (миене на улици, раздаване на вода и др.)

Мярка 3.13.4. Разработване на Обобщен доклад и геозащитна схема за рисковете от свлачищно-пропадъчни явления на територията на Община Варна.

Мярка 3.13.5. Изготвяне на План за действие към Териториалната стратегия на Община Варна за адаптиране към измененията на климата.

Специфична цел 3.14. Интегрирано управление на крайбрежни зони и постигане на добро екологично състояние на морските води.

Мярка 3.14.1. Ликвидиране на локалните пречиствателни станции, заустващи в морето и езерото пренасочване на водните количества към ГПСОВ „Варна”.

Мярка 3.14.2. Построяване на нови ПСОВ за намаляване риска от замърсяване на крайбрежните и езерни води в зоните на заустване.

Мярка 3.14.3. Рехабилитация на съществуващите и изграждане на нови пречиствателни съоръжения приоритетно за дерета, вливащи се във Варненско езеро и Варненския залив.

Мярка 3.14.4. Изграждане на система за информиране при екстремни ситуации в езерата и залива.

Специфична цел 3.15. Приоритетно финансиране на дейности, насочени към предотвратяване образуването на отпадъци, депониране, обезвреждане и рециклиране на битови и промишлени отпадъци и рекултивация на замърсени територии.

Мярка 3.15.1. Обезпечаване на дейности по предотвратяване образуването на отпадъци и актуализация на общинската Програма за управление на дейностите по отпадъците.

Мярка 3.15.2. Изграждане на нови депа за драгажни маси.

Мярка 3.15.3. Контрол и почистване на замърсени площи, внедряване на екологосъобразни практики за рекултивация на замърсени територии, включително закриване и рекултивация на съществуващото депо за битови отпадъци в землището на с. Вълген.

Специфична цел 3.16. Подкрепа на дейности по разширяване на зелената система на Общината с цел намаляване замърсяването на въздуха и подобряване на акустичната обстановка.

Мярка 3.16.1. Изграждане на съоръжения за шумова защита в ключови зони с наднормено шумово замърсяване, включително и зелени пояси.

Мярка 3.16.2. Мерки и дейности за намаляване на замърсяването с ФПЧ₁₀ на градските зони с натоварен трафик, включително създаване на зелени пояси, често миене на улиците и поливане на зелените площи.

Мярка 3.16.3. Насърчаване на публично-частното партньорство при залесяването и озеленяването на територията на Общината.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 4. СЪТРУДНИЧЕСТВО.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4.

РАЗВИТИЕ НА ПОТЕНЦИАЛА НА ВАРНА ЧРЕЗ МЕЖДУРЕГИОНАЛНО, НАЦИОНАЛНО И ЕВРОПЕЙСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Приоритет 4.1. Развитие на междурегионалното партньорство на национално и европейско ниво.

Специфична цел 4.1. Увеличаване на сближаването на агломерационния ареал на Варна чрез пространствена и функционална интеграция на Община Варна с близките Общини.

Мярка 4.1.1. Разработване на общи съвместни проект с близките до Варна общини с пространствена близост и сходни идентични характеристики.

Специфична цел 4.2. Разширяване на сътрудничеството с европейски общини за насърчаване на публично частното партниране при трансфера на добри практики от Европейския съюз.

Мярка 4.2.1. Насърчаване обмена на опит, знания, специалисти и споделяне на добри практики с международни партньори за постигане на модерна и функционална жизнена среда.

Мярка 4.2.2. Съдействие на местните предприемачи за установяване на контакти и създаване на бизнес отношения с партньори от ЕС.

Приоритет 4.2. Черноморско трансгранично сътрудничество.

Специфична цел 4.3. Насърчаване създаването на международни мрежи за икономическо и социално развитие, основано на общи ресурси.

Мярка 4.3.1. Засилване на достъпността и свързаността с цел установяване на нови информационни, транспортни и търговски връзки.

Мярка 4.3.2. Създаване на черноморски мрежи с цел популяризиране на съвместни инициативи за развитие на сектора на информационни и комуникационни технологии.

Специфична цел 4.4. Подкрепа за стимулиране на международните контакти и партньорства за постигане на високо ниво на развитие на морската индустрия и туризма.

Мярка 4.4.1. Подкрепа за съвместни дейности, адресирани към общите предизвикателства за опазване на околната среда.

Мярка 4.4.2. Създаване на черноморски мрежи с цел популяризиране на съвместни инициативи за развитие на туризма и морския сектор.

Приоритет 4.3. Развитие на европейското и атлантическото партниране на Община Варна.

Специфична цел 4.5. Европейско партниране за превръщане на град Варна в културен и икономически център в Югоизточна Европа.

Мярка 4.5.1. Развитие на град Варна като регионален, национален и европейски академичен и културен център.

Мярка 4.5.2. Превръщане на град Варна в регионален, национален и международен спортен, медицински и балнеоложки център.

Мярка 4.5.3. Развитие чрез международно партниране на морската индустрия и туристическия сектор.

Мярка 4.5.4. Развитие на капацитета на Община Варна за ефективно участие в новите европейски проекти и програми за периода 2014 – 2020г.

Мярка 4.5.5. Разширение на действащите клъстери в европейското партниране с цел навлизане на международните пазари и увеличаване на преките инвестиции.

Специфична цел 4.6. Насърчаване на дейности и проекти, които съдействат Варна да е конкурентоспособна „Европейска младежка столица 2016г.” и „Европейска столица на културата 2019г.”.

Мярка 4.6.1. Съдействие за дейности и проекти, подкрепящи Варна за Европейска младежка столица през 2016г.

Мярка 4.6.2. Увеличаване на инициативите и проектите, подкрепящи Варна за Европейска столица на културата през 2019г.

III. ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА.

Индикативната финансова таблица обобщава необходимите ресурси за реализацията на Общинския план за развитие през периода 2014-2020 г. Тя представлява финансовата рамка на поетите ангажименти по изпълнението на Плана от страна на всички партньори в местното развитие при водещата роля на органите на местното самоуправление, подпомагани от общинската администрация. Необходимите ресурси за реализацията на ОПР включват планираните средства за осъществяване на ключовите за развитието на Общината мерки и проекти, които разширяват възможностите за инвестиции и мобилизират допълнителни ресурси в публичния и частния сектор.

Компонентите на индикативната финансова таблица включват определените приоритети за устойчиво интегрирано местно развитие през периода до 2020 г. и общия и годишния обем на планираните средства за тяхната реализация; източниците на финансиране за реализация на приоритетите в развитието на Общината, като се имат предвид конкретните проекти, включени в програмата за реализация на Плана; относителния дял на предвидените средства по източници на финансиране в общата сума на поетите финансови ангажименти за реализацията на Плана.

Източниците за финансиране на мерките и проектите, предвидени за реализация на приоритетите на Плана, включват три групи финансови източници:

- местни публични източници: общински бюджет, общински или други местни публични фондове и сметки (бюджетни и извънбюджетни);
- външни публични източници: държавния бюджет, Структурни фондове и Кохезионен фонд на ЕС, фондове на ЕС в областта на земеделието/ развитие на селските райони и рибарството, други източници – банки, фондове и фондации, програми на ЕС, международни финансови институции, средства на неправителствени организации в обществена полза и др. публични финансови източници;
- частни финансови източници: средства от частни банки, фондове, инициативи, проекти и средства на частни фирми и неправителствени организации в частна полза.

Експертната оценка за финансовите ангажименти за реализацията на ОПР е разработена съгласно актуални статистически данни за Община Варна, Североизточен район и страната, както и иконометрична оценка на макроикономическите прогнозни индикатори. Съставянето на експертната оценка е на база средносрочните прогнози за изпълнението на общинския

бюджет и възможностите за усвояване на средствата от фондовете на ЕС от администрацията, бизнеса, академичните среди и неправителствените организации.

Следвайки изводите от SWOT-анализа за прилагане на три възможни стратегии за реализацията на Плана за развитие на община Варна е извършен макроикономически прогнозен финансов разчет за всяка една от стратегиите.

В резултат на извършената прогноза се достига до заключението, че оптималният вариант за реализация на Общинския план за развитие на Община Варна през периода 2014-2020 г. е Стратегията на завладяването, с тотален индикативен бюджет около 2 507 млн.лв. (средногодишно – 350 – 400 млн.лв.). Тази стратегия предполага използването на благоприятните външни възможности и силните страни на Общината за компенсиране и минимизиране на вътрешните слаби страни. В Таблица III. е представена Индикативната финансова таблица по приоритетни области и източници на финансиране. Относителния дял на финансирането в отделните приоритети на Индикативната таблица е както следва:

- Приоритет 1. Икономически растеж – 9%;
- Приоритет 2. Подобряване на качеството на живот – 20%;
- Приоритет 3. Интегрирано развитие на територията – 63%;
- Приоритет 4. Сътрудничество – 7%.

Таблица III.

ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

Общински план за развитие на община Варна за периода 2014 – 2020 година

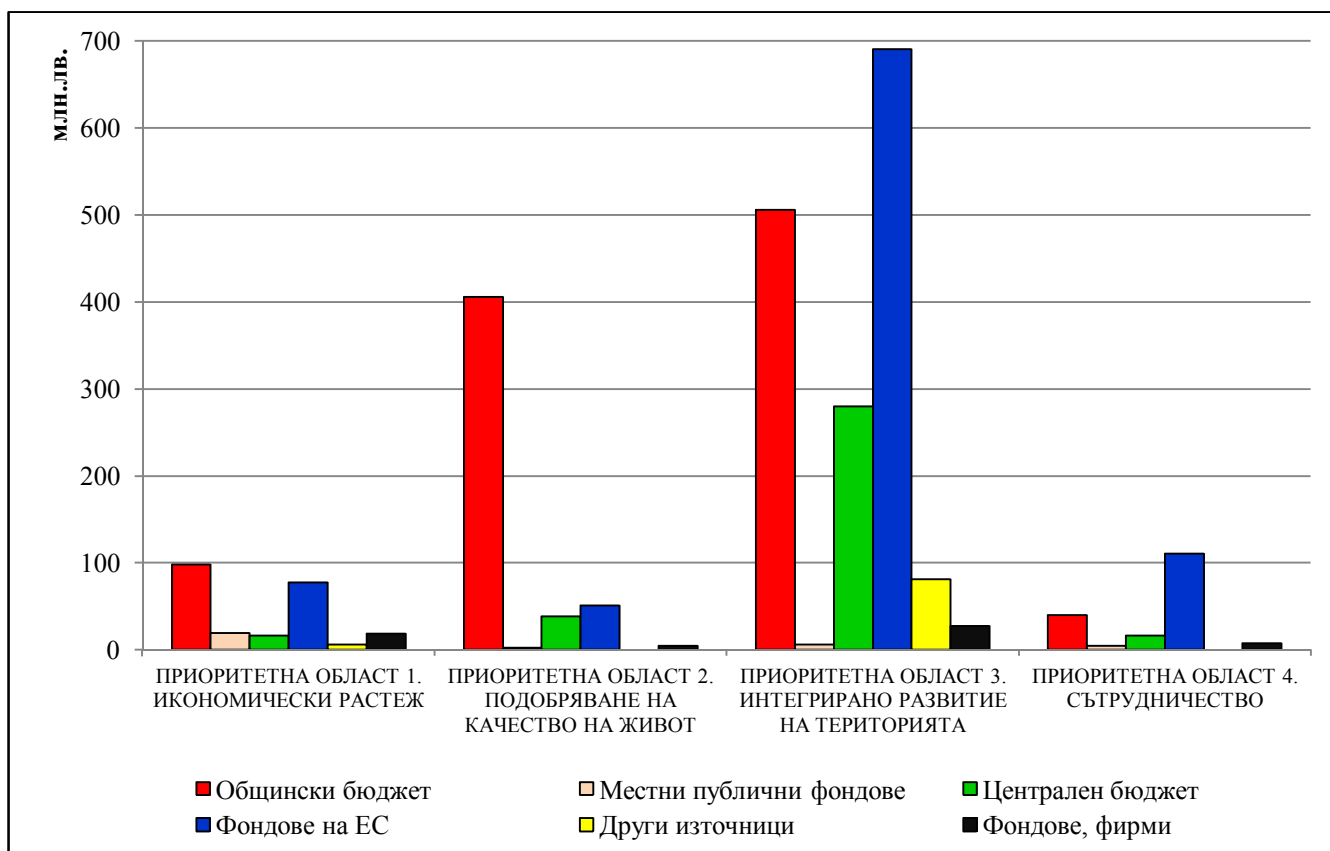
(ХИЛ.ЛВ.)

Приоритет	Местно публично финансиране			Външно публично финансиране						Частно финансиране		Общо
	Общински бюджет	Местни публични фондове	Общ дял	Централен бюджет	Общ дял	Фондове на ЕС	Общ дял	Други източници	Общ дял	Фондове, фирми	Общ дял	
			%		%		%		%		%	
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1. ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ	98 145	19 072	49.74%	16 481	6.99%	77 341	32.82%	6 105	2.59%	18 511	7.86%	235 656
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2. ПОДОБРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ	406 132	2 124	81.27%	38 426	7.65%	51 072	10.17%	0	0.00%	4 578	0.91%	502 332
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 3. ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА	506 222	5 944	32.20%	279 881	17.60%	690 323	43.40%	81 046	5.10%	27 250	1.71%	1 590 666
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 4. СЪТРУДНИЧЕСТВО	40 133	4 622	25.00%	16 285	9.10%	110 700	61.84%	0	0.00%	7 279	4.07%	179 019
ВСИЧКО	1 050 632	31 762	43.16%	351 074	14.00%	929 436	37.06%	87 151	3.48%	57 618	2.30%	2 507 673

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Разпределението на средствата по приоритетни области и източници на финансиране на Плана на развитие на Община Варна е представено на фигура III.

Фигура III. Индикативно финансиране на ОПР по източници.

IV. ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПЛАНА

Системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на Общинския план за развитие за периода 2014 – 2020 година, отчита напредъка и степента на постигане на целите и приоритетите за развитие на общината по физически и финансови характеристики.

За целите на плана се използват два вида индикатори:

- Индикатори за резултат;
- Индикатори за въздействие.

Индикаторите за резултат се отнасят до наблюдението и оценката на изпълнението на изведените в плана приоритети и мерки за развитие на общината в периода до 2020 година. Определените индикатори, там където е възможно са количествено измерими и имат за цел осигуряване на обективност на направените оценки и изводи (в годишните доклади от наблюдението на изпълнението на плана, междинните и окончателната оценки) по отношение на напредъка при реализацията на приоритетите и мерките и постигнатото пряко въздействие в съответната област.

Индикаторите за въздействие отчитат изпълнението на специфичните и стратегическите цели и имат значение за цялостната оценка на ефективността на избраната стратегия и политика за устойчиво интегрирано местно развитие за периода до 2020 година. Степента на въздействие се отчита с количествено и/или качествено измерими индикатори, а в някои случаи – с качествени оценки относно достигнатата степен в социалното, икономическото и инфраструктурното развитие на Общината и приноса на това развитие за общото развитие на региона.

Индикаторите, на чиято база ще се извършва наблюдението и оценката са:

- **Общи индикатори**, измерващи глобалния ефект от ОПР;
- **Специфични индикатори** проследяващи изпълнението на приоритетите и специфични цели на Общинския план за развитие на Община Варна включващи:
 - ✓ индикатори за въздействие.
 - ✓ индикатори за резултат, в т.ч.
 - индикатори за ресурси;
 - индикатори за продукта от заложените мерки и дейности.

1. Общи количествени индикатори измерващи глобалния ефект от ОПР

Тази група включва **общи количествени индикатори**, върху които ще се базира системата за наблюдение и оценка в областта на регионалната политика и развитието на регионите в ЕС през следващия планов и програмен период. Те отразяват постигането на целите на Стратегия “Европа 2020”. За тези индикатори в Регионалния план за развитие на СИР и Областната стратегия за развитие на Област Варна 2014 – 2020 година са посочени изходни и целеви стойности, чрез които ще се наблюдава и измерва постигането на целите. В Общинския план за развитие на Община Варна са заложили само тези от индикаторите, за които има статистическа информация на ниво община и те са адаптирани по подходящ начин - при съобразяване със социално-икономическите условия в Общината.

Таблица IV.1. Общи количествени индикатори.

	Общи количествени индикатори	Североизточен район	Област Варна	Община Варна
1	Разходи за придобиване на ДМА, хил.лв. (2011г.)	1 813 295	1 091 098	772 012
2	Равнище на безработица, % (2011г.)	-	6.9	4.5
3	Коефициент на заетост (2011 г.)	44,6	46,5	51
4	Средна годишна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение (2011г.)	3 490	8 144	8 071

2. Специфични количествени индикатори

Посредством специфичните количествени индикатори ще се проследява изпълнението на приоритетите и специфични цели на Общинския план за развитие на Община Варна. Сред тях са интегрирани и онези глобални екологични индикатори, за които има налични измерими стойности на общински ниво.

Дефинирани са количествени индикатори за въздействие и за резултат, там където е възможно количествено измерване и е наличен официален източник на информация, което да гарантира обективност по отношение на оценките и изводите за конкретните постижения.

За някои от т.нар. „меки мерки“, за които не могат да бъдат определени обективни количествени индикатори, приноса им за постигане на специфичните и стратегическите цели ще бъде оценяван посредством качествени оценки в годишните доклади от наблюдение изпълнението на плана, междинните и окончателната оценка.

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Източници на информация на информация и данни, въз основа на които се извършва наблюдението и оценката на ОПР, съгласно Законодателството в областта на регионалното планиране се събират от Националния статистически институт, от Агенцията по заетостта, както и на данни от други надеждни регионални и местни източници на информация.

Предвид сравнително малкото статистически данни, за които се поддържа информация на ниво общини, в процеса на наблюдение и оценка на ОПР ще се разчита предимно на информация и данни от Община Варна, кметствата, Общински предприятия, Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти и на социално-икономическите партньори – НПО, браншови организации, университети, Дирекция „Бюро по труда“, РИОСВ и др.

В Таблица IV.2. са представени специфичните количествени индикатори на Общинският план за развитие на Община Варна за периода 2014 – 2020 година, чрез които се осъществява наблюдението на ОПР.

Таблица IV.2. Специфични количествени индикатори.

Приоритет, Специфична цел, Мярка	Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане	Базова стойност ¹	Целева стойност (2020 г.) ²
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1 <i>ПОСТИГАНЕ НА ИНТЕЛИГЕНТЕН ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ ЧРЕЗ ОСИГУРЯВАНЕ НА БЛАГОПРИЯТНА СРЕДА ЗА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ, СПОРЕД ИЗИСКВАНИЯТА НА ИКОНОМИКАТА, ВНЕДРЯВАНЕ НА ИНОВАЦИИТЕ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ</i>						
ПРИОРИТЕТ 1.1. СТИМУЛИРАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО НА ОСНОВАТА НА ИКОНОМИКА НА ЗНАНИЕТО						
Специфична цел 1.1. Повишаване на жизнеспособността и конкурентоспособността на МСП	Увеличение на инвестициите в ДМА, % (базова година 2012 – 772 012 000 лв.)	%	ТСБ - Варна	Ежегодно	8,81	40
<i>Мярка 1.1.1. Стимулиране на предприемаческата култура и</i>	Брой проекти за технологична модернизация на предприятията (2012 г.)	бр.	Информационна система за	Ежегодно	23	30

¹ Годината на изходната стойност е указана в колона 2,тя е различна, в зависимост от актуалността на изходните данни.² Целевата стойност към 2020 година е с натрупване за периода 2014-2020 година

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

нагласа на гражданското общество			управление и наблюдение на структурните инструменти на (ИСУН)			
	Брой фирми получили финансова подкрепа за реализация на проекти за покриване на изискванията за сертифициране на качеството и получаване на международно признати сертификати (2012 г.)	бр.	ИСУН	Ежегодно	30	40
Мярка 1.1.2. Подпомагане на предприемачеството за създаване на нови работни места и стартиращ бизнес	Брой проекти за подкрепа на стартиращи предприятия (2013 г.)	бр.	ИСУН	Ежегодно	72	85
	Наети лица по трудово и служебно правоотношение в община Варна (2011 г.)	бр.	ТСБ - Варна	Ежегодно	126 965	144 699
	Брой регистрирани нови микро и малки предприятия (2012 г.)	бр.	ТСБ - Варна	Ежегодно	25 459	27 250
Мярка 1.1.3. Подпомагане на развитието на социалното, женското и младежко предприемачество	Брой регистрирани безработни младежи в Община Варна (базова година 2012 г., 1983 младежи до 29 години)	бр.	Дирекция „Бюро по труда“	Ежегодно	1983	1 500
	Брой регистрирани безработни жени в Община Варна (базова година 2012 г., 5 340 жени)	бр.	Дирекция „Бюро по труда“	Ежегодно	5 340	5 000
Мярка 1.1.4. Подкрепа за създаване на общински фонд за стартиращ и рисков капитал за подкрепа на стартиращи иновативни МСП	Размер на средствата за подкрепа на стартиращи иновативни МСП (2012 г.)	хил.лв.	Община Варна	Двугодишен период (2016, 2018, 2020 г.)	0	1 500

Специфична цел 1.2. Подкрепа за развитието на приоритетните сектори на Община Варна и изграждане и развитие на кълстери	Брой на фирмите, участващи в кълстери (2012 г.)	бр.	Агенция за регионално развитие - Варна	Ежегодно	63	105
Мярка 1.2.1. Осигуряване на благоприятна среда за изграждане и развитие на кълстери	Брой на малките и средни предприятия, получаващи бизнес услуги от кълстерите (2012 г.)	бр.	Агенция за регионално развитие - Варна	Ежегодно	152	270
	Брой нови туристически продукти (2012 г.)	бр.	Варненска туристическа камара (ВТК)	Ежегодно	3	8
	Участия в международни туристически борси и изложения за рекламиране на туристическия продукт на Община Варна (2012 г.)	бр.	ВТК	Ежегодно	5	7
	Брой участници в регионални и национални туристически борси и изложения	бр.	ВТК	Ежегодно	80	135
	Увеличаване на броя на реализираните нощувки. (Базова година 2011 г. - 4 165 920 нощувки)	%	ТСБ-Варна	Ежегодно	-	30
	Брой туристи, ползващи селски туризъм (2012 г.)	бр.	Кметства Казашко и Звездица	Ежегодно	350	1200
	Брой проекти за екологизация и естетизиране на средата и ландшафта във визуалния обхват на туристическите зони/обекти (2012 г.)	бр.	ИСУН Община Варна	Ежегодно	1	7

<p><i>Мярка 1.2.2. Насърчаване на междуфирменото сътрудничество и подкрепа за създаване на бизнес-мрежи и други начини за развитие на икономиката</i></p>	<p>Брой на пазарно ориентирани изследователски проекти (2012 г.)</p>	<p>бр.</p>	<p>ИСУН; Университети, Институти, НПО</p>	<p>Ежегодно</p>	<p>22</p>	<p>30</p>
<p><i>Мярка 1.2.3. Разработване на програми за подпомагане развитие на местната икономика с приоритет на морска индустрия и усвояване на ресурсите на Черно море, туризъм, опазване на околната среда и климатичните промени, възобновяеми енергийни източници и енергийна ефективност, информационни и комуникационните технологии и други</i></p>	<p>Брой разработени краткосрочни, средносрочни и дългосрочни програми за подпомагане развитието на местната икономика (2012 г.)</p>	<p>бр.</p>	<p>Община Варна</p>	<p>Ежегодно</p>	<p>2</p>	<p>5</p>
<p>Мярка 1.2.4. <i>Разработване на Общинска морска стратегия</i></p>	<p>Разработена общинска морска стратегия</p>	<p>бр.</p>	<p>Община Варна</p>	<p>Ежегодно</p>	<p>0</p>	<p>1</p>
<p>ПРИОРИТЕТ 1.2. ПОДОБРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО</p>						
<p>Специфична цел 1.3. Осигуряване на достъпно и качествено образование, чрез осъвременяване на системата на образование и осигуряване на нейната адаптивност спрямо</p>	<p>Брой на децата обхванати в детските заведения (базова година – учебната 2012/2013)</p>	<p>бр.</p>	<p>ТСБ – Варна / Община Варна</p>	<p>Ежегодно</p>	<p>11 805</p>	<p>12 000</p>
	<p>Брой на учащите – основно и средно образование (базова година – учебната</p>	<p>%</p>	<p>ТСБ-Варна / Община Варна</p>	<p>Ежегодно</p>	<p>28 513</p>	<p>32 000</p>

потребностите на пазара на труда	2011/2012)					
<p><i>Мярка 1.3.1. Модернизация на образователната система за предоставяне на достъпно и качествено образование</i></p>	Брой детски градини с разширен сграден фонд (до 2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	9	10
	Брой на изградените нови детски градини (до 2013 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	6	6
	Допълнително приети деца в резултат на ново строителство, разширение на съществуващи детски заведения и извършени ремонти (до 2013 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	480	1 500
	Брой на детските заведения с извършен основен ремонт и/или въведени мерки за енергийна ефективност (до 2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	50	45
	Брой на учебните заведения с извършен основен ремонт и/или въведени мерки за енергийна ефективност (до 2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	45	38
	Брой на учебните заведения с разширена сградна база (до 2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	6	7
<p><i>Мярка 1.3.2. Повишаване квалификацията на кадрите, чрез специализирани национални и европейски програми</i></p>	Брой преподаватели и студенти включени в програми за студентски и преподавателски мобилности (2012 г.)	бр.	ВМУ-Варна, ВСУ, ТУ – Варна, ИУ-Варна, ВВМУ	Ежегодно	285	2 100
<p><i>Мярка 1.3.3. Намаляване на броя на преждевременно напусналите училище и повишаване достъпа до начално, средно и третично образование с акцент към групите в неравностойно положение</i></p>	Намаляване броя на преждевременно напускащите училище (2012 г.)	%	Община Варна	Ежегодно	0,4	0,3

<p><i>Мярка 1.3.4. Подобряване на материално-техническата база за образование, обучение и младежки дейности</i></p>	<p>Брой проекти за подобряване условията за предоставяне на образователни услуги получили безвъзмездно финансиране (2012 г.)</p>	<p>бр.</p>	<p>ИСУН</p>	<p>Ежегодно</p>	<p>2</p>	<p>14</p>
<p>Специфична цел 1.4. Увеличаване на дела на младото поколение със завършено висше и средно образование в съответствие с изискванията на регионалната, националната европейска икономика</p>	<p>Увеличение на броя на завършилите средно образование, % (базова година учебната 2010/2011 – 1 831 ученика)</p>	<p>%</p>	<p>ТСБ - Варна</p>	<p>Ежегодно</p>	<p>-</p>	<p>5</p>
<p><i>Мярка 1.4.1. Придобиване на компетентности в съответствие с пазара на труда</i></p>	<p>Брой курсове за професионална квалификация и преквалификация</p>	<p>бр.</p>	<p>Дирекция „Бюро по труда“</p>	<p>Ежегодно</p>	<p>-</p>	<p>35</p>
	<p>Брой педагогически и управленски кадри в системата на основното и средното образование преминали през курсове за повишаване на квалификацията (2012 г.)</p>	<p>бр.</p>	<p>Община Варна</p>	<p>Ежегодно</p>	<p>3050</p>	<p>4 900</p>
<p><i>Мярка 1.4.2. Динамично адаптиране на учението през целия живот и мобилността към потребностите на личността и изискванията на пазара на труда</i></p>	<p>Брой подкрепени проекти за създаване на програми за обучение по иновации и предприемачество</p>	<p>бр.</p>	<p>ИСУН</p>	<p>Ежегодно</p>	<p>0</p>	<p>7</p>
<p><i>Мярка 1.4.3. Стимулиране развитие на предприемачески, творчески и иновативни компетентности сред</i></p>	<p>Брой подкрепени проекти за развитие на предприемачески, творчески и иновативни компетентности сред учащите се (2013 г.)</p>	<p>бр.</p>	<p>ИСУН</p>	<p>Ежегодно</p>	<p>10</p>	<p>20</p>

учащите се						
ПРИОРИТЕТ 1.3. ПОВИШАВАНЕ ЕФЕКТИВНОСТТА НА ИНОВАЦИИТЕ И НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ.						
ПОДКРЕПА НА ВИСОКОТЕХНОЛОГИЧНИ ПРОИЗВОДСТВА И УСЛУГИ						
Специфична цел 1.5. Насърчаване и развитие на научноизследователската и иновационната дейност за технологично развитие в предприятията	Увеличение на разходите за НИРД в община Варна (2011 г., 12 млн.лв.)	%	ТСБ-Варна	Ежегодно	-	25
	Увеличаване на персонала, зает с НИРД (базова година - 2011 г., 1 307 бр.)	%	ТСБ-Варна	Ежегодно	-	50
	Брой на изградените нови алтернативни източници на енергия и мощност, KW (2012 г.)	бр./kW	ЕНЕРГО-ПРО Варна ЕООД	Ежегодно	1/20 kW	
Специфична цел 1.6. Подкрепа за високотехнологичните производства и услуги	Брой проекти за насърчаване на високотехнологичните производства	бр.	ИСУН	Ежегодно	0	7
ПРИОРИТЕТ 1.4. СЪЗДАВАНЕ НА БЛАГОПРИЯТНА СРЕДА ЗА ПРИВЛИЧАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИ И СТИМУЛИРАНЕ НА ПУБЛИЧНО-ЧАСТНО ПАРТНЬОРСТВО						
Специфична цел 1.7. Стимулиране на публично-частното партньорство	Брой на реализираните инициативи посредством ПЧП (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	9	14
Специфична цел 1.8. Създаване на благоприятна среда за привличане на инвестиции	Увеличаване на чуждестранните преки инвестиции от нефинансовия сектор, % (базова година 2011 - 783 706 000 Евро)	%	Българска агенция за инвестиции (БАИ)	Ежегодно	-	30

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2						
ПОДОБРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ ЧРЕЗ СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ЕФЕКТИВНА ЗАЕТОСТ, СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ, ДОСТЪПНО И КАЧЕСТВЕНО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ, КУЛТУРА И СПОРТ						
ПРИОРИТЕТ 2.1. ОСИГУРЯВАНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ЗАЕТОСТ, НАМАЛЯВАНЕ НА БЕДНОСТТА И НАСЪРЧАВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ						
Специфична цел 2.1. Осигуряване на възможности за заетост, с акцент на младежката заетост и повишаване на трудовите доходи	Дял на младежката безработица в Община Варна спрямо общия брой регистрирани безработни, % (базова година – 2012, 1 983 бр., 22,69%)	%	ТСБ-Варна	Ежегодно	22,69	18
	Брой включени младежи до 29 години в програми и проекти за заетост и обучение (2012 г.)	бр.	Дирекция "Регионална служба по заетостта"- Варна	Ежегодно	2 955	7 000
	Брой съвместни инициативи със социални партньори за продължаващо професионално обучение (2012 г.)	бр.	Дирекция „Бюро по труда“	Ежегодно	0	35
Специфична цел 2.2. Развитие на социалните услуги и социалната интеграция	Увеличаване капацитета на предоставяните социални услуги за деца и възрастни (2012 г. – 3 181 места)	%	Община Варна	Ежегодно	-	19
Мярка 2.2.1. Подобряване на качеството на живот на децата, включително от рисковите групи и насърчаване на социалното	Брой детски ясли с разширена сградна база и/или въведени мерки за енергийна ефективност	бр.	Община Варна	Ежегодно	0	5
	Брой на новоизградени детски градини	бр.	Община Варна	Ежегодно	0	1

включване	Брой на заведенията за предоставяне на социални услуги за деца	бр.	Община Варна	Ежегодно	17	17
	Увеличаване обхвата на социалните услуги за деца	%	Община Варна	Ежегодно	-	35,6
Мярка 2.2.2. Премахване на институционалния модел на грижа за възрастните хора и хората с увреждания чрез развитие на услуги за дългосрочна грижа и междусекторни услуги	Увеличаване капацитета на социалните услуги за възрастни (2012 г. – 2 302 места)	%	Община Варна	Ежегодно	-	12,9
	Брой новоизградени социални жилища	бр.	Община Варна	Ежегодно	-	286
Мярка 2.2.3. Разработване и въвеждане на специфични програми за рисковите групи	Брой проекти получили подкрепа за предоставяне на социални услуги (2013 г.)	бр.	ИСУН	Ежегодно	2	5
	Брой проекти получили финансиране за подкрепа за социално включване на хора с увреждания (2013 г.)	бр.	ИСУН	Ежегодно	4	7
Мярка 2.2.4. Осигуряване на достъпна среда – физическа, институционална и информационна среда	Брой на новоизградените съоръжения и помощни средства за осигуряване на достъпна среда на хората с увреждания до обществени места, сгради, транспорт, обществена информация и др. (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	1	88
ПРИОРИТЕТ 2.2. ПОДОБРЯВАНЕ НА СИСТЕМАТА НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ПРИ БЕДСТВИЯ И АВАРИИ						
Специфична цел 2.3. Повишаване на качеството и ефективността на здравните	Брой на рехабилитираните здравни заведения (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	2	19

услуги						
<i>Мярка 2.3.1. Внедряване на ефективни мерки за своевременна профилактика и здравословен начин на живот и намаляване на основните рискови фактори за здравето на пациентите</i>	Размер на вложените средства в реализиране на общински оздравителни програми за промоция, профилактика и рехабилитация на общественото здраве (2012 г.)	хил.лв.	Община Варна	Ежегодно	137, 85	3 080
<i>Мярка 2.3.2. Повишаване на качеството и ефективността на здравните услуги</i>	Брой проекти получили подкрепа за реконструкция/модернизация на сградния фонд на здравните заведения и доставка на медицинско оборудване (2012 г.)	бр.	ИСУН	Ежегодно	1	8
<i>Мярка 2.3.3. Обновяване на материалната база за предоставяне на здравни услуги, включително чрез внедряване на високотехнологична апаратура</i>	Размер на вложените средства от Община Варна за модернизация на медицинско оборудване на здравните заведения (2012 г.)	хил.лв.	Община Варна	Ежегодно	189, 95	8 500
Специфична цел 2.4. Осигуряване опазване на здравето и живота на хората и материалната среда при природни бедствия и аварии и в условия на кризи	Брой на лицата преминали обучение и включени в доброволни формирования за действия и ликвидиране на последствията при бедствия и аварии в условията на кризи (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	55	80
ПРИОРИТЕТ 2.3. РАЗВИТИЕ НА КУЛТУРАТА И КУЛТУРНИТЕ ИНСТИТУЦИИ, РАЗШИРЯВАНЕ И УЛЕСНЯВАНЕ НА ДОСТЪПА НА ГРАЖДАНИТЕ ДО ИЗКУСТВО И КУЛТУРА						

Специфична цел 2.5. Подобряване на условията за развитие на изкуствата и културата	Брой реконструирани/рехабилитирани и модернизирани сгради и обекти на културата (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	1	15
Специфична цел 2.6. Разширяване и улесняване на достъпа на гражданите до изкуство и култура	Изградени нови културни обекти (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	0	2
	Брой реконструирани/рехабилитирани и модернизирани сгради на читалищата	бр.	Община Варна	Ежегодно	0	10
ПРИОРИТЕТ 2.4. СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА СПОРТ И ПЪЛНОЦЕННО ИЗПОЛЗВАНЕ НА СВОБОДНОТО ВРЕМЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА. ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСКОВОТО ПОВЕДЕНИЕ СРЕД ДЕЦАТА И МЛАДИТЕ ХОРА						
Специфична цел 2.7. Създаване на условия за пълноценно използване на свободното време на младите хора	Брой новоизградени/ремонтирани и оборудвани младежки центрове	бр.	Община Варна	Ежегодно	-	2
	Брой проекти насочени към осмисляне свободното време на учениците, получили подкрепа (2012 г.)	бр.	ИСУН	Ежегодно	18	30
	Размер на вложените средства за реализиране на програми за финансиране и резидентни програми подчинени на приоритетите на "Творческа Европа 2014 - 2020"	хил.лв	Община Варна	Ежегодно	-	4 200
Специфична цел 2.8. Развитие на спорта и туризма и повишаване на физическата култура на населението	Брой изградени/ реконструирани/ модернизирани спортни съоръжения	бр.	Община Варна	Ежегодно	-	20
	Размер на вложените средства за подпомагане на спортните клубове, варненски спортисти, ветерани и хора с увреждания	хил.лв.	Община Варна	Ежегодно	-	778

Специфична цел 2.9. Превенция на рисковото поведение сред децата и младите хора на града	Реализирани проекти/дейности в областта на превенциите (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	30	210
	Размер на вложените средства за реализиране на програми, информационни кампании, обучения и др. за превенции на асоциално поведение, противообществени прояви, трафик на хора, превенция на ХИВ/СПИН и др. .	хил.лв.	Община Варна	Ежегодно	-	450
	Брой изградени/ реконструирани/ модернизирани превантивно-информационни центрове	бр.	Община Варна	Ежегодно	-	6
ПРИОРИТЕТ 2.5. РАЗВИТИЕ НА ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО И ПОДОБРЯВАНЕ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНАТА СРЕДА ЗА ПОВИСОКА ЕФЕКТИВНОСТ НА ПУБЛИЧНИТЕ УСЛУГИ ЗА ГРАЖДАНИТЕ И БИЗНЕСА						
Специфична цел 2.10. Подобряване на институционалната среда чрез предоставяне на достъпни електронни услуги	Брой подкрепени проекти за въвеждане на електронни услуги за бизнеса и гражданите и въвеждане на нови информационни технологии за административното обслужване (2012 г.)	бр.	ИСУН Община Варна	Ежегодно	1	3
	Брой въведени нови електронни услуги за бизнеса и гражданите (2013 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	8	42
Специфична цел 2.11. Ефективно взаимодействие на общинската администрация със структурите на гражданското общество	Брой служители преминали обучение за повишаване на квалификацията и компетентността (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	243	1 750
	Брой обществени съвети за активизиране гражданското участие в решаването на актуални проблеми от развитието на общината (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	11	11
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3						
ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ВАРНА ЧРЕЗ ИЗГРАЖДАНЕ НА ИНФРАСТРУКТУРНИ МРЕЖИ И						

ОПАЗВАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА						
ПРИОРИТЕТ 3.1. ПОДОБРЯВАНЕ НА НАЛИЧНАТА И ИЗГРАЖДАНЕ НА НОВА НАУЧНА И ТЕХНОЛОГИЧНА ИНФРАСТРУКТУРА НА ОБЩИНА ВАРНА						
Специфична цел 3.1. Укрепване и създаване на иновативна общинска бизнес инфраструктура – Високотехнологичен парк и центрове за трансфер на знания и технологии	Брой изградени високотехнологични паркове (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	0	1
	Брой проекти за научни и приложни изследвания и проекти за нуждите на регионалната икономика реализирани от научните институти и университетите (2012 г.)	бр.	Университети, Научни институти	Ежегодно	42	50
ПРИОРИТЕТ 3.2. ИНТЕГРИРАНО ИЗГРАЖДАНЕ НА НОВА И МОДЕРНИЗИРАНЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩАТА ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА НА ОБЩИНАТА, ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ТЕРИТОРИАЛНАТА СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ ДО ОБЕКТИТЕ ЗА ПУБЛИЧНИ УСЛУГИ						
Специфична цел 3.2. Стимулиране развитието на град Варна и повишаване значението му на град от европейската мрежа от урбанистични центрове и източен портал на ЕС	Брой реализирани проекти за развитие на нова пристанищна инфраструктура	бр.	ИСУН Община Варна	Ежегодно	0	1
Специфична цел 3.3. Изграждане, рехабилитация и поддържане на пътната и уличната инфраструктури в Общината и адекватна на нуждите за свързаност и достъп до публични услуги организация на	Площ на реконструираната/ рехабилитирана уличната мрежа (2012 г.)	м ²	Община Варна	Ежегодно	30 000	42 000

Движението						
<i>Мярка 3.3.1. Приоритетно обновяване и изграждане на необходимата пътна инфраструктура за облекчаване на движението в централната част на град Варна и осигуряване на свързаност и достъпност на северните курортни части и селищни образувания с южните и с магистрала „Хемус”</i>	Размер на инвестициите в изграждане/реконструкция/рехабилитация на уличната мрежа	хил.лв.	Община Варна	Ежегодно	4 548,21 4	55 000
<i>Мярка 3.3.3. Интегрирани мерки за подобряване на организацията на движението по пътната и уличната мрежи в Общината, включително подмяна и внедряване на интелигентно управление на трафика</i>	Брой реконструирани/разширени кръстовища (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	1	7
<i>Мярка 3.3.4. Изграждане на нови паркинги и осигуряване на паркоместа при ново строителство на обществени и жилищни сгради, с цел подобряване на времето за достъп до публични услуги и намаляване на замърсеността на централната градска част на Общината</i>	Брой на осигурените места за паркиране в „Синя зони“ (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	-	9/1800
<i>Мярка 3.3.5. Изграждане на „Синя</i>						

зона” в централната част на град Варна						
Мярка 3.3.6. Устойчиво развитие и подкрепа на новите селищни образувания	Дължина на изградената/реhabилитирана улична мрежа в селищните образувания	км.	Община Варна	Ежегодно	0	
Специфична цел 3.4. Подобряване на транспортната свързаност и времето за достъп до публични услуги чрез екологично чист масов обществен пътен транспорт (МОПТ) в съответствие с проекта за интегриран градски транспорт на Варна	Брой нови транспортни средства за МГТ – автобуси, тролей (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	0	100
	Дължина на бърз коридор за масовия градски транспорт	км.	Община Варна	Ежегодно	0	14,8
	Брой внедрени машини за продажба на билети и устройства за валидиране на билети (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	0	647
	Брой информационни табла за информация на пътниците в реално време (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	0	144
	Размер на средства вложени за извършване на подобрения в производствено-техническата база на „Градски транспорт” ЕАД (2012 г.)	хил.лв.	Община Варна	Ежегодно	0	1 195
	Брой подобрени/реконструирани спирки на масовия градски транспорт	бр.	Община Варна	Ежегодно	-	58
Специфична цел 3.5. Създаване на условия за алтернативни начини на придвижване и нова култура на градска мобилност	Дължина на новоизградени велоалеи	км.	Община Варна	Ежегодно	-	17
Специфична цел 3.6. Подобряване на енергийната ефективност,	Брой административни сгради с приложени мерки за енергийна ефективност (до 2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	49	112

развитие на енергийните мрежи и разширяване използването на ВЕИ според Стратегията за устойчиво енергийно развитие на Община Варна 2012 – 2020 г.	Брой многофамилни жилищни сгради (блок/секция) с приложени мерки за енергийна ефективност	бр.	ИСУН	Ежегодно	-	28
	Брой проекти в т.ч. за административни сгради насърчаващи използването на ВЕИ (до 2012 год.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	27	100
<u>Специфична цел 3.7.</u> Ефективно разширяване и модернизиране на топлофикационната мрежа	Брой на газифицираните общински сгради от образователната, социалната, здравната инфраструктура	бр.	Община Варна	Ежегодно	-	11
<u>Специфична цел 3.8.</u> Интензификация на процеса по подобряване на ВиК инфраструктурата и пречистването на отпадъчните води с изграждане и разширяване на пречиствателни съоръжения	Относителен дял на реконструираната водопроводна мрежа спрямо общата дължина на водопроводната мрежа, % (базова година – 2012, обща дължина – 937,125 км., 2 км.)	%	ВиК-Варна	Ежегодно	0,2	10
	Относителен дял на реконструираната канализационна мрежа спрямо общата дължина на канализационната мрежа, % (базова година – 2012, обща дължина – 575,772 км., 0,88 км.)	%	ВиК-Варна	Ежегодно	0,15	10
<i>Мярка 3.8.1. Обновяване на водоснабдителната инфраструктурата с цел намаляване на риска от аварии и на загубите във водоснабдяването</i>	Реконструирана водопроводна мрежа (2012 г.)	км.	ВиК-Варна Община Варна	Ежегодно	2,06	93,8
	Новоизградена водопроводна мрежа	км.	ВиК-Варна	Ежегодно	1,15	49

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	(2012 г.)		Община Варна			
Мярка 3.8.2. Обновяване и разширяване на канализационната мрежа и ПСОВ с цел намаляване претоварването в летния сезон и по време на екстремни природни събития	Реконструирана канализационна мрежа (2012 г.)	км.	ВиК-Варна Община Варна	Ежегодно	1,4	57,4
	Новоизградена канализационна мрежа (2012 г.)	км.	ВиК-Варна Община Варна	Ежегодно	1,147	35
Мярка 3.8.3. Периодична актуализация на концепцията за третиране на отпадъчните води и насърчаване на използването системи за икономия, двустепенно и обратно ползване на водите	Разработен инвестиционен проект за изграждане на ПСОВ и повторно използване на пречистените води за промишлени нужди в ЗПЗ (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	0	1
Специфична цел 3.9. Осигуряване на ширококолов достъп и преодоляване на “цифровата изолация” в слабо населените селища на Общината	Брой на изградените центрове за достъп до интернет в селата (2012 г.)	бр.	Кметства	Ежегодно	2	3
Специфична цел 3.10. Интегрирано развитие на територията на Община Варна и благоустрояване на селищната	Брой на изработените ПУП за ново урбанизираните територии по ОУП, ПУП-ПУР на селищните образувания	бр.	Община Варна	Ежегодно	-	15
	Благоустроени междублокови пространства	м ²	Община Варна	Ежегодно		298 500

среда	Обновени и приведени съгласно изискванията на Наредба №1/2009 г. детски и спортни площадки	бр.	Община Варна	Ежегодно	-	123
Специфична цел 3.11. Насърчаване на публично-частното партньорство при изграждането на инфраструктурни проекти на територията на Общината	Брой реализирани ПЧП за изпълнение на инфраструктурни проекти	бр.	Община Варна	Ежегодно	-	5
ПРИОРИТЕТ 3.3. ЩАДЯЩО ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ, ОПАЗВАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И АДАПТИРАНЕ КЪМ ИЗМЕНЕНИЯТА НА КЛИМАТА НА ТЕРИТОРИЯТА И НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА ВАРНА						
Специфична цел 3.12. Приоритетно прилагане на мониторинг за опазване на околната среда на сушата и в акваторията	Брой на реализираните мерки от Програмата на Община Варна за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества в атмосферния въздух (2011 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	17	105
Специфична цел 3.13. Защита от ерозионни, абразионни и свлачищни процеси, превантивни мерки за справяне с екстремни природни бедствия и за адаптиране на населението и територията на Община Варна към въздействията на измененията на климата	Брой реализирани проекти за защита от ерозионни, абразионни и свлачищни процеси (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	2	4
	Брой подкрепени проекти насочени към адаптиране на населението и територията на общината към въздействията на измененията на климата (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	1	3

Специфична цел 3.14. Интегрирано управление на крайбрежни зони и постигане на добро екологично състояние на морските води	Брой на закритите локални ПСОВ (2012 г.)	бр.	Община Варна ВиК-Варна	Ежегодно	1	1
	Брой на новоизградените/ разширени/модернизирани ПСОВ	бр.	Община Варна ВиК-Варна	Ежегодно	0	3
	Дял на населението обхванато от ПСОВ	%	ВиК-Варна	Ежегодно	82,3	88
Специфична цел 3.15. Приоритетно финансиране на дейности, насочени към предотвратяване образуването на отпадъци, депониране, обезвреждане и рециклиране на битови и промишлени отпадъци и рекултивация на замърсени територии	Рекултивирани замърсени и увредени земи (2012 г.)	ха	РИОСВ – Варна	Ежегодно	3	5
	Размер на средствата вложени от Община Варна в изграждането на Регионална система за управление на отпадъците (2012 г.)	хил.лв.	Община Варна	Ежегодно	58,137	6 914
Специфична цел 3.16. Подкрепа на дейности по разширяване на зелената система на Общината с цел намаляване замърсяването на въздуха и подобряване на акустичната обстановка	Брой и дължина на изградените съоръжения за шумова защита в ключови зони с наднормено шумово замърсяване	бр./км.	Община Варна	Ежегодно	-	7/-
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4						
РАЗВИТИЕ НА ПОТЕНЦИАЛА НА ВАРНА ЧРЕЗ МЕЖДУРЕГИОНАЛНО, НАЦИОНАЛНО И ЕВРОПЕЙСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО						
ПРИОРИТЕТ 4.1. РАЗВИТИЕ НА МЕЖДУРЕГИОНАЛНОТО ПАРТНЬОРСТВО НА НАЦИОНАЛНО И ЕВРОПЕЙСКО НИВО						

Специфична цел 4.1. Увеличаване на сближаването на агломерационния ареал на Варна чрез пространствена и функционална интеграция на Община Варна с близките Общини	Брой съвместни проекти на Община Варна с общините от Област Варна и с други общини в страната (2013 г.)	бр.	ИСУН	Ежегодно	1	7
Специфична цел 4.2. Разширяване на сътрудничеството с европейски общини за насърчаване на публично частното партниране при трансфера на добри практики от Европейския съюз	Брой проекти за транснационално и междурегионално сътрудничество (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	10	14
	Брой на общините, включени в проекти на транснационално и междурегионално сътрудничество (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	33	50
ПРИОРИТЕТ 4.2. ЧЕРНОМОРСКО ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО						
Специфична цел 4.3. Насърчаване създаването на международни мрежи за икономическо и социално развитие, основано на общи ресурси	Брой инициативи за развитие на сътрудничеството с други морски градове (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	2	5
Специфична цел 4.4. Подкрепа за стимулиране на международните контакти и партньорства за постигане на високо ниво на развитие на морската индустрия и туризма	Брой партньорски проекти насочени към развитие на туризма, морския сектор и опазването на околната среда (2012 г.)	бр.	Община Варна	Ежегодно	7	10

ПРИОРИТЕТ 4.3. РАЗВИТИЕ НА ЕВРОПЕЙСКОТО И АТЛАНТИЧЕСКОТО ПАРТНИРАНЕ НА ОБЩИНА ВАРНА						
<p>Специфична цел 4.5.</p> <p>Европейско партниране за превръщане на град Варна в културен и икономически център в Югоизточна Европа</p>	<p>Брой подписани договори за безвъзмездна финансова помощ от Оперативните програми за планов период 2014 -2020 година с бенефициент Община Варна (до 2013 г.)</p>	бр.	Община Варна	Ежегодно	27	35
	<p>Брой проекти реализиращи се на територията на Община Варна, получили подкрепа от Оперативните програми за планов период 2014 -2020 година (до 2013г.)</p>	бр.	ИСУН	Ежегодно	309	490
<p>Специфична цел 4.6. Насърчаване на дейности и проекти, които съдействат Варна да е конкурентоспособна „Европейска младежка столица 2016 г.” и „Европейска столица на културата 2019г.”</p>	<p>Размер на средствата за реализиране на дейности и проекти в подкрепа на инициативата „Варна – Европейска младежка столица през 2016 г.“</p>	хил.лв.	Община Варна	Ежегодно	-	5 000
	<p>Размер на средствата за реализиране на дейности и проекти в подкрепа на инициативата „Варна – Европейска столица на културата 2019“</p>	хил.лв.	Община Варна	Ежегодно	1 869	139 800

V. ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕТО, ОЦЕНКАТА И АКТУАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА

1. Наблюдение на Плана

Предмет на наблюдение е изпълнението на целите и приоритетите на Общинския план за развитие, съгласно определени физически и финансови индикатори, организацията и методите на изпълнение, прилагани от органите за управление и мерките за осигуряване на информация и публичност за резултатите от изпълнението на плана за развитие.

В цялостния процес на наблюдение и при спазване на принципа за партньорство следва да участва кметът на Общината, кметовете на кметства и кметските наместници, представители на общинската администрация, представители на общинския съвет, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации и представители на гражданското общество.

1.1. Система за наблюдение и оценка

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на Общинския план за развитие цели осигуряването на ефективност и ефикасност на стратегическото планиране, програмиране, управление и ресурсното осигуряване на местното развитие, като са взети под внимание механизмите и процедурите, предвидени в Закона за регионалното развитие (ЗРР) и Правилника за прилагане на закона за регионалното развитие (ППЗРР).

Системата осигурява ефективното изпълнение на плана, с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти. В Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на Плана влиза и Програмата за неговата реализация, която включва списък с дефинираните проекти и тяхната принадлежност и принос към целите, приоритетите и мерките, времеви график и финансови източници за реализация.

Системата за наблюдение и оценка обхваща източниците, начините и периодичността за събиране, обработка и анализиране на информация; индикаторите за наблюдение и оценка; органите за наблюдение, организацията и методите на тяхната работа; системата на докладване и осигуряване на информация и публичност.

1.1.1. Източници, начини и периодичност за събиране, обработка и анализиране на информация.

Данните, въз основа на които се извършва наблюдението и оценката, съгласно чл. 79 от ППЗРР се събират от Националния статистически институт, от Агенцията по заетостта, както и на данни от други надеждни регионални и местни източници на информация.

Данните се събират, обработват и анализират ежегодно с цел да послужат за разработването на Годишен доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план (чл. 91, ал.2 от ППРЗЗ).

1.1.2. Индикатори за наблюдение и оценка

Индикаторите за наблюдение и оценка на Общинския план за развитие съгласно чл.80, ал.1 от ППЗРР отчитат степента на постигане на целите и приоритетите за развитие, определени в него, въз основа на данните за физическото и финансовото им изпълнение. Те отчитат конкретните продукти, резултатите и въздействието от изпълнението на целите и приоритетите за развитие. Индикаторите, на чиято база се извършва наблюдението и оценката са:

- индикатори за ресурси;
- индикатори за продукта от заложените мерки и дейности;
- индикатори за резултат;
- индикатори за въздействие;
- индикатори, измерващи глобалния ефект от ОПР

Информацията и данните, които служат за наблюдение и оценка на изпълнението на Общинския план за развитие се въвеждат в единната информационна система за управление на регионалното развитие.

1.1.3. Органи за наблюдение на Плана, организация и методи на тяхната работа

Орган за наблюдение на Общинския план за развитие на Община Варна съгласно чл.89 от ППЗРР е **Общинският съвет** на Община Варна. В процеса на наблюдение на изпълнението на ОПР, общинският съвет осигурява участието на заинтересуваните органи, организации, физически и юридически лица при спазване на принципа за партньорство, публичност и прозрачност при изпълнението на Общинския план за развитие.

Функциите на органа за наблюдение на изпълнението на Общинския план развитие съгласно чл.81 от ППЗРР включват:

1. осигуряване на информация и данни и прилагане на система от индикатори за наблюдение по отношение на реализацията на целите и приоритетите за местно развитие;
2. координация на дейностите по наблюдението между централните и местните органи на изпълнителната власт, други заинтересувани органи, организации и юридически лица на основата на принципа за партньорство;
3. осигуряване съответствие на действията по наблюдението с условията и правилата в областта на защитата на конкуренцията, държавните помощи, обществените поръчки, опазването на околната среда и насърчаването на равните възможности и социалното включване;
4. обсъждане и одобряване на доклади за наблюдението на Общинския план за развитие;
5. осигуряване на комуникация и взаимодействие с административните структури, участващи в процеса на изпълнение на Регионалния план за развитие и на Общинския план за развитие;
6. разглеждане на предложения и вземане на решения за повишаване ефективността на процеса на наблюдение в случай на установяване на проблеми и пропуски;
7. определяне и изпълнение на мерки за осигуряване на информация и публичност относно постигнатите резултати от наблюдението с цел да се гарантира прозрачност при изпълнението на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие.

1.1.4. Система на докладване и осигуряване на информация и публичност.

Резултатите от наблюдението и оценката на Общинския план за развитие, съгласно чл. 82 се отчитат при изпълнението на областната стратегия за развитие на Варна и на Националната стратегия за регионално развитие. Кметът на общината внася за обсъждане и одобрение от общинския съвет доклади за резултатите от междинната и последваща оценка на изпълнението на ОПР.

Органът за наблюдение – Общинският съвет, осигурява дейностите по публичност и разпространение на резултатите от оценката, гарантирайки прозрачност.

Финансовото и техническото обезпечаване на дейността по наблюдението на Общинския план за развитие се осигурява от бюджета на общината.

1.2. Екип, извършващ наблюдението на изпълнението

Кметът на Община Варна организира наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие. За целта той определя Оперативна Група за наблюдение и оценка на изпълнението на ОПР. Кметът определя конкретния състав на Групата със своя заповед, като представителите на ОбС в групата се определят на заседание на Съвета.

Групата е в състав:

- заместник кмет на Общината;
- двама общински специалисти;
- трима общински съветника;
- трима представители на НПО;
- трима представители на бизнеса и/или на браншови организации.

Към Групата за наблюдение на изпълнението на ОПР могат да се привличат експерти по регионално или местно развитие. Експертите, участващи в извършването на оценки на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие трябва да отговарят на редица изисквания, посочени в чл.83 от ППЗРР.

При възлагане на оценки органите за управление на регионалното развитие изискват писмени доказателства за установяване на съответствието с изискванията на ал. 1 и за липсата на конфликт на интереси от кандидатите.

Основните функции на Групата за наблюдение и оценка са:

- Разглеждане и утвърждаване на индикаторите за наблюдение на изпълнението на плана;
- Извършване на периодичен преглед на постигнатия напредък в изпълнението на Плана;
- Разглеждане на резултатите от изпълнението на мерките и степента на постигане на целите;
- Разглеждане на резултатите от междинната оценка;
- Разглеждане на предложения за преразпределение на средствата по заложените мерки;
- Изказване на предложения за изменение на Плана с цел неговото подобряване.

1.3. График за наблюдение и реализация на плана

Оперативната група за наблюдение извършва следните дейности:

1. **Ежегодни наблюдения** - за изпълнението и напредъка по реализацията на плана. За резултатите от наблюдението на изпълнението се изготвя годишен доклад в съответствие с **чл.91. ал.8 от ППЗРР**.

2. **Наблюдения при необходимост** – при сериозна промяна в ситуацията, при задание от Общинския съвет и други, Групата изготвя документ, съгласно поставената задача.

3. **Наблюдения в края на периода**. Групата изготвя доклад за цялостното изпълнение на Общинския план за развитие, с оценка на постиженията и въздействието от реализацията на плана, оценка на ефективността на ресурсите, анализ на изпълнението, изводи и препоръки за новия ОПР и др. Препоръчва се включването на външни експерти.

Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие се изготвя по определен от кмета на Общината ред и се одобрява от общинския съвет по предложение на кмета на Общината.

Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие се изготвя и внася за обсъждане и одобрение от общинския съвет до 31 март на всяка следваща година.

Информацията и данните, свързани с наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие, се въвеждат в единната информационна система за управление на регионалното развитие.

Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие осигуряват информация за изготвяне на междинната и последващата оценка на Общинския план за развитие.

Копие от годишните доклади за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие се изпраща на председателя на областния съвет за развитие в 7-дневен срок от решението за тяхното одобряване.

1.4. Съдържание на годишния доклад за наблюдение

Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие, според чл.91, ал.8 от ППЗРР съдържа информация за:

1. общите условия за изпълнение на общинския план за развитие и в частност промените в социално-икономическите условия в общината;
2. постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на общинския план за развитие въз основа на индикаторите за наблюдение;
3. действията, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на общинския план за развитие, в т. ч.:
 - а) мерките за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни;
 - б) преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на Общинския план за развитие през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;
 - в) мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на Общинския план за развитие;
 - г) мерките за постигане на необходимото съответствие на Общинския план за развитие със секторните политики, планове и програми на територията на общината;
 - д) мерките за прилагане принципа на партньорство;
 - е) резултатите от извършени оценки към края на съответната година;
4. заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

2. Оценка на Плана

Оценката обхваща всеки стадий от жизнения цикъл на Плана – предварителна, междинна и последваща.

Предварителната оценка се разработва от независим оценител. успоредно с подготовката на проекта на Общинския план за развитие. Тя съдържа прогнозна оценка за въздействието на Плана върху процесите на социално-икономическото развитие на Общината (чл. 32 от ЗРР). Екологичният компонент в оценката оценява доколко стратегията за развитие на Общината, определена с плана, съответства на стратегията за опазване на околната среда и критериите за ефективност на политиката за опазване на околната среда.

Междинната оценка на плана се извършва по Системата за наблюдение и оценка, описана в точка 1. „Наблюдение на Плана”, от настоящата глава, която включва методика за измерване по определени индикатори, подходяща организация, събиране, обработка, анализ. Тя

се извършва, съгласно чл. 33 от ЗРР, не по-късно от 4 години от началото на периода на неговото действие, който е 7 години.

Междинната оценка включва:

- оценка на първоначалните резултати от изпълнението;
- оценка на степента на постигане на съответните цели;
- оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- изводи и препоръки за актуализация на съответния документ.

Междинната оценка на изпълнението на ОПР дава информация за провежданите политики и подпомага Общината да подобри прозрачността на планираните дейности и използването на съществуващите ресурси. **На база резултатите и препоръките от оценката на Плана се решава необходимостта от неговата актуализация.**

Резултатите от извършваната оценка на Общинския план за развитие се отчитат при оценка на изпълнението на областната стратегия за развитие и на Националната стратегия за регионално развитие. Кметът на общината внася за обсъждане и одобряване от общинския съвет доклади за резултатите от междинната и последваща оценка на изпълнението на ОПР. Общинският съвет осигурява дейностите по публичност и разпространение на резултатите от оценката.

Последващата оценка на изпълнението на документите за стратегическо планиране (в случая Общински план за развитие на Община Варна), съгласно чл.34 от ЗРР се извършва не по-късно от 1 година след изтичането на периода на неговото действие.

Последващата оценка включва:

- оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите;
- оценка на общото въздействие;
- оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.

През периода на действие на ОПР на Община Варна могат да се извършват допълнителни тематични оценки и оценки за специфични случаи по преценка на съответните органи за управление на регионалното развитие, определени в ЗРР.

3. Актуализация на Плана

При актуализацията на ОПР следва да се анализира и оцени динамичното въздействие на външните и вътрешните фактори и условия върху социално – икономическите характеристики на развитието на Общината и качеството на околната среда, като на тази основа се разработи реалистична и адекватна стратегическа рамка и система за управление и изпълнение на целите на Плана до края на съответния период.

Предпоставките за актуализация на ОПР трябва да съответстват на посочените в чл. 38 ал. 1 от ППЗРР.

Общинският план за развитие се актуализира:

1. При съществени промени на икономическите и социалните условия в Общината;
2. В съответствие с актуализирания документ за изпълнение на областната стратегия за развитие;
3. В резултат на промени в свързаното национално законодателство или в законодателството на ЕС;
4. При съществени промени в секторни стратегии и програми, влияещи върху изпълнението на ОПР;
5. На основата на резултатите от междинната или последваща оценка.

За актуализиране на Общинския план за развитие се разработва актуализиран документ за изпълнение за остатъка от периода на неговото действие. Изработването и приемането на Актуализирания общински план се извършва при условията и по реда за изработване и приемане на общинския план за развитие.

За ефективното и ефикасно изпълнение на общинския план за развитие програмата за неговата реализация може да се актуализира при необходимост с решение на общинския съвет по предложение на кмета на Община Варна.

Финансирането на процеса на изработване, съгласуване с партньорите и актуализиране на ОПР се осъществява чрез бюджета на Общината.

VI. ДЕЙСТВИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

Принципът на партньорство е един от основните механизми за функциониране на Европейския съюз. Основното изискване при изпълнение на този принцип е активното участие на гражданското общество в процеса на разработване, подбор, управление и мониторинг на проектите и стратегическите документи за развитие. Този принцип предполага прилагането на различни подходи за диалог и консултации на общинско и национално равнище, които да осигурят съвместното участие на местните и регионални власти, бизнеса и асоциациите на работодателите, синдикатите, неправителствените организации и други заинтересовани страни. Ефективното планиране и успешното устойчиво и интегрирано развитие се основават на отворен и прозрачен процес с широко включване на гражданите и заинтересованите страни в различните етапи. Законът за регионалното развитие и правилника за неговото прилагане определят търсенето на партньорство, публичност и прозрачност като ръководен принцип на разработването и реализацията на ОПР.

Общинският план за развитие на Община Варна 2014-2020г. е ефективен инструмент за управление и пълноценно развитие на Общината единствено и само при активен обмен на идеи и координирани действия между заинтересованите страни по време на двата разграничени етапа на ОПР – разработването и реализацията на Плана.

В периода на разработването на ОПР, разработващият екип представи публично пълния набор информация с работните предвиждания на ОПР, начините за тяхната реализация и очакваните конкретни резултати за развитието на Общината и нейната общност. Различните механизми за представяне и дискутиране на работата по ОПР насърчава публичното участие и провокира идеите на различните заинтересовани групи. Отчитането на разнообразните интереси и съображения е възможност за балансиран, реалистичен и отразяващ местната специфика документ. Постигането на обществена ангажираност към ОПР и припознаването на предвижданията на плана са добър шанс за неговото успешно изпълнение.

По време на етапа на разработването на ОПР, разработващият екип в своята дейност се базира на:

- Осъществяване на достъпен и приобщаващ процес, адекватен на целта;
- Получаване на актуална информация по целия спектър на ОПР;

- Осигуряване на равен достъп и представителство на различните заинтересовани обществени групи;
- Сътрудничество на принципа на равнопоставеност и зачитане на гражданските и човешките права;
- Включване на предложения от процеса на обсъждане на ОПР във формирането на аналитичната и стратегическата част на Плана.

Включването на гражданите и заинтересованите партньорски организации от Община Варна в процеса на местното стратегическо планиране и програмиране на етап разработване на ОПР включва три основни компоненти: информиране, консултиране и вземане на съвместни решения.

1. Информирание

Информирането е основополагащ елемент от процеса на планирането, който цели да информира гражданите и юридическите лица за това, което предстои, и да ги насърчи да участват.

В началния етап на разработване на ОПР на Община Варна 2014-2020г. разработващият екип успя успешно да реализира информационни канали към и от всички организации на територията на Община Варна – административни (общински и държавни), неправителствени, браншови и структуроопределящи бизнеса и академични институции. Получена бе необходимата начална информация за изготвяне на Ситуационния анализ и Стратегическата част на ОПР. Разработените първоначални проекти на ОПР заедно с анкета за проучване на становища относно основните проблеми на Община Варна и предложенията за решаването им, чрез включването им в нови проекти и програми са инсталирани на страницата на Община Варна и тази на РАПИВ. При наличен базов проектен вариант на аналитичната и стратегическата част на ОПР през месец юли 2013 г. в зала “Пленарна” на Община Варна се проведе Информационна среща във връзка с изготвянето на Общински план за развитие на Община Варна за периода 2014-2020 г. Целта на събитието бе информационната кампания да активизира обществеността на Варна за участие в процеса на обсъждане и разработване на Плана, като се представи необходимостта, мястото и значението на ОПР на Варна за развитието на Общината и за повишаване на ефикасността на публичните разходи и осигуряването на по-голяма добавена стойност на Община Варна. Срещата е насочена към гражданите и

заинтересованите страни на територията на Общината, като покани за нейното провеждане са публикувани на официалния интернет сайт на Община Варна и в местни печатни и електронни издания. Участие в срещата взеха 109 представители на всички групи на обществото – физически и юридически лица. Ръководителят на разработващият екип представи началния проект на ОПР и направи основни изводи, на база разработения ситуационен анализ. Информационната среща премина при повишен интерес от страна за участниците. Направени са редица изказвания и препоръки и са зададени различни въпроси, на които бе отговорено изчерпателно. Участниците са поканени да направят своите писмени предложения и препоръки, които да бъдат включени в Плана посредством попълване на специално изработена анкета на сайта на РАПИВ и Община Варна. Налице е откритост на процеса на разработване на ОПР и се получи обратна връзка от страна на участниците. Проведеното представяне на проекта на ОПР имаше съпътстващо медийно отразяване, благодарение на което се осигурява висока степен на публичност на разработването на ОПР и последващо включване на по-широк кръг от граждани и заинтересовани страни.

2. Консултиране

Консултирането е важен етап от процеса на местното планиране, в който гражданите и заинтересованите страни са поканени да предложат различни становища в процеса на разработване на ОПР. Използвани са различни подходи на консултиране:

- *Активно проучване на мнения.* Благодарение на изработената адекватна комуникационна стратегия се получи редица предложения чрез попълване на разработената Анкета и директно чрез писма и електронна поща. Благодарение на директния контакт и проучване на мнения се гарантира мотивацията за активно участие на основните заинтересовани страни по време на разработването на плана. Получените отговори спомагат процеса за разработването на аналитичната, стратегическата част и таблицата с проекти на ОПР.

- *Фокус групи.* Сформирането на фокус групи с представители на основните социално-икономически партньори - представители на администрацията, академичните среди, браншовите и неправителствените организации - е задължително условие за успешното разработване и изпълнение на ОПР Варна 2010-2014г. От една страна, социално-икономическите партньори имат изграден съществен капацитет в определена икономическа и социална сфера на развитие, а от друга страна те имат възможност да създават публично-частни

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

партньорства, които от своя страна гарантират използването на средства на частния сектор при осъществяването на общи инициативи за изпълнението на проекти от ОПР. Избран бе подходът за провеждането на работни срещи на фокус групи по предварителните приоритети на плана на Община Варна. Участниците в една фокус група са експерти, които имат връзка с обсъждания приоритет. Сформирани бяха пет фокус групи:

- Стопански сектор;
- Социални дейности, здравеопазване, младежки дейности и спорт;
- Образование, наука и култура;
- Инфраструктура;
- Околна среда,

като във всяка от тях има представители на бизнес средите, академичната общност, неправителствения сектор и администрацията, според спецификата на проблематиката. Целта на фокус групите е изследването на мненията на различните участници и синтезирането им посредством провеждане на обстойна дискусия по отделните теми. Първите работни заседания на фокус групите се проведеха през месец юли и са организирани на етап обсъждане на аналитичната част на ОПР и предложенията за визия, цели и приоритети на развитие на Община Варна. Участниците имат възможност да предлагат конкретни мерки и проекти на ОПР за периода 2014-2020г. Дискусиите се направляват от модератор – ръководителят на разработващия екип, който поставя въпросите за обсъждане, съблюдава за равностойното участие на лицата, като спазва изискването за осигуряване на спонтанност на изявата на участниците. Следващите работни заседания на фокус групите се провеждат през месец август. За широкото участие на социалните и браншовите партньори спомага използването на съвременните телекомуникационни средства, чрез електронно подаване на мнения и идеи за конкретни проекти. Постъпват редица писмени експертни становища, впоследствие включени в ОПР.

- *Работни заседания.* Със заповед на кмета на Варна е сформирана Работна група от представители на Общинската администрация на Варна, членове на Общинския съвет на Варна и граждани, с цел да се подпомага работата на разработващия екип на ОПР на Община Варна, при разглеждането на постъпилите предложения и препоръки от обществените обсъждания, както и да приема изготвените части на ОПР и програмата за неговото изпълнение преди внасянето на същия за обсъждане и одобрение в Общинския съвет – Варна. Проведени са две

работни заседания през различните етапи от разработването на ОПР. Протоколи от заседанията са дадени в приложения.

Всеки от използваните методи на консултиране, допринася за ефективното формиране на ОПР.

3. Вземане на съвместни решения

Вземането на съвместни решения е един от важните етапи в стратегическото планиране на местно ниво, при който гражданите и заинтересованите страни работят съвместно с управляващите за формиране на общи решения. Подходът, който е приложен при разработването на ОПР на Община Варна 2014-2020г. е организиране на публично обсъждане на Плана. Проведеното в Община Варна обществено обсъждане през месец август 2013г. има за цел въвличане на широк кръг от представители на общността, които изказват мнения и предложения, за да бъдат отразени в обсъждания документ. Участници в общественото обсъждане са представители на заинтересованите страни, които чрез публикувана на официалния интернет сайт на Община Варна покана имат достъп до предварително разработения текст на ОПР. Проведеното обществено обсъждане има съпътстващо медийно отразяване, благодарение на което се осигурява висока степен на публичност на разработването на ОПР. Направените коментари и препоръки се използват при финалното формулиране и редактиране на стратегическата част и частта на проектите към ОПР.

Включването на заинтересованите страни в процеса на разработване и реализация на ОПР на Община Варна 2014-2020г. не само осмисля и легитимира този процес, но гарантира устойчивостта на този документ през планирания период от време. Благодарение на широкото гражданско участие се повишава качеството и стойността на ОПР на Община Варна за периода 2014-2020г., като същевременно се засили общественото доверие и отговорност.

VII. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ.

Програмата за реализация на Общинския план за развитие през периода 2014-2020 г. има за задача на основата на целите и приоритетите за развитие на Общината, залегнали в Плана, да осигури вътрешната и външната съгласуваност на факторите на развитието и ресурсите за реализация на плана, като оптимизира възможностите за финансиране, институционална подкрепа и техническа помощ за изпълнение на Плана.

С програмата е определен пакета от мерки и проекти за реализация на целите и приоритетите за развитие на Общината през периода до 2020 г., съответните финансови ресурси, административните структури за управление, наблюдение и оценка на проектите, индикаторите за цялостното изпълнение на програмата, а оттук – и на Общинския план за развитие, действията за осигуряване на комуникация, информация и публичност при осъществяването на мерките и проектите, включени в програмата.

Програмата за реализация на ОПР конкретизира методиката, инвестиционните дейности и проекти, чрез които да бъдат постигнати заложените цели на развитие. Програмата съдържа оперативни насоки и цели; конкретизация на мерките за развитие; проектите за изпълнението на мерките; необходимите финансови ресурси; звена отговорни за изпълнението на проектите и период на реализация. Тя е съвкупност от ресурсно осигурени мерки и е механизъм за реализация на всяка конкретна цел.

Програмата за реализация на Общинския план за развитие на община Варна през периода 2014-2020 г. **включва 755 проекта** в 4-те приоритетни области. Проектите в приоритетна област 1. „Икономически растеж” са 149, в Приоритетна област 2. „Подобряване на качество на живот” - 268, в Приоритетна област 3. „Интегрирано развитие на територията” - 302 и в Приоритетна област 4. „Сътрудничество” - 36 проекта.

Програмата е представена детайлно в таблица VII-1. Програма за реализация на проектите на Общинския план за развитие. Връзката между формулираните мерки и проекти е показана в таблица VII-2. Мерки и проекти.

Таблица VII-1. Програма за реализация на проектите на Общинския план за развитие

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1. ПОСТИГАНЕ НА ИНТЕЛИГЕНТЕН ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ ЧРЕЗ ОСИГУРЯВАНЕ НА БЛАГОПРИЯТНА СРЕДА ЗА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ, СПОРЕД ИЗИСКВАНИЯТА НА ИКОНОМИКАТА, ВНЕДРЯВАНЕ НА ИНОВАЦИИТЕ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ												
референтен номер	наименование	индикативна стойност	източник на финансиране	включе н в ИПГВР	отговорна организация	период за реализация						
						2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Приоритет 1.1. Стимулиране на предприемачеството на основата на икономика на знанието												
Специфична цел 1.1. Повишаване на жизнеспособността и конкурентоспособността на МСП												
П 1.1	Защита на интелектуалната и индустриална собственост на предприятията		ОПИК, частен сектор		частен сектор							
П 1.2	Подкрепа за въвеждане в предприятията на интегрирани системи за управление на бизнеса (ERP) и системи за автоматизирано проектиране, инженерна дейност и производство (CAD/CAM/CAE)		ОПИК, частен сектор		частен сектор							
П 1.3	Подкрепа за нововъзникващи и/или стартиращи предприятия		ОПИК, частен сектор		частен сектор							
П 1.4	Подкрепа за покриване на изискванията за сертифициране на качеството и получаване на международно признати сертификати чрез ваучери за сертификация		ОПИК, частен сектор		частен сектор							
П 1.5	Предоставяне на услуги за подкрепа на бизнеса и интернационализация		ОПИК, частен сектор		частен сектор							
П 1.6	Технологична модернизация на предприятията		ОПИК, частен сектор		частен сектор							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П 1.7	Подкрепа за създаване на фонд за стартиращ и рисков капитал		ОБж		Община Варна								
П 1.8	Изграждане на фотоволтаична централа за добив на слънчева енергия за нуждите на технологичната бизнес зона -ЗВ III		ОПИК	х	частен сектор								
ОБЩО за С.Ц.1.1:		44 206 000											
Специфична цел 1.2. Подкрепа за развитие на приоритетните сектори на община Варна и изграждане и развитие на кълстери													
П 1.9	Провеждане на ежегоден Черноморски туристически форум		ЕФ, ОБж		Община Варна								
П 1.10	Реализиране на проекти за подкрепа развитието на кълстерите		ОПИК, частен сектор		частен сектор								
П 1.11	Реклама и маркетинг на туристическия продукт на Община Варна, участие на туристически борси и изложения в страната и чужбина		ЕФ, ОБж		Община Варна								
П 1.12	Проучвания, анализи и прогнози за развитието на туризма в Община Варна		ЕФ, ОБж		Община Варна								
П 1.13	Инвестиционна подкрепа за въвеждане на нови ИКТ-базирани услуги, производство и методи на разпространение, въвеждане на приложения за електронна търговия в предприятията и др.		ЕФ, ОБж		Община Варна								
П 1.14	Взаимодействие и членство на Общината в туристически сдружения и в съответната организация за управление на туристическия продукт		ЕФ, ОБж		Община Варна								
П 1.15	Изработка и поддръжка на рекламно-информационен щанд на община – Варна на туристически изложения в страната		ЕФ, ОБж		Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П 1.16	Насърчаване на културни и творчески индустрии
П 1.17	Изработване на печатни и електронни рекламни материали и карти на Варна и на България за разпространение на изложения в страната и чужбина
П 1.18	Изработване на карти на Варна и на туристически гид- Welcome to Varna като официален туристически справочник на гр. Варна
П 1.19	Издаване на периодично три месечно списание "Туризмът и култура"
П 1.20	Проект "Регионален туристически продукт "Различното преживяване - качество, полза и стойност"
П 1.21	Разработване на Програма за устойчиво развитие на туризма на територията на Община Варна 2014 - 2020
П 1.22	Проектиране и изработване на софтуерна програма за категоризация на туристическите обекти на територията на Община Варна
П 1.23	Нови туристически продукти, проучване и анализи, нови борси и маршрути
П 1.24	Членство на Община Варна в туристически сдружения и в организацията за управление на туристическия район
П 1.25	Издръжка на Общински туристически информационен център

ЕФ, ОБж		Екип за управление на проекта																		
ОБж		Община Варна																		
ОБж		Община Варна																		
ОБж		Община Варна																		
ДБж, ОБж		Екип за управление на проекта																		
ЕФ, ОБж		Община Варна																		
ЕФ, ОБж		Община Варна																		
ЕФ, ОБж		Община Варна																		
ОБж		Община Варна																		
ОБж		Община Варна																		

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П 1.26	Изработване на категорийна символика във връзка с определянето на категория на хотели, други средства за настаняване и заведения за хранене и развлечения		ЕФ, ОБж		Община Варна										
	ОБЩО за С.Ц.1.2:	6 472 979													
Приоритет 1.2. Подобряване на качеството на образованието															
Специфична цел 1.3. Осигуряване на достъпно и качествено образование за развитие на личността чрез осъвременяване на системата на образование и осигуряване на нейната адаптивност спрямо потребностите на пазара на труда															
П 1.27	Разширение базата на ОДЗ № 10 "Приказка" с нов корпус за 4 градински групи		ОПРР, ОБж	х	Община Варна										
П 1.28	Разширение базата на ЦДГ № 30 "Мечо Пух" с нов корпус за 6 градински групи, физкултурен салон и басейн (за 150 места)		ОПРР, ОБж	х	Община Варна										
П 1.29	Разширение базата на ОДЗ № 12 "Първи юни" с нов корпус за 2 градински групи и басейн		ОПРР, ОБж	х	Община Варна										
П 1.30	Изграждане на три нови ОДЗ/ЦДГ - 1. № на имот 10135.2557.331 адрес: бул. "Цар Освободител" 100 (площ 4500 кв.м.), р-н "Приморски"; 2. № на имот 10135.2559.216 адрес: ул. "д-р Анастасия Головина", р-н Приморски (площ 3500); 3. "Дом Гаврош" - надстрояване на детска градина на ул. "Войнишка" 3А		ОПРР, ОБж	х	Община Варна										
П 1.31	Ремонт, газификация и оборудване на ОДЗ №12		ОПРР, ОБж	х	Община Варна										
П 1.32	Изграждане на басейн и ремонт на вътрешния двор на ЦДГ №18 „Морски свят“		ОПРР, ОБж	х	Община Варна										
П 1.33	Разширение на ЦДГ № 39 "Звънче" + яслена група на ул. "Блян" - Мерки за ЕЕ, благоустрояване на двора и изграждане на достъпна архитектурна		ОПРР, ОБж	х	Община Варна										

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	среда (рампа и платформа за достъп на детски и инвалидни колички)												
П 1.34	Ремонт, мерки за ЕЕ и обзавеждане за ЦДГ „Светулка”		ОПРР, ОБЖ	х	Община Варна								
П 1.35	Разширение базата на ЦДГ № 44 “Крилатко” с нов корпус за 6 градински групи, физкултурен салон и басейн		ОПРР, ОБЖ	х	Община Варна								
П 1.36	Основен ремонт на филиала на ЦДГ № 38 "Ян Бибиан"		ОПРР, ОБЖ	х	Община Варна								
П 1.37	Реконструкция, основен ремонт и прилагане на енергоефективни мероприятия на сградата на I-во ОУ		ОПРР, ОБЖ	х	Община Варна								
П 1.38	Реконструкция, основен ремонт и прилагане на енергоефективни мероприятия на сградата на СОУ „П. Кр. Яворов“		ОПРР, ОБЖ	х	Община Варна								
П 1.39	Реконструкция и разширение за нова сграда за ОДЗ/ЦДГ на Логопедична детска градина № 20 и прилагане на мерки за ЕЕ		ОПРР, ОБЖ	х	Община Варна								
П 1.40	Ремонт, мерки за ЕЕ, оборудване и обзавеждане на II СОУ „Неофит Бозвели”		ОПРР, ОБЖ	х	Община Варна								
П 1.41	Ремонт и прилагане на мерки за енергийна ефективност в сградата на ОУ „Софроний Врачански” и ОУ „Никола Й. Вапцаров” (намират се в една сграда)		ОПРР, ОБЖ	х	Община Варна								
П 1.42	Ремонт, реконструкция, модернизация и внедряване на мерки за енергийна ефективност, създаване на многофункционален училищен двор в СОУ "Гео Милев"		ОПРР, ОБЖ	х	Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П 1.43	Реконструкция, основен ремонт и прилагане на енергоефективни мероприятия на сградата на СОУ "Димчо Дебелянов"		ОППР, ОБж	х	Община Варна								
П 1.44	Реконструкция, основен ремонт и прилагане на енергоефективни мероприятия на филиалната сграда на ОУ „Константин Арабаджиев”		ОППР, ОБж	х	Община Варна								
П 1.45	Обследване за енергийна ефективност, прилагане на ЕЕ мероприятия и обзавеждане на основна сграда на ОУ „Константин Арабаджиев”		ЕФ, ОБж		Община Варна								
П 1.46	Реконструкция, основен ремонт и прилагане на енергоефективни мероприятия на сградата на VII СОУ „Найден Геров“		ОППР, ОБж	х	Община Варна								
П 1.47	Ремонт и прилагане на енергоефективни мероприятия на сградата на СОУ "Св. Климент Охридски"		ОППР, ОБж	х	Община Варна								
П 1.48	Основен ремонт и мерки за ЕЕ на ОУ "Свети Иван Рилски"		ОППР, ОБж	х	Община Варна								
П 1.49	Ремонт и мерки за ЕЕ на ОУ "Стефан Караджа"		ОППР, ОБж	х	Община Варна								
П 1.50	Ремонт и надстройка на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” и прилагане на мерки за енергийна ефективност в сградата		ОППР, ОБж	х	Община Варна								
П 1.51	Ремонт и саниране сградата на ОУ "Антон Страшимиров" и ПГИ "Д-р Иван Богоров" и подмяна на настилките в двора		ЕФ, ОБж	х (Р)	Община Варна								
П 1.52	Ремонт на сградата и вътрешния двор на ОУ „Св. Патриарх Евтимий”		ЕФ, ОБж	х (Р)	Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П 1.53	Ремонт и прилагане на мерки за енергийна ефективност в сградата на ОУ „Стоян Михайловски”		ЕФ, ОБж	х (Р)	Община Варна										
П 1.54	Ремонт и мерки за ЕЕ на ОУ "Георги Раковски" и ГПЧЕ "Йоан Екзарх" – Варна (намират се в една сграда)		ЕФ, ОБж	х (Р)	Община Варна										
П 1.55	Ремонт и мерки за ЕЕ и ремонт на ХГ „Константин Преславски” и газификация		ЕФ, ОБж	х (Р)	Община Варна										
П 1.56	Ремонт и мерки за ЕЕ на 10 VIII СОУ „А. С. Пушкин”		ЕФ, ОБж	х (Р)	Община Варна										
П 1.57	Ремонт и прилагане на мерки за енергийна ефективност - ОУ ”Цар Симеон I”		ЕФ, ОБж	х (Р)	Община Варна										
П 1.58	Ремонт и прилагане на мерки за енергийна ефективност в сградата на СОУ "Елин Пелин"		ЕФ, ОБж	х (Р)	Община Варна										
П 1.59	Ремонт и прилагане на мерки за енергийна ефективност в ОУ "Захари Стоянов" и МГ "Д-р Петър Берон" (намират се в една сграда)		ЕФ, ОБж	х (Р)	Община Варна										
П 1.60	Ремонт и прилагане на мерки за енергийна ефективност в сградата на ОУ „Отец Паисий”		ЕФ, ОБж	х (Р)	Община Варна										
П 1.61	Ремонт и прилагане на мерки за енергийна ефективност в сградата на СОУ „Васил Друмев”		ЕФ, ОБж	х (Р)	Община Варна										
П 1.62	Ремонт и мерки за ЕЕ и изграждане на физкултурен салон в ЦДГ №8 „Христо Ботев”		ОППР, ОБж	х	Община Варна										
П 1.63	Реконструкция и констр. укрепване на ЦДГ № 42 "Мир"		ЕФ, ОБж		Община Варна										
П 1.64	Нов корпус ЦДГ № 45 "Пролет" за 4 групи, физкултурен салон и басейн		ЕФ, ОБж		Община Варна										

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П 1.65	Нов корпус ЦДГ №7 "Изворче" за 2 групи и физкултурен салон		ЕФ, ОБж		Община Варна								
П 1.66	Нова сграда за училище от 1-ви до 4-ти клас и за деца с девиантно поведение		ЕФ, ОБж		Община Варна								
П 1.67	Изграждане на физкултурен салони в 3 училища - VII СОУ "Н.Геров", ОУ "Св. Ив. Рилски", ОУ "Хр. Смирненски"		ДБж		Община Варна								
П 1.68	Изграждане нови корпуси в две училища - СОУ "Св. Кл. Охридски" и ОУ "В. Априлов"		ЕФ, ОБж		Община Варна								
П 1.69	Газификация на детски градини и училища в обхвата на "Овергаз-изток"		ОБж		Община Варна								
П 1.70	Газификация на детски градини и училища в обхвата на "Примагаз"		ОБж		Община Варна								
П 1.71	Нов корпус за 4 групи и физкултурен салон в ЦДГ "Карамфилче"		ОБж		Община Варна								
П 1.72	Основен ремонт, преустройство, ЕЕ мерки и обзавеждане на Оздравително училище		ОБж		Община Варна								
П 1.73	СМР в детски градини, подмяна на В и К, ел. инсталации, дограма, подово покритие, хидро-и топлоизолация		ОБж		Община Варна								
П 1.74	Ремонт на кухненски помещения в детски градини		ОБж		Община Варна								
П 1.75	Обзавеждане на кухни в детски градини		ОБж		Община Варна								
П 1.76	Закупуване на стерилизатори в детски градини		ОБж		Община Варна								
П 1.77	Ремонт на кухненски помещения в училища		ОБж		Община Варна								
П 1.78	Реконструкция на дворни съоръжения в детски градини		ОБж		Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П 1.79	Монтиране на климатици в детски градини		ОБж		Община Варна										
П 1.80	Подмяна на бойлери 500 л. в детски градини		ОБж		Община Варна										
П 1.81	Обзавеждане в детски градини		ОБж		Община Варна										
П 1.82	Придобиване на компютри, мултимедийни проектори, интерактивни дъски		ОБж - чрез стандарти		Община Варна										
П 1.83	Реализиране на проекти по ОП "Развитие на човешките ресурси" от училища, детски градини, обслужващи звена		ОПРЧР		Община Варна, Училища, детски градини, обслужващи звена										
П 1.84	Изграждане на система за безкасово заплащане на такси за ползване на детски градини		ОБж		Община Варна										
П 1.85	Конструктивно укрепване и саниране на ОУ "Д.Чинтулов"		ОБж		Община Варна										
П 1.86	Основен ремонт и саниране на 3 училища - ОУ "Ч. Храбър", IV ЕГ "Фр. Ж. Кюри"(Проектиране и изграждане на водопровод IV ЕГ), ОУ "Христо Ботев"		ОБж		Община Варна										
П 1.87	Ремонт и реконструкция бл.А и бл.Б на СО		ЕФ, ОБж		Община Варна										
П 1.88	Основен ремонт на III ОУ "Ангел Кънчев"		ОБж		Община Варна										
П 1.89	Изграждане на система за видеонаблюдение в училища и детски градини и свързване с Команден център в община Варна		ОБж		Община Варна										
П 1.90	Обучение на мениджмънта на посредническите организации за подобряване на качеството на услугите за иновации		ЕФ, частен сектор		частен сектор, НПО										

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П 1.91	Подмяна на котли и горелки в училищата		ОБж		Община Варна								
П 1.92	Провеждане на обучение на фирмения мениджмънт по предприемачество и иновации		ОБж		Община Варна, НПО								
П 1.93	Изготвяне на технически паспорти на училища и детски градини общинска собственост		ОБж		Община Варна								
П 1.94	Изграждане на пожароизвестителни системи в училища, детски градини и обслужващи звена, съгл. чл.14 от Наредба I-з от 2011 г., изм. и доп. 2013 г.		ОБж		Община Варна								
П 1.95	Проект BG06 "Деца и младежи в риск", компонент 2 - детски градини		ЕФ, ДБж		Община Варна								
П 1.96	Реконструкция/основен ремонт/внедряване на ЕЕ мероприятия/оборудване/обзавеждане на държавни професионални училища - 16 училища		ОПРР	х (Други)	Държавни училища								
П 1.97	Изграждане на студентско общежитие за 1500 студента - МУ-Варна		ОПРР	х (Други)	Медицински университет								
П 1.98	Изграждане напристройка нов корпус "Факултет по фармация", МУ-Варна		ОПРР	х (Други)	Медицински университет								
П 1.99	Реновиране, модернизация и пристрояване на сградата на Ректората на МУ-Варна		ОПРР	х (Други)	Медицински университет								
П 1.100	Изграждане на Спортен комплекс - съоръжения за плуване, баскетбол, футбол, лека атлетика, тенис на корт и обслужващи сгради, МУ-Варна		ОПРР	х (Други)	Медицински университет								
П 1.101	Внедряване на мерки за енергийна ефективност на сградния фонд на ТУ-Варна		ОПРР	х (Други)	Технически университет								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П 1.102	Изграждане на нова „Градска библиотека”, с РЗП 4000 кв.м. на терен на Община Варна		ЕФ, ОБж	х	Община Варна									
П 1.103	Изграждане на предприемачески, творчески и изследователски център за младежко развитие в бившата Ученическа поликлиника		ЕФ, ОБж	х	Община Варна, НПО									
П 1.104	Създаване на иновационен център към Медицински университет		ЕФ, ОБж	х	Медицински университет									
ОБЩО за С.Ц.1.3:		153 271 007												
Специфична цел 1.4. Увеличаване на дела на младото поколение със завършено висше и средно образование в съответствие с изискванията на регионалната и националната икономика осигуряване на нейната адаптивност спрямо потребностите на пазара на труда														
П 1.105	Изпълнение на общинска програма за образователна интеграция на деца и ученици от различни етнически групи в неравностойно социално положение		ОБж		Община Варна									
П 1.106	Изпълнение на програма за мерките за насърчаване на творческите заложби на деца и студенти с изяви дарби		ОБж, ДБж		Община Варна									
П 1.107	Квалификация на педагогическите кадри в училища и детските градини		ДБж - стандарти		Община Варна									
П 1.108	Програма за квалификация и насърчаване на педагогическите кадри в Община Варна		ОБж		Община Варна									
П 1.109	Технологично обновление на изследователските институти и университетите		ОПИК, ДБж		Университети и Институти									
П 1.110	Изграждане на ново училище в ж.к. "Чайка"		ОПРР		Община Варна									
П 1.111	Подкрепа за създаване на програми за обучение по иновации и предприемачество		ОПИК, частен сектор		Частен сектор, НПО и Университети									

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П 1.112	Развитие на мрежа за обучение през целия живот - създаване на координиращ център		ЕФ		Университети, НПО							
	ОБЩО за С.Ц.1.4:	7 142 000										
Приоритет 1.3. Повишаване ефективността на иновациите и научните изследвания. Подкрепа на високотехнологични производства и услуги.												
Специфична цел 1.5. Насърчаване и развитие на научноизследователската и иновационна дейност за технологичното развитие в предприятията												
П 1.113	Организиране на ежегодни информационни кампании сред заинтересовани лица за популяризиране на мерки за енергийна ефективност /Дни на интелигентната енергия/		ЕФ, ОБж		Община Варна, НПО							
П 1.114	Внедряване на иновации в предприятията		ОПИК, частен сектор		частен сектор							
П 1.115	Доизграждане на офиса за технологичен трансфер		ОПИК	х	ВСУ "Черноризец Храбър"							
П 1.116	Разработване на Общинска иновационна стратегия		ОБж		Община Варна							
П 1.117	Създаване на общински съвет по „Иновации и европейска интеграция”		ОБж		Община Варна, Университети							
П 1.118	Подкрепа за стимулиране на партньорството между предприятията, университетите и научно-изследователските организации		частен сектор		НПО, Частен сектор							
П 1.119	Подкрепа на бизнеса в трансфера на иновативни практики от европейските страни към Община Варна		ЕФ, ОБж		Община Варна, НПО, Университети, Институты							
П 1.120	Използване на административния капацитет на научноизследователските центрове за решаване на проблемите на енергийната ефективност и изучаване на ползите относно използването на		ЕФ, ДБж,		Институты							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	ВЕИ
П 1.121	Инициране на проекти за разработване и внедряване на иновационни технологии в елементите на градския дизайн – перголи, беседки, открити сцени, улично осветление и др., които демонстрират приложението на ВЕИ технологиите
П 1.122	Разработване на ефективни информационни модели за популяризиране на европейското, национално и местно законодателство в областта на енергийната ефективност
П 1.123	Съвместно разработване на проекти за финансиране от ЕС и международни донорски програми в областта на енергийната ефективност и използването на ВЕИ
П 1.124	Създаване на нови офиси за технологичен трансфер
П 1.125	Насърчаване на социалните (нетехнологични) иновации
П 1.126	Организиране и провеждане на конкурс за млади предприемачи
П 1.127	Създаване на център за трансфер на еко-инновации и подпомагане на предприемачи
П 1.128	Инициране на стажантска програма за привличане на изявени студенти, докторанти от варненските университети за съвместна работа с общинските експерти, като интелектуален и работен ресурс

ЕФ, ОБж		Община Варна, НПО							
ЕФ, ОБж		Община Варна, НПО							
ЕФ, ОБж		Община Варна, НПО							
частен сектор		Частен сектор							
ЕФ, частен сектор		частен сектор, НПО							
ЕФ, ОБж		Община Варна, НПО							
ОПИК, частен сектор	x (P)	Община Варна, Частен сектор							
ЕФ, ДБж, ОБж		Община Варна, Университети							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П 1.129	Подкрепа за развитието на иновационна инфраструктура: създаване и развитие на тематично фокусирани сертифициращи лаборатории, лаборатории за доказване на концепции, изпитателни лаборатории, технологични центрове		ОПИК, частен сектор		Частен сектор, Университети, Институты								
П 1.130	Създаване и провеждане на регионален панаир по иновации		ЕФ, ОБж		Община Варна, НПО								
П 1.131	Стимулиране на университетите, институтите за създаване на дъщерни иновативни фирми		ДБж		Университети, институти								
ОБЩО за С.Ц.1.5:		20 153 556											
Специфична цел 1.6. Подкрепа за високотехнологичните производства и услуги													
П 1.132	Внедряване на високотехнологични решения за оптимизиране на производствените процеси и намаляване използването на суровини		ОПИК, частен сектор		частен сектор								
П 1.133	Създаване на общински фонд за финансиране на иновациите и приложните изследвания				Община Варна, частен сектор, НПО								
П 1.134	Внедряване на иновационни производствени материали и повишаване използването на рециклируеми материали		ОПИК, частен сектор		частен сектор								
П 1.135	Внедряване на съвременни безотпадни технологии		ОПИК, частен сектор		частен сектор								
П 1.136	Внедряване на съвременни технологии за влагане на отпадъците като суровина в ново производство и/или други алтернативни приложения		ОПИК, частен сектор		частен сектор								
П 1.137	Внедряване на технологии за производство на „зелени продукти“		ОПИК, частен сектор		частен сектор								
П 1.138	Международни стандарти за внедряване на системи за управление		ОПИК, частен сектор		частен сектор								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	и продуктово съответствие												
П 1.139	Подкрепа за преминаване към нисковъглеродна икономика		ОПИК, ЕФ, частен сектор		частен сектор								
П 1.140	Подкрепа за създаване на Черноморски високотехнологичен парк		ЕФ, ОБж,Бж, частен сектор		Община Варна, НПО, университети, институти								
П 1.141	Подкрепа на предприятията за управление на иновациите		ОПИК, частен сектор		частен сектор								
П 1.142	Подобряване на енергийната ефективност в предприятията		ЕФ, частен сектор		частен сектор								
П 1.143	Усвояване на специфични ресурси за производство на биогорива		ЕФ, частен сектор		Частен сектор								
	ОБЩО за С.Ц. 1.6:	4 300 000											
Приоритет 1.4. Създаване на благоприятна среда за привличане на инвестиции и стимулиране на публично-частно партньорство													
Специфична цел 1.7. Стимулиране на публично-частното партньорство													
П 1.144	Публично – частно партньорство при провеждането на обучителни и информационни кампании сред учаци, подрастващи и граждани за популяризиране на мерки за енергийна ефективност и използване на ВЕИ		ОБж, частен сектор		Община Варна, Частен сектор								
П 1.145	Изграждане на публично-частни партньорства за привличане на финансови ресурси и повишаване на възможностите за усвояване на средства от оперативните програми за ускореното развитие на Общината		ОБж, частен сектор		Община Варна, Частен сектор								
	ОБЩО за С.Ц 1.7:	40 000											
Специфична цел 1.8. Създаване на благоприятна среда за привличане на инвестиции													
П 1.146	Създаване и подкрепа на регионална мрежа от "бизнес-ангели"		ОБж, частен сектор		Община Варна, частен сектор, НПО								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П 1.147	Създаване на благоприятни условия за изграждане на зони за високотехнологично развитие, за стимулиране на инвестициите във високотехнологични производства и услуги		ОБж, частен сектор		Община Варна, частен сектор, НПО										
П 1.148	Популяризиране на законовите норми, съгласно ЗЕВИ		ОБж		Община Варна										
П 1.149	Създаване на административно стимулиране и преференциални процедури за използването на ВЕИ		ОБж		Община Варна										
	ОБЩО за С.Ц.1.8:	70 000													
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2.															
ПОДОБРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ ЧРЕЗ СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ЕФЕКТИВНА ЗАЕТОСТ, СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ, ДОСТЪПНО И КАЧЕСТВЕНО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ, КУЛТУРА И СПОРТ.															
референтен номер	наименование	индикативна стойност	източник на финансиране	включе н в ИПГВР	отговорна организация	период за реализация									
						2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020			
Приоритет 2.1. Осигуряване на възможности за заетост, намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване															
Специфична цел 2.1. Осигуряване на възможности за заетост и повишаване на трудовите доходи с акцент на младежката заетост															
П.2.1	Осигуряване на заетост и повишаване на доходите с акцент младите хора и уязвимите групи		ОПРЧР		РСЗ, ДБТ, частни фирми										
П.2.2	Изпълнение на проекти и програми за създаване на заетост по ЗНЗ и ОПРЧР		ОПРЧР, ДБж		ОП "УПО"										
П.2.3	Квалификации, преквалификации, курсове, обмяна на опит с др. зоопаркове в страната и чужбина		ЕФ, МФИ		ОП "Зоопарк - СЦ"										
П.2.4	Нов избор - Развитие и реализация (озеленяване)		ЕФ		ОП "УПО"										
П.2.5	Подобряване външния облик на селото - Създаване на заетост в дейности по почистване на с. Константиново		ЕФ, МФИ		Кметство Константиново										

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.2.6	Разкриване на нови работни места в ОП "Зоопарк-Спасителен център" - специалисти в областта на екологията и отглеждането на екзотични животни		ЕФ, МФИ, ОБж	ОП "Зоопарк - СЦ"									
П.2.7	Обособяване на гише "заетост"; поддържане база данни за предлаганата и търсена работна ръка в района на Община Варна		ОБж	кметство Тополи									
ОБЩО за С.Ц.2.1:		20 761 000											
Специфична цел 2.2. Развитие на социалните услуги и социалната интеграция													
П.2.8	Предоставяне на услуга "Защитено жилище" (за лица с умствени увреждания - 8 места и лица с психични разстройства - 8 места)		ОПРЧР	Община Варна									
П.2.9	Предоставяне на услуга "Наблюдавано жилище" (лица навършили 18 години - 3 "Наблюдавани жилища" х 6 места)		ОПРЧР	Община Варна									
П.2.10	Предоставяне на услуга "Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с деменция" с капацитет 15 места		ОПРЧР	Община Варна									
П.2.11	Предоставяне на услуга "Приют за временно настаняване на бездомни и социално слаби лица"		ОПРЧР	Община Варна									
П.2.12	Предоставяне на услуга "Дневен център за възрастни с физически увреждания с капацитет 30 места и седмична грижа към него с капацитет 15 места"		ОПРЧР	Община Варна									
П.2.13	Предоставяне на услуга Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с умствена изостаналост с капацитет 15 места		ОПРЧР	Община Варна									

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.2.14	Предоставяне на услуга "Център за социална рехабилитация и интеграция за деца" (2 центъра с капацитет 60 места и с капацитет 30 места)
П.2.15	Предоставяне на услуга "Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора" - с физически увреждания, с капацитет 15 места; с деменция с капацитет 15 места; с умствена изостаналост с капацитет 15 места; с психични разстройства с капацитет 15 места
П.2.16	Предоставяне на услуга "Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с психични разстройства" с капацитет 15 места
П.2.17	Предоставяне на социални услуги "Общностен център за деца и семейства"- Варна - за деца от 0-3г. и от 3-7 г.
П.2.18	Предоставяне на услуга "Център за социална рехабилитация и интеграция" - 13 ЦСРИ - Държавен бюджет
П.2.19	Предоставяне на услуга "Център за социална рехабилитация и интеграция" - 10 ЦСРИ - Бюджет на Общините
П.2.20	Предоставяне на услуга "Център за социална рехабилитация и интеграция" за лица с увреден слух
П.2.21	Приют за временно настаняване на бездомни лица - 2 броя
П.2.22	Предоставяне на услуга "Дневен център" - 7 ДЦ, Държавен бюджет
П.2.23	Предоставяне на услуга "Кризисен

ОПРЧР		Община Варна											
ОПРЧР		Община Варна											
ОПРЧР		Община Варна											
ДБж		Община Варна											
ДБж		Община Варна											
ОБж		Община Варна											
ДБж		Община Варна											
ДБж		Община Варна											
ДБж		Община Варна											
ДБж		Община Варна											

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	център" - 2 броя
П.2.24	Предоставяне на услуга "Център за настаняване от семеен тип" - 9 броя, Държавен бюджет
П.2.25	Звено "Майка и бебе"
П.2.26	Предоставяне на услуга "Кризисен център"
П.2.27	Предоставяне на услуга "Център за обществена подкрепа" - 3 броя
П.2.28	Домашен социален патронаж
П.2.29	Домове за стари хора "Гергана" и "Св. Иван Златоуст"
П.2.30	Дом за възрастни с физически увреждания
П.2.31	Социален учебно-професионален център "Анастасия Д-р Железкова"
П.2.32	Домове за деца лишени от родителски грижи "Княгиня Надежда" и "Другарче"
П.2.33	Център за работа с деца на улицата
П.2.34	Предоставяне на услуга "Защитено жилище" - 3 бр.
П.2.35	Обществена трапезария за социално слаби граждани
П.2.36	Център "Домашна грижа"
П.2.37	Център "Приемна грижа"
П.2.38	Център "Ранна интервенция за предотвратяване на изоставането на деца с увреждания"
П.2.39	Изграждане на 150 социални жилища за хора в неравностойно положение на територията на район „Младост”, доставка на оборудване и обзавеждане

ДБж		Община Варна							
ДБж		Община Варна							
ДБж		Община Варна							
ОБж		Община Варна							
ДБж		Община Варна							
ДБж		Община Варна							
ДБж		Община Варна							
ДБж		Община Варна							
ДБж		Община Варна							
ОБж		Община Варна							
ОБж		Община Варна							
ОБж		Община Варна							
ОБж		Община Варна							
ОПРР, ОПРЧР, ОБж	х	Община Варна							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.2.40	Изграждане на 100 социални жилища за хора в неравностойно положение на територията на район „Младост”, доставка на оборудване и обзавеждане
П.2.41	Изграждане на защитени и наблюдавани жилища: „Защитено жилище” за лица с умствени увреждания с капацитет 8 места, „Защитено жилище” за лица с психични разстройства, капацитет 8 места и 3 броя „Наблюдавани жилища” за лица, навършили 18 години, които напускат специализирана институция, „преходно жилище” или „защитено жилище” и им предстои да водят независим начин на живот с капацитет по 6 места, разположени в една сграда на територията на Район „Младост”, доставка на оборудване, обзавеждане и транспортни средства
П.2.42	Изграждане на "Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с деменция" с капацитет 15 места - ЗВ I, доставка на оборудване, обзавеждане и транспортни средства
П.2.43	Изграждане на Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с деменция с капацитет 15 места на територията на Район "Младост" - ЗВ I
П.2.44	Реконструкция и оборудване на "Център за обществена подкрепа" - ЗВ II, доставка на оборудване и обзавеждане

ОПРР, ОПРЧР, ОБЖ	х	Община Варна							
ОПРР, ОПРЧР, ОБЖ	х	Община Варна							
ОПРР, ОПРЧР, ОБЖ	х	Община Варна							
ОПРР, ОПРЧР, ОБЖ	х	Община Варна							
ОПРР, ОПРЧР, ОБЖ	х	Община Варна							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.2.45	Реконструкция, оборудване и въвеждане на енергоспестяващи мерки на дома на Дом за деца лишени от родителска грижа „Княгиня Надежда”
П.2.46	Ремонт, мерки за енергийна ефективност и оборудване и обзавеждане на Дневен център за деца и младежи с умствена изостаналост - седмична грижа "Св. Йоан Златоуст"
П.2.47	Ремонт, оборудване и обзавеждане за целите на реструктуриране на Дом за деца, лишени от родителска грижа „Другарче” в ЦНСТ - Реструктуриране в ЦНСТ, съгласно Стратегията за деинституционализация; Въвеждане на енергоспестяващи мерки в дом „Другарче”, доставка на оборудване, обзавеждане и транспортни средства
П.2.48	Изграждане на нови пенсионерски клубове - 2
П.2.49	Реализиране на комплексен проект за инвестиционна инициатива за изграждане, оборудване, обзавеждане и доставка на транспортни средства за Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с психични разстройства, с капацитет 15 места в с. Константиново
П.2.50	Ремонт и мерки за енергийна ефективност на Дом за стари хора "Гергана" и Дом за възрастни с физически увреждания, доставка на оборудване, обзавеждане и на 2 бр. специализирани микробуси

ОПРР, ОПРЧР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОПРЧР, ОБж		Община Варна, дирекция СДЗР							
ОПРР, ОПРЧР, ОБж	х	Община Варна							
ОБж		Община Варна							
ОПРР, ОПРЧР, ОБж		Община Варна, кметство Константиново							
ОПРР, ОПРЧР, ОБж		Община Варна							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.2.51	Ремонт, оборудване, обзавеждане и доставка на 1 микробус на Социален учебно-професионален център „Анастасия Д-р Железкова”
П.2.52	Основен ремонт, оборудване и обзавеждане за Защитено жилище - за жени с психични разстройства - ЗВ I
П.2.53	Ремонт, оборудване и обзавеждане на Приют за временно настаняване на бездомни и социално слаби лица. в СУПЦ „Анастасия Д-р Железкова”
П.2.54	Център за настаняване от семеен тип за деца с увреждания – мерки за ЕЕ и оборудване - ЗВ I
П.2.55	Изграждане на Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с умствена изостаналост с капацитет 15 места на територията на Район "Младост" /втори терен/ и доставка на оборудване, обзавеждане и транспортни средства
П.2.56	Изграждане на Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с физически увреждания с капацитет 15 места на територията на Район "Младост" и доставка на оборудване, обзавеждане и транспортни средства
П.2.57	Изграждане на Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с психични разстройства с капацитет 15 места на територията на Район "Младост" и доставка на оборудване и обзавеждане
П.2.58	Основен ремонт, мерки за ЕЕ, оборудване и обзавеждане, доставка на транспортни средства за Домашен социален патронаж

ОПРР, ОПРЧР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОПРЧР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОПРЧР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОПРЧР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОПРЧР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОПРЧР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОПРЧР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОПРЧР, ОБж	х	Община Варна							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.2.59	<p>Хоризонтален проект за доставка на оборудване, обзавеждане и транспортни средства за обекти от социалната инфраструктура, ЗВ I: 1) Защитено жилище за лица с психични разстройства - жк "Владислав Варненчик" бл. 406вх. 23 ет.2, ап.8; 2) Защитено жилище за лица от 18 до 25г., към сдружение "Гаврош"; 3) Център за социална рехабилитация и интеграция за деца "Радост"; 4) Център за социална рехабилитация и интеграция за възрастни хора с увреждания - към СНЦ "Шанс за хора с увреждания" - кв. „Младост” бл. 129; 5) Център за обществена подкрепа - ул. "Гургулят" №7</p>	ОПРЧР, ОБж	x	Община Варна							
П.2.60	<p>Хоризонтален проект за доставка на оборудване, обзавеждане и транспортни средства за обекти от социалната инфраструктура, ЗВ II: 1) Център за социална рехабилитация и интеграция за деца "Евроинтеграция"; 2) Дневен център за стари хора /към ДКЦ "Чайка"; 3) Център за социална рехабилитация I "Вижън" и II "Вижън"; 4) Център за настаняване от семеен тип на ул."Генерал Колев" N:90; 5) Общностен център за деца и семейства - ул. „Кап.Райчо” №103; 6) Защитено жилище а лица с ментални увреждания към СНЦ „Аугуст Мозер”; 7): Център за социална рехабилитация и интеграция на възрастни жени Две бази - ул."Професор Державин" 24 и</p>	ОПРЧР, ОБж	x	Община Варна							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	бул."Цар Освободител"64; 8) Център за социална рехабилитация и интеграция за лица с умствени затруднения - ж.к "Чайка", бл.67; 9) Бизнес център "Шанс за хора с увреждания"
П.2.61	Подобряване достъпа до социални услуги на деца: Проектиране и строителство на ОДЗ в квартал "Христо Ботев "за 150 деца
П.2.62	Проектиране и строителство на Женски пенсионерски клуб в квартал "Христо Ботев " за 100 жени
П.2.63	Ремонт и мерки за енергийна ефективност на Звено "Майка и бебе", обзавеждане и оборудване
П.2.64	Изграждане на Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с умствена изостаналост с капацитет 15 места на територията район „Младост” + доставка на оборудване, обзавеждане и транспортни средства /първи терен/
П.2.65	Изграждане на Център за социална рехабилитация и интеграция за деца с капацитет 60 места + доставка на оборудване, обзавеждане и транспортни средства
П.2.66	Изграждане на Център за социална рехабилитация и интеграция за деца с капацитет 30 места + доставка на оборудване, обзавеждане и транспортни средства

ЕФ, ОБЖ		Община Варна, район "Одесос"							
ЕФ, ОБЖ		Община Варна, район "Одесос"							
ОПРР, ОПРЧР, ОБЖ		Община Варна, дирекция СДЗР							
ОПРР, ОПРЧР, ОБЖ	х	Община Варна							
ОПРР, ОПРЧР, ОБЖ	х	Община Варна							
ОПРР, ОПРЧР, ОБЖ	х	Община Варна							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.2.67	Изграждане, оборудване и обзавеждане на Дневен център за възрастни с физически увреждания с капацитет 30 места и седмична грижа към него с капацитет 15 места на територията на район „Младост“		ОПРР, ОПРЧР, ОБж	х	Община Варна								
П.2.68	Лични асистенти за възрастни - капацитет 30		ОБж		Община Варна								
П.2.69	Социални асистенти за възрастни - капацитет 30		ОБж		Община Варна								
П.2.70	Реконструкция на сграда общинска собственост с предназначение пенсионерски и младежки клуб		ОБж		Община Варна, кметство Звездица								
	ОБЩО за С.Ц. 2.2:	132 195 711											
Приоритет 2.2. Подобряване на системата на здравеопазване, включително при бедствия и аварии													
Специфична цел 2.3. Повишаване на качеството и ефективността на здравните услуги													
П. 2.71	Модернизация на болници и ДКЦ-та чрез закупуване на съвременно медицинско оборудване		ОБж		Община Варна								
П. 2.72	Обновяване и рехабилитация на сградния фонд на болници и ДКЦ-та		ОБж		Община Варна								
П. 2.73	Оборудване и модернизация на здравните кабинети в детски и учебни заведения		ДБж, ОБж		Община Варна								
П. 2.74	Общинска програма “Детско дентално здраве”		ОБж		Община Варна								
П. 2.75	Общинска програма “Добър естетичен вид и комфорт чрез профилактика и лечение на гръбначните изкривявания”		ОБж		Община Варна								
П. 2.76	Общинска програма “Здраве в третата възраст”		ОБж		Община Варна								
П. 2.77	Общинска програма “Учение без напрежение”		ОБж		Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П. 2.78	Общинска програма „Аз успявам” (Оздравителна програма за профилактика и рехабилитация на децата и учениците с наднормено тегло и свързаните с него заболявания)
П. 2.79	Общинска програма „Детско зрение”
П. 2.80	МБАЛ "Света Анна-Варна" АД мерки за ЕЕ, реконструкция, модернизация, оборудване и обзавеждане; изграждане на паркинги към болницата
П. 2.81	ДКЦ V Варна-Света Екатерина" ЕООД – Изграждане на места за отдых, паркинги за велосипеди, озеленяване, публично осветление, ограждане на целия парцел; Доставка на медицинско оборудване и обзавеждане - ехографски апарат, скенер, остеондесиметър за рентгенологична диагностика на остеопороза; Мерки за ЕЕ. вкл. обследване за ЕЕ
П. 2.82	Изграждане на нов медицински център в кв. "Галата"
П. 2.83	Въвеждане на енергоспестяващи мерки в ДЕНТАЛЕН ЦЕНТЪР I - ВАРНА
П. 2.84	Разработване на концепция за развитие на здравния туризъм на територията на Община Варна
П. 2.85	"СБОБАЛ-ВАРНА" ЕООД (болница по очни болести, общинска): Ремонт, мерки за ЕЕ, оборудване и обзавеждане

ОБж		Община Варна								
ОБж		Община Варна								
ОПРР, ОПРЧР, ОБж	х	Община Варна								
ОПРР, ОПРЧР, ОБж	х (Р)	Община Варна								
ЕФ,ОБж		Община Варна								
ЕФ,ОБж		Община Варна								
ОБж		Община Варна								
ОПРР, ОПРЧР, ОБж	х (Р)	Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П. 2.86	Проектиране и изграждане на комплекс здравен медицински център/ здравна служба, стоматология ,аптека/ и кметство в УПИ№1.кв.42 по КРП на с.Каменар съгласно удобрен ПУП
П. 2.87	Специализирана болница за активно лечение на онкологични заболявания д-р Марко Марков – Варна (СБАЛОЗ "Д-р М. Марков") - мерки за ЕЕ и доставка на оборудване (линеен ускорител)
П. 2.88	Осигуряване на сграден фонд и разкриване на Център за психично здраве
П. 2.89	Научно-практическа конференция по детско и училищно здравеопазване
П. 2.90	Въвеждане на мерки за ЕЕ в Специализирана болница за активно лечение по пневмо-фтизиатрични заболявания- Варна - ПФО, Месност "Амонал"
П. 2.91	Нови общенски програми за промоция профилактика и рехабилитация на общественото здраве
П. 2.92	ДКЦ 4 Варна ЕООД - мерки за ЕЕ и газификация
П. 2.93	СБАГАЛ "Проф. д-р Д. Стаматов – Варна” - мерки за ЕЕ и подобряване на достъпа за хора с увреждания
П. 2.94	Изграждане на Хоспис с капацитет 40 легла - ЗВ II
П. 2.95	ДКЦ I "Света Клементина - Варна"ЕООД - СМР и доставка на специализирана апаратура

ОБж		Община Варна, кметство Каменар							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОБж		Община Варна							
ОБж		Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОБж		Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П. 2.96	ДКЦ 3 - Внедряване на мерки за енергийна ефективност, апаратура
П. 2.97	Проектиране и изграждане на нова сграда за здравна служба - с.Тополи
П. 2.98	Модернизация и обновяване на оборудването на детските ясли на територията на Община Варна
П. 2.99	Ремонт на сградния фонд на детските ясли на територията на Община Варна
П. 2.100	Въвеждане на мерки за ЕЕ в детска ясла №13 "Русалка"
П. 2.101	Въвеждане на мерки за ЕЕ в детска ясла №4 "Приказен свят"
П. 2.102	Изграждане на надстройка на детска ясла №14 "Звънче" и въвеждане на мерки за ЕЕ
П. 2.103	Изграждане на пристройка на детска ясла №7 "Роза"
П. 2.104	Въвеждане на мерки за ЕЕ в детска ясла № 11 "Иглика"
П. 2.105	Побряване качеството и достъпа до услугата на детската кухня чрез организиране доставка на обедно меню по домовете
П. 2.106	Изграждане на Детски кухни - ново монолитно строителство в I, II, III, IV м.р. в р-н "Вл.Варненчик"
П. 2.107	Изграждане на филиал на детска ясла №4 "Приказен свят"
П. 2.108	Проектиране, изграждане, оборудване и обзавеждане на две нови детски ясли на територията на Район "Приморски" и ж.к."Възраждане"

ОПРР, ОБж	х	Община Варна																	
ОБж		Община Варна, Кметство Тополи																	
ДБж, ОБж		Община Варна																	
ДБж, ОБж		Община Варна																	
ЕФ, ОБж		Община Варна																	
ЕФ, ОБж		Община Варна																	
ДБж, ОБж		Община Варна																	
ДБж, ОБж		Община Варна																	
ОБж		Община Варна																	
ОБж		Община Варна, ОП "Комплекс за детско хранене"																	
ОБж		Община Варна																	
ДБж, ОБж		Община Варна																	
ДБж, ОБж		Община Варна																	

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П. 2.109	Разширяване, модернизация и газифициране на Детска кухня №5; оборудване с кухненски газови уреди		ОБж		Община Варна, ОП "Комплекс за детско хранене"							
П. 2.110	Ремонт и въвеждане на енергоспестяващи мерки в детска ясла №8 „Щурче”		ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
П. 2.111	Детска ясла №2 "Моряче" - ремонт, саниране и мерки за ЕЕ		ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
П. 2.112	Детска ясла №3 "Зайо Байо" - ремонт, саниране и внедряване на мерки за енергийна ефективност		ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
П. 2.113	Ремонт и въвеждане на енергоспестяващи мерки в детска ясла №1 „Щастливо детство”		ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
П. 2.114	Детска ясла №5 "Чуден свят" - изгарждане на пристройка/надстройка, внедряване на мерки за ЕЕ		ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
	ОБЩО за С.Ц. 2.3.:	77 696 653										
Специфична цел 2.4. Осигуряване на опазване на здравето и живота на хората и материалната среда при природни бедствия и аварии и в условия на кризи												
П.2.115	Обезпечаване на информираността на различни възрастови и социални групи от общината как да идентифицират рисковете и обучение на населението за разширяване на капацитета му за правилно поведение и действие при бедствия, аварии и катастрофи. Провеждане на обществени кампании за поведение при бедствия		ОБж		Община Варна							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.2.116	Изграждане на информационно — комуникационна система за навременно оповестяване за влошена метеорологична обстановка за осъществяване на дейност за изработване на информационно — известителни системи за навременно предупреждение на бури		ОБж		Община Варна								
П.2.117	Водене на превантивна дейност за намаляване степента на риска в потенциално опасните обекти и критичната инфраструктура; гражданско-аварийно планиране при извънредни ситуации и разработване на система за реагиране при кризи		ОБж		Община Варна								
ОБЩО за С.Ц. 2.4:		400 000											
Приоритет 2.3. Развитие на културата и културните институции, разширяване и улесняване на достъпа на гражданите до изкуство и култура													
Специфична цел 2.5. Подобряване на условията за развитие на изкуствата и културата													
П.2.118	Обявяване на конкурси с целева група млади автори от страната и чужбина за изработване на екстериорни форми по предварително зададена тема; възстановяване и реновиране на съществуващи паметници на културата		ОБж		Община Варна								
П.2.119	Създаване на програми за финансиране и резидентни програми, подчинени на приоритетите на "Творческа Европа 2014 - 2020"; Обособяване на банка алтернативни пространства		ОБж		Община Варна								
П.2.120	Ремонт, внедряване на мерки за ЕЕ, благоустрояване на околното пространство на читалище "Васил Левски", район "Приморски"		ЕФ		Община Варна								
П.2.121	Народно читалище „Цар Борис III” - обновяване		ОППР, ОБж	х	Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.2.122	Реконструкция, ремонт и оборудване на НЧ „Петко Рачев Славейков 1928“
П.2.123	Читалище "Асен Златаров" - ремонт
П.2.124	Обновяване на сградата на НЧ "Варненски будители"
П.2.125	Читалище "Отец Паисий" - ремонт
П.2.126	Обновяване на сградата на НЧ "Стара Варна"
П.2.127	Обновяване на сградата на НЧ "Порив"
П.2.128	Реконструкция и ремонт на многофункционална зала в НЧ „Просвета 1927“
П.2.129	Експониране като четим обект - Архитектурния и археологически резерват Одесос-Варна: - (включва редица обекти, вкл. базилика, малки римски терми, големи римски терми, крепостни стени, късноантична стена, находки от археологически разкопки, средновековна църква, светилище)
П.2.130	Ремонт, реконструкция и модернизация на сграда филиал на ТМПЦ – Варна
П.2.131	Музей "Стара Варна" - ремонт
П.2.132	Ремонт на Държавен куклен театър
П.2.133	Археологически музей – Варна: реконструкция на вътрешния двор и изграждане на прозрачно покривно покритие
П.2.134	Регионалният исторически музей - Адаптация вътрешен двор в изложбена зала (изготвяне на технически проект за адаптация, ремонт настилка, изграждане на

ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ДБж, ЕФ		Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР	х (Р)	Община Варна							
ОПРР	х (Р)	Община Варна							
ОПРР	х	Община Варна							
ОПРР	х (Р)	Община Варна							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	покритие, климатизация, ел. инсталация)
П.2.135	Реконструкция и модернизация на Летен театър – Варна
П.2.136	Ремонт на градска художествена галерия
П.2.137	Ремонт на Музей "Възраждане"
П.2.138	Етнографски музей –изграждане и оборудване на експозиционната сграда
П.2.139	Природонаучен музей - ремонт; Изграждане на нова изложбена зала, оборудване и обзавеждане.
П.2.140	Музей за нова история – ремонт и обзавеждане
П.2.141	Проектиране на нова територия за изместване от първо до пето кейово място на пристанището, където евентуално да се изгради и открита сцена / културен обект
П.2.142	Изграждане на многофункционална обществена сграда с театър, кинозалон, изложбена зала, музей, библиотека
П.2.143	Изграждане на нова мултифункционална културна зала на територията до пристанището (до 5-то място на пристанището) - Опера, театър и култура
П.2.144	Ремонт на Музей по история на медицината
П.2.145	Консервация и пополяризиране на архилогичен обект „Джанавара“
П.2.146	Ремонт на сградата на НЧ "Св. Св. Кирил и Методий", с.Тополи; цялостно довършване и оборудване

ОПРР	х	Община Варна																	
ОПРР	х (Р)	Община Варна																	
ОПРР	х (Р)	Община Варна																	
ОПРР	х (Р)	Община Варна																	
ОПРР	х	Община Варна																	
ОПРР	х (Р)	Община Варна																	
ОПРР	х	Община Варна																	
ОПРР	х (Р)	Община Варна																	
ОПРР	х (Р)	Община Варна																	
ОБж, ЕФ		Община Варна																	
ОБж		Община Варна, кметство Тополи																	

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	на лятна сцена в двора на читалището												
П.2.147	Проектиране и изграждане на музей за разполагане на етнографската сбирка от носии, оръдия на труда, предмети от бита, носещи историята на местното население, разположени в различни тематични кътове, включително демонстрация на занаяти в с. Тополи		ДБж, ОБж		Община Варна, кметство Тополи								
П.2.148	Музей на занаятите и традиционните изкуства		ЕФ, ОБж		Община Варна, НПО								
ОБЩО за С.Ц.2.5:		117 347 396											
Специфична цел 2.6. Разширяване и улесняване на достъпа на гражданите до изкуство и култура.													
П.2.149	Включване на създадената от Фондация "Роден край", сбирка на кукли с фолклорни носии в туристическото предлагане на Община Варна - с. Тополи		ОБж		Община Варна, кметство Тополи								
П.2.150	Реализиране на национални и градски празници и чествания		ОБж, частен сектор		Община Варна								
П.2.151	Организиране на международни и местни конкурси и фестивали		ОБж, частен сектор		Община Варна								
П.2.152	Разработване на културно-исторически маршрути и мрежа между музеите, културните и туристически институции и оператори във Варна и североизточен регион		ОБж, ЕФ		Община Варна								
П.2.153	Създаване на академии и школи по изкуства и културен мениджмънт към университетите във Варна; Извънкласни дейности		ОБж		Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.2.154	Изработване на актуализация на списъка на паметниците на културата на територията на Община Варна и гр. Варна		ОБж		Община Варна								
П.2.155	Превръщане на регионалния фестивал за автентичен фолклор "Тополи пее и се смее" в такъв с национален обхват; да се включи в културния календар на Община Варна		ОБж		Община Варна, кметство Тополи								
ОБЩО за С.Ц. 2.6:		16 664 000											
Приоритет 2.4. Създаване на условия за спорт и пълноценно използване на свободното време на младите хора. Превенция на рисковото поведение сред децата и младите хора.													
Специфична цел 2.7. Създаване на условия за пълноценно използване на свободното време на младите хора.													
П.2.156	Организиране и провеждане на семинари, дебати и младежки инициативи от програмата на Младежки форум за партньорство с местната власт		ОБж		Община Варна								
П.2.157	Организиране на младежки фестивали, изложения и конкурси		ОБж		Община Варна								
П.2.158	Програма за мерките за насърчаване на творческите заложби на деца и студенти с изяви дарби		ОБж		Община Варна								
П.2.159	Програма за мерките за насърчаване на творческите заложби на деца и студенти с изяви дарби		ОБж		Община Варна								
П.2.160	Реализиране на информационни кампании. Развиване на капацитета на Младежки информационно консултантски център		ОБж, ДБж		Община Варна								
П.2.161	Реконструкция, преустройство, оборудване и обзавеждане с надграждане на 2 етажа и прилагане на енергоефективни мероприятия на сградата на Младежки дом, бул. „Цар Освободител” 27 за развитие на детски и младежки дейности - ЗВ II		ОПРР; ОПНОИР	х	Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.2.162	Построяване на мултифункционална сграда за нуждите на Общински детски комплекс-Варна
П.2.163	Изграждане на база за практическо обучение; спортни игрища; пристан с две кейови места; закрит хангар за лодките - Варненска морска гимназия "Св. Николай Чудотворец"
П.2.164	Реконструкция на зимно помещение за животни в спасителен център за животни
П.2.165	Текущ ремонт на административна сграда и прилежащата стопанска сграда
П.2.166	Изграждане на търговски обекти за отдаване под наем, предлагачи храна за животни, аксесоари и забавления за деца
П.2.167	Обезпечаване придобиването на нови видове екзотични животни за Зоопарк-Варна
П.2.168	Изграждане на нови атракциони/Проект „Малка Варна“
П.2.169	Ремонт сектор тревопасни и разширяване на клетки за хищници
П.2.170	Преустройство на ДНФ във младежки център
П.2.171	Изграждане на покрит басейн с олекотена конструкция и площадки за игра с ударо-поглъщаща настилка - дворното пространство на ЦДГ "Морски свят"
П.2.172	Изграждане на помещение за зърнени храни и фураж
П.2.173	Нова хранваща ел. инсталация за алейно осветление, нови ел. табла и нова инсталация в секторите

ОБж и ПЧП		Общински детски комплекс							
ДБж, ЕФ		Община Варна							
ЕФ, МФИ		ОП "Зоопарк - СЦ"							
ЕФ, МФИ		ОП "Зоопарк - СЦ"							
ЕФ, МФИ		ОП "Зоопарк - СЦ"							
ЕФ, МФИ		ОП "Зоопарк - СЦ"							
ОБж, ЕФ		Община Варна							
ЕФ, МФИ		ОП "Зоопарк - СЦ"							
ОБж, ЕФ		Община Варна							
ОБж, ЕФ		Община Варна							
ЕФ, МФИ		ОП "Зоопарк - СЦ"							
ЕФ, МФИ		ОП "Зоопарк - СЦ"							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.2.174	Подмяна на водопровод и канализация		ЕФ, МФИ		ОП "Зоопарк - СЦ"												
П.2.175	Подобряване на инфраструктурата чрез асфалтиране на алеите, цялостно озеленяване и модернизиране на детския кът		ЕФ, МФИ		ОП "Зоопарк - СЦ"												
П.2.176	Изграждане на ветеринарна амбулатория		ЕФ, МФИ		ОП "Зоопарк - СЦ"												
П.2.177	Изграждане на хотел за домашни любимци		ЕСФ/МФИ		ОП "Зоопарк - СЦ"												
П.2.178	Детски образователен център		ОБж, ЕФ		Община Варна												
ОБЩО за С.Ц.2.7:		29 302 200															
Специфична цел 2.8. Развитие на спорта и туризма и повишаване на физическата култура на населението.																	
П.2.179	Адаптиране на хората с увреждания към спортния живот на гр. Варна и създаване на подходящи и достъпни условия за спорт - Програма "Спорт"		ОБж		Община Варна												
П.2.180	Взаимодействие и членство на Общината в туристически сдружения и в съответната организация за управление на туристическия продукт		ОБж, ЕФ или др.		Община Варна												
П.2.181	Доизграждане и оборудване на спортно-развлекателен комплекс Младост - детски кът, скейт парк, зала за бадминтон и тенис на маса, скуош маса, площадка за волейбол; Изграждане, оборудване и обзавеждане на „Европейски младежки център” (ЕМЦ) - ЗВ I		ОБж, ОПРР	х	Община Варна												
П.2.182	Изграждане и функциониране на туристически информационни центрове и организация на информационното обслужване на туристите		ОБж, ЕФ или др.		Община Варна												
П.2.183	Изграждане на силен и разпознаваем брандинг на град Варна		ОБж, ЕФ		Община Варна												

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.2.184	Насърчаване и подпомагане на студентски и работнически спорт - Програма "Спорт"	ОБж	Община Варна															
П.2.185	Организиране на общински туристически прояви с цел създаване на трайни и полезни навици на варненската общественост за общуване с природата, повишаване на екологичната култура и опазване на околната среда - Програма "Социален туризъм"	ОБж	Община Варна															
П.2.186	Организиране на събития и мероприятия с местно и национално значение, които допринасят за развитието на туризма - Черноморски туристически форум	ОБж, ЕФ или др.	Община Варна															
П.2.187	Повишаване на информираността и популяризирането на културния и туристически сектор във Варна и региона. Създаване и обслужване на единен комуникационен канал - платформа, който да събира и предлага информация на принципа "Visit Varna" в интернет, чрез който Варна да бъде откриваема атрактивна културно-туристическа дестинация	ПЧП	Община Варна															
П.2.188	Подпомагане на спортните клубове с цел подобряване на спортната подготовка на състезателите за постигане на високи резултати - Програма "Спорт"	ОБж	Община Варна															
П.2.189	Подпомагане развитието на спорта за ветерани - Програма "Спорт"	ОБж	Община Варна															
П.2.190	Развиване на ученическият спорт и подобряване на физическата активност при подрастващите - Програма "Спорт"	ОБж	Община Варна															

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.2.191	Реклама на туристическия продукт на Община Варна, включително участие на туристически борси и изложения	ОБж, ЕФ или др.		Община Варна									
П.2.192	Стимулиране на варненски спортисти завоювали значими международни отличия и награди - Програма "Спорт"	ОБж		Община Варна									
П.2.193	Създаване на условия, подпомагане и насърчаване дейността на спортните клубове, чрез участието им в градски, национални и международни прояви - Програма "Спорт"	ОБж		Община Варна									
П.2.194	Реконструкция и разширение на Двореца на културата и спорта – Варна за превръщането му в мултифункционален спортен, културен и конгресен комплекс	ОБж, ОПРР	х	Община Варна									
П.2.195	Играждане на нов закрит басейн - ЗВ I	ОБж, ОПРР	х	Община Варна									
П.2.196	Реконструкция на конюшня "Юг", конюшня "Север" и Модерен петобой на Конна база "Виница"	ОБж		ОП "Спортни имоти", ОП "Инвестиционна политика"									
П.2.197	Конкурс за изработване на двуезични указателни табели и карти	ОБж		Община Варна									
П.2.198	Доизграждане и оборудване на спортна площадка на територията на кметство Звездица	ОБж		Община Варна, кметство Звездица									
П.2.199	Основен ремонт на двата тренировъчни плаца-пясъчен и тревен на Конна база "Виница"	ОБж		ОП "Спортни имоти", ОП "Инвестиционна политика"									
П.2.200	ОСРК "Младост", ОСК "Морска градина", Спортна и детска зона "Чайка", Гребна база "Сия Нейкова", ОСК "Аспарухово" и Технически	ЕФ, ОБж		ОП "Спорт за всички"									

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	университет - да бъдат достъпни за хора с увреждания												
П.2.201	Изграждане на външен санитарен възел на обект Детски кът към ОСРК Младост			Община Варна, ОП "Спорт за всички"									
П.2.202	Изграждане на два тенис корта в "Младост"			Община Варна									
П.2.203	Модернизация на открити плувни басейни на входа на Морска гара - закриване на басейна и изграждане на козирка на трибуните, изграждане на басейн за водолазно обучение			Община Варна									
П.2.204	Изграждане на отрито голф игрище в кв. "Виница"			Община Варна									
П.2.205	Изграждане на игрище за плажен волейбол с трибуни за 500 души			ОП "Спортни имоти", ОП "Инвестиционна политика"									
П.2.206	Проектиране и изграждане на затревено футболно игрище - 6700 кв.м. с пейки за зрителите			Община Варна, кметство Каменар									
П.2.207	Зала за хандбал (мултифункционална /комбинирана за повече спортове) – ново изграждане (бул. "Христо Смирненски" №1)			Община Варна									
П.2.208	Изграждане на закрит плуven басейн и тенис кортове в район Аспарухово - ЗВ II			Община Варна									
П.2.209	Надстрояване на Втори етаж на СК "Простор" със зали за хранене и хотелска част			ОП "Спортни имоти", ОП "Инвестиционна политика"									
П.2.210	Разширяване на Ледена пързалка към ОСРК "Младост"			ОП "Спорт за всички"									

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.2.211	Реконструкция и модернизация на плувен комплекс в "Младост"			ОП "Спортни имоти", ОП "Инвестиционна политика"									
П.2.212	Реконструкция на стадион в район "Вл. Варненчик", включително изграждане на спортна зала и закрит басейн			Община Варна									
П.2.213	Изграждане на открит спортен комплекс и зона за отдих съобразен със специфичните нужди на хора с увреждания южно от бл.65 и северно от ул."Блян", Възраждане III м.р. / при бл. 14 500кв.м - РЗП 26 100 кв.м или 4 500кв.м. - РЗП 8 100кв.м. (макс.)			Община Варна									
П.2.214	Изграждане на басейн за водолазно обучение в район Одесос			Община Варна									
П.2.215	Изграждане на спортни игрища в район Аспарухово			Община Варна									
П.2.216	Изграждане на балонна покривна конструкция на тенис корт в ОСК "Морска градина"			ОП "Спорт за всички"									
П.2.217	Изграждане на балонна покривна конструкция на две футболни игрища в ОСРК "Младост"			ОП "Спорт за всички"									
П.2.218	Изграждане на закрит тенис корт с трибуни			Община Варна									
П.2.219	Изграждане на модерни футболни игрища с лекоатлетически писти във всички райони на града			Община Варна, ОП "Спортни имоти"									
П.2.220	Многофункционални спортни зали в шесте района на гр. Варна			Община Варна, ОП "Спортни имоти"									

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.2.221	Изграждане на изкуствена ски писта в местност "Боровец", кв. "Аспарухово"		ОБж		Община Варна, ОП "Спортни имоти"													
П.2.222	Изграждане на балонна покривна конструкция на две футболни игрища в ОСК "Аспарухово"		ОБж, ЕФ		Община Варна, ОП "Спортни имоти"													
П.2.223	Изграждане на подводно осветление и водни ефекти на басейн "Алекси Алексиев" ПК "Приморски"		ОБж		ОП "Спортни имоти"													
ОБЩО за С.Ц.2.8:		93 668 108																
Специфична цел 2.9. Превенция на рисковото поведение сред децата и младите хора на града.																		
П.2.224	Градски превантивен клуб (ученици и студенти)		ОБж		Община Варна													
П.2.225	Дейности за реинтеграция на лица настанени в Православен център за духовно обгрижване на наркозависими "Св. Боян Енравота" към Варненска и Великопреславска Св. Митрополия		ОБж		Община Варна													
П.2.226	Дейности по обезпечаване на организациите, институциите, медиите и общността с обективна, надеждна и сравнима информация по отношение на наркотиците, наркоманиите и техните последици, чрез събиране, анализ и разпространение на количествени и качествени данни		ОБж		Община Варна													
П.2.227	Изграждане на превантивно-информационни центрове в район "Аспарухово" и "Одесос"		ОБж		Община Варна													
П.2.228	Обучения на специалисти и доброволци		ОБж		Община Варна													
П.2.229	Осъществяване на Програма за финансиране на проекти на НПО за обща превенция на рисковото		ОБж		Община Варна													

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	поведение сред деца и млади хора
П.2.230	Превенция на противообществени прояви на малолетните и непълнолетните
П.2.231	Изграждане и доразвиване на училищни клубове за превенция
П.2.232	Превенция на трафика на хора принадлежащи към етническите групи с фокус към ромското малцинство в България
П.2.233	Провеждане на общоградски кампании за превенция
П.2.234	Провеждане на училищни кампании за превенция
П.2.235	Програма за диагностика и психосоциална работа с деца с проблемно поведение
П.2.236	Програма за изграждане и позитивизиране на адекватни социални умения у пълнолетни правонарушители с наложено ефективно наказание в затвор Варна
П.2.237	Програма за кризисна интервенция и превенция на самоубийствата при млади хора
П.2.238	Програма за мобилна работа в ромска общност на младежи в риск
П.2.239	Програма за превенция на детското рисково поведение породено от уязвимост на семейството и/или средата
П.2.240	Програма за ранни интервенции на деца и младежи с експериментална употреба на наркотични вещества

ОБж		Община Варна								
ОБж		Община Варна								
ЕФ, ОБж		Община Варна, НПО								
ОБж		Община Варна								
ОБж		Община Варна								
ОБж		Община Варна								
ОБж		Община Варна								
ОБж		Община Варна								
ОБж		Община Варна								
ОБж		Община Варна								
ОБж		Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.2.241	Реконструкция и модернизация на превантивно-информационни центрове в район Младост, Чайка, Владиславово, Приморски		ОБж		Община Варна										
П.2.242	Студентска служба за психологично консултиране и психотерапия		ОБж		Община Варна										
П.2.243	Училищна програма за превенция на трафика на хора		ОБж		Община Варна										
П.2.244	Училищна програма за превенция на употребата на наркотични вещества		ОБж		Община Варна										
П.2.245	Програма за превенция на ХИВ/СПИН сред високорискови групи		ОБж		Община Варна										
ОБЩО за С.Ц.2.9:		3 742 000													
Приоритет 2.5. Развитие на гражданското общество и подобряване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса.															
Специфична цел 2.10. Подобряване на институционалната среда чрез предоставяне на достъпни електронни услуги.															
П.2.246	Въвеждане на електронни услуги за бизнеса и гражданите, Електронен обмен на документи с държавни институции.		ОБж, ЕФ		Община Варна										
П.2.247	Заявено участие в проект свързан с електронни средства за гражданско участие и електронна демокрация. Проекта е на Област Умбрия и цели да стимулира гражданите и да ги обучи да използват съвременни електронни средства. Предстои разглеждане пред програмата Европа за Гражданите		ЕФ		Община Варна										
П.2.248	Въвеждане на нови информационни технологии за административното обслужване на населението и бизнеса. Изграждане и функциониране на районен информационен център		ОПАК		Община Варна										
ОБЩО за С.Ц.2.10:		900 000													

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Специфична цел 2.11. Ефективно взаимодействие на общинската администрация със структурите на гражданското общество.										
П.2.249	Осигуряване на достъп за ползване на Географска информационна система, чрез договаряне с ТПО		ОБж		Община Варна					
П.2.250	Охрана на общински обекти		ОБж		Община Варна, ОП "Охрана"					
П.2.251	Поддържане и подобряване на квалификацията и компетентностите на служителите от общинската администрация, чрез участие в специализирани обучения, организирани от различни организации и институции		ОБж		Община Варна					
П.2.252	Разработване на годишен план за задължително и специализирано обучение към Института по публична администрация		ОБж		Община Варна					
П.2.253	Системни обучения от специализирани институции на служителите в районната администрация		ДБж		Община Варна					
П.2.254	Създаване на електронен архив за регистрите по гражданско състояние в Община Варна за ползване от р-н "Одесос"		ОБж		Община Варна					
П.2.255	Намаляване на административната тежест, чрез премахването на остарелите, излишните или повтарящи се изисквания за предоставяне на информация		ОБж		Община Варна					
П.2.256	Ремонт на административна сграда; сграда кметство в с. Каменар		ОБж		Община Варна, кметство Каменар					
П.2.257	Преглед, оценка, формулиране и провеждане на промени в организацията на услугите в		ОБж		Община Варна					

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	съответствие с европейските стандарти											
П.2.258	Постигане на гъвкава и адаптивна структура на администрацията, която да отговаря на динамичните промени в средата и на прилаганите политики	ОБж, ЕФ		Община Варна								
П.2.259	Закупуване на 7-местен микробус	ОБж		Община Варна								
П.2.260	Изграждане на видеонаблюдение в центъра за обслужване на клиенти на партерен етаж в административната сграда на р-н "Одесос"	ОБж		Община Варна								
П.2.261	Актуализиране на технологичните карти и образците на заявления за извършваните административни услуги. Периодично актуализиране на всички информационни материали, публикувани на интернет сайта на Община Варна и в Католага за административни услуги	ОБж		Община Варна								
П.2.262	Подобряване достъпа до и развитието на онлайн публични и бизнес-услуги	ОБж		Община Варна, Частен сектор								
П.2.263	Подобряване качеството на административното обслужване на принципа на "Едно гише". Създаване на условия за обслужване на хора в неравностойно положение и чуждестранни граждани	ОПАК		Община Варна								
П.2.264	Въвеждане на комплексно административно обслужване след утвърждаването на национално нива на базисен модел за интегриране на услуги, предоставяни от различни администрации	ОБж		Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.2.265	Намаляване и постепенно премахване на усложнените процедури по предоставяне на услуги - извършване на постоянен преглед на съществуващите процедури по предоставяне на услуги; установяване на действащ механизъм за диалог между администрацията и потребителите на тези услуги.		ОБж		Община Варна										
П.2.266	Оптимизиране на процесите по приемане и обработване на документи и информация, с цел предоставяне на по-качествени административни услуги		ОБж		Община Варна										
П.2.267	Проектиране и изграждане на административна сграда за Кметство Тополи, с. Тополи		ОБж		Община Варна, кметство Тополи										
П.2.268	Реализиране на инициативи за стимулиране и навлизане на млади специалисти в администрацията		ОБж		Община Варна										
	ОБЩО за С.Ц.2.11:	9 655 000													
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3. ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ВАРНА ЧРЕЗ ИЗГРАЖДАНЕ НА ИНФРАСТРУКТУРНИ МРЕЖИ И ОПАЗВАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА															
референтен номер	наименование	индикативна стойност	източник на финансиране	включе н в ИПГВР	отговорна организация	период за реализация									
						2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020			
Приоритет 3.1.: Подобряване на наличната и изграждане на нова научна и технологична инфраструктура на Община Варна.															
Специфична цел 3.1.: Укрепване и създаване на иновативна общинска бизнес инфраструктура – Високотехнологичен парк и центрове за трансфер на знания и технологии.															
П.3.1	Доизграждане и модернизация на научноизследова-телската база за		ЕФ, ДБж		Институти										

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	морски научни изследвания											
П.3.2	Изграждане на високотехнологичен парк		ЕФ, ОБж, ДБж, частен сектор	х	Община Варна, НПО, институти, БАН, частен сектор							
	ОБЩО за С.Ц. 3.1:	74 512 000										
<p>Приоритет 3.2. Интегрирано изграждане на нова и модернизиране на съществуващата техническа инфраструктура на Общината, за подобряване на териториалната свързаност, благоустрояване на селищната среда и достъпност до обектите за публични услуги.</p>												
<p>Специфична цел 3.3.: Изграждане, рехабилитация и поддържане на пътната и уличната инфраструктури в Общината и адекватна на нуждите за свързаност и достъп до публични услуги организация на движението</p>												
П.3.3	Реконструкция на ул."Мара Тасева" и основен ремонт на бул."Първи май", ведно с прилежащи улици към Специализирана болница за активно лечение на онкологични заболявания „Д-р Марко А.Марков" Варна ЕООД и улица към СОУ „Проф. Д-р Иван Шишманов" в местност „Вилите", с изграждане на пешеходни пасарелки, скатно залесяване на брега Канал „море-езеро", изграждане на детски площадки. зони за отдих, атракционни, спортни площадки и велоалеи на територията на паркоустройствена зона за обществено обслужване		ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
П.3.4	Основен ремонт на уличната мрежа по трасето бул."Приморски", бул."Цар Освободител", бул."Княз Борис I", в обхват от ул."Ст.Стамболов" до п.в."Почивка" (бул. „Левски") и прилежащите му съоръжения (подлези) и благоустрояване на ул.,„Ал. Стамболийски", чрез обособяване зони за отдих, подмяна улично осветление, обновление на		ОПРР, ОБж	х	Община Варна							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	ландшафта по пешеходната зона на улицата, велоалеи и др. район „Приморски“
П.3.5	Реконструкция на ул.„Мадара“ в участъка от ул.„Д-р А.Железкова“ до ул.„Явор“ и благоустрояване пространствата в карето между бул.„Царевец“ – ул.„Караагач“ – ул.„Мир“ – бул.„В.Левски“ – бул.„Осми Приморски полк“, чрез изграждане на детски площадки, зони за отдих, спортни площадки, озеленяване, велоалеи и др. на територията на 17 м.р. район "Приморски"
П.3.6	Реконструкция бул."Ян Хуняиди" в участъка от бул."Сливница" до ПВ "АМ Хемус"/Комитово Ханче
П.3.7	Реконструкция на бул."Чаталджа" в участъка от бул."Осми приморски полк" до бул."Ген.Колев"
П.3.8	Реконструкция на бул."Девня" в участъка от бул."Ат. Москов" до бул."Република"
П.3.9	Реконструкция на ул."Вяра" в участъка от бул."Сливница" до бул."Цар Освободител"
П.3.10	Реконструкция на ул."Роза" от бул."Левски" до ул."Хр.Смирненски" и напречни улици, благоустрояване

ОПРР, ОБЖ	х	Община Варна							
ОБЖ		Община Варна							
ОБЖ		Община Варна							
ДБЖ и ОБЖ		Община Варна							
ОБЖ		Община Варна							
ОБЖ		Община Варна							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.11	Реконструкция на ул."Цар Симеон I" от ул."Преслав" до ул."София", гр.Варна
П.3.12	Пробив на бул."Сливница" от бул."Ян Хунияди" до бул."Ат.Москов", включително благоустрояване
П.3.13	Реконструкция на ул."Подвис" в участъка от ул."Хр.Смирненски" до ул."Битоля", включително основен ремонт на мостово съоръжение на бул."Левски"
П.3.14	Проектиране и изграждане на светофарна уредба на кръстовище ул. „Народни будители“ и ул. Към IV РПУ и „Пени маркет“
П.3.15	Реконструкция на бул. "Ат. Москов" в участъка от Път I-2 до ул."Кольо Фичето"
П.3.16	Реконструкция на ул."Кракра" в участъка от бул."Хр.Ботев" до ул."Струга"/бул."Васил Левски"
П.3.17	Изграждане на ул."Осма" през кв."Бриз" и кв."Св.Никола" до Път VAR 1083 "Виница" - "Св.Св.Константин и Елена"
П.3.18	Реконструкция на бул."Хр.Смирненски" в участъка от ул."Прилеп"- п.в."Каменар" до бул."Осми приморски полк" – п.в."Виница"
П.3.19	Изграждане на рампи - възел с АМ "Хемус" - качване от бул."Ат. Москов"
П.3.20	Проектиране и изграждане на свързващата пътна мрежа предвидена в новия ОУП на Варна по райони

ОБж		Община Варна							
ОБж		Община Варна							
ОБж		Община Варна							
ОБж		Община Варна							
ОБж/Бж		Община Варна							
ОБж		Община Варна							
ДБж/ОБж/ЕФ		Община Варна							
ДБж/ОБж/ЕФ		Община Варна							
ДБж/ОБж/ЕФ		Община Варна							
ДБж/ОБж/ЕФ		Община Варна, (кметство Тополи)							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.21	Рехабилитация и доизграждане на свързващата пътна мрежа по райони
П.3.22	Доизграждане на общинската пътна мрежа
П.3.23	Реконструкция на бул."Република" в частта от ул."Никола Симов" до ул."Уста Кольо Фичето"
П.3.24	Изграждане на улична мрежа в ж.к."Възраждане" I м.р., ж.к."Евросити"
П.3.25	Преасфалтиране на общински път гр.Варна - с.Звездица с дължина 3 км.
П.3.26	Разширение и основен ремонт на ул."Акад. Ан.Сахаров" в частта от бул."Сливница" до бул."Цар Освободител"
П.3.27	Реконструкция на ул."Акад. И.Курчатов" – от бул."Вл.Варненчик" до ул."Орлово гнездо" /има проектна готовност/
П.3.28	Проектиране и изграждане на улици в район "Младост" -ул."Юрдан Тодоров", ул."Ана Феликсова", ул.Майка Тереза", ул."Флора"
П.3.29	Доизграждане/разширение/основен ремонт на улици в район "Младост"- ул."Блян", ул."Младежка", ул."Поп Димитър", ул."Хан Кубрат", ул."Вярност", ул."Петко Стайнов", ул."Тодор Пенев", ул."Кап.Райчо", ул."Вл.Висоцки"
П.3.30	Основен ремонт и подмяна подземни комуникации на ул."Иван Церов"

ДБж/ОБж/ЕФ		Община Варна, (кметство Тополи)									
ДБж/ОБж/ЕФ		Община Варна, (кметство Тополи)									
ДБж/ОБж/ЕФ		Община Варна									
ДБж/ОБж/ЕФ		Община Варна									
ДБж/ОБж/ЕФ		Община Варна									
ДБж/ОБж/ЕФ		Община Варна									
ОБж/ДБж/ЕФ		Община Варна									
ОБж/ДБж/ЕФ		Община Варна									
ОБж/ДБж/ЕФ		Община Варна									
ОБж/ДБж/ЕФ		Община Варна									

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.31	Реконструкция на кръстовище бул."Вл.Варненчик" и бул."Хр.Смирненски"
П.3.32	Основен ремонт на бул."Трети март" и помощно платно
П.3.33	Изграждане на ул."Евлоги Георгиев" над бул."Хр. Смирненски" в ж.к."Изгрев"
П.3.34	Изграждане на ул."Подвис" над бул."Хр. Смирненски" в ж.к."Изгрев"
П.3.35	Изграждане на улици в кв."Виница" - ул."Св. Мина", ул."Съби Велков", ул."Добри Христов", ул."Св. Йоан Кръстител", ул."Св.Екатерина", ул."Полк.Милко Железов", ул."Георги Василев", ул."Константин Павлов"(над площада), ул."Антон Прудкин" и ул."Св.Теодор Стратилат"
П.3.36	Реконструкция и ремонт на бул."Ген.Колев" – между бул."Чаталджа"и бул."Цар Освободител"
П.3.37	Проектиране и изграждане на бул."Чаталджа" – между бул."Ген.Колев" и бул."Васил Левски"
П.3.38	Проектиране и изграждане на нова улица северно от бл.26, 27 и 28 на ул. „Железни врата"
П.3.39	Реконструкция на ул."Кирил Шиваров" и благоустрояване в карето между ул."Брегалница". ул."Кирил Шиваров" и ул."Селиолу" (около Студентските общежития)

ОБж/ДБж/ЕФ		Община Варна							
ДБж		Община Варна							
ЕФ, ДБж, ОБж		Община Варна							
ЕФ, ДБж, ОБж		Община Варна							
ЕФ, ДБж, ОБж		Община Варна							
ЕФ, ДБж, ОБж		Община Варна							
ЕФ, ДБж, ОБж		Община Варна							
ЕФ, ДБж, ОБж		Община Варна							
ЕФ, ДБж, ОБж		Община Варна							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.40	Проектиране и изграждане на ул."Иван Теодоров" - 21-ви м.р. – от обръщача до Езикови гимназии до хотел "Брилянс" и до помощна алея на бул."Княз Борис"
П.3.41	Проектиране и изграждане на ул."Мир" – северно от ул."Лоза" към Хлебозавода
П.3.42	Изграждане техническа инфраструктура (пътища. ел.) в жк. "Жълт дови хълмове"
П.3.43	Проектиране и изграждане на улици във Вилна зона „Евксиноград” - ул."15-та" (от ул."1-ва" до ул."20-та"); ул."11-та" (включително дъждовна канализация); ул."6-та" и стълбище към бул."Княз Борис I"; част от ул."20-та"; част от ул."7-ма"
П.3.44	Реконструкция на улица зад Военна болница в ж.к."Изгрев"
П.3.45	Реконструкция на основния път за кв."Виница" – от светофара към с.Кичево до кв."Виница"
П.3.46	Реконструкция на ул."Тракия", включително тротоари и дъждовна канализация
П.3.47	Проектиране и изграждане на улици по действащ ЗРП в с.Каменар с обща дължина - 2 710 м
П.3.48	Проучване,обсъждане и създаване на синя зона
П.3.49	Изграждане на паркинг до сградата на Общинската администрация

ЕФ, ДБж, ОБж		Община Варна								
ЕФ, ДБж, ОБж		Община Варна								
ЕФ, ДБж, ОБж		Община Варна								
ЕФ, ДБж, ОБж		Община Варна								
ЕФ, ДБж, ОБж		Община Варна								
ЕФ, ДБж, ОБж		Община Варна								
ЕФ, ДБж, ОБж		Община Варна								
ЕФ		Община Варна, кметство Каменар								
ЕФ, ОБж		Община Варна, ОП "Общ.паркинги и синя зона"								
ОПРР, ОБж	х	Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.50	Изграждане на паркинг по ул. "Баба Тонка", 9 м.р.
П.3.51	Изграждане на подземен гараж за 120 коли - ЗВ II
П.3.52	Паркинг на билетен център Градски транспорт, обръщача на Тролей 3, на ул. "Бачо Киро" и ул. "Русе"
П.3.53	Изграждане на паркинг пред Катедралата
П.3.54	Изграждане на подземен паркинги под Двореца на културата и спорт
П.3.55	Изграждане на подземен паркинг под бул. "Приморски" (от общината) – при ФК Варна
П.3.56	Изграждане на паркинг на бул. "Цар Освободител" и бул. "Осми Приморски полк"
П.3.57	Изграждане на паркинг до Морската градина – под трасето на бул. "Княз Борис", спирка "Делфинариум"
П.3.58	Изграждане на паркинг до Морската градина – под трасето на бул. "Княз Борис", спирка "Акациите"
П.3.59	Оформяне на паркоместа по бул. "Първи май" (от към парка)
П.3.60	Изграждане на паркинг до бл.194. ж.к. "Чайка"
П.3.61	Изграждане на паркинг ж.к. "Изгрев" – между пътя за с.Каменар и ул.28-ма
П.3.62	Регулиране на движението при входа за Окръжна болница и ДКЦ чрез отваряне на ул. "Брегалница" и реконструкция на паркинг на ул. "Илинден"
П.3.63	Изграждане на паркинги в район "Приморски"- на тревна fuga: ул."

ОПРР, ОБж	х	Община Варна								
ОПРР, ОБж	х	Община Варна								
ОПРР, ОБж	х	Община Варна								
ОПРР, ОБж	х	Община Варна								
ОПРР, ОБж	х	Община Варна								
ОПРР, ОБж	х	Община Варна								
ОПРР, ОБж	х	Община Варна								
ОПРР, ОБж	х	Община Варна								
ОПРР, ОБж	х	Община Варна								
ОПРР, ОБж	х	Община Варна								
ОБж		Община Варна								
ЕФ, ДБж, ОБж		Община Варна								
ЕФ, ДБж, ОБж		Община Варна								
ЕФ, ДБж, ОБж		Община Варна								
ЕФ, ДБж, ОБж		Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	Хунияди до възел Летище
П.3.70	Реконструкция и разширяване на Ул. "Отец Паисий", в участъка бул. "Вл. Варненчик" – бул. "Цар Освободител"
П.3.71	Втори мост към Аспарухово - разработване на инвестиционен проект
П.3.72	Модернизиране на диспечерската програма и Развитие на Системата за видео – трафик преброяване
П.3.73	Изпълнение на проект "Интегриран градски транспорт на Варна"
П.3.74	Участък за изграждане на бул. "Левски" от ул. "Подвис" до ул. "Девня"
П.3.75	Изграждане на бул. "Варна": първи етап от ул. "Девня" до бул. "Цар Освободител"
П.3.76	Уширение на ул. "Бачо Киро" до ул. "Козлудуй"
П.3.77	Разширение на ул. "Кракра"
П.3.78	Уширение ул. "Ал. Рачински" между ул. "Съборни" към бул. "Сливница"
П.3.79	Изграждане на нов пътен участък – бул. "Крайезерен" (южно от ж.п. линия Варна-София), от Морска гара до бул. "Атанас Москов" – 6 км.

ОПРР, ОБж	х	Община Варна								
ОПРР, ОБж	х	Община Варна								
ОПРР, ОБж	х	Община Варна								
ОПРР, ОБж		Екип за управление на проекта								
ЕФ / ОБж	х (Р)	Община Варна								
ЕФ / ОБж	х (Р)	Община Варна								
ЕФ / ОБж	х (Р)	Община Варна								
ЕФ / ОБж	х (Р)	Община Варна								
ЕФ / ОБж	х (Р)	Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.80	Изграждане на нова „Автогара – юг”, на бул. ”Девня” и ул. ”Ал.Дякович”(съществ. автоб.обръщач), с РЗП 4000 кв.м.		ЕФ / ОБж	х (Р)	Община Варна													
П.3.81	Кръстовище бул. ”Княз Борис I” и бул. ”Цар Освободител” (ВИНС) осигуряване на лента за ускорение на завоя от Летния театър към к.к. ”Златни пясъци”		ЕФ / ОБж	х (Р)	Община Варна													
П.3.82	Кръстовище бул. ”Осми Приморски полк” – бул. ”Цар Освободител” – осигуряване на още една лента за движение на входа към кръстовището от Община Варна към кв. ”Виница” - разширяване на платното		ЕФ / ОБж	х (Р)	Община Варна													
П.3.83	Проект ”Прилагане на мерки за подобряване качеството на живот в градовете Бургас, Варна, Стара Загора и Плевен” (доставка на тролейбуси)		ОПОС, ОБж, МФИ		Община Варна													
ОБЩО за С.Ц.3.4:		372 627 692																
Специфична цел 3.5. Създаване на условия за алтернативни начини на придвижване и нова култура на градска мобилност																		
П.3.84	Изграждане на велоалея по бул. Приморски – бул. Цар Освободител, бул. Княз Борис I – до края на града и изграждане на 5 броя покрити велосипедни паркинги по трасето на велоалеята		ОПРР, ОБж	х	Община Варна													
П.3.85	Изграждане на велоалея, тип вело-платно (от Автогара, ул. ”Струга”, ул. ”Ян Палах”, бул. ”В.Левски”) перпендикулярно на 1-вата, за свързване на ТУ - Варна, езиковите гимназии, кварталите ”Левски” и ”Чайка” с Автогарата. Маркиране на отделни участъци от улици като вело-платна в следните		ОПРР/ ОБж/ЕФ		Община Варна													

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	<p>групи: 1-ва група допълнителни алеи с по-висока необходимост от гледна точка на човекопоток и неприспособеност към настоящия момент: 1) по бул. "Хр. Смирненски" – от велоалеята до мол "Варна"; 2) по бул. "Ян Хунияди", бул. "Република" и бул. "3-ти Март" – от околоръстния път до свързването с велоалеята; 3) по ул. "Подвис" и ул. "Ген. Георги Попов" и по ул. "Дубровник" от околоръстно шосе до алеята по бул. "Левски"; 4) по ул. "Васил Петлешков" от ТУ до алеята по бул. "Левски"; 5) по ул.Царевец.</p> <p>2-ра група - допълнителни алеи, по които има по-малък човекопоток и към настоящия момент движението на велосипедисти по тях не е силно затруднено: 1) по бул. "Съборни" – от Общината до Катедралата – ул. "Цар Симеон" – ЖП Гара; 2) Мол "Двете кули" – ул. "Кап. Райчо"– Пазар; 3) бул. "Ал. Стамболийски"; 4) ул. "Ген. Колев" – бул. "Цар Освободител" – ул. "Пирин"; 5) по най-външната алея на Морска градина (изцяло или частично).</p>										
<p>П.3.86</p>	<p>Изграждане към вело-платната на подходяща маркировка на кръстовища с отделна лента за завой надясно, пространство за велосипедите пред кръстовището (т.н. bike box)</p>	<p>ОПРР/ ОБж/ЕФ</p>			<p>Община Варна</p>						

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.87	Създаване възможност за лесен превоз на велосипеди чрез градския транспорт (поставянето на стойки в предната част на автобусите) по автобусни линии 31,17/17а,2, 409, за мотивиране на гражданите от крайните квартали да използват велосипеди вместо личните си автомобили		ОПРР/ ОБж/ЕФ		Община Варна									
П.3.88	Изграждане на безплатни велостоянки на често посещавани места във Варна – градинката зад театъра, градинката на кино Тракия, Македонски дом, Севастопол, ТД на НАП, Централна поща, университети, обществени сгради, търговски и други обекти		ОПРР/ ОБж/ДБж/ЕФ		Община Варна Регионални, институции; университети; частни фирми									
ОБЩО за С.Ц.3.5:		615 552												
Специфична цел 3.6. Подобряване на енергийната ефективност, развитие на енергийните мрежи и разширяване използването на ВЕИ според Стратегията за устойчиво енергийно развитие на Община Варна 2012 – 2020 г.														
П.3.89	Прилагане на мерки за енергийна ефективност на жилищни сгради на територията на целия град - приблизително 8360 многофамилни жилища		ЕФ/ ОБж	х	Община Варна									
П.3.90	Изграждане на улично осветление в междублокови пространства в градска част		ОБж		Община Варна									
П.3.91	Изграждане на улично осветление в селата		ОБж		Община Варна									
П.3.92	Изграждане на улично осветление във вилни зони и селищни образувания		ОБж		Община Варна									
П.3.93	Използване на енергийния потенциал на възобновяеми енергийни източници /ВЕИ/ и инсталиране на системи, използващи ВЕИ в сгради		ОПРР, ОБж, ЕФ		Община Варна									

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.94	Обследване и сертифициране на сгради за енергийна ефективност - 60 бр.
П.3.95	Подмяна на натриеви лампи с нови енергоспестяващи крушки
П.3.96	Проектиране и изграждане на празнично улично осветление в с. Каменар
П.3.97	Мерки за ЕЕ и обновяване на Административна сграда на Общинска администрация Варна
П.3.98	Мерки за ЕЕ и обновяване на административната сграда на Район "Приморски"
П.3.99	Енергийно саниране на Административна сграда на ОДМВР - Варна
П.3.100	Енергийно саниране на Административна сграда на Второ РПУ - Варна, ОДМВР - Варна
П.3.101	Мерки за ЕЕ на Административна сграда на РЗОК, Служба по геодезия, картография и кадастър, РДНСК, Инспекция по труда, Дирекция "Социално подпомагане", ДАЗД
П.3.102	Морска администрация - саниране, изграждане на газова отоплителна инсталация, частичен ремонт на покрива, подмяна на съществуващо осветление
П.3.103	Административна сграда на Районен съд Варна (булевард „Вл. Варненчик“ № 57) и Съдебно изпълнителна служба при Районен съд Варна (ул. "Ангел Кънчов" №16) - обновяване и топлоизолация на фасадите на двете сгради

ОПРР, ОБж. ЕФ		Община Варна							
ОБж		Община Варна							
ОБж		Кметство Каменар							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР	х	Община Варна							
ОПРР	х	Община Варна							
ОПРР	х	Институции							
ОПРР	х	Институции							
ОПРР	х	Институции							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.104	Обновяване и мерки за ЕЕ на Сградата на Дирекция "Инспекция по труда"
П.3.105	Прилагане на мерки за ЕЕ в сградата на Регионален инспекторат по образованието
П.3.106	Областна Администрация Варна - обследване за ЕЕ и мерки за ЕЕ, обновяване на основната сграда
П.3.107	Прилагане на мерки за ЕЕ в сгради на МТСП: Регионална служба по заетостта - ул. "Шипка" №10 и Дирекция "Бюро по труда" - ул. "Бдин" №6
П.3.108	Прилагане на мерки за ЕЕ в сгради на Щаб на командването на ВМС - 4 сгради (ул. "Преслав" №16) и Гарнизон матроски клуб - 2 сгради (бул. "Хр. Ботев", пл. "Варненска Комуна" №2)
П.3.109	Прилагане на мерки за ЕЕ в административна сграда Областна дирекция „Земеделие“
П.3.110	Мерки за ЕЕ в административна сграда на Областна дирекция по безопасност на храните
П.3.111	Мерки за ЕЕ в сградата на Съдебна палата (Окръжен съд - Варна)
П.3.112	Мерки за ЕЕ на сгради на ТП на НОИ - ул."Охрид" №6 и ул."Хан Аспарух" №4
П.3.113	Мерки за ЕЕ на административна сграда Регионална здравна инспекция
П.3.114	Мерки за ЕЕ на сградта на РИОСВ
П.3.115	Мерки за ЕЕ на сградата на БДЧР

ОПРР	x	Институции							
ОПРР	x	Институции							
ОПРР	x	Областна администрация							
ОПРР	x	Институции							
ОПРР	x	Институции							
ОПРР	x	Институции							
ОПРР	x	Институции							
ОПРР	x	Институции							
ОПРР	x	Институции							
ОПРР	x	Институции							
ОПРР	x	Институции							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.116	Мерки за ЕЕ на сградата на Държавна агенция "Архиви"
П.3.117	Енергийно саниране на административна сграда, гаражи, склад и тренировъчна кула от фонда на ОУПБЗН - Варна
П.3.118	Енергийно саниране на административна сграда от фонда на ОУПБЗН - Варна, намираща се на ул."Д-р Л. Заменхоф" 38; МВР, Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" - ОУПБЗН – Варна
П.3.119	Енергийно саниране на 6 сгради от фонда на ОУПБЗН - Варна, намиращи се в м. "Малка чайка", кв. "Аспарухово" - учебен корпус, акумулаторно, гараж, склад кпп, склад/бивша бензиностанция/ МВР, Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" - ОУПБЗН – Варна
П.3.120	Енергийно саниране на част от втори етаж на сграда от фонда на ОУПБЗН - Варна, МВР, Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" - ОУПБЗН - Варна
П.3.121	Енергийно саниране на сградата на ЦСПП - Варна при Академия на МВР, Академия "Център за специализация и професионална подготовка" – Варна
П.3.122	Прилагане на мерки за ЕЕ на общинска сграда, намираща се на ул."Панагюрище" № 22
П.3.123	Прилагане на мерки за ЕЕ на общинска сграда, намираща се на

ОПРР	x	Институции							
ОПРР	x	Институции							
ОПРР	x	Институции							
ОПРР	x	Институции							
ОПРР, ОБж	x	Институции							
ОПРР, ОБж	x	Институции							
ОПРР, ОБж	x	Община Варна,							
ОПРР, ОБж	x	Община Варна							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	ул."Цариброд" № 48
П.3.124	Прилагане на мерки за ЕЕ на общинска сграда, намираща се на ул."Цар Симеон" № 3
П.3.125	Прилагане на мерки за ЕЕ на общинска сграда, намираща се на ул."Преслав" № 53
П.3.126	Прилагане на мерки за ЕЕ на общинска сграда, намираща се на ул."Стефан Богориди" № 3
П.3.127	Прилагане на мерки за ЕЕ на общинска сграда, намираща се на ул."Шипка" № 2
П.3.128	Прилагане на мерки за ЕЕ на общинска сграда, намираща се на ул."Шипка" № 17 - 19
П.3.129	Прилагане на мерки за ЕЕ на общинска сграда, намираща се на ул."Мусала" № 7
П.3.130	Прилагане на мерки за ЕЕ на общинска сграда, намираща се на бул."Княз Борис" № 6
П.3.131	Прилагане на мерки за ЕЕ на общинска сграда, намираща се на бул."Княз Борис" № 46
П.3.132	Прилагане на мерки за ЕЕ на общинска сграда, намираща се на ул."Воден" № 18
П.3.133	Прилагане на мерки за ЕЕ на общинска сграда, намираща се на ул."Драгоман" № 14
П.3.134	Изграждане на енергоспестяващо улично осветление и въвеждане на мерки за енергийна ефективност. Въвеждане на система за автоматизирано управление на

ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
МФК		Община Варна							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	уличното осветление
П.3.135	Изграждане на улично осветление по ГП I-9 от разклона между "Аладжа манастир" и к.к. "Зл. пясъци"
П.3.136	Прилагане на мерки за ЕЕ на държавна сграда "Бизнес инкубатор", кв. "Аспарухово"
П.3.137	Използване на енергийния потенциал на слънчевата енергия на обектите за публични услуги
П.3.138	Пилотно въвеждане на система за енергиен мониторинг на енергийните спестявания на сградите за публични услуги - 100 бр.
П.3.139	Проектиране и изграждане на нискоенергийни или с близки до нулевото потребление сгради за публични услуги - 2 сгради
П.3.140	Изграждане на улично осветление по път между кв. "Галата" и м-ст "Ракитника"
П.3.141	Санитарно и ремонт на панелни общински жилища 137 бр. в с. Каменар
П.3.142	Използване на енергийния потенциал на геотермалните води на обектите за публични услуги
П.3.143	Даване на консултации на граждани и обществени организации по въпросите за устойчивото енергийно развитие, енергийната ефективност и използването на ВЕИ
П.3.144	Изграждане/ рехабилитация на

ОБж		Община Варна							
ОПИК, частен сектор		Институции, НПО, частен сектор							
ОБж, ЕФ		Община Варна							
ОБж, ЕФ		Община Варна							
ОБж, ЕФ		Община Варна							
ОБж		Община Варна							
ЕФ, ОБж		Кметство Каменар							
ОБж, ЕФ		Община Варна							
ОБж		Община Варна							
ОБж		Община Варна							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

<p>улично осветление в район "Приморски": пешеходен подлез по бул. „Васил Левски” – до ОМВ „Чайка”; около Делфинариума; междублоково пространство между бул. „Ген. Колев”, бул. „Чаталджа”, ул. „Селиолю” и ул. „Битоля”; м-ст „Евксиноград”; СО „Траката”; пешеходните подлези по бул. „Княз Борис I” от сп. „Почивка” до сп. „Миньор” (без сп. „Студентска”); паркинг на ул. „Прилеп” (до блок №6 на ул. „Ружа”); пешеходна алея между бл. 13 на ул. „Студентска” и бул. „Осми Приморски полк”; алея между ул. „В. Петглешков” и бл. 13 на ул. „Студентска”; пешеходен подлез по бул. „Осми Приморски полк” - сп. „Явор” (рехабилитация); ул. „Ген. Кантарджиев” (участъка между ул. „Полк. Свещаров”, ул. „Брегалница”; ул. „К. Шиваров”); в участъка между ул. „Дойран” и бул. „Цар Освободител”, ул. „Прилеп” пред № 1, 3, 5, 7; ул. „28-ма” („Франга дере”) от бл. 37 в ж.к. „Изгрев” до Евангелистка църква; част от 17-ти м.р. – участъка между ул. „Мир”, ул. „Д-р Желязкова”, ул. „Мадара” и бул. „В. Левски” - ул. „Топра Хисар”, участъка между ул. „Полк. Свещаров”, ул. „Брегалница”; ул. „Д-р Александър Недялков” (участъка между ул. „Дубровник” и ул. „Д-р Басанович”); ж.к. „Изгрев” – продължението на ул. „Евлоги</p>											
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	Георгиев” – по стълбове на ЕОН										
П.3.145	Проектиране и изграждане на улично осветление - 800 м в с. Каменар: ул. "Васил Левски"; ул. "Цар Симеон I"; ул. "Хан Аспарух	Обж	Кметство Каменар								
П.3.146	Разработване на стратегия за използване на геотермалните извори на територията на Общината, включително създаване на програма за използването им в топлофикацията	ЕФ, ОБж	Община Варна, университети, частен сектор, НПО								
П.3.147	Проучване на възможностите и проектиране на топлоцентрали, използващи геотермална енергия на извори на територията на Общината за отопление на жилищни и обществени сгради.	ЕФ, ОБж	Община Варна, университети, частен сектор, НПО								
П.3.148	Санитаране на сграда на районното кметство - "Вл. Варненчик" - бл.302. вх.17	ЕФ, ОБж	Община Варна								
П.3.149	Създаване на цялостна програма за проектиране и изграждане фотоволтаични покриви и фасади	ЕФ, ОБж	НПО, Частен сектор, Община Варна								
П.3.150	Поетапно извършване на енергийни одити на водогрейни котли и климатични инсталации в общински сгради, подлежащи на проверка за енергийна ефективност, съгл. чл.27 /1/ и чл.28 /1/ от ЗЕЕ и на еднократна оценка за състоянието, съгл. чл.30 от ЗЕЕ	ОППР, ОБж	Община Варна								
П.3.151	Извършване на енергийни одити на жилищните сгради на територията на Община Варна, които попадат в обхвата на ЗЕЕ. Проучване на възможностите и прилагане на типово одитиране на частни жилищни сгради	ОППР	НПО, частен сектор								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	панелно строителство.												
П.3.152	Създаване на постоянна експертна комисия за устойчиво енергийно развитие с контролни и управленски функции.		ОПРР, ОБж		Община Варна								
П.3.153	Извършване на енергийни одити и сертифициране на сгради – общинска собственост, които попадат в обхвата на ЗЕЕ		ОПРР/ОБж/ ЕФ		Община Варна								
ОБЩО за С.Ц.3.6:		112 810 077											
Специфична цел 3.7. Ефективно разширяване и модернизиране на топлофикационната мрежа.													
П.3.154	Технически проекти и газифициране на общински обекти -25 бр.		ОБж, ЕФ		Община Варна								
ОБЩО за С.Ц.3.7:		1 250 000											
Специфична цел 3.8. Интензификация на процеса по подобряване на ВиК инфраструктурата и пречистването на отпадъчните води с изграждане и разширяване на пречиствателни съоръжения.													
П.3.155	Изграждане и реконструкция на канализация на кв."Бриз"		ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж		Община Варна								
П.3.156	Изграждане и реконструкция на канализация на м-ст "Свети Никола"		ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж		Община Варна								
П.3.157	Изграждане на горнопоясен колектор "А" – Битоля – Пирин		ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж		Община Варна								
П.3.158	Реконструкция на канализация и водоснабдяване на Централна градска част (5-ти, 13-ти, 9-ти, 12-ти, и 10-ти подрайони)		ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж		Община Варна								
П.3.159	Изграждане на втори горнопоясен колектор на кръстовището на бул."Република" и бул."Вл.Варненчик"		ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж		Община Варна								
П.3.160	Изграждане на канализация на СО "Балъм дере"		ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж		Община Варна								
П.3.161	Изграждане на канализация на м-ст "Долна Трака"		ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж		Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.162	Изграждане на канализация на м-ст "Горна Трака"	ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж	Община Варна							
П.3.163	Изграждане и реконструкция на канализация на кв. "Изгрев"	ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж	Община Варна							
П.3.164	Изграждане на канализация на СО "Сотира"	ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж	Община Варна							
П.3.165	Доизграждане на канализация на СО "Клисе баир"	ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж	Община Варна							
П.3.166	Изграждане на канализация на СО "Кочмар"	ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж	Община Варна							
П.3.167	Изграждане на канализация на СО "Пчелина"	ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж	Община Варна							
П.3.168	Изграждане на канализация на СО "Малка чайка"	ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж	Община Варна							
П.3.169	Изграждане на канализация на СО "Виница – север"	ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж	Община Варна							
П.3.170	Изграждане на канализация на ОПЗ "Метро"	ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж	Община Варна							
П.3.171	Изграждане и реконструкция на канализация на СО "Ментешето"	ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж	Община Варна							
П.3.172	Изграждане и реконструкция на канализация на СО "Ален мак"	ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж	Община Варна							
П.3.173	Изграждане и реконструкция на канализация на к.к. "Чайка"	ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж	Община Варна							
П.3.174	Проектиране и изграждане на битова канализация - ул. „Борис Киряков“	ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж	Община Варна							
П.3.175	Проектиране и изграждане на главни канализационни клонове „Боровец-север“ и „Боровец-юг“ до кв. Галата	ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж	Община Варна							
П.3.176	Изграждане плочест водоскок на бул. „Първи май“ в района на „Галатекс“	ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж	Община Варна							
П.3.177	Проектиране и изграждане на нова водопроводната мрежа с обща дължина 7500 м в с.Каменар	ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж	Община Варна, кметство Каменар							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.178	Изграждане на битово-фекална канализация за части от I-ви, III-ти и IV-ти етап по одобрените проекти за 11 220 м, с.Каменар
П.3.179	Изместване трасе на съществуваща канализация във връзка със свлачищни процеси на Франга дере
П.3.180	Проектиране и изграждане на канализация обслужваща участъците около деретата на територията на район „Приморски”, която да предотврати изливането на отпадъчна вода /битова и дъждовна/ в охранителните канали и дерета – Франга дере, Кокарджа дере, Кемер дере, Шокърво канал
П.3.181	Изпълнение на проектираната част от битовата канализация на кв.”Виница”
П.3.182	Проектиране на останалата част от битовата канализация на кв.”Виница”
П.3.183	Проектиране и изпълнение на битова канализация в с.о.”Манастирски рид.” ”Бялата чешма и ”Дъбравата”
П.3.184	Изграждане на дъждовна канализация на територията на район ”Приморски” - ул.”Константин Илиев”, кв.”Виница”; от ул.”6-та” към ул.”1-ва” – до подлез „Траката”; пътен възел „Почивка”; ул.”Люлебургас”; ул.”Морска сирена”; ул.”Евл. Георгиев” бл.22; ул.”Иван Аксаков” №67; ул.”Царевец” бл.9; бул.”В. Левски” – до ул.”Дружба”; бул.”Хр. Смирненски” – до бл.7. преди ел.подстанцията; ул.”Петър Райчев” до бл.1; ул.”Ружа” бл.7; ул.”Илинден” – зад ДКЦ IV; ул.”Невен” – до бл.1-5;

ОПОС/ПУДООС/ОБЖ /ДБж	Община Варна, кметство Каменар								
ОПОС/ПУДООС/ОБЖ /ДБж	Община Варна, кметство Каменар								
ОПОС/ПУДООС/ОБЖ /ДБж	Община Варна								
ОПОС/ПУДООС/ОБЖ /ДБж	Община Варна								
ОПОС/ПУДООС/ОБЖ /ДБж	Община Варна								
ОПОС/ПУДООС/ОБЖ /ДБж	Община Варна								
ОПОС/ПУДООС/ОБЖ /ДБж	Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	ул."13-та"; ул."2ра"/пътя за Винаца/
П.3.185	Изграждане на дъждовна канализация ж.к."Чайка" проект за реконструкция на канализацията (по предложение на ВиК)
П.3.186	Проектиране и реконструкция на ВиК мрежата във 2 м.р. и 18 м.р., р-н "Приморски"
П.3.187	Изграждане на водопровод в.з."Лазур"
П.3.188	Изграждане на битова канализация - с.Константиново
П.3.189	Проектиране и изграждане на битова канализация с. Казашко
П.3.190	Изграждане на битова канализация - с. Звездица
П.3.191	Реконструкция на водопроводната мрежа в с.Звездица

ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж		Община Варна								
ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж		Община Варна								
ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж		Община Варна, кметство Константиново								
ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж		Община Варна, кметство Константиново								
ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж		Община Варна, кметство Казашко								
ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж		Община Варна, кметство Звездица								
ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж		Община Варна, кметство Звездица								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.192	Проектиране и изграждане на дъждовно събирателен колектор на ул."Раковска", ул."Братя Миладинови" и ул."Македония"		ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж		Община Варна													
П.3.193	Изграждане на канализационна и водопроводна мрежа в СО "Планова" и СО „Сълзица”		ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж		Община Варна													
П.3.194	Изграждане на водопроводна и канализационна система в ЗПЗ		ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж		Община Варна													
П.3.195	Доизграждане на битова канализация с.Тополи		ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж		Община Варна													
П.3.196	Възстановяване на 5 бр. чешми в с.Каменар		ОБж		Община Варна													
П.3.197	Проектиране и изграждане захранващ водопровод IV Езикова гимназия		ЕФ/ОБж		Община Варна													
ОБЩО за С.Ц.3.8:		316 153 000																
Специфична цел 3.9. Осигуряване на широколентов достъп и преодоляване на “цифровата изолация” в слабо населените селища на Общината.																		
П.3.198	Изграждане на информационната инфраструктура на WiFi публични зони		ЕФ, ОБж, частен сектор		Община Варна, частен сектор													
П.3.199	Изграждане на центрове за достъп до интернет в малките селища на Общината (чрез използване на сградите на пощите/кметствата за целта)		ЕФ, ОБж, частен сектор		Община Варна, Институции, Частен сектор													
ОБЩО за С.Ц.3.9:		300 000																
Специфична цел 3.10. Интегрирано развитие на територията на Община Варна и благоустрояване на селищната среда.																		
П.3.200	Изработване (актуализация) на Общия устройствен план с цел привеждането му с изискванията на чл.10 и чл.21 от ЗУЧК		ОБж		Община Варна													
П.3.201	Изработване на подробни устройствени планове за паркинги и подземни гаражи според ИПГВР 2014-2020 година		ОБж		Община Варна													

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.202	Проект "В подкрепа на Варна за програмен период 2014 - 2020 година"
П.3.203	Изработване на подробни устройствени планове за ново урбанизираните територии по ОУП на Община Варна
П.3.204	Изработване на подробни устройствени планове за пререструктуриране на съществуващите жилищни комплекси
П.3.205	Изработване на специализирани кадастрални карти (карти за устройствено планиране), в т.ч. и оцифряване на подземната инфраструктура и включването им в информационна система
П.3.206	Изработване на подробни устройствени планове на отделните микрорайони на гр. Варна
П.3.207	Изработване на ПУР на селищни структури - "Фратико дере", "Дели сава", "Боровец-север", "Долна Трака" и местности : "Припек", "Черешова градина", "Крушова градина" и "Панорама"
П.3.208	Изработване на подробни устройствени планове за градски паркове и градини за широко обществено ползване и за специализирани паркове в урбанизираните територии
П.3.209	Възлагане ПУП и изграждане на социални жилища - индивидуални жилищни сгради в ж.к. "Вл. Варненчик"

ОПРР	Община Варна								
ОБж и ЕФ	Община Варна								
ОБж	Община Варна								
ЕФ, МФИ	Община Варна								
ОБж, ЕФ	Община Варна								
ОБж	Община Варна								
ОБж	Община Варна								1
ОБж	Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.210	Изработване на ПУП- ПРЗ за ново урбанизирани територии предвидени в ОУП на гр. Варна - III, IV м.р., район "Вл. Варненчик"
П.3.211	Изработване на ПРЗ на селищните образувания "Ментеше" и "Балъм дере"
П.3.212	Изработване на Подробни устрйствени планове по микрорайони в район "Одесос" : 1-ви, 3-ти, 4-ти, 7-ми, 8-ми, 10-ти
П.3.213	Изготвяне на ПУП – ПРЗ за ж.к."Младост" I м.р., ж.к."Възраждане" I, II, III, IV м.р.
П.3.214	Изготвяне на ПУП – ПРЗ, технически проект и изграждане на сграда за районната администрация на район „Младост“
П.3.215	Отчуждаване и провеждане на улична регулация - по Застроителния и Регулационен План на „Жилищна група, западно от терапевтичен блок“; ж.к."Изгрев"; с.о."Св.Никола"; с.о."Манастирски рид", "Бялата чешма" и "Дъбравата"; с.о."Траката", включваща с.о."Траката-разширение", с.о."Горна Трака", с.о."Ваялар"; с.о." Виница – север"; с.о."Добрева чешма"; с.о."Акчелар"; с.о."Телевизионна кула"; с.о."Ален мак"; с.о."Сотира"; к.к."Чайка"; с.о."Перчемлията"

ОБж		Община Варна								
ОБж		Община Варна								
ЕФ/ОБж		Община Варна								
ОБж		Община Варна								
ОБж		Община Варна								
ОБж		Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

<p>П.3.216</p>	<p>Благоустрояване на междублокови пространства в подзона район Аспарухово 1 - ЗВП/А, включващо: СМР - Рехабилитация на улична мрежа (вкл- тротоари, осветление и елементи на уличната инфраструктура - подлези, надлези, кръстовища, велоалеи, алеи, паркиране); Преасфалтиране; Реконструкция и изграждане на нови площадки за спорт и игра, кътове за отдих; Реконструкция растителност,поливна система, др.; СМР подземни комуникации - ВиК; СМР подземни комуникации - газоснабдяване, бтк, електро и др.</p>	<p>ОППР, ОБж</p>	<p>х</p>	<p>Община Варна</p>							
<p>П.3.217</p>	<p>Благоустрояване на междублокови пространства в подзона район Аспарухово 2 - ЗВП/А1, включващо: Рехабилитация на улична мрежа (вкл- тротоари, осветление и елементи на уличната инфраструктура - подлези, надлези, кръстовища, велоалеи, алеи, паркиране); Преасфалтиране; Реконструкция и изграждане на нови площадки за спорт и игра, кътове за отдих; Реконструкция растителност,поливна система, др.; СМР подземни комуникации - ВиК; СМР подземни комуникации - газоснабдяване, бтк, електро и др.</p>	<p>ОППР, ОБж</p>	<p>х</p>	<p>Община Варна</p>							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

<p>П.3.218</p>	<p>Благоустрояване на междублокови пространства в подзона район Одесос 1 - ЗВІІ/Б, включващо: СМР - Рехабилитация на улична мрежа (вкл- тротоари, осветление и елементи на уличната инфраструктура - подлези, надлези, кръстовища, велоалеи, алеи, паркиране); Преасфалтиране; Реконструкция и изграждане на нови площадки за спорт и игра, кътове за отдих; Реконструкция растителност,поливна система, др.; СМР подземни комуникации - ВиК; СМР подземни комуникации - газоснабдяване, бтк, електро и др.</p>	<p>ОППР, ОБж</p>	<p>x</p>	<p>Община Варна</p>							
<p>П.3.219</p>	<p>Благоустрояване на междублокови пространства в подзона район Одесос 2 - ЗВІІ/В, включващо: Дейност 1: СМР - Рехабилитация на улична мрежа (вкл- тротоари, осветление и елементи на уличната инфраструктура - подлези, надлези, кръстовища, велоалеи, алеи, паркиране); Преасфалтиране; Реконструкция и изграждане на нови площадки за спорт и игра, кътове за отдих; Реконструкция растителност,поливна система, др. Дейност 2: СМР подземни комуникации - ВиК Дейност 3: СМР подземни комуникации - газоснабдяване, бтк, електро и др.</p>	<p>ОППР, ОБж</p>	<p>x</p>	<p>Община Варна</p>							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.220	Морска градина (Приморски парк имоти с ПИ 10135.2561.1; ПИ 10135.1509.1 припл.РЗП 176 773.62кв.м): СМР - Рехабилитация на улична мрежа (вкл- алеи и площадки, осветление и елементи на уличната инфраструктура; Реконструкция и изграждане на нови площадки за спорт и игра, кътове за отдих, паркова мебел и др.; Реконструкция растителност,поливна система, др; СМР подземни комуникации - ВиК; СМР подземни комуникации - газоснабдяване, бтк, електро и др.	ОППР, ОБж	х	Община Варна															
П.3.221	Благоустрояване на междублокови пространства в подзона район Приморски 2 - ЗВП/Д, включващо: Рехабилитация на улична мрежа (вкл-алеи и площадки, осветление и елементи на уличната инфраструктура; Реконструкция и изграждане на нови площадки за спорт и игра, кътове за отдих, паркова мебел и др.; Реконструкция растителност,поливна система, др.; СМР подземни комуникации - ВиК; СМР подземни комуникации - газоснабдяване, бтк, електро и др.	ОБж и ЕФ	х (Р)	Община Варна															
П.3.222	Обновяване и привеждане във вид, съгласно Наредба № 1/2009 г. за устройство и безопасност площадките за игра в междублоковите пространства, подзона район Приморски 2 - ЗВП/Д: 1. Детски площадки в определената зона – 101 броя; 2. Спортни площадки в определената	ОБж и ЕФ	х (Р)	Община Варна															

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	зона – 22 броя.
П.3.223	Благоустрояване на междублокови пространства в подзона район Владислав Варненчик, ЗВІ "Зона с преобладаващ социален характер"/Б
П.3.224	Подобряване на градската среда в подзоната - ЗВ ІІІ "Зона с потенциал за икономическо развитие" - Рехабилитация на улична мрежа (вкл. тротоари, осветление и елементи на уличната инфраструктура - подлези, надлези, кръстовища, велоалеи, алеи, паркиране); Реконструкция растителност, поливна система, др.; СМР подземни комуникации - ВиК; СМР подземни комуникации - газоснабдяване, бтк, електро и др.
П.3.225	Благоустрояване на междублокови пространства, Подзона район Младост, ЗВІ "Зона с преобладаващ социален характер"/А
П.3.226	Проект "Естетизация и модернизация на главни пешеходни зони и зони за обществен отдиш на град Варна"
П.3.227	Благоустрояване на 54 бр. детски площадки в район Одесос

ОПРР, ОБж	х	Община Варна	1						
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ОПРР, ОБж	х	Община Варна							
ЕФ / ОБж		Екип за управление на проекта							
ЕФ/ ОБж		Община Варна, район Одесос							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.228	Изработване на ПУП за територията, заключена между „Аспарухов мост“, бул. „Народни Будители“, ул. „Мара Тасева“, плавателен канал - до „Аспарухов парк“ и изпълнение на следните видове СМР - изграждане на паркинг, велоалея + елементи за спорт на открито, кът за отдих и почивка открито, закрит плувен басейн и тенис кортове, полигон за екстремни спортове, стадион и спортни игрища
П.3.229	"Пломби" за жилищно строителство и социални жилища
П.3.230	Изграждане на пешеходни алеи и тротоари в с. Звездица
П.3.231	Проектиране и изграждане на 3бр. нови детски площадки в с.Каменар
П.3.232	Ремонт на съществуващите 3 броя детски площадки -Подмяна на съоръженията за игра – люлки, катерушки, пързалки, пейки и др. в с.Каменар
П.3.233	Ремонт на зали за поклонения в гробищен парк в с.Каменар
П.3.234	Разширяване на гробищен парк с 8 дка. Процедура по очуждаване на частни земеделски земи

ОБж, ЕФ	Община Варна								
ПЧП, ОБж	Община Варна								
ОБж	Община Варна								
ОБж	Община Варна, кметство Каменар								
ОБж	Община Варна, кметство Каменар								
ОБж	Община Варна, кметство Каменар								
ОБж	Община Варна, кметство Каменар								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

<p>П.3.235</p>	<p>Обекти за проектиране и изграждане в район "Приморски": 1) 23 м.р.- междублокови пространства ул."Студентска", бл.11, бл.12, бл.13, бл. 14 – Основен ремонт Детски площадки, Спортни площадки, улична мрежа и паркоместа; 2) 23 м.р. – подблокови пространства /южно/ на бл.3, бл.4 и бл.5 на ул."Студентска" към ул."Дружба" – тротоари, подпорни стени, подходи към Детските площадки, основен ремонт детска площадка; 3) 24 м.р. –Междублокови пространства - блокове 36, 4, 3, 2 и 1 на ул."П.Райчев" – Основен ремонт на детски и спортни площадки, парково осветление, реконструкция паркинги; 4) 25 м.р. – Междублокови пространства ул."Ружа" – от бл.6, бл.7, бл.8 – Основен ремонт Детски площадки. възстановяване сп. площадка /до клуб на Пенсионера/. паркинги и тротоари; 5) Кв."Изгрев" – експериментални блокове / от1-ви до 5-ти/ - изграждане нови Детски площадки, сп. площадка, подходи, улична мрежа, парково и улично осветление, растително изграждане;</p>
	<p>6) 18-ти м.р. – Карето между улици "Добри Войников", "Найден Геров", "Васил Друмев и „Феликс Каниц”" – реконструкция зелени площи, парково осветление, паркоместа и</p>

		<p>Община Варна</p> <p>”</p>							
--	--	------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

<p>алейна мрежа; 7) 18-ти м.р. – Кварталното пространство между ул."Чаталджа"/пазара на цветята/, ул."Кн.Николаевич" до ул."Н. Геров" – блокове 112, 114, 116, 118 и 120 – Основен ремонт Детски площадки, осн. ремонт Сп. площадка, подходи, паркоместа, парково осветление; 8) 17-ти м.р. – Квартално пространство между ул."Петра", ул."Д-р Железкова", ул. „Д-р Головина" и ул. „Мадара" – осн. ремонт Детски и Спортни площадки. парково осветление. алейна и улична мрежа, паркоместа; 9) 20-ти м.р. – ж.к."Чайка" – Междублоково пространство бл.67 и бл.68 до хотели „Планет" и „Бялата къща" – осн. Ремонт Детски площадки, реконструкция зелени площи с растително изграждане, парково осветление, алейна мрежа, паркоместа; 10) 24-ти м.р. – ул. „Дубровник" – блокове 5,6,7,8 и 9-ти – основен ремонт Детски и спортни площадки, алейна мрежа, алейно и улично осветление; 11) 6-ти м.р. - Карето между ул."Баучер", ул. „Силистра"/бл.2/, ул. „Гладстон" и ул. „Царевец" – реконструкция зелени площи и растително изграждане, парково осветление.</p>											
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.236	Обновяване и привеждане във вид съгласно Наредба №1 от 2009 г. за устройство и безопасност на площадките за игра: Детски площадки в района – 140 бр.; Спортни площадки – 28 бр.		ОБж, ЕФ		Община Варна									
П.3.237	Изграждане на обществени тоалетни, вкл. в парковете		ОБж		Община Варна									
П.3.238	Благоустрояване на 11 междублокови пространства в р-н "Одесос"		ЕФ/ ОБж		Община Варна									
П.3.239	Изграждане на зала за поклонения в Гробищен парк - с.Звездица		ОБж		Община Варна, кметстов Звездица									
П.3.240	Изработване на кадастрална карта на с. Каменар		ОБж		Община Варна, кметство Каменар									
П.3.241	Проектиране, изработка и монтаж на указателни табели с наименования и номерация по уличната мрежа на с.Каменар		ОБж		Община Варна, кметство Каменар									
П.3.242	Ремонт на 5 броя спиркозаслони, с.Каменар		ОБж		Община Варна, кметство Каменар									
П.3.243	Създаване на екологичен учебен център в Зоопарк - Варна		ЕФ, МФИ		ОП Зоопарк - СЦ									
П.3.244	Поставяне на табла за агитационни материали - 2 бр., с.Каменар		ОБж		Община Варна, кметство Каменар									
	ОБЩО за С.Ц.3.10:	102 437 336												
Специфична цел 3.11. Насърчаване на публично-частното партньорство при изграждането на инфраструктурни проекти на територията на Общината.														
П.3.245	Подкрепа на публично – частни партньорства за подобряване и изграждане на научната и технологична инфраструктура и на конкурентоспособността на бизнеса в Общината		ОБж, частен сектор		Частен сектор, НПО Община Варна,									

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.246	Използване на публично-частното партньорство за интегрирано развитие на екологичен МОПТ в Община Варна		Обж, частен сектор		Община Варна, НПО, частен сектор							
	ОБЩО за С.Ц.3.11:	500 000										
Приоритет 3.3. Щадящо използване на ресурсите, опазване и възстановяване на околната среда и адаптиране към измененията на климата на територията и населението на Община Варна.												
Специфична цел 3.12. Приоритетно прилагане на мониторинг за опазване на околната среда при добивната индустрия на сушата и в акваторията.												
П.3.247	Реализация на проект за Информационна система за качеството на атмосферния въздух (КАВ) в Общината, включващ: Инсталиране на електронни информационни табла (или големи монитори), подаващи в реално време данни за състоянието на въздуха и акустичната обстановка; Отразяване на състоянието на атмосферния въздух и акустичната обстановка в Интернет-страницата на Общината		ЕФ, ОБж, частен сектор		Община Варна, Частен сектор, НПО							
П.3.248	Ежегодно организиране на информационни кампании за опазване на околната среда		ЕФ, ОБж, частен сектор		Община Варна, Частен сектор, НПО							
П.3.249	Разработване и въвеждане на Информационна система за следене и управление качество на водите в зоната на къпане и осигуряване на населението достъп до информацията за състоянието и прогнозните показатели чрез информационни табла и на интернет страницата на Общината		ЕФ, ОБж, частен сектор		Община Варна, Частен сектор, НПО							
П.3.250	Създаване и поддържане на база данни за замърсени терени, включително публична интерактивна карта на страницата на Общината. Изготвяне и реализиране на План за		ЕФ, ОБж, частен сектор		Община Варна, Частен сектор, НПО							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	почистване на замърсени участъци, използващ еко-инициативи.												
П.3.251	Играждане на площадки за съдове за битови отпадъци/тип бобър/, с обособяване на заслони/перголи – дървена или метална конструкция/ с увивна растителност – 105 бр.		ОБж		Община Варна, Частен сектор, НПО								
	ОБЩО за С.Ц. 3.12:	1 500 000											
Специфична цел 3.13. Защита от ерозионни, абразивни и свлачищни процеси, превантивни мерки за справяне с екстремни природни бедствия и за адаптиране на населението и територията на Община Варна към въздействията на измененията на климата.													
П.3.252	Възстановяване на панорамен път IV-90023 Варна-Златни пясъци в участъка на свлачище „Трифон Зарезан		ОБж/ДБж/ЕФ		Община Варна								
П.3.253	Изграждане на защитни и антигравитационни съоръжения по южния склон на „Фатрико дере” в обхвата на мост-канал (канализация „Виница-Траката-Варна”), Община Варна		ОБж/ДБж/ЕФ		Община Варна								
П.3.254	Извършване на противосвлачищни и отводнителни мероприятия на територия с площ 50 дка в землището на с. Звездица , Община Варна		ОБж/ДБж/ЕФ		Община Варна								
П.3.255	Аварийно изграждане на силови противосвлачищни мероприятия по десния склон на дере “Почивка”, м-ст „Св. Никола” (ж.к. „Бриз”), гр. Варна – II етап		ОБж/ДБж/ЕФ		Община Варна								
П.3.256	Изграждане на укрепителни съоръжения на ул. „Найчо Цанов“, парцел XXV-766, XV-762		ДБж, ОБж		Община Варна								
П.3.257	Дерета - корекции и озеленяване		ОБж		Община Варна								
П.3.258	Възстановяване, почистване и укрепване, чрез залесяване на свлачищни райони на прилежаща част от "Франга дере"; почистване от		ОБж		Община Варна, кметство Каменар								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	комунално-битови отпадъци
П.3.259	Укрепване на ската и терасиране в района на чешмите/свлачище/ в с. Тополи
П.3.260	Извършване на инженерно-геоложки проучвания и възлагане изготвяне на технически проект за трайни укрепителни мероприятия на локално активно свлачище в с. Звездица
П.3.261	Укрепване на терени в района на междублоковите пространства в I, II и III м.р. на р-н "Вл.Варненчик"
П.3.262	Обобщаване на данните от изпълнените инженерно-геоложки и хидрогеоложки изследвания на територията на Общината и възстановяване и поддържане на гео- и хидромониторинговата мрежа.
П.3.263	Актуализиране информацията за свлачищните зони и изготвяне на карта за границите на рисковите зони и ограниченията в тях, както и необходимите укрепителни мероприятия.
П.3.264	Укрепване на най-опасните зони с локални проявления на негативни геодинамични процеси
П.3.265	Изготвяне на План за действие към Териториалната стратегия за адаптиране към измененията на климата на Общината
П.3.266	Въвеждане на управленски практики в Община Варна, целящи адаптиране към промените на климата

ОБж, ЕФ		Община Варна, кметство Тополи							
ОБж, ДБж		Община Варна, Кметство Звездица							
ОБж		Община Варна							
частен сектор, ОБж		НПО, частен сектор, университети, Община Варна							
частен сектор, ОБж		НПО, частен сектор, университети, Община Варна							
частен сектор, ОБж		Община Варна							
частен сектор, ОБж		НПО, частен сектор, Община Варна							
частен сектор, ОБж		НПО, частен сектор, Община Варна							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.267	Повишаване обществената осведоменост за промените на климата в региона на Варна и въздействието им върху околната среда и качеството на живот		частен сектор, ОБж		НПО, частен сектор, Община Варна								
ОБЩО за С.Ц.3.13:		20 250 000											
Специфична цел 3.14. Интегрирано управление на крайбрежни зони и постигане на добро екологично състояние на морските води.													
П.3.268	Проект "Реконструкция и модернизация на ПСОВ – Варна - втори етап и изграждане на Канализационна помпена станция „Акациите” и тласкател. гр.Варна"		ОПОС, ОБж		Екип за управление на проекта								
П.3.269	Проект "Подготовка и изпълнение на проект за развитие на инфраструктурата за отпадъчни води в агломерация к.к."Златни пясъци", Община Варна"		ОПОС, ОБж		Екип за управление на проекта								
П.3.270	Изграждане на ПСОВ - с.Константиново		ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж		Община Варна, кметство Константиново								
П.3.271	Изграждане на Пречиствателна станция за отпадни води и повторното им използване за промишлени нужди в ЗПЗ		ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж	х	Община Варна								
П.3.272	Изграждане на ПСОВ - с.Звездица		ОПОС/ПУДООС/ОБж /ДБж		Община Варна, Кметство Звездица								
П.3.273	Проектиране и изграждане на приемни и пречиствателни съоръжения за баластни и сантинни води (КРЗ"Одесос", Пристанище Варна, Лесопорт и базата на ВМС, Варненска корабостроителница)		ЕФ		Частен сектор; Община Варна,								
П.3.274	Реализиране на проект за изграждане на нови влажни зони във варненско езеро и южния му бряг		ЕФ		Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.275	Поддържане на плажните ивици, особено в градската зона в близост до заведението по алея „Първа”		ПЧП		Частен сектор; Община Варна,								
ОБЩО за С.Ц.3.14:		106 840 497											
Специфична цел 3.15. Приоритетно финансиране на дейности, насочени към предотвратяване образуването на отпадъци, депониране, обезвреждане и рециклиране на битови и промишлени отпадъци и рекултивация на замърсени територии.													
П.3.276	Изграждане на пет броя площадки за събиране и временно съхранение на едрогабаритни отпадъци, черни и цветни метали, опасни отпадъци от бита и др.		ОБж		Община Варна								
П.3.277	Изграждане на система за преработване на животински отпадъци		ЕФ, МФИ		ОП Зоопарк - СЦ								
П.3.278	Създаване и поддръжка на общинска база данни за източниците на отпадъци, актуализиране и въвеждане на методиката за формиране на "такса смет" на база на принципа "замърсителят плаща"		ЕФ, ОБж		Община Варна								
П.3.279	Изготвяне и реализиране на проект за рекултивация на депото за отпадъци в с. Вълген		ЕФ, ОБж		Община Варна,								
П.3.280	Актуализиране на Общинска програма за управление дейностите по отпадъците		ЕФ, ОБж		Община Варна								
ОБЩО за С.Ц.3.15:			2 500 000										
Специфична цел 3.16. Подкрепа на дейности по разширяване на зелената система на Общината с цел намаляване замърсяването на въздуха и шумовото замърсяване.													
П.3.281	Аспарухов парк - реализация на инвестиционния проект (изграждане)		ОБж и ЕФ	х (Р)	Община Варна								
П.3.282	Изграждане на районен парк в район "Младост" - вкл. 2 игрища и амфитеатър		ОПРР, ОБж	х	Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.283	Изграждане на районен парк "Владиславово" (вкл. Изграждане на площадки за скейт и ролери)
П.3.284	Изграждане поливни инсталации в най-посещавани квартални градинки за подобряване поддържането на растителността в тях: Местоположение: Градинка площад „Съединение”, Градинка ул.”Ген. Гурко”/зад Медицински университет/, Градинка бул.”Чаталджа” /зад цветен пазар/, Градинка читалище „Отец Паисий”
П.3.285	Растително изграждане на най-посещавани квартални градинки – реконструкция Местоположение: Градинка площад „Съединение”, Градинка ул.”Ген. Гурко”/ зад Медицински университет/, Градинка бул.”Чаталджа” / зад цветен пазар/, Градинка читалище „Отец Паисий”, градинка пред НИПКК, градинка ул. „Феликс Каниц”с ул.”Л. Каравелов”, Градинка до „Пикадили”/ ул. „Уил. Гладстон”/
П.3.286	Подобряване на екологичната обстановка чрез пилотно "озеленяване" на покривни пространства на сгради - общинска собственост (младежки дом, детски градини и пр.)
П.3.287	Изграждане на съоръжение за шумова защита по Бул. "Девня между", бул. "Георги Пеячевич" и бул. "Република"

ОПРР, ОБЖ	х	Община Варна							
ОБЖ и ЕФ		Община Варна							
ОБЖ и ЕФ		Община Варна							
ОБЖ и ЕФ		Община Варна							
ОПРР, ОБЖ	х	Община Варна							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.288	Изграждане на съоръжение за шумова защита по Бул. "Цар Освободител" м/у ул. "Любен Каравелов" и "Княз Борис I"
П.3.289	Изграждане на съоръжение за шумова защита по Бул. "Цар Освободител" м/у между ул. "Илинден" и бул. "Генерал Колев"
П.3.290	Изграждане на съоръжение за шумова защита по "Княз Борис I" между бул. "Никола Вапцаров" и бул. "Левски"
П.3.291	Изграждане на съоръжение за шумова защита по Бул. "Приморски" между "Сан Стефано" и "Сливница"
П.3.292	Изграждане на съоръжение за шумова защита по бул. "Княз Борис I" между ул. "Пушкин" и "Васил Друмев"
П.3.293	Изграждане на съоръжение за шумова защита по Бул. "Княз Борис I" между "Васил Друмев" и ВВМУ
П.3.294	Изграждане на озеленителни пояси
	Проекти за доизграждане: 1) Пространство между бл.1, 2 и 3 на ул. "Брегалница" - благоустрояване и озеленяване; 2) Подобекти в "Парк Чайка" 19 м.р. - втори етап "Спортна зона" и "Розариум"; ж.к "Възраждане" – IV м.р. - благоустрояване и озеленяване; 3) Понеделничен пазар" - озеленяване; 4) Зелени площи пред бл.24. 25. 27. 28. 29 бул. "Вл. Варненчик" - благоустрояване и озеленяване

ОПРР, ОБЖ	х	Община Варна							
ОПРР, ОБЖ	х	Община Варна							
ОПРР, ОБЖ	х	Община Варна							
ОПРР, ОБЖ	х	Община Варна							
ОПРР, ОБЖ	х	Община Варна							
ОПРР, ОБЖ	х	Община Варна							
ЕФ, ОБЖ		Община Варна							
ОБЖ		Община Варна							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	<p>Изграждане на обекти, за които има готови инвестиционни проекти). Междублокови пространства: 1) ж.к. "Младост" бл. 115 и 118; 2) ул."Отец Паисий", ул."Братя Миладинови", ул."Пирин" и бул."Сливница"; 3) ул."К.Щъркелов" и ул."Арх.П.Момилов"; 4) ул."Македония", ОУ "Васил Априлов", ул."Г.С.Раковски" и бул."Оборище"; 5) бл. 21 – 35, ул."Струга", към дере „Струга“; 6) ул."Годор Влайков", ул. "Владая", ул."Средна гора" и ул."Акад. Методий Попов"; 7) Междублоково пространство в ж.к. "Възраждане" бл. 31, 32, 33, 42, 43, 44, 45; 8) Междублоково пространство в ж.к. "Младост" бл. 143, 144, бл. 104, 106, 107, 146</p>		ОБж/ЕФ	Община Варна							
П.3.295	Изграждане на екологични защитни пояси за защита от вятър, шум, прах, газове около бул."Трети март", бул."Янош Хуняди", бул."Цар Освободител", бул."Република", бул."Сливница", бул."Хр.Смирненски", бул."Вл.Варненчик", ул."Вяра"		ЕФ, ОБж	Община Варна							
П.3.296	Проектиране и изграждане на централен парк, включващ кътове за отдих, детски площадки и спортен комплекс в с. Тополи		ОБж	Община Варна, кметство Тополи							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.3.297	Изграждане на екологични защитни пояси около гробищен парк в с. Тополи
П.3.298	Реконструкция и изграждане на парк, с. Каменар
П.3.299	Проектиране и изграждане на нов залесителен пояс и попълване на съществуващите, с. Каменар
	<p>Проектиране и изграждане на нови обекти:</p> <p>1) Пространство срещу "МОЛ-Варна" – успоредно на бул. "Хр. Смирненски", между бул. "Вл. Варненчик" и бул. "Сливница"</p> <p>2) Пространство заключено между бл. 10 и бл. 28 на ул. "Д-р Басанович"</p> <p>3) Пространство заключено между ул. "Караагач", ул. "Разлог" и ул. "Д-р А. Железкова"</p> <p>4) Пространство заключено между ул. "Перекоп" и ул. "Новгород" – ж.к. "Аспарухово"</p> <p>5) Пространство заключено между ул. "Ген. Колев", ул. "Братя Миладинови" и ул. "Македония"</p> <p>6) Междублоково пространство между улиците „Г. Бенковски“, „Сава Доброплодни“, „Христо Попович“ и „Панайот Волов“</p> <p>7) Междублоково пространство между улиците „Цар Асен“, „Генерал Цимерман“ и „Генерал Киселов“</p> <p>8) Междублоково пространство ж.к. „Възраждане“ I м.р. северно от бл.24 – Детска площадка. спортна площадка, кът за тихи игри</p>

ОБж		Община Варна, кметство Тополи							
ОБж		Община Варна, кметство Каменар							
ОБж		Община Варна, кметство Каменар							
ОБж/ЕФ		Община Варна							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	9) Междублоково пространство на ул. „Д-р Железкова” пред бл.2 и бл.4 10) Междублоково пространство. между улиците „Неделчо Кайков”, „В. Петлешков”, „Дружба” и „Народен юмрук”												
П.3.300	Приоритизиране и поетапно реализиране на необходимите дейности за опазване, възстановяване и обогатяване на зелената система на град Варна с оглед естетическите, противошумови, противоерозионни и др. функции		ОПОС, ОБж		НПО, Частен сектор, Община Варна								
П.3.301	Определяне и планиране на необходимите дейности по реализиране на новите паркове за обществено ползване в крайградските зони (заложени в ОУП Варна)		ОПОС, ОБж		НПО, Частен сектор, Община Варна								
П.3.302	Определяне и планиране на необходимите дейности за възстановяване на защитните зелени пояси в горните етажи на Франгенско плато		ОПОС, ОБж		НПО, Частен сектор, Община Варна								
ОБЩО за С.Ц.3.16:		3 000 371											
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4.													
РАЗВИТИЕ НА ПОТЕНЦИАЛА НА ВАРНА ЧРЕЗ МЕЖДУРЕГИОНАЛНО, НАЦИОНАЛНО И ЕВРОПЕЙСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО													
референтен номер	наименование	индикативна стойност	източник на финансиране	включе н в ИПГВР	отговорна организация	период за реализация							
						2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Приоритет 4.1. Развитие на междурегионалното партньорство на национално и европейско ниво													
Специфична цел 4.1. Увеличаване на сближаването на агломерационния ареал Варна чрез пространствена и функционална интеграция на Община Варна с близките Общини													
П.4.1	Организиране на международен културен форум на европейската мрежа EUROCITIES в град Варна		ОБж		Община Варна								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.4.2	Създаване на фонд за подкрепа на собствено участие на НПО		ОБж		Община Варна										
	ОБЩО за С.Ц.4.1	10 050 000.00													
Специфична цел 4.2. Разширяване на сътрудничеството с европейски общини за насърчаване на публично частното партниране при трансфера на добри практики от Европейския съюз															
П.4.3	Участие в проекти на мрежата Европейски градове срещу наркотиците (ЕСАД)		ОБж		Община Варна										
П.4.4	Трансфер с Будафок- Унгария и др. европейски градове и разпространение на добри практики за насърчаване на районните инициативи		ОБж		Община Варна										
П.4.5	Организиране на среща за обмяна на добри практики в местното самоуправление с побратимени на район "Одесос" общини: Неа Халкидона-Атина. Гърция; Алания-Турция. Скопие -Център,Македония; Високо Мито-Чехия.		ОБж, ЕФ		Община Варна										
П.4.6	Побратимяване с градове от ЕС		ОБж, ЕФ		Община Варна, кметство Тополи										
П.4.7	Развитие на капацитет и партньорства за участие в международни проекти по програми за регионално, трансгранично и международно сътрудничество		ОБж		Община Варна,										
П.4.8	Поддържане на Варненско представителство в Брюксел		ОБж		Община Варна										
П.4.9	Комуникационна дейност за събиране и предоставяне на актуална информация за ЕС, фондове и програми		ЕФ, ОБж		Община Варна										
П.4.10	Разширяване членството и участието в институции на ЕС, побратимени		ЕФ, ОБж		Община Варна										

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	градове и други												
П.4.11	Създаване и използване на общинската структура за разработване, наблюдение, контрол и управление на проекти		ЕФ, ОБж		Община Варна, НПО, частен сектор								
П.4.12	Осъществяване на съвместни дейности с побратими градове		ОБж		Община Варна								
П.4.13	Участие в програмата за сближаване на ЕС		ЕФ, ОБж		Община Варна								
П.4.14	Двустранни посещения за обмен на идеи и добри практики.		ЕФ, ОБж		Община Варна								
П.4.15	Включване на Община Варна в мрежи.		ЕФ, ОБж		Община Варна								
	ОБЩО за С.Ц.4.2:	10 500 000.00											
Приоритет 4.2. Черноморско трансгранично сътрудничество													
Специфична цел 4.3. Насърчаване създаването на международни мрежи за икономическо и социално развитие , основано на общи ресурси													
П.4.16	Организиране на международни културни и икономически форуми		ЕФ, ОБж		Община Варна								
П.4.17	Активизиране на икономическия, социален и културен обмен между Община Варна и чуждестранни общини от Черноморския регион и други побратимени градове		ЕФ, ОБж		Община Варна								
П.4.18	Подкрепа за съвместни дейности, адресирани към общите предизвикателства за опазване на околната среда		ЕФ, ОБж		Община Варна, НПО								
П.4.19	Създаване на черноморски мрежи с цел популяризиране на съвместни инициативи за развитие на сектора на информационни и комуникационни технологии		ЕФ, ОБж		Община Варна, НПО								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.4.20	Засилване на достъпността и свързаността с цел установяване на нови информационни, транспортни и търговски връзки		ЕФ, ОБж	Община Варна, НПО							
П.4.21	Проект SEED - Улесняване на достъпа на гражданите до публична администрация		ЕФ/ОБж	Община Варна							
ОБЩО за С.Ц.4.3:		2 169 000.00									
Специфична цел 4.4. Подкрепа за стимулиране на международните контакти и партньорства за постигане на високо ниво на развитие на морската индустрия и туризма											
П.4.22	Инициране на културни и спортни прояви между общини от Черноморския регион		ЕФ, ОБж	Община Варна, НПО							
П.4.23	Анализиране на транспортните мрежи в региона		ЕФ, ОБж	Община Варна, НПО							
П.4.24	Проект "BS TOURISM NET" – "Създаване на черноморска мрежа за устойчиво развитие на туризма в България, Румъния, Украйна, Молдова и Грузия"		ЕФ, ДБж	Община Варна							
П.4.25	Проект „LIMEN: Културни пристанища от Егейско до Черно море”,		ЕФ, ДБж	Община Варна							
П.4.26	Създаване на черноморски мрежи с цел популяризиране на съвместни инициативи за развитие на туризма и морския сектор		ЕФ, ОБж	Община Варна, НПО, частен сектор							
ОБЩО за С.Ц.4.4:		5 000 000.00									
Приоритет 4.3. Развитие на европейското и атлантическото партниране на Община Варна											
Специфична цел 4.5.Европейско партниране за превръщане на град Варна в културен и икономически център в Югоизточна Европа											
П.4.27	Активизиране на икономическия, социален и културен обмен между Община Варна и чуждестранни общини в Югоизточна Европа		ЕФ, ОБж	Община Варна, НПО							

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.4.28	Обмяна на добри практики за превръщане на град Варна в културен и икономически център в Югоизточна Европа		ЕФ, ОБж	Община Варна, НПО								
П.4.29	Превръщане на град Варна в регионален, национален и международен спортен, медицински и балнеоложки център		ЕФ, ОБж	Община Варна, НПО								
П.4.30	Развитие на капацитета на Община Варна за ефективно участие в новите европейски проекти и програми за периода 2014 –2020		ЕФ, ОБж	Община Варна, НПО								
П.4.31	Разширение на действащите кълстери в европейското партниране с цел навлизане на международните пазари и увеличаване на преките инвестиции		ЕФ, ОБж	Община Варна, НПО								
П.4.32	Проект EUniverCities – „Партньорство между градове и университети за развиване на устойчиви градски икономики и общества”		ЕФ, ОБж	Община Варна, дирекция ЕНОП								
П.4.33	Проект SMART CIBER „Система от карти, оценка на риска от тероризъм срещу инфраструктурни обекти при организирането на мащабни събития и митинги”		ЕФ, ОБж	Община Варна, дирекция ЕНОП								
П.4.34	Проект E.T.O.S. “Ефективно обучение за хора в неравностойно положение”		ЕФ, ОБж	Община Варна, дирекция ЕНОП								
	ОБЩО за С.Ц. 4.5:	6 500 000.00										
<p align="center">Специфична цел 4.6. Насърчаване на дейности и проекти, които съдействат Варна да е конкурентоспособна „Европейска младежка столица 2016г.” и „Европейска столица на културата 2019г.”</p>												
П.4.35	Варна - европейска столица на културата 2019 г.		ОБж, ДБж, ЕФ, частен сектор	Община Варна, дирекция КДР								

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

П.4.36	Финансиране на проекти на НПО и състезания по младежко предприемачество. Реализиране на дейности във връзка с кандидатурата на Община Варна за Европейска младежка столица		Обж, ЕФ	Община Варна, дирекция ОМДС								
	ОБЩО за С.Ц.4.6:	144 800 000.00										

Таблица VII-2 Мерки и проекти

Специфични цели	Мерки	Съответстващ проект
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1. ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ		
Приоритет 1.1. Стимулиране на предприемачеството на основата на икономика на знанието		
Специфична цел Повишаване жизнеспособността конкурентоспособността МСП	1.1. на и на Мярка 1.1.1. Стимулиране на предприемаческата култура и нагласа на гражданското общество. Мярка 1.1.2. Подпомагане на предприемачеството за създаване на нови работни места и стартиращ бизнес. Мярка 1.1.3. Подпомагане на развитието на социалното, женското и младежко предприемачество. Мярка 1.1.4. Подкрепа за създаване на общински фонд за стартиращ и рисков капитал за подкрепа на стартиращи иновативни МСП.	П. 1.1, П. 1.2, П. 1.3, П. 1.4, П. 1.5, П. 1.6, П. 1.7, П. 1.8

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Специфична цел 1.2. Подкрепа за развитие на приоритетните сектори на община Варна и изграждане и развитие на клъстери	<p>Мярка 1.2.1. Осигуряване на благоприятна среда за изграждане и развитие на клъстери.</p> <p>Мярка 1.2.2. Насърчаване на междуфирменото сътрудничество и подкрепа за създаване на бизнес-мрежи и други начини за развитие на икономиката.</p> <p>Мярка 1.2.3. Разработване на програми за подпомагане развитие на местната икономика с приоритет на морска индустрия и усвояване на ресурсите на Черно море, туризъм, опазване на околната среда и климатичните промени, възобновяеми енергийни източници и енергийна ефективност, информационни и комуникационните технологии и други.</p> <p>Мярка 1.2.4. Разработване на Общинска морска стратегия.</p>	П. 1.9, П. 1.10, П. 1.11, П. 1.12, П. 1.13, П. 1.14, П. 1.15, П. 1.16, П. 1.17, П. 1.18, П. 1.19, П. 1.20, П. 1.21, П. 1.22, П. 1.23, П. 1.24, П. 1.25, П. 1.26
Приоритет 1.2. Подобряване на качеството на образованието		
Специфична цел 1.3. Осигуряване на достъпно и качествено образование за развитие на личността чрез осъвременяване на системата на образование и осигуряване на нейната адаптивност спрямо потребностите на пазара на труда	<p>Мярка 1.3.1. Модернизация на образователната система за предоставяне на достъпно и качествено образование.</p> <p>Мярка 1.3.2. Повишаване квалификацията на кадрите, чрез специализирани национални и европейски програми.</p> <p>Мярка 1.3.3. Намаляване на броя на преждевременно напусналите училище и повишаване достъпа до начално, средно и третично образование с акцент към групите в неравностойно положение.</p> <p>Мярка 1.3.4. Подобряване на материално-техническата база за образование, обучение и младежки дейности.</p>	П. 1.27, П. 1.28, П. 1.29, П. 1.30, П. 1.31, П. 1.32, П. 1.33, П. 1.34, П. 1.35, П. 1.36, П. 1.37, П. 1.38, П. 1.39, П. 1.40, П. 1.41, П. 1.42, П. 1.43, П. 1.44, П. 1.45, П. 1.46, П. 1.47, П. 1.48, П. 1.49, П. 1.50, П. 1.51, П. 1.52, П. 1.53, П. 1.54, П. 1.55, П. 1.56, П. 1.57, П. 1.58, П. 1.59, П. 1.60, П. 1.61, П. 1.62, П. 1.63, П. 1.64, П. 1.65, П. 1.66, П. 1.67, П. 1.68, П. 1.69, П. 1.70, П. 1.71, П. 1.72, П. 1.73, П. 1.74, П. 1.75, П. 1.76, П. 1.77, П. 1.78, П. 1.79, П. 1.80, П. 1.81, П. 1.82, П. 1.83, П. 1.84, П. 1.85, П. 1.86, П. 1.87, П. 1.88, П. 1.89, П. 1.90, П. 1.91, П. 1.92, П. 1.93, П. 1.94, П. 1.95, П. 1.96, П. 1.97, П. 1.98, П. 1.99, П.

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

		1.100, П. 1.101, П. 1.102, П. 1.103, П. 1.104
Специфична цел 1.4. Увеличаване на дела на младото поколение със завършено висше и средно образование в съответствие с изискванията на регионалната и националната икономика	Мярка 1.4.1. Придобиване на компетентности в съответствие с пазара на труда. Мярка 1.4.2. Динамично адаптиране на учението през целия живот и мобилността към потребностите на личността и изискванията на пазара на труда. Мярка 1.4.3. Стимулиране развитие на предприемачески, творчески и иновативни компетентности сред учащите се. Мярка 1.4.4. Укрепване на връзките между институциите за ефективно образование.	П. 1.105, П. 1.106, П. 1.107, П. 1.108, П. 1.109, П. 1.110, П. 1.111, П. 1.112
Приоритет 1.3. Повишаване ефективността на иновациите и научните изследвания. Подкрепа на високотехнологични производства и услуги		
Специфична цел 1.5. Насърчаване и развитие на научноизследователската и иновационна дейност за технологичното развитие в предприятията	Мярка 1.5.1. Разработване на Общинска иновационна стратегия. Мярка 1.5.2. Създаване на общински съвет по „Иновации и европейска интеграция”, който да организира управлението на местната иновативна система, обезпечаваща приемствено нарастване на услугите и висока принадлежна стойност, изследователската работа и иновативните компании на територията на Община Варна. Мярка 1.5.3. Повишаване на социалната роля и значимост на научните изследвания. Мярка 1.5.4. Развитие на научния потенциал и интегриране в европейското изследователско пространство. Мярка 1.5.5. Стимулиране на партньорството между предприятията, университетите и научно-изследователските организации. Мярка 1.5.6. Подкрепа за създаване на Високотехнологичен парк във Варна и създаване и разширяване на съществуващите иновационни центрове и бизнес инкубатори. Мярка 1.5.7. Стимулиране на внедряване на иновациите в енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници, опазване на околната среда и адаптиране към климатичните промени. Мярка 1.5.8. Подкрепа на бизнеса в трансфера на иновативни практики от европейските страни към Община Варна.	П. 1.113, П. 1.114, П. 1.115, П. 1.116, П. 1.117, П. 1.118, П. 1.119, П. 1.120, П. 1.121, П. 1.122, П. 1.123, П. 1.124, П. 1.125, П. 1.126, П. 1.127, П. 1.128, П. 1.129, П. 1.130, П. 1.131

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Специфична цел 1.6. Подкрепа високотехнологичните производства и услуги	Мярка 1.6.1. Стимулиране на технологичното/ индустриалното предприемачество сред ученици и студенти с техническо образование. Мярка 1.6.2. Създаване на общински фонд за финансиране на иновациите и приложните изследвания. Мярка 1.6.3. Насърчаване на високотехнологичните производства и услуги и стимулиране на заетостта.	П. 1.132, П. 1.133, П. 1.134, П. 1.135, П. 1.136, П. 1.137, П. 1.138, П. 1.139, П. 1.140, П. 1.141, П. 1.142, П. 1.143
Приоритет 1.4. Създаване на благоприятна среда за привличане на инвестиции и стимулиране на публично-частно партньорство		
Специфична цел 1.7. Стимулиране на публично-частното партньорство	Мярка 1.7.1. Създаване на условия за развитие на институционална среда, благоприятстваща развиване на публично-частно партньорство. Мярка 1.7.2. Стимулиране на публично-частни партньорства и инициативи за решаване на важни проблеми на общественно-икономическото развитие. Мярка 1.7.3. Изграждане на публично-частни партньорства за привличане на финансови ресурси и повишаване на възможностите за усвояване на средства от оперативните програми за ускореното развитие на Общината.	П. 1.144, П. 1.145
Специфична цел 1.8. Създаване на благоприятна среда за привличане на инвестиции	Мярка 1.8.1. Разработване на общинска маркетинг стратегия за рекламиране на възможностите на Община Варна за привличане на инвестиции, чрез печатни и интернет материали. Мярка 1.8.2. Създаване на благоприятни условия за изграждане на зони за високотехнологично развитие, за стимулиране на инвестициите във високотехнологични производства и услуги.	П. 1.146, П. 1.147, П. 1.148, П. 1.149
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2. ПОДОБРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ		
Приоритет 2.1. Осигуряване на възможности за заетост, намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване		
Специфична цел 2.1. Осигуряване на възможности за заетост, с акцент на младежката заетост и повишаване на трудовите доходи	Мярка 2.1.1. Осигуряване на заетост и повишаване на доходите, с акцент младите хора и уязвимите групи. Мярка 2.1.2. Създаване на условия за по-добро съвместяване на личния, семейния и професионалния живот. Мярка 2.1.3. Насърчаване въвеждането на гъвкав пазар на труда, чрез взаимодействие на социално-икономическите партньори.	П. 2.1, П. 2.2, П. 2.3, П. 2.4, П. 2.5, П. 2.6, П. 2.7
Специфична цел 2.2. Развитие на социалните услуги и социалната	Мярка 2.2.1. Подобряване на качеството на живот на децата, включително от рисковите групи и насърчаване на социалното включване. Мярка 2.2.2. Премахване на институционалния модел на грижа за възрастните хора и хората с	П. 2.8, П. 2.9, П. 2.10, П. 2.11, П. 2.12, П. 2.13, П. 2.14, П. 2.15, П. 2.16, П. 2.17, П. 2.18,

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

интеграция	увреждания чрез развитие на услуги за дългосрочна грижа и междусекторни услуги. Мярка 2.2.3. Разработване и въвеждане на специфични програми за рисковите групи. Мярка 2.2.4. Осигуряване на достъпна среда – физическа, институционална и информационна. Мярка 2.2.5. Осигуряване на устойчивост и адекватност на социалните плащания.	П. 2.19, П. 2.20, П. 2.21, П. 2.22, П. 2.23, П. 2.24, П. 2.25, П. 2.26, П. 2.27, П. 2.28, П. 2.29, П. 2.30, П. 2.31, П. 2.32, П. 2.33, П. 2.34, П. 2.35, П. 2.36, П. 2.37, П. 2.38, П. 2.39, П. 2.40, П. 2.41, П. 2.42, П. 2.43, П. 2.44, П. 2.45, П. 2.46, П. 2.47, П. 2.48, П. 2.49, П. 2.50, П. 2.51, П. 2.52, П. 2.53, П. 2.54, П. 2.55, П. 2.56, П. 2.57, П. 2.58, П. 2.59, П. 2.60, П. 2.61, П. 2.62, П. 2.63, П. 2.64, П. 2.65, П. 2.66, П. 2.67, П. 2.68, П. 2.69, П. 2.70
Приоритет 2.2. Подобряване на системата на здравеопазване, включително		
Специфична цел 2.3. Повишаване на качеството и ефективността на здравните услуги.	Мярка 2.3.1. Внедряване на ефективни мерки за своевременна профилактика и здравословен начин на живот и намаляване на основните рискови фактори за здравето на пациентите. Мярка 2.3.2. Повишаване на качеството и ефективността на здравните услуги. Мярка 2.3.3. Обновяване на материалната база за предоставяне на здравни услуги, включително чрез внедряване на високотехнологична апаратура. Мярка 2.3.4. Стимулиране въвеждането на иновации за устойчива и ефективна здравна система. Мярка 2.3.5. Оптимизиране на системата за неотложна помощ.	П. 2.71, П.2.72, П. 2.73, П. 2.74, П. 2.75, П. 2.76, П. 2.77, П. 2.78, П. 2.79, П. 2.80, П. 2.81, П. 2.82, П. 2.83, П. 2.84, П. 2.85, П. 2.86, П. 2.87, П. 2.88, П. 2.89, П. 2.90, П. 2.91, П. 2.92, П. 2.93, П. 2.94, П. 2.95, П. 2.96, П. 2.97, П. 2.98, П. 2.99, П. 2.100, П. 2.101, П. 2.102, П. 2.103, П. 2.104, П. 2.105, П. 2.106, П. 2.107, П. 2.108, П. 2.109, П. 2.110, П. 2.111, П. 2.112, П. 2.113, П. 2.114

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Специфична цел 2.4. Осигуряване на здравето и живота на хората и материалната среда при природни бедствия и аварии и в условия на кризи.	Мярка 2.4.1. Подобряване на управлението при кризи и превантивната дейност при природни бедствия и аварии. Мярка 2.4.2. Създаване, обучение и подготовка на доброволни формирования за действия и ликвидиране на последствията при бедствия и аварии и в условията на кризи. Мярка 2.4.3. Повишаване на информираността и обучението на различни възрастови и социални групи за идентифициране на възможни рискове и правилно поведение и действие при бедствия, аварии и катастрофи.	П. 2.115, П. 2.116, П. 2.117
Приоритет 2.3. Развитие на културата и културните институции, разширяване и улесняване на достъпа на гражданите до изкуство и култура.		
Специфична цел 2.5. Подобряване на условията за развитие на изкуствата и културата	Мярка 2.5.1. Подкрепа развитието на професионалната култура, чрез подпомагане на професионалните културни институции и оптимално използване на различните пространства и възможности за културни прояви. Мярка 2.5.2. Увеличаване въздействието на културната политика за духовно и образователно развитие на младите хора и изграждане на културен профил на Варна като град на българската писменост. Мярка 2.5.3. Разширяване на партньорството с европейски културни центрове. Представяне на изкуствата и творците от Варна в чужбина. Мярка 2.5.4. Подкрепа за подобряване условията на творчеството и създаване на по-добър климат за общуване между професионалните съсловия. Мярка 2.5.5. Подкрепа за утвърждаване ролята и авторитета на международните фестивали, като важен елемент от облика на Варна като европейски културен център. Мярка 2.5.6. Реализация на програмата за кандидатура на Варна за „Европейска столица на културата през 2019”. Обединение и фокусиране на усилията на варненската общественост за подготвяне на град Варна за европейското културно събитие на 2019г. Мярка 2.5.7. Подкрепа развитието на музейното дело за съхраняване и развитие на занаятите и традиционните изкуства.	П. 2.118, П. 2.119, П. 2.120, П. 2.121, П. 2.122, П. 2.123, П. 2.124, П. 2.125, П. 2.126, П. 2.127, П. 2.128, П. 2.129, П. 2.130, П. 2.131, П. 2.132, П. 2.133, П. 2.134, П. 2.135, П. 2.136, П. 2.137, П. 2.138, П. 2.139, П. 2.140, П. 2.141, П. 2.142, П. 2.143, П. 2.144, П. 2.145, П. 2.146, П. 2.147, П. 2.148
Специфична цел 2.6. Разширяване и улесняване на достъпа на гражданите до изкуство и култура.	Мярка 2.6.1. Съхраняване и поддържане на историческите и архитектурните паметници на културата, на мемориалните знаци, на наследството в изкуствата, сътворено в близкото и далечно минало на Варна. Мярка 2.6.2. Подобряване на съществуващата и създаване на нова материална база за културни дейности. Мярка 2.6.3. Стимулиране на любителското изкуство и подкрепа на читалищата за превръщането им в съвременни духовни центрове за култура и информация.	П. 2.149, П. 2.150, П. 2.151, П. 2.152, П. 2.153, П. 2.154, П. 2.155

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Приоритет 2.4. Създаване на условия за спорт и пълноценно използване на свободното време на младите хора. Превенция на рисковото поведение сред децата и младите хора		
Специфична цел 2.7. Създаване на условия за пълноценно използване на свободното време на младите хора	Мярка 2.7.1. Подкрепа развитието на творческия потенциал на младите хора за утвърждаване на общочовешките и европейски ценности и съхраняване на българските традиции. Мярка 2.7.2. Подпомагане на младите творци от Варна и техните артистични прояви. Мярка 2.7.3. Модернизация и ефективно използване на материалната среда за провеждане на младежка дейност. Мярка 2.7.4. Реализация на програмата за кандидатура на Варна за „Европейска младежка столица през 2016”.	П. 2.156, П. 2.157, П. 2.158, П. 2.159, П. 2.160, П. 2.161, П. 2.162, П. 2.163, П. 2.164, П. 2.165, П. 2.166, П. 2.167, П. 2.168, П. 2.169, П. 2.170, П. 2.171, П. 2.172, П. 2.173, П. 2.174, П. 2.175, П. 2.176, П. 2.177, П. 2.178
Специфична цел 2.8. Развитие на спорта и туризма и повишаване на физическата култура на населението	Мярка 2.8.1. Стимулиране на гражданите на Общината за системни занимания със спорт и туризъм. Мярка 2.8.2. Модернизация на съществуващата и изграждане на нова материална среда. Мярка 2.8.3. Актуализация на стратегията за развитие на спорта и туризма. Мярка 2.8.4. Оптимизиране на системите за насърчаване, управление и контрол на туризма.	П. 2.179, П. 2.180, П. 2.181, П. 2.182, П. 2.183, П. 2.184, П. 2.185, П. 2.186, П. 2.187, П. 2.188, П. 2.189, П. 2.190, П. 2.191, П. 2.192, П. 2.193, П. 2.194, П. 2.195, П. 2.196, П. 2.197, П. 2.198, П. 2.199, П. 2.200, П. 2.201, П. 2.202, П. 2.203, П. 2.204, П. 2.205, П. 2.206, П. 2.207, П. 2.208, П. 2.209, П. 2.210, П. 2.211, П. 2.212, П. 2.213, П. 2.214, П. 2.215, П. 2.216, П. 2.217, П. 2.218, П. 2.219, П. 2.220, П. 2.221, П. 2.222, П. 2.223
Специфична цел 2.9. Превенция на рисковото поведение сред децата и младите хора на града.	Мярка 2.9.1. Превенция и рехабилитация на зависимости от психоактивни вещества. Мярка 2.9.2. Превенция на асоциалното поведение и противообществени прояви на малолетните и непълнолетните. Мярка 2.9.3. Превенция на трафика на хора и закрила на жертвите на трафик. Мярка 2.9.4. Превенция на ХИВ/ СПИН.	П. 2.224, П. 2.225, П. 2.226, П. 2.227, П. 2.228, П. 2.229, П. 2.230, П. 2.231, П. 2.232, П. 2.233, П. 2.234, П. 2.235, П. 2.236, П. 2.237, П. 2.238, П. 2.239, П. 2.240, П. 2.241, П. 2.242, П. 2.243, П. 2.244, П. 2.245

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Приоритет 2.5. Развитие на гражданското общество и подобряване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса		
Специфична цел 2.10. Подобряване на институционалната среда чрез предоставяне на достъпни електронни услуги	Мярка 2.10.1. Въвеждане на нови информационни технологии за разширяване ефективността на административното обслужване на гражданите. Мярка 2.10.2. Развитие на допълнителни системи, базирани на технологията „електронна община”. Мярка 2.10.3. Подобряване на качеството на административното обслужване на принципа „едно гише”. Мярка 2.10.4. Прилагане на съвременни технологии за архивиране и съхранение на документация в общинската и районните администрации.	П. 2.246, П. 2.247, П. 2.248
Специфична цел 2.11. Ефективно взаимодействие на общинската администрация със структурите на гражданското общество.	Мярка 2.11.1. Развитие на система за планиране на човешките ресурси, привличане и задържане на млади и квалифицирани специалисти в администрацията. Мярка 2.11.2. Развитие на система за идентифициране на съществуващи и потенциални рискове в работата на администрацията. Мярка 2.11.3. Въвеждане на иновативни практики и стандарти за управление на качеството, за самооценка и оценка на структурите в администрацията. Мярка 2.11.4. Осигуряване на по-голям достъп на гражданите до информацията на бюджетните прогнози и резултати от изпълнението на общинския бюджет. Мярка 2.11.5. Изграждане на публично-частни партньорства за привличане на финансови ресурси и повишаване на възможностите за усвояване на средства по европейски и национални програми за ускореното развитие на Общината. Мярка 2.11.6. Ефективно взаимодействие между местната власт и неправителствените организации. Мярка 2.11.7. Подкрепа за финансиране на собственото участие на неправителствените организации в европейски програми и проекти.	П. 2.249, П. 2.250, П. 2.251, П. 2.252, П. 2.253, П. 2.254, П. 2.255, П. 2.256, П. 2.257, П. 2.258, П. 2.259, П. 2.260, П. 2.261, П. 2.262, П. 2.263, П. 2.264, П. 2.265, П. 2.266, П. 2.267, П. 2.268
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 3. ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА		
Приоритет 3.1. Подобряване на наличната и изграждане на нова научна и технологична инфраструктура на Община Варна		

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Специфична цел 3.1. Укрепване и създаване на иновативна общинска инфраструктура – Високотехнологичен парк и центрове за трансфер на знания и технологии.	Мярка 3.1.1. Разширяване на иновативни партньорства между университетите, изследователските институти и бизнеса с активната подкрепа на местната и държавна власт за изграждане на високотехнологична инфраструктура в Общината. Мярка 3.1.2. Създаване на научно-изследователски лаборатории, свързани с приоритетните за Общината сектори на икономиката. Мярка 3.1.3. Проектиране и изграждане на Високотехнологичен парк във Варна на база налична концепция.	П. 3.1, П. 3.2
Приоритет 3.2. Интегрирано изграждане на нова и модернизиране на съществуващата техническа инфраструктура на Общината, за подобряване на териториалната свързаност и достъпност до обектите за публични услуги.		
Специфична цел 3.2. Стимулиране развитието на град Варна и повишаване значението му на град от европейската мрежа от урбанистични центрове и източен портал на ЕС	Мярка 3.2.1. Развитие на град Варна, свързано с географското местоположение на брега на Черно море за превръщането му в град – врата, основен логистичен и комуникативен център с национално и международно значение. Мярка 3.2.2. Приоритетно развитие на нова пристанищна инфраструктура в Община Варна. Мярка 3.2.3. Преобразуване на пристанище Варна – Изток в порт за круизни кораби и яhti и средище за културни изяви, с цел подобряване на контакта на града с морето и отклоняване на товарния трафик от крайбрежната централната част на град Варна.	

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

<p>Специфична цел 3.3. Изграждане, рехабилитация и поддържане на пътната и уличната инфраструктури в Общината и адекватна на нуждите за свързаност и достъп до публични услуги организация на движението.</p>	<p>Мярка 3.3.1. Приоритетно обновяване и изграждане на необходимата пътна инфраструктура за облекчаване на движението в централната част на град Варна и осигуряване на свързаност и достъпност на северните курортни части и селищни образувания с южните и с магистрала „Хемус“.</p> <p>Мярка 3.3.2. Разширяване и реконструкция на улична инфраструктура във връзка с оптимизиране на МОПТ.</p> <p>Мярка 3.3.3. Интегрирани мерки за подобряване на организацията на движението по пътната и уличната мрежи в Общината, включително подмяна и внедряване на интелигентно управление на трафика.</p> <p>Мярка 3.3.4. Изграждане на нови паркинги и осигуряване на паркоместа при ново строителство на обществени и жилищни сгради, с цел подобряване на времето за достъп до публични услуги и намаляване на замърсеността на централната градска част на Общината.</p> <p>Мярка 3.3.5. Изграждане на „Синя зона” в централната част на град Варна.</p> <p>Мярка 3.3.6. Устойчиво развитие и подкрепа на новите селищни образувания.</p>	<p>П. 3.3, П. 3.4, П. 3.5, П. 3.6, П. 3.7, П. 3.8, П. 3.9, П. 3.10, П. 3.11, П. 3.12, П. 3.13, П. 3.14, П. 3.15, П. 3.16, П. 3.17, П. 3.18, П. 3.19, П. 3.20, П. 3.21, П. 3.22, П. 3.23, П. 3.24, П. 3.25, П. 3.26, П. 3.27, П. 3.28, П. 3.29, П. 3.30, П. 3.31, П. 3.32, П. 3.33, П. 3.34, П. 3.35, П. 3.36, П. 3.37, П. 3.38, П. 3.39, П. 3.40, П. 3.41, П. 3.42, П. 3.43, П. 3.44, П. 3.45, П. 3.46, П. 3.47, П. 3.48, П. 3.49, П. 3.50, П. 3.51, П. 3.52, П. 3.53, П. 3.54, П. 3.55, П. 3.56, П. 3.57, П. 3.58, П. 3.59, П. 3.60, П. 3.61, П. 3.62, П. 3.63, П. 3.64, П. 3.65, П. 3.66, П. 3.67, П. 3.68</p>
<p>Специфична цел 3.4. Подобряване на транспортната свързаност и времето за достъп до публични услуги чрез екологично чист масов обществен пътен транспорт (МОПТ) в съответствие с проекта за интегриран градски транспорт на Варна</p>	<p>Мярка 3.4.1. Повишаване на енергийната ефективност на обществения транспорт чрез подмяна на подвижния състав, обновяване на тролейбусния парк и подобрения на производствено-техническата база.</p> <p>Мярка 3.4.2. Модернизация на диспечерската програма на градския транспорт, включително изграждане на център за управление на масовия градски транспорт (МГТ) и изграждане на система за осигуряване на предимство на превозните средства на МГТ на светлинно регулирани кръстовища.</p> <p>Мярка 3.4.3. Изграждане на коридор, обособен за бърз МГТ.</p> <p>Мярка 3.4.4. Внедряване на автоматизирана билетна система в МГТ.</p> <p>Мярка 3.4.5. Изграждане на система за информация на пътниците в реално време.</p> <p>Мярка 3.4.6. Подобряване условията на ползване на междуградски автобусен транспорт, включително изграждане на нова автогара.</p> <p>Мярка 3.4.7. Мерки за подобряване на общата достъпност до МГТ на хора със специфични потребности.</p>	<p>П. 3.69, П. 3.70, П. 3.71, П. 3.72, П. 3.73, П. 3.74, П. 3.75, П. 3.76, П. 3.77, П. 3.78, П. 3.79, П. 3.80, П. 3.81, П. 3.82, П.3.83</p>

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Специфична цел 3.5. Създаване на условия за алтернативни начини на придвижване и нова култура на градска мобилност	<p>Мярка 3.5.1. Насърчаване на ограниченото използване на лични МПС чрез популяризиране на МОПТ и програми и сайтове за използването на едно МПС от повече хора.</p> <p>Мярка 3.5.2. Стимулиране развитието на алтернативен екологосъобразен МОПТ и разширение на мрежата от велоалеи, велоплатна и велопаркинги в Общината.</p> <p>Мярка 3.5.3. Насърчаване развитието на воден МОТ, свързващ централната градска част със северните и южни крайбрежни части на Общината.</p> <p>Мярка 3.5.4. Реализиране на нови и рехабилитация на съществуващи пешеходни зони (с подходяща инфраструктура, осигуряваща естетическа стойност, достъпност и безопасност на гражданите).</p>	П. 3.84, П. 3.84, П. 3.85, П. 3.86, П. 3.87, П. 3.88
Специфична цел 3.6. Подобряване на енергийната ефективност, развитие на енергийните мрежи и разширяване използването на ВЕИ според Стратегията за устойчиво енергийно развитие на Община Варна 2012 – 2020 г.	<p>Мярка 3.6.1. Обследване за енергийната ефективност (ЕЕ) и мерки за нейното подобряване в обществения и жилищен сграден фонд в Община Варна, според обхвата на ЗЕЕ. Проучване на възможностите и прилагане на типово одитиране на частни жилищни сгради панелно строителство.</p> <p>Мярка 3.6.2. Разработване и внедряване на информационен портал за популяризиране на мерките за енергийна ефективност, насочени към собственици и сдружения на собственици в многофамилни жилищни сгради.</p> <p>Мярка 3.6.3. Пилотно въвеждане на система за енергиен мониторинг на енергийните спестявания на сградите общинска собственост.</p> <p>Мярка 3.6.4. Разработване на иновативни проекти за нискоенергийни или пасивни сгради общинска собственост.</p> <p>Мярка 3.6.5. Изграждане на нови електро-подстанции и осигуряване на високо-волтови трасета до тях.</p> <p>Мярка 3.6.6. Доизграждане и обновяване на електрическата мрежа, с цел гарантиране на енергийната сигурност и намаляване на загубите.</p> <p>Мярка 3.6.7. Поетапно изграждане на интелигентно улично осветление в град Варна, включително въвеждане на мерки за енергийна ефективност и система за автоматизираното му управление.</p> <p>Мярка 3.6.8. Насърчаване използването на системи, използващи ВЕИ (термопомпи, инсталации с геотермални води, соларни инсталации, фотоволтаични инсталации, биомаса, и др.) в сгради общинска и държавна собственост.</p> <p>Мярка 3.6.9. Популяризиране използването на ВЕИ в частни жилищни сгради и производствени предприятия. и създаване на административно стимулиране и преференциални процедури.</p>	П. 3.89, П. 3.89, П. 3.90, П. 3.91, П. 3.92, П. 3.93, П. 3.94, П. 3.95, П. 3.96, П. 3.97, П. 3.98, П. 3.99, П. 3.100, П. 3.101, П. 3.102, П. 3.103, П. 3.104, П. 3.105, П. 3.106, П. 3.107, П. 3.108, П. 3.109, П. 3.110, П. 3.111, П. 3.112, П. 3.113, П. 3.114, П. 3.115, П. 3.116, П. 3.117, П. 3.118, П. 3.119, П. 3.120, П. 3.121, П. 3.122, П. 3.123, П. 3.124, П. 3.125, П. 3.126, П. 3.127, П. 3.128, П. 3.129, П. 3.130, П. 3.131, П. 3.132, П. 3.133, П. 3.134, П. 3.135, П. 3.136, П. 3.137, П. 3.138, П. 3.139, П. 3.140, П. 3.141, П. 3.142, П. 3.143, П. 3.144, П. 3.145, П. 3.146, П. 3.147, П. 3.148, П. 3.149, П. 3.150, П. 3.151, П. 3.152, П.3.153

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Специфична цел 3.7. Ефективно разширяване и модернизиране на топлофикационната мрежа	Мярка 3.7.1. Разработване на стратегия за използване на геотермалните извори на територията на Общината, включително създаване на програма за използването им в топлофикацията. Мярка 3.7.2. Газифициране на общински и държавни жилищни сгради, разширяване на потребителската мрежа до по - малките селища и селищните образувания в Общината. Мярка 3.7.3. Съвместни проучвания с топлофикационните дружества на територията на Община Варна за възможностите за реконструкция на крайни системи с цел подобряване на ЕЕ на услугата топлофикация. Мярка 3.7.4. Проучване на възможностите за производство на енергия от преработка на биомаса, отпадъци и утайки от пречиствателни станции.	П. 3.154
Специфична цел 3.8. Интензификация на процеса по подобряване на ВиК инфраструктурата и пречистването на отпадъчните води с изграждане и разширяване на пречиствателни съоръжения.	Мярка 3.8.1. Обновяване на водоснабдителната инфраструктурата с цел намаляване на риска от аварии и на загубите във водоснабдяването. Мярка 3.8.2. Обновяване и разширяване на канализационната мрежа и ПСОВ с цел намаляване претоварването в летния сезон и по време на екстремни природни събития. Мярка 3.8.3. Периодична актуализация на концепцията за третиране на отпадъчните води и насърчаване на използването системи за икономия, двустепенно и обратно ползване на водите.	П. 3.155, П. 3.155, П. 3.156, П. 3.157, П. 3.158, П. 3.159, П. 3.60, П. 3.161, П. 3.162, П. 3.163, П. 3.164, П. 3.165, П. 3.166, П. 3.167, П. 3.168, П. 3.169, П. 3.170, П. 3.171, П. 3.172, П. 3.173, П. 3.174, П. 3.175, П. 3.176, П. 3.177, П. 3.178, П. 3.179, П. 3.180, П. 3.181, П. 3.182, П. 3.183, П. 3.184, П. 3.185, П. 3.186, П. 3.187, П. 3.188, П. 3.189, П. 3.190, П. 3.191, П. 3.192, П. 3.193, П. 3.194, П. 3.195, П. 3.196, П. 3.197
Специфична цел 3.9. Осигуряване на ширококоловтов достъп и преодоляване на “цифровата изолация” в слабо населените селища на Общината.	Мярка 3.9.1. Разширяване на публичните зони със свободен WiFi интернет. Мярка 3.9.2. Изграждане на центрове за достъп до интернет в малките селища на Общината (чрез използване на сградите на пощите/кметствата за целта). Мярка 3.9.3. Дейности по обучаване на населението в малките селища на Общината за ползване на електронни услуги.	П. 3.198, П. 3.199

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Специфична цел 3.10. Интегрирано развитие на територията на Община Варна и благоустройство на селищната среда	Мярка 3.10.1. Изработване подробни устройствени планове за ново урбанизираните територии и за реструктуриране на съществуващите жилищни комплекси на Община Варна, съгласно ОУП и ИПГВР на Варна. Мярка 3.10.2. Благоустройство на селищната среда на територията на Общината, включително и в новите селищни образувания.	П. 3.200, П. 3.201, П. 3.202, П. 3.203, П. 3.204, П. 3.205, П. 3.206, П. 3.207, П. 3.208, П. 3.209, П. 3.210, П. 3.211, П. 3.212, П. 3.213, П. 3.214, П. 3.215, П. 3.216, П. 3.217, П. 3.218, П. 3.219, П. 3.220, П. 3.221, П. 3.222, П. 3.223, П. 3.224, П. 3.225, П. 3.226, П. 3.227, П. 3.228, П. 3.229, П. 3.230, П. 3.231, П. 3.232, П. 3.233, П. 3.234, П. 3.235, П. 3.236, П. 3.237, П. 3.238, П. 3.239, П. 3.240, П. 3.241, П. 3.242, П.3.243, П.3.244
Специфична цел 3.11. Насърчаване на публично-частното партньорство при изграждането на инфраструктурни проекти на територията на Общината	Мярка 3.11.1. Подкрепа на публично – частни партньорства за подобряване и изграждане на научната и технологична инфраструктура и на конкурентоспособността на бизнеса в Общината. Мярка 3.11.2. Насърчаване на публично-частното партньорство за подобряване на пристанищната инфраструктура на Общината. Мярка 3.11.3. Използване на публично-частното партньорство за интегрирано развитие на екологичен МОПТ в Община Варна.	П. 3.245, П. 3.246
Приоритет 3.3. Щадящо използване на ресурсите, опазване и възстановяване на околната среда и адаптиране към измененията на климата на територията и населението на Община Варна		
Специфична цел 3.12. Приоритетно прилагане на мониторинг за опазване на околната среда на сушата и в акваторията.	Мярка 3.12.1. Предотвратяване на рискове за екологичната инфраструктура чрез мониторинг при строителство на сушата. Мярка 3.12.2. Предотвратяване на рискове за екологичната инфраструктура чрез мониторинг на акваторията. Мярка 3.12.3. Въвеждане на Информационна система за следене и управление на качеството на атмосферния въздух (КАВ) и на шума на територията на Община Варна: Мярка 3.12.4. Подобряване на достъпа на населението до информация за състоянието на атмосферния въздух и акустичната обстановка. Мярка 3.12.5. Актуализиране и възобновяване на програмата за провеждане на мониторингови измервания на геоложката среда.	П. 3.247, П. 3.248, П. 3.249, П. 3.250, П.3.251

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

	Мярка 3.12.6. Въвеждане на Информационни системи за следене и управление на качеството на водите в зоните за къпане и замърсяванията с отпадъци. Мярка 3.12.7. Актуализация на Програмата за опазване на околната среда на Община Варна.	
Специфична цел 3.13. Защита от ерозионни, абразионни и свлачищни процеси, превантивни мерки за справяне с екстремни природни бедствия и за адаптиране на населението и територията на Община Варна към въздействията на измененията на климата	Мярка 3.13.1. Предотвратяване на ерозионни и свлачищни процеси в крайбрежната зона чрез активни дейности по изграждане и модернизация на ВИК структурата в новите селищни образувания на Общината. Мярка 3.13.2. Използване на европейски програми и проекти за създаване на фондове за адаптиране на населението и територията на Община Варна към въздействията на измененията на климата. Мярка 3.13.3. Осъществяване на дейности в помощ на населението при екстремни температури в невралгични зони на Общината (миене на улици, раздаване на вода и др.) Мярка 3.13.4. Разработване на Обобщен доклад и геозащитна схема за рисковете от свлачищно-пропадъчни явления на територията на Община Варна. Мярка 3.13.5. Изготвяне на План за действие към Териториалната стратегия на Община Варна за адаптиране към измененията на климата.	П. 3.252, П. 3.253, П. 3.254, П. 3.255, П. 3.256, П. 3.257, П. 3.258, П. 3.259, П. 3.260, П. 3.261, П. 3.262, П. 3.263, П. 3.264, П. 3.265, П.3.266, П.3.267
Специфична цел 3.14. Интегрирано управление на крайбрежни зони и постигане на добро екологично състояние на морските води.	Мярка 3.14.1. Ликвидиране на локалните пречиствателни станции, заустващи в морето и езерото пренасочване на водните количества към ГПСОВ „Варна”. Мярка 3.14.2. Построяване на нови ПСОВ за намаляване риска от замърсяване на крайбрежните и езерни води в зоните на заустване. Мярка 3.14.3. Рехабилитация на съществуващите и изграждане на нови пречиствателни съоръжения приоритетно за дерета, вливащи се във Варненско езеро и Варненския залив. Мярка 3.14.4. Изграждане на система за информиране при екстремни ситуации в езерата и залива.	П. 3.268, П. 3.269, П. 3.270, П. 3.271, П. 3.272, П. 3.273, П. 3.274, П. 3.275
Специфична цел 3.15. Приоритетно финансиране на дейности, насочени към предотвратяване образуването на отпадъци, депониране, обезвреждане и рециклиране на битови и промишлени отпадъци и рекултивация на замърсени територии.	Мярка 3.15.1. Обезпечаване на дейности по предотвратяване образуването на отпадъци и актуализация на общинската Програма за управление на дейностите по отпадъците. Мярка 3.15.2. Изграждане на нови депа за драгажни маси. Мярка 3.15.3. Контрол и почистване на замърсени площи, внедряване на екологосъобразни практики за рекултивация на замърсени територии, включително закриване и рекултивация на съществуващото депо за битови отпадъци в землището на с. Въглен.	П. 3.276, П. 3.277, П. 3.278, П. 3.279, П. 3.280

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

<p>Специфична цел 3.16. Подкрепа на дейности по разширяване на зелената система на Общината с цел намаляване замърсяването на въздуха и подобряване на акустичната обстановка.</p>	<p>Мярка 3.16.1. Изграждане на съоръжения за шумова защита в ключови зони с наднормено шумово замърсяване, включително и зелени пояси. Мярка 3.16.2. Мерки и дейности за намаляване на замърсяването с ФПЧ10 на градските зони с натоварен трафик, включително създаване на зелени пояси, често миене на улиците и поливане на зелените площи. Мярка 3.16.3. Насърчаване на публично-частното партньорство при залесяването и озеленяването на територията на Общината.</p>	<p>П. 3.281, П. 3.282, П. 3.283, П. 3.284, П. 3.285, П. 3.286, П. 3.287, П. 3.288, П. 3.289, П. 3.290, П. 3.291, П. 3.292, П. 3.293, П. 3.294, П. 3.295, П. 3.296, П. 3.297, П. 3.298, П. 3.299, П. 3.300, П.3.301, П. 3.302</p>
<p>ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 4. СЪТРУДНИЧЕСТВО</p>		
<p>Приоритет 4.1. Развитие на междурегионалното партньорство на национално и европейско ниво</p>		
<p>Специфична цел 4.1. Увеличаване на сближаването на агломерационния ареал на Варна чрез пространствена и функционална интеграция на Община Варна с близките Общини</p>	<p>Мярка 4.1.1. Разработване на общи съвместни проект с близките до Варна общини с пространствена близост и сходни идентични характеристики.</p>	<p>П. 4.1, П. 4.2</p>
<p>Специфична цел 4.2. Разширяване на сътрудничеството с европейски общини за насърчаване на публично частното партниране при трансфера на добри практики от Европейския съюз</p>	<p>Мярка 4.2.1. Насърчаване обмена на опит, знания, специалисти и споделяне на добри практики с международни партньори за постигане на модерна и функционална жизнена среда. Мярка 4.2.2. Съдействие на местните предприемачи за установяване на контакти и създаване на бизнес отношения с партньори от ЕС.</p>	<p>П. 4.3, П. 4.4, П. 4.5, П. 4.6, П. 4.7, П. 4.8, П. 4.9, П. 4.10, П. 4.11, П. 4.12, П. 4.13, П. 4.14, П. 4.15</p>
<p>Приоритет 4.2. Черноморско трансгранично сътрудничество</p>		
<p>Специфична цел 4.3. Насърчаване създаването на международни мрежи за икономическо и социално развитие, основано на общи ресурси.</p>	<p>Мярка 4.3.1. Засилване на достъпността и свързаността с цел установяване на нови информационни, транспортни и търговски връзки. Мярка 4.3.2. Създаване на черноморски мрежи с цел популяризиране на съвместни инициативи за развитие на сектора на информационни и комуникационни технологии.</p>	<p>П. 4.16, П. 4.17, П. 4.18, П. 4.19, П. 4.20, П. 4.21</p>

Общински план за развитие на Община Варна 2014-2020г.

Специфична цел 4.4. Подкрепа за стимулиране на международните контакти и партньорства за постигане на високо ниво на развитие на морската индустрия и туризма.	Мярка 4.4.1. Подкрепа за съвместни дейности, адресирани към общите предизвикателства за опазване на околната среда. Мярка 4.4.2. Създаване на черноморски мрежи с цел популяризиране на съвместни инициативи за развитие на туризма и морския сектор.	П. 4.22, П. 4.23, П. 4.24, П. 4.25, П. 4.26
Приоритет 4.3. Развитие на европейското и атлантическото партниране на Община Варна		
Специфична цел 4.5. Европейско партниране за превръщане на град Варна в културен и икономически център в Югоизточна Европа	Мярка 4.5.1. Развитие на град Варна като регионален, национален и европейски академичен и културен център. Мярка 4.5.2. Превръщане на град Варна в регионален, национален и международен спортен, медицински и балнеоложки център. Мярка 4.5.3. Развитие чрез международно партниране на морската индустрия и туристическия сектор. Мярка 4.5.4. Развитие на капацитета на Община Варна за ефективно участие в новите европейски проекти и програми за периода 2014 – 2020г. Мярка 4.5.5. Разширение на действащите клъстери в европейското партниране с цел навлизане на международните пазари и увеличаване на преките инвестиции.	П. 4.27, П. 4.28, П. 4.29, П. 4.30, П. 4.31, П. 4.32, П. 4.33, П. 4.34
Специфична цел 4.6. Насърчаване на дейности и проекти, които съдействат Варна да е конкурентоспособна „Европейска младежка столица 2016г.” и „Европейска столица на културата 2019г.”	Мярка 4.6.1. Съдействие за дейности и проекти, подкрепящи Варна за Европейска младежка столица през 2016г. Мярка 4.6.2. Увеличаване на инициативите и проектите, подкрепящи Варна за Европейска столица на културата през 2019г.	П. 4.35, П. 4.36

ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

- 1.Актуализиран документ за изпълнението на Националната стратегия за регионално развитие за периода 2011-2015 г.;
- 2.Актуализиран документ за изпълнение на Регионалния план за развитие на Североизточен район 2011-2013 г.;
- 3.„България: административни пречки пред бизнеса на общинско ниво”, Световна банка, април 2013 год.;
- 4.Вътрешни правила за реда за разглеждане на предложения и сигнали, подадени до Община Варна;
- 5.Вътрешни правила на административното обслужване на Община Варна;
6. Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>;
- 7.Единна информационна система за управление на наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България;
- 8.Община Варна, Етичен кодекс за поведението на служителите в Община Варна;
- 9.Закон за администрацията;
- 10.Закон за държавния служител;
- 11.Изпълнителната агенция за рибарство и аквакултури;
- 12.Института за пазарна икономика, „Местни условия за правене на бизнес” 2011;
- 13.Институт по пазарна икономика, Регионални профили 2012г.;
- 14.Интегриран план за градско възстановяване и развитие на Варна за периода 2014 – 2020 година, 2013г.;
- 15.Маринов, Стоян, Анализ за търсенето и предлагането на услуги в подкрепа на бизнеса сред МСП в сектор „туризъм” по българското Черноморие, „Черноморска мрежа за регионално развитие” (BLASNET), Договор № 1.1.65714.96-234 BLASNET – 03 / 30.03.2012 г. с Регионална агенция за предприемачество и иновации – Варна;
- 16.Междинна оценка на изпълнението на Общинския план за развитие 2007-2013 година;
- 17.Министерство на земеделието и храните, Областна дирекция „Земеделие” – гр. Варна;
- 18.Министерство на земеделието и храните, Преброяване на земеделските стопанства в България за 2010г.;
- 19.Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Методически указания за разработване на Националната стратегия за регионално развитие на България (2012-2022), Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020), Областни стратегии за развитие (2014-2020), Общински планове за развитие (2014-2020);
- 20.Национален статистически институт (НСИ);
- 21.Национална програма за развитие: България 2020;

- 22.Националната стратегия за регионално развитие на България 2012-2022 г.;
- 23.Национална програма за реформи на република България (2011-2015 г.);
- 24.Областната стратегия за развитие на Област Варна за периода 2014-2020 г., 2013 г.;
- 25.Община Варна, Годишни доклади за наблюдение изпълнението на Общинския план за развитие 2007 – 2013 година;
26. Община Варна, Социална програма на Община Варна за 2013 г.
- 27.Община Варна, Устройствен правилник на общинската администрация;
28. Павлов, Пламен Анализ за търсенето и предлагането на услуги в подкрепа на бизнеса сред МСП в сектори „морска индустрия” и „ИКТ” по българското Черноморие по Договор № 1.1.65714.96-234 BLASNET – 04 / 30.03.2012 г. с Регионална агенция за предприемачество и иновации – Варна;
- 29.Общ устройствен план на град Варна;
- 30.Официален сайт на община Варна www.varna.bg;
- 31.Проекти на оперативните програми за периода 2014 – 2020 година;
- 32.Проект на национална концепция за пространствено развитие 2012-2025 г., 2012 г.;
- 33.Програма ESPON на ЕК;
- 34.РАПИВ, Проучване на необходимостта от иновации в Североизточен регион, проект INOLINK, програма INTERREG IVC., 2012 г.;
- 35.РАПИВ, „Актуализация на Общински план за развитие на община Варна 2007-2013”, 2009г.;
36. РАПИВ, Концепция за икономическо развитие на общините, предложени за включване в регионалната устройствена схема, по Договор BG161PO001/4.2-01/2008/042-U-45 с Фондация „Институт за екологична модернизация”, 2010 г.
37. РАПИВ, „Концепция за изграждане на Черноморски високотехнологичен парк – Варна”, проект INOLINK, 2012 г.;
38. Регионален план за развитие на Североизточен район от ниво 2 за периода 2014-2020 г., 2013г.;
- 39.Секторни стратегии за развитие, покриващи частично или изцяло периода 2014-2020 г. (в сферата на транспорта, околната среда, енергетиката, икономиката и малките и средни предприятия, развитие на телекомуникационните мрежи, пазара на труда, иновациите и въвеждането на нови технологии, здравеопазване, образование, култура, социални дейности, жилищен сектор и др.);
- 40.Социално-икономическия анализ за нуждите на Оперативната програма за регионално развитие за периода 2014-2020 г.;
- 41.Стратегическа рамка на Европейската комисия за периода 2014-2020 г. “Европа 2020“;
- 42.Стратегия за развитие на държавната администрация 2013-2020.